חסידות · ברסלב

סיפורי מעשיות

רבי נתן שטרנהרץ

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

סיפורי מעשיות

רבי נתן שטרנהרץ

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/סיפורי-מעשיות/
הקובץ נוצר ב־15 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
פרק ב 7
פרק ג 14
פרק ד 21
פרק ה 24
פרק ו 26
פרק ז 28
פרק ח 31
פרק ט 33
פרק י 45
פרק יא 58
פרק יב 70
פרק יג 97
שיחות שאחר סיפורי המעשיות 118
סיפורי מעשיות נוספים 124
פרק א 124
פרק ב 124
פרק ג 125
פרק ד 127
פרק ה 128
פרק ו 128
פרק ז 129

פרק א

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה א - מאבידת בת מלך

- עָנָה וְאָמַר: בַּדֶּרֶךְ סִפַּרְתִּי מַעֲשֶׂה שֶׁכָּל מִי שֶׁהָיָה שׁוֹמְעָהּ, הָיָה לוֹ הִרְהוּר תְּשׁוּבָה וְזוֹ הִיא מַעֲשֶׂה בְּמֶלֶךְ אֶחָד, שֶׁהָיוּ לוֹ שִׁשָּׁה בָּנִים וּבַת אֶחָת וְאוֹתָהּ הַבַּת הָיְתָה חֲשׁוּבָה בְּעֵינָיו מְאד וְהָיָה מְחַבְּבָהּ בְּיוֹתֵר וְהָיָה מְשַׁעֲשֵׁעַ עִמָּהּ מְאד פַּעַם אַחַת הָיָה מִתְוַעֵד עִמָּהּ בְּאֵיזֶה יוֹם וְנַעֲשָׂה בְּרַגְז עָלֶיהָ וְנִזְרְקָה מִפִּיו דִּבּוּר: שֶׁהַלֹּא טוֹב יִקַּח אוֹתָךְ בַּלַּיְלָה הַלְכָה לְחַדְרָהּ וּבַבֹּקֶר לֹא יָדְעוּ הֵיכָן הִיא וְהָיָה אָבִיהָ מְצַעֵר מְאד וְהָלַךְ לְבַקְּשָׁהּ אָנָה וָאָנָה עָמַד הַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת, מֵחֲמַת שֶׁרָאָה שֶׁהַמֶּלֶךְ מִצְטַעֵר מְאד וּבִקֵּשׁ, שֶׁיִּתְּנוּ לוֹ מִשְׂרַת וְסוּס וּמָעוֹת עַל הוֹצָאוֹת, וְהָלַךְ לְבַקְּשָׁהּ וְהָיָה מְבַקְּשָׁהּ מְאד זְמַן מְרֻבֶּה מְאד עַד שֶׁמְּצָאָהּ [עַתָּה מְסַפֵּר אֵיךְ בִּקְּשָׁהּ עַד שֶׁמְּצָאָהּ].

וְהָיָה הוֹלֵךְ אָנָה וָאָנָה זְמַן רַב וּבַמִּדְבָּרִיּוֹת וּבַשְּׁדוֹת וּבַיְּעָרִים וְהָיָה מְבַקְּשָׁהּ זְמַן רַב מְאד וְהָיָה הוֹלֵךְ בַּמִּדְבָּר, וְרָאָה שְׁבִיל אֶחָד מִן הַצַּד וְהָיָה מְיַשֵּׁב עַצְמוֹ בַּאֲשֶׁר שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ כָּל כָּךְ זְמַן רַב בַּמִּדְבָּר וְאֵינִי יָכוֹל לִמְצָאָהּ אֵלֶּךְ בַּשְּׁבִיל הַזֶּה, אוּלַי אָבוֹא לִמְקוֹם יִשּׁוּב וְהָיָה הוֹלֵךְ זְמַן רַב.

אַחַר כָּךְ רָאָה מִבְצָר, וְכַמָּה חֲיָלוֹת הָיוּ עוֹמְדִים שָׁם סְבִיבוֹ וְהַמִּבְצָר הָיָה נָאֶה וּמְתֻקָּן וּמְסֻדָּר מְאד עִם הַחֲיָלוֹת וְהָיָה מִתְיָרֵא מִפְּנֵי הַחֲיָלוֹת, פֶּן לֹא יַנִּיחוּהוּ לִכָּנס וְהָיָה מְיַשֵּׁב עַצְמוֹ: אֵלֵךְ וַאֲנַסֶּה וְהִשְׁאִיר הַסּוּס וְהָלַךְ לְהַמִּבְצָר, וְהָיוּ מַנִּיחִים אוֹתוֹ, וְלֹא עִכְּבוּהוּ כְּלָל וְהָיָה הוֹלֵךְ מֻחְדָּר לְחֻדָּר בְּלִי עִכּוּב וּבָא לְאַרמוֹן אֶחָד וְרָאָה, שֶׁיְּשֵׁב שָׁם הַמֶּלֶךְ בַּעֲטָרָה וְכַמָּה חֲיָלוֹת שָׁם וְכַמָּה מְשׁוֹרְרִים בְּכֵלִים לְפָנָיו וְהָיָה שָׁם נָאֶה וְיָפֶה מְאד וְהַמֶּלֶךְ וְשׁוּם אֶחָד מֵהֶם לֹא שְׁאָלוּהוּ כְּלָל וְרָאָה שָׁם מַעֲדַנִּים וּמַאֲכָלִים טוֹבִים, וְעָמַד וְאָכַל וְהָלַךְ וְשָׁכַב בְּזָוִית לִרְאוֹת מַה נַּעֲשֶׂה שָׁם.

וְרָאָה שֶׁהַמֶּלֶךְ צִוָּה לְהָבִיא הַמַּלְכָּה וְהָלְכוּ לְהָבִיא אוֹתָהּ וְהָיָה שָׁם רַעַשׁ גָּדוֹל וְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְהַמְשׁוֹרְרִים הָיוּ מְזַמְּרִים וּמְשׁוֹרְרִים מְאד בַּאֲשֶׁר שֶׁהֵבִיאוּ אֶת הַמַּלְכָּה וְהֶעֱמִידוּ לָהּ כִּסֵּא וְהוֹשִׁיבוּהָ אֶצְלוֹ וְהִיא הָיְתָה הַבַּת מֶלֶךְ הַנַּ"ל וְהוּא [הַיְנוּ הַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת] רָאָהּ וְהִכִּירָהּ אַחַר כָּךְ הֵצִיצָה הַמַּלְכָּה וְרָאֲתָה אֶחָד, שֶׁשּׁוֹכֵב בַּזָּוִית וְהִכִּירָה אוֹתוֹ וְעָמְדָה מִכִּסְאָהּ וְהָלְכָה לְשָׁם וְנִגְעָה בּוֹ וְשָׁאֲלָה אוֹתוֹ: הַאַתָּה מַכִּיר אוֹתִי ? וְהֵשִׁיב לָהּ: הֵן, אֲנִי מַכִּיר אוֹתָךְ אַתְּ הִיא הַבַּת מֶלֶךְ שֶׁנֶּאֱבְדָה.

וְשָׁאַל אוֹתָהּ: הָאֵיךְ בָּאת לְכָאן ? וְהֵשִׁיבָה: בַּאֲשֶׁר שְׁאָבִי הַמֶּלֶךְ נִזְרַק מִפִּיו דִּבּוּר הַנַּ"ל וְכָאן, הַמָּקוֹם הַזֶּה, הוּא לֹא טוֹב וְסִפֵּר לָהּ, שֶׁאֲבִיהָ מְצַטַּעֵר מְאד וְשֶׁהוּא מְבַקְּשָׁהּ כַּמָּה שָׁנִים וְשָׁאַל אוֹתָהּ: אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לְהוֹצִיא אוֹתָךְ ? וְאָמְרָה לוֹ שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְךָ לְהוֹצִיא אוֹתִי

כִּי אִם, כְּשֶׁתִּהְיֶה בּוֹחֵר לְךָ מָקוֹם וְתִהְיֶה יוֹשֵׁב שָׁם שָׁנָה אַחַת וְכָל הַשָּׁנָה תִּתְגַּעְגֵּעַ אַחֲרַי לְהוֹצִיא אוֹתִי וּבְכָל זְמַן שֶׁיִּהְיֶה לְךָ פְּנַאי תִּהְיֶה רַק מִתְגַּעְגֵּעַ וּמְבַקֵּשׁ וּמְצַפֶּה לְהוֹצִיא אוֹתִי וְתִהְיֶה מִתְעַנֶּה וּבְיוֹם הָאַחֲרוֹן מֵהַשָּׁנָה תִּהְיֶה מִתְעַנֶּה וְלֹא תִּישַׁן כָּל הַמַּעֵת לְעֵת וְהָלַךְ וְעָשָׂה כֵּן וּבְסוֹף הַשָּׁנָה בַּיּוֹם הָאַחֲרוֹן הָיָה מִתְעַנֶּה, וְלֹא הָיָה יָשֵׁן וְעָמַד וְהָלַךְ לְשָׁם וְהָיָה רוֹאֶה אֵילָן, וְעָלָיו גְּדֵלִים תַּפּוּחִים נָאִים מְאד וְהָיָה מִתְאַוֶּה לְעֵינָיו מְאד וְעָמַד וְאָכַל מִשָּׁם וְתֵכֶף שֶׁאָכַל הַתַּפּוּחַ, נָפַל וְחָטְפוֹ שֵׁנָה וְהָיָה יָשֵׁן זְמַן מְרֻבֶּה מְאד וְהָיָה הַמִּשְׁרֵת מְנַעֵר אוֹתוֹ, וְלֹא הָיָה נָעוֹר כְּלָל.

אַחַר כָּךְ הֵקִיץ מִשְּׁנָתוֹ וְשָׁאַל לְהַמִּשְׁרֵת: הֵיכָן אֲנִי בָּעוֹלָם ? וְסִפֵּר לוֹ הַמַּעֲשֶׂה [הַיְנוּ הַמִּשְׁרֵת סִפֵּר לְהַשֵּׂנִי לַמֶּלֶךְ הַמַּעֲשֶׂה וְאָמַר לוֹ] שֶׁאַתָּה יָשֵׁן זְמַן מְרֻבֶּה מְאד זֶה כַּמָּה שָׁנִים וַאֲנִי הָיִיתִי מִתְפָּרְנֵס מֵהַפֵּרוֹת וְהָיָה מְצַעֵר עַצְמוֹ מְאד וְהָלַךְ לְשָׁם וּמָצָא אוֹתָהּ וְהָיְתָה מִצְטַעֶרֶת לְפָנָיו מְאד כִּי אִלּוּ בָּאתָ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, הָיִיתָ מוֹצִיא אוֹתִי מִכָּאן וּבִשְׁבִיל יוֹם אֶחָד אִבַּדְתָּ אֶמְנָם שֶׁלֹּא לֶאֱכל הוּא דָּבָר קָשֶׁה מְאד בִּפְרָט בַּיּוֹם הָאַחֲרוֹן, אָז מִתְגַּבֵּר הַיֵּצֶר הָרָע מְאד [הַיְנוּ שֶׁהַבַּת מֶלֶךְ אָמְרָה לוֹ, שֶׁעַתָּה תִּקֵּל עָלָיו הָאִזְהָרָה וְלֹא יִהְיֶה מֻזְהָר שֶׁלֹּא לֶאֱכל, כִּי הוּא דָּבָר קָשֶׁה לַעֲמד בּוֹ וְכוּ'] בְּכֵן תָּשׁוּב לִבְחֹר לְךָ מָקוֹם, וְתֵשֵׁב גַּם כֵּן שָׁנָה, כַּנַּ"ל וּבַיּוֹם הָאַחֲרוֹן תִּהְיֶה רַשַּׁאי לֶאֱכל, רַק שֶׁלֹּא תִּישַׁן וְלֹא תִּשְׁתֶּה יַיִן כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּישַׁן, כִּי הָעִקָּר הוּא הַשָּׁנָה וְהָלַךְ וְעָשָׂה כֵּן.

בַּיּוֹם הָאַחֲרוֹן הָיָה הוֹלֵךְ לְשָׁם וְרָאָה מַעְיָן הוֹלֵךְ וְהַמַּרְאֶה אָדם וְהָרֵיחַ שֶׁל יַיִן וְשָׁאַל אֶת הַמִּשְׁרֵת: הֲרָאִיתָ שֶׁזֶּה מַעְיָן, וְרָאוּי שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ מַיִם. וְהַמַּרְאֶה אַדְמוּמִית וְהָרֵיחַ שֶׁל יַיִן ? וְהָלַךְ וְטָעַם מֵהַמַּעְיָן וְנָפַל וְיָשֵׁן מִיָּד כַּמָּה שָׁנִים עַד שִׁבְעִים שָׁנָה וְהָיוּ הוֹלְכִין חֲיָלוֹת רַבּוֹת עִם הַשַּׂיָּךְ לָהֶם, מַה שֶּׁנּוֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם וְהַמִּשְׁרֵת הִטְמִין עַצְמוֹ מֵחֲמַת הַחֲיָלוֹת אַחַר כָּךְ הָלְכָה מֶרְכָּבָה וְעֶגְלוֹת צָב, וְשָׁם יָשְׁבָה הַבַּת מֶלֶךְ וְעָמְדָה שָׁם אֶצְלוֹ, וְיָרְדָה וְיָשְׁבָה אֶצְלוֹ וְהִכִּירָה אוֹתוֹ וְהָיְתָה מְנַעֶרֶת אוֹתוֹ מְאד, וְלֹא נִנְעַר וְהִתְחִילָה לְקַבֵּל עָלָיו אֲשֶׁר כַּמָּה וְכַמָּה יְגִיעוֹת וְטִרְחוֹת גְּדוֹלוֹת מְאד שֶׁהָיוּ לוֹ זֶה כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים כְּדֵי לְהוֹצִיא אוֹתִי וּבִשְׁבִיל אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהוֹצִיאֵנִי וְאִבְּדוֹ וְהָיְתָה בּוֹכָה מְאד עַל זֶה, כִּי יֵשׁ רַחֲמָנוּת גָּדוֹל עָלָיו וְעָלַי שֶׁכָּל כָּךְ זְמַן שֶׁאֲנִי כָּאן, וְאֵינִי יָכוֹלָה לְצַאת אַחַר כָּךְ לְקִחָה מטפחת מֵעַל רֹאשָׁהּ וְכָתְבָה עָלָיו בַּדְּמָעוֹת שֶׁלָּהּ וְהִנִּיחָה אֶצְלוֹ וְעָמְדָה וְיָשְׁבָה בְּמֶרְכַּבְתָּהּ, וְנָסְעָה מִשָּׁם.

אַחַר כָּךְ הֵקִיץ וְשָׁאַל אֶת הַמִּשְׁרֵת: הֵיכָן אֲנִי בָּעוֹלָם ? וְסִפֵּר לוֹ כָּל הַמַּעֲשֶׂה וְשֶׁחֲיָלוֹת רַבּוֹת הָלְכוּ שָׁם, וְשֶׁהָיְתָה כָּאן מֶרְכָּבָה הַנַּ"ל וְשֶׁהָיְתָה בּוֹכָה עָלָיו וְהָיְתָה צוֹעֶקֶת שֶׁיֵּשׁ רַחֲמָנוּת עָלָיו וְעָלֶיהָ כַּנַּ"ל בְּתוֹךְ כָּךְ הֵצִיץ וְרָאָה, שֶׁהַמטפחת מֻנַּחַת אֶצְלוֹ וְשָׁאַל: מֵאַיִן זֶה ? וְהֵשִׁיב לוֹ, שֶׁהִיא כָּתְבָה עָלָיו בְּהַדְּמָעוֹת וּלְקָחָהּ וְהֵרִים אוֹתָהּ כְּנֶגֶד הַשֶּׁמֶשׁ וְהִתְחִיל

לִרְאוֹת הָאוֹתִיּוֹת וְקָרָא מַה שֶּׁכָּתוּב שָׁם כָּל קִבְלָתָהּ וְצַעֲקָתָהּ, כַּנַ"ל וְשֶׁכָּעֵת אֵינֶנָּהּ שָׁם בַּמִּבְצָר הַנַ"ל כִּי אִם שֶׁיְּבַקֵּשׁ הַר שֶׁל זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מַרְגָּלִיּוֹת, שָׁם תִּמְצָאֵנִי וְהִשְׁאִיר אֶת הַמִּשְׁרֶת וְהִנִּיחוֹ, וְהָלַךְ לְבַדּוֹ לְבַקְּשָׁהּ וְהָלַךְ כַּמָּה שָׁנִים לְבַקְּשָׁהּ וְיִשֵּׁב עַצְמוֹ, שֶׁבְּוַדַּאי בַּיְּשׁוּב לֹא נִמְצָא הַר שֶׁל זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מַרְגָּלִיּוֹת כִּי הוּא בָּקִי בְּמַפַּת הָעוֹלָם וְעַל כֵּן אֵלֵךְ אֶל הַמִּדְבָּרִיּוֹת וְהָלַךְ לְבַקְּשָׁהּ בַּמִּדְבָּרִיּוֹת כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים.

אַחַר כָּךְ רָאָה אָדָם גָּדוֹל מְאד שֶׁאֵינוֹ [בְּגֶדֶר] אֱנוֹשִׁי כְּלָל שֶׁיִּהְיֶה אָדָם גָּדוֹל כָּל כָּךְ וְנָשָׂא אִילָן גָּדוֹל, שֶׁבַּיְּשׁוּב אֵינוֹ נִמְצָא אִילָן גָּדוֹל כָּזֶה וְאוֹתוֹ הָאִישׁ שָׁאַל אוֹתוֹ: מִי אַתָּה ? וְאָמַר לוֹ: אֲנִי אָדָם וְתָמֵהַּ וְאָמַר, שָׁזֶּה כָּל כָּךְ זְמַן שֶׁאֲנִי בְּהַמִּדְבָּר וְלֹא רָאִיתִי מֵעוֹלָם בְּכָאן אָדָם וְסִפֵּר לוֹ כָּל הַמַּעֲשֶׂה הַנַ"ל וְשֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ הַר שֶׁל זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מַרְגָּלִיּוֹת אָמַר לוֹ: בְּוַדַּאי אֵינוֹ בַּנִּמְצָא כְּלָל וְדָחָה אוֹתוֹ וְאָמַר לוֹ, שֶׁהִשִּׁיאוּ אֶת דַּעְתּוֹ בְּדָבָר שְׁטוּת כִּי בְּוַדַּאי אֵינוֹ נִמְצָא כְּלָל וְהִתְחִיל לִבְכּוֹת מְאד [הַיְנוּ הַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת בָּכָה מְאד וְאָמַר] כִּי בְּוַדַּאי בְּהֶכְרֵחַ הוּא נִמְצָא בְּאֵיזֶה מָקוֹם וְהוּא דָחָה אוֹתוֹ [הַיְנוּ הָאָדָם הַמְשֻׁנֶּה שֶׁפָּגַע דָּחָה אוֹתוֹ בִּדְבָרָיו וְאָמַר] כִּי בְּוַדַּאי דָּבָר שְׁטוּת אָמְרוּ לְפָנָיו וְהוּא אָמַר [הַיְנוּ הַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת], שֶׁבְּוַדַּאי יֵשׁ אָמַר לוֹ [הָאָדָם הַמְשֻׁנֶּה לְהַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת]: לְדַעְתִּי הִיא שְׁטוּת אַךְ מֻחֶמֶת שֶׁאַתָּה מִתְעַקֵּשׁ הִנֵּה אֲנִי מְמֻנֶּה עַל כָּל הַחַיּוֹת, אֶעֱשֶׂה לְמַעַנְךָ וְאֶקְרָא לְכָל הַחַיּוֹת כִּי הֵם רָצִים אֶת כָּל הָעוֹלָם, אוּלַי תֵּדַע אֵחֶת מֵהֶם מֵהַר וּמִבְצָר, כַּנַ"ל וְקָרָא אֶת כֻּלָּם מִקָּטָן וְעַד גָּדוֹל כָּל מִינֵי הַחַיּוֹת וְשָׁאַל אוֹתָם וְכֻלָּם הֵשִׁיבוּ, שֶׁלֹּא רָאוּ וְאָמַר לוֹ: רְאֵה שֶׁשְּׁטוּת סִפְּרוּ לְפָנֶיךָ אִם תִּשְׁמַע, שׁוּב לְאָחוֹרֶיךָ, כִּי בְּוַדַּאי לֹא תִּמְצָא, כִּי אֵינֶנּוּ בָּעוֹלָם וְהוּא הִפְצִיר מְאד וְאָמַר, שֶׁבְּהֶכְרֵחַ הוּא בַּנִּמְצָא בְּוַדַּאי אָמַר לוֹ [הָאָדָם הַמְשֻׁנֶּה לְהַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת]. הִנֵּה בַּמִּדְבָּר נִמְצָא שָׁם אָחִי, וְהוּא מְמֻנֶּה עַל כָּל הָעוֹפוֹת וְאוּלַי יוֹדְעִים הֵם מֵחֲמַת שֶׁהֵם פּוֹרְחִים בָּאֲוִיר בְּגָבְהֵי אוּלַי רָאוּ הַר וּמִבְצָר הַנַ"ל וְתֵלֵךְ אֵלָיו וְתֹאמַר לוֹ, שֶׁאֲנִי שְׁלַחְתִּי אוֹתָךְ אֵלָיו.

וְהָלַךְ כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים לְבַקְּשׁוֹ וּמָצָא שׁוּב אָדָם גָּדוֹל מְאד כַּנַ"ל וְנָשָׂא גַּם כֵּן אִילָן גָּדוֹל כַּנַ"ל וְשָׁאַל אוֹתוֹ גַּם כֵּן כַּנַ"ל וְהֵשִׁיב לוֹ כָּל הַמַּעֲשֶׂה וְשֶׁאָחִיו שְׁלָחוֹ אֵלָיו וְהוּא דָחָה אוֹתוֹ גַּם כֵּן, כִּי בְּוַדַּאי אֵינוֹ בַּנִּמְצָא וְהוּא הִפְצִיר אוֹתוֹ גַּם כֵּן וְאָמַר לוֹ [הָאָדָם הַזֶּה לְהַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת]. הִנֵּה אֲנִי מְמֻנֶּה עַל כָּל הָעוֹפוֹת, אֶקְרָא אוֹתָם, אוּלַי יוֹדְעִים הֵם וְקָרָא כָּל הָעוֹפוֹת וְשָׁאַל אֶת כֻּלָּם מִקָּטָן וְעַד גָּדוֹל וְהֵשִׁיבוּ, שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים מֵהַר וּמִבְצָר הַנַ"ל אָמַר לוֹ: הֲלֹא אַתָּה רוֹאֶה שֶׁבְּוַדַּאי אֵינֶנּוּ בָּעוֹלָם אִם תִּשְׁמַע לִי, שׁוּב לַאֲחוֹרֶיךָ, כִּי בְּוַדַּאי אֵינֶנּוּ וְהוּא [הַיְנוּ הַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת] הִפְצִיר אוֹתוֹ וְאָמַר, שֶׁבְּוַדַּאי יֶשְׁנוֹ בָּעוֹלָם אָמַר לוֹ [הָאָדָם הַב' הַזֶּה לְהַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת]. לְהַלָּן בַּמִּדְבָּר נִמְצָא שָׁם אָחִי שֶׁמְּמֻנֶּה עַל כָּל הָרוּחוֹת וְהֵם רָצִים כָּל הָעוֹלָם, אוּלַי יוֹדְעִים הֵם.

וְהָלַךְ כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים לְבַקֵּשׁ וּמָצָא אָדָם גָּדוֹל גַּם כֵּן כַּנַּ"ל וְנָשָׂא גַּם כֵּן אִילָן גָּדוֹל כַּנַּ"ל וְשָׂאַל אוֹתוֹ גַּם כֵּן כַּנַּ"ל וְהֵשִׁיב לוֹ כָּל הַמַּעֲשֶׂה כַּנַּ"ל וְדָחָה אוֹתוֹ גַּם כֵּן וְהוּא הִפְצִיר אוֹתוֹ גַּם כֵּן וְאָמַר לוֹ [הָאָדָם הַשְּׁלִישִׁי הַזֶּה לְהַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת] שֶׁלְּמַעֲנוֹ יִקָּרֵא שֶׁיָּבוֹאוּ כָּל הָרוּחוֹת וִישָׁאֵל אוֹתָם וְקָרֵא אוֹתָם, וּבָאוּ כָּל הָרוּחוֹת, וְשָׁאַל אֶת כֻּלָּם וְלֹא יָדְעוּ שׁוּם אֶחָד מֵהֶם מֵהַר וּמִבְצָר הַנַּ"ל וְאָמַר לוֹ [הָאָדָם הַשְּׁלִישִׁי לְהַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת]. הֲלֹא אַתָּה רוֹאֶה שֶׁשְּׁטוּת סִפְּרוּ לְפָנֶיךָ וְהִתְחִיל לִבְכּוֹת מְאד וְאָמַר: אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁיֶּשְׁנוֹ בְּוַדַּאי.

בְּתוֹךְ כָּךְ רָאָה שֶׁבָּא עוֹד רוּחַ אֶחָד וְכַעַס עָלָיו הַמְּמֻנֶּה הַנַּ"ל: מַדּוּעַ נִתְאַחַרְתָּ לָבוֹא ? הֲלֹא גָּזַרְתִּי, שֶׁיָּבוֹאוּ כָּל הָרוּחוֹת, וְלָמָּה לֹא בָּאתָ עִמָּהֶם ? הֵשִׁיב לוֹ שֶׁנִּתְעַכַּבְתִּי מֵחֲמַת שֶׁהָיִיתִי צָרִיךְ לְשָׁאת בַּת מַלְכָּה אֶל הַר שֶׁל זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מַרְגָּלִיּוֹת וְשָׂמַח מְאד וְשָׂאַל הַמְּמֻנֶּה אֶת הָרוּחַ: מַה יָּקָר שָׁם ? [הַיְנוּ אֵיזֶה דְּבָרִים הֵם שָׁם בְּיֹקֶר וּבַחֲשִׁיבוּת] וְאָמַר לוֹ, שֶׁכָּל הַדְּבָרִים הֵם שָׁם בְּיֹקֶר גָּדוֹל.

וְאָמַר הַמְּמֻנֶּה עַל הָרוּחוֹת לְהַשֵּׁנִי לַמַּלְכוּת בַּאֲשֶׁר שֶׁזֶּה זְמַן גָּדוֹל כָּל כָּךְ שֶׁאַתָּה מְבַקֶּשֶׁת וְכַמָּה יְגִיעוֹת שֶׁהָיוּ לְךָ וְאוּלַי יִהְיֶה לְךָ עַתָּה מְנִיעָה מֵחֲמַת מָמוֹן עַל כֵּן אֲנִי נוֹתֵן לְךָ כְּלִי, כְּשֶׁתּוֹשִׁיט יָדְךָ לְתוֹכָהּ תְּקַבֵּל מִשָּׁם מָעוֹת וְגָזַר עַל הָרוּחַ הַנַּ"ל, שֶׁיּוֹלִיךְ אוֹתוֹ לְשָׁם וּבָא הָרוּחַ סְעָרָה וְנָשָׂא אוֹתוֹ לְשָׁם וְהֵבִיא אוֹתוֹ אֶל שַׁעַר וְהָיוּ עוֹמְדִים שָׁם חַיָּלוֹת, שֶׁלֹּא הִנִּיחוּ לִכְנס אֶל הָעִיר וְהוֹשִׁיט יָדוֹ אֶל הַכְּלִי, וְלָקַח מָעוֹת, וְשִׁחֵד אוֹתָם וְנִכְנַס לְתוֹךְ הָעִיר וְהָיְתָה עִיר נָאָה וְהָלַךְ אֶל גְּבִיר וְשָׂכַר לוֹ מְזוֹנוֹת, כִּי צָרִיךְ לְשָׁהוֹת שָׁם כִּי צָרִיךְ לְשׁוּם שֵׂכֶל וְחָכְמָה לְהוֹצִיאָהּ וְאֵיךְ שֶׁהוֹצִיאָה לֹא סִפֵּר וּבַסּוֹף הוֹצִיאָהּ.

פרק ב

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה ב - ממלך וקיסר

- מַעֲשֶׂה בְּקֵיסָר אֶחָד, שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ בָּנִים גַּם מֶלֶךְ אֶחָד לֹא הָיָה לוֹ בָּנִים וְנָסַע הַקֵּיסָר עַל הָאָרֶץ לְשׁוֹטֵט לְבַקֵּשׁ אוּלַי יִמְצָא אֵיזֶה עֵצָה וּתְרוּפָה לְהוֹלִיד בָּנִים גַּם הַמֶּלֶךְ נָסַע כְּמוֹ כֵן וְנִזְדַּמְּנוּ שְׁנֵיהֶם לְפֻנְדָּק אֶחָד, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים זֶה מִזֶּה וְהִכִּיר הַקֵּיסָר בְּהַמֶּלֶךְ, שֶׁיֵּשׁ לוֹ נְמוּס [שֶׁל מַלְכוּת] וְשָׂאַל אוֹתוֹ וְהוֹדָה לוֹ שֶׁהוּא מֶלֶךְ גַּם הַמֶּלֶךְ הִכִּיר בַּקֵּיסָר גַּם כֵּן, וְהוֹדָה לוֹ גַּם כֵּן וְהוֹדִיעוּ זֶה לָזֶה שֶׁנּוֹסְעִים בִּשְׁבִיל בָּנִים וְנִתְקַשְּׁרוּ שְׁנֵיהֶם בְּאִם שֶׁיָּבוֹאוּ לְבֵיתָם וְיוֹלִידוּ נְשׁוֹתֵיהֶם זָכָר וּנְקֵבָה בְּאֹפֶן שֶׁיִּהְיוּ יְכוֹלִים לְהִתְחַתֵּן אָז יִתְחַתְּנוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם וְנָסַע הַקֵּיסָר לְבֵיתוֹ וְהוֹלִיד בַּת וְהַמֶּלֶךְ נָסַע לְבֵיתוֹ וְהוֹלִיד בֵּן וְהִתְקַשְּׁרוּת הַנַּ"ל נִשְׁכַּח מֵהֶם וְשָׁלַח הַקֵּיסָר אֶת בִּתּוֹ לִלְמד גַּם הַמֶּלֶךְ שָׁלַח אֶת בְּנוֹ לִלְמד וְנִזְדַּמְּנוּ שְׁנֵיהֶם אֵצֶל מְלַמֵּד אֶחָד וְהָיוּ

אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה מְאד, וְנִתְקַשְׁרוּ בֵּינֵיהֶם, שֶׁיִּשְׁאוּ זֶה לָזֶה וְנָטַל הַבֵּן מֶלֶךְ טַבַּעַת וְנָתַן עַל יָדָהּ, וְנִתְחַתְּנוּ יַחַד.

אַחַר כָּךְ שָׁלַח הַקֵּיסָר אַחַר בִּתּוֹ וֶהֱבִיאָהּ לְבֵיתוֹ גַּם הַמֶּלֶךְ שָׁלַח אַחַר בְּנוֹ וֶהֱבִיאוֹ לְבֵיתוֹ וְהָיוּ מְדַבְּרִים שִׁדּוּכִים לְבַת הַקֵּיסָר וְלֹא רָצְתָה שׁוּם שִׁדּוּךְ מֵחֲמַת הִתְקַשְּׁרוּת הַנַּ"ל וְהַבֵּן מֶלֶךְ הָיָה מְגַעְגֵּעַ מְאד אַחֲרֶיהָ גַּם הַבַּת קֵיסָר הָיְתָה עֲצֻבָּה תָּמִיד וְהָיָה הַקֵּיסָר מוֹלִיכָהּ לַחֲצֵרוֹת שֶׁלּוֹ וּפָלָטִין [ארמון] שֶׁלּוֹ וְהֶרְאָה אוֹתָהּ גְּדֻלָּתָהּ וְהִיא הָיְתָה עֲצֻבָּה וְהַבֵּן מֶלֶךְ הָיָה מְגַעְגֵּעַ מְאד אַחֲרֶיהָ עַד שֶׁנֶּחֱלָה וְכָל מַה שֶּׁשְּׁאֲלוּ אוֹתוֹ עַל מָה אַתָּה חוֹלֶה, לֹא רָצָה לְהַגִּיד וְאָמְרוּ לְהַמְשַׁמֵּשׁ אוֹתוֹ: אוּלַי תּוּכַל אַתָּה לַחֲקר אֶצְלוֹ ? וְאָמַר לָהֶם, שֶׁהוּא יוֹדֵעַ כִּי הוּא הָיָה עִמּוֹ אָז בַּמָּקוֹם שֶׁלָּמַד שָׁם, וְהִגִּיד לָהֶם הַדָּבָר וַאֲזַי נִזְכַּר הַמֶּלֶךְ, שֶׁכְּבָר נִתְחַתֵּן הוּא עִם הַקֵּיסָר מִקֹּדֶם וְהָלַךְ וְכָתַב לְהַקֵּיסָר, שֶׁיְּכִין עַצְמוֹ עַל הַחֲתֻנָּה כִּי כְּבָר נִתְקַשְּׁרוּ מִקֹּדֶם כַּנַּ"ל וְלֹא רָצָה הַקֵּיסָר אַךְ לֹא הָיָה יָכוֹל לְהָעִיז וּלְסָרֵב וְהֵשִׁיב לוֹ, שֶׁיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ בְּנוֹ אֵלָיו, וְיִרְאֶה אִם יוּכַל לִנְהֹג מְדִינוֹת אָז יִשְׁלַח בְּתּוֹ אֵלָיו וְשָׁלַח בְּנוֹ אֵלָיו [הַיְנוּ שֶׁהַמֶּלֶךְ שָׁלַח בְּנוֹ לְהַקֵּיסָר, כַּאֲשֶׁר צִוָּה הַקֵּיסָר כַּנַּ"ל] וְהוֹשִׁיבוֹ הַקֵּיסָר בְּתוֹךְ חֶדֶר וּמָסַר לוֹ נְיָרוֹת שֶׁל עִסְקֵי הַמְּדִינָה לִרְאוֹת אִם יוּכַל לִנְהֹג אֶת הַמְּדִינָה וְהַבֵּן מֶלֶךְ הָיָה מִתְגַּעְגֵּעַ מְאד לִרְאוֹת אוֹתָהּ וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ לִרְאוֹתָהּ.

פַּעַם אֶחָד הָלַךְ אֵצֶל כֹּתֶל שֶׁל אַסְפַּקְלַרְיָא [מראה] וְרָאָה אוֹתָהּ, וְנָפַל חֻלְשׁוּת וּבָאתָה הִיא אֵלָיו וְנִעֲרַתּוּ וְסִפְּרָה לוֹ, שֶׁאֵינָהּ רוֹצָה שׁוּם שִׁדּוּךְ מֵחֲמַת הַהִתְקַשְּׁרוּת עִמּוֹ וְאָמַר לָהּ: מַה נַּעֲשֶׂה, וְאֵבִיךְ אֵינוֹ רוֹצֶה ? וְאָמְרָה: אַף עַל פִּי כֵן אַחַר כָּךְ הִתְיַעֲצוּ, שֶׁיִּנִּיחוּ לִפְרשׁ עַצְמָם עַל הַיָּם וְשָׁכְרוּ לָהֶם סְפִינָה וּפָרְשׁוּ בַּיָּם וְהָלְכוּ עַל הַיָּם אַחַר כָּךְ רָצוּ לְקָרֵב עַצְמָם אֶל הַסְּפָר [שפת הים] וּבָאוּ לַסְּפָר וְהָיָה שָׁם יַעַר וְהָלְכוּ לְשָׁם וְלָקְחָה הַבַּת קֵיסָר הַטַּבַּעַת וְנָתְנָה לוֹ, וְהִיא שָׁכְבָה שָׁם אַחַר כָּךְ רָאָה הַבֵּן מֶלֶךְ, שֶׁבָּסְמוּךְ תַּעֲמד, וְהִנִּיחַ הַטַּבַּעַת אֶצְלָהּ אַחַר כָּךְ עָמְדוּ וְהָלְכוּ אֶל הַסְּפִינָה.

בְּתוֹךְ כָּךְ נִזְכְּרָה, שֶׁשָּׁכְחוּ הַטַּבַּעַת שָׁם וְשָׁלְחָה אוֹתוֹ אַחֲרֵי הַטַּבַּעַת וְהָלַךְ לְשָׁם וְלֹא הָיָה יָכוֹל לִמְצא הַמָּקוֹם וְהָלַךְ לְמָקוֹם אַחֵר, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לִמְצא הַטַּבַּעַת וְהָיָה הוֹלֵךְ לְבַקְּשׁוֹ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם עַד שֶׁנִּתְעָה, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לַחֲזר וְהִיא הָלְכָה לְבַקְּשׁוֹ, וְנִתְעֵית גַּם כֵּן וְהָיָה הוּא הוֹלֵךְ וְתוֹעֶה, הוֹלֵךְ וְתוֹעֶה אַחַר כָּךְ רָאָה דֶּרֶךְ, וְהָלַךְ לְיִשּׁוּב וְלֹא הָיָה לוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת, וְנַעֲשָׂה מְשֻׁרֶת גַּם הִיא הָיְתָה הוֹלֶכֶת וְתוֹעָה וְיִשְׁבָה עַצְמָהּ, שֶׁתֵּשֵׁב אֵצֶל הַיָּם וְהָלְכָה אֶל שְׂפַת הַיָּם וְהָיָה שָׁם אִילָנוֹת שֶׁל פֵּרוֹת, וְיָשְׁבָה שָׁם וּבְיוֹם הָיְתָה הוֹלֶכֶת אֵצֶל הַיָּם, אוּלַי תִּמְצָא עוֹבְרִים וְשָׁבִים וְהָיְתָה מִתְפָּרְנֶסֶת מֵהַפֵּרוֹת וּבַלַּיְלָה הָיְתָה עוֹלָה עַל אִילָן כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה נִשְׁמֶרֶת מִן הַחַיּוֹת.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה סוֹחֵר גָּדוֹל מְפֻלָּג מְאד וְהָיָה לוֹ מַשָּׂא וּמַתָּן בְּכָל הָעוֹלָם וְהָיָה לוֹ בֵּן יָחִיד וְהַסּוֹחֵר הָיָה זָקֵן פַּעַם אֶחָד אָמַר הַבֵּן לְאָבִיו. בַּאֲשֶׁר שֶׁאַתָּה זָקֵן וַאֲנִי נַעַר וְהַנֶּאֱמָנִים שֶׁלְּךָ אֵינָם מַשְׂגִּיחִים כְּלָל עָלַי וְאַתָּה תִּסְתַּלֵּק, וְאֶהְיֶה נִשְׁאָר רֵיק, וְלֹא אֵדַע מַה לַּעֲשׂוֹת בְּכֵן תֵּן לִי סְפִינָה עִם סְחוֹרָה וְאֵלֵךְ עַל הַיָּם כְּדֵי לִהְיוֹת בָּקִי בְּמַשָּׂא וּמַתָּן וְנָתַן לוֹ אָבִיו סְפִינָה עִם סְחוֹרָה וְהָלַךְ לִמְדִינוֹת, וּמָכַר הַסְּחוֹרָה, וְקָנָה סְחוֹרָה אַחֶרֶת וְהִצְלִיחַ בְּהִיוֹתוֹ עַל הַיָּם, רָאוּ אוֹתָן הָאִילָנוֹת הַנ"ל [שֶׁהָיְתָה הַבַּת קֵיסָר שָׁם] וְסָבְרוּ שֶׁהוּא יִשּׁוּב, וְרָצָה לֵילֵךְ לְשָׁם וּכְשֶׁנִּתְקָרְבוּ רָאוּ שֶׁהֵם אִילָנוֹת, וְרָצוּ לַחֲזר.

בְּתוֹךְ כָּךְ הֵצִיץ הַסּוֹחֵר [הַיְנוּ בֶּן הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל] לְתוֹךְ הַיָּם וְרָאָה שָׁם אִילָן, וְעָלָיו כְּמַרְאֵה אָדָם וְסָבַר שֶׁמָּא הוּא טוֹעֶה עַצְמוֹ וְהִגִּיד לִשְׁאָר הָאֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ שָׁם וְהִבִּיטוּ וְרָאוּ גַּם כֵּן כְּמַרְאֵה אָדָם עַל הָאִילָן וְהִתְיַשְּׁבוּ לְהִתְקָרֵב לְשָׁם וְשָׁלְחוּ אִישׁ עִם סְפִינָה קְטַנָּה לְשָׁם וְהֵם הָיוּ מַבִּיטִים בְּתוֹךְ הַיָּם כְּדֵי לְכַוֵּן אֶת הַשָּׁלִיחַ שֶׁלֹּא יִטְעֶה מִן הַדֶּרֶךְ כְּדֵי שֶׁיֵּלֵךְ מְכֻוָּן אֶל הָאִילָן הַנַּ"ל וְהָלַךְ לְשָׁם, וְרָאָה, שֶׁיּוֹשֵׁב שָׁם אָדָם, וְהִגִּיד לָהֶם וְהָלַךְ בְּעַצְמוֹ [בֶּן הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל] וְרָאָה, שֶׁיּוֹשֶׁבֶת שָׁם [הַיְנוּ הַבַּת קֵיסָר הַנַּ"ל, שֶׁהָיְתָה יוֹשֶׁבֶת שָׁם כַּנַּ"ל] וְאָמַר לָהּ שֶׁתֵּרֵד וְאָמְרָה לוֹ, שֶׁאֵינָהּ רוֹצָה לִכְנס אֶל הַסְּפִינָה כִּי אִם שֶׁיַּבְטִיחַהּ, שֶׁלֹּא יִגַּע בָּהּ כִּי אִם כְּשֶׁיָּבוֹא לְבֵיתוֹ וְיִשָּׂא אוֹתָהּ כַּדָּת וְהִבְטִיחַ לָהּ וְנִכְנְסָה אֶצְלוֹ לַסְּפִינָה וְרָאָה, שֶׁהִיא מְזֻמֶּרֶת עַל כְּלֵי זֶמֶר וְיכוֹלָה לְדַבֵּר בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת וְשָׂמַח עַל שְׁנִזְדַּמְּנָה לוֹ.

אַחַר כָּךְ, כְּשֶׁהִתְחִילוּ לְהִתְקָרֵב לְבֵיתוֹ אָמְרָה לוֹ שֶׁהַיִּשֵּׁר שֶׁיֵּלֵךְ לְבֵיתוֹ וְיוֹדִיעַ לְאָבִיו וּקְרוֹבָיו וְכָל מְיֻדָּעָיו, שֶׁכֻּלָּם יֵצְאוּ לִקְרָאתָהּ בַּאֲשֶׁר שֶׁמּוֹלִיךְ אִשָּׁה חֲשׁוּבָה כָּזוֹ וְאַחַר כָּךְ יִתְוַדַּע לוֹ מִי הִיא [כִּי גַּם מִקֹּדֶם הִתְנָה הִיא עִמּוֹ שֶׁלֹּא יִשְׁאַל אוֹתָהּ מִי הִיא עַד אַחַר הַחֲתֻנָּה, אָז יֵדַע מִי הִיא] וְהִסְכִּים עִמָּהּ אָמְרָה לוֹ: גַּם הַיִּשֵּׁר בַּאֲשֶׁר שֶׁאַתָּה מוֹלִיךְ אִשָּׁה כָּזוֹ שֶׁתְּשַׁכֵּר אֶת כָּל הַמַּלְחִים הַמּוֹלִיכִין הַסְּפִינָה לְמַעַן יֵדְעוּ, שֶׁהַסּוֹחֵר שֶׁלָּהֶם יֵשׁ לוֹ נְשׁוֹאִין עִם אִשָּׁה כָּזוֹ וְהִסְכִּים עִמָּהּ וְלָקַח יַיִן טוֹב מְאד, שֶׁהָיָה לוֹ בַּסְּפִינָה, וְנָתַן לָהֶם, וְנִשְׁתַּכְּרוּ מְאד וְהוּא הָלַךְ לְבֵיתוֹ לְהוֹדִיעַ לְאָבִיו וּקְרוֹבָיו כַּנַּ"ל וְהַמַּלְחִים נִשְׁתַּכְּרוּ וְיָצְאוּ מִן הַסְּפִינָה, וְנָפְלוּ וְשָׁכְבוּ בְּשִׁכְרוּתָם.

וּבְעוֹד שֶׁהָיוּ מְכִינִים עַצְמָם שָׁם לֵילֵךְ לִקְרָאתָהּ עִם כָּל הַמִּשְׁפָּחָה הָלְכָה הִיא וְהַתִּירָה הַסְּפִינָה מִן הַסָּפָר וּפֵרְשָׁה הַוִּילוֹנוֹת [הַיְנוּ המפרשים], וְהָלְכָה לָהּ עִם הַסְּפִינָה וְהֵם בָּאוּ אֶל הַסְּפִינָה [הַיְנוּ כָּל הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁל הַסּוֹחֵר] וְלֹא מָצְאוּ דָּבָר וְחָרָה לְהַסּוֹחֵר, אֲבִי הַבֵּן הַנַּ"ל, מְאד וְהוּא צוֹעֵק וְאוֹמֵר [הַיְנוּ הַבֵּן שֶׁל הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל שֶׁהָיָה בָּא עִם הַסְּפִינָה הַנַּ"ל צָעַק וְאָמַר]: תַּאֲמִין לִי, שֶׁהֵבֵאתִי סְפִינָה עִם סְחוֹרָה וְכוּ' וְהֵם אֵינָם רוֹאִים דָּבָר וְאָמַר לוֹ: תִּשְׁאַל לְהַמַּלְחִים! וְהָלַךְ לִשְׁאל אוֹתָם, וְהֵם שׁוֹכְבִים שִׁכּוֹרִים אַחַר כָּךְ נִנְעֲרוּ וְשָׁאַל לָהֶם,

וְאֵינָם יוֹדְעִים כְּלָל מֶה עָבַר עֲלֵיהֶם רַק יוֹדְעִים, שֶׁהֵבִיאוּ סְפִינָה עִם כָּל הַנַּ"ל, וְאֵינָם יוֹדְעִים הֵיכָן הוּא וְחָרָה הַסּוֹחֵר מְאד עַל בָּנוֹ, וְגֵירְשׁוֹ מִבֵּיתוֹ, וְלֹא יָבוֹא לְנֶגֶד פָּנָיו וְהָלַךְ מִמֶּנּוּ נָע וָנָד וְהִיא [הַיְינוּ הַבַּת קֵיסָר הַנַּ"ל] הָיְתָה הוֹלֶכֶת עַל הַיָּם.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה מֶלֶךְ אֶחָד, וְהָיָה בּוֹנֶה לוֹ ארמון עַל הַיָּם כִּי שָׁם הוּטַב בְּעֵינָיו לִבְנוֹת ארמון מֻחְמַת אֲוִיר הַיָּם וְהַסְּפִינוֹת הוֹלְכוֹת שָׁם וְהִיא [הַיְינוּ הַבַּת קֵיסָר הַנַּ"ל] הָיְתָה הוֹלֶכֶת עַל הַיָּם וּבָאתָה סָמוּךְ לַארמון שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל וְהַמֶּלֶךְ הִבִּיט וְרָאָה סְפִינָה בְּלִי מַנְהִיגִים, וְאֵין שָׁם אֲנָשִׁים וְסָבַר שֶׁהוּא טוֹעֶה עַצְמוֹ וְצִוָּה לַאֲנָשָׁיו, שֶׁיִּסְתַּכְּלוּ, וְרָאוּ גַּם כֵּן כֵּן וְהִיא נִתְקָרְבָה אֶל הַארמון אַחַר כָּךְ הִתְיַשְּׁבָה עַצְמָהּ: לְמָה לָהּ הַארמון ? וְהִתְחִילָה לַחֲזר וְשָׁלַח הַמֶּלֶךְ וְהֶחֱזִירָהּ וֶהֱבִיאָהּ לְבֵיתוֹ וְהַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל לֹא הָיָה לוֹ אִשָּׁה כִּי לֹא הָיָה יָכוֹל לְבָרר לוֹ כִּי מִי שֶׁהָיָה רוֹצֶה לֹא רָצְתָה הִיא, וְכֵן לְהֵפֶךְ וּכְשֶׁבָּאתָה לְשָׁם הַבַּת קֵיסָר הַנַּ"ל אָמְרָה לוֹ, שֶׁיִּשְׁבַע לָהּ, שֶׁלֹּא יִגַּע בָּהּ עַד שֶׁיִּשְׁאֲנָה כַּדָּת וְנִשְׁבַּע לָהּ וְאָמְרָה לוֹ, שֶׁרָאוּי שֶׁלֹּא יִפְתַּח אֶת הַסְּפִינָה שֶׁלֹּא יִגַּע בָּהּ רַק שֶׁתַּעֲמד כָּךְ עַל הַיָּם עַד הַנִּשּׂוּאִין וְאָז יִרְאוּ הַכֹּל אֶת רִבּוּי הַסְּחוֹרָה שֶׁהֵבִיאָה לְבַל יאמְרוּ, שֶׁלָּקַח אִשָּׁה מִן הַשּׁוּק וְהִבְטִיחַ לָהּ כֵּן.

וְהַמֶּלֶךְ כָּתַב לְכָל הַמְּדִינוֹת, שֶׁיִּתְקַבְּצוּ וְיָבוֹאוּ עַל הַחֲתֻנָּה שֶׁלּוֹ וּבָנָה ארמון בִּשְׁבִילָהּ וְהִיא צִוְּתָה, שֶׁיָּבִיאוּ לָהּ אַחַד עָשָׂר בְּנוֹת שָׂרִים שֶׁיִּהְיוּ עִמָּהּ וְצִוָּה הַמֶּלֶךְ, וְשָׁלְחוּ לָהּ אַחַד עָשָׂר בְּנוֹת שָׂרִים גְּדוֹלִים מְאד וּבָנְאוּ לְכָל אַחַת ארמון מְיֻחָד וְהִיא הָיְתָה לָהּ גַּם כֵּן ארמון מְיֻחָד וְהָיוּ מִתְקַבְּצוֹת אֵלֶיהָ, וְהָיוּ מְזַמְּרוֹת בְּכְלֵי שִׁיר וּמְשַׂחֲקִים שָׁם עִמָּהּ.

פַּעַם אַחַת אָמְרָה לָהֶם, שֶׁתֵּלֵךְ עִמָּהֶם עַל הַיָּם וְהָלְכוּ עִמָּהּ, וְהָיוּ מְשַׂחֲקִים שָׁם וְאָמְרָה לָהֶם, שֶׁתְּכַבֵּד אוֹתָם בְּיַיִן טוֹב שֶׁיֵּשׁ לָהּ וְנָתְנָה לָהֶם מֵהַיַּיִן שֶׁבַּסְּפִינָה וְנִשְׁתַּכְּרוּ וְנָפְלוּ וְשָׁכְבוּ וְהָלְכָה וְהִתִּירָה הַסְּפִינָה וּפָרְשָׂה הַוִּילוֹנוֹת [המפרשים] וּבָרְחָה עִם הַסְּפִינָה וְהֵם [הַיְינוּ הַמֶּלֶךְ וַאֲנָשָׁיו] הֵצִיצוּ וְרָאוּ שֶׁהַסְּפִינָה אֵינֶנָּהּ וְנִבְהֲלוּ מְאד וְאָמַר הַמֶּלֶךְ: הַזָּהֲרוּ שֶׁלֹּא לְהַגִּיד לָהּ פִּתְאם כִּי צַעֲרָהּ יִהְיֶה גָּדוֹל מְאד עַל סְפִינָה יְקָרָה כָּזוֹ [כִּי הַמֶּלֶךְ לֹא הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהִיא בְּעַצְמָהּ בָּרְחָה עִם הַסְּפִינָה וְהָיָה סָבוּר שֶׁהִיא עֲדַיִן בְּחַדְרָהּ] גַּם אוּלַי תִּסְבֹּר, שֶׁהַמֶּלֶךְ נָתַן לְאֶחָד אֶת הַסְּפִינָה רַק יִשְׁלְחוּ אֶת שָׂרָה אַחַת מֵהַבָּנוֹת שָׂרִים הַנַּ"ל לְהַגִּיד לָהּ בְּחָכְמָה וְהָלְכוּ לְחֶדֶר אֶחָד וְלֹא מָצְאוּ אָדָם וְכֵן לְחֶדֶר שֵׁנִי וְכֵן לְכָל הָאַחַד עָשָׂר חֲדָרִים וְלֹא מָצְאוּ אָדָם וְהִסְכִּימוּ לִשְׁלֹחַ בַּלַּיְלָה שָׂרָה זְקֵנָה לְהַגִּיד לָהּ וְהָלְכוּ לְחַדְרָהּ וְלֹא מָצְאוּ אָדָם, וְנִבְהֲלוּ מְאד וַאֲבִיהֶן שֶׁל הַבָּנוֹת שָׂרִים הַנַּ"ל שֶׁהָיוּ רְגִילִים שֶׁיַּגִּיעוּ לָהֶם אִגְּרוֹת זֶה מִזֶּה וְעַתָּה רָאוּ שֶׁהֵם שׁוֹלְחִים אִגְּרוֹת וְאֵין לָהֶם שׁוּם אִגֶּרֶת מִבְּנוֹתֵיהֶם עָמְדוּ הַשָּׂרִים וְנָסְעוּ בְּעַצְמָן לְשָׁם וְלֹא מָצְאוּ אֶת בְּנוֹתֵיהֶם וְחָרָה לָהֶם מְאד וְאָמְרוּ לִשְׁלֹחַ אֶת הַמֶּלֶךְ [וְהֵהֵינוּ לְמָקוֹם שֶׁשּׁוֹלְחִין

הַחַיָּבִים מִיתָה] כִּי הֵם הָיוּ הַשָּׂרֵי מְלוּכָה אַךְ נִתְיַשְּׁבוּ מֶה חָטָא הַמֶּלֶךְ שֶׁיִּתְחַיֵּב שִׁלּוּחַ כִּי נָאֶנַס בַּדָּבָר ? וְהִסְכִּימוּ לְהַעֲבִירוֹ מִמַּלְכוּתוֹ וּלְגָרְשׁוֹ וְהֶעֱבִירוּ אוֹתוֹ וְגֵרְשׁוּהוּ וְהָלַךְ לוֹ.
וְהִיא [הַיְנוּ הַבַּת קֵיסָר הַנַּ"ל, שֶׁבָּרְחָה עִם הָאַחַד עָשָׂר בְּנוֹת שָׂרִים] הָלְכָה עִם הַסְּפִינָה אַחַר כָּךְ נִנְעֲרוּ הַשָּׂרוֹת הַנַּ"ל [וְהִתְחִילוּ שׁוּב לְשַׁחֵק כְּמִקֹּדֶם כִּי לֹא יָדְעוּ שֶׁהַסְּפִינָה כְּבָר הָלְכָה מִן הַסָּפָר] וְאָמְרוּ לָהּ: נַחֲזֹר! וְהֵשִׁיבָה לָהֶם: נִשְׁהֶה עוֹד כָּאן קְצָת אַחַר כָּךְ עָמַד רוּחַ סְעָרָה וְאָמְרוּ: נַחֲזֹר לְבֵיתֵנוּ! וְהוֹדִיעָה לָהֶם, שֶׁהַסְּפִינָה כְּבָר פֵּרְשָׂה מִן הַסָּפָר וְשָׁאֲלוּ אוֹתָהּ עַל מָה עָשְׂתָה כֵּן וְאָמְרָה, שֶׁהָיְתָה יְרֵאָה פֶּן תִּשָּׁבֵר מֵחֲמַת הָרוּחַ סְעָרָה עַל כֵּן הֶכְרְחָה לְהַתִּירָהּ וְלִפְרשׂ הַוִּילָאוֹת [מפרשים] וְהָיוּ הוֹלְכִים עַל הַיָּם [הַבַּת קֵיסָר עִם הָאַחַד עָשָׂר בְּנוֹת שָׂרִים הַנַּ"ל] וְהָיוּ מְזַמְּרִים שָׁם בִּכְלֵי זֶמֶר וּפְגָעוּ בְּפָלְטִין וְאָמְרוּ לָהּ הַשָּׂרוֹת הַנַּ"ל: נִתְקָרֵב לְשָׁם! וְלֹא רָצְתָה וְאָמְרָה כִּי נִתְחָרְטָה עַל שֶׁנִּתְקָרְבָה אֵצֶל ארמון הַנַּ"ל [הַיְנוּ עַל שֶׁנִּתְקָרְבָה לַארמון שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל שֶׁרָצָה לִשָּׂא אוֹתָהּ כַּנַּ"ל].
אַחַר כָּךְ רָאוּ כְּמִין אִי הַיָּם, וְנִתְקָרְבוּ לְשָׁם וְהָיוּ שָׁם שְׁנֵים עָשָׂר גַּזְלָנִים, וְרָצוּ לְהָרְגָם וְשָׁאֲלָה הִיא: מִי הַגָּדוֹל שֶׁבָּכֶם ? וְהֵרְאוּ לָהּ אָמְרָה לוֹ: מַה מַּעֲשֵׂיכֶם ? אָמַר לָהּ, שֶׁהֵם גַּזְלָנִים אָמְרָה לוֹ: אַף אֲנַחְנוּ גַּזְלָנִים רַק שֶׁאַתֶּם גַּזְלָנִים בַּגְּבוּרָה שֶׁלָּכֶם וַאֲנַחְנוּ גַּזְלָנִים עַל יְדֵי חָכְמָה כִּי אָנוּ מְלַמְּדִים בִּלְשׁוֹנוֹת וּבִכְלֵי זֶמֶר בְּכֵן מַה בֶּצַע כִּי תַהַרְגוּ אוֹתָנוּ ? ! הֲלֹא טוֹב שֶׁתִּשְׁאֲרוּ אוֹתָנוּ לְנַשִּׁים וְיִהְיֶה לָכֶם גַּם הָעֲשִׁירוּת שֶׁלָּנוּ וְהֶרְאָתָה הִיא לָהֶם מַה שֶּׁבַּסְּפִינָה, וְנִתְרַצּוּ לְדִבְרֶיהָ וְהֶרְאוּ הַגַּזְלָנִים לָהֶם גַּם כֵּן כָּל הָעֲשִׁירוּת שֶׁלָּהֶם וְהוֹלִיכוּ אוֹתָם בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁלָּהֶם וְהִסְכִּימוּ שֶׁלֹּא יִהְיוּ נוֹשְׂאִים בְּבַת אַחַת, כִּי אִם בָּזֶה אַחַר זֶה [הַיְנוּ שֶׁכָּל הַגַּזְלָנִים הַנַּ"ל לֹא יִהְיוּ נוֹשְׂאִים אֶת הַשָּׂרוֹת הַנַּ"ל כֻּלָּם בְּבַת אַחַת רַק הַנִּשּׂוּאִין שֶׁלָּהֶם יִהְיֶה בָּזֶה אַחַר זֶה] גַּם שֶׁיִּבְרְרוּ לְכָל אֶחָד שָׂרָה אַחַת לְפִי הֶרְאוּי לוֹ הַגָּדוֹל לְפִי גְּדֻלּוֹ וְכוּ'.
אַחַר כָּךְ אָמְרָה לָהֶם שֶׁתְּכַבֵּד אוֹתָם בְּיַיִן טוֹב, נִפְלָא מְאד, שֶׁיֵּשׁ לָהּ בַּסְּפִינָה שֶׁאֵינָהּ מִסְתַּפֶּקֶת מִמֶּנּוּ רַק הוּא טָמוּן אֶצְלָהּ עַד יוֹם שֶׁיְּזַמֵּן לָהּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַזּוּוּג שֶׁלָּהּ וְנִתְּנָה לָהֶם הַיַּיִן בִּשְׁנֵים עָשָׂר גְּבִיעִים וְאָמְרָה, שֶׁכָּל אֶחָד יִשְׁתֶּה לְכָל אֶחָד מֵהַשְּׁנֵים עָשָׂר וְשָׁתוּ וְנִשְׁתַּכְּרוּ וְנָפְלוּ וְאָמְרָה לְחַבְרוֹתֶיהָ הַנַּ"ל: לְכוּ וְשַׁחֲטוּ כָּל אֶחָת אֶת בַּעֲלָהּ וְהָלְכוּ וְשָׁחֲטוּ כֻּלָּם וּמָצְאוּ שָׁם עֲשִׁירוּת מֻפְלָג מְאד, שֶׁלֹּא הָיָה אֵצֶל שׁוּם מֶלֶךְ וְהִסְכִּימוּ שֶׁלֹּא לִקַּח נְחֹשֶׁת וְלֹא כֶּסֶף כִּי אִם זָהָב וַאֲבָנִים טוֹבוֹת וְהִשְׁלִיכוּ מִן הַסְּפִינָה שֶׁלָּהֶם דְּבָרִים שֶׁאֵינָם חֲשׁוּבִים כָּל כָּךְ וְטָעֲנוּ כָּל הַסְּפִינָה עִם דְּבָרִים יְקָרִים זָהָב וַאֲבָנִים טוֹבוֹת שֶׁמָּצְאוּ שָׁם וְהִסְכִּימוּ שֶׁלֹּא לֵילֵךְ עוֹד מְלֻבָּשׁ כְּמוֹ נְשִׁים וְתִפְרוּ לָהֶם בִּגְדֵי זְכָרִים, מַלְבּוּשֵׁי אַשְׁכְּנַז, וְהָלְכוּ עִם הַסְּפִינָה.
וַיְהִי הַיּוֹם וְהָיָה מֶלֶךְ אֶחָד זָקֵן וְהָיָה לוֹ בֵּן יָחִיד וְהִשִּׂיא אוֹתוֹ, וּמָסַר מַלְכוּתוֹ לִבְנוֹ אָמַר הַבֵּן מֶלֶךְ, שֶׁיֵּלֵךְ וְיִטַּיֵּל עִם אִשְׁתּוֹ בַּיָּם כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה רְגִילָה בַּאֲוִיר הַיָּם פֶּן, חַס וְשָׁלוֹם, מֵכְרָחִים

בְּאֵיזוֹ פַּעַם לִבְרֹחַ בַּיָּם וְהָלַךְ עִם אִשְׁתּוֹ עִם הַשָּׂרֵי מְלוּכָה וּפָרְשׂוּ בַּסְּפִינָה וְהָיוּ שָׁם שְׂמֵחִים וּמְשַׂחֲקִים מְאד אַחַר כָּךְ אָמְרוּ שֶׁיִּפְשְׁטוּ כֻּלָּם בִּגְדֵיהֶם [הַיְנוּ הַבֶּן מֶלֶךְ עִם הַשָּׂרֵי מְלוּכָה שֶׁהָיוּ שָׁם בַּסְּפִינָה הִתְיַעֲצוּ מֵחֲמַת שִׂמְחָה שֶׁיִּהְיוּ כֻּלָּם פּוֹשְׁטִים אֶת בִּגְדֵיהֶם וְכֵן עָשׂוּ] וְלֹא נִשְׁאַר עֲלֵיהֶם כִּי אִם הַכְּתֹנֶת וְהָיוּ מִתְחַזְּקִין לַעֲלוֹת עַל הַתֹּרֶן וְהָיָה הַבֶּן מֶלֶךְ הַנַּ"ל מִתְחַזֵּק לַעֲלוֹת לְשָׁם וְהִיא [הַיְנוּ הַבַּת קֵיסָר הַנַּ"ל] בָּאתָה עִם הַסְּפִינָה [שֶׁלָּהּ הַנַּ"ל] וְרָאָתָה אוֹתוֹ הַסְּפִינָה הַנַּ"ל [הַיְנוּ הַסְּפִינָה שֶׁל הַבֶּן מֶלֶךְ עִם שָׂרֵי מְלוּכָה הַנַּ"ל] וּבְתְחִלָּה הָיְתָה יְרֵאָה לְהִתְקָרֵב אַחַר כָּךְ נִסְמְכוּ קְצָת, וְרָאוּ שֶׁהֵם מְשַׂחֲקִים מְאד וְהֵבִינוּ שֶׁאֵינָם גַּזְלָנִים וְהִתְחִילוּ לְהִתְקָרֵב.

אָמְרָה הַבַּת קֵיסָר לְחַבְרוֹתֶיהָ, אֲנִי יְכוֹלָה לְהַפִּיל אֶת אוֹתוֹ הַקֶּרַח לְתוֹךְ הַיָּם [הַיְנוּ אֶת הַבֶּן מֶלֶךְ הַנַּ"ל שֶׁהָיָה עוֹלֶה בְּרֹאשׁ הַתֹּרֶן, כַּנַּ"ל] כִּי הַבֶּן מֶלֶךְ הַנַּ"ל הָיָה קֶרַח דְּהַיְנוּ שֶׁהָיָה מֻקְרָח רֹאשׁוֹ מִשְּׁעָרוֹת אָמְרוּ לָהּ: וְאֵיךְ אֶפְשָׁר, הֲלֹא אָנוּ רְחוֹקִים מֵהֶם מְאד ? אָמְרָה לָהֶן שֶׁיֵּשׁ זְכוּכִית שֶׁשּׁוֹרֵף, וְעַל יְדֵי זֶה תַּפִּיל אוֹתוֹ וְאָמְרָה שֶׁלֹּא לְהַפִּיל אוֹתוֹ [אלא] עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַל רֹאשׁ הַתֹּרֶן מַמָּשׁ כִּי כְּשֶׁהוּא בְּאֶמְצַעִית הַתֹּרֶן אָז כְּשֶׁיִּפֹּל, יִפֹּל אֶל תּוֹךְ הַסְּפִינָה אֲבָל כְּשֶׁיַּעֲלֶה בָּרֹאשׁ, אָז כְּשֶׁיִּפֹּל, יִפֹּל לְתוֹךְ הַיָּם הַמְּתִינָה עַד שֶׁעָלָה אֶל רֹאשׁ הַתֹּרֶן מַמָּשׁ וְלָקְחָה הַזְּכוּכִית שֶׁשּׁוֹרֵף נֶגֶד הַחַמָּה [שֶׁקּוֹרִין בְּרֶעֶן בְּרִיל] וְכוּנָה נֶגֶד מִחוֹ עַד שֶׁנִּכְוָה מִחוֹ וְנָפַל לְתוֹךְ הַיָּם וְכֵיוָן שֶׁרָאוּ [אַנְשֵׁי הַסְּפִינָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל] שֶׁנָּפַל נַעֲשָׂה שָׁם רַעַשׁ גָּדוֹל כִּי אֵיךְ יוּכְלוּ לַחֲזֹר לְבֵיתָם, כִּי הַמֶּלֶךְ יָמוּת מֵחֲמַת צַעַר וְאָמְרוּ לְהִתְקָרֵב אֶל הַסְּפִינָה שֶׁרוֹאִין [הַיְנוּ לִסְפִינָה זוֹ הַנַּ"ל שֶׁל הַבַּת קֵיסָר] אוּלַי יֵשׁ שָׁם אֵיזֶה דְּקְטוֹר [רופא] שֶׁיּוּכַל לִתֵּן לָהֶם עֵצָה וְהִתְקָרְבוּ אֶל הַסְּפִינָה הַנַּ"ל [הַיְנוּ הַסְּפִינָה שֶׁל הַבַּת קֵיסָר עִם הַשָּׂרוֹת הַנַּ"ל] וְאָמְרוּ לָהֶם [אַנְשֵׁי הַסְּפִינָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ לְהַשָּׂרוֹת עִם הַבַּת קֵיסָר הַנַּ"ל] שֶׁלֹּא יִתְיָרְאוּ כְּלָל, כִּי לֹא יַעֲשׂוּ לָהֶם כְּלָל שְׁאֵלוּ אוֹתָם: אוּלַי יֵשׁ בֵּינֵיכֶם דּוֹקְטוֹר שֶׁיִּתֵּן לָנוּ עֵצָה וְסִפְּרוּ לָהֶם כָּל הַמַּעֲשֶׂה, וְשֶׁבֶּן הַמֶּלֶךְ נָפַל לְתוֹךְ הַיָּם.

וְאָמְרָה הַבַּת קֵיסָר, שֶׁיּוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מִן הַיָּם וְהָלְכוּ וּמָצְאוּ אוֹתוֹ וְהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ וְלָקְחָה הַדֹּפֶק בְּיָדָהּ, וְאָמְרָה שֶׁנִּשְׁרַף מִחוֹ וְקָרְעוּ הַמַּחַ וּמָצְאוּ שֶׁכִּדְבָרֶיהָ כֵּן הוּא וְנִבְהֲלוּ מְאד וּבִקְּשׁוּ מִמֶּנָּה שֶׁתֵּלֵךְ עִמָּהֶם לְבֵיתָם וְתִהְיֶה דּוֹקְטוֹר אֵצֶל הַמֶּלֶךְ וְתִהְיֶה חֲשׁוּבָה וּגְדוֹלָה מְאד וְלֹא רָצְתָה וְאָמְרָה כִּי אֵינֶנָּהּ דּוֹקְטוֹר רַק שֶׁיּוֹדַעַת סְתָם דְּבָרִים הַלָּלוּ וְלֹא רָצוּ [אַנְשֵׁי הַסְּפִינָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ] לַחֲזֹר לְבֵיתָם וְהָלְכוּ שְׁתֵּי הַסְּפִינוֹת בְּיַחַד וְהוּטַב בְּעֵינֵי הַשָּׂרֵי מְלוּכָה מְאד שֶׁהַמַּלְכָּה שֶׁלָּהֶם תִּשָּׂא אֶת הַדּוֹקְטוֹר מֵחֲמַת גְּדֶל חָכְמָתוֹ שֶׁרָאוּ בוֹ [כִּי הַשָּׂרֵי מְלוּכָה שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל, שֶׁנָּפַל וְמֵת סָבְרוּ שֶׁהַבַּת קֵיסָר עִם הַשָּׂרוֹת הַנַּ"ל הֵם זְכָרִים כִּי הָיוּ מְלֻבָּשִׁים בְּמַלְבּוּשֵׁי זְכָרִים כַּנַּ"ל עַל כֵּן רָצוּ שֶׁהַמַּלְכָּה שֶׁלָּהֶם, שֶׁהִיא אִשֶּׁת בֶּן הַמֶּלֶךְ שֶׁמֵּת תִּשָּׂא אֶת

הַדּוּקְטוֹר שֶׁהִיא בֶּאֱמֶת הַבַּת קֵיסָר שֶׁהָיוּ סְבוּרִים שֶׁהִיא דּוּקְטוֹר מֵחֲמַת שֶׁיְּדָעָה בְּחָכְמָתָהּ שֶׁנִּשְׂרַף הַמַּחַ שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ שֶׁנָּפַל כַּנַּ"ל] וְשֶׁיִּהְיֶה הוּא מֶלֶךְ שֶׁלָּהֶם וְאֶת הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּהֶם [הַיְנוּ הַמֶּלֶךְ הַזָּקֵן הַנַּ"ל] יַהֲרְגוּ [כָּל זֶה הָיוּ רוֹצִים מֵאַד הַשָּׂרֵי מְלוּכָה הַנַּ"ל] אַךְ שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר לְדַבֵּר דָּבָר כָּזֶה אֶל הַמַּלְכָּה שֶׁהִיא תִּשָּׂא דּוּקְטוֹר גַּם לְהַמַּלְכָּה הוּטַב גַּם כֵּן מְאד שֶׁתִּשָּׂא אֶת הַדּוּקְטוֹר אַךְ שֶׁהָיְתָה מִתְיָרְאָה מִן הַמְּדִינָה פֶּן לֹא יִתְרַצּוּ שֶׁיִּהְיֶה הוּא מֶלֶךְ וְהִסְכִּימוּ לַעֲשׂוֹת מִשְׁתֶּאוֹת כְּדֵי שֶׁעַל הַמִּשְׁתֶּה בִּשְׁעַת חֶדְוָה יוּכְלוּ לְדַבֵּר מִזֶּה וְהָיוּ עוֹשִׂין מִשְׁתֶּה אַצֶל כָּל אֶחָד בְּיוֹמוֹ.

כְּשֶׁהִגִּיעַ יוֹם מִשְׁתֶּה שֶׁל הַדּוּקְטוֹר [הַיְנוּ הַבַּת קֵיסָר] נָתַן לָהֶם מַיִן שֶׁלּוֹ הַנַּ"ל וְנִשְׁתַּכְּרוּ בִּשְׁעַת חֶדְוָה אָמְרוּ הַשָּׂרִים. מַה יָּפֶה הָיָה שֶׁהַמַּלְכָּה תִּשָּׂא אֶת הַדּוּקְטוֹר וְאָמַר הַדּוּקְטוֹר יָפֶה מְאד הָיָה רַק אִם הָיוּ מְדַבְּרִים זאת בִּלְתִּי פֶּה שָׁתוּי [הַיְנוּ שֶׁלֹּא בִּשְׁעַת שִׁכְרוּת] נַעֲנֵית הַמַּלְכָּה גַּם כֵּן וְאָמְרָה. מַה יָּפֶה הָיָה שֶׁהִיא תִּשָּׂא אֶת הַדּוּקְטוֹר רַק שֶׁהַמְּדִינָה תַּסְכִּים עַל זֶה הֵשִׁיב שֵׁנִית הַדּוּקְטוֹר [הַיְנוּ בַּת הַקֵּיסָר] יָפֶה מְאד הָיָה רַק אִם הָיוּ מְדַבְּרִים זאת בִּלְתִּי פֶּה שָׁתוּי אַחַר כָּךְ כְּשֶׁהֵקִיצוּ מִשִּׁכְרוּתָם נִזְכְּרוּ הַשָּׂרִים מַה שֶּׁאָמְרוּ וְנִתְבַּיְּשׁוּ בְּעַצְמָן מֵהַמַּלְכָּה, שֶׁאָמְרוּ דָּבָר כָּזֶה אַךְ הֲלֹא הִיא גַּם כֵּן בְּעַצְמָהּ אָמְרָה זאת וְהִיא גַּם כֵּן נִתְבַּיְּשָׁה מִפְּנֵיהֶם, אַךְ הֲלֹא גַּם הֵם אָמְרוּ זאת וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר מִזֶּה וְנִסְכַּם בֵּינֵיהֶם כֵּן וְנִתְחַתְּנָה הִיא עִם הַדּוּקְטוֹר [וְכַנַּ"ל הַיְנוּ עִם בַּת הַקֵּיסָר, שֶׁסָּבְרוּ שֶׁהִיא דּוּקְטוֹר כַּנַּ"ל] וְהָלְכוּ לִמְדִינָתָם וּכְשֶׁרָאוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה שֶׁהֵם בָּאִים, שָׂמְחוּ מְאד כִּי זֶה זְמַן רַב שֶׁהָלַךְ הַבֵּן מֶלֶךְ, וְלֹא יָדְעוּ הֵיכָן הוּא וְהַמֶּלֶךְ הַזָּקֵן כְּבָר מֵת בְּטֶרֶם בִּיאָתָם אַחַר כָּךְ רָאוּ [בְּנֵי הַמְּדִינָה] שֶׁהַבֵּן מֶלֶךְ, שֶׁהוּא מֶלֶךְ שֶׁלָּהֶם, אֵיֵּנוּ וְשָׁאֲלוּ: הֵיכָן הוּא מַלְכֵּנוּ ? וְסִפְּרוּ לָהֶם כָּל הַמַּעֲשֶׂה אֵיךְ שֶׁכְּבָר מֵת, וְשֶׁכְּבָר קִבְּלוּ לָהֶם מֶלֶךְ זֶה, שֶׁבָּא עִמָּהֶם וְשָׂמְחוּ מְאד עַל שֶׁבָּא לָהֶם מֶלֶךְ חָדָשׁ.

וְהַמֶּלֶךְ [הַיְנוּ בַּת הַקֵּיסָר הַנַּ"ל, שֶׁהִיא נַעֲשֵׂית עַתָּה מֶלֶךְ כַּנַּ"ל] צִוָּה לְהַכְרִיז בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּמְצָא בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא גֶּר אוֹ אוֹרֵחַ וּבוֹרֵחַ וּמְגֹרָשׁ שֶׁכֻּלָּם יָבוֹאוּ עַל הַחֲתֻנָּה שֶׁלּוֹ אִישׁ מֵהֶם לֹא יִהְיֶה נֶעְדָּר, וְיִקַּבְּלוּ מַתָּנוֹת גְּדוֹלוֹת וְצִוָּה [הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל, הַיְנוּ בַּת הַקֵּיסָר] שֶׁיַּעֲשׂוּ סְבִיב סְבִיב כָּל הָעִיר מַעְיָנוֹת כְּדֵי שֶׁכְּשֶׁאֶחָד יִרְצֶה לִשְׁתּוֹת לֹא יִצְטָרֵךְ לֵילֵךְ וְלִשְׁתּוֹת רַק כָּל אֶחָד יִמְצָא מַעְיָן אֶצְלוֹ וְצִוָּה [הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל, הַיְנוּ בַּת הַקֵּיסָר] לְצַיֵּר צוּרָתוֹ אֵצֶל כָּל מַעְיָן וּמַעְיָן וְשֶׁיַּעַמְדוּ שׁוֹמְרִים וְיִשְׁמְרוּ בְּאֹם שֶׁיָּבוֹא אֶחָד וְיִסְתַּכֵּל בְּיוֹתֵר עַל הַצּוּרָה וְיַעֲשֶׂה רַע פָּנִים [הַיְנוּ שֶׁיִּשְׁתַּנֶּה פָּנָיו כְּמוֹ מִי שֶׁמַּבִּיט הֵיטֵב עַל אֵיזֶה דָּבָר וּמִשְׁתּוֹמֵם וּמִצְטַעֵר] אֲזַי יִתְפְּסוּ אוֹתוֹ בַּתְּפִיסָה וְכֵן עָשׂוּ וּבָאוּ אֵלּוּ הַשְּׁלוֹשָׁה הַנַּ"ל דְּהַיְנוּ בֶּן הַמֶּלֶךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁהוּא הֶחָתָן הָאֱמֶת שֶׁל בַּת הַקֵּיסָר הַזאת [שֶׁהִיא הַמֶּלֶךְ עַכְשָׁו כַּנַּ"ל] וּבֶן הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל [שֶׁגֵּרְשׁוּ אֲבִיו מֵחֲמַת הַבַּת הַקֵּיסָר הַזאת שֶׁבָּרְחָה עִם הַסְּפִינָה עִם כָּל

הַסְחוֹרָה כַּנַ"ל] וְהַמֶּלֶךְ שֶׁהֶעֱבִירוּהוּ [גַּם כֵּן עַל יָדָהּ כִּי בָּרְחָה מִמֶּנּוּ עִם הָאַחַד עָשָׂר שָׂרוֹת כַּנַ"ל] וְכָל אֶחָד מֵאֵלּוּ הַשְּׁלוֹשָׁה הִכִּיר שֶׁזֶּה צוּרָתָהּ וְהִסְתַּכְּלוּ וְנִזְכְּרוּ וְנִצְטַעֲרוּ [הַיְנוּ שֶׁבָּאוּ אֵצֶל הַמַּעְיָנוֹת הַנַ"ל וְרָאוּ צוּרָתָהּ שֶׁהָיְתָה מְצֻיֶּרֶת שָׁם וְהִכִּירוּ אוֹתָהּ, וְהָיוּ מִסְתַּכְּלִים בְּיוֹתֵר וְכוּ'] וְתָפְסוּ אוֹתָם בַּתְּפִיסָה.

בְּשָׁעַת חֻתָּנָה צִוָּה הַמֶּלֶךְ [הַיְנוּ הַבַּת הַקֵּיסָר] שֶׁיְּבוֹאוּ הַשְּׁבוּיִים לְפָנָיו וְהֵבִיאוּ הַשְּׁלוֹשָׁה הַנַ"ל וְהִכִּירָה אוֹתָם, וְהֵם לֹא הִכִּירוּהָ מֻחֲמַת שֶׁמְּלֻבֶּשֶׁת כְּמוֹ אִישׁ עָנְתָה הַבַּת קֵיסָר וְאָמְרָה: אַתָּה מֶלֶךְ [הַיְנוּ הַמֶּלֶךְ שֶׁהֶעֱבִירוּהוּ הַנַ"ל שֶׁהוּא אֶחָד מִשְּׁלוֹשֶׁת הַשְּׁבוּיִים הַנַ"ל] אוֹתְךָ הֶעֱבִירוּ בִּשְׁבִיל הָאַחַד עָשָׂר בְּנוֹת שָׂרִים שֶׁנֶּאֶבְדוּ הֲרֵי לְךָ הַבָּנוֹת שָׂרִים שׁוּב לְמִדִּינָתְךָ וּלְמַלְכוּתְךָ [כִּי הָאַחַד עָשָׂר בְּנוֹת שָׂרִים הָיוּ עִמָּהּ כָּאן כַּנַ"ל] אַתָּה סוֹחֵר [הַיְנוּ בִּתְחִלָּה דִּבְּרָה לְהַמֶּלֶךְ שֶׁהֶעֱבִירוּהוּ הַנַ"ל עַכְשָׁו חָזְרָה פָּנֶיהָ וְדִבְּרָה עִם הַסּוֹחֵר הַיְנוּ עִם בֶּן הַסּוֹחֵר הַנַ"ל] אוֹתְךָ גֵּרֵשׁ אָבִיךָ בִּשְׁבִיל הַסְּפִינָה עִם סְחוֹרָה שֶׁנֶּאֶבְדָה מִמְּךָ [כַּנַ"ל] הֲרֵי לְךָ הַסְּפִינָה שֶׁלְּךָ עִם כָּל הַסְּחוֹרָה וְעַל שֶׁנִּשְׁתַּהָה הַמָּעוֹת כָּל כַּךְ יֵשׁ לְךָ עַתָּה עֲשִׁירוּת בַּסְּפִינָה בְּכִפְלֵי כִּפְלַיִם מִמַּה שֶׁהָיָה [כִּי הַסְּפִינָה בְּעַצְמָהּ עִם כָּל הַסְּחוֹרָה שֶׁל בֶּן הַסּוֹחֵר שֶׁהִיא בָּרְחָה עִמָּהּ כַּנַ"ל הָיָה אֲצִלָּהּ בִּשְׁלֵמוּת כַּנַ"ל וְנוֹסָף לָזֶה הָיָה בַּסְּפִינָה כָּל הָעֲשִׁירוּת שֶׁלִּקְחָה אֵצֶל הַגַּזְלָנִים הַנַ"ל שֶׁהָיָה עֲשִׁירוּת מֻפְלָג מְאד, כִּפְלֵי כִּפְלַיִם כַּנַ"ל] וְאַתָּה בֶּן מֶלֶךְ [הַיְנוּ הֶחְתַּן שֶׁלֹּהּ בֶּאֱמֶת] נַלְכָה וְנִסְעָה וְשָׁבוּ לְבֵיתָם בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פרק ג

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה ג - מחיגר

- מַעֲשֶׂה בְּחָכָם אֶחָד קָדֵם מוֹתוֹ קָרָא אֶת בָּנָיו וּמִשְׁפַּחְתּוֹ וְצִוָּה אוֹתָם לְהַשְׁקוֹת אִילָנוֹת גַּם יֵשׁ לָכֶם רְשׁוּת לַעֲסֹק בְּשִׁאָר פַּרְנָסוֹת אֲבָל בָּזֶה תִּשְׁתַּדְּלוּ לְהַשְׁקוֹת אִילָנוֹת אַחַר כָּךְ נִפְטַר הֶחָכָם וְהִנִּיחַ בָּנִים וְהָיָה לוֹ בֵּן אֶחָד שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לֵילֵךְ וְהָיָה יָכוֹל לַעֲמד, רַק שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לֵילֵךְ וְהָיוּ אֶחָיו נוֹתְנִים לוֹ סִפּוּק דֵּי פַּרְנָסָתוֹ וְהָיוּ מַסְפִּיקִים אוֹתוֹ כָּל כָּךְ עַד שֶׁנִּשְׁאַר לוֹ וְהָיָה אוֹתוֹ הַבֵּן [שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לֵילֵךְ] מְקַבֵּץ עַל יָד עַל יָד מִמַּה שֶׁנִּשְׁאַר לוֹ מִפַּרְנָסָתוֹ עַד שֶׁקִּבֵּץ סַךְ מָסַיִם וְיֹשֵׁב עַצְמוֹ: לָמָּה לִי לְקַבֵּל הַסְפָּקָה מֵהֶם ? טוֹב שֶׁאֶתְחִיל לַעֲשׂוֹת אֵיזֶה מַשָּׂא וּמַתָּן וְאַף שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לֵילֵךְ יָעֵץ בְּדַעְתּוֹ לִשְׂכֹּר לוֹ עֶגְלָה וְנֵאֱמָן וּבַעַל עֶגְלָה וְיִסַּע עִמָּהֶם לְלַיְפְּסִיק [עִיר] וְיוּכַל לַעֲשׂוֹת הַמַּשָּׂא וּמַתָּן, אַף שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לֵילֵךְ כְּשֶׁשָּׁמְעוּ הַמִּשְׁפָּחָה זֹאת, הוּטַב בְּעֵינֵיהֶם וְאָמְרוּ: לָמָּה לָנוּ לִתֵּן לוֹ הַסְפָּקָה ? טוֹב שֶׁיִּהְיֶה לוֹ פַּרְנָסָה וְהִלְוּוּ לוֹ עוֹד מָעוֹת, כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לִנְהג הַמַּשָּׂא וּמַתָּן.

וְשָׂכַר לוֹ עֶגְלָה וְנֶאֱמָן וּבַעַל עֶגְלָה וְנָסַע וּבָא לְאַכסניה וְאָמַר הַנֶּאֱמָן שֶׁיְּלִינוּ שָׁם וְלֹא רָצָה וְהִפְצִירוּ בּוֹ וְהוּא עִקֵּשׁ אוֹתָם וְנָסְעוּ מִשָּׁם וְתָעוּ בַּיַּעַר וְנָפְלוּ עֲלֵיהֶם גַּזְלָנִים וְאוֹתָן הַגַּזְלָנִים נַעֲשׂוּ עַל יְדֵי שֶׁהָיָה פַּעַם אַחַת רָעָב וּבָא אֶחָד לָעִיר וְהִכְרִיז: מִי שֶׁרוֹצֶה מְזוֹנוֹת יָבוֹא אֵלָיו וְנִתְקַבְּצוּ אֵלָיו כַּמָּה אֲנָשִׁים וְהוּא עָשָׂה בְּעָרְמָה וּמִי שֶׁהָיָה מֵבִין בּוֹ שֶׁאֵין בּוֹ צֹרֶךְ אֵלָיו, דָּחָה אוֹתוֹ וּלְאֶחָד הָיָה אוֹמֵר: אַתָּה תּוֹכַל לִהְיוֹת בַּעַל מְלָאכָה וְלָזֶה אָמַר: אַתָּה תּוֹכַל לִהְיוֹת בָּרְחַיִם וּבִירַר רַק אֲנָשִׁים חֲכָמִים, וְהָלַךְ עִמָּהֶם לַיַּעַר וְאָמַר לָהֶם שֶׁיִּהְיוּ נַעֲשִׂים גַּזְלָנִים בַּאֲשֶׁר שֶׁמִּכָּאן הוֹלְכִים הַדְּרָכִים לְלַיְפְּסִיק, לְבֶרֶעסְלָא [עִיר] וְלִשְׁאָר מְקוֹמוֹת וְנוֹסְעִים בְּכָאן סוֹחֲרִים, וְנִגְזֹל אוֹתָם וּנְקַבֵּץ מָעוֹת וְנָפְלוּ עֲלֵיהֶם [הַיְנוּ אֵלּוּ הַגַּזְלָנִים הַנַּ"ל נָפְלוּ עַל הַבֶּן הַנַּ"ל, שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לֵילֵךְ וְעַל הָאֲנָשִׁים שֶׁלּוֹ, דְּהַיְנוּ הַנֶּאֱמָן וְהַבַּעַל עֶגְלָה] הַבַּעַל עֶגְלָה וְהַנֶּאֱמָן, שֶׁהָיוּ יְכוֹלִים לִבְרֹחַ בָּרְחוּ, וְהוּא נִשְׁאַר עַל הָעֶגְלָה וּבָאוּ וְלָקְחוּ הַתֵּבָה שֶׁל הַמָּעוֹת וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: לָמָּה אַתָּה יוֹשֵׁב ? וְהֵשִׁיב שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לֵילֵךְ וְנָזְלוּ הַתֵּבָה וְהַסּוּסִים, וְהוּא נִשְׁאַר עַל הָעֶגְלָה.

וְהַנֶּאֱמָן וְהַבַּעַל עֶגְלָה [שֶׁבָּרְחוּ לְמָקוֹם שֶׁבָּרְחוּ] יִשְׁבוּ עַצְמָם בַּאֲשֶׁר שֶׁלָּקְחוּ הַתַּחְבּוּיוֹת כִּסְפִיּוֹת [הַלְוָואוֹת] מִפְּרִיצִים וְלָמָּה לָהֶם לָשׁוּב לְבֵיתָם, שֶׁיּוּכְלוּ לָבוֹא בְּשַׁלְשְׁלָאוֹת ? טוֹב לָהֶם לְשֶׁאֵר שָׁם [בַּמָּקוֹם שֶׁבָּרְחוּ לְשָׁם] וְיִהְיוּ בְּכָאן נֶאֱמָן וּבַעַל עֶגְלָה וְהַבֵּן הַנַּ"ל כָּל זְמַן שֶׁהָיָה לוֹ הַמַּאֲכָל שֶׁלָּקַח מִבֵּיתוֹ לֶחֶם יָבֵשׁ שֶׁהָיָה בָּעֶגְלָה אָכַל אוֹתָם וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁכָּלָה וְלֹא הָיָה לוֹ לֶאֱכל יֹשֵׁב עַצְמוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת וְהִשְׁלִיךְ עַצְמוֹ מֵהָעֶגְלָה לֶאֱכל עֲשָׂבִים וְהָיָה לָן יְחִידִי בַּשָּׂדֶה וְנִפְחַד וְנִטַּל מִמֶּנּוּ הַכֹּחַ עַד שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל אֲפִלּוּ לַעֲמד רַק לְרחשׁ [לזחול] וְהָיָה אוֹכֵל הָעֵשֶׂב סְבִיבוֹתָיו וְכָל זְמַן שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהוֹשִׁיט וְלֶאֱכל הָיָה אוֹכֵל שָׁם וְאַחַר כָּךְ, כְּשֶׁכָּלָה הָעֵשֶׂב סְבִיבוֹ עַד שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לְהוֹשִׁיט הָיָה מְנַתֵּק עַצְמוֹ לְהַלָּן וְאָכַל שָׁם, וְהָיָה אוֹכֵל הָעֵשֶׂב אֵיזֶה זְמַן.

פַּעַם אֶחָד בָּא לְעֵשֶׂב אֶחָד שֶׁעֲדַיִן לֹא אָכַל עֵשֶׂב כָּזֶה וְהוּטַב בְּעֵינָיו אוֹתוֹ הָעֵשֶׂב מֵחֲמַת שֶׁהָיָה אוֹכֵל זְמַן רַב עֲשָׂבִים. וְהָיָה מַכִּיר בָּהֶם וַעֲדַיִן לֹא רָאָה עֵשֶׂב כָּזֶה וְיֹשֵׁב עַצְמוֹ לְעָקְרוֹ עִם שָׁרְשׁוֹ וְהָיָה תַּחַת הַשֹּׁרֶשׁ אבן טובה וְהָאבן טובה הָיָה מְרֻבָּע וְכָל צַד הָיָה לוֹ סְגֻלָּה אַחֶרֶת וּבְצַד אֶחָד הָיָה כָּתוּב שֶׁמִּי שֶׁיּאחֵז אוֹתוֹ צַד יִשָּׂא אוֹתוֹ לְמָקוֹם שֶׁיּוֹם וְלַיְלָה נִתְקַבְּצִים בְּיַחַד שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ נִתְקַבְּצִים שָׁם בְּיַחַד וּכְשֶׁעָקַר הָעֵשֶׂב עִם הַשֹּׁרֶשׁ שֶׁהָיָה שָׁם הָאבן טובה נִזְדַּמֵּן שֶׁאָחַז בְּאוֹתוֹ הַצַּד [הַמְסֻגָּל לִשָּׂא אוֹתוֹ לְמָקוֹם שֶׁיּוֹם וְלַיְלָה מִתְקַבְּצִים כַּנַּ"ל] וְנָשָׂא אוֹתוֹ וּבָא לְמָקוֹם שֶׁיּוֹם וְלַיְלָה נִתְוַעֲדִים יַחַד וְהִסְתַּכֵּל וְהִנֵּה הוּא שָׁם בַּמָּקוֹם שֶׁשֶּׁמֶשׁ וְיָרֵחַ בָּאִים בְּיַחַד.

כַּנַּ"ל וְשָׁמַע שֶׁהַשָּׁמָשׁ עִם הַיֵּרֹחַ מְדַבְּרִים וְהָיָה הַשָּׁמָשׁ קוֹבֵל לִפְנֵי הַיֵּרֹחַ בַּאֲשֶׁר שֶׁיֵּשׁ אִילָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֲנָפִים רַבִּים וּפְרִיוֹ וְעָלָיו וְכָל עָנָף וְעָנָף וּפְרִי וְעָלֶה יֵשׁ לוֹ סְגֻלָּה מְיֻחֶדֶת שֶׁזֶּה מְסֻגָּל לְבָנִים וְזֶה מְסֻגָּל לְפַרְנָסָה וְזֶה מְסֻגָּל לִרְפוּאַת חוֹלַאַת זֶה, וְזֶה לְחוֹלַאַת אַחֶרֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְסֻגָּל לְדָבָר אַחֵר וְזֶה הָאִילָן הָיוּ צְרִיכִין לְהַשְׁקוֹתוֹ וְאִם הָיוּ מַשְׁקִין אוֹתוֹ הָיָה מְסֻגָּל מְאד וְלֹא דַּי שֶׁאֵין אֲנִי מַשְׁקֶה אוֹתוֹ אֶלָּא שֶׁעַל יְדֵי שֶׁאֲנִי מַזְרִיחַ עָלָיו אֲנִי מְיַבֵּשׁ אוֹתוֹ.
עָנְתָה הַלְּבָנָה וְאָמְרָה אַתָּה דּוֹאֵג דְּאָגוֹת אֲחֵרִים, אֲנִי אֶסְפֹּר לְךָ עֵסֶק שֶׁלִּי הֱיוֹת שֶׁיֵּשׁ לִי אֶלֶף הָרִים וּסְבִיבוֹת הָאֶלֶף הָרִים יֵשׁ עוֹד אֶלֶף הָרִים וְשָׁם מָקוֹם שֵׁדִים וְהַשֵּׁדִים יֵשׁ לָהֶם רַגְלֵי תַּרְנְגוֹלִים וְאֵין לָהֶם כֹּחַ בְּרַגְלֵיהֶם וְיוֹנְקִים מֵרַגְלֵי וּמֵחֲמַת זֶה אֵין לִי כֹּחַ בְּרַגְלַי וְיֵשׁ לִי אָבָק, הַיְנוּ פּוּל, שֶׁהוּא רְפוּאָה לְרַגְלַי וּבָא רוּחַ וְנוֹשֵׂא אוֹתוֹ.
עָנְתָה הַחַמָּה, אֶת זֶה אַתָּה דּוֹאֵג ? [בִּלְשׁוֹן תַּמָּה] אַגִּיד לְךָ רְפוּאָה בַּאֲשֶׁר שֶׁיֵּשׁ דֶּרֶךְ וּמֵאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ מִתְפַּצְּלִים כַּמָּה דְּרָכִים דֶּרֶךְ אֶחָד שֶׁל צַדִּיקִים אֲפִלּוּ הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּכָאן מְפַזְּרִים תַּחְתָּיו אוֹתוֹ הָאָבָק שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ הַנַּ"ל בְּכָל פְּסִיעָה וְכָל פְּסִיעָה שֶׁהוּא פּוֹסֵעַ הוּא דּוֹרֵךְ בְּאוֹתוֹ הָאָבָק וְיֵשׁ דֶּרֶךְ שֶׁל אֶפִּיקוֹרְסִים אֲפִלּוּ אֶפִּיקוֹרְס שֶׁבְּכָאן מְפַזְּרִים תַּחְתָּיו בְּכָל פְּסִיעָה מֵאוֹתוֹ הָאָבָק כַּנַּ"ל וְיֵשׁ דֶּרֶךְ שֶׁל מְשֻׁגָּעִים אֲפִילּוּ מְשֻׁגָּע שֶׁבְּכָאן, מְפַזְּרִים תַּחְתָּיו כַּנַּ"ל וְכֵן יֵשׁ כַּמָּה דְּרָכִים וְיֵשׁ דֶּרֶךְ אַחֵר בַּאֲשֶׁר שֶׁיֵּשׁ צַדִּיקִים, שֶׁמְּקַבְּלִים עַל עַצְמָם יִסּוּרִים וּמוֹלִיכִים אוֹתָם הַפְּרִיצִים בְּשַׁלְשְׁלָאוֹת וְאֵין לָהֶם כֹּחַ בְּרַגְלֵיהֶם וּמְפַזְּרִים תַּחְתֵּיהֶם מֵאוֹתוֹ הָאָבָק שֶׁל אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ וְיֵשׁ לָהֶם כֹּחַ בְּרַגְלֵיהֶם עַל כֵּן תֵּלֵךְ לְשָׁם, שֶׁיֵּשׁ שָׁם הַרְבֵּה אָבָק, וְיִהְיֶה לְךָ רְפוּאָה עַל רַגְלֶיךָ [כָּל זֶה דִּבְרֵי הַחַמָּה אֶל הַלְּבָנָה] וְהוּא שָׁמַע כָּל זֶה.
בְּתוֹךְ כָּךְ נִסְתַּכֵּל עַל הָאבן טובה בְּצַד אַחֵר וְרָאָה כָּתוּב שָׁם שְׁמִי שֶׁיֹּאחֲזוּ בְּאוֹתוֹ הַצַּד שֶׁיִּשָּׂא אוֹתוֹ לְהַדֶּרֶךְ שֶׁיּוֹצְאִים מִמֶּנּוּ כַּמָּה דְּרָכִים כַּנַּ"ל וְאָחַז בְּאוֹתוֹ הַצַּד, וְנָשָׂא אוֹתוֹ לְשָׁם וְנָתַן רַגְלָיו בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ שֶׁהָאָבָק רְפוּאָה לָרַגְלַיִם וְנִתְרַפֵּא מִיָּד וְהָלַךְ וְנָטַל הָאָבָק מִכָּל הַדְּרָכִים וְעָשָׂה לוֹ אֲגֻדּוֹת שֶׁאָגַד הַפּוּל שֶׁל הַדֶּרֶךְ שֶׁל צַדִּיקִים לְבַדּוֹ וְכֵן הַפּוּל שֶׁל שְׁאָר הַדְּרָכִים אָגַד כָּל אֶחָד לְבַדּוֹ וּלְקָחָם אִתּוֹ וְיָשַׁב עַצְמוֹ וְהָלַךְ לְאוֹתוֹ הַיַּעַר שֶׁגָּזְלוּ אוֹתוֹ שָׁם כְּשֶׁבָּא לְשָׁם, בָּחַר לוֹ אִילָן גָּבוֹהַּ שֶׁהוּא סָמוּךְ לְהַדֶּרֶךְ שֶׁיּוֹצְאִים שָׁם הַגַּזְלָנִים לִגְזל וְלִקַּח הַפּוּל שֶׁל צַדִּיקִים וְהַפּוּל שֶׁל מְשֻׁגָּעִים וְעִרְבָּם יַחַד וּפִזֵּר אוֹתָם עַל הַדֶּרֶךְ וְהוּא עָלָה עַל הָאִילָן וְיָשַׁב שָׁם לִרְאוֹת מַה יִּהְיֶה נַעֲשֶׂה בָּהֶם.
וְהָיוּ יוֹצְאִים שָׁם גַּזְלָנִים שֶׁשָּׁלַח אוֹתָן הַגַּזְלָן הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶם הַנַּ"ל לְצֵאת וְלִגְזל וּכְשֶׁבָּאוּ לְאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ, תֵּכֶף כְּשֶׁדָּרְכוּ עַל הַפּוּל הַנַּ"ל נַעֲשׂוּ צַדִּיקִים וְהִתְחִילוּ לְצַעֵק עַל נַפְשָׁם עַל שֶׁגָּזְלוּ עַד הֵנָּה וְהָרְגוּ כַּמָּה נְפָשׁוֹת אֲבָל מֵחֲמַת שֶׁהָיָה מְעֹרָב שָׁם פּוּל שֶׁל מְשֻׁגָּעִים, נַעֲשׂוּ צַדִּיקִים מְשֻׁגָּעִים וְהִתְחִילוּ לְהִתְקוֹטֵט זֶה עִם זֶה זֶה אָמַר: בִּשְׁבִילְךָ גָּזַלְנוּ, וְזֶה אָמַר: עַל

יְדֵךְ גְּזֹלְנוּ עַד שֶׁהֶרְגוּ זֶה אֶת זֶה וְהָיָה שׁוֹלֵחַ כַּת אַחֶרֶת, וְהָיָה גַּם כֵּן כַּנַ"ל וְהֶרְגוּ זֶה אֶת זֶה כַּנַ"ל וְכֵן הָיָה אַחַר כָּךְ, עַד שֶׁנֶּהֶרְגוּ כֻּלָּם עַד שֶׁהֵבִין שֶׁלֹּא נִשְׁאֲרוּ כִּי אִם הוּא בְּעַצְמוֹ עִם עוֹד אֶחָד [הָיְנוּ שֶׁהֵבֵן הַנַּ"ל הֵבִין שֶׁכְּבָר נֶהֶרְגוּ כָּל הַגַּזְלָנִים הַנַּ"ל וְלֹא נִשְׁאַר כִּי אִם הַגַּזְלָן הַגָּדוֹל בְּעַצְמוֹ עִם עוֹד אֶחָד] וְיָרַד מֵהָאִילָן, וְכִבֵּד מִשָּׁם אֶת הַפּוּל הַנַּ"ל מִן הַדֶּרֶךְ וּפִזֵּר אֶת הַפּוּל שֶׁל צַדִּיקִים בְּעַצְמוֹ וְהָלַךְ וְיָשַׁב עַל הָאִילָן.

וְאוֹתוֹ הַגַּזְלָן [הָיְנוּ הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶם] תָּמַהּ שֶׁשּׁוֹלֵחַ כָּל הַגַּזְלָנִים וְאֵין אֶחָד מֵהֶם שָׁב אֵלָיו וְהָלַךְ הוּא בְּעַצְמוֹ עִם הָאֶחָד שֶׁנִּשְׁאַר אֶצְלוֹ וְתָכָף כְּשֶׁבָּא עַל אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ [שֶׁפִּזֵּר שָׁם הַבֵּן הַנַּ"ל הַפּוּל שֶׁל צַדִּיקִים לְבַדּוֹ] נַעֲשָׂה צַדִּיק וְהִתְחִיל לִצְעֹק לַחֲבֵרוֹ עַל נַפְשׁוֹ עַל שֶׁהָרַג כָּל כָּךְ נְפָשׁוֹת וְגַזַל כָּל כָּךְ וְהָיָה תּוֹלֵשׁ קְבָרִים וְהָיָה שָׁב בִּתְשׁוּבָה וּמִתְחָרֵט מְאד וְכֵיוָן שֶׁרָאָה [הַבֵּן הַנַּ"ל שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב עַל הָאִילָן] שֶׁהוּא מִתְחָרֵט וְשָׁב בִּתְשׁוּבָה כָּל כָּךְ יָרַד מֵהָאִילָן כֵּיוָן שֶׁרָאָה הַגַּזְלָן שֶׁמָּצָא אָדָם הִתְחִיל לִצְעֹק: אוֹי עַל נַפְשִׁי, כָּזֹאת וְכָזֹאת עָשִׂיתִי, אֲהָהּ! תֵּן לִי תְּשׁוּבָה! עָנָה לוֹ: הַחָזֵר לִי הַחֻבָּה שֶׁגָּזַלְתָּם מִמֶּנִּי כִּי כָּתוּב אֶצְלָם עַל כָּל גְּזֵלָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁנִּגְזַל וְאֵצֶל מִי נִגְזַל אָמַר לוֹ: אֲנִי מַחֲזִיר לְךָ תֵּכֶף וַאֲנִי נוֹתֵן לְךָ אֲפִלּוּ כָּל הָאוֹצָרוֹת שֶׁל גְּזֵלָה שֶׁיֵּשׁ לִי רַק תֵּן לִי תְּשׁוּבָה אָמַר לוֹ: תְּשׁוּבָתְךָ הִיא רַק שֶׁתֵּלֵךְ אֶל הָעִיר וְתִצְעַק וְתִתְוַדֶּה. אֲנִי הוּא שֶׁהִכְרַזְתִּי אָז וְעָשִׂיתִי כַּמָּה גַּזְלָנִים וְהָרַגְתִּי וְגָזַלְתִּי כַּמָּה נְפָשׁוֹת זֶה הִיא תְּשׁוּבָתְךָ וְנָתַן לוֹ כָּל הָאוֹצָרוֹת וְהָלַךְ עִמּוֹ אֶל הָעִיר וְעָשָׂה כֵּן וּפָסְקוּ שָׁם בְּאוֹתוֹ הָעִיר בַּאֲשֶׁר שֶׁהָרַג כָּל כָּךְ נְפָשׁוֹת עַל כֵּן יִתְלוּ אוֹתוֹ, לְמַעַן יֵדְעוּ.

אַחַר כָּךְ יֹשֵׁב עַצְמוֹ הַבֵּן הַנַּ"ל לַיְלָךְ אֶל הַשֵּׁנִי אֶלֶף הָרִים [הַנַּ"ל] לְהִסְתַּכֵּל מַה נַּעֲשָׂה שָׁם כְּשֶׁבָּא לְשָׁם, עָמַד מֵרָחוֹק מֵהַשֵּׁנִי אֶלֶף הָרִים וְרָאָה שֶׁיֵּשׁ שָׁם כַּמָּה וְכַמָּה אֶלֶף אֲלָפִים וְרִבֵּי רִבָּבוֹת מִשְׁפָּחוֹת שֶׁל שֵׁדִים כִּי הֵם פָּרִים וְרְבִים כִּבְנֵי אָדָם, וְהֵם רַבִּים מְאד וְרָאָה הַמַּלְכוּת שֶׁלָּהֶם יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא שֶׁשּׁוּם יְלוּד אִשָּׁה אֵינוֹ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא כָּזוֹ וְרָאָה אוֹתָם שֶׁעוֹשִׂים לֵיצָנוּת. זֶה מְסַפֵּר שֶׁהִזִּיק לְזֶה תִּינוֹק וְזֶה אוֹמֵר שֶׁהִזִּיק לְזֶה יָד וְזֶה מְסַפֵּר שֶׁהִזִּיק רֶגֶל, וְכֵן שְׁאָר לֵיצָנוּת.

בְּתוֹךְ כָּךְ נִסְתַּכֵּל וְרָאָה אָב וְאֵם הוֹלְכִים וּבוֹכִים וְשָׁאֲלוּ אוֹתָם: לָמָּה אַתֶּם בּוֹכִים ? וְהֵשִׁיבוּ שֶׁיֵּשׁ לָהֶם בֵּן וְהָיָה דַּרְכּוֹ לֵילֵךְ לְדַרְכּוֹ, וְהָיָה שָׁב בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן וְעַכְשָׁיו הוּא זְמַן רַב וַעֲדַיִן לֹא בָּא וְהֵבִיאוּ אוֹתָם לַמֶּלֶךְ וְצִוָּה הַמֶּלֶךְ לִשְׁלֹחַ שְׁלוּחִים לְכָל הָעוֹלָם לְמָצְאוֹ וְהָיוּ הָאָב וְאֵם חוֹזְרִים וּפוֹגְעִו בְּאֶחָד שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בְּיִחַד עִם בְּנָם הַנַּ"ל [הָיְנוּ שֶׁאוֹתוֹ הָאֶחָד שֶׁפָּגְעוּ בּוֹ הָיָה הֶחָבֵר שֶׁל בְּנָם וְהָיָה הוֹלֵךְ בְּיִחַד עִם בְּנָם בַּתְּחִלָּה אֲבָל עַכְשָׁו פָּגְעוּ בּוֹ לְבַדּוֹ] וְשָׁאַל אוֹתָם: עַל מָה אַתֶּם בּוֹכִים ? וְסִפְּרוּ לוֹ כַּנַ"ל הֵשִׁיב לָהֶם: אֲנִי אוֹדִיעַ לָכֶם הֱיוֹת שֶׁהָיָה לָנוּ אִי אֶחָד בַּיָּם, שֶׁהָיָה שָׁם מָקוֹם שֶׁלָּנוּ וְאַחַר כָּךְ הָלַךְ הַמֶּלֶךְ שֶׁהָיָה שַׂיָּךְ לוֹ הָאִי הַנַּ"ל וְרָצָה

לִבְנוֹת שָׁם בְּנָיִנִים וְהִנִּיחַ יְסוֹדוֹת וְאָמַר הַבֵּן הַנַּ"ל [הַיְנוּ הַבֵּן שֶׁל הַשֵּׁדִים הַנַּ"ל שֶׁנֶּאֱבַד] אֲלַי שֶׁנַּזִּיק אוֹתוֹ וְהָלַכְנוּ וְלָקַחְנוּ הַכֹּחַ מֵהַמֶּלֶךְ וְהָיָה עוֹסֵק בְּדָאקְטוֹרִים, וְלֹא הָיוּ יְכוֹלִים לַעֲזֹר לוֹ וְהִתְחִיל לַעֲסֹק בְּמִכַּשְׁפִים וְהָיָה שָׁם מְכַשֵּׁף אֶחָד שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ מִשְׁפַּחְתּוֹ, וְאֶת מִשְׁפַּחְתִּי לֹא יָדַע עַל כֵּן לֹא הָיָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לִי דָּבָר אֲבָל מִשְׁפַּחְתּוֹ הָיָה יוֹדֵעַ וְתָפַס אוֹתוֹ וּמְעַנֶּה אוֹתוֹ כָּל כָּךְ וְהֵבִיאוּ אוֹתוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ [הַיְנוּ זֶה הַשֵּׁד, שֶׁסִּפֵּר כָּל זֶה, הֵבִיאוּ אוֹתוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּהֶם] וְסִפֵּר זאת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אָמַר הַמֶּלֶךְ: יָשִׁיבוּ לוֹ הַכֹּחַ! עָנָה וְאָמַר, שֶׁהָיָה אֶצְלֵנוּ אֶחָד, שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ כֹּחַ, וְנָתַנּוּ לוֹ הַכֹּחַ אָמַר הַמֶּלֶךְ: יִקָּחוּ מִמֶּנּוּ הַכֹּחַ וְיַחֲזִירוּ לְהַמֶּלֶךְ הֵשִׁיבוּ לְהַמֶּלֶךְ כִּי נַעֲשָׂה עָנָן אָמַר הַמֶּלֶךְ שֶׁיִּקָּרְאוּ הֶעָנָן וְיָבִיאוּ אוֹתוֹ לְכָאן וְשָׁלְחוּ שְׁלִיחַ אַחֲרָיו. אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ הַבֵּן הַנַּ"ל [הַיְנוּ זֶה הַבֵּן, שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ כֹּחַ בְּרַגְלָיו בִּתְחִלָּה, שֶׁבָּא לְכָאן וְרָאָה כָּל זֶה], אֵלֵךְ וְאֶרְאֶה הֶעָנָן אֵיךְ נַעֲשָׂה מֵהָאֲנָשִׁים אֵלּוּ עָנָן וְהָלַךְ אַחֲרֵי הַשָּׁלִיחַ וּבָא אֶל הָעִיר שֶׁהָיָה שָׁם הֶעָנָן וְשָׁאַל אֶת אַנְשֵׁי הָעִיר: מִפְּנֵי מָה כִּסָּה הֶעָנָן כָּל כָּךְ בְּתוֹךְ הָעִיר ? וְהֵשִׁיבוּ לוֹ: בְּכָאן אַדְרַבָּא, שֶׁמֵּעוֹלָם אֵין כָּאן עָנָן, וְזֶה זְמַן שֶׁכִּסָּה הֶעָנָן וּבָא הַשָּׁלִיחַ וְקָרָא אֶת הֶעָנָן וְהָלַךְ מִשָּׁם וְיָשַׁב עַצְמוֹ הָאִישׁ הַנַּ"ל לְיַלֵּךְ אַחֲרֵיהֶם לִשְׁמֹעַ מַה הֵם מְדַבְּרִים וְשָׁמַע שֶׁהַשָּׁלִיחַ שָׁאַל אוֹתוֹ: אֵיךְ אַתָּה בָּא לִהְיוֹת בְּכָאן עָנָן ? וְהֵשִׁיב לוֹ: אֲסַפֵּר לְךָ מַעֲשֶׂה.

פַּעַם אַחַת הָיָה חָכָם אֶחָד וְהַקֵּיסָר מֵהַמְּדִינָה הָיָה אֶפִּיקוֹרְס גָּדוֹל וְעָשָׂה אֶת כָּל הַמְּדִינָה לְאֶפִּיקוֹרְסִים וְהָלַךְ הֶחָכָם וְקָרָא אֶת כָּל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ עָנָה וְאָמַר לָהֶם: הֲלֹא אַתֶּם רוֹאִים שֶׁהַקֵּיסָר הוּא אֶפִּיקוֹרְס גָּדוֹל וְעָשָׂה אֶת כָּל הַמְּדִינָה אֶפִּיקוֹרְסִים וּקְצָת מִמִּשְׁפַּחְתֵּנוּ עָשָׂה גַּם כֵּן לְאֶפִּיקוֹרְסִים בְּכֵן נִפְרֹשׁ אֶל הַמִּדְבָּר, כְּדֵי שֶׁנִּשָּׁאֵר בְּהָאֱמוּנָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהִסְכִּימוּ עִמּוֹ וְאָמַר הֶחָכָם שָׁם [הַיְנוּ שֶׁהִזְכִּיר אֵיזֶה שֵׁם מִן הַשֵּׁמוֹת] וְהֵבִיא אוֹתָם אֶל הַמִּדְבָּר וְלֹא הוּטַב בְּעֵינָיו אוֹתוֹ הַמִּדְבָּר וְאָמַר שֵׁם וְנָשָׂא אוֹתָם אֶל מִדְבָּר אַחֵר, וְלֹא הוּטַב בְּעֵינָיו גַּם כֵּן וְאָמַר עוֹד שֵׁם, וְהֵבִיא אוֹתָם אֶל מִדְבָּר אַחֵר, וְהוּטַב בְּעֵינָיו וְאוֹתוֹ הַמִּדְבָּר הָיְתָה סְמוּכָה אֶל הַשְּׁנֵי אֶלֶף הָרִים וְהָלַךְ [אוֹתוֹ הֶחָכָם הַנַּ"ל] וְעָשָׂה עִגּוּל סְבִיבוֹתָם שֶׁלֹּא יוּכַל שׁוּם אֶחָד לְהִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם.

וְיֵשׁ אִילָן שֶׁאִם הָיָה אוֹתוֹ הָאִילָן נִשְׁקֶה לֹא הָיָה נִשְׁאָר מִמֶּנּוּ [הַיְנוּ מִן הַשֵּׁדִים] כְּלוּם עַל כֵּן עוֹמְדִים יוֹם וְלַיְלָה מֵאִתָּנוּ שֶׁחוֹפְרִים, וְאֵינָם מַנִּיחִים מַיִם לְהָאִילָן וְשָׁאַל אוֹתוֹ: לָמָּה עוֹמְדִים יוֹם וְלַיְלָה ? כֵּיוָן שֶׁחוֹפְרִים פַּעַם אַחַת לִמְנֹעַ הַמַּיִם, דַּי הֵשִׁיב לוֹ: שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵינוּ מְדַבְּרִים וְאִלּוּ הַמְדַבְּרִים הוֹלְכִים וְעוֹשִׂים מַחֲלֹקֶת בֵּין מֶלֶךְ זֶה לְמֶלֶךְ אַחֵר וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה מִלְחָמָה וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה רְעִידַת הָאָרֶץ וְנוֹפֵל הָאֲדָמָה שֶׁסְּבִיבוֹת הַחֲפִירָה וְיוֹכַל לָבוֹא מַיִם לְהָאִילָן עַל כֵּן עוֹמְדִים תָּמִיד לַחְפֹּר כַּנַּ"ל וּכְשֶׁנַּעֲשֶׂה מֶלֶךְ בֵּינֵינוּ, עוֹשִׂים לְפָנָיו כָּל הַלֵּיצָנוּת וּשְׂמֵחִים זֶה מִתְלוֹצֵץ אֵיךְ הִזִּיק תִּינוֹק, וְהַיּוֹלֶדֶת מִתְאַבֶּלֶת עָלָיו וְזֶה מַרְאֶה

לְיַצָּנוּת אֲחֵרוֹת, וְכֵן כַּמָּה מִינֵי לְיַצָּנוּת וּכְשֶׁהַמֶּלֶךְ בָּא בְּתוֹךְ הַשִּׂמְחָה הוּא הוֹלֵךְ וּמְטַיֵּל עִם הַשָּׂרֵי מְלוּכָה שֶׁלּוֹ וּמְנַסֶּה עַצְמוֹ לַעֲקֹר הָאֵילָן כִּי אִם לֹא הָיָה הָאֵילָן כְּלָל, הָיָה טוֹב לָנוּ מְאד וּמְחַזֵּק לִבּוֹ מְאד כְּדֵי לַעֲקֹר הָאֵילָן כֻּלּוֹ וּכְשֶׁבָּא אֶל הָאֵילָן אֲזַי הָאֵילָן צוֹעֵק מְאד וַאֲזַי נוֹפֵל עָלָיו פַּחַד וְחוֹזֵר לַאֲחוֹרָיו.

פַּעַם אַחַת נַעֲשָׂה מֶלֶךְ חָדָשׁ בֵּינֵיהֶם וְעָשׂוּ לְפָנָיו לְיַצָּנוּת גְּדוֹלוֹת כַּנַ"ל וּבָא בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְעָשָׂה לְעַצְמוֹ אַבִּירוּת לֵב מְאד וְאָמַר לַעֲקֹר אֶת הָאֵילָן כֻּלּוֹ לְגַמְרֵי וְיָצָא לְטַיֵּל עִם שָׂרָיו וְחִזֵּק לִבּוֹ מְאד וְרָץ לַעֲקֹר הָאֵילָן לְגַמְרֵי וּכְשֶׁבָּא אֵלָיו, נָתַן קוֹל גָּדוֹל, וְנָפַל עָלָיו פַּחַד, וְחָזַר לַאֲחוֹרָיו וּבָא בְּכַעַס גָּדוֹל וְחָזַר וְהָיָה הוֹלֵךְ בְּתוֹךְ כָּךְ נִסְתַּכֵּל וְרָאָה בְּנֵי אָדָם יוֹשְׁבִים [הַיְנוּ הַכַּת אֲנָשִׁים שֶׁל הֶחָכָם הַנַּ"ל] וְשָׁלַח אֵיזֶה אֲנָשִׁים מֵאֲנָשָׁיו לַעֲשׂוֹת לָהֶם כָּרָאוּי כְּדַרְכָּם תָּמִיד [הַיְנוּ שֶׁזֶּה הַמֶּלֶךְ שָׁלַח לְהַזִּיקָם כְּדַרְכָּם] וְכֵיוָן שֶׁרָאוּ אוֹתָם אוֹתָהּ הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם הַנַּ"ל נָפַל עֲלֵיהֶם פַּחַד וְאָמַר לָהֶם הַזָּקֵן הַנַּ"ל: אַל תִּפְחֲדוּ וּכְשֶׁנִּתְקָרְבוּ הַשֵּׁדִים לְשָׁם לֹא הָיוּ יְכוֹלִים לְהִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם מֵחֲמַת הָעִגּוּל הַנַּ"ל שֶׁהָיָה סְבִיבוֹתָם וְשָׁלַח שְׁלוּחִים אֲחֵרִים, וְלֹא הָיוּ יְכוֹלִים גַּם כֵּן וּבָא בְּכַעַס גָּדוֹל, וְהָלַךְ בְּעַצְמוֹ, וְלֹא הָיָה יָכוֹל גַּם הוּא לְקָרֵב אֲלֵיהֶם.

וּבִקֵּשׁ מֵהַזָּקֵן שֶׁיַּנִּיחֵנוּ לְכָנֵס לְשָׁם וְאָמַר לוֹ: מֵאַחַר שֶׁאַתָּה מְבַקֵּשׁ, אַנִּיחַ אוֹתְךָ לְכָנֵס אֲבָל אֵין דֶּרֶךְ שֶׁיֵּלֵךְ הַמֶּלֶךְ יְחִידִי, וְאַנִּיחַ אוֹתְךָ עִם עוֹד אֶחָד לְכָנֵס וּפְתַח לָהֶם פֶּתַח וְנִכְנְסוּ וְחָזַר וְסָגַר הָעִגּוּל אָמַר הַמֶּלֶךְ לְהַזָּקֵן: אֵיךְ אַתָּה בָּא לֵישֵׁב עַל מָקוֹם שֶׁלָּנוּ ? אָמַר לוֹ: מִפְּנֵי מַה הוּא מְקוֹמְךָ ? הוּא מָקוֹם שֶׁלִּי! אָמַר לוֹ: אֵין אַתָּה מִתְיָרֵא מִמֶּנִּי ? הֵשִׁיב לוֹ: לָאו! אָמַר לוֹ: אֵין אַתָּה מִתְיָרֵא ? וּפָשַׁט עַצְמוֹ וְנַעֲשָׂה גָּדוֹל מְאד עַד הַשָּׁמַיִם וְרָצָה לְבָלְעוֹ אָמַר הַזָּקֵן אַף עַל פִּי כֵן אֵינִי מִתְיָרֵא כְּלָל אַךְ אִם אֲנִי רוֹצֶה תִּהְיֶה אַתָּה מִתְיָרֵא מִמֶּנִּי וְהָלַךְ וְהִתְפַּלֵּל קְצָת וְנַעֲשָׂה עָב וְעָנָן גָּדוֹל, וְהָיוּ רְעָמִים גְּדוֹלִים וְהָרַעַם הוֹרֵג אוֹתָם וְנֶהֱרְגוּ כָּל הַשָּׂרֵי מְלוּכָה שֶׁלּוֹ שֶׁהָיוּ עִמּוֹ וְלֹא נִשְׁאֲרוּ כִּי אִם הוּא עִם הָאֶחָד שֶׁהָיָה עִמּוֹ שָׁם בְּתוֹךְ הָעִגּוּל וּבִקֵּשׁ אוֹתוֹ שֶׁיִּפְסֹק הָרַעַם, וּפָסַק.

עָנָה הַמֶּלֶךְ וְאָמַר: מֵאַחַר שֶׁאַתָּה אִישׁ כָּזֶה אֶתֵּן לְךָ סֵפֶר מִכָּל הַמִּשְׁפָּחוֹת שֶׁל שֵׁדִים כִּי יֵשׁ בַּעֲלֵי שֵׁמוֹת שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים רַק מִמִּשְׁפָּחָה אַחַת וַאֲפִלּוּ אוֹתָהּ הַמִּשְׁפָּחָה אֵינָם יוֹדְעִים בִּשְׁלֵמוּת אֲנִי אֶתֵּן לְךָ סֵפֶר שֶׁכָּתוּב בּוֹ כָּל הַמִּשְׁפָּחוֹת כִּי אֵצֶל הַמֶּלֶךְ כְּתוּבִים כֻּלָּם וַאֲפִלּוּ מִי שֶׁנּוֹלַד נִכְתַּב אֵצֶל הַמֶּלֶךְ וְשָׁלַח אֶת הָאֶחָד, שֶׁהָיָה עִמּוֹ אַחַר הַסֵּפֶר [הַיְנוּ שֶׁהַמֶּלֶךְ שֶׁל הַשֵּׁדִים שָׁלַח אֶת הָאֶחָד, שֶׁהָיָה עִמּוֹ בְּתוֹךְ הָעִגּוּל אַחַר הַסֵּפֶר נִמְצָא, שֶׁטּוֹב עָשָׂה שֶׁהִנִּיחַ אוֹתוֹ עִם עוֹד אֶחָד לְכָנֵס כִּי אִם לָאו, אֶת מִי הָיָה שׁוֹלֵחַ ?] וְהֵבִיא לוֹ הַסֵּפֶר וּפָתַח אֶת הַסֵּפֶר וְרָאָה כָּתוּב בּוֹ אֶלֶף אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבָבוֹת מִשְׁפָּחוֹת שֶׁלָּהֶם וְהִבְטִיחַ הַמֶּלֶךְ שֶׁלֹּא

יַזִּיקוּ לְעוֹלָם אֶת כָּל מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הַזָּקֵן הַנַּ"ל וְצִוָּה לְהָבִיא כָּל הַפַּאטְרָעטִין [דמות דיוקן] שֶׁל כָּל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ וַאֲפִלּוּ אִם יִהְיֶה נוֹלָד לָהֶם [אֲיזֶה יֶלֶד] יָבִיאוּ תֵּכֶף הַפַּאטְרָעט שֶׁלּוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה נָזוֹק שׁוּם אֶחָד מִמִּשְׁפַּחַת הַזָּקֵן.

אַחַר כָּךְ, כְּשֶׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ שֶׁל הַזָּקֵן לִפָּטֵר מִן הָעוֹלָם קָרָא לְבָנָיו וְצִוָּה לָהֶם וְאָמַר לָהֶם אֲנִי מַנִּיחַ לָכֶם זֶה הַסֵּפֶר. וַהֲלֹא אַתֶּם רוֹאִים שֶׁיֵּשׁ לִי כֹּחַ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם זֶה הַסֵּפֶר בְּקֻרְבָּשָׁה וְאַף עַל פִּי כֵן אֵינִי מִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ רַק יֵשׁ לִי אֱמוּנָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גַּם אַתֶּם אַל תִּשְׁתַּמְּשׁוּ בּוֹ אֲפִלּוּ אִם יִמְצָא אֶחָד מִכֶּם שֶׁיּוֹכַל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּקֻרְבָּשָׁה אַף עַל פִּי כֵן אַל יִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ רַק יִהְיֶה לוֹ אֱמוּנָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְנִפְטַר הֶחָכָם, וְהָלַךְ הַסֵּפֶר בִּירֻשָּׁה וּבָא לְבֵן בְּנוֹ וְהָיָה לוֹ כֹּחַ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּקֻרְבָּשָׁה רַק שֶׁהָיָה לוֹ אֱמוּנָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלֹא הָיָה מִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ כַּאֲשֶׁר צִוָּה הַזָּקֵן.

הַמְדַבְּרִים שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם הָיוּ מְפַתִּים אֶת נָכְד הַזָּקֵן הַנַּ"ל. בַּאֲשֶׁר שֶׁיֵּשׁ לְךָ בָּנוֹת גְּדוֹלוֹת וְאֵין לְךָ לְפָרְנָסָם וּלְהַשִּׂיאָם עַל כֵּן הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּזֶה הַסֵּפֶר וְהוּא לֹא הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהֵם מְפַתִּים אוֹתוֹ וְסָבַר שֶׁלִּבּוֹ מְיַעֲצוֹ לָזֶה וְנָסַע לְאָבִיו זְקֵנוֹ עַל קִבְרוֹ, וְשָׁאַל אוֹתוֹ. בַּאֲשֶׁר שֶׁהִנַּחְתָּ צַוָּאָה שֶׁלֹּא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַסֵּפֶר רַק שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ אֱמוּנָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעַתָּה הַלֵּב מְפַתֶּה אוֹתִי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ עָנָה אוֹתוֹ [הַזָּקֵן הַנִּפְטָר הַנַּ"ל] אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ לְךָ כֹּחַ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּקֻרְבָּשָׁה מוּטָב שֶׁיִּהְיֶה לְךָ אֱמוּנָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאַל תִּשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר לְךָ וְעָשָׂה כֵּן.

[וַיְהִי הַיּוֹם] וְהָיָה הַמֶּלֶךְ חוֹלֶה בְּאוֹתָהּ מְדִינָה שֶׁיּוֹשֵׁב בָּהּ הַנָּכְד שֶׁל הַזָּקֵן הַנַּ"ל וְעָסַק בְּדַאקְטוֹרִים וְלֹא הָיוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת רְפוּאָה מֻחֶמֶת גֹּדֶל הַחֲמִימוּת שֶׁהָיָה שָׁם בְּאוֹתָהּ הַמְּדִינָה לֹא הָיוּ מוֹעִילִים הָרְפוּאוֹת וְגָזַר הַמֶּלֶךְ שֶׁיִּשְׂרָאֵל יִתְפַּלְּלוּ בַּעֲדוֹ אָמַר הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּנוּ. בַּאֲשֶׁר שֶׁזֶּה הַנָּכְד הַנַּ"ל יֵשׁ לוֹ כֹּחַ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַסֵּפֶר בְּקֻרְבָּשָׁה וְאֵינוֹ מִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ עַל כֵּן נַעֲשָׂה לְטוֹבָתוֹ וְצִוָּה עָלַי לִהְיוֹת שָׁם עָנָן כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לְהַמֶּלֶךְ רְפוּאָה מֵהָרְפוּאוֹת שֶׁלָּקַח כְּבָר וּמֵהָרְפוּאוֹת שֶׁיִּקַּח עוֹד וְהַנָּכְד הַנַּ"ל לֹא יָדַע כְּלָל מִזֶּה וּמֵחֲמַת זֶה אֲנִי הָיִיתִי בְּכָאן עָנָן [כָּל זֶה הָיָה מְסַפֵּר הֶעָנָן לְהַשָּׂלִיחַ].

וְזֶה הַבֵּן הַנַּ"ל [הַיְנוּ זֶה שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ כֹּחַ בְּרַגְלָיו בַּתְּחִלָּה] הָיָה הוֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם וְשׁוֹמֵעַ וְהֵבִיאוּ אוֹתוֹ לַמֶּלֶךְ וְצִוָּה הַמֶּלֶךְ שֶׁיִּקְחוּ הַכֹּחַ וְיַחֲזִירוּ לְהַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל וְהֶחֱזִירוּ לוֹ הַכֹּחַ וְאָז חָזַר הַבֵּן שֶׁל הַשֵּׂדִים הַנַּ"ל כַּנַּ"ל וּבָא מְיֻסָּר מְאֹד בְּלֹא כֹּחַ, כִּי עִנּוּ אוֹתוֹ מְאֹד שָׁם וְחָרָה לוֹ מְאֹד עַל הַמְכַשֵּׁף שֶׁעִנָּה אוֹתוֹ כָּל כָּךְ וְצִוָּה לְבָנָיו וּמִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁיִּהְיוּ אוֹרְבִים תָּמִיד עַל הַמְכַשֵּׁף הַנַּ"ל וְיֵשׁ בֵּינֵיהֶם מְדַבְּרִים וְהָלְכוּ וְהִגִּידוּ לְהַמְכַשֵּׁף שֶׁיִּשְׁמַר עַצְמוֹ כִּי הֵם אוֹרְבִים עָלָיו וְעָשָׂה הַמְכַשֵּׁף תַּחְבּוּלוֹת וְקָרָא עוֹד מְכַשְּׁפִים שֶׁיּוֹדְעִים מִשְׁפָּחוֹת כְּדֵי לִשְׁמֹר מֵהֶם וְחָרָה מְאֹד לְהַבֵּן הַנַּ"ל וּלְמִשְׁפַּחְתּוֹ עַל הַמְדַבְּרִים עַל שֶׁגִּלּוּ סוֹדוֹ לְהַמְכַשֵּׁף.

פַּעַם אַחַת נִזְדַּמֵּן שֶׁהָלְכוּ יַחַד מִמִּשְׁפָּחָה שֶׁל הַבֵּן הַנַּ"ל וּמֵהַמְדַבְּרִים עַל הַמִּשְׁמָר אֵצֶל הַמֶּלֶךְ וְהָלְכוּ בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה הַנַּ"ל וְעָשׂוּ עֲלִילָה עַל הַמְדַבְּרִים וְהָרַג הַמֶּלֶךְ אֶת הַמְדַבְּרִים וְחָרָה לְהַמְדַבְּרִים הַנִּשְׁאָרִים וְהָלְכוּ וְעָשׂוּ מְרִידָה בֵּין כָּל הַמְלָכִים וְהָיָה בֵּין הַשֵּׁדִים רָעָב וְחַלְשׁוֹת וְחֹרֶב וְדֶבֶר וְנַעֲשָׂה מִלְחָמוֹת בֵּין כָּל הַמְלָכִים וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשָׂה רְעִידַת הָאָרֶץ וְנָפְלָה הָאָרֶץ כֻּלָּהּ וְנִשְׁקָה הָאִילָן כֻּלּוֹ וְלֹא נִשְׁאַר מֵהֶם כְּלָל, וְנַעֲשׂוּ כְּלֹא הָיוּ אָמַן.

סוֹד מַעֲשֶׂה זוֹ מְרֻמָּז בְּקַפִּיטֶל א' שֶׁבְּתְהִלִּים אַשְׁרֵי הָאִישׁ וְכוּ', דֶּרֶךְ רְשָׁעִים דֶּרֶךְ צַדִּיקִים וְכוּ' הַיְנוּ בְּחִינַת הַדְּרָכִים הַנַּ"ל שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם הָאַבָק שֶׁמְּפַזְּרִים וְכוּ' וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל פַּלְגֵי מַיִם אֲשֶׁר פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעִתּוֹ וְעָלֵהוּ וְכוּ' וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ הַיְנוּ הָאִילָן הַנַּ"ל שֶׁכָּל פִּרְיוֹ וְעָלָיו הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לְכֹל מְסֻגָּל מְאֹד כַּנַּ"ל.

דּוֹק וְתִשְׁכַּח עוֹד אֵיזֶה רְמָזִים אַשְׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ כִּי בַּתְּחִלָּה לֹא הָיָה יָכוֹל לֵילֵךְ לֹא עָמַד, כִּי אַחַר כָּךְ לֹא הָיָה יָכוֹל לַעֲמד גַּם כֵּן. וּבְמוֹשַׁב לֵצִים הַיְנוּ מוֹשַׁב לֵצִים הַנַּ"ל שֶׁעוֹשִׂין לֵיצָנוּת וְכוּ' . כְּמוֹ אֲשֶׁר תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ, הַיְנוּ הָרוּחַ שֶׁנּוֹשֵׂא הַפּוּל הַנַּ"ל.

וְכָל זֶה הוּא רַק רְמָזִים בְּעָלְמָא שֶׁהֵאִיר עֵינֵינוּ קְצָת לְמַעַן נָבִין וְנַשְׂכִּיל קְצָת עַד הֵיכָן הַדְּבָרִים מַגִּיעִים אֲבָל הַדְּבָרִים סְתוּמִים עֲדַיִן בְּתַכְלִית הַהֶעְלֵם. כִּי כָּל אֵלּוּ הַמַּעֲשִׂיּוֹת שֶׁסִּפֵּר גָּבְהוּ מְאֹד מְאֹד מִדַּעַת אֱנוֹשִׁי וְנֶעְלָמִים מֵעֵין כָּל חַי וְכוּ'.

פרק ד

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה ד - ממלך שגזר

- פַּעַם אַחַת הָיָה מֶלֶךְ וְגָזַר עַל הַמְּדִינָה גְּרוּשׁ בִּגְזֵרוֹת שְׁמָד שֶׁמִּי שֶׁיִּרְצֶה לִשָּׁאֵר בַּמְּדִינָה יָמִיר דָּתוֹ וְאִם לָאו יִהְיֶה נִתְגָּרֵשׁ מֵהַמְּדִינָה וְהָיוּ קְצָת מֵהֶם שֶׁהִפְקִירוּ כָּל רְכוּשָׁם וַעֲשִׁירוּת שֶׁלָּהֶם וְיָצְאוּ מִשָּׁם בְּדַלּוּת כְּדֵי לִשָּׁאֵר בֶּאֱמוּנָה שֶׁיִּהְיוּ יִשְׂרְאֵלִים וּקְצָת מֵהֶם חָסוּ עַל רְכוּשָׁם וַעֲשִׁירוּתָם וְנִשְׁאֲרוּ שָׁם וְהָיוּ אֲנוּסִים בְּצִנְעָא הָיוּ נוֹהֲגִים דָּת יְהוּדִית וּבְפַרְהֶסְיָא לֹא הָיוּ רַשָּׁאִים [לְנָהֹג כְּמוֹ יְהוּדִים].

וּמֵת הַמֶּלֶךְ, וְנַעֲשָׂה בְּנוֹ מֶלֶךְ וְהִתְחִיל לִנְהֹג הַמְּדִינָה בְּיָד רָמָה וְכִבֵּשׁ כַּמָּה מְדִינוֹת וְהָיָה חָכָם גָּדוֹל וּמֵחֲמַת שֶׁהָיָה מַחֲזִיק בְּתֹקֶף יָדוֹ אֶת הַשָּׂרֵי מְלוּכָה, יָעֲצוּ עָלָיו וְנִתְקַשְּׁרוּ לִפֹּל עָלָיו וּלְהַכְרִית אוֹתוֹ וְאֶת זַרְעוֹ.

וְהָיָה בֵּין הַשָּׂרִים אֶחָד מֵהָאֲנוּסִים וְיֹשֵׁב עַצְמוֹ: הֲלֹא מִפְּנֵי מָה אֲנִי אָנוּס ? מֵחֲמַת שֶׁהָיִיתִי חָס עַל הוֹנִי וּרְכוּשִׁי עַכְשָׁו שֶׁיִּהְיֶה הַמְּדִינָה בְּלֹא מֶלֶךְ יִהְיֶה אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ חַיִּים בְּלָעוֹ כִּי אִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּהְיֶה מְדִינָה בְּלֹא מֶלֶךְ עַל כֵּן יָעַץ בְּעַצְמוֹ לֵילֵךְ וּלְהַגִּיד לַמֶּלֶךְ בְּלִי יְדִיעָתָם וְהָלַךְ

וְהִגִּיד לַמֶּלֶךְ, שֶׁנִּתְקַשְּׁרוּ עָלָיו כַּנַּ"ל וְהָלַךְ הַמֶּלֶךְ וְנָסָה אִם אֱמֶת הַדָּבָר, וְרָאָה שֶׁהוּא אֱמֶת וְהֶעֱמִיד שׁוֹמְרִים בְּאוֹתוֹ לַיְלָה שֶׁנָּפְלוּ עָלָיו תָּפְסוּ אוֹתָם, וְדָן אוֹתָם כָּל אֶחָד כְּפִי מִשְׁפָּטוֹ. עָנָה הַמֶּלֶךְ וְאָמַר לְהַשָּׂר הָאָנוּס הַנַּ"ל: אֵיזֶה כָּבוֹד אֶתֵּן לְךָ בִּשְׁבִיל זֶה שֶׁהִצַּלְתָּנִי וְאֶת זַרְעִי ? אִם אֹמַר לַעֲשׂוֹת אוֹתְךָ שַׂר, הֲרֵי אַתָּה בְּלֹא זֶה שַׂר וְאִם לִתֵּן לְךָ מָעוֹת, יֵשׁ לְךָ אֶמֶר אֵיזֶה כָּבוֹד אַתָּה רוֹצֶה, וְאֶעֱשֶׂה לְךָ עָנָה הָאָנוּס וְאָמַר: אֲבָל תַּעֲשֶׂה לִי מַה שֶּׁאֹמַר ? אָמַר הַמֶּלֶךְ: הֵן אָמַר: הִשָּׁבַע לִי בְּכִתְרְךָ וּמַלְכוּתְךָ וְנִשְׁבַּע לוֹ עָנָה וְאָמַר [הָאָנוּס הַנַּ"ל]: עִקַּר כְּבוֹדִי שֶׁאֶהְיֶה רַשַּׁאי לְהִיוֹת יְהוּדִי בְּפַרְהֶסְיָא, לְהַנִּיחַ טַלִּית וּתְפִלִּין בְּפַרְהֶסְיָא וְחָרָה לְהַמֶּלֶךְ מְאד, מֵחֲמַת שֶׁבְּכָל מְדִינָתוֹ אֵינָם רַשָּׁאִים לִהְיוֹת יְהוּדִים אֲבָל לֹא הָיָה לוֹ בְּרֵרָה מֵחֲמַת הַשְּׁבוּעָה בַּבֹּקֶר הָלַךְ הָאָנוּס וְהִנִּיחַ טַלִּית וּתְפִלִּין בְּפַרְהֶסְיָא.

אַחַר כָּךְ מֵת הַמֶּלֶךְ וְנַעֲשָׂה בְּנוֹ מֶלֶךְ וְהוּא הִתְחִיל לְהַנְהִיג מְדִינָתוֹ בְּרִכּוּת מֵחֲמַת שֶׁרָאָה שֶׁרָצוּ לְהַכְרִית אֶת אֲבִיו כַּנַּ"ל וְכָבַשׁ מְדִינוֹת רַבּוֹת וְהָיָה חָכָם גָּדוֹל מְאד וְצִוָּה לְקַבֵּץ וְלִקְרוֹת אֶת כָּל הַחוֹזֵי כּוֹכָבִים שֶׁיַּגִּידוּ מֵאֵיזֶה דָּבָר יוּכַל לִהְיוֹת נִכְרָת זַרְעוֹ, כְּדֵי שֶׁיִּשָּׁמֵר מִזֶּה וְאָמְרוּ לוֹ שֶׁזַּרְעוֹ לֹא יִכָּרֵת, רַק שֶׁיִּשָּׁמֵר מִשּׁוֹר וָשֶׂה וְכָתְבוּ זאת בְּסֵפֶר הַזִּכָּרוֹנוֹת וְצִוָּה לְבָנָיו שֶׁיְּנַהֲגוּ גַּם כֵּן כְּמוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ רַכָּה וּמֵת.

וְנַעֲשָׂה בְּנוֹ מֶלֶךְ, וְהִתְחִיל לִנְהֹג בְּיָד רָמָה וּבְחֹזֶק כְּמוֹ זְקֵנוֹ, וְכָבַשׁ מְדִינוֹת רַבּוֹת וְנָפַל עַל חָכְמָה וְצִוָּה לְהַכְרִיז שֶׁלֹּא יִמְצֵא בְּמִדִּינָתוֹ שׁוֹר וָשֶׂה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִכְרָת זַרְעוֹ עַל כֵּן אֵין לוֹ מוֹרָא מִשּׁוּם דָּבָר וְנָהַג מְדִינָתוֹ בָּרָמָה וְנַעֲשָׂה חָכָם גָּדוֹל מְאד.

וְנָפַל עַל חָכְמָה לְכְבֹשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּלֹא מִלְחָמָה כִּי יֵשׁ שִׁבְעָה חֶלְקֵי עוֹלָם, שֶׁהָעוֹלָם נִתְחַלֵּק לְשִׁבְעָה חֲלָקִים וְיֵשׁ שֶׁבַע כּוֹכְבֵי לֶכֶת, שֶׁכָּל כּוֹכָב מֵאִיר בְּחֵלֶק מֵחֶלְקֵי הָעוֹלָם וְיֵשׁ שִׁבְעָה מִינֵי מַתְכוֹת שֶׁכָּל אַחַת מִשֶּׁבַע כּוֹכְבֵי לֶכֶת מֵאִיר בְּמִין מַתֶּכֶת אֶחָד וְהָלַךְ וְקִבֵּץ כָּל הַשִּׁבְעָה מִינֵי מַתְכוֹת וְצִוָּה לְהָבִיא כָּל הַפַּאטְרָעטִין [דמות דיוקן] שֶׁל כָּל הַמְּלָכִים שֶׁהֵם שֶׁל זָהָב שֶׁתּוֹלִין בַּפְּלָטְרִין [ארמון] שֶׁלָּהֶם וְעָשָׂה מִזֶּה אָדָם רֹאשׁוֹ שֶׁל זָהָב וְגוּפוֹ שֶׁל כֶּסֶף, וְכֵן שְׁאָר הָאֵבָרִים מִמִּינֵי מַתְכוֹת הָאֲחֵרִים וְהָיָה בְּאוֹתוֹ הָאָדָם כָּל הַשִּׁבְעָה מִינֵי מַתְכוֹת.

וְהֶעֱמִיד אוֹתוֹ עַל הַר גָּבוֹהַּ וְהֵיוּ כָּל הַשִּׁבְעָה כּוֹכְבֵי לֶכֶת מְאִירִין בְּאוֹתוֹ הָאָדָם וּכְשֶׁהָיָה אָדָם צָרִיךְ לְאֵיזֶה עֵצָה אוֹ אֵיזֶה מַשָּׂא וּמַתָּן אִם לַעֲשׂוֹתוֹ אִם לָאו הָיָה עוֹמֵד נֶגֶד אוֹתוֹ הָאֵיבָר שֶׁל הַמִּין מַתֶּכֶת הַשַּׁיָּךְ לְחֵלֶק הָעוֹלָם שֶׁהוּא מִשָּׁם וְהָיָה חוֹשֵׁב בְּדַעְתּוֹ אִם לַעֲשׂוֹת אִם לָאו וּכְשֶׁהָיָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הָיָה מֵאִיר וּמַזְרִיחַ אוֹתוֹ הָאֵיבָר וְאִם לָאו הָיָה נֶחְשָׁךְ הָאֵבָר [כָּל זֶה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל] וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה כּוֹבֵשׁ כָּל הָעוֹלָם וְאָסַף מָמוֹן רַב.

וְאוֹתוֹ הַדְּמוּת אָדָם לֹא הָיָה מְסֻגָּל לְהַנַּ"ל רַק [בְּאֹפֶן וּבְתַנְאַי] שֶׁיִּהְיֶה הַמֶּלֶךְ מַשְׁפִּיל גַּאִים וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים וְהָלַךְ וְשָׁלַח פְּקֵדוֹת [הַיְנוּ צווים] עֲבוּר כָּל קְצִינֵי הַצָּבָא הַבְּכִירִים וּשְׁאָר

הַשָּׂרִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם הִתְמַנּוּת וּדרגות [אותות הצטיינות] וּבָאוּ כֻּלָּם וְהִשְׁפִּיל אוֹתָם, וְלָקַח מֵהֶם הַהִתְמַנּוּת שֶׁלָּהֶם אֲפִלּוּ אוֹתָן שֶׁהָיוּ לָהֶם הִתְמַנּוּת שֶׁעָבְדוּ אֵצֶל אֲבִי אֲבִי אֲבִי זְקֵנוֹ לָקַח מֵהֶם וְהִגְבִּיהַּ שְׁפָלִים וְהֶעֱמִיד אוֹתָם תַּחְתֵּיהֶם.

בְּתוֹכָם הָיָה הַשַּׂר הָאָנוּס הַנַּ"ל [הַיְנוּ שֶׁהוּא הָיָה בְּתוֹךְ הַשָּׂרִים שֶׁהַמֶּלֶךְ הָיָה עוֹסֵק לְהַשְׁפִּילָם] וְשָׁאַל אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ: מַהוּ הַשְּׂרוּת וְהַהִתְמַנּוּת שֶׁלְּךָ ? הֵשִׁיב לוֹ: הַשְּׂרוּת שֶׁלִּי הוּא שֶׁאֶהְיֶה רַשַּׁאי לְהָיוֹת יְהוּדִי בְּפַרְהֶסְיָא בִּשְׁבִיל אוֹתָהּ הַטּוֹבָה שֶׁעָשִׂיתִי לִזְקֶנְךָ כַּנַּ"ל וְלָקַח מֵאִתּוֹ זאת, וְחָזַר וְנַעֲשָׂה אָנוּס.

פַּעַם אַחַת שָׂכַב הַמֶּלֶךְ לִישֹׁן וְרָאָה בַּחֲלוֹם שֶׁהַשָּׁמַיִם זַכִּים וְרָאָה כָּל הַשִּׁנַּיִם עָשָׂר מַזָּלוֹת וְרָאָה שֶׁשּׁוֹר וְשֶׂה שֶׁיֵּשׁ בֵּין הַמַּזָּלוֹת הֵם מְשַׂחֲקִים מִמֶּנּוּ וְהַקֵּיץ בְּכַעַס גָּדוֹל וְנִפְחַד מְאד וְצִוָּה לְהָבִיא אֶת סֵפֶר הַזִּכְרוֹנוֹת, וְרָאָה כָּתוּב בּוֹ שֶׁעַל יְדֵי שׁוֹר וְשֶׂה יִהְיֶה נִכְרֶת זַרְעוֹ וְנָפֵל עָלָיו פַּחַד גָּדוֹל וְסִפֵּר לְהַמַּלְכָּה וְנָפַל עָלֶיהָ וְעַל בָּנֶיהָ גַּם כֵּן פַּחַד גָּדוֹל וַתִּפָּעֶם רוּחוֹ מְאד וְקָרָא לְכָל הַפּוֹתְרֵי חֲלוֹמוֹת, וְכָל אֶחָד הָיָה פּוֹתֵר לְעַצְמוֹ, וְלֹא הָיָה קוֹלָן נִכְנָס בְּאָזְנָיו וְנָפַל עָלָיו פַּחַד גָּדוֹל מְאד.

וּבָא אֵלָיו חָכָם אֶחָד וְאָמַר לוֹ, שֶׁיֵּשׁ לוֹ קַבָּלָה מֵאֲבִיו הַיּוֹת שֶׁיֵּשׁ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה מִינֵי תַּהֲלוּכוֹת הַשֶּׁמֶשׁ וְיֵשׁ מָקוֹם שֶׁכָּל הַשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה מִינֵי תַּהֲלוּכוֹת הַשֶּׁמֶשׁ מַזְרִיחִים לְשָׁם וְשָׁם גָּדֵל שֵׁבָט בַּרְזֶל וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ פַּחַד, כְּשֶׁבָּא לְהַשֵּׁבֶט הַנַּ"ל, נָצוֹל מֵהַפַּחַד.

וְהוּטַב לְהַמֶּלֶךְ וְהָלַךְ עִם אִשְׁתּוֹ וּבָנָיו וְכָל זַרְעוֹ לַמָּקוֹם הַנַּ"ל עִם הֶחָכָם הַנַּ"ל וּבְאֶמְצַע הַדֶּרֶךְ עוֹמֵד מַלְאָךְ שֶׁהוּא מְמֻנֶּה עַל כַּעַס כִּי עַל יְדֵי כַּעַס בּוֹרְאִים מַלְאָךְ הַמַּשְׁחִית וְאוֹתוֹ מַלְאָךְ הַנַּ"ל הוּא מְמֻנֶּה עַל כָּל הַמַּשְׁחִיתִים וְשׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ כִּי יֵשׁ דֶּרֶךְ יָשָׁר לִפְנֵי אִישׁ וְיֵשׁ דֶּרֶךְ שֶׁהוּא מָלֵא טִיט וְיֵשׁ דֶּרֶךְ שֶׁהוּא מָלֵא פְּחָתִים וּבוֹרוֹת וְכֵן שְׁאָר דְּרָכִים וְיֵשׁ דֶּרֶךְ אֶחָד, שֶׁיֵּשׁ שָׁם אֵשׁ שֶׁאַרְבַּע פַּרְסָאוֹת מֵאוֹתוֹ הָאֵשׁ נִשְׁרָפִים [וְשָׁאֲלוּ לוֹ הַדֶּרֶךְ וְאָמַר לָהֶם אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ שֶׁיֵּשׁ שָׁם הָאֵשׁ].

וְהָיוּ הוֹלְכִים וְהָיָה הֶחָכָם מְסַתֵּכֵּל לְפָנָיו בְּכָל פַּעַם אִם יֵשׁ שָׁם אוֹתוֹ הָאֵשׁ כִּי הָיָה לוֹ קַבָּלָה מֵאֲבִיו שֶׁיֵּשׁ שָׁם אֵשׁ כַּנַּ"ל בְּתוֹךְ כָּךְ רָאָה הָאֵשׁ וְרָאָה שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים דֶּרֶךְ הָאֵשׁ, מְלָכִים וִיהוּדִים מְעֻטָּפִים בְּטַלִּית וּתְפִלִּין וְזֶה הָיָה מֵחֲמַת שֶׁהָיוּ אֵצֶל אוֹתָן הַמְּלָכִים יוֹשְׁבִים יְהוּדִים בִּמְדִינָתָם עַל כֵּן הָיוּ יְכוֹלִים לֵילֵךְ דֶּרֶךְ הָאֵשׁ וְאָמַר הֶחָכָם לְהַמֶּלֶךְ. בַּאֲשֶׁר שֶׁיֵּשׁ קַבָּלָה בְּיָדִי שֶׁאַרְבַּע פַּרְסָאוֹת רָחוֹק מִן הָאֵשׁ נִשְׁרָפִים עַל כֵּן אֵין אֲנִי רוֹצֶה לֵילֵךְ עוֹד וְהַמֶּלֶךְ חָשַׁב: מֵאַחַר שֶׁרוֹאֶה שֶׁשְּׁאָר מְלָכִים הוֹלְכִים שָׁם דֶּרֶךְ הָאֵשׁ, עַל כֵּן אָמַר שֶׁגַּם הוּא יֵלֵךְ

וְעָנָה הֶחָכָם: אֲנִי יֵשׁ לִי קַבָּלָה מֵאֲבִי כַּנַּ"ל עַל כֵּן אֵינִי רוֹצֶה לֵילֵךְ אַתָּה, אִם רְצוֹנְךָ לֵילֵךְ, לֵךְ וְהָלַךְ הַמֶּלֶךְ וְזַרְעוֹ, וְשָׁלַט בָּהֶם הָאֵשׁ, וְנִשְׂרַף הוּא וְזַרְעוֹ וְנִכְרְתוּ כֻּלָּם.

כְּשֶׁבָּא הֶחָכָם לְבֵיתוֹ, הָיָה תָּמוּהַּ בְּעֵינֵי הַשָּׂרִים הֲלֹא הָיָה נִשְׁמָר מִשּׁוֹר וָשֶׂה, וְאֵיךְ בָּא שֶׁיִּהְיֶה נִכְרָת הוּא וְזַרְעוֹ עָנָה הָאָנוּס וְאָמַר: עַל יְדֵי נִכְרָת כִּי הַחוֹזֵי כּוֹכָבִים רָאוּ, וְלֹא יָדְעוּ מָה רָאוּ כִּי שׁוֹר עוֹשִׂין מֵעוֹרוֹ תְּפִלִּין, וְשֶׂה עוֹשִׂין מִצַּמְרוֹ צִיצִית לְטַלִּית וְעַל יְדֵיהֶם נִכְרָת הוּא וְזַרְעוֹ.

כִּי אוֹתָן הַמְּלָכִים שֶׁהָיוּ יְהוּדִים דָּרִים בְּמְדִינָתָם, שֶׁמְּלַבָּשִׁין בְּטַלִּית וּתְפִלִּין הָיוּ הוֹלְכִים דֶּרֶךְ הָאֵשׁ וְלֹא הָיוּ נִזּוֹקִים כְּלָל וְהוּא נִכְרַת עַל יְדֵי שֶׁלֹּא הָיוּ רַשָּׁאִים יְהוּדִים שֶׁלּוֹבְשִׁין טַלִּית וּתְפִלִּין לֵישֵׁב בְּמְדִינָתוֹ וְעַל כֵּן הָיוּ הַשּׁוֹר וָשֶׂה שֶׁבַּמַּזָּלוֹת שׁוֹחֲקִים מִמֶּנּוּ כִּי הַחוֹזֵי כּוֹכָבִים רָאוּ וְלֹא יָדְעוּ מָה רָאוּ, וְנִכְרַת הוּא וְזַרְעוֹ כַּנַּ"ל.

"לָמָּה רָגְשׁוּ גוֹיִם וְכוּ' תִּרְעֵם בְּשֵׁבֶט בַּרְזֶל פֶּן יֶאֱנַף וְתֹאבְדוּ דֶּרֶךְ כִּי יִבְעַר" וְכוּ' [תְּהִלִּים ב] וְהַדְּבָרִים עַתִּיקִים וּסְתוּמִים מְאד כָּל זֶה שָׁמַעְתִּי.

עוֹד מָצָאתִי קְצָת רְמָזִים מֵהַמַּעֲשֶׂה זוֹ בַּקַּפִּיטֶל הַנַּ"ל "נְנַתְּקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵימוֹ" מוֹסֵרוֹת הֵם שֶׁל עוֹר, בְּחִינַת תְּפִילִין "עֲבוֹתֵימוֹ" עֲבוֹת הֵם חֲבָלִים, בְּחִינַת צִיצִית, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ, זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה פָּסוּק זֶה בְּמַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה עַל צִיצִית וּתְפִלִּין "יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׂחָק", כִּי הַשּׁוֹר וָשֶׂה שֶׁבַּשָּׁמַיִם שָׂחֲקוּ מִמֶּנּוּ "אָז יְדַבֵּר אֵלֵימוֹ בְּאַפּוֹ וּבַחֲרוֹנוֹ יְבַהֲלֵמוֹ" הַכַּעַס וְהַבְּהָלָה וְהַפַּחַד הַנַּ"ל "וַאֲנִי נָסַכְתִּי מַלְכִּי עַל צִיּוֹן הַר קָדְשִׁי" אֶפְשָׁר הָרֶמֶז בָּזֶה, כִּי הַדְּמוּת אָדָם שֶׁהֶעֱמִיד הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל עַל הַר גְּבוֹהַּ אֶת זֶה לְעֻמַּת זֶה, כִּי הוּא כְּנֶגֶד הַמֶּלֶךְ עַל צִיּוֹן הַר הַקֹּדֶשׁ, כִּי שָׁם כְּלוּלִים כָּל חֶלְקֵי עוֹלָם וְכוּ' וְזֶהוּ "הַר" כַּנַּ"ל "נָסַכְתִּי" לְשׁוֹן "נֶסֶךְ" וַיִּצק" "שְׁאַל מִמֶּנִּי" כָּל הָעֲצוֹת כַּנַּ"ל "גּוֹיִם נַחֲלָתֶךָ וַאֲחֻזָּתְךָ אַפְסֵי אָרֶץ" לֶאֱחֹז יַחַד כָּל אַפְסֵי אָרֶץ, הַיְנוּ כָּל שִׁבְעָה חֶלְקֵי עוֹלָם וְכָל הַמְּלָכִים וְהַגּוֹיִם לְנַחֲלָה תַּחְתָּיו "עִבְדוּ" זֶה צִיצִית "בְּיִרְאָה" זֶה תְּפִלִּין וְגִילוּ בִּרְעָדָה רְעָדָה הַנַּ"ל

פרק ה

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה ה - מבן מלך שהיה מאבנים טובות

מַעֲשֶׂה בְּמֶלֶךְ אֶחָד שֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ בָּנִים וְהָלַךְ וְעָסַק בְּדַאקְטוֹרִים [רופאים], כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּהְיֶה מַלְכוּתוֹ נֶהֱפֶכֶת לְזָרִים וְלֹא הוֹעִילוּ לוֹ וְנָזַר עַל הַיְּהוּדִים שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ בַּעֲבוּרוֹ שֶׁיִּהְיוּ לוֹ בָּנִים וְהָיוּ הַיְּהוּדִים מְבַקְּשִׁים וּמְחַפְּשִׂים צַדִּיק, כְּדֵי שֶׁיִּתְפַּלֵּל וְיִפְעַל שֶׁיִּהְיוּ לוֹ בָּנִים וּבִקְּשׁוּ וּמָצְאוּ צַדִּיק גָּנוּז וְאָמְרוּ לוֹ שֶׁיִּתְפַּלֵּל שֶׁיִּהְיוּ לְהַמֶּלֶךְ בָּנִים.

וְעָנָה שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל וְהוֹדִיעוּ לְהַמֶּלֶךְ וְשָׁלַח הַמֶּלֶךְ פְּקֻדָּתוֹ אַחֲרָיו וְהֵבִיאוּ אוֹתוֹ לְהַמֶּלֶךְ וְהִתְחִיל הַמֶּלֶךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ בְּטוֹב. הֲלֹא אַתָּה יוֹדֵעַ, שֶׁהַיְהוּדִים הֵם בְּיָדִי לַעֲשׂוֹת בָּהֶם כִּרְצוֹנִי עַל כֵּן אֲנִי מְבַקֵּשׁ מִמְּךָ בְּטוֹב שֶׁתִּתְפַּלֵּל שֶׁיִּהְיוּ לִי בָּנִים.

וְהִבְטִיחַ לוֹ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ בְּאוֹתָהּ שָׁנָה וָלָד וְהָלַךְ לִמְקוֹמוֹ וְיָלְדָה הַמַּלְכָּה בַּת וְהָיְתָה אוֹתָהּ הַבַּת מַלְכָּה יָפַת תֹּאַר מְאד וּכְשֶׁהָיְתָה בַּת אַרְבַּע שָׁנִים הָיְתָה יְכוֹלָה כָּל הַחָכְמוֹת וּלְזַמֵּר בְּכָלֵי שִׁיר, וְהָיְתָה יוֹדַעַת כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת וְהָיוּ נוֹסְעִים מְלָכִים מִכָּל הַמְּדִינוֹת לִרְאוֹתָהּ וְהָיָה שִׂמְחָה גְּדוֹלָה עַל הַמֶּלֶךְ.

אַחַר כָּךְ נִכְסַף הַמֶּלֶךְ מְאד שֶׁיִּהְיֶה לוֹ בֵּן כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּהְיֶה מֻסֶּבֶת מַלְכוּתוֹ לְאִישׁ זָר וְגָזַר שׁוּב עַל הַיְהוּדִים שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ בֵּן וְהָיוּ מְבַקְּשִׁים וּמְחַפְּשִׂים אֶת הַצַּדִּיק הַנַּ"ל וְלֹא מָצְאוּ אוֹתוֹ, כִּי כְּבָר נִפְטַר.

וּבִקְּשׁוּ עוֹד וּמָצְאוּ עוֹד צַדִּיק גָּנוּז וְאָמְרוּ לוֹ שֶׁיִּתֵּן לְהַמֶּלֶךְ בֵּן וְאָמַר שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל וְהוֹדִיעוּ לְהַמֶּלֶךְ, וְאָמַר לוֹ הַמֶּלֶךְ גַּם כֵּן כַּנַּ"ל: הֲלֹא הַיְהוּדִים בְּיָדִי וְכוּ' כַּנַּ"ל אָמַר לוֹ הֶחָכָם [הַיְנוּ זֶה הַצַּדִּיק הַנַּ"ל]: תּוּכַל לַעֲשׂוֹת מַה שֶּׁאֲצַוֶּה? אָמַר הַמֶּלֶךְ: הֵן.

אָמַר לוֹ הֶחָכָם: אֲנִי צָרִיךְ שֶׁתָּבִיא כָּל הַמִּינֵי אֲבָנִים טוֹבוֹת כִּי כָּל אֶבֶן טוֹב, יֵשׁ לוֹ סְגֻלָּה אַחֶרֶת כִּי יֵשׁ אֵצֶל הַמְּלָכִים סֵפֶר שֶׁכָּתוּב בּוֹ כָּל מִינֵי הָאֲבָנִים טוֹבוֹת אָמַר הַמֶּלֶךְ: אֲנִי אוֹצִיא חֲצִי מַלְכוּתִי כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לִי בֵּן וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ כָּל מִינֵי הָאֲבָנִים טוֹבוֹת.

וּלְקָחָם הֶחָכָם וְהֵדֵקָם [פורר אותם] וְלָקַח כּוֹס יַיִן וּנְתָנָם לְתוֹכוֹ וְנָתַן חֲצִי הַכּוֹס לְהַמֶּלֶךְ לִשְׁתּוֹת וְחֶצְיוֹ לְהַמַּלְכָּה וְאָמַר לָהֶם שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם בֵּן שֶׁיִּהְיֶה כֻּלּוֹ מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת וְיִהְיוּ בּוֹ כָּל הַסְּגֻלּוֹת שֶׁל כָּל הָאֲבָנִים טוֹבוֹת וְהָלַךְ לִמְקוֹמוֹ.

וְיָלְדָה בֵּן וְנַעֲשָׂה שִׂמְחָה גְּדוֹלָה עַל הַמֶּלֶךְ וְהַבֵּן הַנּוֹלָד לֹא הָיָה מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת כְּשֶׁהָיָה הַבֵּן בֶּן אַרְבַּע שָׁנִים הָיָה יָפֶה תֹּאַר מְאד וְחָכָם גָּדוֹל בְּכָל הַחָכְמוֹת, וְהָיָה יוֹדֵעַ כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת וְהָיוּ נוֹסְעִים מְלָכִים לִרְאוֹתוֹ וְהַבַּת מַלְכָּה רָאֲתָה שֶׁאֵינָהּ חֲשׁוּבָה כָּל כָּךְ וְנִתְקַנְּאָה בּוֹ רַק זאת הָיָה נֶחְמָתָהּ בַּאֲשֶׁר שֶׁאוֹתוֹ הַצַּדִּיק אָמַר שֶׁיִּהְיֶה כֻּלּוֹ מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת טוֹב שֶׁאֵינוֹ מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת.

פַּעַם אַחַת הָיָה הַבֵּן מֶלֶךְ מְחַתֵּךְ עֵצִים וְנִקַּף בְּאֶצְבָּעוֹ וְרָצְתָה הַבַּת מַלְכָּה לִכְרֹךְ אֶת אֶצְבָּעוֹ וְרָאֲתָה שָׁם אֶבֶן טוֹב וְנִתְקַנְּאָה בּוֹ מְאד וְעָשְׂתָה עַצְמָהּ חוֹלָה וּבָאוּ כַּמָּה דְּאִקְטוֹרִים, וְלֹא הָיוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לָהּ רְפוּאָה וְקָרְאוּ לַמְכַשְּׁפִים וְהָיָה שָׁם מְכַשֵּׁף וְגִלְּתָה לוֹ הָאֱמֶת, שֶׁהִיא עָשְׂתָה עַצְמָהּ חוֹלָה כַּנַּ"ל.

וְשָׁאֲלָה אוֹתוֹ אִם יוֹכַל לַעֲשׂוֹת כִּשּׁוּף לְאָדָם שֶׁיִּהְיֶה מְצֹרָע אָמַר: הֵן אָמְרָה לוֹ: אוּלַי יְבַקֵּשׁ מִכַּשֵּׁף שֶׁיְּבַטֵּל הַכִּשּׁוּף וְיִתְרַפֵּא אָמַר הַמְכַשֵּׁף: אִם יַשְׁלִיכוּ הַכִּשּׁוּף אֶל הַמַּיִם, לֹא יוּכְלוּ לְבַטְּלוֹ עוֹד וְעָשְׂתָה כֵּן, וְהִשְׁלִיכָה הַכִּשּׁוּף אֶל הַמַּיִם.

וְנַעֲשָׂה הַבֶּן מֶלֶךְ מְצֹרָע מְאד [וְהָיָה לוֹ] עַל חָטְמוֹ צָרַעַת וְעַל פָּנָיו וְעַל שְׂאָר גּוּפוֹ וְעָסַק הַמֶּלֶךְ בְּדָקְטוֹרִים וּבְמְכַשְּׁפִים וְלֹא הוֹעִילוּ וְגָזַר עַל הַיְּהוּדִים שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ, וּבִקְּשׁוּ הַצַּדִּיק הַנַּ"ל וְהֵבִיאוּ אוֹתוֹ לַמֶּלֶךְ.

וְהַצַּדִּיק הַנַּ"ל הָיָה מִתְפַּלֵּל תָּמִיד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בַּאֲשֶׁר שֶׁהוּא הָיָה מַבְטִיחַ שֶׁיִּהְיֶה הַבֶּן מֶלֶךְ כֻּלּוֹ מַאֲבָנִים טוֹבוֹת, וְלֹא הָיָה כֵּן וְהָיָה טוֹעֵן לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: הַאִם עָשִׂיתִי זאת בִּשְׁבִיל כְּבוֹדִי? לֹא עָשִׂיתִי כִּי אִם בִּשְׁבִיל כְּבוֹדְךָ וְעַכְשָׁו לֹא נִתְקַיֵּם כְּמוֹ שֶׁאָמַרְתִּי וּבָא הַצַּדִּיק לְהַמֶּלֶךְ וְהָיָה מִתְפַּלֵּל וְלֹא הוֹעִיל וְהוֹדִיעוּ לוֹ שֶׁהוּא כִּשּׁוּף.

וְהַצַּדִּיק הַנַּ"ל הָיָה גָּבוֹהַּ לְמַעְלָה מִן כָּל הַכְּשָׁפִים וּבָא הַצַּדִּיק וְהוֹדִיעַ לְהַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא כִּשּׁוּף וְשֶׁהִשְׁלִיכוּ הַכִּשּׁוּף לַמַּיִם וְאֵין תַּקָּנָה לְהַבֶּן מֶלֶךְ כִּי אִם שֶׁיַּשְׁלִיכוּ הַמְכַשֵּׁף שֶׁעָשָׂה הַכִּשּׁוּף לַמַּיִם אָמַר הַמֶּלֶךְ: אֲנִי נוֹתֵן לְךָ כָּל הַמְכַשְּׁפִים לְהַשְׁלִיכָם לַמַּיִם כְּדֵי שֶׁיִּתְרַפֵּא בְּנִי.

וְנִתְיָרְאָה הַבַּת מַלְכָּה וְרָצְתָה אֶל הַמַּיִם לְהוֹצִיא הַכִּשּׁוּף מִן הַמַּיִם כִּי הָיְתָה יוֹדַעַת הֵיכָן מֻנָּח הַכִּשּׁוּף וְנָפְלָה אֶל הַמַּיִם וְנַעֲשָׂה רַעַשׁ גָּדוֹל שֶׁהַבַּת מֶלֶךְ נָפְלָה אֶל הַמַּיִם וּבָא הַצַּדִּיק הַנַּ"ל וְאָמַר לָהֶם שֶׁהַבֶּן מֶלֶךְ יִתְרַפֵּא וְנִתְיַבֵּשׁ הַצְּרַעַת וְנָפַל וְנִקְלָף כָּל הָעוֹר מִמֶּנּוּ וְנַעֲשָׂה מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת כֻּלּוֹ וְהָיָה לוֹ כָּל הַסְּגֻלּוֹת שֶׁל כָּל הָאֲבָנִים טוֹבוֹת [הַיְנוּ כִּי אַחַר שֶׁנִּקְלַף הָעוֹר אָז נִתְגַּלָּה וְנִרְאָה שֶׁהַבֶּן מֶלֶךְ הוּא כֻּלּוֹ מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת, כַּאֲשֶׁר אָמַר הַצַּדִּיק הַנַּ"ל]

פרק ו

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה ו - ממלך עניו

- מַעֲשֶׂה בְּמֶלֶךְ אֶחָד וְהָיָה לוֹ חָכָם אָמַר הַמֶּלֶךְ לְהֶחָכָם. בַּאֲשֶׁר שֶׁיֵּשׁ מֶלֶךְ שֶׁחוֹתֵם עַצְמוֹ שֶׁהוּא גִּבּוֹר גָּדוֹל וְאִישׁ אֱמֶת וְעָנָו וְהִנֵּה גִּבּוֹר אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא גִּבּוֹר מֻחְמֶּמֶת שֶׁסְּבִיב מְדִינָתוֹ הוֹלֵךְ הַיָּם וְעַל הַיָּם עוֹמְדִים חַיִל עַל סְפִינוֹת עִם תּוֹתָחִים, וְאֵינָם מַנִּיחִים לְהִתְקָרֵב וְלִפְנִים מִן הַיָּם יֵשׁ מָקוֹם שֶׁטּוֹבְעִין בּוֹ שֶׁקּוֹרִין בִּיצָה טוֹבְעָנִית, גָּדוֹל סְבִיב הַמְּדִינָה שֶׁאֵין שָׁם כִּי אִם שְׁבִיל קָטָן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לֵילֵךְ שָׁם כִּי אִם אָדָם אֶחָד וְגַם שָׁם עוֹמְדִים תּוֹתָחִים וּכְשֶׁיָּבוֹא אֶחָד לְהִלָּחֵם מוֹרִים עִם הַתּוֹתָחִים וְאִי אֶפְשָׁר לְהִתְקָרֵב לְשָׁם.

אַךְ מַה שֶׁחוֹתֵם עַצְמוֹ אִישׁ אֱמֶת וְעָנָו זֶה אֵינִי יוֹדֵעַ וַאֲנִי רוֹצֶה שֶׁתָּבִיא אֵלַי הַתְמוּנַת דִּיוּקָן שֶׁל אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ כִּי יֵשׁ לְהַמֶּלֶךְ כָּל הַתְמוּנוֹת דִּיוּקָן שֶׁל כָּל הַמְּלָכִים וְהַתְמוּנַת דִּיוּקָן שֶׁלּוֹ

לֹא נִמְצָא אֵצֶל שׁוּם מֶלֶךְ כִּי הוּא נִסְתָּר מִבְּנֵי אָדָם כִּי הוּא יוֹשֵׁב תַּחַת כִּלָּה [וילון], וְהוּא רָחוֹק מִבְּנֵי מְדִינָתוֹ.

הָלַךְ הֶחָכָם אֶל הַמְּדִינָה אָמַר הֶחָכָם בְּדַעְתּוֹ, שֶׁצָּרִיךְ לוֹ לֵידַע מַהוּת הַמְּדִינָה וְעַל יְדֵי מַה יֵּדַע הַמַּהוּת שֶׁל הַמְּדִינָה ? עַל יְדֵי הַעִנְיָנֵי צְחוֹק שֶׁל הַמְּדִינָה כִּי כְּשֶׁצְּרִיכִים לֵידַע דָּבָר, צְרִיכִים לֵידַע הַעִנְיָנֵי צְחוֹק שֶׁל אוֹתוֹ הַדָּבָר כִּי יֵשׁ כַּמָּה מִינֵי עִנְיָנֵי צְחוֹק. יֵשׁ אֶחָד שֶׁמְּכַוֵּן בֶּאֱמֶת לְהַזִּיק לַחֲבֵרוֹ בִּדְבָרָיו וּכְשֶׁחֲבֵרוֹ מַקְפִּיד עָלָיו, אוֹמֵר לוֹ: אֲנִי מְצַחֵק כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כְּמִתְלַהְלֵהַּ" וְכוּ' וְאָמַר: הֲלֹא מְצַחֵק אָנִי! וְכֵן, יֵשׁ אֶחָד שֶׁמִּתְכַּוֵּן בְּדֶרֶךְ צְחוֹק, וְאַף עַל פִּי כֵן חֲבֵרוֹ נִזּוֹק עַל יְדֵי דִּבְרָיו וְכֵן יֵשׁ כַּמָּה מִינֵי עִנְיָנֵי צְחוֹק.

וְיֵשׁ בְּכָל הַמְּדִינוֹת מְדִינָה שֶׁכּוֹלֶלֶת כָּל הַמְּדִינוֹת וּבְאוֹתָהּ הַמְּדִינָה יֵשׁ עִיר אַחַת שֶׁכּוֹלֶלֶת כָּל הָעֲיָרוֹת שֶׁל כָּל הַמְּדִינָה שֶׁכּוֹלֶלֶת כָּל הַמְּדִינוֹת וּבְאוֹתָהּ הָעִיר יֵשׁ בַּיִת אֶחָד שֶׁכּוֹלֶלֶת כָּל הַבָּתִּים שֶׁל כָּל הָעִיר שֶׁכּוֹלֶלֶת כָּל הָעֲיָרוֹת שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁכּוֹלֶלֶת כָּל הַמְּדִינוֹת וְשָׁם יֵשׁ אָדָם שֶׁכָּלוּל מִכָּל הַבַּיִת וְכוּ' וְשָׁם יֵשׁ אֶחָד שֶׁעוֹשֶׂה כָּל הַלֵּיצָנוּת וְהַעִנְיָנֵי צְחוֹק שֶׁל הַמְּדִינָה.

וְלָקַח הֶחָכָם עִמּוֹ מָמוֹן רַב, וְהָלַךְ לְשָׁם וְרָאָה שֶׁעוֹשִׂים כַּמָּה מִינֵי לֵיצָנוּת וּצְחוֹק וְהֵבִין בְּהַעִנְיָנֵי צְחוֹק שֶׁהַמְּדִינָה כֻּלָּהּ מְלֵאָה שְׁקָרִים מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף כִּי רָאָה שֶׁעוֹשִׂין צְחוֹק אֵיךְ מְאַנִּים וּמַטְעִים בְּנֵי אָדָם בְּמַשָּׂא וּמַתָּן וְאֵיךְ הוּא בָּא לְדוּן בְּהַמַּאנִיסְטֶרַאט [ערכאה נמוכה] וְשָׁם כֻּלּוֹ שֶׁקֶר וּמְקַבְּלִין שֹׁחַד וְהוֹלֵךְ לְהַסָּאנְד [ערכאה גבוהה יותר] הַגְּבוֹהַּ יוֹתֵר וְגַם שָׁם כֻּלּוֹ שֶׁקֶר וְהֵיוּ עוֹשִׂים בְּדֶרֶךְ צְחוֹק אֵן שְׁטֶעלִין [כעין הצגה] מִכָּל הַדְּבָרִים הַלָּלוּ.

וְהֵבִין הֶחָכָם בְּאוֹתוֹ הַצְּחוֹק שֶׁהַמְּדִינָה כֻּלָּהּ מְלֵאָה שְׁקָרִים וְרַמָּאוּת, וְאֵין בָּהּ שׁוּם אֱמֶת וְהָלַךְ וְנָשָׂא וְנָתַן בְּהַמְּדִינָה וְהִנִּיחַ עַצְמוֹ לְהוֹנוֹת אוֹתוֹ בְּהַמַּשָּׂא וּמַתָּן וְהָלַךְ לְדוּן לִפְנֵי הָעַרְכָּאוֹת וְהֵם כֻּלָּם מְלֵאִים שֶׁקֶר וּשְׁחָדִים וּבְיוֹם זֶה נָתַן לָהֶם שֹׁחַד, לְמָחָר לֹא הִכִּירוּהוּ.

וְהָלַךְ לְעַרְכָּאוֹת גְּבוֹהַּ יוֹתֵר, וְגַם שָׁם כֻּלּוֹ שֶׁקֶר עַד שֶׁבָּא לִפְנֵי הַסָּאנַאט [ערכאה עליונה יותר] וְגַם הֵם מְלֵאִים שֶׁקֶר וּשְׁחָדִים, עַד שֶׁבָּא אֶל הַמֶּלֶךְ בְּעַצְמוֹ.

וּכְשֶׁבָּא אֶל הַמֶּלֶךְ עָנָה וְאָמַר: עַל מִי אַתָּה מֶלֶךְ ? שֶׁהַמְּדִינָה מְלֵאָה שְׁקָרִים כֻּלָּהּ, מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף, וְאֵין בָּהּ שׁוּם אֱמֶת וְהִתְחִיל לְסַפֵּר כָּל הַשְּׁקָרִים שֶׁל הַמְּדִינָה.

וּכְשֶׁהַמֶּלֶךְ שָׁמַע דִּבְרָיו הִרְכִּין אָזְנָיו אֵצֶל הַוִּילוֹן לִשְׁמֹעַ דִּבְרָיו כִּי הָיָה תָּמוּהַּ לְהַמֶּלֶךְ שֶׁיֵּמָצֵא אִישׁ שֶׁיּוֹדֵעַ מִכָּל הַשְּׁקָרִים שֶׁל הַמְּדִינָה וְהַשָּׂרֵי מְלוּכָה שֶׁשָּׁמְעוּ דְּבָרָיו הָיוּ כּוֹעֲסִים עָלָיו מְאד וְהוּא הָיָה מְסַפֵּר וְהוֹלֵךְ הַשְּׁקָרִים שֶׁל הַמְּדִינָה.

עָנָה וְאָמַר [הֶחָכָם הַנַּ"ל] וְהָיָה רָאוּי לוֹמַר שֶׁגַּם הַמֶּלֶךְ כְּמוֹתָם, שֶׁהוּא אוֹהֵב שֶׁקֶר כְּמוֹ הַמְּדִינָה אַךְ מִזֶּה אֲנִי רוֹאֶה אֵיךְ אַתָּה אִישׁ אֱמֶת וּבִשְׁבִיל זֶה אַתָּה רָחוֹק מֵהֶם מֵחֲמַת שֶׁאֵין אַתָּה יָכוֹל לִסְבֹּל הַשֶּׁקֶר שֶׁל הַמְּדִינָה וְהִתְחִיל לְשַׁבֵּחַ הַמֶּלֶךְ מְאד מְאד.

וְהַמֶּלֶךְ, מֵחֲמַת שֶׁהָיָה עָנָו מְאד, וּבִמְקוֹם גְּדֻלָּתוֹ שָׁם עַנְוְתָנוּתוֹ כִּי כֵן דֶּרֶךְ הֶעָנָו, שֶׁבְּכָל מַה שֶּׁמְּשַׁבְּחִין וּמְגַדְּלִין אוֹתוֹ יוֹתֵר נַעֲשֶׂה קָטָן וְעָנָו יוֹתֵר וּמֵחֲמַת גֹּדֶל הַשֶּׁבַח שֶׁל הֶחָכָם, שֶׁשִּׁבַּח וְגִדֵּל אֶת הַמֶּלֶךְ בָּא הַמֶּלֶךְ בַּעֲנִיווּת וְקַטְנוּת מְאד, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה אַיִן מַמָּשׁ וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהִתְאַפֵּק וְהִשְׁלִיךְ אֶת הַוִּילוֹן לִרְאוֹת אֶת אוֹתוֹ הֶחָכָם מִי הוּא זֶה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ וּמֵבִין כָּל זאת?

וְנִתְגַּלָּה פָּנָיו וְרָאָה אוֹתוֹ הֶחָכָם וְהֵבִיא הַתמונת דיוקן שֶׁלּוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ.

דַּרְכֵי צִיּוֹן אֲבֵלוֹת צִיּוֹן הִיא בְּחִינַת הַצִּיּוּנִים שֶׁל כָּל הַמְּדִינוֹת, שֶׁכֻּלָּם נִתְוַעֲדִים לְשָׁם כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: וְרָאָה אָדָם וּבָנָה אֶצְלוֹ צִיּוּן וְזֶהוּ: "חֲזֵה" צִיּוֹן "קִרְיַת" מוֹעֲדֵינוּ רְאֹשִׁי תֵּבוֹת מ"צ"ח, שֶׁשָּׁם הָיוּ נִתְוַעֲדִים כָּל הַצִּיּוּנִים, וּמִי שֶׁהָיָה צָרִיךְ לֵידַע אִם לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר אוֹ הַמַּשָּׂא וּמַתָּן, הָיָה יוֹדֵעַ שָׁם יְהִי רָצוֹן שֶׁיִּבָּנֶה בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

רְאֵה וְהָבֵן וְהַבֵּט אַתָּה, הַמְעַיֵּן, עַד הֵיכָן הַדְּבָרִים מַגִּיעִים אַשְׁרֵי הַמְחַכֶּה וְיַגִּיעַ לֵידַע וּלְהַשִּׂיג מְעַט מִסּוֹדוֹת הַמַּעֲשִׂיּוֹת הַלָּלוּ, אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמְעוּ כָּאֵלֶּה מִיָּמִים קַדְמוֹנִים.

וְדַע שֶׁכָּל אֵלּוּ הַפְּסוּקִים וְהָרְמָזִים הַמּוּבָאִים אַחַר קְצָת הַמַּעֲשִׂיּוֹת הֵם רַק רְמָזִים וְגִלּוּי מִלְּתָא בְּעָלְמָא, לְמַעַן יֵדְעוּ כִּי לֹא דָּבָר רֵיק הוּא, חַס וְשָׁלוֹם וְכַאֲשֶׁר נִשְׁמַע מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ בְּפֵרוּשׁ שֶׁאָמַר שֶׁהוּא מְגַלֶּה אֵיזֶה רְמָזִים בְּעָלְמָא בְּאֵיזֶה פְּסוּקִים הַמְרַמְּזִים לְסוֹד הַמַּעֲשִׂיּוֹת, לְמַעַן דַּעַת שֶׁאֵינוֹ מְדַבֵּר חַס וְשָׁלוֹם דְּבָרִים בְּטֵלִים, אֲבָל סוֹד הַמַּעֲשִׂיּוֹת בְּעֶצֶם רָחוֹק מִדַּעְתֵּנוּ וְעָמק עָמק, מִי יִמְצָאֶנּוּ

פרק ז

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה ז - מזבוב ועכביש

- עָנָה וְאָמַר אֲסַפֵּר לָכֶם כָּל הַנְּסִיעָה שֶׁלִּי שֶׁהָיָה לִי מַעֲשֶׂה בְּמֶלֶךְ אֶחָד שֶׁהָיוּ עָלָיו כַּמָּה מִלְחָמוֹת כְּבֵדוֹת וְכָבַשׁ אוֹתָם, וְלָקַח שְׁבוּיִים הַרְבֵּה [בְּתוֹךְ דְּבָרָיו שֶׁהִתְחִיל לְסַפֵּר זאת הַמַּעֲשֶׂה עָנָה וְאָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן תֹּאמְרוּ שֶׁאֲסַפֵּר לָכֶם הַכֹּל וְתוּכְלוּ לְהָבִין] וְהָיָה הַמֶּלֶךְ עוֹשֶׂה סְעֻדָּה גְּדוֹלָה, בְּכָל שָׁנָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁכָּבַשׁ הַמִּלְחָמָה וְהָיוּ שָׁם עַל הַסְּעֻדָּה גְּדוֹלָה כָּל הַשָּׂרֵי מְלוּכָה וְכָל הַשָּׂרִים כְּדַרְכָּךְ הַמְּלָכִים וְהָיוּ עוֹשִׂין שָׁם עִנְיְנֵי צְחוֹק, [שֶׁקּוֹרִין קומדיות, הצגות] וְהָיוּ מְשַׂחֲקִים וְצוֹחֲקִים מִכָּל הָאֻמּוֹת, מֵהַיִּשְׁמְעֵאל וּמִכָּל הָאֻמּוֹת וְהָיוּ

עוֹשִׂים וּמְעַקְּמִים בְּדֶרֶךְ שְׁחוֹק כְּדֶרֶךְ הַנִּמּוּס וְהַהֲנָהָגָה שֶׁל כָּל אֻמָּה וּמִן הַסְּתָם מִיִּשְׂרָאֵל גַּם כֵּן הָיוּ עוֹשִׂין הַשְּׁחוֹק.

וְצִוָּה הַמֶּלֶךְ לְהָבִיא לוֹ הַסֵּפֶר שֶׁהָיָה כָּתוּב בּוֹ הַנִּמּוּסִים וְהַהֲנָהָגָה שֶׁל כָּל אֻמָּה וְאֻמָּה וּבְכָל מָקוֹם שֶׁהָיָה פּוֹתֵחַ אֶת הַסֵּפֶר, הָיָה רוֹאֶה שֶׁכָּתוּב בּוֹ הַהֲנָהָגָה וְהַנִּמּוּסִים שֶׁל הָאֻמָּה כְּדֶרֶךְ שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין בַּעֲלֵי הַשְּׁחוֹק מַמָּשׁ כִּי מִסְתָּמָא גַּם זֶה שֶׁעָשָׂה הַצְּחוֹק וְהַקּוֹמְדִיָה רָאָה גַּם כֵּן אֶת הַסֵּפֶר הַנַּ"ל וּבְתוֹךְ שֶׁהָיָה הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב עַל הַסֵּפֶר רָאָה שֶׁהָיָה עַכְבִּישׁ, שֶׁהָיָה מְרַחֵשׁ עַל צִדֵּי הַסֵּפֶר דְּהַיְנוּ עַל חֲדֵי הַדַּפִּין וּמִצַּד הַשֵּׁנִי הָיָה עוֹמֵד זְבוּב מִן הַסְּתָם לְהֵיכָן הוֹלֵךְ הָעַכְבִּישׁ ? אֶל הַזְּבוּב וּבְתוֹךְ שֶׁהָיָה הָעַכְבִּישׁ מְרַחֵשׁ וְהוֹלֵךְ אֶל הַזְּבוּב בָּא רוּחַ וְהֵרִים אֶת הַדַּף מִן הַסֵּפֶר וְלֹא הָיָה הָעַכְבִּישׁ יָכוֹל לֵילֵךְ אֶל הַזְּבוּב וְחָזְרָה לַאֲחוֹרֶיהָ וְעָשְׂתָה עַצְמָהּ בְּעָרְמָה כְּאִלּוּ הִיא חוֹלֶרֶת וְאֵינָהּ רוֹצָה עוֹד לֵילֵךְ אֶל הַזְּבוּב וְחָזַר הַדַּף לִמְקוֹמָהּ וְחָזְרָה הָעַכְבִּישׁ לֵילֵךְ אֶל הַזְּבוּב וַאֲזַי שׁוּב הֵרִים הַדַּף וְלֹא הִנִּיחָהּ [הַיְנוּ שֶׁהַדַּף חָזַר וְהֵרִים אֶת עַצְמוֹ, וְלֹא הִנִּיחַ אֶת הָעַכְבִּישׁ לֵילֵךְ אֶל הַזְּבוּב] וְחָזְרָה וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים אַחַר כָּךְ שׁוּב חָזְרָה הָעַכְבִּישׁ לֵילֵךְ אֶל הַזְּבוּב וְהָיְתָה מְרַחֶשֶׁת וְהוֹלֶכֶת עַד שֶׁכְּבָר חָטְפָה עַצְמָהּ בְּרֶגֶל אֶחָד עַל הַדַּף וְשׁוּב הֵרִים הַדַּף אֶת עַצְמוֹ וְהִיא כְּבָר הָיְתָה עַל הַדַּף קְצָת וַאֲזַי הִנִּיחַ הַדַּף אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי עַד שֶׁנִּשְׁאֲרָה הָעַכְבִּישׁ תַּחְתָּיו בֶּחָלָל בֵּין דַּף לְדַף וְהָיְתָה מְרַחֶשֶׁת שָׁם, וְנִשְׁאֲרָה מַטָּה מַטָּה עַד שֶׁלֹּא נִשְׁאַר מִמֶּנָּה כְּלוּם [וְהַזְּבוּב לֹא אָסַפּ לָכֶם מַה שֶׁהָיָה בָּהּ].

וְהַמֶּלֶךְ הָיָה רוֹאֶה כָּל זֶה וְהָיָה מַתְמִיהַּ עַצְמוֹ וְהֵבִין שֶׁאֵין זֶה דָּבָר רֵיק, רַק שֶׁמַּרְאִין לוֹ אֵיזֶה דָּבָר [וְכָל הַשָּׂרִים רָאוּ שֶׁהַמֶּלֶךְ מִסְתַּכֵּל וּמַתְמִיהַּ עַל זֶה] וְהִתְחִיל לַחְשֹׁב בָּזֶה, מַה זֶּה וְעַל מַה זֶּה וְנִתְנַמְנֵם עַל הַסֵּפֶר וְחָלַם לוֹ שֶׁהָיָה בְּיָדוֹ אֶבֶן טוֹב וְהָיָה מִסְתַּכֵּל בּוֹ וְהָיוּ יוֹצְאִין מִמֶּנּוּ גֻּוְמוֹת אֲנָשִׁים וְהִשְׁלִיךְ מִיָּדוֹ הָאֶבֶן טוֹב וְהַדֶּרֶךְ אֵצֶל הַמְּלָכִים שֶׁתּוֹלֶה עַל גַּבֵּיהֶם הַתְמוּנַת דִּיוֹקָן שֶׁלּוֹ וְעַל גַּבֵּי הַתְמוּנַת דִּיוֹקָן תּוֹלֶה הַכֶּתֶר וְהָיוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים, הַיּוֹצְאִין מִן הָאֶבֶן טוֹב לוֹקְחִין אֶת הַתְמוּנַת דִּיוֹקָן וְחָתְכוּ אֶת רֹאשׁוֹ וְאַחַר כָּךְ לָקְחוּ אֶת הַכֶּתֶר וְהִשְׁלִיכוּ לְתוֹךְ הָרֶפֶשׁ [כָּל זֶה חָלַם לוֹ] וְהָיוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים רָצִים אֵלָיו לְהָרְגוֹ וְהֵרִים עַצְמוֹ דַּף מִן הַסֵּפֶר הַנַּ"ל, שֶׁהָיָה שׁוֹכֵב עָלָיו, וְהֵגֵן לְפָנָיו וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת לוֹ מְאוּמָה וְהָלְכוּ מִמֶּנּוּ וְאַחַר כָּךְ חָזַר הַדַּף לִמְקוֹמוֹ וְשׁוּב הָיוּ רָצִים לְהָרְגוֹ וְחָזַר וְהֵרִים הַדַּף כַּנַּ"ל וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים וְהָיָה מִשְׁתּוֹקֵק מְאֹד לִרְאוֹת אֵיזֶה דַּף שֶׁמֵּגֵן עָלָיו מֵאֵיזֶה נְמוּסִים שֶׁל אֵיזֶה אֻמָּה כָּתוּב עָלָיו וְהָיָה מִתְיָרֵא לְהִסְתַּכֵּל וְהִתְחִיל לִצְעֹק: חָבָל, חָבָל וְשָׁמְעוּ כָּל הַשָּׂרִים שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים שָׁם וְהָיוּ חֲפֵצִים לְהַקִּיצוֹ אַךְ אֵין זֶה נְמוּס לְהַקִּישׁ אֶת הַמֶּלֶךְ וְהָיוּ מַכִּים סְבִיבוֹתָיו כְּדֵי לְהַקִּיצוֹ וְלֹא הָיָה שׁוֹמֵעַ.

בְּתוֹךְ כָּךְ בָּא אֵלָיו הַר גְּבוֹהַּ וְשָׁאַל אוֹתוֹ. מָה אַתָּה צוֹעֵק כָּל כָּךְ שֶׁזֶּה זְמַן רַב שֶׁאֲנִי יָשֵׁן, וְלֹא הֵקִיץ אוֹתִי כְּלוּם, שׁוּם דָּבָר וְאַתָּה הֲקִיצוֹתָ אוֹתִי ? אָמַר לוֹ: וְלֹא אֶצְעַק ? שֶׁהֵם קָמִים עָלַי לְהָרְגֵנִי, רַק שֶׁזֶּה הַדַּף מֻגָּן עָלַי הֵשִׁיב לוֹ הָהָר אִם זֶה הַדַּף מֻגָּן עָלֶיךָ, אֵין אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְיָרֵא מִשּׁוּם דָּבָר כִּי גַּם עָלַי קָמִים הַרְבֵּה שׂוֹנְאִים, רַק זֶה הַדַּף מֻגָּן עָלַי בּוֹא וְאַרְאֶךָּ וְהֶרְאָה לוֹ שֶׁסְּבִיב הָהָר עוֹמְדִים אֲלָפִים וְרִבְבוֹת שׂוֹנְאִים וְעוֹשִׂים סְעֻדּוֹת וּשְׂמֵחִים וּכְלֵי זֶמֶר מְזַמְּרִים וּמְרַקְּדִין וְהַשִּׂמְחָה הִיא שֶׁאֵיזֶה כַּת מֵהֶם חוֹשֵׁב אֶחָד וּבָא עַל אֵיזֶה חָכְמָה אֵיךְ לַעֲלוֹת אֶל הָהָר וַאֲזַי עוֹשִׂים שִׂמְחָה גְּדוֹלָה וּסְעֻדָּה וּמְזַמְּרִים וְכוּ' וְכֵן כָּל כַּת וְכַת מֵהֶם רַק שֶׁזֶּה הַדַּף שֶׁל אֵלּוּ הַנִּמּוּסִים שֶׁמֻּגָּן עָלֶיךָ, מֻגָּן עָלַי.

וּבְרֹאשׁ הָהָר הָיָה נֶסֶר, [שֶׁקּוֹרִין לוּח] וְהָיָה כָּתוּב שָׁם הַנִּמּוּסִים שֶׁל הַדַּף הַמֻּגָּן עָלָיו מֵאֵיזֶה אֻמָּה הוּא רַק מֵחֲמַת שֶׁהָהָר גְּבוֹהַּ אֵין יְכוֹלִים לִקְרוֹת אוֹתוֹ הַכְּתָב רַק לְמַטָּה הָיָה לוּחַ וְהָיָה כָּתוּב שָׁם, שֶׁמִּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּל הַשִּׁנַּיִם יָכוֹל לַעֲלוֹת אֶל הָהָר וְנָתַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁגָדֵל עֵשֶׂב בַּמָּקוֹם שֶׁצְּרִיכִין לַעֲלוֹת אֶל הָהָר וּמִי שֶׁבָּא לְשָׁם הָיָה נוֹפְלִים לוֹ כָּל הַשִּׁנַּיִם הֵן שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בְּרַגְלָיו, הֵן שֶׁהָיָה רוֹכֵב, הֵן שֶׁהָלַךְ בַּעֲגָלָה עִם בְּהֵמוֹת הָיָה נוֹפְלִים כָּל הַשִּׁנַּיִם וְהָיוּ מֻנָּחִים שָׁם חֲמָרִים שֶׁל שִׁנַּיִם כְּמוֹ הָרִים הָרִים.

אַחַר כָּךְ לָקְחוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל וְחָזְרוּ וְהֶעֱמִידוּ יַחַד אֶת הַתְּמוּנַת דְּיוֹקָן כְּבָרִאשׁוֹנָה וְאֶת הַכֶּתֶר לָקְחוּ וְרָחֲצוּ אוֹתוֹ וְחָזְרוּ וּתְלָאוּם בִּמְקוֹמָם וְהֵקִיץ הַמֶּלֶךְ וְהִסְתַּכֵּל תֵּכֶף עַל הַדַּף שֶׁהֻגָּן עָלָיו מֵאֵיזֶה נְמוּס שֶׁל אֵיזֶה אֻמָּה הוּא וְרָאָה שֶׁכָּתוּב בּוֹ הַנִּמּוּס שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְהִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל [עַל הַדַּף] בְּדֶרֶךְ אֱמֶת וְהֵבִין הָאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ וְיִשֵּׁב עַצְמוֹ, שֶׁהוּא עַצְמוֹ בְּוַדַּאי יִהְיֶה יִשְׂרָאֵל רַק מָה עוֹשִׂין לְהַחֲזִיר לְמוּטָב כֻּלָּם לַהֲבִיאָם לְהָאֱמֶת ? וְיִשֵּׁב עַצְמוֹ שֶׁיֵּלֵךְ וְיִסַּע לְבַקֵּשׁ חָכָם שֶׁיְּפַתֵּר לוֹ הַחֲלוֹם כַּהֲוָיָתוֹ וְלָקַח עִמּוֹ שְׁנֵי אֲנָשִׁים וְנָסַע לְהָעוֹלָם לֹא כְּדֶרֶךְ הַמֶּלֶךְ, רַק כְּאִישׁ פָּשׁוּט וְהָיָה נוֹסֵעַ מֵעִיר לְעִיר וּמִמְּדִינָה לִמְדִינָה וְשָׁאַל, אֵיךְ נִמְצָא חָכָם שֶׁיּוּכַל לְפַתֵּר חֲלוֹם כַּהֲוָיָתוֹ וְהוֹדִיעוּ לוֹ שֶׁשָּׁם וְשָׁם נִמְצָא חָכָם כָּזֶה וְנָסַע לְשָׁם וּבָא אֶל הֶחָכָם, וְסִפֵּר לוֹ הָאֱמֶת, אֵיךְ שֶׁהוּא מֶלֶךְ וְכָבֵשׁ מִלְחָמוֹת וְכָל הַמַּעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כַּנַּ"ל וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְפַתֵּר חֲלוֹמוֹ וְהֵשִׁיב לוֹ: אֲנִי בְּעַצְמִי אֵינִי יָכוֹל לְפַתֵּר רַק שֶׁיֵּשׁ זְמַן בְּאוֹתוֹ יוֹם בְּאוֹתוֹ חֹדֶשׁ וַאֲזַי אֲנִי מְקַבֵּץ כָּל סַמְמָנֵי הַקְּטֹרֶת וְעוֹשֶׂה מֵהֶם מֶרְכָּב וּמְעַשְּׁנִין אֶת הָאָדָם בְּאֵלּוּ הַקְּטֹרֶת וְאוֹתוֹ הָאָדָם חוֹשֵׁב בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ מָה שְׁרוֹצֶה לְרְאוֹת וְלֵידַע וַאֲזַי יֵדַע הַכֹּל.

וְיִשֵּׁב הַמֶּלֶךְ עַצְמוֹ מֵאַחַר שֶׁכְּבָר כִּלָּה זְמַן רַב בִּשְׁבִיל זֶה שֶׁיִּמְתִּין עוֹד עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הַחֹדֶשׁ וַאֲזַי עָשָׂה לוֹ הֶחָכָם כֵּן כַּנַּ"ל, וְעִשֵּׁן אוֹתוֹ עִם הַקְּטֹרֶת כַּנַּ"ל וְהִתְחִיל לִרְאוֹת אֲפִלּוּ מַה שֶּׁהָיָה נַעֲשָׂה עִמּוֹ קֹדֶם הַלֵּדָה, בְּעֵת שֶׁהָיָה הַנִּשְׁמָה בָּעוֹלָם הָעֶלְיוֹן וְרָאָה שֶׁהָיוּ מוֹלִיכִין הַנִּשְׁמָה שֶׁלּוֹ דֶּרֶךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת וְהָיוּ מַכְרִיזִין וְשׁוֹאֲלִין מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְלַמֵּד חוֹב עַל זֹאת

הַנְּשָׁמָה יָבוֹא וְלֹא הָיָה נִמְצָא אֶחָד לְלַמֵּד חוֹב עָלֶיהָ בְּתוֹךְ כָּךְ בָּא אֶחָד וְרָץ וְצָעַק: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! שְׁמַע תְּפִלָּתִי אִם זֶה יָבוֹא לָעוֹלָם, מַה לִּי לַעֲשׂוֹת עוֹד, וְעַל מַה בְּרָאתַנִי ? וְזֶה הָיָה הַסָּמֶ"ךְ מֵ"ם [הַיְנוּ זֶה שֶׁצָּעַק כָּל זֶה הָיָה הַסָּמֶ"ךְ מֵ"ם בְּעַצְמוֹ] וְהֵשִׁיבוּ לוֹ: זאת הַנְּשָׁמָה צְרִיכָה לֵירֵד לְהָעוֹלָם בְּוַדַּאי וְאַתָּה חֲשֹׁב לְךָ עֵצָה וְהָלַךְ לוֹ.

וְהוֹלִיכוּ אֶת הַנְּשָׁמָה עוֹד דֶּרֶךְ עוֹלָמוֹת עַד שֶׁהֵבִיאוּ אוֹתָהּ לְהַבַּיִת דִּין שֶׁל מַעְלָה כְּדֵי לְהַשְׁבִּיעַ אוֹתָהּ שֶׁתֵּרֵד לְהָעוֹלָם וְאוֹתוֹ הָאִישׁ עֲדַיִן לֹא בָּא וְשָׁלְחוּ אַחֲרָיו שְׁלִיחַ וּבָא וְהֵבִיא עִמּוֹ זָקֵן אֶחָד, שֶׁהָיָה כָּפוּף כְּדֶרֶךְ הַזָּקֵן, שֶׁהָיָה מַכִּיר עִמּוֹ מִכְּבָר [הַיְנוּ שֶׁהַבַּעַל דָּבָר הָיָה לוֹ הֶכֵּרוּת עִם זֶה הַזָּקֵן הַכָּפוּף מִכְּבָר] וְשָׂחַק וְאָמַר: כְּבָר נָתַתִּי לִי עֵצָה רַשַּׁאי הוּא לֵילֵךְ לְהָעוֹלָם וְהִנִּיחוּ אֶת הַנְּשָׁמָה וְיָרְדָה לְהָעוֹלָם וְהָיָה רוֹאֶה כָּל מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף וְאֵיךְ נַעֲשָׂה מֶלֶךְ וְהַמִּלְחָמוֹת שֶׁהָיָה לוֹ וְכוּ'.

[וְלָקַח שְׁבוּיִים וּבְתוֹכָם הָיָה יְפַת תֹּאַר, שֶׁהָיָה לָהּ כָּל מִינֵי חֵן שֶׁבָּעוֹלָם רַק שֶׁזֶּה הַחֵן לֹא הָיָה מֵעַצְמָהּ רַק שֶׁהָיָה תּוֹלֶה עָלֶיהָ אֶבֶן טוֹב, וְאוֹתוֹ הָאֶבֶן טוֹב הָיָה לוֹ כָּל מִינֵי חֵן וּמַחֲמַת זֶה נִדְמֶה שֶׁיֵּשׁ לָהּ כָּל מִינֵי חֵן וְעַל אוֹתוֹ הָהָר אֵינָם יְכוֹלִים לָבוֹא, רַק חֲכָמִים וַעֲשִׁירִים וְכוּ'] [וְיוֹתֵר לֹא הִגִּיד].

וְיֵשׁ עוֹד הַרְבֵּה מְאד בָּזֶה [מִן וְלָקַח שְׁבוּיִים עַד הַסּוֹף לֹא נִכְתַּב כָּרָאוּי כְּמוֹ שֶׁסִּפֵּר].

מִזְמוֹר לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת ה' וְכוּ' ה' מָה רַבּוּ צָרָי, רַבִּים קָמִים עָלָי וְכוּ' וְאַתָּה ה' מָגֵן בַּעֲדִי, כְּבוֹדִי וּמֵרִים רֹאשִׁי קוֹלִי אֶל ה' אֶקְרָא, וַיַּעֲנֵנִי מֵהַר קָדְשׁוֹ סֶלָה הַר הַנ"ל.

אֲנִי שָׁכַבְתִּי וְאִישַׁנָּה כַּנַּ"ל הֶקִיצוֹתִי וְכוּ' לֹא אִירָא מֵרִבְבוֹת עָם וְכוּ' כִּי הִכִּיתָ אֶת כָּל אוֹיְבַי לֶחִי, שִׁנֵּי רְשָׁעִים שִׁבַּרְתָּ כִּי הָיוּ נוֹפְלִים לָהֶם הַשִּׁנַּיִם כְּשֶׁרָצוּ לַעֲלוֹת אֶל הָהָר עַל עַמְּךָ בִּרְכָתֶךָ סֶלָה.

עֲמֹד וְהִתְבּוֹנֵן נִפְלָאוֹת אֵלּוּ: אִם בַּעַל נֶפֶשׁ אַתָּה, תִּשָּׂא בְּשָׂרְךָ בְּשִׁנֶּיךָ, וְנַפְשְׁךָ תְּשִׂים בְּכַפֶּךָ תַּעֲמֹד מַרְעִיד וּמְשְׁתּוֹמֵם, תִּסְמַר שַׂעֲרוֹת רֹאשֶׁךָ וְתָשׁוּב תִּתְפַּלֵּא בַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה, הָעוֹמְדִים בְּגַבְהֵי מְרוֹמִים

פרק ח

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה ח - מרב ובן יחיד

- מַעֲשֶׂה בְּרַב אֶחָד, שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ בָּנִים אַחַר כָּךְ הָיָה לוֹ בֵּן יָחִיד וְגִדֵּל אוֹתוֹ וְהִשִּׂיא אוֹתוֹ וְהָיָה יוֹשֵׁב בָּעֲלִיָּה וְלָמַד כְּדֶרֶךְ אֲצֶל הַגְּבִירִים וְהָיָה לוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל תָּמִיד רַק שֶׁהָיָה מַרְגִּישׁ בְּעַצְמוֹ שֶׁחָסֵר לוֹ אֵיזֶה חִסָּרוֹן וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַהוּ וְלֹא הָיָה מַרְגִּישׁ טַעַם בְּלִמּוּדוֹ וּבִתְפִלָּתוֹ וְסִפֵּר לִפְנֵי שְׁנֵי אֲנָשִׁים בְּנֵי הַנְּעוּרִים וְנָתְנוּ לוֹ עֵצָה שֶׁיִּסַּע לְאוֹתוֹ צַדִּיק וְאוֹתוֹ בֵּן הַנַּ"ל

עָשָׂה מִצְוָה שֶׁבָּא עַל יָדָהּ לִבְחִינַת מָאוֹר הַקָּטָן וְהָלַךְ אוֹתוֹ הַבֵּן יָחִיד וְסִפֵּר לְאָבִיו בַּאֲשֶׁר שֶׁאֵינוֹ מַרְגִּישׁ טַעַם בַּעֲבוֹדָתוֹ כַּנַ"ל וְחָסֵר לוֹ, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַהוּ בְּכֵן הוּא רוֹצֶה לְנָסֵעַ לְאוֹתוֹ צַדִּיק וְהֵשִׁיב לוֹ אָבִיו: אֵיךְ אַתָּה בָּא לְנָסֵעַ אֵלָיו ? הֲלֹא אַתָּה לַמְּדָן יוֹתֵר מִמֶּנּוּ וּמְיֻחָס יוֹתֵר מִמֶּנּוּ ? לֹא נָאֶה לְךָ לְנָסֵעַ אֵלָיו, כַּלֵּךְ מִדַּרְכְּךָ זוֹ! עַד שֶׁמְּנַע אוֹתוֹ לְנָסֵעַ.

וְחָזַר לְלִמּוּדוֹ וְשׁוּב הִרְגִּישׁ חִסָּרוֹן כַּנַ"ל וְהִתְיַעֵץ שׁוּב עִם אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַנַ"ל וְיָעֲצוּ אוֹתוֹ כְּמִקֹּדֶם לְנָסֵעַ לְהַצַּדִּיק וְשׁוּב הָלַךְ לְאָבִיו, וְהִטָּה אוֹתוֹ אָבִיו וּמָנַע אוֹתוֹ כַּנַ"ל וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים וְהַבֵּן הַנַ"ל הָיָה מַרְגִּישׁ שֶׁחָסֵר לוֹ, וְהָיָה מִתְגַּעְגֵּעַ מְאד לְמַלְאוֹת חֶסְרוֹנוֹ, וְלֹא יָדַע מַהוּ כַּנַ"ל וּבָא עוֹד לְאָבִיו וְהִפְצִיר בּוֹ עַד שֶׁהֶכְרַח אָבִיו לְנָסֵעַ עִמּוֹ כִּי לֹא רָצָה לְהַנִּיחַ אוֹתוֹ לְנָסֵעַ לְבַדּוֹ מֻחָמַת שֶׁהָיָה בֵּן יָחִיד וְאָמַר לוֹ אָבִיו: הֲלֹא תִּרְאֶה שֶׁאֶסַּע עִמְּךָ, וְאַרְאֶה לְךָ שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ וְאָסְרוּ הַמֻּרְכָּבָה וְנָסְעוּ אָמַר לוֹ אָבִיו בָּזֶה אֲנַסֶּה: אִם יִתְנַהֵג כְּסֵדֶר, הוּא מִן הַשָּׁמַיִם וְאִם לָאו אֵינוֹ מִן הַשָּׁמַיִם, וְנַחֲזֹר וְנָסְעוּ וּבָאוּ אֶל גֶּשֶׁר קָטָן וְנָפַל סוּס אֶחָד, וְהַמֻּרְכָּבָה נִתְהַפְּכָה וְכִמְעַט נִטְבְּעוּ אָמַר לוֹ אָבִיו רְאֵה שֶׁאֵינוֹ מִתְנַהֵג כְּסֵדֶר, וְאֵין הַנְסִיעָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְחָזְרוּ וְחָזַר הַבֵּן לְלִמּוּדוֹ וְשׁוּב רָאָה הַחִסָּרוֹן שֶׁחָסֵר לוֹ וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ וְחָזַר וְהִפְצִיר בְּאָבִיו כַּנַ"ל וְהֶכְרַח לְנָסֵעַ עִמּוֹ שֵׁנִית וּכְשֶׁנָּסְעוּ הֶעֱמִיד אָבִיו הַנִּסָּיוֹן כְּבָרִאשׁוֹנָה אִם יִתְנַהֵג כְּסֵדֶר וְנִזְדַּמֵּן כְּשֶׁהָיוּ נוֹסְעִים וְנִשְׁבְּרוּ שְׁנֵי הַיְדוֹת וְאָמַר לוֹ אָבִיו רְאֵה שֶׁאֵינוֹ מִתְנַהֵג לָנוּ לְנָסֵעַ כִּי הַאִם זֶה דֶּרֶךְ הַטֶּבַע, שֶׁיִּשְׁתַּבְּרוּ שְׁנֵי הַשְּׁנֵי הַיְדוֹת ? וְכַמָּה פְּעָמִים שֶׁנָּסְעוּ עִם הַמֻּרְכָּבָה הַזֹּאת, וְלֹא נִזְדַּמֵּן כָּזֹאת וְחָזְרוּ וְחָזַר הַבֵּן הַנַ"ל לְדַרְכּוֹ כַּנַ"ל [הַיְנוּ לְלִמּוּדוֹ וְכוּ' כַּנַ"ל] וְשׁוּב הִרְגִּישׁ הַחִסָּרוֹן כַּנַ"ל וְהָאֲנָשִׁים יָעֲצוּ אוֹתוֹ לְנָסֵעַ וְחָזַר לְאָבִיו וְהִפְצִיר אוֹתוֹ כַּנַ"ל, וְהֶכְרַח לְנָסֵעַ עִמּוֹ עוֹד וְאָמַר לוֹ הַבֵּן שֶׁלֹּא נַעֲמד עוֹד עַל נִסָּיוֹן כָּזֶה כִּי זֶה דֶּרֶךְ הַטֶּבַע, שֶׁנּוֹפֵל סוּס לִפְעָמִים, אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּבְּרִין הָשְׁנֵי הַיָּדוֹת אִם לֹא שֶׁיִּהְיֶה אֵיזֶה דָּבָר מֻרְגָּשׁ מְאד. וְנָסְעוּ וּבָאוּ לְאַכסניה לָלוּן וּמָצְאוּ שָׁם סוֹחֵר וְהִתְחִילוּ לְסַפֵּר עִמּוֹ כְּדַרְכּוֹ הַסּוֹחֲרִים וְלֹא גִּלּוּ לוֹ שֶׁהֵם נוֹסְעִים לְשָׁם כִּי הָרַב הָיָה מִתְבַּיֵּשׁ בְּעַצְמוֹ לוֹמַר שֶׁנּוֹסֵעַ לְאוֹתוֹ הַצַּדִּיק וְהָיוּ מְדַבְּרִים מֵעִסְקֵי הָעוֹלָם עַד שֶׁבְּסִבּוּב הַדְּבָרִים הִגִּיעוּ לְסַפֵּר מִצַּדִּיקִים, הֵיכָן נִמְצְאִים צַדִּיקִים וְסִפֵּר לָהֶם שֶׁשָּׁם נִמְצָא צַדִּיק, וְשָׁם, וְשָׁם וְהִתְחִילוּ הֵם לְדַבֵּר מֵהַצַּדִּיק שֶׁנָּסְעוּ אֵלָיו הֵשִׁיב לָהֶם: זֶה ? [בְּלָשׁוֹן תֵּמַהּ] הֲלֹא קַל הוּא כִּי אֲנִי נוֹסֵעַ עִכְשָׁו מִמֶּנּוּ וַאֲנִי הָיִיתִי שָׁם, שֶׁהָיָה עוֹבֵר עֲבֵרָה עָנָה אָבִיו וְאָמַר לִבְנוֹ הֲרָאִיתָ, בְּנִי, מַה שָּׁוֶה הַסּוֹחֵר מְסַפֵּר לְפִי תֻּמּוֹ וַהֲלֹא הוּא נוֹסֵעַ מִשָּׁם וְחָזְרוּ לְבֵיתָם.

וְנִפְטַר אוֹתוֹ הַבֵּן וּבָא בַּחֲלוֹם לְהָרַב הַנַ"ל אָבִיו וְרָאָה אוֹתוֹ שֶׁהָיָה עוֹמֵד בְּכַעַס גָּדוֹל וְשָׁאַל אוֹתוֹ: לָמָּה אַתָּה בְּכַעַס כָּל כָּךְ ? וְהֵשִׁיב לוֹ שֶׁיִּסַּע לְאוֹתוֹ הַצַּדִּיק הַנַ"ל [שֶׁרָצָה לְנָסֵעַ עִם בְּנוֹ אֵלָיו כַּנַ"ל] וְהוּא יַגִּיד לְךָ עַל מָה אֲנִי בְּכַעַס וְהֵקִישׁ וְאָמַר שֶׁמְּקֻרָה הוּא אַחַר כָּךְ חָלַם

לוֹ עוֹד כַּנַ"ל וְאָמַר שֶׁהוּא גַּם כֵּן חָלוֹם שָׁוְא וְכֵן עַד שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וְהֵבִין: הֲלֹא דָּבָר הוּא וְנָסַע לְשָׁם וּפָגַע בְּהַדֶּרֶךְ אֶת הַסּוֹחֵר שֶׁפָּגַע מִקֹּדֶם, בְּעֵת שֶׁנָּסַע עִם בְּנוֹ, וְהִכִּיר אוֹתוֹ וְאָמַר לוֹ: הֲלֹא אַתָּה הוּא שֶׁרְאִיתִיךָ בְּאוֹתוֹ הָאכסניה ? וְהֵשִׁיב לוֹ: בְּוַדַּאי רְאִיתָ אוֹתִי וּפָתַח פִּיו וְאָמַר לוֹ: אִם תִּרְצֶה, אֶהְיֶה בּוֹלֵעַ אוֹתְךָ אָמַר לוֹ: מָה אַתָּה מְדַבֵּר ? הֵשִׁיב לוֹ: זָכוּר אַתָּה, כְּשֶׁנָּסַעְתָּ עִם בְּנְךָ וּבִתְחִלָּה נָפַל סוּס עַל הַגֶּשֶׁר וְחָזַרְתָּ אַחַר כְּךָ נִשְׁבְּרוּ הַשְׁנֵי הַיְדוֹת אַחַר כְּךָ פָּגַעְתָּ בִּי, וְאָמַרְתִּי לְךָ שֶׁהוּא קַל וּמֵאַחַר שֶׁפְּטַרְתִּי אוֹתוֹ, אֶת בְּנְךָ, עַכְשָׁו אַתָּה רַשַּׁאי לִנְסֹעַ כִּי הוּא הָיָה בְּחִינַת מָאוֹר הַקָּטָן וְהַצַּדִּיק הַנַּ"ל הוּא בְּחִינַת מָאוֹר הַגָּדוֹל וְאִם הָיוּ מִתְוַעֲדִים יַחַד, הָיָה בָּא מָשִׁיחַ וְכֵיוָן שֶׁפְּטַרְתִּי אוֹתוֹ, אַתָּה רַשַּׁאי לִנְסֹעַ וּבְתוֹךְ דְּבָרָיו נֶעֱלָם, וְלֹא הָיָה לוֹ עִם מִי לְדַבֵּר וְנָסַע הָרַב אֶל הַצַּדִּיק וְצָעַק: חֲבָל! חֲבָל! חָבָל עַל דְּאַבְדִּין וְלָא מִשְׁתַּכְּחִין! הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יָשִׁיב נִדָּחֵינוּ בְּקָרוֹב, אָמֵן.

וְזֶה הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל הָיָה הס"מ [הַסָּמָ"ךְ מֵ"ם] בְּעַצְמוֹ [שֶׁנִּדְמָה לְסוֹחֵר וְהִטְעָה אוֹתָם, וְאַחַר כָּךְ, כְּשֶׁפָּגַע שֵׁנִית בְּהָרַב הַנַּ"ל, הִתְגָּרָה עִמּוֹ הוּא בְּעַצְמוֹ עַל אֲשֶׁר שָׁמַע לְעֲצָתוֹ, כִּי כֵן דַּרְכּוֹ, כַּיָּדוּעַ], הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַצִּילֵנוּ

פרק ט

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה ט - מחכם ותם

- מַעֲשֶׂה שְׁנֵי בַּעֲלֵי בָּתִּים הָיוּ בְּעִיר אַחַת וְהָיוּ גְּדוֹלִים בַּעֲשִׁירוּת וְהָיָה לָהֶם בָּתִּים גְּדוֹלִים וְהָיוּ לָהֶם שְׁנֵי בָּנִים, לְכָל אֶחָד בֵּן אֶחָד וְלָמְדוּ שְׁנֵיהֶם בְּחֶדֶר [כיתה] אֶחָד וְאֵלּוּ הַשְׁנֵי בָּנִים הָיוּ אֶחָד מֵהֶם בַּר הֲבָנָה, וְהָאֶחָד הָיָה תֹּם [לא שֶׁהָיָה טִפֵּשׁ, אֶלָּא שֶׁהָיָה לוֹ שֵׂכֶל פָּשׁוּט וְנָמוּךְ] וְאֵלּוּ הַשְׁנֵי בָּנִים הָיוּ אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה מְאד אַף עַל פִּי שֶׁהָאֶחָד הָיָה חָכָם וְהָאֶחָד הָיָה תֹּם וּמחוֹ הָיָה נָמוּךְ אַף עַל פִּי כֵן אֲהֲבוּ זֶה אֶת זֶה מְאד.

לְיָמִים הִתְחִילוּ הַשְׁנֵי בַּעֲלֵי בָּתִּים הַנַּ"ל לֵירֵד וְיָרְדוּ מַטָּה מַטָּה, עַד שֶׁאִבְּדוּ הַכֹּל וְנַעֲשׂוּ אֶבְיוֹנִים וְלֹא נִשְׁאַר לָהֶם כִּי אִם הַבָּתִּים שֶׁלָּהֶם וְהַבָּנִים הִתְחִילוּ לְהִתְגַּדֵּל אָמְרוּ הָאָבוֹת הַנַּ"ל לְהַבָּנִים אֵין בְּיָדֵינוּ לְשַׁלֵּם עֲבוּרְכֶם לְהַחֲזִיק אֶתְכֶם עֲשׂוּ לָכֶם מַה שֶּׁתַּעֲשׂוּ.

הָלַךְ הַתֹּם וְלָמַד מְלָאכֶת רַצָּעָן [סנדלר] וְהֶחְכָּם, שֶׁהָיָה בַּר הֲבָנָה לֹא הָיָה רְצוֹנוֹ לַעֲסֹק בְּמְלָאכָה פְּשׁוּטָה כָּזוֹ וְיֹשֵׁב בְּדַעְתּוֹ, שֶׁיֵּלֵךְ בָּעוֹלָם וְיִסְתַּכֵּל מַה לַּעֲשׂוֹת וְהָיָה הוֹלֵךְ וּמְשׁוֹטֵט בַּשּׁוּק וְרָאָה עֶגְלָה גְּדוֹלָה עִם אַרְבָּעָה סוּסִים וְכֹלִי רִתְימַת הַסּוּסִים, שֶׁהָיְתָה רָצָה וְהוֹלֶכֶת עָנָה וְאָמַר לְהַסּוֹחֲרִים: מֵאַיִן אַתֶּם? הֵשִׁיבוּ לוֹ: מֵוַארְשָׁא לְהֵיכָן אַתֶּם נוֹסְעִים? לְוַארְשָׁא שְׁאַל אוֹתָם: שָׁמָּא אַתֶּם צְרִיכִים מְשָׁרְתִים? רָאוּ שֶׁהוּא בַּר הֲבָנָה וּמְזֻרָז, וְהוּטַב בְּעֵינֵיהֶם, וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ עִמָּהֶם וְנָסַע עִמָּם וְשִׁמֵּשׁ אוֹתָם הֵיטֵב מְאד.

עַל הַדֶּרֶךְ בְּבוֹאוֹ לְוַארְשָׁא מֵאַחַר שֶׁהָיָה בַּר הֲבָנָה, יֹשֵׁב עַצְמוֹ מֵאַחַר שֶׁכְּבָר אֲנִי בְּוַארְשָׁא, לָמָּה לִי לְהִתְקַשֵּׁר עִם אֵלּוּ? אוּלַי יֵשׁ מָקוֹם טוֹב מֵהֶם? אֵלֵךְ וַאֲבַקֵּשׁ וְאֶרְאֶה וְהָלַךְ בַּשּׁוּק, וְהִתְחִיל לַחֲקֹר וְלִשְׁאֹל עַל הָאֲנָשִׁים שֶׁהֲבִיאוּהוּ וְאִם יֵשׁ טוֹב מֵהֶם וְאָמְרוּ לוֹ, שֶׁהָאֲנָשִׁים הַלָּלוּ הֵם הֲגוּנִים, וְטוֹב לִהְיוֹת אֶצְלָם אַךְ שֶׁקָּשֶׁה מְאד לִהְיוֹת אֶצְלָם מֵחֲמַת שֶׁהַמַּשָּׂא וּמַתָּן שֶׁלָּהֶם הוּא לְמֶרְחַקִּים מְאד.

הָלַךְ וְרָאָה מְשָׁרְתִים שֶׁל חנויות הלבשה, שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים בַּשּׁוּק וְהָיוּ הוֹלְכִים כְּדַרְכָּם, עִם מִינֵי חֵן שֶׁלָּהֶם בְּכוֹבָעֵיהֶם וּבְמַנְעָלֵיהֶם עִם הַקְּצָווֹת בּוֹלְטוֹת וּשְׁאָר מִינֵי חֵן שֶׁיֵּשׁ לָהֶם בְּהִלּוּכֵיהֶם וּבְמַלְבּוּשֵׁיהֶם וְהוּא הָיָה בַּר הֲבָנָה וְחָרִיף, וְיָשָׁר בְּעֵינָיו מְאד מַחֲמַת שֶׁהוּא עָנְיָן נָאֶה וְגַם הַדָּבָר בְּבֵיתוֹ בִּמְקוֹמוֹ הָלַךְ אֶל הָאֲנָשִׁים שֶׁהֲבִיאוּהוּ, וְנָתַן לָהֶם תְּשׁוּאוֹת חֵן וְאָמַר לָהֶם שֶׁאֵין נוֹחַ לְפָנָיו לִהְיוֹת אֶצְלָם וְעַל מַה שֶׁהֲבִיאוּהוּ, בְּעַד זֶה שִׁמֵּשׁ אוֹתָם בַּדֶּרֶךְ. וְהָלַךְ וְעָמַד עַצְמוֹ אֵצֶל בַּעַל הַבַּיִת אֶחָד וְדֶרֶךְ הַמְּשָׁרְתִים, שֶׁבִּתְחִלָּה צְרִיכִים לְהִשָּׁכֵר בְּפָחוֹת וְלַעֲשׂוֹת עֲבוֹדוֹת כְּבֵדוֹת וְאַחַר כָּךְ בָּאִים לְמַעֲלוֹת הַמְּשָׁרְתִים הַגְּדוֹלִים וְהָיָה הַבַּעַל הַבַּיִת עוֹשֶׂה עִמּוֹ מְלָאכוֹת כְּבֵדוֹת וְהָיָה שׁוֹלְחוֹ לַאֲדוֹנִים לָשֵׂאת סְחוֹרָה כְּדֶרֶךְ הַמְּשָׁרְתִים שֶׁצְּרִיכִים לָכַף יְדֵיהֶם תַּחַת אֲצִילֵיהֶם לְהַנִּיחַ הַבֶּגֶד עַל בְּלִיטַת הַיָּד בְּרֹחַב הַכָּתֵף וְהָיָה כָּבֵד עָלָיו מְאד עֲבוֹדָה כָּזוֹ לִפְעָמִים הָיָה צָרִיךְ לַעֲלוֹת עִם הַמַּשָּׂאוֹי הַנַּ"ל עַל עֲלִיּוֹת הַגְּבוֹהוֹת וְהָיָה קָשֶׁה עָלָיו הָעֲבוֹדָה וְיֹשֵׁב עַצְמוֹ, כִּי הָיָה פִּילוֹסוֹף בַּר הֲבָנָה. מַה לִּי לַעֲבוֹדָה זוֹ? הֲלֹא הָעִקָּר הוּא רַק בִּשְׁבִיל הַתַּכְלִית, לִשָּׂא אִשָּׁה וּלְהִתְפָּרְנֵס עֲדַיִן אֵינִי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל זֶה עַל זֶה יִהְיֶה פְּנַאי לְהַבָּא, בַּשָּׁנִים הַבָּאוֹת כָּעֵת טוֹב לִי לִהְיוֹת מְשׁוֹטֵט בָּאָרֶץ, לִהְיוֹת בַּמְּדִינוֹת, לְהַשְׁבִּיעַ עֵינַי בָּעוֹלָם.

הָלַךְ בַּשּׁוּק וְרָאָה, שֶׁנּוֹסְעִים בַּעֲגָלָה גְּדוֹלָה סוֹחֲרִים וְשָׁאַל אוֹתָם: לְהֵיכָן אַתֶּם נוֹסְעִים? לְלַאגוֹרְנָא [עיר] הֲתִקְחוּ אוֹתִי לְשָׁם? הֵן וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְשָׁם וּמִשָּׁם הִפְלִיג לְאִטַלְיָא מִשָּׁם לִספרד [ספרד].

בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ עָבְרוּ כַּמָּה שָׁנִים וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשָׂה עוֹד חָכָם יוֹתֵר מֵאַחַר שֶׁהָיָה בִּמְדִינוֹת רַבּוֹת וְיֹשֵׁב עַצְמוֹ: כְּעֵת רָאוּי לְהַבִּיט עַל הַתַּכְלִית וְהִתְחִיל לַחֲשֹׁב עִם פִּילוֹסוֹפְיָא שֶׁלּוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת וַיִּישַׁר בְּעֵינָיו לִלְמֹד מְלֶאכֶת צוֹרֵף [בְּזָהָב] שֶׁהִיא מְלָאכָה גְּדוֹלָה וְנָאָה, וְיֵשׁ בָּהּ חָכְמָה, וְגַם הִיא מְלָאכָה עֲשִׁירָה וְהוּא הָיָה בַּר הֲבָנָה וּפִילוֹסוֹף וְלֹא הֶצְרִיךְ לִלְמֹד הַמְּלָאכָה כַּמָּה שָׁנִים רַק בֶּרֶבַע שָׁנָה קִבֵּל אֶת הָאֻמָּנוּת וְנַעֲשָׂה אוּמָן גָּדוֹל מְאד וְהָיָה בָּקִי בַּמְּלָאכָה יוֹתֵר מִן הָאוּמָן שֶׁלִּמְּדוֹ.

אַחַר כָּךְ יֹשֵׁב עַצְמוֹ אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדִי מְלָאכָה כָּזוֹ, אַף עַל פִּי כֵן אֵין דַּי לִי בָּזֶה הַיּוֹם חָשׁוּב זאת, פֶּן בִּזְמַן אַחֵר יֶחְשַׁב דָּבָר אַחֵר וְהָלַךְ וְהֶעֱמִיד עַצְמוֹ אֵצֶל שְׁטַיין שְׁנַיידֶער

[יהלומן, חיתוי וליטוש אבנים טובות] וּמֵחֲמַת הֱבָנָה שֶׁלּוֹ, קִבֵּל אֲמָנוּת הַזֹּאת גַּם כֵּן בִּזְמַן מֻעָט, בְּרֻבַּע שָׁנָה.

אַחַר כָּךְ יִשֵּׁב עַצְמוֹ עִם הַפִּילוֹסוֹפְיָא שֶׁלּוֹ. גַּם שֵׁישׁ בְּיָדִי שְׁתֵּי הָאֲמָנוּת, מִי יוֹדֵעַ, פֶּן לֹא יֶחְשְׁבוּ שְׁנֵיהֶם טוֹב לִי לִלְמֹד אֲמָנוּת, שֶׁהִיא חֲשׁוּבָה לְעוֹלָם וְחָקַר בַּהֱבָנָה וּפִילוֹסוֹפְיָא שֶׁלּוֹ לִלְמֹד רְפוּאָה [מִקְצוֹעַ רְפוּאָה] שֶׁהוּא דָּבָר הַצָּרִיךְ וְחָשׁוּב תָּמִיד וְדֶרֶךְ לִמּוּד רְפוּאָה שֶׁצְּרִיכִין לִלְמֹד מִקֹּדֶם לָשׁוֹן לטינית, וְהַכְּתָב וְלִלְמֹד חָכְמוֹת פִּילוֹסוֹפְיָא וְהוּא מֵחֲמַת הֱבָנָתוֹ לָמַד גַּם זֹאת בִּזְמַן מֻעָט, בְּרֻבַּע שָׁנָה וְנַעֲשָׂה דוקטור גָּדוֹל וּפִילוֹסוֹף וְחָכָם בְּכָל הַחָכְמוֹת.

אַחַר כָּךְ הִתְחִיל הָעוֹלָם לִהְיוֹת בְּעֵינָיו כְּלֹא כִּי מֵחֲמַת חָכְמָתוֹ שֶׁהָיָה אָמֵן גָּדוֹל כָּזֶה וְחָכָם וְדוקטור כָּזֶה הָיָה כָּל אֶחָד מִבְּנֵי הָעוֹלָם בְּעֵינָיו כְּלֹא וְיִשֵּׁב עַצְמוֹ לַעֲשׂוֹת לוֹ תַּכְלִית וְלִשָּׂא אִשָּׁה וְאָמַר בְּדַעְתּוֹ: אִם אֶשָּׂא אִשָּׁה בְּכָאן, מִי יֵדַע מַה שֶּׁנַּעֲשָׂה מִמֶּנִּי? אֵלֵךְ וְאֶשּׂוּב לְבֵיתִי לְמַעַן יִרְאוּ מַה שֶּׁנִּהְיָה מִמֶּנִּי שֶׁהָיִיתִי נַעַר קָטָן, וַעֲכְשָׁו בָּאתִי לִגְדֻלָּה כָּזוֹ! וְהָלַךְ וְנָסַע לְבֵיתוֹ וְהָיָה לוֹ יִסּוּרִין גְּדוֹלִים בַּדֶּרֶךְ כִּי מֵחֲמַת חָכְמָתוֹ לֹא הָיָה לוֹ עִם מִי לְדַבֵּר וְלֹא הָיָה מוֹצֵא אַכְסַנְיָא כִּרְצוֹנוֹ וְהָיָה לוֹ יִסּוּרִים הַרְבֵּה.

וְהִנֵּה נַשְׁלִיךְ כָּעֵת אֶת מַעֲשֵׂה הֶחָכָם, וְנַתְחִיל לְסַפֵּר בְּמַעֲשֵׂה הַתָּם הַתָּם הַנַּ"ל לָמַד מְלֶאכֶת סנדלרות וּמֵחֲמַת שֶׁהָיָה תָּם לָמַד הַרְבֵּה עַד שֶׁקִּבֵּל וְלֹא הָיָה בָּקִי בְּהָאֲמָנוּת בִּשְׁלֵמוּת וְנָשָׂא אִשָּׁה, וְהָיָה מִתְפָּרְנֵס מִן הַמְּלָאכָה וּמֵחֲמַת שֶׁהָיָה תָּם, וְלֹא הָיָה בָּקִי בְּהַמְּלָאכָה כָּל כָּךְ עַל כֵּן הָיָה פַּרְנָסָתוֹ בְּדַחַק גָּדוֹל וּבְצַמְצוּם וְלֹא הָיָה לוֹ פְּנַאי אֲפִלּוּ לֶאֱכל כִּי הָיָה צָרִיךְ תָּמִיד לַעֲסֹק בַּמְּלָאכָה מֵחֲמַת שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל הָאֲמָנוּת בִּשְׁלֵמוּת רַק בִּשְׁעַת הַמְּלָאכָה בְּשָׁעָה שֶׁהָיָה נוֹקֵב בַּמַּרְצֵעַ וְהָיָה מַכְנִיס וּמוֹצִיא הַחוּט הָעָב שֶׁל הַתְּפִירָה כְּדֶרֶךְ הַסנדלרים אָז הָיָה נוֹשֵׁךְ חֲתִיכַת לֶחֶם וְאוֹכֵל.

וּמִנְהָגוֹ הָיָה, שֶׁהָיָה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאד וְהָיָה רַק מָלֵא שִׂמְחָה תָּמִיד וְהָיוּ לוֹ כָּל הַמַּאֲכָלִים וְכָל הַמַּשְׁקָאוֹת וְכָל הַמַּלְבּוּשִׁים וְהָיָה אוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ אִשְׁתִּי, תֵּן לִי לֶאֱכל! וְהָיְתָה נוֹתֶנֶת לוֹ חֲתִיכַת לֶחֶם וְאָכַל אַחַר כָּךְ הָיָה אוֹמֵר: תֵּן לִי הָרטֶב עִם קְטָנִית! וְהָיְתָה חוֹתֶכֶת לוֹ עוֹד חֲתִיכַת לֶחֶם וְאָכַל וְהָיָה מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר: כַּמָּה יָפֶה וְטוֹב מְאד הָרטֶב הַזֶּה! וְכֵן הָיָה מְצַוֶּה לְתֵּן לוֹ הַבָּשָׂר וּשְׁאָר מַאֲכָלִים טוֹבִים כֵּיוֹצֵא בָזֶה וּבְעַד כָּל מַאֲכָל וּמַאֲכָל הָיְתָה נוֹתֶנֶת לוֹ חֲתִיכַת לֶחֶם וְהוּא הָיָה מִתְעַנֵּג מְאד מְזֶה וְשָׂבַח מְאד אֶת אוֹתוֹ הַמַּאֲכָל, כַּמָּה הוּא מְתֻקָּן וְטוֹב כְּאִלּוּ הָיָה אוֹכֵל אוֹתוֹ הַמַּאֲכָל מַמָּשׁ וּבֶאֱמֶת הָיָה מַרְגִּישׁ בַּאֲכִילָתוֹ הַלֶּחֶם, טַעַם כָּל מַאֲכָל וּמַאֲכָל שֶׁהָיָה רוֹצֶה מֵחֲמַת תְּמִימוּתוֹ וְשִׂמְחָתוֹ הַגְּדוֹלָה.

וְכֵן הָיָה מְצַוֶּה אִשְׁתִּי, תֵּן לִי שֵׂכָר לִשְׁתּוֹת! וְנָתְנָה לוֹ מַיִם וְהָיָה מְשַׁבֵּחַ כַּמָּה יָפֶה הַשֵּׂכָר הַזֶּה תֵּן לִי דְּבַשׁ! וְנָתְנָה לוֹ מַיִם וְהָיָה מְשַׁבֵּחַ גַּם כֵּן כַּנַּ"ל תֵּן לִי יַיִן וְכוּ' כַּיּוֹצֵא בָּזֶה! וְנָתְנָה לוֹ מַיִם וְהָיָה מִתְעַנֵּג וּמְשַׁבֵּחַ אוֹתוֹ הַמַּשְׁקֶה כְּאִלּוּ הוּא שׁוֹתֶה אוֹתָהּ מַמָּשׁ.

וְכֵן בְּמַלְבּוּשִׁים הָיָה לָהֶם בְּשֶׁתָּפוּת, לוֹ וּלְאִשְׁתּוֹ מעיל פשוט [מעיל פרווה חורפי] אֶחָד וּכְשֶׁהָיָה צָרִיךְ לִלְבֹּשׁ המעיל הפשוט, כְּגוֹן לֵילֵךְ לַשּׁוּק הָיָה אוֹמֵר אִשְׁתִּי, תֵּן לִי הַמעיל הפשוט! וְהָיְתָה נוֹתֶנֶת לוֹ כְּשֶׁהָיָה צָרִיךְ לִלְבֹּשׁ מעיל עליון [בגד מכובד יותר] לֵילֵךְ בֵּין אֲנָשִׁים הָיָה אוֹמֵר. אִשְׁתִּי, תֵּן לִי הַמעיל עליון! וְהָיְתָה נוֹתֶנֶת לוֹ הַמעיל הפשוט וְהָיָה מִתְעַנֵּג מְמֻנּוּ, וְהָיָה מְשַׁבֵּחַ: כַּמָּה יָפֶה הַמעיל עליון הַזֶּה! כְּשֶׁהָיָה צָרִיךְ לְקפוטה [בגד מכובד עוד יותר], כְּגוֹן לֵילֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת הָיָה מְצַוֶּה וְאוֹמֵר: אִשְׁתִּי, תֵּן לִי הַקפוטה! וְהָיְתָה נוֹתֶנֶת לוֹ הַמעיל הפשוט וְהָיָה מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר: כַּמָּה יָפֶה וְנָאֶה הַקפוטה הַזֶּה! וְכֵן כְּשֶׁהָיָה צָרִיךְ לִלְבֹּשׁ יוּפָא [בגד מכובד עוד יותר] הָיְתָה נוֹתֶנֶת לוֹ גַּם כֵּן הַמעיל הפשוט וְהָיָה מְשַׁבֵּחַ וּמִתְעַנֵּג גַּם כֵּן: כַּמָּה יָפֶה וְנָאֶה הַיּוּפָא הַזֹּאת כַּנַּ"ל וְכֵן בְּכַיּוֹצֵא בָּזֶה וְהָיָה רַק מָלֵא שִׂמְחָה וְחֶדְוָה תָּמִיד.

כְּשֶׁהָיָה גּוֹמֵר הַמְנָעֲל וּמִן הַסְּתָם הָיָה לוֹ שָׁלֹשׁ קְצָווֹת כִּי לֹא הָיָה יָכוֹל הָאָמָנוּת בְּשִׁלֵּמוּת כַּנַּ"ל הָיָה לוֹקֵחַ הַמְנָעַל בְּיָדוֹ וְהָיָה מְשַׁבֵּחַ אוֹתוֹ מְאד וְהָיָה מִתְעַנֵּג מְאד מִמֶּנּוּ וְהָיָה אוֹמֵר אִשְׁתִּי כַּמָּה יָפֶה וְנִפְלָא הַמְנָעַל הַזֶּה! כַּמָּה מָתוֹק הַמְנָעַל הַזֶּה! כַּמָּה מְנָעַל שֶׁל דְּבַשׁ וְצוּקִיר [סוכר] הַמְנָעַל הַזֶּה! וְהָיְתָה שׁוֹאֶלֶת אוֹתוֹ. אִם כֵּן מִפְּנֵי מָה שְׁאֲרֵי סנדלרים נוֹטְלִים שְׁלֹשָׁה זְהוּבִים בְּעַד זוּג מְנָעֲלִים וְאַתָּה לוֹקֵחַ רַק חֲצִי טָאלֶער [הַיְנוּ זְהוּב וְחֵצִי]? הֵשִׁיב לָהּ: מַה לִּי בָּזֶה? זֶה מַעֲשֶׂה שֶׁלּוֹ, וְזֶה מַעֲשֶׂה שֶׁלִּי! וְעוֹד: לָמָּה לָנוּ לְדַבֵּר מֵאֲחֵרִים? הֲלֹא נָתְחִיל לַחֲשֹׁב כַּמָּה וְכַמָּה אֲנִי מַרְוִיחַ בְּמְנָעַל זֶה מִיָּד לְיָד. הָעִוֹר הוּא בְּכָךְ, הַזֶּפֶת וְהַחוּטִים וְכוּ' בְּכָךְ וּשְׁאָרֵי דְּבָרִים כַּיּוֹצֵא בָּזֶה בְּכָךְ לַאפְקִיס [המילוי שבין העורות] בְּכָךְ וְעַתָּה אֲנִי מַרְוִיחַ מִיָּד לְיָד עֲשָׂרָה מטבעות וּמָה אִכְפַּת לִי רֶוַח כָּזֶה מִיָּד לְיָד?!

וְהָיָה רַק מָלֵא שִׂמְחָה וְחֶדְוָה תָּמִיד וְאֵצֶל הָעוֹלָם הָיָה לְלַעַג וְהִשִּׂיגוּ תַּאֲוָתָם בּוֹ, שֶׁמָּצְאוּ מִמִּי לְהִתְלוֹצֵץ כִּרְצוֹנָם כִּי הָיָה *נִדְמֶה* לְמִשֶּׁגַּע וְהָיוּ בָּאִים בְּנֵי אָדָם, וְהִתְחִילוּ בְּכַוָּנָה לְדַבֵּר עִמּוֹ בִּשְׁבִיל לְהִתְלוֹצֵץ וְהָיָה אוֹתוֹ הַתֹּם אוֹמֵר: רַק בְּלִי לֵיצָנוּת! וְתֵכֶף שֶׁהֵשִׁיבוּ לוֹ בְּלִי לֵיצָנוּת, קִבֵּל דְּבָרֵיהֶם וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִמָּם כִּי יוֹתֵר לֹא הָיָה רוֹצֶה לְהַעֲמִיק לַחֲשֹׁב חָכְמוֹת, שֶׁגַּם זֶה בְּעַצְמוֹ לֵיצָנוּת כִּי הָיָה אִישׁ תֹּם וּכְשֶׁהָיָה רוֹאֶה, שֶׁכַּוָּנָתָם לְלֵיצָנוּת, הָיָה אוֹמֵר. מַה יִּהְיֶה כְּשֶׁתִּהְיֶה חָכָם מִמֶּנִּי? הֲלֹא אֲזַי תִּהְיֶה שׁוֹטֶה, כִּי מָה אֲנִי נֶחֱשָׁב? ! וּכְשֶׁתִּהְיֶה חָכָם מִמֶּנִּי, אַדְרַבָּא, אֲזַי תִּהְיֶה שׁוֹטֶה! [כָּל זֶה הָיָה דַּרְכֵי הַתֹּם וְעַתָּה נַחֲזֹר לְעִנְיָן רִאשׁוֹן].

בְּתוֹךְ כָּךְ נַעֲשָׂה רַעַשׁ, שֶׁהֶחָכָם הַנַּ"ל נוֹסֵעַ וּבָא לְכָאן בִּגְדֻלָּה וְחָכְמָה גְּדוֹלָה וְרָץ הַתָּם גַּם כֵּן לִקְרָאתוֹ בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְהָיָה אוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ: תֵּן לִי מַהֵר הַיּוּפְּא [בגד מכובד] אֵלֵךְ לִקְרַאת חֲבֵרִי יְדִידִי לִרְאוֹתוֹ וְנָתְנָה לוֹ הַמעיל הפשוט וְהָיָה רָץ לִקְרָאתוֹ וְהֶחָכָם הָיָה נוֹסֵעַ בְּעֶגְלוֹת צָב בִּגְדֻלָּה וּבָא לִקְרָאתוֹ הַתָּם הַזֶּה וְהָיָה שׁוֹאֵל בִּשְׁלוֹמוֹ בְּאַהֲבָה, בְּשִׂמְחָה אָחִי חֲבִיבִי! מָה אַתָּה עוֹשֶׂה? בָּרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁהֶבִיאֲךָ, וַאֲנִי זוֹכֶה לִרְאוֹתְךָ! וְהֶחָכָם הַנַּ"ל גַּם כָּל הָעוֹלָם הָיָה בְּעֵינָיו כְּלֹא כַּנַּ"ל מִכָּל שֶׁכֵּן אִישׁ כָּזֶה, שֶׁנִּדְמֶה לִמְשָׁגָע אַךְ אַף עַל פִּי כֵן מֻחֲמֶת אַהֲבַת נְעוּרִים הַגְּדוֹלָה שֶׁהָיָה בֵּינֵיהֶם, הָיָה מְקָרְבוֹ וְנוֹסֵעַ עִמּוֹ לְתוֹךְ הָעִיר.

וְהַשְּׁנֵי בַּעֲלֵי בָּתִּים הַנַּ"ל, אֲבִיהֶם שֶׁל אֵלּוּ הַשְּׁנֵי בָּנִים מֵתוּ בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁהָיָה הֶחָכָם מְשׁוֹטֵט בַּמְּדִינוֹת וְנִשְׁאֲרוּ הַבָּתִּים שֶׁלָּהֶם וְהַתָּם, שֶׁהָיָה בִּמְקוֹמוֹ, נִכְנַס לְבֵית אֲבִיו וִירָשׁוֹ וְהֶחָכָם, שֶׁהָיָה בַּמְּדִינוֹת, לֹא הָיָה מִי לְקַבֵּל הַבַּיִת וְנַעֲשָׂה כֻּל�ּה וְאָבוּד בֵּית הֶחָכָם, וְלֹא נִשְׁאַר מִמֶּנּוּ כְּלוּם וְלֹא הָיָה לְהֶחָכָם מָקוֹם לִכָּנֵס בּוֹ בְּבוֹאוֹ וְנָסַע לְתוֹךְ אַכְסַנְיָא אַחַת וְהָיָה לוֹ שָׁם יְסוּרִים, כִּי לֹא הָיְתָה הָאַכְסַנְיָא כִּרְצוֹנוֹ.

וְהַתָּם הַנַּ"ל מָצָא לוֹ עַתָּה עֲבוֹדָה חֲדָשָׁה [עיסוק חדש] וְהָיָה רָץ וּבָא בְּכָל פַּעַם מִבֵּיתוֹ לְהֶחָכָם בְּאַהֲבָה, בְּשִׂמְחָה וְהָיָה רוֹאֶה, שֶׁיֵּשׁ לוֹ יְסוּרִין מֵהָאַכְסַנְיָא וְאָמַר הַתָּם לְהֶחָכָם אָחִי, עוֹל לְבֵיתִי וְתַעֲמד אֶצְלִי וַאֲנִי אֲקַבֵּץ כָּל מַה שֶּׁיֵּשׁ לִי בְּקֻמְץ אֶחָד וְכָל בֵּיתִי הַכֹּל לְפָנֶיךָ כִּרְצוֹנְךָ וַיִּשַּׂר בְּעֵינֵי הֶחָכָם, וְנִכְנַס לְבֵיתוֹ וְעָמַד אֶצְלוֹ.

וְהֶחָכָם הָיָה מָלֵא יְסוּרִים תָּמִיד כִּי הִנִּיחַ שָׁם, שֶׁהוּא חָכָם מֻפְלָג וְאֻמָּן וְדוּקְטוּר גָּדוֹל מְאד וְהָיָה בָּא שַׂר אֶחָד, וְצִוָּה לוֹ, שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ טַבַּעַת שֶׁל זָהָב וְעָשָׂה לוֹ טַבַּעַת נִפְלָא מְאד וְחָקַק שָׁם צִיּוּרִים בְּדָרָכִים נִפְלָאִים מְאד וְחָקַק שָׁם אִילָן, שֶׁהָיָה נִפְלָא מְאד וּבָא הַשַּׂר, וְלֹא יָשַׂר בְּעֵינָיו כְּלָל הַטַּבַּעַת וְהָיָה לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים מְאד כִּי הָיָה יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ שֶׁאִלּוּ הָיָה הַטַּבַּעַת עִם הָאִילָן הַזֶּה בִּסְפרד, הָיָה חָשׁוּב וְנִפְלָא מְאד וְכֵן, פַּעַם אֶחָד בָּא שַׂר גָּדוֹל וְהֵבִיא אֶבֶן טוֹב יָקָר, שֶׁבָּא מִמֶּרְחַקִּים וְהֵבִיא לוֹ עוֹד אֶבֶן טוֹב עִם צִיּוּר וְצִוָּה לוֹ, שֶׁיְצַיֵּר כַּצִּיּוּר הַזֶּה עַל הָאֶבֶן טוֹב שֶׁהֵבִיא וְצִיֵּר מַמָּשׁ כְּאוֹתוֹ הַצִּיּוּר רַק שֶׁשָּׁנָה בְּדָבָר אֶחָד, שֶׁלֹּא הָיָה שׁוּם אָדָם מֵבִין עַל זֶה, רַק הוּא לְבַדּוֹ וּבָא הַשַּׂר וְקִבֵּל הָאֶבֶן טוֹב, וַיִּשַּׂר בְּעֵינָיו וְהָיָה לוֹ לְהֶחָכָם הַזֶּה יְסוּרִים גְּדוֹלִים מִן הַשִּׁגִּיאָה הֲלֹא עַד הֵיכָן מַגִּיעַ חָכְמָתִי, וְעַתָּה יְזַדַּמֵּן לִי שִׁגִּיאָה!

וְגַם בְּעִנְיַן הַרְפוּאָה הָיָה לוֹ יְסוּרִים כְּשֶׁהָיָה בָּא לְחוֹלֶה וְהָיָה נוֹתֵן לוֹ רְפוּאָה שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ בְּבֵרוּר, שֶׁאִם יֵלֵךְ לוֹ לְהַחוֹלֶה לְחַיִּים, בְּוַדַּאי מְחַיֵּב בְּבֵרוּר לְהִתְרַפְּאוֹת מִזֶּה כִּי הִיא רְפוּאָה נִפְלָאָה מְאד וְאַחַר כָּךְ מֵת הַחוֹלֶה וְהָיוּ אוֹמְרִים הָעוֹלָם, שֶׁמֵּת עַל יָדוֹ וְהָיָה לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים מִזֶּה וְכֵן לִפְעָמִים נָתַן רְפוּאָה לְחוֹלֶה וְנִתְרַפֵּא וְהָיוּ אוֹמְרִים הָעוֹלָם: מְקֻרֶה הוּא וְהָיָה מָלֵא יְסוּרִים תָּמִיד.

וְכֵן הָיָה צָרִיךְ לְמַלְבּוּשׁ וְקָרָא הַחַיָּט וְיָצַע עִמּוֹ, עַד שֶׁלִּמְּדוֹ לַעֲשׂוֹת הַמַּלְבּוּשׁ כִּרְצוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ וְכֵוָן הַחַיָּט וְעָשָׂה הַמַּלְבּוּשׁ כִּרְצוֹנוֹ רַק כָּנָף אֶחָד [שֶׁקּוֹרִין לֶעפִּיל] שָׂגָה בּוֹ, וְלֹא כִּוְּנוֹ יָפֶה וְהָיָה מִצְטַעֵר מְאד כִּי הָיָה יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ אַף שֶׁבְּכָאן הוּא יָפֶה, כִּי אֵינָם מְבִינִים עַל זֶה אֲבָל אִם הָיִיתִי בִּספרד עִם הַלֶּעפִּיל הַזֶּה הָיִיתִי לִשְׂחוֹק וְהָיִיתִי נִדְמֶה כְּמוֹ [יְתִיר] [אדם שעושים ממנו ליצנות] וְכֵן הָיָה מָלֵא יִסּוּרִים תָּמִיד.

וְהַתֶּם הָיָה רָץ וּבָא בְּכָל פַּעַם אֶל הֶחָכָם בְּשִׂמְחָה וּמְצָאוֹ, שֶׁהוּא מֵצֵר וּמָלֵא יִסּוּרִים וּשְׁאָלוֹ: הֲלֹא חָכָם וְעָשִׁיר כְּמוֹתְךָ, עַל מָה יֵשׁ לְךָ יִסּוּרִים תָּמִיד? הֲלֹא אֲנִי מָלֵא שִׂמְחָה תָּמִיד וְהָיָה בְּעֵינֵי הֶחָכָם לִשְׂחוֹק, וְנִדְמָה בְּעֵינָיו לְמְשֻׁגָּע וְאָמַר לוֹ הַתֶּם הֲלֹא סְתָם בְּנֵי אָדָם, שֶׁמִּתְלוֹצְצִים מִמֶּנִּי, הֵם שׂוֹטִים כִּי אִם הֵמָּה חֲכָמִים מִמֶּנִּי, הֲלֹא אַדְרַבָּה, הֵם שׂוֹטִים כַּנַּ"ל מִכָּל שֶׁכֵּן חָכָם כְּמוֹתְךָ, וּמַה תִּהְיֶה אִם אַתָּה חָכָם מִמֶּנִּי? עָנָה הַתֶּם וְאָמַר לֶהֱחָכָם: מִי יִתֵּן, שֶׁתָּבוֹא אַתָּה עַל מַדְרֵגָה שֶׁלִּי! הֵשִׁיב הֶחָכָם וְאָמַר. זֶה אֶפְשָׁר לִהְיוֹת, שֶׁאֲנִי אָבוֹא עַל שֶׁלְּךָ שֶׁיְּנַטֵּל מִמֶּנִּי הַשֵּׂכֶל, חַס וְשָׁלוֹם, אוֹ אֶהְיֶה חוֹלֶה, חַס וְשָׁלוֹם, וְאֶהְיֶה נַעֲשֶׂה מְשֻׁגָּע כִּי הֲלֹא מָה אַתָּה? אִישׁ מְשֻׁגָּע! אֲבָל שֶׁאַתָּה תָּבוֹא עַל שֶׁלִּי זֶה אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אפֶן, שֶׁתִּהְיֶה אַתָּה חָכָם כָּמוֹנִי. הֵשִׁיב הַתֶּם: אֵצֶל הַשֵּׂם יִתְבָּרַךְ הַכֹּל אֶפְשָׁר וְיָכוֹל לִהְיוֹת כְּהֶרֶף עַיִן, שֶׁאֲנִי אָבוֹא עַל שֶׁלְּךָ וְשָׂחַק הֶחָכָם מִמֶּנּוּ מְאד.

וְאֵלּוּ הַשְּׁנֵי בָּנִים הָיוּ נִקְרָאִים בְּפִי הָעוֹלָם זֶה בַּכְּנוּי חָכָם, וְזֶה בַּכְּנוּי תֹּם אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ כַּמָּה חֲכָמִים וְתַמִּים בָּעוֹלָם אַף עַל פִּי כֵן כָּאן הָיָה נִכָּר הַדָּבָר בְּיוֹתֵר כִּי שְׁנֵיהֶם מִמָּקוֹם אֶחָד וְלָמְדוּ בְּיַחַד וְזֶה נַעֲשָׂה חָכָם מֻפְלָג מְאד, וְזֶה הָיָה תֹּם גָּדוֹל מְאד וּבְהַסִּפּר מרשם התושבים, שֶׁשָּׁם כּוֹתְבִין כָּל אֶחָד עִם כִּנּוּי שם משפחה שֶׁלּוֹ הָיוּ כּוֹתְבִין עַל זֶה כִּנּוּי חָכָם וְעַל זֶה כִּנּוּי תֹּם.

פַּעַם אֶחָד בָּא הַמֶּלֶךְ עַל הַסִּפּר מרשם התושבים וּמָצָא, שֶׁהָיוּ כְּתוּבִין שָׁם אֵלּוּ הַשְּׁנֵי בָּנִים זֶה בַּשֵּׂם חָכָם, וְזֶה בַּשֵּׂם תֹּם וְהָיָה בְּעֵינָיו לְפֶלֶא, שֶׁאֵלּוּ הַשְּׁנַיִם מְכֻנִּים בַּשֵּׂם חָכָם וְתֹם וְנִתְאַוָּה הַמֶּלֶךְ לִרְאוֹתָם וְחָשַׁב הַמֶּלֶךְ אִם אֶשְׁלַח אַחֲרֵיהֶם פִּתְאֹם, שֶׁיָּבוֹאוּ לְפָנַי, יִתְפַּחֲדוּ מְאד וְהֶחָכָם יִסְתַּתְּמוּ טַעֲנוֹתָיו לְגַמְרֵי וְהַתֹּם גַּם כֵּן אֶפְשָׁר יִשְׁתַּגַּע מֵחֲמַת פַּחַד וְנִתְיַשֵּׁב הַמֶּלֶךְ לִשְׁלֹחַ חָכָם אֶחָד אֶל הֶחָכָם, וְתֹם אֶל הַתֹּם רַק אֵיךְ מוֹצְאִין בְּעִיר מְלוּכָה תֹּם כִּי בְּעִיר מְלוּכָה עַל פִּי רב הֵם חֲכָמִים רַק שֶׁהַמְמֻנֶּה עַל הָאוֹצָרוֹת הוּא תֹּם דַּוְקָא כִּי הֶחָכָם אֵינָם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת מְמֻנֶּה עַל הָאוֹצָרוֹת פֶּן עַל יְדֵי חָכְמָתוֹ וְשִׂכְלוֹ יוּכַל לְבַזְבֵּז הָאוֹצָרוֹת עַל כֵּן עוֹשִׂין מְמֻנֶּה עַל הָאוֹצָרוֹת תֹּם דַּוְקָא.

וְקָרָא הַמֶּלֶךְ לְחָכָם אֶחָד וּלְאוֹתוֹ הַתֹּם הַנַּ"ל וּשְׁלָחָם לְהַשְּׁנֵי בָּנִים הַנַּ"ל וְנָתַן בְּיָדָם אִגְּרוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד גַּם נָתַן בְּיָדָם אִגֶּרֶת לְמושל המחוז שֶׁל האיזור המחוזי שֶׁאֵלּוּ הַשְּׁתֵּי בָּנִים

הֵם תַּחַת מֶמְשַׁלְתּוֹ וְצִוָּה בְּהַאֲגֶּרֶת שֶׁמושל המחוז יִשְׁלַח לָהֶם אִגְּרוֹת מִשְׁמוֹ לְהֶחָכָם וְהַתָּם כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְפַּחֲדוּ וְיִכְתֹּב לָהֶם שֶׁאֵין הַדָּבָר נָחוּץ וְאֵין הַמֶּלֶךְ גּוֹזֵר דָּוְקָא שֶׁיָּבוֹאוּ רַק הַדָּבָר תָּלוּי בִּרְצוֹנָם. אִם הֵם רוֹצִים יָבוֹאוּ רַק שֶׁהַמֶּלֶךְ חָפֵץ לִרְאוֹתָם.

וְנָסְעוּ אֵלּוּ הַשְּׁלוּחִים הֶחָכָם וְהַתָּם וּבָאוּ לְמושל המחוז וְנָתְנוּ לוֹ הָאַגֶּרֶת וְשָׁאַל מושל המחוז עַל אֵלּוּ הַשְּׁנֵי בָּנִים וְאָמְרוּ לוֹ, שֶׁהֶחָכָם הוּא חָכָם מֻפְלָג וְעָשִׁיר גָּדוֹל וְהַתָּם הוּא תָּם בְּיוֹתֵר, וְיֵשׁ לוֹ כָּל הַמַּלְבּוּשִׁים שֶׁל הַמעיל הפשוט כַּנַ"ל וְנִתְיַעֵץ מושל המחוז שֶׁבְּוַדַּאי אֵין רָאוּי לְהָבִיאוֹ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מעיל הפשוט וְעָשָׂה לוֹ מַלְבּוּשִׁים כָּרָאוּי וְהִנִּיחַ בְּתוֹךְ הָעֲגָלוֹת צַב שֶׁל הַתָּם וְנָתַן לָהֶם אִגְּרוֹת כַּנַ"ל.

וְנָסְעוּ הַשְּׁלוּחִים וּבָאוּ לְשָׁם וְנָתְנוּ הָאִגְּרוֹת לָהֶם: הֶחָכָם לְהֶחָכָם, וְהַתָּם לְהַתָּם וְהַתָּם, תֵּכֶף שֶׁהִגִּיעַ לוֹ הָאַגֶּרֶת אָמַר לְהַתָּם הַשָּׁלִיחַ שֶׁהֵבִיאוֹ. הֲלֹא אֵינִי יוֹדֵעַ מַה כָּתוּב בּוֹ, קְרָא אוֹתוֹ לְפָנַי! הֵשִׁיב לוֹ: אֲנִי אֶסַּפֵּר לְךָ בְּעַל פֶּה מַה שֶּׁכָּתוּב בּוֹ שֶׁהַמֶּלֶךְ רוֹצֶה שֶׁתָּבוֹא אֵלָיו שָׁאַל תֵּכֶף: רַק בְּלִי לֵיצָנוּת! הֵשִׁיב לוֹ: בְּוַדַּאי אֱמֶת, בְּלִי לֵיצָנוּת וְנִתְמַלֵּא שִׂמְחָה תֵּכֶף וְרָץ וְאָמַר לְאִשְׁתּוֹ. אִשְׁתִּי, הַמֶּלֶךְ שָׁלַח בִּשְׁבִילִי! וְשָׁאֲלָה אוֹתוֹ: עַל מָה וְלָמָּה? וְלֹא הָיָה לוֹ פְּנַאי לְהָשִׁיבָהּ כְּלָל וְתֵכֶף נִזְדָּרֵז בְּשִׂמְחָה וְהָלַךְ וְנָסַע עִם הַשָּׁלִיחַ תֵּכֶף וְנִכְנַס וְיָשַׁב בְּתוֹךְ הָעֲגָלוֹת צַב וּמָצָא שָׁם הַבְּגָדִים הַנַּ"ל וְשָׂמַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

בְּתוֹךְ כָּךְ נִשְׁלְחוּ מְסִירוֹת עַל מושל המחוז, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עֲוֹלוֹת וְהֶעֱבִירוֹ הַמֶּלֶךְ וְנִתְיַעֵץ הַמֶּלֶךְ, שֶׁטּוֹב, שֶׁיִּהְיֶה מושל המחוז אִישׁ תָּם שֶׁהַתָּם יִנְהַג הַמְּדִינָה בֶּאֱמֶת וְיֹשֶׁר מֵחֲמַת שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ חָכְמוֹת וְהַמְצָאוֹת וְנִמְלַךְ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת אֶת הַתָּם הַנַּ"ל מושל המחוז וְשָׁלַח הַמֶּלֶךְ פְּקֻדָּתוֹ שֶׁהַתָּם הַנַּ"ל, שֶׁשָּׁלַח אַחֲרָיו, הוּא יִהְיֶה מושל המחוז וְהוּא צָרִיךְ לִנְסֹעַ דֶּרֶךְ הָעִיר שֶׁל הַממשל המחוזי וְיַעֲמְדוּ עַל הַשַּׁעֲרִים שֶׁל הָעִיר וְתֵכֶף בְּבוֹאוֹ, יְעַכְּבוּ אוֹתוֹ וְיַכְתִּירוּ אוֹתוֹ בַּהַתְמָנוּת הַזֹּאת שֶׁיִּהְיֶה מושל המחוז וְכֵן עָשׂוּ וְעָמְדוּ עַל הַשַּׁעֲרִים וְתֵכֶף בְּעָבְרוֹ שָׁם, עִכְּבוּ אוֹתוֹ וְאָמְרוּ לוֹ, שֶׁהוּא נַעֲשָׂה מושל המחוז וְשָׁאַל וְאָמַר: רַק בְּלִי לֵיצָנוּת! הֵשִׁיבוּ לוֹ: בְּוַדַּאי בְּלִי שׁוּם לֵיצָנוּת וְנַעֲשָׂה הַתָּם תֵּכֶף מושל המחוז בְּתַקֶּף וְעֹז וְעַתָּה.

שֶׁנִּתְרוֹמֵם מַזָּלוֹ וּמַזָּל מַחְכִּים וּבָא לוֹ קְצָת הֲבָנָה אַף עַל פִּי כֵן לֹא הִשְׁתַּמֵּשׁ כְּלָל בְּחָכְמָתוֹ רַק נָהַג בְּתָמִימוּתוֹ כְּבָרִאשׁוֹנָה וְהִנְהִיג אֶת הַמְּדִינָה בְּתָמִימוּת, בֶּאֱמֶת וּבְיֹשֶׁר, וְעַוְלָה לֹא נִמְצָא בּוֹ וְעַל הַנְּהָגַת הַמְּדִינָה אֵין צְרִיכִין שֵׂכֶל גָּדוֹל וְחָכְמוֹת, רַק עַל פִּי הַיֹּשֶׁר בְּתָמִימוּת כְּשֶׁבָּאוּ לְפָנָיו שְׁנַיִם לְדִין הָיָה אוֹמֵר: אַתָּה זַכַּאי וְאַתָּה חַיָּב כְּפִי תְּמִימוּתוֹ בֶּאֱמֶת, בְּלִי שׁוּם עָרְמָה וּמִרְמָה וְכֵן נָהַג הַכֹּל בֶּאֱמֶת.

וְהָיוּ אוֹהֲבִים אוֹתוֹ הַמְּדִינָה מְאד וְהָיָה לוֹ יוֹעֲצִים אוֹהֲבִים בֶּאֱמֶת וּמַחֲמַת הַאַהֲבָה יָעַץ לוֹ אֶחָד בַּאֲשֶׁר שֶׁבְּוַדַּאי בְּהֶכְרֵחַ תִּהְיֶה קְרִיאָה אֶל הַמֶּלֶךְ שֶׁתָּבוֹא לְפָנָיו כִּי הֲלֹא כְּבָר שָׁלַח

אַחֲרֶיךָ וְגַם הַדֶּרֶךְ שֶׁמושל המחוז מֻכְרָח לָבוֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְעַל כֵּן אַף עַל פִּי שֶׁאַתָּה כָּשֵׁר מְאד, וְלֹא יִמְצָא בְּךָ שׁוּם עַוְלָה בְּהַנְהָגָתְךָ הַמְּדִינָה אַף עַל פִּי כֵן דַּרְכְּךָ הַמֶּלֶךְ בִּדְבָרָיו לִנְטוֹת בִּדְבָרָיו לְצַד אַחֵר לְדַבֵּר חָכְמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת אֲחֵרִים עַל כֵּן נָאֶה וְדַרְכְּךָ אֶרֶץ שֶׁתּוּכַל לְהַשִּׁיבוֹ עַל כֵּן טוֹב, שֶׁאֶלְמְדְךָ חָכְמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת וְנִתְקַבֵּל הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַתָּם וְאָמַר: מָה אִכְפַּת לִי אִם אֶלְמַד חָכְמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת? ! וְתֵכֶף עָלָה עַל דַּעְתּוֹ, שֶׁחֲבֵרוֹ הֶחָכָם אָמַר לוֹ, שֶׁאִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אפֶן שֶׁהוּא יָבוֹא עַל שֶׁלּוֹ וְהִנֵּה עַתָּה כְּבָר בָּא עַל חָכְמָתוֹ וְאַף עַל פִּי כֵן אַף עַל פִּי שֶׁכְּבָר הָיָה יוֹדֵעַ חָכְמוֹת לֹא הָיָה מִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַחָכְמוֹת כְּלָל רַק נָהַג הַכֹּל בִּתְמִימוּתוֹ כְּבָרִאשׁוֹנָה].

אַחַר כְּךָ שָׁלַח הַמֶּלֶךְ, שֶׁיָּבוֹא זֶה הַתָּם מושל המחוז אֵלָיו וְנָסַע אֵלָיו וְדִבֵּר הַמֶּלֶךְ עִם הַתָּם בְּתְחִלָּה מֵהַנְהָגַת הַמְּדִינָה וְהוּטַב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ מְאד מְאד כִּי רָאָה, שֶׁהוּא מִתְנַהֵג בְּיֹשֶׁר וֶאֱמֶת גָּדוֹל, בְּלִי שׁוּם עַוְלָה וּמִרְמָה אַחַר כָּךְ הִתְחִיל הַמֶּלֶךְ לְדַבֵּר חָכְמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת וֶהֱשִׁיבוֹ הַתָּם כָּרְאוּי וְהוּטַב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ זאת בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר וְאָמַר: אֲנִי רוֹאֶה, שֶׁהוּא חָכָם כָּזֶה, וְאַף עַל פִּי כֵן הוּא מִתְנַהֵג בִּתְמִימוּת כָּזֶה! וַיִּיטַב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ מְאד מְאד וּמִנָּה הַמֶּלֶךְ אוֹתוֹ, שֶׁיִּהְיֶה שר עַל כָּל הַשרים וְצִוָּה לוֹ מָקוֹם מְיֻחָד, שֶׁשָּׁם יִהְיֶה יְשִׁיבָתוֹ וְצִוָּה, שֶׁיִּבָּנֶה לוֹ חוֹמוֹת נָאוֹת וּמְפֹאָרוֹת כָּרָאוּי וְנָתַן לוֹ כְּתָב עַל הִתְמַנּוּת הַזֹּאת, שֶׁיִּהְיֶה מִינִיסְטֶר כַּנַ"ל וְכֵן הָיָה, שֶׁבָּנוּ לוֹ בְּנְיָנִים כַּנַ"ל, בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁצִּוָּה הַמֶּלֶךְ וְהִלַּךְ וְקִבֵּל הַגְּדֻלָּה בְּתוֹקֶף.

וְהֶחָכָם הַנַ"ל, כְּשֶׁבָּא אֵלָיו הָאִגֶּרֶת מֵהַמֶּלֶךְ כַּנַ"ל הֵשִׁיב לְהֶחָכָם שֶׁהֱבִיאָהּ: הַמְתֵּן וְלִין פֹּה, וּנְדַבֵּר וְנִתְיַשֵּׁב לְעֶרֶב עֲשֵׂה עֲבוּרוֹ סְעֻדָּה גְּדוֹלָה בְּתוֹךְ סְעֻדָּתוֹ נִתְחַכֵּם הֶחָכָם בְּחָכְמָתוֹ וּפִילוֹסוֹפְיָה שֶׁלּוֹ וְעָנָה וְאָמַר מַה זאת, שֶׁהַמֶּלֶךְ כָּזֶה יִשְׁלַח אַחֲרַי, עֲבוּר שְׁפַל בֶּרֶךְ כָּמוֹנִי וּמָה אֲנִי, שֶׁהַמֶּלֶךְ יִשְׁלַח אַחֲרַי? ! הֲלֹא מֶלֶךְ כָּזֶה שַׁיָּשׁ לוֹ מֶמְשָׁלָה וּגְדֻלָּה כָּזוֹ וַאֲנִי שָׁפָל וְנִבְזֶה כָּנֶגֶד מֶלֶךְ גָּדוֹל וְנוֹרָא כָּזֶה וְאֵיךְ יִתְיַשֵּׁב זאת בַּדַּעַת, שֶׁמֶּלֶךְ כָּזֶה יִשְׁלַח עֲבוּר שָׁפָל כָּמוֹנִי? אִם אמַר בִּשְׁבִיל חָכְמָתִי מָה אֲנִי כְּנֶגֶד הַמֶּלֶךְ? וְכִי אֵין לְהַמֶּלֶךְ חֲכָמִים? וְגַם הַמֶּלֶךְ בְּעַצְמוֹ בַּוַדַּאי חָכָם גָּדוֹל וּמָה הַדָּבָר הַזֶּה, שֶׁהַמֶּלֶךְ יִשְׁלַח עֲבוּרִי? וַיִּשְׁתּוֹמֵם עַל זֶה מְאד מְאד עָנָה וְאָמַר זֶה הֶחָכָם [הַיְנוּ הֶחָכָם הָרִאשׁוֹן, שֶׁהוּא חֲבֵרוֹ שֶׁל הַתָּם כִּי כָּל זֶה הַכֹּל מִדְּבָרָיו שֶׁל אוֹתוֹ הֶחָכָם הָרִאשׁוֹן חֲבֵרוֹ שֶׁל הַתָּם שֶׁאַחַר שֶׁהִשְׁתּוֹמֵם וְהִתְמִיהַ עַצְמוֹ מְאד כַּנַ"ל עָנָה בְּעַצְמוֹ דְּבָרִים אֵלּוּ וְאָמַר לְהֶחָכָם הַשֵּׁלִישִׁי] תֵּדַע מַה שֶּׁאֲנִי אוֹמֵר דַּעְתִּי שֶׁבְּהֶכְרֵחַ הַדָּבָר מוּבָן וּמְבֹרָר, שֶׁאֵין מֶלֶךְ בָּעוֹלָם כְּלָל וְכָל הָעוֹלָם טוֹעִים בַּשְּׁטוּת הַזֶּה, שֶׁסּוֹבְרִים, שֶׁיֵּשׁ מֶלֶךְ וּרְאֵה וְהָבֵן אֵיךְ אֶפְשָׁר זאת, שֶׁכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם יִמְסְרוּ עַצְמָן לִסְמךְ עַל אִישׁ אֶחָד, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ? בְּוַדַּאי אֵין מֶלֶךְ בָּעוֹלָם כְּלָל.

הֵשִׁיב הֶחָכָם הַשָּׁלִיחַ הַנַּ"ל הֲלֹא אֲנִי הֵבֵאתִי לְךָ אִגֶּרֶת מֵהַמֶּלֶךְ! שְׁאַל אוֹתוֹ הֶחָכָם הָרִאשׁוֹן הַנַּ"ל הֲאַתָּה בְּעַצְמְךָ קִבַּלְתָּ הָאִגֶּרֶת מִיַּד הַמֶּלֶךְ בְּעַצְמוֹ מַמָּשׁ? הֵשִׁיב לוֹ: לָאו רַק אִישׁ אַחֵר נָתַן בְּיָדִי הָאִגֶּרֶת בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ עָנָה וְאָמַר: עַתָּה רְאֵה בְּעֵינֶיךָ, שֶׁדְּבָרֶיךָ כֻּזָּבִים, כִּי אֵין מֶלֶךְ כָּלָל וְחָזַר וְשָׁאַל אוֹתוֹ תֹּאמַר לִי, הֲלֹא אַתָּה מִן הָעִיר מְלוּכָה וּמְגֻדָּל שָׁם מִיָּמֶיךָ הַגִּידָה לִי: הֲרָאִיתָ מִיָּמֶיךָ אֶת הַמֶּלֶךְ? הֵשִׁיב לוֹ: לָאו [כִּי בֶּאֱמֶת כֵּן הַדָּבָר שֶׁלֹּא כָּל אֶחָד וְאֶחָד זוֹכֶה לִרְאוֹת אֶת הַמֶּלֶךְ כִּי אֵין הַמֶּלֶךְ מִתְרָאֶה, רַק בְּעִתִּים רְחוֹקוֹת מְאֹד] עָנָה הֶחָכָם הָרִאשׁוֹן וְאָמַר. עַתָּה רְאֵה גַּם רְאֵה, שֶׁדְּבָרֶיךָ בְּרוּרִים וּמְבֹרָרִים שֶׁבְּוַדַּאי אֵין מֶלֶךְ כְּלָל כִּי הֲלֹא אֲפִלּוּ אַתָּה לֹא רָאִיתָ אֶת הַמֶּלֶךְ מֵעוֹלָם שׁוּב שְׁאַל הֶחָכָם הַשָּׁלִיחַ: אִם כֵּן מִי מַנְהִיג הַמְּדִינָה? הֵשִׁיב הֶחָכָם הָרִאשׁוֹן. זאת אֲנִי אֲסַפֵּר לְךָ הַבְּרוּר, כִּי מִמֶּנִּי תִּשְׁאַל, כִּי אֲנִי בָּקִי בָּזֶה כִּי הָיִיתִי מְשׁוֹטֵט בַּמְּדִינוֹת וְהָיִיתִי בִּמְדִינַת אִיטַלְיָה וְכָךְ הַמִּנְהָג שֶׁיֵּשׁ שִׁבְעִים שָׂרֵי יוֹעֲצִים וְהֵם עוֹלִים וּמַנְהִיגִים הַמְּדִינָה זְמַן מְיֻחָד וְעִם זֶה הַשָּׁרָרוּת חוֹלְקִין עַצְמָן כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה בָּזֶה אַחַר זֶה וְהִתְחִילוּ דְּבָרָיו לִכְנֹס בְּאָזְנֵי הֶחָכָם הַשָּׁלִיחַ עַד שֶׁהִסְכִּימוּ וְנָזְרוּ, שֶׁבְּוַדַּאי אֵין מֶלֶךְ בָּעוֹלָם כְּלָל.

שׁוּב עָנָה הֶחָכָם הָרִאשׁוֹן הַמְתִּין עַד הַבֹּקֶר, אֲבָרֵר לְךָ עוֹד בְּבֵרוּר אַחַר בֵּרוּר, שֶׁאֵין מֶלֶךְ בָּעוֹלָם כְּלָל וַיִּשְׁכֵּם הֶחָכָם הָרִאשׁוֹן בַּבֹּקֶר [הֶחָכָם, שֶׁהוּא חֲבֵרוֹ שֶׁל הַתֹּם אָנוּ קוֹרְאִים אוֹתוֹ תָּמִיד בְּשֵׁם הֶחָכָם הָרִאשׁוֹן] וְהֵקִיץ אֶת חֲבֵרוֹ הֶחָכָם הַשָּׁלִיחַ וְאָמַר לוֹ בּוֹא עִמִּי אֶל הַחוּץ, וְאַרְאֶךָּ הַדָּבָר בְּבֵרוּר, אֵיךְ הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּטָעוּת וּבֶאֱמֶת אֵין מֶלֶךְ כְּלָל וְכֻלָּם בְּטָעוּת גָּדוֹל וְהָלְכוּ בַּשּׁוּק, וְרָאוּ אִישׁ חַיִל אֶחָד וְתָפְסוּ אוֹתוֹ וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: לְמִי אַתָּה עוֹבֵד? הֵשִׁיב: אֶת הַמֶּלֶךְ [שְׁאָלוּ אוֹתוֹ:] הֲרָאִיתָ אֶת הַמֶּלֶךְ מִיָּמֶיךָ? לָאו עָנָה וְאָמַר: רְאֵה, הֵיֵשׁ שְׁטוּת כָּזֶה? ! שׁוּב הָלְכוּ אֶל אֶחָד מִן הַחַיִל, וְנִכְנְסוּ עִמּוֹ בִּדְבָרִים עַד שֶׁשְּׁאָלוּהוּ: לְמִי אַתָּה עוֹבֵד? אֶת הַמֶּלֶךְ הֲרָאִיתָ אֶת הַמֶּלֶךְ? לָאו עָנָה וְאָמַר: עַתָּה רְאֵה בְּעֵינֶיךָ, שֶׁהַדָּבָר מְבֹרָר, שֶׁכֻּלָּם טוֹעִים, וְאֵין מֶלֶךְ כְּלָל בָּעוֹלָם וְנִסְכַּם בֵּינֵיהֶם הַדָּבָר, שֶׁאֵין מֶלֶךְ כְּלָל.

עָנָה הֶחָכָם וְאָמַר עוֹד בּוֹא וְנִסַּע וְנֵלֵךְ בָּעוֹלָם וְאַרְאֶךָּ עוֹד אֵיךְ כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּטָעוּתִים גְּדוֹלִים וְהָיוּ הוֹלְכִים וְנוֹסְעִים בָּעוֹלָם וּבְכָל מָקוֹם שֶׁבָּאוּ, מָצְאוּ אֶת הָעוֹלָם בְּטָעוּת וּדְבַר הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל נַעֲשָׂה אֶצְלָם לְמָשָׁל וּבְכָל מָקוֹם שֶׁמָּצְאוּ הָעוֹלָם בְּטָעוּת, לָקְחוּ אֶת הַמֶּלֶךְ לְמָשָׁל. כְּמוֹ שֶׁזֶּה אֱמֶת, שֶׁיֵּשׁ מֶלֶךְ, כֵּן הַדָּבָר הַזֶּה וְהָיוּ הוֹלְכִים וְנוֹסְעִים עַד שֶׁכָּלָה מַה שֶּׁבְּיָדָם וְהִתְחִילוּ לִמְכֹּר סוּס אֶחָד וְאַחַר כָּךְ הַשֵּׁנִי, עַד שֶׁמָּכְרוּ כֻּלָּם עַד שֶׁהֶכְרִחוּ לֵילֵךְ רַגְלִי וְתָמִיד הָיוּ חוֹקְרִים הָעוֹלָם, וּמָצְאוּ שֶׁהָעוֹלָם בְּטָעוּת וְנַעֲשׂוּ עֲנִיִּים הוֹלְכֵי רַגְלִי וְנִסְתַּלֵּק חֶשְׁבּוֹנָם וְלֹא הָיוּ נֶחֱשָׁבִים כְּלָל כִּי לֹא הָיוּ מַשְׁגִּיחִים עֲלֵיהֶם כְּלָל, עַל אֲבִיוֹנִים כְּמוֹתָם.

וְנִתְגַּלְגֵּל הַדָּבָר, וְהָיוּ הוֹלְכִים וְסוֹבְבִים עַד שֶׁבָּאוּ אֶל הָעִיר, שָׁדַר בָּהּ הַשַּׂר הַתָּם הַנַּ"ל [וְשָׁהוּא הַתָּם, חֲבֵרוֹ שֶׁל הֶחָכָם הַנַּ"ל] וְשָׁם, בְּאוֹתָהּ הָעִיר הָיָה בַּעַל שֵׁם [צדיק עושה ניסים] אֲמִתִּי וְהָיָה חָשׁוּב מְאד, כִּי עָשָׂה דְּבָרִים נִפְלָאִים וַאֲפִלּוּ בֵּין הַשָּׂרִים הָיָה חָשׁוּב וּמְפֻרְסָם וְאֵלּוּ הַחֲכָמִים בָּאוּ לְאוֹתָהּ הָעִיר וְהָלְכוּ וְסָבְבוּ וּבָאוּ לִפְנֵי בֵּית הַבַּעַל שֵׁם וְרָאוּ, שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים שָׁם כַּמָּה עֲגָלוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשִּׁים עִם חוֹלִים וְסָבַר הֶחָכָם, שֶׁשָּׁם דָּר דוקטור וְהָיָה רוֹצֶה לִכָּנֵס לְבֵיתוֹ מֵחֲמַת שֶׁגַּם הוּא הָיָה דוקטור גָּדוֹל וְרָצָה לִכָּנֵס לַעֲשׂוֹת הֶכֵּרוּת עִמּוֹ וְשָׁאַל מִי דָּר בְּכָאן? הֵשִׁיבוּ: בַּעַל שֵׁם וַיִּמָּלֵא פִּיו שְׂחוֹק וְאָמַר לַחֲבֵרוֹ: זֶה הוּא שֶׁקֶר וְטָעוּת נִפְלָא מְאד וְזֶה הוּא שְׁטוּת יוֹתֵר מִטָּעוּת שֶׁל הַמֶּלֶךְ חֲבֵרִי! אֲסַפֵּר לְךָ הַשֶּׁקֶר הַזֶּה כַּמָּה וְכַמָּה הָעוֹלָם בְּטָעוּת בְּשֶׁקֶר כָּזֶה.

בְּתוֹךְ כָּךְ הָיוּ רוֹעִים וּמָצְאוּ עֲדַיִן אֶצְלָם שִׁלְשָׁה אַרְבָּעָה מטבעות וְהָלְכוּ אֶל בֵּית הַתַּבְשִׁיל וְשָׁם מוֹצְאִים לֶאֱכל אֲפִלּוּ בְּעַד שְׁלשָׁה אוֹ אַרְבָּעָה מטבעות וְצִוּוּ לִתֵּן לָהֶם מַאֲכָל, וְנָתְנוּ לָהֶם בְּתוֹךְ שֶׁהָיוּ אוֹכְלִים הָיוּ מְסַפְּרִים וּמִתְלוֹצְצִים מֵהַשֶּׁקֶר וְטָעוּת שֶׁל דְּבַר הַבַּעַל שֵׁם וְהַבַּעַל בֵּית הַתַּבְשִׁיל שָׁמַע דִּבְרֵיהֶם, וְחָרָה לוֹ מְאד כִּי הַבַּעַל שֵׁם הָיָה חָשׁוּב שָׁם מְאד וַיֹּאמֶר לָהֶם: אִכְלוּ לָכֶם מַה שֶּׁיֵּשׁ לִפְנֵיכֶם וּצְאוּ מִכָּאן אַחַר כָּךְ בָּא לְשָׁם בֶּן הַבַּעַל שֵׁם וְהֵם עֲדַיִן הָיוּ מִתְלוֹצְצִים מִן הַבַּעַל שֵׁם בִּפְנֵי בְּנוֹ וְנָעַר בָּהֶם הַבַּעַל בֵּית הַתַּבְשִׁיל עַל שֶׁהֵם מִתְלוֹצְצִים מִן הַבַּעַל שֵׁם בִּפְנֵי בְּנוֹ עַד שֶׁהִכָּה אוֹתָם הַכֶּה וּפָצוֹעַ וּדְחָפָם מִבֵּיתוֹ וְחָרָה לָהֶם מְאד, וְרָצוּ לְבַקֵּשׁ מִשְׁפָּט עַל הַמַּכָּה אוֹתָם וְנִתְיַשְּׁבוּ לֵילֵךְ אֶל הַבַּעַל הַבַּיִת שֶׁלָּהֶם, שֶׁהִנִּיחוּ שָׁם הַחֲבִילוֹת שֶׁלָּהֶם לְהִתְיַעֵץ עִמּוֹ אֵיךְ לְהַשִּׂיג מִשְׁפָּט עַל הַנַּ"ל וּבָאוּ וְסִפְּרוּ לוֹ, שֶׁבַּעַל בֵּית הַתַּבְשִׁיל הִכָּה אוֹתָם מְאד וְשָׁאַל לָהֶם: לָמָּה? וְסִפְּרוּ לוֹ, שֶׁדִּבְּרוּ עַל הַבַּעַל שֵׁם הֵשִׁיב לָהֶם: בְּוַדַּאי אֵינוֹ יֹשֵׁר לְהַכּוֹת בְּנֵי אָדָם אֲבָל אַתֶּם לֹא עֲשִׂיתֶם נְכוֹנָה כְּלָל, שֶׁדִּבַּרְתֶּם עַל הַבַּעַל שֵׁם כִּי הַבַּעַל שֵׁם חָשׁוּב כָּאן מְאד וְרָאוּ, שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ, וְגַם הוּא בְּטָעוּת וְהָלְכוּ מִמֶּנּוּ אֶל הַפָּקִיד [וְהַפָּקִיד הָיָה עַכּוּ"ם] וְסִפְּרוּ לוֹ הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁהִכּוּ אוֹתָם שָׁאַל: עַל מָה? הֵשִׁיבוּ, שֶׁדִּבְּרוּ עַל הַבַּעַל שֵׁם וְהִכָּה אוֹתָם הַפָּקִיד הַכֶּה וּפָצוֹעַ וּדְחָפָם מִבֵּיתוֹ.

וְהָלְכוּ מִזֶּה לָזֶה, מִמּוֹשֵׁל לְמוֹשֵׁל גָּבוֹהַּ מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁבָּאוּ לִפְנֵי הַשַּׂר הַתָּם הַנַּ"ל וְשָׁם, לִפְנֵי בֵּית הַשַּׂר הַתָּם, עוֹמְדִים אַנְשֵׁי חַיִל, [דְּהַיְנוּ שומרים] וְהוֹדִיעוּ לְהַשַּׂר הַתָּם, שֶׁאִישׁ אֶחָד צָרִיךְ אֲלֵיו וְצִוָּה שֶׁיִּכְנס וּבָא אוֹתוֹ הֶחָכָם לִפְנֵי הַשַּׂר הַתָּם וְתֵכֶף בְּבוֹאוֹ הִכִּירוֹ הַשַּׂר הַתָּם שֶׁזֶּהוּ הֶחָכָם חֲבֵרוֹ כַּנַּ"ל וְהֶחָכָם לֹא הִכִּירוֹ מֵחֲמַת שֶׁהָיָה בִּגְדֵלָה כָּזוֹ.

וְתֵכֶף הִתְחִיל הַשַּׂר הַתָּם וְדִבֵּר אֵלָיו רְאֵה תְּמִימוּתִי לְמָה שֶׁהֵבֵיא אוֹתִי, לִגְדֻלָּה כָּזוֹ וְאֶל מָה חָכְמָתְךָ הֵבִיאָה אוֹתְךָ? עָנָה הֶחָכָם וְאָמַר מֵאַחַר שֶׁאַתָּה הוּא חֲבֵרִי הַתָּם, מִזֶּה נִסְפֶּר אַחַר כָּךְ לְעֵת עַתָּה תֵּן לִי מִשְׁפָּט עַל שֶׁהִכּוּ אוֹתִי שְׁאָלוֹ: לָמָּה? הֵשִׁיבוּ: בִּשְׁבִיל שֶׁדִּבַּרְתִּי

עַל הַבַּעַל שֵׁם, שֶׁהוּא שֶׁקֶר וּמִרְמָה גְּדוֹלָה עָנָה הַתָּם הַשֶּׁר וְאָמַר: עֲדַיִן אַתָּה אוֹחֵז בַּחָכְמוֹת שֶׁלְּךָ? רְאֵה: אַתָּה אָמַרְתָּ שֶׁאַתָּה יָכוֹל לָבוֹא עַל שֶׁלִּי בְּקַל, וַאֲנִי לֹא אוּכַל לָבוֹא עַל שֶׁלְּךָ רְאֵה, שֶׁאֲנִי כְּבָר בָּאתִי עַל שֶׁלְּךָ כַּנַ"ל וְאַתָּה עֲדַיִן לֹא בָּאתָ עַל שֶׁלִּי וַאֲנִי רוֹאֶה, שֶׁזֶּה קָשֶׁה יוֹתֵר, שֶׁאַתָּה תָּבוֹא עַל תְּמִימוּת שֶׁלִּי וְאַף עַל פִּי כֵן מֵחֲמַת שֶׁהָיָה מַכִּיר בּוֹ מִכְּבָר בְּגַדְלָתוֹ צִוָּה לָתֵת לוֹ בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁוֹ, וּבִקְּשׁוֹ שֶׁיֹּאכַל עִמּוֹ.

בְּשָׁעַת אֲכִילָתָם הִתְחִילוּ לְדַבֵּר יַחַד הִתְחִיל הֶחָכָם לְהוֹכִיחַ לוֹ דַּעְתּוֹ הַנַ"ל, שֶׁאֵין מֶלֶךְ כְּלָל גָּעַר בּוֹ הַתָּם הַשֶּׁר: הֲלֹא אֲנִי בְּעַצְמִי רָאִיתִי אֶת הַמֶּלֶךְ! הֵשִׁיב לוֹ הֶחָכָם בְּשָׂחוֹק אַתָּה יוֹדֵעַ בְּעַצְמְךָ, שֶׁזֶּה הָיָה הַמֶּלֶךְ? אַתָּה מַכִּיר אוֹתוֹ וְאֶת אָבִיו וְאֶת זְקֵנוֹ שֶׁהָיוּ מְלָכִים? מֵאַיִן אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה מֶלֶךְ? אֲנָשִׁים הִגִּידוּ לְךָ שֶׁזֶּה מֶלֶךְ, וְרָמוּ אוֹתְךָ בְּשֶׁקֶר וְחָרָה לְהַתָּם מְאד מְאד עַל דְּבַר הַמֶּלֶךְ עַל שֶׁהוּא כּוֹפֵר בַּמֶּלֶךְ.

בְּתוֹךְ כָּךְ בָּא אֶחָד וְאָמַר: הָעֲזָאזֵל, [דְּהַיְנוּ הַשֵּׂד] שָׁלַח אַחֲרֵיכֶם וְנִזְדַּעְזֵעַ הַתָּם מְאד מְאד וְרָץ וְסִפֵּר לְאִשְׁתּוֹ בְּפַחַד גָּדוֹל, בַּאֲשֶׁר שֶׁהַנַ"ל שָׁלַח אַחֲרָיו וְיַעֲצָה לוֹ אִשְׁתּוֹ לִשְׁלֹחַ עֲבוּר הַבַּעַל שֵׁם וְשָׁלַח אַחֲרָיו וּבָא הַבַּעַל שֵׁם וְנָתַן לוֹ קְמִיעוֹת וּשְׁמִירוֹת וְאָמַר לוֹ, שֶׁעַתָּה לֹא יִפְחַד כְּלָל וְהָיָה לוֹ אֱמוּנָה גְּדוֹלָה בָּזֶה.

וְהָיוּ יוֹשְׁבִים עוֹד הֶחָכָם וְהַתָּם הַנַ"ל וְשָׁאַל הֶחָכָם אוֹתוֹ: עַל מָה נִפְחַדְתָּ כָּל כָּךְ? אָמַר לוֹ: בְּשִׁבְיל הַנַ"ל, שֶׁשָּׁלַח אַחֲרֵינוּ שָׂחַק מִמֶּנּוּ: אַתָּה מַאֲמִין, שֶׁיֵּשׁ שֵׂד? הֵשִׁיב לוֹ: וְאִם כֵּן מִי הוּא זֶה שֶׁשָּׁלַח אַחֲרֵינוּ? עָנָה הֶחָכָם וְאָמַר בְּוַדַּאי זֶהוּ אָחִי, שֶׁרָצָה שֶׁיִּתְרָאֶה עִמִּי, וְשָׁלַח אַחֲרַי בְּמִרְמָה זוֹ שְׁאַל אוֹתוֹ הַתָּם: אִם כֵּן אֵיךְ עָבַר עַל כָּל הַשּׁוֹמְרִים? הֱשִׁיבוֹ: בְּוַדַּאי שֶׁחִד אוֹתָם וְהֵם אוֹמְרִים בְּמִרְמָה וְשֶׁקֶר, שֶׁלֹּא רָאוּ אוֹתוֹ כְּלָל.

בְּתוֹךְ כָּךְ חָזַר וּבָא אֶחָד וְאָמַר כַּנַ"ל, שֶׁהַשֵּׂד שָׁלַח אַחֲרֵיהֶם וְהַתָּם לֹא נִזְדַּעְזֵעַ עַתָּה וְלֹא הָיָה לוֹ שׁוּם פַּחַד כְּלָל מֵחֲמַת הַשְׁמִירָה שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם כַּנַ"ל עָנָה וְאָמַר לְהֶחָכָם, עַתָּה מָה אַתָּה אוֹמֵר? אָמַר: אוֹדִיעַ לְךָ, שֶׁיֵּשׁ לִי אָח, שֶׁהוּא עִמִּי בְּכַעַס, וְעָשָׂה מִרְמָה זוֹ כְּדֵי לְהַפְחִיד אוֹתִי וְעָמַד וְשָׁאַל לְאוֹתוֹ שֶׁבָּא בִּשְׁבִילָם וּמַה הוּא דְּמוּתוֹ שֶׁל זֶה שֶׁשָּׁלַח אַחֲרֵינוּ? אֵיזֶה פָּנִים יֵשׁ לוֹ וְאֵיזֶה מַרְאֶה יֵשׁ לַשְּׂעָרוֹת שֶׁלּוֹ וְכוּ' וְכֵיוֹצֵא הֵשִׁיב לוֹ: כָּךְ וְכָךְ עָנָה הֶחָכָם וְאָמַר: רְאֵה, זֶה הוּא מַרְאֵה אָחִי הַנַ"ל אָמַר לוֹ הַתָּם: הֲתֵלֵךְ עִמָּם? הֵשִׁיב: הֵן רַק שֶׁתִּתֵּן עִמִּי אֵיזֶה אַנְשֵׁי חַיִל, [שֶׁיִּהְיוּ שׁוֹמְרֵי רֹאשׁ, שׁוֹמְרִים מְלוּוִים] כְּדֵי שֶׁלֹּא יְצַעֲרוּ אוֹתִי וְנָתַן לוֹ שׁוֹמְרֵי רֹאשׁ וְהָלְכוּ הַשְּׁנֵי חֲכָמִים הַנַ"ל עִם אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁבָּא בִּשְׁבִילָם וְחָזְרוּ הַחַיִל וְשָׁאַל אוֹתָם הַתָּם הַשֶּׁר: הֵיכָן הֵם הַחֲכָמִים הַנַ"ל? הֵשִׁיבוּ, אֵינָם יוֹדְעִים כְּלָל אֵיךְ נֶעֱלְמוּ.

וְהַנַ"ל [הַיְנוּ הַשֵּׂד] חָטַף אוֹתָם, אֶת הַחֲכָמִים הָאֵלּוּ הַנַ"ל וְהֵבִיא אוֹתָם אֶל רֶפֶשׁ וְטִיט וְשָׁם הָיָה יוֹשֵׁב הַשֵּׂד עַל כִּסֵּא בְּתוֹךְ הָרֶפֶשׁ וְהִשְׁלִיכוּ אֶת הַחֲכָמִים הַנַ"ל בְּתוֹךְ הָרֶפֶשׁ וְהָרֶפֶשׁ

הָיָה עָב וְדָבוּק כְּמוֹ דֶּבֶק מַמָּשׁ וְלֹא הָיוּ יְכוֹלִים לָזוּז עַצְמָן כְּלָל בְּתוֹךְ הַרֶּפֶשׁ וְצָעֲקוּ [אֵלּוּ הַחֲכָמִים לְאֵלּוּ שֶׁהָיוּ מְיַסְּרִים אוֹתָם, דְּהַיְנוּ הַשֵּׂד וַאֲנָשָׁיו] רְשָׁעִים! עַל מָה אַתֶּם מְיַסְּרִים אוֹתָנוּ? וְכִי יֵשׁ שֵׂד בָּעוֹלָם? אַתֶּם, רְשָׁעִים, מְיַסְּרִים אוֹתָנוּ בְּחִנָּם [כִּי אֵלּוּ הַחֲכָמִים הַנַּ"ל עֲדַיִן לֹא הֶאֱמִינוּ, שֶׁיֵּשׁ שֵׂד, רַק אָמְרוּ שֶׁאֲנָשִׁים רְשָׁעִים מְיַסְּרִים אוֹתָם בְּחִנָּם] וְהָיוּ מֻנָּחִים אֵלּוּ הַשְּׁנֵי חֲכָמִים בְּתוֹךְ הָעֲבִי הָרֶפֶשׁ וְהָיוּ חוֹקְרִים מַה זֹּאת אֵין זֹאת, רַק שֶׁאֲנָשִׁים פּוֹחֲזִים, שֶׁהָיינוּ מִתְקוֹטְטִים עִמָּהֶם אֵיזֶה פַּעַם וְעַתָּה הֵם מְיַסְּרִים אוֹתָנוּ כָּל כָּךְ וְהָיוּ מִתְיַסְּרִים שָׁם בְּעִנּוּיִים גְּדוֹלִים כַּמָּה שָׁנִים.

פַּעַם אַחַת עָבַר הַתָּם הַשֵּׂר הַנַּ"ל לִפְנֵי בֵּית הַבַּעַל שֵׁם וְנִזְכַּר בַּחֲבֵרוֹ הֶחָכָם וְנִכְנַס אֶל הַבַּעַל שֵׁם, וְהִטָּה עַצְמוֹ אֵלָיו כְּדֶרֶךְ הַשָּׂרִים וְשָׁאַל אוֹתוֹ אִם אֶפְשָׁר שֶׁיִּרְאֶה אוֹתוֹ [הַיְנוּ אֶת הֶחָכָם הַנַּ"ל] וְאִם יוּכַל לְהוֹצִיאוֹ מִשָּׁם וְאָמַר אֶל הַבַּעַל שֵׁם. הַאַתֶּם זוֹכְרִים אֶת הֶחָכָם, שֶׁשָּׁלַח הַשֵּׂד וּנְשָׂאוֹ, וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם לֹא רְאִיתִיו? הֶשִׁיבוֹ: הֵן וּבְקֹשׁ מִמֶּנּוּ, שֶׁיַּרְאֶה לוֹ מְקוֹמוֹ וְיוֹצִיאוֹ מִשָּׁם וְאָמַר לוֹ הַבַּעַל שֵׁם: בְּוַדַּאי אֲנִי יָכוֹל לְהַרְאוֹת לְךָ מְקוֹמוֹ וּלְהוֹצִיאוֹ רַק שֶׁלֹּא יֵלְכוּ כִּי אִם אֲנִי וְאַתָּה וְהָלְכוּ יַחַד וְעָשָׂה הַבַּעַל שֵׁם מַה שֶּׁיָּדַע, וּבָאוּ לְשָׁם וְרָאָה, שֶׁהֵם מֻנָּחִים בָּעֲבִי טִיט וְרֶפֶשׁ וּכְשֶׁרָאָה הֶחָכָם אֶת הַשֵּׂר הַתָּם, צָעַק אֵלָיו: אָחִי! רְאֵה, שֶׁהֵם מַכִּים וּמְעַנִּים אוֹתִי כָּל כָּךְ הָרְשָׁעִים הַלָּלוּ בְּחִנָּם גָּעַר בּוֹ הַשֵּׂר הַתָּם עֲדַיִן אַתָּה אוֹחֵז בַּחָכְמוֹת שֶׁלְּךָ וְאֵין אַתָּה מַאֲמִין בְּשׁוּם דָּבָר וְלִדְבָרֶיךָ אֵלּוּ הֵם אֲנָשִׁים? עַתָּה רְאֵה הֲלֹא זֶה הוּא הַבַּעַל שֵׁם, שֶׁהָיִיתָ כּוֹפֵר בּוֹ וְהוּא דַּיְקָא יָכוֹל לְהוֹצִיאֲכֶם [וְהוּא יֵרָאֶה לָכֶם הָאֱמֶת] וּבְקֹשׁ הַתָּם הַשֵּׂר הַנַּ"ל מִן הַבַּעַל שֵׁם, שֶׁיּוֹצִיאֵם וַיִּרְאֶה לָהֶם, שֶׁזֶּהוּ שֵׂד וְאֵינָם אֲנָשִׁים.

וְעָשָׂה הַבַּעַל שֵׁם מַה שֶּׁעָשָׂה וְנִשְׁאֲרוּ עוֹמְדִים עַל הַיַּבָּשָׁה, וְלֹא הָיָה שָׁם רֶפֶשׁ כְּלָל וְאֵלּוּ הַמַּזִּיקִים הַנַּ"ל נַעֲשׂוּ עַפְרָא בְּעָלְמָא אָז רָאָה הֶחָכָם הַנַּ"ל וְהֻכְרַח בְּעַל כָּרְחוֹ לְהוֹדוֹת עַל הַכֹּל שֶׁיֵּשׁ מָלֵךְ וְכוּ'.

עַל זֶה הַמַּעֲשֶׂה נֶאֱמְרָה הַתּוֹרָה [עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהַ"ר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י"ט] הַמְדַבֶּרֶת מֵחָכְמוֹת וּתְמִימוּת, שֶׁעִקַּר הַשְׁלֵמוּת הוּא רַק תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, וְעִנְיַן עֲמָלֵק, שֶׁהָיָה חָכָם וְכָפַר בְּעִקַּר וְכוּ' עַיֵּן שָׁם עַל פָּסוּק [מִשְׁלֵי כ"ד]: שָׂבַע "יִפֹּל" צַדִּיק "וְקָם" סוֹפֵי תֵּבוֹת עֲמָלֵ"ק כִּי עִקַּר כָּל הַנְּפִילוֹת הֵם עַל יְדֵי חָכְמוֹת וְכוּ', עַיֵּן שָׁם גַּם אָגֵג מִזֶּרַע עֲמָלֵק אַף עַל פִּי שֶׁרָאָה מַפַּלְתּוֹ בְּשָׁעָה שֶׁבָּא שְׁמוּאֵל אֵצֶל שָׁאוּל לְהָרְגוֹ, עֲדַיִן לֹא הָיָה מַאֲמִין כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר [שְׁמוּאֵל א ט"ו]: וַיֵּלֶךְ אָגָג מַעֲדַנּוֹת וְתִרְגֵּם יוֹנָתָן: מְפַנָּקָא, כִּי עֲדַיִן לֹא הֶאֱמִין בְּמַפַּלְתּוֹ, עַד שֶׁרָאָה בְּעֵינָיו סוֹף מַפַּלְתּוֹ, אָז: וַיֹּאמֶר: אָכֵן סָר מַר הַמָּוֶת, כִּי עַד עַתָּה לֹא הֶאֱמִין

[שִׂים עֵינֶיךָ עַל הַמַּעֲשֶׂה, וְתָבִין פְּלָאֵי פְּלָאוֹת]: וְאִם הַתְּפִלָּה אֵינָהּ כָּרָאוּי, הוּא מִנַּעַל בִּשְׁלֹשָׁה קְצָווֹת, וְהָבֵן

...

פרק י

- מַעֲשֶׂה, פַּעַם אַחַת הָיָה סוֹחֵר גָּדוֹל [בֶּעֶרְגִיר] וְהָיָה עָשִׁיר מֻפְלָג מְאד וְהָיָה לוֹ סְחוֹרוֹת רַבּוֹת מְאד וְכֵיוֹצֵא וְהָיוּ הַוֶועקְסֶלֶען [שטרות] וְהַבְּרִיב [מכתבים] שֶׁלּוֹ הוֹלְכִין עַל הָעוֹלָם וְהָיָה לוֹ כָּל טוּב וּלְמַטָּה מִמֶּנּוּ הָיָה דַּר עָנִי אֶחָד שֶׁהָיָה עָנִי גָּדוֹל מְאד וְהָיָה לוֹ כָּל הַהֵפֶךְ מִן הַסּוֹחֵר הֶעָשִׁיר וּשְׁנֵיהֶם הָיוּ חֲשׁוּבֵי בָּנִים: לָזֶה לֹא הָיָה בָּנִים וְכֵן לָזֶה.

פַּעַם אֶחָד חָלַם לְהַסּוֹחֵר שֶׁבָּאוּ אֲנָשִׁים וְעָשׂוּ חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת, [דְּהַיְנוּ אריזות] וְשָׁאַל אוֹתָם: מָה אַתֶּם עוֹשִׂים ? וְהֵשִׁיבוּ: לְשֵׂאת הַכֹּל אֶל הֶעָנִי הַנַּ"ל וְחָרָה לוֹ מְאד מְאד עַל שֶׁהֵם רוֹצִים לָשֵׂאת כָּל הוֹנוֹ מִבֵּיתוֹ אֶל הֶעָנִי וְלִכְעס עֲלֵיהֶם אי אֶפְשָׁר, שֶׁהֵם אֲנָשִׁים רַבִּים וְהֵם עָשׂוּ חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת מִכָּל אֲשֶׁר הָיוּ לוֹ, מִכָּל סְחוֹרוֹתָיו וְהוֹנוֹ וּרְכוּשׁוֹ וְנִשְׂאוּ הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לַכֹּל אֶל בֵּית הֶעָנִי הַנַּ"ל וְלֹא הִשְׁאִירוּ כְּלוּם בְּבֵיתוֹ כִּי אִם דְּפְנוֹת הַבַּיִת רֵיקָם וְחָרָה לוֹ מְאד מְאד וְהִקִּיץ וַיִּרְא וְהִנֵּה חֲלוֹם וְאַף שֶׁרְאָה שֶׁהוּא חֲלוֹם, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, הַכֹּל אָצְלוֹ אַף עַל פִּי כֵן הָיָה לִבּוֹ נוֹקְפוֹ מְאד וְחָרָה לוֹ הַדָּבָר מְאד מְאד עַל דְּבַר הַחֲלוֹם וְלֹא הָיָה יָכוֹל לָצֵאת מִדַּעְתּוֹ דְּבַר הַחֲלוֹם הַנַּ"ל וְהֶעָנִי הַנַּ"ל עִם זוּגָתוֹ, הָיָה רָגִיל גַּם מִקֶּדֶם לְהַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם וְלָתֵת לָהֶם מִסַּת יָדוֹ וְעַכְשָׁו, אַחַר הַחֲלוֹם, נָתַן עֲלֵיהֶם הַשְׁגָּחָה יוֹתֵר מִקֶּדֶם אַךְ בְּכָל עֵת שֶׁהָיוּ בָּאִים לְבֵיתוֹ, הֶעָנִי אוֹ אִשְׁתּוֹ, הָיוּ מִשְׁתַּנִּים פָּנָיו וְנִבְהַל מִפְּנֵיהֶם מֵחֲמַת הַחֲלוֹם שֶׁזָּכַר וְהֵם הֶעָנִי עִם אִשְׁתּוֹ, הָיוּ רְגִילִים לִפְרָקִים אָצְלוֹ וְהָיוּ אֲצָלוֹ נִכְנָסִים וְיוֹצְאִים.

פַּעַם אַחַת בָּאתָה אֶצְלוֹ אֵשֶׁת הֶעָנִי הַנַּ"ל, וְנָתַן לָהּ מַה שֶּׁנָּתַן וְנִשְׁתַּנָּה צוּרָתוֹ וְנִבְהַל וְנִשְׁתּוֹמֵם מְאד שְׁאָלָה אוֹתוֹ הֶעָנִיָּה הַנַּ"ל אֲבַקֵּשׁ מְחִילָה מִכְּבוֹדְכֶם תַּגִּידוּ לִי מַה זֹּאת, שֶׁבְּכָל עֵת אֲשֶׁר אָנוּ בָּאִים אֲצָלְכֶם, מִשְׁתַּנִּים פְּנֵיכֶם מְאד ? סִפֵּר לָהּ כָּל אוֹתוֹ הָעִנְיָן, שֶׁחָלַם לוֹ כַּנַּ"ל וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם לִבּוֹ נוֹקְפוֹ מְאד וְכוּ' כַּנַּ"ל הֵשִׁיבָה לוֹ: הַאִם הָיָה הַחֲלוֹם בְּאוֹתוֹ הַלַּיְלָה פְּלוֹנִית שֶׁאָמְרָה לוֹ? הֵשִׁיב לָהּ: הֵן, וּמַה בָּזֶה? הֵשִׁיבָה לוֹ: בְּאוֹתוֹ הַלַּיְלָה חָלַם לִי גַּם כֵּן שֶׁאֲנִי עָשִׂירָה גְּדוֹלָה וּבָאוּ אֲנָשִׁים לְתוֹךְ בֵּיתִי וְעָשׂוּ חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת וּשְׁאַלְתִּים: לְהֵיכָן אַתֶּם נוֹשְׂאִים? הֵשִׁיבוּ: אֶל אוֹתוֹ הֶעָנִי, הֵינוּ לְהַסּוֹחֵר הַנַּ"ל, שֶׁקָּרְאוּהוּ עַכְשָׁו עָנִי עַל כֵּן מָה אַתָּה מַשְׁגִּיחַ עַל חֲלוֹם, הֲלֹא אַף אֲנִי בַּחֲלוֹמִי? וְהוּא נִבְהַל וְנִשְׁתּוֹמֵם עַכְשָׁו יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַל שֶׁשָּׁמַע עוֹד אֶת חֲלוֹמָהּ שֶׁהַדָּבָר נִרְאֶה, שֶׁיִּשְׂאוּ עֲשִׁירוּתוֹ וּרְכוּשׁוֹ אֵצֶל הֶעָנִי וְדַלּוּת שֶׁל הֶעָנִי יִשְׂאוּ אֶצְלוֹ, וְנִבְהַל מְאד מְאד.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְנָסְעָה אֵשֶׁת הַסּוֹחֵר עִם עֶגְלוֹת צֶב לְטַיֵּל וְלִקְחָה עִמָּהּ רֵעוֹתֶיהָ וְלִקְחָה גַּם אֵשֶׁת הֶעָנִי עִמָּהּ, וְנָסְעוּ עַל הַטִּיּוּל וְהִנֵּה עָבַר אִישׁ חַיִל, אָדוֹן שָׁקוֹרִין קְצִין גנרל [קצין צבא

גבוה], עִם הַחַיִל שֶׁלּוֹ וּפָנוּ אֶל הַצַּד מִן הַדֶּרֶךְ בִּשְׁבִילוֹ וְעָבַר הַחַיִל וַיִּרְא שָׁנוֹסְעִים נָשִׁים וְצִוָּה שֶׁיּוֹצִיאוּ אַחַת מִן הַנָּשִׁים שֶׁנָּסְעוּ לְטַיֵּל וְהָלְכוּ וְהוֹצִיאוּ אֶת אַשֶּׁת הֶעָנִי וְחָטְפוּ אוֹתָהּ בְּתוֹךְ הָעֶגְלַת צָב שֶׁל הַקְצִין הגנרל וְנָסְעוּ עִמָּהּ וּבְוַדַּאי אִי אֶפְשָׁר לַהַשִּׁיבָהּ, כִּי נָסַע לְהַלָּן בִּפְרָט אִישׁ חַיִל, קְצִין גנרל עִם חֵילוֹתָיו וּלְקָחָהּ וְנָסַע עִמָּהּ לַמְּדִינָה שֶׁלּוֹ וְהִיא הָיְתָה יְרֵאַת שָׁמַיִם, וְלֹא רָצְתָה לִשְׁמֹעַ לוֹ כְּלָל וְהָיְתָה בּוֹכָה מְאד וְהָיוּ מְבַקְּשִׁים וּמְפַתִּים אוֹתָהּ, וְהִיא הָיְתָה יְרֵאַת שָׁמַיִם בְּיוֹתֵר וְהֵם שָׁבוּ לְבֵיתָם מִן הַטִּיּוּל וְהִנֵּה נִלְקְחָה הָעֲנִיָּה הַנַּ"ל וְהָיָה הֶעָנִי מִתְאַבֵּל וּבוֹכֶה וּמִתְמַרְמֵר מְאד מְאד עַל אִשְׁתּוֹ תָּמִיד.

פַּעַם אַחַת עָבַר הַסּוֹחֵר אֵצֶל בֵּית הֶעָנִי שָׁמַע שֶׁהוּא בּוֹכֶה וּמִתְמַרְמֵר מְאד מְאד נִכְנַס וּשְׁאָלוֹ: מָה אַתָּה מִתְמַרְמֵר וּבוֹכֶה כָּל כָּךְ ? הֱשִׁיבוֹ: וְכִי לֹא אֶבְכֶּה ? וּמַה נִּשְׁאַר לִי ? יֵשׁ שֶׁנִּשְׁאַר לָהֶם הָעֲשִׁירוּת אוֹ בָּנִים אֲנִי אֵין לִי כְּלוּם, וְגַם אִשְׁתִּי נִלְקְחָה מִמֶּנִּי, וּמַה נִּשְׁאַר לִי ? וְנִכְמַר לִבּוֹ שֶׁל הַסּוֹחֵר עַל הֶעָנִי הַנַּ"ל וְנִתְעוֹרְרוּ רַחֲמָיו עָלָיו מְאד מְאד מִגֹּדֶל הַמְּרִירוּת שֶׁרָאָה בּוֹ וְהָלַךְ וְעָשָׂה דָּבָר מְבהָל וּבֶאֱמֶת הָיָה שִׁגָּעוֹן וְהָלַךְ וְשָׁאַל בְּאֵיזֶה מְדִינָה דָּר הַקְצִין הגנרל הַנַּ"ל וְהָלַךְ וְנָסַע לְשָׁם וְעָשָׂה דָּבָר מְבהָל מְאד וְהָלַךְ לְבֵית הַקְצִין הגנרל וְשָׁם עוֹמְדִים שומרים [משמרות] וְהוּא, מִגֹּדֶל הַבְּהָלָה שֶׁלּוֹ מְאד מְאד נִשְׁתּוֹמֵם, וְהָלַךְ בְּבֶהָלָה גְּדוֹלָה וְלֹא הִשְׁגִּיחַ כְּלָל עַל הַשומרים וְגַם הַשומרים נִבְהֲלוּ וְנִשְׁתּוֹמְמוּ מְאד מֵחֲמַת שֶׁרָאוּ פִּתְאם בֶּן אָדָם אֶצְלָם מְבהָל מְאד, וְנִבְהֲלוּ מְאד אֵיפֹה בָּא זֶה לְכָאן ? וּמֵחֲמַת הַבְּהָלָה הִנִּיחוּהוּ כָּל הַשומרים וְעָבַר עַל כָּל הַשומרים עַד שֶׁנִּכְנַס לְבֵית הַקְצִין הגנרל, לַמָּקוֹם שֶׁהָיְתָה שוֹכֶבֶת שָׁם וּבָא וֶהֱקִיצָהּ וְאָמַר לָהּ: בּוֹא וְרְאֵתָה אוֹתוֹ וְנִבְהֲלָה וְאָמַר לָהּ: תֵּכֶף בּוֹא עִמִּי וְהָלְכָה עִמּוֹ וְעָבְרוּ גַּם עַתָּה עַל כָּל הַשומרים, עַד שֶׁיָּצְאוּ וַאֲזַי תֵּכֶף נִבְהַל וְנִזְכַּר מַה שֶּׁעָשָׂה דָּבָר כָּזֶה וְהֵבִין שֶׁבְּוַדַּאי תֵּכֶף יִהְיֶה נַעֲשֶׂה רַעַשׁ גָּדוֹל וְכֵן הָיָה שֶׁנַּעֲשָׂה שָׁם תֵּכֶף רַעַשׁ גָּדוֹל אֵצֶל הַקְצִין הגנרל.

וְהָלַךְ וְהִטְמִין עַצְמוֹ בְּתוֹךְ בּוֹר אֶחָד שֶׁהָיָה עִם מֵי גְּשָׁמִים עַד שֶׁיַּעֲבר הָרַעַשׁ וְשָׁהָה שָׁם עִמָּהּ שְׁנֵי יָמִים בְּתוֹךְ הַבּוֹר וְרְאֵתָה הָאִשָּׁה הַנַּ"ל גְּדֶל הַמְּסִירַת נֶפֶשׁ שֶׁהָיָה לוֹ בִּשְׁבִילָהּ וְהַצָּרוֹת שֶׁסּוֹבֵל בִּשְׁבִילָהּ וְנִשְׁבְּעָה בַּה', שֶׁכָּל הַמַּזָּל שֶׁיֵּשׁ לָהּ אֶפְשָׁר יֵשׁ לָהּ אֵיזֶה מַזָּל שֶׁיִּהְיֶה לָהּ אֵיזֶה גְּדֻלָּה וְהַצָּלָחָה שֶׁיִּהְיֶה כָּל הַצָּלָחָה שֶׁלָּהּ לֹא נִמְנָע מֵאִתּוֹ וְאִם יִרְצֶה לִקַּח לְעַצְמוֹ כָּל הַצָּלָחָה וּגְדֻלָּה שֶׁלָּהּ, וְהִיא תִּשָּׁאֵר כְּמִקֹּדֶם לֹא יִמָּנַע מִמֶּנּוּ כְּלָל וְאֵיךְ מוֹצְאִים שָׁם עֵדוּת ? וְלָקַח אוֹתוֹ הַבּוֹר לְעֵדוּת.

אַחַר שְׁנֵי יָמִים יָצָא עִמָּהּ מִשָּׁם וְהָלַךְ לְהַלָּן וְהָיָה הוֹלֵךְ וּבָא עִמָּהּ לְהַלָּן לְהַלָּן וְהֵבִין שֶׁגַּם שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם מְחַפְּשִׂים אַחֲרָיו וְהָלַךְ עוֹד, וְהֶחְבִּיא עַצְמוֹ עִמָּהּ בְּתוֹךְ מְקוֹם וְנִזְכְּרָה שׁוּב בְּגֹדֶל הַמְּסִירוּת נֶפֶשׁ וְהַצָּרָה שֶׁסּוֹבֵל בִּשְׁבִילָהּ וְנִשְׁבְּעָה עוֹד הַפַּעַם כַּנַּ"ל וְלָקְחָה אֶת

הַמְּקֻוֶה לְעֵדוּת וְהָיוּ שָׁם גַּם כֵּן בְּעֶרֶךְ שְׁנֵי יָמִים וַיֵּצְאוּ וְהָלְכוּ לְהַלָּן וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים, שֶׁהֶחְבִּיא עַצְמוֹ עַמָּהּ בִּמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים כַּיּוֹצֵא בְּאֵלּוּ דְּהַיְנוּ בְּשִׁבְעָה מְקוֹמוֹת שֶׁל מַיִם וְהֵם בּוֹר וּמְקֻוֶה כַּנַּ"ל, וַאֲגַמִּים וּמַעְיָן וּנְחָלִים וּנְהָרוֹת וְיַמִּים וּבְכָל מָקוֹם וּמָקוֹם שֶׁהָיוּ נֶחְבָּאִים שָׁם נִזְכְּרָה בְּמִסְירוּת נַפְשׁוֹ וְצָרָתוֹ בִּשְׁבִילָהּ וְנִשְׁבָּעָה לוֹ, כַּנַּ"ל, וְלָקְחָה אוֹתוֹ הַמָּקוֹם לְעֵדוּת כַּנַּ"ל וְהָלְכוּ וּבָאוּ וְהָיוּ מַחְבִּיאִים עַצְמָם בְּכָל פַּעַם בַּמַּחֲבוֹאוֹת הַנַּ"ל, עַד שֶׁבָּאוּ עַל הַיָּם כְּשֶׁבָּאוּ עַל הַיָּם, וְהוּא הָיָה סוֹחֵר גָּדוֹל, וְהָיָה מַכִּיר הַדְּרָכִים עַל הַיָּם וְחָתַךְ עַצְמוֹ לְבוֹא לְמִדִינָתוֹ עַד שֶׁעָבַר וּבָא לְבֵיתוֹ עִם אֵשֶׁת הֶעָנִי הַנַּ"ל וֶהֱשִׁיבָהּ לְהֶעָנִי וְהָיָה שִׂמְחָה גְּדוֹלָה שָׁם.

וְהַסוֹחֵר הַנַּ"ל בְּשָׂכַר שֶׁעָשָׂה דָּבָר כָּזֶה וְגַם עָמַד בַּנִּסָּיוֹן עִמָּהּ נִפְקַד וְנוֹלַד לוֹ בְּאוֹתָהּ שָׁנָה בֵּן זָכָר.

וְהִיא גַּם הִיא, אֵשֶׁת הֶעָנִי הַנַּ"ל בִּשְׂכַר שֶׁעָמְדָה בְּנִסָּיוֹן כָּזֶה עִם הַקְּצִין הַגְּנֶרָל וְגַם עִמּוֹ זָכְתָה גַּם כֵּן וְיָלְדָה נְקֵבָה וְהָיְתָה יְפַת תֹּאַר מְאֹד מְאֹד, שֶׁלֹּא הָיָה יְפִי שֶׁל מִין אָדָם כְּלָל כִּי בֵּין בְּנֵי אָדָם לֹא נִמְצָא יְפִי כָּזֶה וְהָיוּ הָעוֹלָם אוֹמְרִים: הַלְוַאי שֶׁתִּתְגַּדֵּל [כִּי חִדּוּשׁ נִפְלָא כָּזֶה קָשֶׁה שֶׁיִּתְגַּדֵּל] כִּי הָיָה יָפְיָהּ וְתִפְאַרְתָּהּ מֻפְלָג מְאֹד מְאֹד, שֶׁלֹּא נִרְאָה כָּזֹאת בָּעוֹלָם כְּלָל וְהָיוּ הָעוֹלָם בָּאִים וְנִכְנָסִים לִרְאוֹתָהּ וְהָיוּ מִשְׁתּוֹמְמִים מְאֹד עַל גֹּדֶל יָפְיָהּ הַמֻּפְלָג מְאֹד מְאֹד וְהָיוּ נוֹתְנִים לָהּ מַתָּנוֹת מַתָּנוֹת מֻחָמֶת חִבָּה וְהָיוּ נוֹתְנִים מַתָּנוֹת, עַד שֶׁנִּתְעַשֵּׁר הֶעָנִי.

וְהַסוֹחֵר הַנַּ"ל נָפַל בְּדַעְתּוֹ, שֶׁיִּשְׂתַּדֵּךְ עִם הֶעָנִי הַנַּ"ל מִגֹּדֶל יָפְיָהּ, שֶׁהָיָה חִדּוּשׁ כָּזֶה וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ: אֶפְשָׁר עַל זֶה מַרְאֶה הַחֲלוֹם שֶׁנּוֹשְׁאִין שֶׁלּוֹ לְהֶעָנִי וּמֵהֶעָנִי נוֹשְׂאִין אֶצְלוֹ דְּהַיְנוּ שֶׁיִּשְׂתַּדְּכוּ יַחַד וְיִתְעָרְבוּ יַחַד עַל יְדֵי הַשִּׁדּוּךְ.

פַּעַם אַחַת בָּאתָה אֵשֶׁת הֶעָנִי אֶצְלוֹ וְאָמַר לָהּ דַּעְתּוֹ, שֶׁרְצוֹנוֹ לְהִשְׂתַּדֵּךְ עִמָּהּ וְאֶפְשָׁר בָּזֶה יִתְקַיֵּם הַחֲלוֹם כַּנַּ"ל הֵשִׁיבָה לוֹ: גַּם אֲנִי חָשַׁבְתִּי זֹאת בְּדַעְתִּי אַךְ לֹא הָיָה לִי הֶעָזָה לְדַבֵּר מִזֶּה, שֶׁאֲנִי אֶשְׂתַּדֵּךְ עִמָּכֶם אַךְ אִם אַתֶּם רוֹצִים בְּוַדַּאי אֲנִי מוּכָן, וְלֹא אֶמְנַע מִכֶּם כִּי כְּבָר נִשְׁבַּעְתִּי, שֶׁכָּל טוּבִי וְהַצְלָחָתִי לֹא יֶמְנַע מִכֶּם וְהַבֵּן וְהַבַּת הַנַּ"ל לָמְדוּ שְׁנֵיהֶם בְּחֶדֶר אֶחָד לְשׁוֹנוֹת וְכֵיוֹצֵא כְּדַרְכָּם וְהַבַּת הַנַּ"ל, הָיוּ הוֹלְכִים וּבָאִים לִרְאוֹתָהּ מִגֹּדֶל הַחִדּוּשׁ כַּנַּ"ל וְנָתְנוּ מַתָּנוֹת, עַד שֶׁנִּתְעַשֵּׁר הֶעָנִי.

וְהָיוּ בָּאִים שָׂרִים לִרְאוֹתָהּ וְהוּטְבָה בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד וְהָיָה יָפְיָהּ חִדּוּשׁ גָּדוֹל בֵּינֵיהֶם, כִּי לֹא הָיָה יְפִי שֶׁל אֱנוֹשִׁי כְּלָל וּמִגֹּדֶל הַפְלָגַת יָפְיָהּ בָּא עַל דַּעַת הַשָּׂרִים לְהִשְׂתַּדֵּךְ עִם הֶעָנִי הַזֶּה וְשַׂר, שֶׁהָיָה לוֹ בֵּן, חָשַׁק לְהִתְחַתֵּן עִמָּהּ אַךְ אֵין נָאֶה לָהֶם לְהִתְחַתֵּן עִם כָּזֶה עַל כֵּן הֵכִרְחוּ לִרְאוֹת לְהִשְׂתַּדֵּל לְגַדֵּל אֶת הָאִישׁ הַזֶּה וְהִשְׂתַּדְּלוּ שֶׁיַּעֲבֹד אֵצֶל הַקֵּיסָר.

וְנַעֲשָׂה מִתְחִלָּה קצין צבא נמוך וְאַחַר כָּךְ לְמַעְלָה לְמַעְלָה כִּי הִשְׁתַּדְּלוּ לְהַגְבִּיהוּ בְּמְהֵרָה עַד שֶׁהָלַךְ מַהֵר מִמַּעֲלָה לְמַעֲלָה, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה קצין גנרל וְהָיוּ חֲפֵצִים הַשָּׂרִים לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמּוֹ אַךְ הָיוּ רַבִּים קוֹפְצִים עַל זֶה כִּי כַּמָּה שָׂרִים בָּאוּ עַל זֶה וְעָסְקוּ בָּזֶה לְהַגְבִּיהוֹ וְגַם כִּי לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ לְהִתְחַתֵּן מֵחֲמַת הַסוֹחֵר, שֶׁכְּבָר הָיוּ מְדַבְּרִים לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמּוֹ.

וְהֶעָנִי הַזֶּה, שֶׁנַּעֲשָׂה קצין גנרל, הָיָה מַצְלִיחַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְהָיָה שׁוֹלֵחַ אוֹתוֹ הַקֵּיסָר לְהַמִּלְחָמָה, וְהִצְלִיחַ מְאד בְּכָל פַּעַם וְנִשָּׂא אוֹתוֹ עוֹד יוֹתֵר לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְהָיָה הוֹלֵךְ וּמַצְלִיחַ מְאד עַד אֲשֶׁר נִסְתַּלֵּק שָׁם הַקֵּיסָר וְנִתְיַעֲצוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ לְקֵיסָר וְנִתְקַבְּצוּ כָּל הַשָּׂרִים וְהִסְכִּימוּ כֻּלָּם, שֶׁהוּא יִהְיֶה קֵיסָר וְנַעֲשָׂה קֵיסָר [הַיְנוּ הֶעָנִי הַנַּ"ל נַעֲשָׂה קֵיסָר] וְהָיָה לוֹחֵם מִלְחָמוֹת, וְהָיָה מַצְלִיחַ מְאד וְכָבַשׁ מְדִינוֹת וְהָיָה לוֹחֵם וּמַצְלִיחַ וְכוֹבֵשׁ וְהוֹלֵךְ עַד שֶׁשְּׁאָר הַמְּדִינוֹת נִתְיַעֲצוּ לִמְסֹר תַּחַת יָדוֹ בְּרָצוֹן טוֹב כִּי רָאוּ הַצְלָחָתוֹ הַגְּדוֹלָה שֶׁכָּל הַיפִּי שֶׁל הָעוֹלָם וְכָל הַמַּזָּל שֶׁל הָעוֹלָם אֶצְלוֹ עַל כֵּן נִתְקַבְּצוּ כָּל הַמְּלָכִים וְהִסְכִּימוּ שֶׁהוּא יִהְיֶה קֵיסָר עַל כָּל הָעוֹלָם וְנָתְנוּ לוֹ כְּתָב בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל זָהָב.

וְהַקֵּיסָר הַזֶּה מֵאֵן עַתָּה לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִם הַסוֹחֵר כִּי אֵין נָאֶה לְקֵיסָר לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִם סוֹחֵר וְאִשְׁתּוֹ הַקֵּיסָרִית הִיא לֹא זֶה מִן הַסוֹחֵר כְּלָל וַיַּרְא הַקֵּיסָר, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲשׂוֹת שִׁדּוּךְ אַחֵר נֶגֶד הַסוֹחֵר הַנַּ"ל בִּפְרָט כִּי אִשְׁתּוֹ מַחֲזֶקֶת עִמּוֹ מְאד מְאד עַל כֵּן חָשַׁב מַחֲשָׁבוֹת עַל הַסוֹחֵר הַנַּ"ל וּבְתְחִלָּה רָאָה לְחַסְּרוֹ וְהִשְׁתַּדֵּל בְּתַחְבּוּלוֹת, כְּאֵלּוּ אֵין הַדָּבָר מְמֻנּוּ לִגְרֹם לוֹ הֶפְסֵד וְהַקֵּיסָר בְּוַדַּאי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כָּזֹאת וְהָיוּ מַפְסִידִים וּמְחַסְּרִים אוֹתוֹ עַד שֶׁנִּתְדַּלְדֵּל וְנַעֲשָׂה עָנִי גָּמוּר וְהִיא, הַקֵּיסָרִית הָיְתָה מַחֲזֶקֶת עִמּוֹ תָּמִיד.

אַחַר כָּךְ רָאָה הַקֵּיסָר שֶׁכָּל זְמַן שֶׁזֶּה הַבֵּן קַיָּם, הַיְנוּ בֶּן הַסוֹחֵר הַנַּ"ל אִי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲשׂוֹת שִׁדּוּךְ אַחֵר וְהִשְׁתַּדֵּל לְהַעֲבִיר אֶת אוֹתוֹ הַבָּחוּר שֶׁל הַסוֹחֵר וְחָשַׁב מַחֲשָׁבוֹת לְהַעֲבִירוֹ וְגִלְגֵּל עָלָיו עֲלִילוֹת, וְהוֹשִׁיב עָלָיו שׁוֹפְטִים וְהַשּׁוֹפְטִים הֵבִינוּ, שֶׁרְצוֹן הַקֵּיסָר לְהַעֲבִירוֹ מִן הָעוֹלָם וְשָׁפְטוּ לְהַנִּיחוֹ בְּשָׁק וּלְהַשְׁלִיכוֹ לַיָּם.

וְהַקֵּיסָרִית, הָיָה לִבָּהּ דָּוֶה מְאד עַל זֶה אַךְ גַּם הַקֵּיסָרִית, אִי אֶפְשָׁר לָהּ לַעֲשׂוֹת כְּנֶגֶד הַקֵּיסָר מָה עָשְׂתָה ? ! הָלְכָה אֶל הַמְמֻנִּים שֶׁהָיוּ מְמֻנִּים לְהַשְׁלִיכוֹ לַיָּם וּבָאתָה אֵצְלָם, וְנָפְלָה לִפְנֵי רַגְלָם וְהִתְחַנְּנָה מֵהֶם מְאד, שֶׁיַּעֲשׂוּ לְמַעֲנָהּ לְהַנִּיחוֹ, כִּי לָמָּה הוּא חַיָּב מִיתָה ? וּבִקְּשָׁה מֵהֶם מְאד, שֶׁיִּקְחוּ שְׁבוּי אַחֵר מְחַיַּב מִיתָה לְהַשְׁלִיכוֹ לַיָּם וְיַנִּיחוּ אוֹתוֹ הַבָּחוּר הַנַּ"ל וּפָעֲלָה בַּקָּשָׁתָהּ אֶצְלָם וְנִשְׁבְּעוּ לָהּ שֶׁיַּנִּיחוּהוּ וְכֵן עָשׂוּ וְלָקְחוּ אִישׁ אַחֵר וְהִשְׁלִיכוּהוּ לַיָּם, וְאוֹתוֹ הִנִּיחוּ וְאָמְרוּ לוֹ: לֵךְ לְךָ, וְהָלַךְ לוֹ וְהַבָּחוּר הַזֶּה כְּבָר הָיָה בַּר דַּעַת, וְהָלַךְ לוֹ.

וְקֹדֶם לָזֶה הָלְכָה הַקֵּסָרִית הַנַּ"ל וְקָרְאָה לְבִתָּהּ הַנַּ"ל וְאָמְרָה לָהּ בִּתִּי, תֵּדְעִי שֶׁזֶּה הַבֵּן שֶׁל הַסוֹחֵר הוּא הֶחָתָן שֶׁלָּךְ וְסִפְּרָה לָהּ כָּל אוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה שֶׁעָבַר עָלֶיהָ כַּנַּ"ל וְאֵיךְ הַסוֹחֵר מָסַר

נַפְשׁוֹ בִּשְׁבִילִי [כַּנַּ"ל] וְהָיָה עִמִּי בְּשִׁבְעָה מְקוֹמוֹת הַנַּ"ל וְנִשְׁבַּעְתִּי לוֹ בַּה', שֶׁכָּל טוּבִי לֹא יָמְנַע מִמֶּנּוּ וְלָקַחְתִּי אוֹתָן הַשִּׁבְעָה מְקוֹמוֹת לְעֵדוּת שֶׁהֵם: בּוֹר וּמְקֻוֶה וְכוּ' כַּנַּ"ל בְּכֵן עַתָּה, הִנֵּה אַתָּה הִיא כָּל טוֹבָתִי וּמַזָּלִי וְהַצְלָחָתִי וּבְוַדַּאי אַת שֶׁלּוֹ וּבְנוֹ הַנַּ"ל הוּא הֶחָתָן שֶׁלְּךָ וְאָבִיךָ מֵחֲמַת גַּסּוּתוֹ רוֹצֶה לְהָרְגוֹ חָנָם וּכְבָר הִשְׁתַּדַּלְתִּי לְהַצִּילוֹ וּפָעַלְתִּי שֶׁיִּנִּיחוּהוּ כַּנַּ"ל עַל כֵּן תֵּדְעִי, שֶׁהוּא הֶחָתָן שֶׁלְּךָ [הַיְנוּ בֶּן הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל] וְאַל תִּתְרַצִּי עִם אַחֵר בָּעוֹלָם כְּלָל וְנִתְקַבְּלוּ דִּבְרֵי אִמָּהּ בְּעֵינֶיהָ כִּי גַּם הִיא הָיְתָה יִרְאַת שָׁמַיִם וְהַשִּׁיבָה, שֶׁבְּוַדַּאי תִּקַּיֵּם כָּךְ.

וְהָלְכָה הַבַּת הַזֹּאת וְשָׁלְחָה כְּתָב אֶל בֶּן הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל אֶל הַתְּפִיסָה שֶׁהִיא מַחֲזֶקֶת עַצְמָהּ בּוֹ, וְהוּא הֶחָתָן שֶׁלָּהּ וְשָׁלְחָה לוֹ כְּמוֹ חֲתִיכַת לַאנְד קַארְט [מפה] וְצִיְּרָה בּוֹ כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהֶחְבִּיאָה אִמָּהּ עִם אָבִיו כַּנַּ"ל שֶׁהֵם הַשִּׁבְעָה עֵדוּת: בּוֹר וּמְקֻוֶה וְכוּ' כַּנַּ"ל שֶׁצִּיְּרָה בּוֹ כְּמוֹ בּוֹר וּמְקֻוֶה וְכוּ' וְהִזְהִירָה אוֹתוֹ מְאד מְאד שֶׁיִּשְׁמר הַכְּתָב הַזֹּאת מְאד מְאד וְחָתְמָה עַצְמָהּ לְמַטָּה אַחַר כַּךְ הָיָה כַּנַּ"ל שֶׁלָּקְחוּ הַמְמֻנִּים אִישׁ אַחַר, וְאוֹתוֹ הִנִּיחוּ וְהָלַךְ לוֹ.

וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבר, עַד שֶׁבָּא אֶל הַיָּם, וַיָּשָׁב בִּסְפִינָה וְעָבַר בַּיָּם וּבָא רוּחַ סְעָרָה גְּדוֹלָה וְנָשָׂא הַסְּפִינָה אֶל סָפָר [חוף, שפת הים] אֶחָד, שֶׁהָיָה שָׁם מִדְבָּר וּמִגְדָּל הַסְּעָרָה, נִשְׁבְּרָה הַסְּפִינָה אַךְ הָאֲנָשִׁים שֶׁבָּהּ נִצְּלוּ וְיָצְאוּ עַל הַיַּבָּשָׁה וְשָׁם הָיָה מִדְבָּר וַיֵּלְכוּ לְנַפְשָׁם כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבַקֵּשׁ לוֹ אֹכֶל לְנַפְשׁוֹ כִּי בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם לֹא הָיוּ רְגִילִים הַסְּפִינוֹת לָבוֹא לְשָׁם כִּי הָיָה מִדְבָּר וְעַל כֵּן לֹא הָיוּ מְצַפִּים שָׁם עַל אֵיזֶה סְפִינָה לָשׁוּב לִמְקוֹמָם וְהָלְכוּ שָׁם בַּמִּדְבָּר לְבַקֵּשׁ אֹכֶל וְנִתְפַּזְּרוּ הֵנָּה וְהֵנָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְהָלַךְ הַבָּחוּר הַנַּ"ל בַּמִּדְבָּר, וְהָיָה הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ, עַד שֶׁנִּתְרַחֵק מִן הַסְּפָר וְרָצָה לָשׁוּב, וְלֹא יָכוֹל וְכָל מַה שֶׁרָצָה לָשׁוּב, נִתְרַחֵק יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַד שֶׁרָאָה שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לָשׁוּב וַיֵּלֶךְ בַּאֲשֶׁר יֵלֵךְ וְהָלַךְ שָׁם בַּמִּדְבָּר וְהָיָה בְּיָדוֹ קֶשֶׁת שֶׁהָיָה מַצִּיל עַצְמוֹ נֶגֶד הַחַיּוֹת רָעוֹת שֶׁבַּמִּדְבָּר וּמָצָא שָׁם אֵיזֶה דְּבָרִים לֶאֱכל וְהָיָה הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ עַד אֲשֶׁר יָצָא מִן הַמִּדְבָּר וּבָא אֶל מָקוֹם [יִשּׁוּב] שֶׁהָיָה שָׁם מְקוֹם פָּנוּי וְהָיָה שָׁם מַיִם וְאִילָנוֹת סָבִיב סָבִיב שֶׁל פֵּרוֹת וְהָיָה אוֹכֵל מִן הַפֵּרוֹת וְשָׁתָה מִן הַמַּיִם וְנִתְיַשֵּׁב בְּדַעְתּוֹ לֵישֵׁב שָׁם מִסְפַּר יְמֵי חַיָּיו כִּי בְּלֹא זֶה קָשֶׁה לוֹ לָשׁוּב אֶל הַיִּשּׁוּב וּמִי יוֹדֵעַ אִם יַגִּיעַ עוֹד לְמָקוֹם כָּזֶה, אִם יַנִּיחַ הַמָּקוֹם הַזֶּה וְיֵלֵךְ לוֹ ? ! עַל כֵּן הָיָה בְּדַעְתּוֹ לֵישֵׁב שָׁם וְלִחְיוֹת שָׁם יְמֵי חַיָּיו מֵאַחַר שֶׁטּוֹב לוֹ שָׁם שֶׁהָיָה לוֹ הַפֵּרוֹת לֶאֱכל וְהַמַּיִם לִשְׁתּוֹת וְלִפְעָמִים הָיָה יוֹצֵא וְרוֹבֶה בְּקַשְׁתּוֹ אַרְנֶבֶת אוֹ צְבִי, וְהָיָה לוֹ בָּשָׂר לֶאֱכל גַּם הָיָה צֵד לְעַצְמוֹ דָּגִים, כִּי הָיָה שָׁם דָּגִים טוֹבִים מְאד בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיִּיטַב בְּעֵינָיו לְבַלּוֹת שָׁם יְמֵי חַיָּיו.

וְהַקַּיְסָר הַנַּ"ל אַחַר שֶׁנַּעֲשָׂה הַמִּשְׁפָּט בְּבֶן הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל וְעַתָּה נִפְטַר מִמֶּנּוּ [כִּי הַקַּיְסָר סָבַר, שֶׁכְּבָר נִתְקַיֵּם בּוֹ הַמִּשְׁפָּט בֶּאֱמֶת בְּבֶן הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל, וְשׁוּב אֵינֶנּוּ בָּעוֹלָם] כָּעֵת יוּכַל לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִם בִּתּוֹ הַנַּ"ל.

וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר לָהּ שִׁדּוּכִים עִם מֶלֶךְ פְּלוֹנִי וְעִם מֶלֶךְ פְּלוֹנִי וְכַיּוֹצֵא וְעָשָׂה לָהּ חָצֵר כָּרָאוּי וְיָשְׁבָה שָׁם וְלָקְחָה לְעַצְמָהּ בְּנוֹת שָׂרִים לִהְיוֹת לָהּ לְרֵעוֹתֶיהָ וְיָשְׁבָה שָׁם וְהָיְתָה מְנַגֶּנֶת בִּכְלֵי שִׁיר וְכַיּוֹצֵא כְּדַרְכָּם וְכָל מַה שֶּׁהָיוּ מְדַבְּרִים לָהּ שִׁדּוּכִים הָיְתָה מְשִׁיבָה, שֶׁאֵין רְצוֹנָהּ בְּדִבְרִים דְּהַיְנוּ לְדַבֵּר הַשִּׁדּוּךְ, רַק שֶׁיָּבוֹא הַמְשֻׁדָּךְ בְּעַצְמוֹ וְהִיא הָיְתָה בְּקִיאָה מְאד בְּחָכְמַת הַשִּׁיר וְעָשְׂתָה בְּאָמָנוּת מָקוֹם שֶׁיָּבוֹא הַמְשֻׁדָּךְ עַל אוֹתוֹ הַמָּקוֹם וְיַעֲמד כְּנֶגְדָּהּ, וִידַבֵּר דִּבְרֵי שִׁיר הַיְנוּ שִׁיר שֶׁל חֵשֶׁק, כְּדֶרֶךְ שֶׁמְּדַבֵּר הֶחָשׁוּק לַחֲשׁוּקָתוֹ דִּבְרֵי חִבָּה וְהָיוּ בָּאִים מְלָכִים לְהִשְׁתַּדֵּךְ וְעָלוּ עַל אוֹתוֹ הַמָּקוֹם, וְהָיוּ מְדַבְּרִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד שִׁיר שֶׁלּוֹ.

וְלִקְצָתָם שָׁלְחָה תְּשׁוּבָה עַל יְדֵי רֵעוֹתֶיהָ גַּם כֵּן בְּדֶרֶךְ שִׁיר וְחִבָּה וְלִקְצָת, שֶׁנִּרְאוּ לָהּ יוֹתֵר, הֵשִׁיבָה בְּעַצְמָהּ וְהֵרִימָה קוֹלָהּ בְּשִׁיר וְהֵשִׁיבָה לוֹ גַּם כֵּן דִּבְרֵי חִבָּה וְלִקְצָת, שֶׁנִּרְאוּ לָהּ עוֹד יוֹתֵר, הָיְתָה מַרְאָה עַצְמָהּ פָּנִים אֶל פָּנִים וְהָיְתָה מַרְאָה אֶת פָּנֶיהָ וְהֵשִׁיבָה לוֹ דִּבְרֵי שִׁיר וְחִבָּה וּלְכֻלָּם סִימָה בַּסּוֹף אֲבָל לֹא עָבְרוּ עָלֶיהָ הַמֵּימוֹת וְלֹא הָיָה מִי שֶׁמֵּבִין כַּוָּנָתָהּ וּכְשֶׁהָיְתָה מַרְאָה פָּנֶיהָ, הָיוּ נוֹפְלִים מִגַּדֶּל יָפְיָהּ וְהָיוּ קְצָת נִשְׁאָרִים חַלָּשׁוּת וּקְצָת נִשְׁתַּגְּעוּ מֵחֲמַת חוֹלַת אַהֲבָה מִגַּדֶּל יָפְיָהּ שֶׁהָיָה מֻפְלָג מְאד מְאד וְאַף עַל פִּי כֵן, אַף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁתַּגְּעוּ וְנִשְׁאֲרוּ חַלָּשׁוּת עִם כָּל זאת הָיוּ בָּאִים מְלָכִים לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמָּהּ וּלְכֻלָּם הֵשִׁיבָה כַּנַּ"ל.

וְהַבֵּן הַנַּ"ל [הַיְנוּ בֶּן הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל] יָשַׁב שָׁם בְּאוֹתוֹ מָקוֹם הַנַּ"ל וְעָשָׂה לְעַצְמוֹ שָׁם מָקוֹם לֵישֵׁב בּוֹ, וְהָיָה יוֹשֵׁב שָׁם וְגַם הוּא הָיָה יָכוֹל לְנַגֵּן וְיוֹדֵעַ חָכְמַת הַשִּׁיר וְהָיָה בּוֹחֵר לוֹ עֵצִים, שֶׁרְאוּיִים לַעֲשׂוֹת מֵהֶם כְּלֵי שִׁיר, וְעָשָׂה לְעַצְמוֹ כְּלֵי שִׁיר וּמֵהַגִּידִין שֶׁל הַחַיּוֹת עָשָׂה לוֹ נִימִין, [שֶׁקּוֹרִין מיתרים] וְהָיָה מְנַגֵּן וּמְשׁוֹרֵר לְעַצְמוֹ וְהָיָה לוֹקֵחַ הַכְּתָב שֶׁהָיָה לוֹ, שֶׁשָּׁלְחָה לוֹ הַבַּת הַקֵּיסָר הַנַּ"ל וְהָיָה מְשׁוֹרֵר וּמְנַגֵּן וְנִזְכָּר כָּל הַמְּאֹרָעוֹת שֶׁהָיוּ לוֹ וְאֵיךְ אָבְיו הָיָה סוֹחֵר וְכוּ', וְעַתָּה נִשְׁלַךְ לְכָאן וְהָלַךְ וְלָקַח הַכְּתָב הַנַּ"ל וְעָשָׂה לוֹ סִימָן בְּאֵילָן אֶחָד, וְעָשָׂה שָׁם מָקוֹם, וְטָמַן שָׁם הַכְּתָב. הַנַּ"ל וְיָשַׁב שָׁם אֵיזֶה זְמַן.

פַּעַם אֶחָד הָיָה רוּחַ סְעָרָה גְּדוֹלָה וְשָׁבַר כָּל הָאִילָנוֹת, שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים שָׁם וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהַכִּיר הָאִילָן, שֶׁטָּמַן שָׁם הַכְּתָב כִּי בְּעוֹד שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים, הָיָה לוֹ סִימָן לְהַכִּיר וְעַכְשָׁו שֶׁנָּפְלוּ, נִתְעָרֵב הָאִילָן בֵּין הָאִילָנוֹת, שֶׁהָיוּ שָׁם הַרְבֵּה מְאד וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהַכִּיר הָאִילָן וְזֶה אִי אֶפְשָׁר לִבְקִעַ כָּל הָאִילָנוֹת לְחַפֵּשׂ הַכְּתָב, כִּי הָיוּ רַבִּים מְאד וְהָיָה בּוֹכֶה וּמִצְטַעֵר עַל זֶה מְאד מְאד וְרָאָה, שֶׁאִם יֵשֵׁב כָּאן בְּוַדַּאי יִשְׁתַּגַּע מִגַּדֶּל הַצַּעַר, שֶׁהָיָה קָשֶׁה עָלָיו מְאד. וְנִתְיַשֵּׁב, שֶׁמֵּכָרָה לֵילֵךְ לְהַלָּן, וְיַעֲבר עָלָיו מָה כִּי בְּלֹא זאת הוּא מְסֻכָּן מְאד מִגַּדֶּל הַצַּעַר כַּנַּ"ל וְלָקַח לוֹ בָּשָׂר וּפֵרוֹת בְּתוֹךְ שַׁקּוֹ, וְיֵלֵךְ בַּאֲשֶׁר יֵלֵךְ וְעָשָׂה לְעַצְמוֹ סִימָנִים בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁיֵּצֵא מִשָּׁם וְהָיָה הוֹלֵךְ, עַד שֶׁבָּא אֶל יִשּׁוּב וְשָׁאַל: אֵיזֶה מְדִינָה הִיא זאת ? הֵשִׁיבוּ לוֹ וְשָׁאַל אִם נִשְׁמַע כָּאן מֵאוֹתוֹ הַקֵּיסָר הַנַּ"ל הֵשִׁיבוּ לוֹ: הֵן וְשָׁאַל אִם נִשְׁמַע כָּאן מִבִּתּוֹ

הַיְפַת תּאַר הַשִּׁיבוּ לוֹ: הֵן, אַךְ שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמּהּ כַּנַּ"ל וְנִתְיַשֵּׁב בְּדַעְתּוֹ מֵאַחַר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לָבוֹא לְשָׁם וְהָלַךְ אֶל הַמֶּלֶךְ שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה וְסִפֵּר לוֹ כָּל לִבּוֹ וְשֶׁהוּא הֶחָתָן שֶׁלָּהּ, וּבְשָׁבִילוֹ אֵינָהּ רוֹצָה לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִם אַחֵר וּמֵאַחַר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לָבוֹא לְשָׁם בֶּכֶן הוּא מוֹסֵר לוֹ כָּל הַסִּימָנִים שֶׁבְּיָדוֹ, דְּהַיְנוּ הַשִּׁבְעָה מֵימוֹת. הַנַּ"ל וְשֶׁאוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ יֵלֵךְ לְשָׁם וְיִשְׁתַּדֵּךְ עִמָּהּ, וְלוֹ יִתֵּן מָעוֹת בְּעַד זֶה.

וְהִכִּיר הַמֶּלֶךְ, שֶׁדְּבָרָיו כֵּנִים כִּי אִי אֶפְשָׁר לְבַדּוֹת זֹאת מִן הַלֵּב וְהוּטַב הַדָּבָר בְּעֵינָיו אַךְ נִתְיַשֵּׁב. אִם יָבִיא אוֹתָהּ לְכָאן, וְאוֹתוֹ הַבָּחוּר יִהְיֶה פֹּה אֵין הַדָּבָר טוֹב לְפָנָיו וּלְהָרְגוֹ קָשֶׁה בְּעֵינָיו, כִּי מַדּוּעַ יֵהָרֵג עַל הַטּוֹבָה שֶׁעָשָׂה לוֹ ? ! בֶּכֶן נִתְיַשֵּׁב לְשָׁלְחוֹ לְמֶרְחוֹק מְאֹתַיִם פַּרְסָאוֹת וְחָרָה הַדָּבָר מְאד בְּעֵינֵי הַבֵּן הַנַּ"ל עַל אֲשֶׁר הוּא מְשַׁלְּחוֹ בְּעַד טוֹבָה כָּזוֹ שֶׁעָשָׂה לוֹ וְהָלַךְ שָׁם אֶל מֶלֶךְ אַחֵר גַּם כֵּן, וְסִפֵּר לוֹ גַּם כֵּן כַּנַּ"ל, וּמָסַר לוֹ כָּל הַסִּימָנִים וּלְהַשִּׁנִי הוֹסִיף סִימָן יוֹתֵר וְצִוָּה עָלָיו וְזֶרְזוֹ, שֶׁיִּסַּע תֵּכֶף, אוּלַי יוּכַל לְהַקְדִּים אֶת חֲבֵרוֹ וְגַם אֲפִלּוּ אִם לֹא יַקְדִּימוֹ, יֵשׁ לוֹ סִימָן יוֹתֵר מֵחֲבֵרוֹ וְהַשִּׁנִי נִתְיַשֵּׁב גַּם כֵּן כַּנַּ"ל כְּמוֹ הָרִאשׁוֹן וְשִׁלַּח גַּם כֵּן אֶת אוֹתוֹ הַבֵּן לְמֶרְחוֹק מְאתַיִם פַּרְסָאוֹת וְחָרָה לוֹ גַּם כֵּן מְאד וַיֵּלֶךְ אֶל הַשְּׁלִישִׁי וּלְהַשְּׁלִישִׁי מָסַר עוֹד סִימָנִים מֻבְהָקִים בְּיוֹתֵר.

וַיֵּלֶךְ וַיִּסַּע תֵּכֶף הַמֶּלֶךְ הָרִאשׁוֹן הַנַּ"ל וּבָא לְשָׁם, לְמָקוֹם בַּת הַקֵּיסָר הַנַּ"ל וְעָשָׂה לוֹ שִׁיר וְנָעַץ בְּתוֹךְ הַשִּׁיר עַל פִּי הַחָכְמָה זוֹ כָּל אוֹתָן הַמְּקוֹמוֹת דְּהַיְנוּ הַשִּׁבְעָה עֲדִים הַנַּ"ל אַךְ עַל פִּי הַשִּׁיר נִזְדַּמֵּן לוֹ, שֶׁלֹּא סִדְּרוּם כְּסֵדֶר אֶת הַמְּקוֹמוֹת הַנַּ"ל כִּי כֵן הִגִּיעַ לוֹ עַל פִּי חָכְמַת הַשִּׁיר וּבָא לְשָׁם עַל הַמָּקוֹם הַנַּ"ל, וְהִגִּיד הַשִּׁיר כִּשְׁמֹעַ בַּת הַקֵּיסָר הַמְּקוֹמוֹת הַנַּ"ל, נִפְלָא בְּעֵינֶיהָ וְנִרְאָה לָהּ שֶׁמֻּכְרָח שֶׁזֶּהוּ בֶּן גִּילָהּ רַק הָיָה קָשֶׁה בְּעֵינֶיהָ עַל שֶׁלֹּא סִדְּרוּם כְּסֵדֶר אַךְ אַף עַל פִּי כֵן חָשְׁבָה בְּדַעְתָּהּ אוּלַי מֵחֲמַת חָכְמַת מִשְׁקַל הַשִּׁיר בָּא לוֹ זֶה הַסֵּדֶר וְנִסְכָּם בְּלִבָּהּ, שֶׁזֶּה הוּא וְכָתְבָה לוֹ, שֶׁהִיא מְשֻׁדֶּכֶת לוֹ וְנַעֲשָׂה שִׂמְחָה וָרַעַשׁ, שֶׁנִּמְצָא לָהּ בֶּן גִּילָהּ וְהֻכִּינוּ עַל הַחֲתֻנָּה.

בְּתוֹךְ כָּךְ בָּא הַשֵּׁנִי וְהָיָה רָץ גַּם כֵּן לְשָׁם וְאָמְרוּ לוֹ, שֶׁכְּבָר הִיא מְשֻׁדֶּכֶת וְלֹא הִשְׁגִּיחַ עַל זֶה וְאָמַר שֶׁאַף עַל פִּי כֵן יֵשׁ לוֹ דָּבָר שֶׁיַּגִּיד לָהּ שֶׁבְּוַדַּאי יִפְעַל וּבָא וְהִגִּיד שִׁירוֹ וְסִדֵּר כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַנַּ"ל כְּסֵדֶר וְגַם נָתַן עוֹד סִימָן יוֹתֵר וְשָׁאֲלָה אוֹתוֹ, מֵאַיִן יוֹדֵעַ הָרִאשׁוֹן וּלְהַגִּיד הָאֱמֶת לֹא טוֹב לְפָנָיו, וְאָמַר שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ וְנִפְלָא בְּעֵינֶיהָ מְאד, וְעָמְדָה מִשְׁתּוֹמֶמֶת כִּי גַּם הָרִאשׁוֹן סִפֵּר הַמְּקוֹמוֹת וּמֵאַיִן יִתְוַדַּע לְאָדָם סִימָנִים הַלָּלוּ ? אַךְ אַף עַל פִּי כֵן נִרְאָה בְּעֵינֶיהָ, שֶׁזֶּה הַשֵּׁנִי הוּא בֶּן גִּילָהּ מֵאַחַר שֶׁרָאָתָה בּוֹ, שֶׁסִּפֵּר כְּסֵדֶר וְכוּ' כַּנַּ"ל וְהָרִאשׁוֹן, אֶפְשָׁר עַל פִּי חָכְמַת הַשִּׁיר בָּא לוֹ זֹאת שֶׁהִזְכִּיר אֵלּוּ הַמְּקוֹמוֹת אַךְ נִשְׁאֲרָה עוֹמֶדֶת.

וְהַבָּחוּר הַנַּ"ל, כְּשֶׁשָּׁלְחוּ הַשֵּׁנִי, חָרָה לוֹ גַּם כֵּן וְהָלַךְ אֶל הַשְּׁלִישִׁי וְסִפֵּר לוֹ גַּם כֵּן כַּנַּ"ל, וּמָסַר לוֹ עוֹד יוֹתֵר סִימָנִים מֻבְהָקִים בְּיוֹתֵר וְלִפְנֵי הַשְּׁלִישִׁי סִפֵּר כָּל לִבּוֹ בַּאֲשֶׁר שֶׁהָיָה לוֹ כְּתָב, שֶׁהָיָה מְצַיָּר בּוֹ הַמְּקוֹמוֹת כַּנַּ"ל בְּכֵן יְצַיֵּר לְעַצְמוֹ גַּם כֵּן עַל נְיָר כָּל אוֹתָן הַמְּקוֹמוֹת וְיָבִיא אֵלֶיהָ וְהַשְּׁלִישִׁי נִתְיַשֵּׁב גַּם כֵּן כַּנַּ"ל שֶׁאֵין טוֹב לְפָנָיו, שֶׁיָּבִיא אוֹתָהּ לְכָאן, וְזֶה הַבָּחוּר יִהְיֶה כָּאן וְשִׁלַּח גַּם כֵּן אֶת הַבָּחוּר עוֹד לְמֶרְחוֹק יוֹתֵר מֵאתַיִם פַּרְסָאוֹת וְזֶה הַמֶּלֶךְ הַשְּׁלִישִׁי רַק גַּם כֵּן לְשָׁם [דְּהַיְנוּ לִקַּח אֶת הַיְפַּת תֹּאַר] וּבָא לְשָׁם, וְהִגִּידוּ לוֹ, שֶׁכְּבָר יֵשׁ כָּאן שְׁנֵי הַנַּ"ל וְהַשִּׁיב: אַף עַל פִּי כֵן, כִּי יֵשׁ לוֹ דָּבָר, שֶׁבְּוַדַּאי יִפְעַל וְהָעוֹלָם לֹא הָיוּ יוֹדְעִים כְּלָל מִפְּנֵי מָה הִיא נִתְרַצָּה לְאֵלּוּ יוֹתֵר מֵאֲחֵרִים וּבָא גַּם הַשְּׁלִישִׁי וְהִגִּיד שִׁירוֹ בְּסִימָנִים מֻבְהָקִים יוֹתֵר וְהָרְאָה הַכְּתָב עִם צִיּוּר הַמְּקוֹמוֹת וְנִבְהֲלָה מְאד אַךְ לֹא יָכְלָה לַעֲשׂוֹת דָּבָר מֻחְלָט שֶׁגַּם הָרִאשׁוֹן נִרְאָה שֶׁזֶּהוּ וְאַחַר כָּךְ הַשֵּׁנִי עַל כֵּן אָמְרָה, שֶׁלֹּא תַּאֲמִין, עַד שֶׁיָּבִיאוּ לָהּ כְּתַב יָדָהּ בְּעַצְמוֹ.

אַחַר כָּךְ נִתְיַשֵּׁב בְּדַעְתּוֹ הַבָּחוּר הַנַּ"ל עַד מָתַי יִהְיוּ מְשַׁלְּחִין אוֹתוֹ בְּכָל פַּעַם לְהַלָּן יוֹתֵר ? עַל כֵּן יֹשֵׁב עַצְמוֹ, שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ יַנִּיחַ עַצְמוֹ לֵילֵךְ לְשָׁם, אוּלַי יִפְעַל הוּא וְהָיָה הוֹלֵךְ וְסוֹבֵב, עַד שֶׁבָּא לְשָׁם וְאָמַר, שֶׁהוּא יֵשׁ לוֹ דָּבָר וְכוּ' וּבָא וְהִגִּיד שִׁירוֹ וְנָתַן עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר סִימָנִים מֻבְהָקִים וְהִזְכִּיר אוֹתָהּ, שֶׁלָּמַד עִמָּהּ בְּחֶדֶר אֶחָד וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה וְסִפֵּר לָהּ הַכֹּל שֶׁהוּא שָׁלַח הַמְּלָכִים הַנַּ"ל וְשֶׁטָּמַן הַכְּתָב בָּאֵילָן וְכָל מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו.

אֲבָל הִיא לֹא הִשְׁגִּיחָה כְּלָל עַל זֶה [וּבְוַדַּאי גַּם הָרִאשׁוֹנִים הַמְּלָכִים הַנַּ"ל אָמְרוּ אֵיזֶה טְעָמִים עַל מַה שֶּׁאֵין בְּיָדָם הַכְּתָב] וּלְהַכִּיר אוֹתוֹ בְּוַדַּאי אִי אֶפְשָׁר, כִּי כְּבָר עָבַר זְמַן רַב וְלֹא רָצְתָה לְהַשְׁגִּיחַ עוֹד עַל סִימָנִים כְּלָל, עַד שֶׁיָּבִיאוּ לָהּ הַכְּתָב כִּי גַּם עַל הָרִאשׁוֹן סָבְרָה שֶׁזֶּהוּ בְּוַדַּאי וְכֵן עַל הַשֵּׁנִי וְכוּ', עַל כֵּן לֹא רָצְתָה וְכוּ' כַּנַּ"ל וְנִתְיַשֵּׁב הַבָּחוּר, שֶׁכָּאן אִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שְׁהִיּוֹת כְּלָל.

וְנִתְיַשֵּׁב לָשׁוּב וְלַחֲזֹר לִמְקוֹמוֹ, אֶל הַמִּדְבָּר שֶׁהָיָה בּוֹ, וְשָׁם יְבַלֶּה יְמֵי חַיָּיו וְהָיָה הוֹלֵךְ וְסוֹבֵב לְהַגִּיעַ לַמִּדְבָּר הַנַּ"ל וְהִגִּיעַ לְשָׁם, אֶל הַמִּדְבָּר הַנַּ"ל בְּתוֹךְ כָּל הַנַּ"ל עָבְרוּ בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ כַּמָּה שָׁנִים וְנִסְכַּם אֵצֶל הַבָּחוּר הַנַּ"ל שֶׁיֵּשֵׁב שָׁם בַּמִּדְבָּר וִיבַלֶּה שָׁם יְמֵי חַיָּיו כְּפִי מַה שֶּׁעָרַךְ בְּדַעְתּוֹ חַיּוּת הָאָדָם בָּעוֹלָם הַזֶּה נֶחְקַר בְּדַעְתּוֹ, שֶׁטּוֹב לְבַלּוֹת כָּאן מִסְפַּר יָמָיו, וְיָשַׁב שָׁם וְאָכַל וְכוּ' כַּנַּ"ל.

וְעַל הַיָּם הָיָה רוֹצֵחַ וְהָרוֹצֵחַ שָׁמַע, שֶׁנִּמְצָא יְפַת תֹּאַר כָּזוֹ בָּעוֹלָם, וְחָשַׁב לְתָפְסָהּ אַף שֶׁהוּא לֹא הָיָה צָרִיךְ אוֹתָהּ, כִּי הָיָה סָרִיס אַךְ חָשַׁק לְתָפְסָהּ כְּדֵי לְמָכְרָהּ לְאֵיזֶה מֶלֶךְ וְיִקַּח בַּעֲדָהּ הוֹן רַב וְהִתְחִיל לְהִשְׁתַּדֵּל בָּזֶה וְהָרוֹצֵחַ הוּא מֻפְקָר, וְהִפְקִיר עַצְמוֹ אִם יִפְעַל יִפְעַל, וְאִם לָאו לָאו, וּמַה יִּפְסִיד ? כִּי הוּא מֻפְקָר כְּדֶרֶךְ הָרוֹצֵחַ וְהַלֵּךְ הָרוֹצֵחַ וְקָנָה סְחוֹרוֹת רַבּוֹת מְאד מְאד

רבוי מֻפְלָג מְאד גַּם עָשָׂה צִפֳּרִים שֶׁל זָהָב וְהָיוּ נַעֲשִׂים בְּאָמָנוּת, שֶׁנִּדְמֶה, שֶׁהֵם חַיִּים מַמָּשׁ [טבע] גַּם עָשָׂה שִׁבֳּלִים שֶׁל זָהָב וְהָיוּ הַצִּפֳּרִים עוֹמְדִים עַל הַשִּׁבֳּלִים וְזֶה הָיָה בְּעַצְמוֹ נִדְמֶה לְחִדּוּשׁ שֶׁהַצִּפֳּרִים עוֹמְדִים עַל שִׁבֳּלִים, וְאֵין הַשִּׁבֳּלִים נִשְׁבָּרִים כִּי הָיוּ צִפֳּרִים גְּדוֹלִים [עַל כֵּן הָיָה חִדּוּשׁ] גַּם עָשָׂה בְּתַחְבּוּלוֹת שֶׁנִּדְמֶה, שֶׁהֵם מְנַגְּנִים וְאַחַת הָיְתָה מַכָּה וּמְקַשְׁקֶשֶׁת בְּלְשׁוֹנָהּ וְאַחַת הָיְתָה מְצַלְצֶלֶת בְּפִיהָ וְאַחַת הָיְתָה מְזַמֶּרֶת וְהַכֹּל הָיָה בְּתַחְבּוּלוֹת שֶׁהָיוּ בְּנֵי אָדָם עוֹמְדִים שָׁם בְּתוֹךְ חֶדֶר, שֶׁהָיָה עַל הַסְּפִינָה מֵאֲחוֹרֵי הַצִּפֳּרִים וְעָשׂוּ כָּל הַנַּ"ל אוֹתָן הַבְּנֵי אָדָם וְנִדְמֶה, שֶׁהַצִּפֳּרִים בְּעַצְמָן מְנַגְּנִים כִּי הָיוּ עֲשׂוּיִים עִם חוּטֵי בְּרֶזֶל בְּאָמָנוּת עַד שֶׁנִּדְמֶה, שֶׁהֵם בְּעַצְמָן עוֹשִׂין כָּל הַנַּ"ל.

וְנָסַע הָרוֹצֵחַ עִם כָּל הַנַּ"ל לַמְּדִינָה, שֶׁהָיְתָה שָׁם בַּת הַקֵּיסָר הַנַּ"ל וּבָא אֶל הָעִיר, שֶׁהָיְתָה שָׁם וְעָמַד עִם סְפִינָתוֹ בַּיָּם, וְשִׁלְשֵׁל הָעוגן וְעִכְּבָהּ [ועגנה] וְדִמָּה עַצְמוֹ לְסוֹחֵר גָּדוֹל וְהָיוּ נִכְנָסִים וּבָאִים שָׁם לִקְנוֹת אֶצְלוֹ סְחוֹרוֹת רַבּוֹת יְקָרוֹת וְעָמַד שָׁם אֵיזֶה זְמַן רַבַּע שָׁנָה וְיוֹתֵר וְהָיוּ נוֹשְׂאִים מִמֶּנּוּ סְחוֹרוֹת יָפוֹת שֶׁקָּנוּ אֶצְלוֹ.

וְחָשְׁקָה גַּם בַּת הַקֵּיסָר לִקְנוֹת סְחוֹרָה מִמֶּנּוּ וְשָׁלְחָה אֵלָיו, שֶׁיִּשָּׂא סְחוֹרָה אֶצְלָהּ וְשָׁלַח לָהּ, שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לָזֶה לָשֵׂאת סְחוֹרָה לְבֵית הַקּוֹנֶה אַף עַל פִּי שֶׁהִיא בַּת הַקֵּיסָר וּמִי שֶׁצָּרִיךְ סְחוֹרָה, יָבוֹא אֶצְלוֹ וְלַסּוֹחֵר אֵין מִי שֶׁיַּכְרִיחַ אוֹתוֹ עַל זֶה וְיִשְׁבָּה עַצְמָהּ בַּת הַקֵּיסָר, שֶׁתֵּלֵךְ אֶצְלוֹ וְדִרְכָּהּ הָיָה, כְּשֶׁהָלְכָה בַּשּׁוּק, הָיְתָה תּוֹלָה מִכְסֶה עַל פָּנֶיהָ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִסְתַּכְּלוּ בָּהּ, כִּי יוּכְלוּ בְּנֵי אָדָם לִפֹּל וְכוּ' מֵחֲמַת יָפְיָהּ כַּנַּ"ל עַל כֵּן הָיְתָה מְכַסָּה פָּנֶיהָ כַּנַּ"ל וְהָלְכָה בַּת הַקֵּיסָר וְכִסְּתָה אֶת פָּנֶיהָ וְלִקְּחָה גַּם רֵעוּתֶיהָ עִמָּהּ וְחַיִל, [שֶׁקּוֹרִין משמר מלכותי] הָלַךְ אַחֲרֶיהָ וּבָאתָה אֶל הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל [הַיְנוּ הָרוֹצֵחַ, שֶׁנִּדְמָה לְסוֹחֵר] וְקָנְתָה שָׁם סְחוֹרוֹת אֶצְלוֹ, וְהָלְכָה לָהּ וְאָמַר לָהּ הַסּוֹחֵר אִם תָּבוֹא עוֹד הַפַּעַם אַרְאֶה לָךְ עוֹד דְּבָרִים יָפִים מִזֶּה, שֶׁהֵם נִפְלָאִים מְאד וְשָׁבָה לְבֵיתָהּ שׁוּב פַּעַם אַחֶרֶת בָּאתָה וְקָנְתָה וְהָלְכָה לָהּ וְעָמַד שָׁם [הָרוֹצֵחַ הַזֶּה] אֵיזֶה זְמַן בְּתוֹךְ כָּךְ נַעֲשֵׂית [הַבַּת קֵיסָר הַנַּ"ל] רְגִילָה אֶצְלוֹ, נִכְנֶסֶת וְיוֹצֵאת.

פַּעַם אַחַת בָּאתָה אֶצְלוֹ, וְהָלַךְ לָהּ הַחֶדֶר, שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים שָׁם הַצִּפֳּרִים שֶׁל זָהָב וְכוּ' וְרָאֲתָה, שֶׁהוּא חִדּוּשׁ נִפְלָא וְרָצוּ גַּם הָאֲחֵרִים, הַיְנוּ הַחַיִל לִכָּנֵס וְאָמַר: לָאו לָאו! זֶה אֵינִי מַרְאֶה לְשׁוּם אָדָם רַק אֲלֵיךְ שֶׁאַתְּ בַּת הַקֵּיסָר, אֲבָל לַאֲחֵרִים אֵינִי רוֹצֶה כְּלָל וְנִכְנְסָה הִיא בְּעַצְמָהּ וְהָלַךְ גַּם הוּא אֶל הַחֶדֶר וְנָעַל הַדֶּלֶת וְעָשָׂה כִּפְשׁוּטוֹ, שֶׁלָּקַח שַׂק וְהִנִּיחָהּ בְּעַל כָּרְחָהּ בְּתוֹךְ הַשַּׂק וּפָשַׁט מִמֶּנָּהּ מַלְבּוּשֶׁיהָ וְהִלְבִּישָׁם אֶת מלח אֶחָד וְכִסָּה פָּנָיו וּדְחָפוֹ לַחוּץ וְאָמַר לוֹ: לֵךְ! וְהַמלח הַזֶּה הוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל מַה נַּעֲשָׂה עִמּוֹ וְתֵכֶף שֶׁיָּצָא לַחוּץ וּפָנָיו מְכֻסֶּה וְהַחַיִל לֹא יָדְעוּ וְהִתְחִילוּ לֵילֵךְ עִמּוֹ מִיָּד כְּמַדֶּמֶה לָהֶם שֶׁזֹּאת הִיא הַבַּת הַקֵּיסָר וְהוּא [הַיְנוּ הַמלח] הוֹלֵךְ עִם הַחַיִל שֶׁהוֹלִיכוּהוּ וְלֹא יָדַע הֵיכָן הוּא כְּלָל עַד שֶׁבָּא לְשָׁם,

לַחֶדֶר שֶׁהָיְתָה הַבַּת קֵיסָר יוֹשֶׁבֶת שָׁם וְגִלּוּ פָּנֶיהָ וְרָאוּ שֶׁהוּא מלח וְנַעֲשָׂה רַעַשׁ גָּדוֹל וְאֶת הַמלח טָפְחוּ עַל פָּנֶיהָ הֵיטֵב הֵיטֵב וּדְחָפוּהוּ כִּי הוּא אֵינוֹ חַיָּב, כִּי לֹא יָדַע כְּלָל].

וְהָרוֹצֵחַ לָקַח אֶת הַבַּת הַקֵּיסָר וְיָדַע, שֶׁבְּוַדַּאי יִרְדְּפוּ אַחֲרָיו וְהָלַךְ מִן הַסְּפִינָה וְטָמַן עַצְמוֹ עָמָּהּ בְּבוֹר שֶׁהָיָה בּוֹ מֵי גְּשָׁמִים, עַד שֶׁיַּעֲבֹר הָרַעַשׁ וְאֶת הַמלחים שֶׁל הַסְּפִינָה צִוָּה, שֶׁתֵּכֶף וּמִיָּד יַחְתְּכוּ הָעוֹגנים וְיִבְרְחוּ מִיָּד כִּי בְּוַדַּאי יִרְדְּפוּ אַחֲרֵיהֶם וּבְוַדַּאי לֹא יִהְיוּ רוֹבִים אֶל הַסְּפִינָה מֵחֲמַת הַבַּת קֵיסָר, שֶׁהֵם סְבוּרִים, שֶׁהִיא שָׁם בַּסְּפִינָה, רַק שֶׁיִּרְדְּפוּ אֶתְכֶם וְעַל כֵּן תִּבְרְחוּ מִיָּד וְאִם יַשִּׂיגוּ אֶתְכֶם יַשִּׂיגוּ, מַה בָּזֶה ? כְּדֶרֶךְ הָרוֹצְחִים, שֶׁאֵינָם מַשְׂגִּיחִין עַל עַצְמָן כְּלָל וְכֵן הָיָה, שֶׁנַּעֲשָׂה רַעַשׁ, וְרָדְפוּ תֵּכֶף אַחֲרֵיהֶם, אַךְ לֹא מְצָאוּהָ שָׁם וְהָרוֹצֵחַ הֶחְבִּיא עַצְמוֹ עָמָּהּ בְּבוֹר שֶׁל מֵי גְּשָׁמִים וְהָיוּ מֻנָּחִים שָׁם וְהָיָה מַפְחִיד אוֹתָהּ, שֶׁלֹּא תִּצְעַק, שֶׁלֹּא יִשְׁמְעוּ בְּנֵי אָדָם וְהָיָה אוֹמֵר לָהּ: אֲנִי מְסָרְתִי נַפְשִׁי בִּשְׁבִילֵךְ כְּדֵי לְהַצִּילֵךְ וְאִם אַפְסִיד אוֹתָךְ, אֵין חַיַּי נֶחֱשָׁבִים אֶצְלִי כְּלוּם מֵאַחַר שֶׁכְּבָר אַתְּ בְּיָדַי אִם אֶחֱזֹר וַאֲפְסִיד אוֹתָךְ וְתָמְנַע מִמֶּנִּי אֵין חַיַּי נֶחֱשָׁבִים אֶצְלִי מְאוּמָה כְּלָל עַל כֵּן תֵּכֶף שֶׁתִּתֵּן צְעָקָה, אֶחְנק אוֹתָךְ מִיָּד, וַיַּעֲבר עָלַי מָה כִּי אֵינִי שָׁוֶה בְּעֵינֵי כְּלוּם וַתִּירָא לְנַפְשָׁהּ מִפָּנָיו [הַיְנוּ הַבַּת קֵיסָר הָיְתָה יְרֵאָה לִצְעק מִפְּנֵי אֵימַת הָרוֹצֵחַ].

אַחַר כָּךְ יָצָא מִשָּׁם עָמָּהּ וְהוֹלִיךְ אוֹתָהּ בָּעִיר וְהָיוּ הוֹלְכִים וְהוֹלְכִים, וּבָאוּ לְמָקוֹם אַחֵר וְהֵבִין, שֶׁגַּם שָׁם מְחַפְּשִׂים וְהֶחְבִּיא עַצְמוֹ עָמָּהּ עוֹד בְּמָקוֹם וְכֵן יָצָא מִשָּׁם, וְהָלַךְ וְהֶחְבִּיא עָמָּהּ עוֹד בְּמָקוֹם אַחֵר עַד שֶׁהָיָה מַחְבִּיא עַצְמוֹ עָמָּהּ בְּכָל הַשִּׁבְעָה מְקוֹמוֹת, שֶׁהֶחְבִּיא הַסּוֹחֵר עִם אִמָּהּ כַּנַּ"ל שֶׁהֵם הַשִּׁבְעָה עֲדָיִם הַנַּ"ל [הַיְנוּ שִׁבְעָה מֵינֵי מַיִם, שֶׁהֵם בּוֹר וּמְקוָה וּמַעְיָן וְכוּ' כַּנַּ"ל] עַד אֲשֶׁר בָּא אֶל הַיָּם וְחִפֵּשׂ שָׁם לִמְצא עַל כָּל פָּנִים סְפִינָה קְטַנָּה שֶׁל צַיָּדֵי דָּגִים כְּדֵי לַעֲבר עָמָּהּ וּמָצָא סְפִינָה וְלָקַח אֶת בַּת הַקֵּיסָר וְהוּא לֹא הָיָה צָרִיךְ אוֹתָהּ, כִּי הָיָה סָרִיס כַּנַּ"ל אַךְ הָיָה רוֹצֶה לְמָכְרָהּ לְאֵיזֶה מֶלֶךְ וְהָיָה מִתְיָרֵא פֶּן יִתְפְּסוּ אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ וְהָלַךְ וְהִלְבִּישׁ אוֹתָהּ בִּבְגְדֵי מלח, וְנִדְמֵית לְזָכָר וְעָבַר עִמּוֹ בַּיָּם [מִכָּאן וּלְהָלְאָה נְדַבֵּר עַל הַבַּת קֵיסָר בִּלְשׁוֹן זָכָר, כִּי בִּלְשׁוֹן זֶה סִפֵּר רַבֵּנוּ, זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, מֵחֲמַת שֶׁהָרוֹצֵחַ הִלְבִּישׁ אוֹתָהּ כְּמוֹ זָכָר].

וּבָא רוּחַ סְעָרָה וְנָשָׂא הַסְּפִינָה אֶל הַסֶּפֶר וְשָׁבַר אֶת הַסְּפִינָה וּבָאוּ אֶל אוֹתוֹ הַסֶּפֶר שֶׁהָיָה מִדְבָּר הַנַּ"ל, שֶׁהָיָה שָׁם הַבְּחוּר הַנַּ"ל בְּבוֹאָם לְשָׁם וְהַגַּזְלָן הָיָה בְּקִי בַּדְּרָכִים כְּדַרְכָּם וְיָדַע, שֶׁכָּאן הוּא מָקוֹם מִדְבָּר, שֶׁאֵין מַגִּיעִים הַסְּפִינוֹת לְכָאן עַל כֵּן לֹא הָיָה מִתְיָרֵא כָּאן מִשּׁוּם אָדָם וְהִנִּיחָהּ וְהָלְכוּ [הַיְנוּ הָרוֹצֵחַ וּבַת הַקֵּיסָר] זֶה לְכָאן וְזֶה לְכָאן לְבַקֵּשׁ לָהֶם אֹכֶל וְנִתְרַחֵק מִן הַגַּזְלָן וְהַגַּזְלָן הָלַךְ בְּדַרְכּוֹ וְרָאָה, וְהִנֵּה אֵינָהּ אֲצְלוֹ וְהִתְחִיל לִצְעק אֵלֶיהָ וְהִיא יִשְׁבָה עַצְמָהּ, וְלֹא הֵשִׁיבָה לוֹ [כִּי אָמְרָה] מֵאַחַר שֶׁסּוֹפִי יִהְיֶה, שֶׁיִּמְכר אוֹתִי לָמָּה לִי לְהָשִׁיב לוֹ ?

וְאִם יַחֲזֹר וְיַגִּיעַ אֶצְלִי, אֶשִׁיב לוֹ, שֶׁלֹּא שָׁמַעְתִּי בִּפְרָט כִּי אֵין רְצוֹנוֹ לְהָרְגֵנִי, כִּי הוּא צָרִיךְ לְמָכֹר אוֹתִי וְלֹא הֵשִׁיבָה אוֹתוֹ, וְהָלְכָה לְהַלָּן וְהוּא, הַגַּזְלָן, מְחַפֵּשׂ אָנָה וָאָנָה, וְלֹא מְצָאָהּ וְהָלַךְ לְהַלָּן, וְלֹא מְצָאָהּ, וּמִן הַסְּתָם אֲכָלוּהוּ חַיּוֹת רָעוֹת.

וְהִיא הָלְכָה לְהַלָּן לְהַלָּן וְהָיְתָה מוֹצֵאת לָהּ אֵיזֶה אֹכֶל וְהָלְכָה עַד שֶׁהִגִּיעָה אֶל הַמָּקוֹם, שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב שָׁם הַבָּחוּר הַנַּ"ל וּכְבָר נִתְגַּדְּלָה בְּשָׁעוֹת וְגַם הָיְתָה לְבוּשָׁה כְּמוֹ זָכָר בְּבְגָדֵי מלח כַּנַּ"ל וְלֹא הִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה וְתֵכֶף בְּבוֹאָהּ בָּא לוֹ שִׂמְחָה שֶׁבָּא עוֹד אָדָם וְשָׁאַל אוֹתוֹ: מֵאַיִן בָּאתָ לְכָאן ? הֵשִׁיב לָהּ: גַּם כֵּן עַל יְדֵי אֵיזֶה סוֹחֵר וְכוּ' וְיָשְׁבוּ שָׁם שְׁנֵיהֶם [אֵין הַלָּשׁוֹן מְדֻקְדָּק, כִּי פַּעַם הִיא נְקֵבָה בִּלְשׁוֹן זָכָר, וּפַעַם בִּלְשׁוֹן נְקֵבָה].

וְאַחַר שֶׁנִּלְקְחָה בַּת הַקֵּיסָר מִן הַקֵּיסָר כַּנַּ"ל הָיְתָה הַקֵּיסָרִית מְקוֹנֶנֶת וּמַכָּה רֹאשָׁהּ בַּכֹּתֶל עַל אֲבֵדַת בִּתָּהּ וְהָיְתָה מְצַעֶרֶת בְּדְבָרִים מְאד אֶת הַקֵּיסָר שֶׁעַל יְדֵי גַּסּוּתוֹ אִבֵּד אֶת הַבָּחוּר הַנַּ"ל וְעַתָּה אִבֵּד בִּתָּם [וְאָמְרָה]: הֲלֹא הִיא הָיְתָה כָּל הַמַּזָּל וְהַצְלָחָה שֶׁלָּנוּ, וְאִבַּדְנוּ אוֹתָהּ וּמַה יֵּשׁ לִי עוֹד הַיּוֹם ? וְהָיְתָה מְצַעֶרֶת אוֹתוֹ מְאד וּבְוַדַּאי גַּם אֵלָיו בְּעַצְמוֹ הָיָה צַר מְאד עַל אֲבֵידַת בִּתּוֹ וְעוֹד הָיְתָה הַקֵּיסָרִית מְצַעֶרֶת וּמְכַעֶסֶת אוֹתוֹ מְאד וְנַעֲשׂוּ קְטָטוֹת וּכְעָסִים בֵּינֵיהֶם וְהָיְתָה מְדַבֶּרֶת לוֹ דְּבָרִים רָעִים, עַד שֶׁהִכְעִיסָה אוֹתוֹ מְאד עַד אֲשֶׁר אָמַר לְשַׁלְּחָהּ וְהוֹשִׁיב דַּיָּנִים, וּפָסְקוּ לְשַׁלְּחָהּ, וְשִׁלְּחוּהָ, [שֶׁקּוֹרִין גירוש] אַחַר כָּךְ הָיָה הַקֵּיסָר שׁוֹלֵחַ לַמִּלְחָמָה, וְלֹא הָיָה מַצְלִיחַ וְהָיָה תּוֹלֶה הַדָּבָר בְּאֵיזֶה קצין גנרל שֶׁבִּשְׁבִיל שֶׁעָשִׂיתָ כָּךְ עַל יְדֵי זֶה אִבַּדְתָּ הַמִּלְחָמָה וְשִׁלַּח אוֹתוֹ אַחַר כָּךְ שָׁלַח עוֹד לַמִּלְחָמָה, וְלֹא הִצְלִיחַ וְשִׁלַּח [הַיְנוּ גרש] עוֹד קצינים גנרלים, וְכֵן שִׁלַּח כַּמָּה קצינים גנרלים וְרָאוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה, שֶׁעוֹשֶׂה דְּבָרִים זָרִים. בְּתְחִלָּה שִׁלַּח הַקֵּיסָרִית אַחַר כָּךְ קצינים גנרלים וְיִשְׁבוּ עַצְמָן אֶפְשָׁר לְהֵפֶךְ לְשַׁלְּחַ אַחַר הַקֵּיסָרִית, וְאוֹתוֹ יְשַׁלְּחוּ וְהַקֵּיסָרִית תִּנְהֹג הַמְּדִינָה וְכֵן עָשׂוּ וְשִׁלְּחוּ אֶת הַקֵּיסָר וְהֵשִׁיבוּ אֶת הַקֵּיסָרִית וְהִיא נָהֲגָה הַמְּדִינָה וְהַקֵּיסָרִית שָׁלְחָה תֵּכֶף לְהַחֲזִיר אֶת הסוֹחֵר עִם אִשְׁתּוֹ וְהִכְנִיסָה אוֹתוֹ בַּארמון [אַרְמוֹן] שֶׁלָּהּ.

וְהַקֵּיסָר, כְּשֶׁהָיָה נִשְׁלָח, עָמַד וּבִקֵּשׁ מֵהַמּוֹלִיכִים אוֹתוֹ שֶׁיְּנִיחוּהוּ כִּי אַף עַל פִּי כֵן הָיִיתִי קֵיסָר שֶׁלָּכֶם וּבְוַדַּאי עָשִׂיתִי לָכֶם טוֹבוֹת עַתָּה חַנּוּנִי נָא בְּזֹאת וְהַנִּיחוּ אוֹתִי לֵילֵךְ כִּי בְּוַדַּאי לֹא אָשׁוּב אֶל הַמְּדִינָה עוֹד, וְאֵין לָכֶם לְהִתְיָרֵא הַנִּיחוּ לִי וְאֵלֵךְ וְאֶהְיֶה עַל כָּל פָּנִים חָפְשִׁי יְמֵי חַיַּי שֶׁיֵּשׁ לִי לְחָיוֹת וְהִנִּיחוּ אוֹתוֹ וְהָיָה הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ בֵּין כְּךְ וּבֵין כְּךְ וּבֵרְכוּ כְּמָה שָׁנִים וְהָיָה הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ הַקֵּיסָר וּבָא עַל הַיָּם וְנָשָׂא גַּם כֵּן הָרוּחַ אֶת הַסְּפִינָה וּבָא גַּם כֵּן אֶל הַמִּדְבָּר הַנַּ"ל עַד שֶׁבָּא אֶל הַמָּקוֹם שֶׁיּוֹשְׁבִים שָׁם אֵלּוּ הַשְּׁנַיִם הַנַּ"ל [הַיְנוּ הַבָּחוּר בֶּן הַסוֹחֵר וּבִתּוֹ הַיְפַת תֹּאַר, שֶׁלְּבוּשָׁהּ בִּבְגְדֵי זָכָר כַּנַּ"ל] וְלֹא הִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה כִּי כְּבָר נִתְגַּדֵּל הַקֵּיסָר

בִּשְׁעָרוֹת וּכְבָר עָבְרוּ כַּמָּה שָׁנִים וְכֵן הֵם גַּם כֵּן כְּבָר נִתְגַּדְּלוּ בִּשְׁעָרוֹת, כַּנַ"ל וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: מֵאַיִן בָּאתָ לְכָאן ? וְהֵשִׁיב לָהֶם: עַל יְדֵי סוֹחֵר וכו' וְכֵן הֵם הֵשִׁיבוּ לוֹ וכו' וְיָשְׁבוּ שָׁם אֵלּוּ הַנַ"ל יַחַד וְהָיוּ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים כַּנַ"ל וְהָיוּ מְנַגְּנִים בִּכְלֵי שִׁיר כִּי כֻּלָּם הָיוּ יְכוֹלִים לְנַגֵּן כִּי זֶה קֵיסָר, וְכֵן הֵם יָכְלוּ גַּם כֵּן לְנַגֵּן כַּנַ"ל.

וְהוּא, הַבָּחוּר הַנַ"ל, הָיָה הַבֶּרְיָה [זריז ומוצלח] בֵּינֵיהֶם, כִּי כְּבָר הָיָה שָׁם מִכְּבָר וְהָיָה מֵבִיא לָהֶם בָּשָׂר וְאָכְלוּ וְהָיוּ שׂוֹרְפִים שָׁם עֵצִים, שֶׁהָיוּ יְקָרִים מִן זָהָב בַּיִּשּׁוּב וְהָיָה אוֹתוֹ הַבָּחוּר הַנַ"ל מוֹכִיחַ לָהֶם [לְשׁוֹן הוֹכָחָה וּבְרוּר דְּבָרִים] שֶׁכָּאן טוֹב לְבַלּוֹת יְמֵי חַיֵּיהֶם כְּפִי הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ לִבְנֵי אָדָם בָּעוֹלָם בַּיִּשּׁוּב טוֹב לִפְנֵיהֶם לֵישֵׁב כָּאן לְבַלּוֹת כָּאן יְמֵי חַיֵּיהֶם שְׁאָלוּ אוֹתוֹ: מַה טּוֹב הָיָה לְךָ, שֶׁאַתָּה אוֹמֵר, שֶׁכָּאן טוֹב יוֹתֵר לְפָנֶיךָ ? הֵשִׁיב לָהֶם וְסִפֵּר לִפְנֵיהֶם מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו שֶׁהָיָה בֶּן סוֹחֵר וכו', עַד שֶׁבָּא לְכָאן וּמָה הָיָה לוֹ בָּזֶה שֶׁהוּא בֶּן סוֹחֵר, שֶׁהָיָה לוֹ כָּל טוּב, גַּם כָּאן יֵשׁ לוֹ כָּל טוּב וְהוֹכִיחַ לָהֶם, שֶׁטּוֹב לְבַלּוֹת כָּאן יְמֵי חַיֵּיהֶם.

שְׁאָלוּ הַקֵּיסָר הַזֶּה הַנַ"ל הֶשָּׁמַעְתָּ מֵאוֹתוֹ הַקֵּיסָר ? הֵשִׁיב לוֹ שֶׁשָּׁמַע שֶׁאַל אוֹתוֹ עַל הַיְפַת תֹּאַר, אִם שָׁמַע מִמֶּנָּה הֵשִׁיב לוֹ גַּם כֵּן: הֵן וְהִתְחִיל הַבָּחוּר לְהִתְרַגֵּז וְאָמַר: זֶה הָרוֹצֵחַ! [הַיְנוּ אוֹתוֹ הַקֵּיסָר הַנַ"ל שֶׁדִּבְּרוּ מִמֶּנּוּ כִּי הוּא לֹא יָדַע, שֶׁזֶּה שֶׁמְּדַבֵּר עִמּוֹ הוּא הוּא הַקֵּיסָר בְּעַצְמוֹ וְהָיָה הַבָּחוּר אוֹמֵר בְּכַעַס כְּחוֹרֵק בְּשִׁנָּיו עָלָיו וְאָמַר בְּכַעַס זֶה הָרוֹצֵחַ] וּשְׁאָלוּ [הַיְנוּ זֶה הַקֵּיסָר, שֶׁנִּדְמָה לְאִישׁ אַחֵר, שֶׁאַל לְהַבָּחוּר]: מִפְּנֵי מָה הוּא רוֹצֵחַ ? הֵשִׁיב לוֹ: בִּשְׁבִיל אַכְזְרִיּוּת שֶׁלּוֹ וְגַסּוּתוֹ בְּאתִי לְכָאן שְׁאָלוֹ וְאֵיךְ ?

וְיֹשֵׁב עַצְמוֹ הַבָּחוּר, שֶׁבְּכָאן אֵין לוֹ מִמִּי לְהִתְיָרֵא וְהִגִּיד לוֹ וְסִפֵּר לוֹ כָּל אוֹתוֹ הַמְּאֹרָע שֶׁעָבַר עָלָיו [נִרְאִין הַדְּבָרִים, שֶׁבִּתְחִלָּה לֹא סִפֵּר לוֹ גּוּף הַמַּעֲשֶׂה, רַק שֶׁהָיָה בֶּן סוֹחֵר] שְׁאָלוֹ: אִם הָיָה זֶה הַקֵּיסָר בָּא לְיָדְךָ הָיִיתָ נוֹקֵם בּוֹ עַכְשָׁו ? הֵשִׁיב לוֹ: לָאו [כִּי הוּא הָיָה רַחֲמָן] אַדְרַבָּא! הָיִיתִי מְפַרְנְסוֹ כְּמוֹ שֶׁאֲנִי מְפַרְנֵס אוֹתְךָ שׁוּב הִתְחִיל הַקֵּיסָר לְהִתְאַנֵּחַ וְלִבְנֹחַ כַּמָּה שֶׁיֵּבָה רָעָה וּמָרָה לְהַקֵּיסָר הַזֶּה כִּי שָׁמַע, שֶׁהַיְפַת תֹּאַר שֶׁלּוֹ נֶאֱבָדָה, וְהוּא נִשְׁלַח! וַיֹּאמֶר, עוֹד אוֹתוֹ הַבָּחוּר בִּשְׁבִיל אַכְזְרִיּוּתוֹ וְגַדְלוּת שֶׁלּוֹ אִבֵּד אֶת עַצְמוֹ וְאֶת בִּתּוֹ, וַאֲנִי נִשְׁלַכְתִּי לְכָאן הַכֹּל עַל יָדוֹ! שְׁאָלוֹ עוֹד [הַיְנוּ הַקֵּיסָר לְהַבָּחוּר]: אִם הָיָה בָּא לְיָדְךָ הָיִיתָ נוֹקֵם בּוֹ ? הֵשִׁיב לוֹ: לָאו! אַדְרַבָּא! הָיִיתִי מְפַרְנְסוֹ מַמָּשׁ כְּמוֹ שֶׁאֲנִי מְפַרְנֵס אוֹתְךָ וַיִּתְוַדַּע הַקֵּיסָר אֵלָיו וְהוֹדִיעוֹ, שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ הוּא הַקֵּיסָר הַנַ"ל וּמַה שֶּׁעָבַר עָלָיו וכו' וְנָפַל עָלָיו [הַבָּחוּר הַנַ"ל] וְחִבְּקוֹ וּנְשָׁקוֹ וְהִיא [הַיְנוּ הַיְפַת תֹּאַר, שֶׁהָיְתָה גַּם כֵּן שָׁם, רַק שֶׁהָיְתָה נִדְמֵית לְזָכָר] שָׁמְעָה כָּל זאת, מַה שֶּׁאֵלּוּ מְדַבְּרִים זֶה לָזֶה.

וְהַבָּחוּר הַנַ"ל הָיָה דָּרְכּוֹ לֵילֵךְ בְּכָל יוֹם וְעָשָׂה לוֹ סִימָן בִּשְׁלֹשָׁה אִילָנוֹת כִּי הָיָה שָׁם אַלְפֵּי אַלְפִּים אִילָנוֹת וּבְקֹשׁ שָׁם הַכְּתָב הַנַ"ל [הַיְנוּ בִּשְׁלֹשָׁה אִילָנוֹת מֵהֶם] וְעָשָׂה בָּהֶם סִימָן

כְּדֵי שֶׁלְּמָחָר לֹא יִצְטָרֵךְ לִבְדֹּק וּלְחַפֵּשׂ בְּאֵלּוּ הַשִּׁלְשָׁה אִילָנוֹת כֻּלֵּי הַאי וְאוּלַי יִמְצָא אוֹתוֹ הַכָּתֻב הַנַּ"ל וּכְשֶׁהָיָה חוֹזֵר מִשָּׁם, הָיָה בָּא עִם עֵינַיִם בְּכוּיוֹת מֵחֲמַת שֶׁהָיָה בּוֹכֶה, כְּשֶׁבִּקֵּשׁ וְלֹא מָצָא שֶׁאֵלּוּ אוֹתוֹ: מָה אַתָּה מְבַקֵּשׁ בְּאֵלּוּ הָאִילָנוֹת כַּנַּ"ל וְאַחַר כָּךְ אַתָּה חוֹזֵר וְעֵינֶיךָ בְּכוּיוֹת ? הֵשִׁיב לָהֶם וְסִפֵּר לָהֶם כָּל אוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה שֶׁבַּת הַקֵּיסָר שָׁלְחָה לוֹ כְּתָב וְכוּ' וְטָמַן אוֹתוֹ בְּאֵלּוּ אִילָנוֹת, וּבָא רוּחַ סְעָרָה וְכוּ', כַּנַּ"ל וְעַתָּה הוּא מְבַקֵּשׁ אוּלַי יִמְצָא אָמְרוּ לוֹ: לְמָחָר, כְּשֶׁתֵּלֵךְ לְבַקֵּשׁ, נֵלֵךְ גַּם כֵּן עִמָּךְ, אוּלַי נִמְצָא אֲנַחְנוּ אוֹתוֹ הַכְּתָב וְכֵן הָיָה, וְהָלְכוּ הֵם עִמּוֹ גַּם כֵּן וּמְצָאָה הַבַּת קֵיסָר אֶת אוֹתוֹ הַכְּתָב בְּאֵילָן וּפָתְחָה אוֹתוֹ וְרָאָתָה, שֶׁהוּא כְּתַב יָדָהּ מַמָּשׁ חָשְׁבָה בְּדַעְתָּהּ: אִם תַּגִּיד לוֹ תֵּכֶף שֶׁהִיא הִיא כְּשֶׁתַּחֲזֹר וְתִפְשֹׁט אֵלּוּ הַמַּלְבּוּשִׁים וְתַחֲזֹר לִיפְיָהּ וְתִהְיֶה שׁוּב יְפַת תֹּאַר כְּמִקֹּדֶם יוֹכַל לִפֹּל וְלִגְוֹעַ וְהִיא רוֹצָה שֶׁיִּהְיֶה בְּכַשְׁרוּת כַּדָּת וְהָלְכָה וְהֶחֱזִירָה לוֹ הַכְּתָב, וְאָמְרָה לוֹ, שֶׁמָּצְאָה הַכְּתָב וְתֵכֶף נָפַל חֲלָשׁוּת וְהֶחֱיוּ וְהִבְרִיאוּ אוֹתוֹ, וְהָיָה בֵּינֵיהֶם שִׂמְחָה גְּדוֹלָה.

אַחַר כַּךְ אָמַר אוֹתוֹ הַבָּחוּר לָמָּה לִי הַכְּתָב ? הֵיכָן אֶמְצָאָהּ ? כִּי בְּהֶכְרֵחַ הִיא עַכְשָׁו אֵצֶל אֵיזֶה מֶלֶךְ וְלָמָּה לִי זֹאת ? אֲבָלָּה כָּאן יְמֵי חַיַּי! וְהֵשִׁיב לָהּ הַכְּתָב וְאָמַר לָהּ: הֵא לָךְ הַכְּתָב וְתֵלְכִי וְתִשְׁאֲלִי [כִּי הִיא נִדְמֵית לְזָכָר כַּנַּ"ל] וְרָצְתָה לֵילֵךְ וּבִקְּשָׁה מִמֶּנּוּ, שֶׁיֵּלֵךְ עִמָּהּ גַּם כֵּן כִּי הוּא בְּוַדַּאי יִקַּח אוֹתָהּ וְהָיָה הַטּוֹב הַהוּא, אֲשֶׁר יִהְיֶה לִי, אֶתֵּן לְךָ חֵלֶק גַּם כֵּן [הַיְנוּ שֶׁהַבַּת קֵיסָר, שֶׁנִּדְמֵית לְזָכָר, אָמְרָה אֶל הַבָּחוּר, שֶׁלֹּא יָדַע שֶׁהִיא בְּעַצְמָהּ הִיא הַיְפַת תֹּאַר הַנַּ"ל, שֶׁיֵּלֵךְ עִמּוֹ גַּם כֵּן וְהוּא בְּוַדַּאי יִקַּח אֶת הַיְפַת תֹּאַר וְיִיטַב עִם הַבָּחוּר גַּם כֵּן] וְהַבָּחוּר רָאָה, שֶׁהוּא אִישׁ חָכָם [הַיְנוּ הַבַּת קֵיסָר, שֶׁאָנוּ מְדַבְּרִים עָלֶיהָ בִּלְשׁוֹן זָכָר כַּנַּ"ל] וּבְוַדַּאי יַשִּׂיג וְיִקַּח אוֹתָהּ וְנִתְרַצָּה לֵילֵךְ עִמּוֹ וְהַקֵּיסָר הַנַּ"ל הָיָה נִשְׁאָר לְבַדּוֹ, כִּי הוּא הָיָה יָרֵא לָשׁוּב אֶל הַמְּדִינָה וּבִקְּשָׁה מִמֶּנּוּ שֶׁיֵּלֵךְ גַּם כֵּן כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא יָשׁוּב וְיִקַּח הַיְפַת תֹּאַר, אֵין לוֹ אֵימָה עוֹד [כִּי יֶחְזַר הַמַּזָּל] וְיוּכַל לַהֲשִׁיבוֹ גַּם כֵּן.

וְהָלְכוּ אֵלּוּ הַשִּׁלְשָׁה יַחַד וְשָׂכְרוּ לָהֶם סְפִינָה וּבָאוּ אֶל הַמְּדִינָה, שֶׁיּוֹשֶׁבֶת שָׁם הַקֵּיסָרִית וּבָאוּ אֶל אוֹתוֹ הָעִיר, שֶׁהִיא יוֹשֶׁבֶת שָׁם, וְהֶעֱמִידוּ הַסְּפִינָה וְיִשְׁבָה עַצְמָהּ [בַּת הַקֵּיסָר]. אִם תּוֹדִיעַ תֵּכֶף לְאִמָּהּ, שֶׁבָּאתָה תּוּכַל לִגְוֹעַ וְשָׁלְחָה אֲצָלָהּ בַּאֲשֶׁר שֶׁנִּמְצָא אִישׁ, שֶׁיּוֹדִיעַ יְדִיעָה מִבְּתָהּ אַחַר כַּךְ הָלְכָה בְּעַצְמָהּ וְסִפְּרָה לְהַקֵּיסָרִית כָּל מַה שֶׁעָבַר עַל בִּתָּהּ, וְסִפְּרָה לָהּ כָּל הַמַּעֲשֶׂה וּלְבַסּוֹף אָמְרָה לָהּ: וְהִיא גַּם כֵּן בְּכָאן אַחַר כָּךְ אָמְרָה לָהּ הָאֱמֶת: אֲנִי אֲנִי הִיא וְהוֹדִיעָה לָהּ, שֶׁגַּם הֶחָתָן שֶׁלָּהּ, בֶּן הַסּוֹחֵר, הוּא גַּם כֵּן בְּכָאן אַךְ אָמְרָה לָהּ, שֶׁאֵינָהּ רוֹצָה בְּאֶפֶן אַחֵר רַק שֶׁיָּשִׁיבוּ אֶת אָבִיהָ הַקֵּיסָר לִמְקוֹמוֹ וְאִמָּהּ לֹא הָיְתָה מְרֻצֵּית לָזֶה כְּלָל כִּי חָרָה לָהּ עָלָיו מְאד עַל שֶׁבִּשְׁבִילוֹ הָיָה כָּל הַנַּ"ל אַךְ אַף עַל פִּי כֵן הֶכְרְחָה לְמַלְּאוֹת רְצוֹן

בְּתָה וְרָצוּ לַהֲשִׁיבוֹ וַיְבַקְּשׁוּ וְהִנֵּה אֵין הַקֵּיסָר נִמְצָא כְּלָל וְהִגִּידָה לָהּ בִּתָּהּ, שֶׁגַּם הוּא בְּכָאן וְהָיְתָה הַחֲתֻנָּה וְהַשִּׂמְחָה בִּשְׁלֵמוּת וְהַמְּלוּכָה וְהַקֵּיסָרִית קִבְּלוּ הַזּוּג הַזֶּה וּמָלְכוּ בְּכָבֹד.
גַּם אַחַר כָּךְ לֹא הָיָה לְהַקֵּיסָר הַזָּקֵן גְּדֻלָּה, כִּי הַכֹּל הָיָה עַל יָדוֹ הַמלח טָפְחוּ טָפְחוּ אוֹתוֹ עַל פָּנָיו וּדְחָפוּהוּ הַסּוֹחֵר הָיָה לוֹ גְּדֻלָּה מְאד [כִּי הוּא] אֲבִי הַקֵּיסָר, שֶׁהוּא הָעִקָּר.
בְּלוֹט כְּתִיב: הָהָרָה הִמָּלֵט, הַיְנוּ סוֹחֵר, וּמִמֶּנּוּ נוֹלַד מָשִׁיחַ, שֶׁיָּבוֹא בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.
יִשְׂרָאֵל הָיָה לָהֶם סִימָנִים בְּמִצְרַיִם: "פָּקֹד פָּקַדְתִּי" מִי שֶׁיֹּאמַר לָהֶם זֶה הַלָּשׁוֹן, הוּא הַגּוֹאֵל.
וְהַדָּבָר תָּמוּהַּ: מֵאַחַר שֶׁיָּדְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מִזֶּה, אִם כֵּן מַהוּ הַסִּימָן ? אֶפְשָׁר לֹא נִמְסָר אֶלָּא לְחֲזָקִנִים, וְגַם עַל הַגּוֹאֵל הָאַחֲרוֹן בְּוַדַּאי יֵשׁ סִימָנִים.
מָשִׁיחַ יַגִּיד לְיִשְׂרָאֵל כָּל מַה שֶּׁעָבַר עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בִּפְרָט. תָּמֵר אִבְּדָה גַּם כֵּן הַסִּימָנִים, כַּמּוּבָא בַּמִּדְרָשׁ גַּם כְּשֶׁהָיְתָה יוֹצֵאת לִשְׁרֵף, בָּא הס"מ [הַסָּמָ"ךְ מֵ"ם] וְהִרְחִיק מִמֶּנָּה הַסִּימָנִים, וּבָא גַּבְרִיאֵל וְקֵרְבָן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בַּמִּדְרָשׁ, וּמִמֶּנָּה נוֹלַד מָשִׁיחַ, שֶׁיָּבוֹא בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ אָמֵן.
בָּעִנְיַן הַמְבֹאָר בְּמַעֲשֶׂה זוֹ, שֶׁכָּל אֶחָד בָּא עִם שִׁיר שֶׁל חֶשֶׁק, וְלִקְצָתָם וְכוּ' הַנִּמְשָׁל מוּבָן, שֶׁכְּמוֹ כֵן כַּמָּה גְּדוֹלִים עוֹשִׂים מַה שֶּׁעוֹשִׂים, וְכָל אֶחָד אוֹמֵר שִׁירִים וְכַיּוֹצֵא וְרוֹצִים לְהַשִּׂיג תַּכְלִית הַמְבֻקָּשׁ, וְאֵין מִי שֶׁזּוֹכֶה לְעִקַּר הַתַּכְלִית הָאֱמִתִּי בִּשְׁלֵמוּת, כִּי אִם הָרָאוּי לָזֶה וְלִקְצָתָם מְשִׂיבִים עַל יְדֵי שֶׁלִּיחַ אוֹ מֵאֲחוֹרֵי הַכֹּתֶל אוֹ שֶׁמַּרְאִים לָהֶם פָּנִים וְכוּ', כַּמְבֹאָר בְּהַמַּעֲשֶׂה הַנַּ"ל, אַךְ לַסּוֹף, הַיְנוּ כְּשֶׁמִּסְתַּלְקִים, מְשִׂיבִים לָהֶם, שֶׁעֲדַיִן לֹא עָשׂוּ כְּלוּם וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם בַּמַּעֲשֶׂה סוֹף הַתְּשׁוּבָה, שֶׁמְּשִׂיבָה הַיְפַת תֹּאַר, עַיֵּן שָׁם, עַד שֶׁיָּבוֹא הַמְנַהִיג הַנָּכוֹן וְכוּ'.

פרק יא

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה יא - מבן מלך ובן השפחה שנתחלפו
- מַעֲשֶׂה בְּמֶלֶךְ אֶחָד שֶׁהָיְתָה שִׁפְחָה אַחַת בְּבֵיתוֹ, שֶׁהָיְתָה מְשַׁמֶּשֶׁת אֶת הַמַּלְכָּה [וּמִסְתָּמָא מְבַשֶּׁלֶת אֵינָהּ רַשָּׁאָה לִכָּנֵס אֶל הַמֶּלֶךְ אַךְ הָיְתָה אֵיזֶה שִׁפְחָה מְשָׁרֶתֶת קְטַנָּה בְּמַעֲלָה] וְהִגִּיעַ זְמַן לֵדָתָהּ שֶׁל הַמַּלְכָּה וְגַם הַשִּׁפְחָה הַנַּ"ל הִגִּיעַ זְמַן לֵדָתָהּ בְּאוֹתוֹ הָעֵת וְהַלְכָה הַמְיַלֶּדֶת וְהֶחֱלִיפָה הַיּוֹלְדוֹת לְמַעַן תִּרְאֶה מַה יִּצְמַח מִזֶּה וְאֵיךְ יִפֹּל דָּבָר וְהֶחֱלִיפָה הַיּוֹלְדוֹת וְהִנִּיחָה בֶּן הַמֶּלֶךְ אֵצֶל הַשִּׁפְחָה וּבֶן הַשִּׁפְחָה אֵצֶל הַמַּלְכָּה
וְאַחַר כָּךְ הִתְחִילוּ אֵלּוּ הַבָּנִים לְהִתְגַּדֵּל וּבֶן הַמֶּלֶךְ [הַיְנוּ זֶה שֶׁנִּתְגַּדֵּל אֵצֶל הַמֶּלֶךְ, כִּי הָיוּ סוֹבְרִים, שֶׁהוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ] הָיוּ מְגַדְּלִים אוֹתוֹ מִמַּעֲלָה לְמַעְלָה, עַד שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ וְגָדוֹל וְהָיָה בֶּרְיָה גְּדוֹלָה וְגַם אוֹתוֹ בֶּן הַשִּׁפְחָה [הַיְנוּ בֶּן הַמֶּלֶךְ בֶּאֱמֶת, אַךְ נִתְגַּדֵּל אֵצֶל הַשִּׁפְחָה כַּנַּ"ל]

נִתְגַּדֵּל בְּבֵיתוֹ וּשְׁנֵיהֶם הָיוּ לוֹמְדִים יַחַד בְּחֶדֶר [בכיתה] אֶחָד וְזֶה הַבֵּן מֶלֶךְ הָאֱמִתִּי, שֶׁנִּקְרָא בֶּן הַשִּׁפְחָה הָיָה טִבְעוֹ נִמְשָׁךְ לְנִמּוּס הַמַּלְכוּת אַךְ שֶׁהָיָה נִתְגַּדֵּל בְּבֵית הָעֶבֶד וּלְהֵפֶךְ: בֶּן הַשִּׁפְחָה, שֶׁנִּקְרָא בֶּן הַמֶּלֶךְ הָיָה טִבְעוֹ נִמְשָׁךְ לְנִמּוּס אַחֵר שֶׁלֹּא כְּנִמּוּס הַמֶּלֶךְ אַךְ שֶׁהָיָה נִתְגַּדֵּל בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וְהָיָה מַכָּרָח לְהִתְנַהֵג בְּנִמּוּס הַמַּלְכוּת שֶׁהָיוּ מְגַדְּלִים אוֹתוֹ בְּנִמּוּס זֶה וְהַמְיֻלֶּדֶת הַנַּ"ל, מֵחֲמַת שֶׁנָּשִׁים דַּעְתָּן קַלּוֹת הָלְכָה וְגִלְתָה הַסּוֹד לְאֶחָד, אֵיךְ שֶׁהֶחֱלִיפָה הַבָּנִים, כַּנַּ"ל וְחַבְרָא חַבְרָא אִית לֵהּ [לכל חבר יש עוד חבר] עַד שֶׁנִּתְגַּלָּה הַסּוֹד מֵאֶחָד לַחֲבֵרוֹ, כְּדֶרֶךְ הָעוֹלָם עַד שֶׁהָיוּ הָעוֹלָם מְרַנְּנִים בָּזֶה, אֵיךְ שֶׁנֶּחֱלַף הַבֵּן מֶלֶךְ אֲבָל אֵין רַשָּׁאִים לְדַבֵּר מִזֶּה שֶׁלֹּא יִתְגַּלֶּה לַמֶּלֶךְ כִּי בְּוַדַּאי אֵין רַשָּׁאִים שֶׁיֵּדַע הַמֶּלֶךְ מִזֶּה כִּי מַה יַּעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ בָּזֶה כִּי אֵין תַּקָּנָה לָזֶה כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַאֲמִין אוּלַי הוּא שֶׁקֶר, וְאֵיךְ אֶפְשָׁר לַחֲזֹר וּלְהַחֲלִיף ?

וְעַל כֵּן בְּוַדַּאי אָסוּר לָהֶם לְגַלּוֹת זֹאת לַמֶּלֶךְ רַק הָעָם הָיוּ מְרַנְּנִים בֵּינֵיהֶם עַל זֶה

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָלַךְ אֶחָד וְגִלָּה הַסּוֹד בְּאָזְנֵי הַבֵּן מֶלֶךְ, אֵיךְ שֶׁאוֹמְרִים עָלָיו, שֶׁנֶּחֱלַף כַּנַּ"ל אַךְ אִי אֶפְשָׁר לְךָ לַחֲקֹר עַל זֶה, כִּי אֵין זֶה כְּבוֹדֶךָ וְאִי אֶפְשָׁר לְךָ לַחֲקֹר זֹאת כְּלָל אַךְ הוֹדַעְתִּי לְךָ זֹאת כִּי אוּלַי יִהְיֶה קֶשֶׁר כְּנֶגֶד הַמְּלוּכָה וְיוּכַל הַקֶּשֶׁר לְהִתְחַזֵּק עַל יְדֵי זֶה כִּי יֹאמְרוּ, שֶׁהֵם לוֹקְחִים לְעַצְמָם הַבֵּן מֶלֶךְ לְמֶלֶךְ הֵינוּ אוֹתוֹ שֶׁאוֹמְרִים עָלָיו שֶׁהוּא הַבֵּן מֶלֶךְ הָאֱמִתִּי כַּנַּ"ל עַל כֵּן אַתָּה צָרִיךְ לַחֲשֹׁב מַחֲשָׁבוֹת עַל הַבֵּן הַנַּ"ל לְהַעֲבִירוֹ [כָּל זֶה הוּא דִּבְרֵי אוֹתוֹ הָאִישׁ, שֶׁגִּלָּה הַסּוֹד לְבֶן הַשִּׁפְחָה, הַנִּקְרָא בֶּן הַמֶּלֶךְ]

וְהָלַךְ זֶה הַבֵּן מֶלֶךְ [הֵינוּ זֶה שֶׁנִּקְרָא בֶּן מֶלֶךְ וְהִכְלַל בְּכָל מָקוֹם, שֶׁנִּזְכָּר כָּאן בֶּן הַמֶּלֶךְ סְתָם, הַכַּוָּנָה עַל הַנֶּחֱלַף, הֵינוּ שֶׁהוּא בֶּאֱמֶת בֶּן הַשִּׁפְחָה, רַק שֶׁנִּקְרָא בֶּן הַמֶּלֶךְ, כִּי נִתְגַּדֵּל אֵצֶל הַמֶּלֶךְ כַּנַּ"ל וְכֵן בְּבֶן הַשִּׁפְחָה, בְּמָקוֹם שֶׁנִּזְכָּר בֶּן הַשִּׁפְחָה רַק בְּמָקוֹם שֶׁנִּזְכָּר בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֶת אוֹ בֶּן הַשִּׁפְחָה הָאֱמֶת, אָז הַכַּוָּנָה עַל הָאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ] וְהִתְחִיל לִגְרֹם רָעוֹת לְאָבִי הַבֵּן הַנַּ"ל וַאֲשֶׁר בֶּאֱמֶת הוּא אָבִיו כַּנַּ"ל] וְשָׂם עֵינוֹ לִהְיוֹת רוֹבֶה בּוֹ רָעוֹת תָּמִיד וְהָיָה תָּמִיד גּוֹרֵם לוֹ רָעוֹת רָעָה אַחַר רָעָה כְּדֵי שֶׁיִּכָּרַח לַעֲקֹר עִם בְּנוֹ וְכָל זְמַן שֶׁהָיָה הַמֶּלֶךְ חַי עֲדַיִן, לֹא הָיָה לוֹ מֶמְשָׁלָה כָּל כָּךְ אַף עַל פִּי כֵן הָיָה גּוֹרֵם לוֹ רָעוֹת

וְאַחַר כַּךְ נִזְקַן הַמֶּלֶךְ וּמֵת וְלָקַח הוּא אֶת הַמְּלוּכָה [הֵינוּ הַבֵּן הַשִּׁפְחָה שֶׁנֶּחֱלַף וְנִקְרָא עַתָּה בֶּן מֶלֶךְ כַּנַּ"ל] וְאָז עָשָׂה רָעוֹת יוֹתֵר לְאָבִי הַבֵּן הַנַּ"ל, רָעָה אַחַר רָעָה וְהָיָה עוֹשֶׂה בְּדֶרֶךְ עֲרָמָה בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא יָבִינוּ הָעוֹלָם, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לוֹ רָעוֹת כִּי אֵין זֶה נָאֶה בִּפְנֵי הֶהָמוֹן רַק הָיָה מַעֲלִים הַדָּבָר, וְגָרַם לוֹ רָעוֹת תָּמִיד

וְהֵבִין אָבִי הַבֵּן הַנַּ"ל, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לוֹ רָעוֹת בִּשְׁבִיל הָעִנְיָן הַנַּ"ל וְעָנָה וְאָמַר לִבְנוֹ [הֵינוּ בֶּן הַמֶּלֶךְ בֶּאֱמֶת, אַךְ עַל יְדֵי הַחְלּוּף נִדְמֶה, שֶׁהוּא בְּנוֹ] וְסִפֵּר לוֹ כָּל הָעִנְיָן וְאָמַר לוֹ, שֶׁיֵּשׁ לוֹ רַחֲמָנוּת גָּדוֹל עָלָיו כִּי מִמַּה נַּפְשָׁךְ אִם אַתָּה בְּנִי, בְּוַדַּאי יֵשׁ לִי רַחֲמָנוּת עָלֶיךָ וְאִם אַתָּה בֶּן

הַמֶּלֶךְ בֶּאֱמֶת, בְּוַדַּאי הָרַחֲמָנוּת גָּדוֹל בְּיוֹתֵר עָלֶיךָ כִּי הוּא רוֹצֶה לְהַעֲבִיר אוֹתְךָ לְגַמְרֵי, חַס וְשָׁלוֹם עַל כֵּן אַתָּה מֻכְרָח לַעֲקֹר מִכָּאן

וְהוּרַע בְּעֵינָיו הַדָּבָר מְאד אַךְ הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל [דְּהַיְנוּ זֶה שֶׁנַּעֲשָׂה מֶלֶךְ תַּחַת אָבִיו, כִּי נִדְמֶה שֶׁהוּא הַבֶּן מֶלֶךְ מֵחֲמַת הַחִלּוּף] הָיָה רוֹבֶה לוֹ בְּכָל פַּעַם חִצֵּי רָעָתוֹ, זֶה אַחַר זֶה וְנִתְיַשֵּׁב הַבֶּן הַנַּ"ל לַעֲקֹר מִשָּׁם וְנָתַן לוֹ אָבִיו מָמוֹן הַרְבֵּה וְהָלַךְ לוֹ וְחָרָה לוֹ הַדָּבָר מְאד לַבֵּן הַנַּ"ל [אֲשֶׁר הוּא בֶּאֱמֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ] עַל אֲשֶׁר נִתְגָּרֵשׁ מִמְּדִינָתוֹ בְּחִנָּם כִּי הִסְתַּכֵּל בְּעַצְמוֹ: לָמָּה וְעַל מַה מַגִּיעַ לִי זאת לְהִתְגָּרֵשׁ ? אִם אֲנִי בֶּן הַמֶּלֶךְ, בְּוַדַּאי אֵינוֹ מַגִּיעַ לִי זאת וְאִם אֵינִי בֶּן הַמֶּלֶךְ, גַּם כֵּן אֵינוֹ מַגִּיעַ לִי זאת לִהְיוֹת בּוֹרֵחַ בְּחִנָּם כִּי מַה חֶטְאִי ? וְהֵרַע לוֹ מְאד וּמֵחֲמַת זֶה לָקַח אֶת עַצְמוֹ אֶל הַשִּׁתְיָה, וְהָלַךְ לְבֵית הַזּוֹנוֹת וְרָצָה לְבַלּוֹת בָּזֶה אֶת יָמָיו לְהִשְׁתַּכֵּר וְלֵילֵךְ בְּשִׁרְירוּת לִבּוֹ מֵחֲמַת שֶׁנִּתְגָּרֵשׁ בְּחִנָּם

וְהַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל תָּפַס אֶת הַמְּלוּכָה בְּחָזְקָה וּכְשֶׁהָיָה שׁוֹמֵעַ, שֶׁיֵּשׁ אֵיזֶה אֲנָשִׁים, שֶׁמְּרַנְּנִים וּמְדַבְּרִים מֵהַחִלּוּף הַנַּ"ל הָיָה מַעֲנִישָׁם וְנוֹקֵם בָּם מְאד, וּמָלַךְ בְּתֹקֶף וָעז

וַיְהִי הַיּוֹם, וְנָסַע הַמֶּלֶךְ עִם שָׂרָיו לְתָפֵס חַיּוֹת וּבָאוּ לְמָקוֹם נָאֶה, וּנְהַר מַיִם לִפְנֵי הַמָּקוֹם הַהוּא וְעָמְדוּ שָׁם לָנוּחַ וּלְטַיֵּל וְהִנִּיחַ עַצְמוֹ הַמֶּלֶךְ לִשְׁכַּב וּבָא עַל דַּעְתּוֹ הַמַּעֲשֶׂה הַנַּ"ל שֶׁעָשָׂה, שֶׁגֵּרֵשׁ אֶת הַבֵּן הַנַּ"ל בְּחִנָּם כִּי מִמַּה נַּפְשָׁךְ. אִם הוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ לֹא דַּי שֶׁנִּתְחַלֵּף ? מַדּוּעַ יִהְיֶה נִתְגָּרֵשׁ מִכָּאן ? וְאִם אֵינוֹ בֶּן הַמֶּלֶךְ גַּם כֵּן אֵין מַגִּיעַ לוֹ לְגָרְשׁוֹ, כִּי מֶה חָטָא ? וְהָיָה הַמֶּלֶךְ חוֹשֵׁב בָּזֶה וּמִתְחָרֵט עַל הַחֵטְא וְהָעַוְלָה הַגְּדוֹלָה הַזאת שֶׁעָשָׂה וְלֹא יָדַע לָתֵת עֵצָה לְנַפְשׁוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת בָּזֶה וְאֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר מִדָּבָר כָּזֶה עִם שׁוּם אָדָם לְהִתְיַעֵץ עִמּוֹ וְנִתְעַצֵּב בִּדְאָגָה מְאד וְאָמַר לְהַשָּׂרִים לָשׁוּב כִּי מֵאַחַר שֶׁנִּפְלָה עָלָיו דְּאָגָה, אֵין צְרִיכִין עוֹד לְטַיֵּל וְחָזְרוּ לְבֵיתָם וּכְשֶׁחָזַר הַמֶּלֶךְ לְבֵיתוֹ, בְּוַדַּאי הָיוּ לוֹ כַּמָּה עִנְיָנִים וַעֲסָקִים וְנִתְעַסֵּק בַּעֲסָקָיו וְעָבַר מִדַּעְתּוֹ עִנְיַן הַנַּ"ל

וְהַבֵּן הַנַּ"ל, שֶׁנִּתְגָּרֵשׁ [אֲשֶׁר הוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ בֶּאֱמֶת] וְעָשָׂה מַה שֶׁעָשָׂה וּבִזְבֵּז מְעוֹתָיו פַּעַם אֶחָד יָצָא לְבַדּוֹ לְטַיֵּל וְהִנִּיחַ לִשְׁכַּב וּבָא לוֹ עַל דַּעְתּוֹ מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו וְחָשַׁב מַה זאת עָשָׂה אֱלֹקִים לִי. אִם אֲנִי הַבֵּן מֶלֶךְ בְּוַדַּאי אֵינוֹ רָאוּי לִי זאת וְאִם אֵינִי בֶּן הַמֶּלֶךְ גַּם כֵּן אֵינוֹ מַגִּיעַ לִי זאת לִהְיוֹת בּוֹרֵחַ וּמְגֹרָשׁ וְנִתְיַשֵּׁב בְּדַעְתּוֹ: אַדְרַבָּא, אִם כֵּן שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּזאת לְהַחֲלִיף אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ וְשֶׁיֵּעָבר עָלָיו כַּנַּ"ל אִם כֵּן הֵיאַךְ מַה שֶׁעָשִׂיתִי ? וְכִי כָּךְ הָיָה רָאוּי לִי לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ שֶׁעָשִׂיתִי ? וְהִתְחִיל לְהִצְטַעֵר וּלְהִתְחָרֵט מְאד עַל הַמַּעֲשִׂים רָעִים שֶׁעָשָׂה וְאַחַר כָּךְ חָזַר לִמְקוֹמוֹ וְחָזַר אֶל הַשִּׁכְרוּת אַךְ מֵחֲמַת שֶׁכְּבָר הִתְחִיל לְהִתְחָרֵט הָיָה מְבַלְבֵּל אוֹתוֹ הַמַּחֲשָׁבוֹת שֶׁל חֲרָטָה וּתְשׁוּבָה בְּכָל פַּעַם

פַּעַם אַחַת הִנִּיחַ עַצְמוֹ לִשְׁכַּב וְחָלַם לוֹ אֵיךְ שֶׁבְּמָקוֹם פְּלוֹנִי יֵשׁ יָרִיד בְּיוֹם פְּלוֹנִי שֶׁיֵּלֵךְ לְשָׁם וּמַה שֶּׁיִּזְדַּמֵּן לוֹ בָּרִאשׁוֹנָה אֵיזֶה עֲבָדוּת לְהִשְׁתַּכֵּר יַעֲשֶׂה אוֹתוֹ הָעֲבָדוּת אַף אִם אֵינוֹ לְפִי כְּבוֹדוֹ וְהִקִּיץ וְהַחֲלוֹם הַזֶּה נִכְנַס לוֹ מְאד בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ כִּי לִפְעָמִים עוֹבֵר הַדָּבָר תֵּכֶף מִן הַמַּחֲשָׁבָה אַךְ דְּבַר הַחֲלוֹם הַזֶּה נִכְנַס הַרְבֵּה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ אַךְ אַף עַל פִּי כֵן הָיָה קָשֶׁה בְּעֵינָיו לַעֲשׂוֹת זאת וְהָלַךְ יוֹתֵר אֶל הַשְּׁתִיָּה וְחָלַם לוֹ יוֹתֵר הַחֲלוֹם הַנַּ"ל כַּמָּה פְּעָמִים, וּבִלְבֵּל אוֹתוֹ מְאד

פַּעַם אַחַת הָיוּ אוֹמְרִים לוֹ בַּחֲלוֹם אִם אַתָּה רוֹצֶה לָחוּס עַל עַצְמְךָ תַּעֲשֶׂה כַּנַּ"ל! וְהִכְרַח לְקַיֵּם אֶת הַחֲלוֹם וְהָלַךְ וְנָתַן מוֹתַר הַמָּעוֹת שֶׁהָיָה לוֹ עֲדַיִן עַל הָאַכְסַנְיָא גַּם הַמַּלְבּוּשִׁים חֲשׁוּבִים שֶׁהָיָה לוֹ הִנִּיחַ גַּם כֵּן עַל הָאַכְסַנְיָא וְהוּא לָקַח לְעַצְמוֹ מַלְבּוּשׁ פָּשׁוּט שֶׁל סוֹחֲרִים, כְּגוֹן מַלְבּוּשׁ עֶלְיוֹן וְנָסַע עַל הַיְרִיד וּבָא לְשָׁם וְהִשְׁכִּים וְהָלַךְ עַל הַיְרִיד

וּפָגַע בּוֹ סוֹחֵר אֶחָד וְאָמַר לוֹ: רְצוֹנְךָ לְהִשְׁתַּכֵּר בְּאֵיזֶה עֲבָדוּת ? הֵשִׁיב לוֹ: הֵן אָמַר לוֹ: אֲנִי צָרִיךְ לְהוֹלִיךְ בְּהֵמוֹת, תַּשְׁכִּיר עַצְמְךָ אֶצְלִי ? וְהוּא לֹא הָיָה לוֹ פְּנַאי לְיַשֵּׁב אֶת עַצְמוֹ בָּזֶה, מֵחֲמַת הַחֲלוֹם הַנַּ"ל וְעָנָה וְאָמַר תֵּכֶף, הֵן! וְהַסּוֹחֵר שְׂכָרוֹ תֵּכֶף וְתֵכֶף הִתְחִיל לְשַׁמֵּשׁ עִמּוֹ וּלְצַוּוֹת עָלָיו, כְּדֶרֶךְ הָאָדוֹן עַל מְשָׁרְתָיו וְהוּא הִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל בְּעַצְמוֹ: מָה עָשָׂה ? ! כִּי בְּוַדַּאי אֵין רָאוּי לוֹ עֲבָדוּת כָּזֶה, כִּי הוּא אִישׁ רַךְ וְעַתָּה יִצְטָרֵךְ לְהוֹלִיךְ בְּהֵמוֹת וְיִכְרַח לֵילֵךְ רַגְלִי אֵצֶל הַבְּהֵמוֹת אַךְ אִי אֶפְשָׁר לְהִתְחָרֵט וְהַסּוֹחֵר מְצַוֶּה עָלָיו כְּדֶרֶךְ הָאָדוֹן וְשָׁאַל אֶת הַסּוֹחֵר: אֵיךְ אֵלֵךְ לְבַדִּי עִם הַבְּהֵמוֹת ? הֵשִׁיב לוֹ: יֵשׁ עוֹד רוֹעִים מוֹלִיכֵי בְּהֵמוֹת שֶׁלִּי, וְתֵלֵךְ עִמָּם וְנָתַן לוֹ לְיָדוֹ אֵיזֶה בְּהֵמוֹת שֶׁיּוֹלִיכֵם וְהוֹלִיכָם חוּץ לָעִיר וְשָׁם נִתְקַבְּצוּ יַחַד שְׁאָר הָרוֹעִים הַמּוֹלִיכִים הַבְּהֵמוֹת

וְהָלְכוּ יַחַד וְהוֹלִיךְ אֶת הַבְּהֵמוֹת וְהַסּוֹחֵר הָיָה רוֹכֵב עַל סוּס וְהָלַךְ אֶצְלָם וְהַסּוֹחֵר הָיָה רוֹכֵב בְּאַכְזָרִיּוּת וּכְנֶגְדּוֹ הָיָה בְּאַכְזָרִיּוּת, יוֹתֵר מְאד וְהוּא הָיָה מִתְפַּחֵד מְאד מְאד מִן הַסּוֹחֵר מֵחֲמַת שֶׁרָאָהוּ בְּאַכְזָרִיּוּת גָּדוֹל כְּנֶגְדּוֹ וְהָיָה מִתְיָרֵא פֶּן יַכֶּה אוֹתוֹ הַכָּאָה אַחַת בְּמַקְלוֹ וְיָמוּת תֵּכֶף [הַיְנוּ כִּי מֵרב דַּקּוּתוֹ כִּי הָיָה אִישׁ רַךְ מְאד עַל כֵּן נִדְמֶה לוֹ כָּל זֶה] וְהָיָה הוֹלֵךְ עִם הַבְּהֵמוֹת וְהַסּוֹחֵר [הַסּוֹחֵר] לְאֶכל וְנָתְנוּ לוֹ גַּם כֵּן מִלֶּחֶם זֶה, וְאָכַל

אַחַר כָּךְ הָיוּ הוֹלְכִים אֵצֶל יַעַר עָב מְאד [הַיְנוּ שֶׁהָאִילָנוֹת הֵם רְצוּפִים וּתְכוּפִים מְאד זֶה אֵצֶל זֶה] וְהָלְכוּ וְתָעוּ שְׁתֵּי בְּהֵמוֹת מֵהַבְּהֵמוֹת שֶׁל זֶה הַבֵּן שֶׁנַּעֲשָׂה רוֹעֶה אֵצֶל הַסּוֹחֵר כַּנַּ"ל וְצָעַק עָלָיו הַסּוֹחֵר וְהָלַךְ אַחֲרֵיהֶם לְתָפְסָם וְהֵם בָּרְחוּ יוֹתֵר וְרָדַף אַחֲרֵיהֶם וּמֵחֲמַת שֶׁהַיַּעַר הָיָה רָצוּף וְעָב תֵּכֶף כְּשֶׁנִּכְנַס לְתוֹךְ הַיַּעַר לֹא רָאוּ זֶה אֶת זֶה וְנִתְעַלֵּם מֵעֵינֵי הַחֲבֵרִים שֶׁלּוֹ

מִיָּד וְהוּא הָיָה הוֹלֵךְ וְרוֹדֵף אַחֲרֵי הַבְּהֵמוֹת וְהֵם בּוֹרְחִים וְרַדַף אַחֲרֵיהֶם הַרְבֵּה עַד שֶׁבָּא לְתוֹךְ עֶבִי הַיַּעַר

וְנִתְיַשֵּׁב: בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ אָמוּת כִּי אִם אָשׁוּב בְּלִי הַבְּהֵמוֹת, אָמוּת עַל יְדֵי הַסּוֹחֵר כִּי הָיָה נִדְמֶה לוֹ, מֵחֲמַת פַּחַד שֶׁהָיָה לוֹ מִן הַסּוֹחֵר שֶׁיָּמִית אוֹתוֹ כְּשֶׁיָּשׁוּב בְּלִי הַבְּהֵמוֹת וְאִם אֶהְיֶה כָּאן גַּם כֵּן אָמוּת עַל יְדֵי חַיּוֹת שֶׁבַּיַּעַר וְלָמָּה לִי לָשׁוּב אֶל הַסּוֹחֵר ? כִּי אֵיךְ אוּכַל לָבוֹא אֵלָיו בְּלִי הַבְּהֵמוֹת כִּי הָיָה לוֹ פַּחַד גָּדוֹל מִמֶּנּוּ וְהָלַךְ וְרַדַף יוֹתֵר אַחֲרֵי הַבְּהֵמוֹת וְהֵם בּוֹרְחִים בְּתוֹךְ כָּךְ נַעֲשָׂה לַיְלָה וְדָבָר כָּזֶה עֲדַיִן לֹא עָבַר עָלָיו שֶׁיִּצְטָרֵךְ לָלוּן יְחִידִי בַּלַּיְלָה בְּתוֹךְ עֶבִי הַיַּעַר כָּזֶה וְשָׁמַע קוֹל נַהֲמַת הַחַיּוֹת שֶׁהוֹמִים כְּדַרְכָּם וְנִתְיַשֵּׁב בְּדַעְתּוֹ וְעָלָה עַל אֵיזֶה אִילָן וְלָן שָׁם וְשָׁמַע קוֹל הַחַיּוֹת שֶׁשּׁוֹאֲגִים כְּדַרְכָּם

בַּבֹּקֶר הִסְתַּכֵּל, וְרָאָה וְהִנֵּה הַבְּהֵמוֹת עוֹמְדִים סְמוּכִים אֶצְלוֹ! וְיָרַד מִן הָאִילָן וְהָלַךְ לְתָפְסָם, וּבָרְחוּ לְהַלָּן וְהָלַךְ אַחֲרֵיהֶם יוֹתֵר, וּבָרְחוּ יוֹתֵר וְהָיוּ הַבְּהֵמוֹת מוֹצְאִים שָׁם אֵיזֶה עֲשָׂבִים וְעֲמָדוּ לְרְעוֹת וְלֶאֱכל וְהָיָה הוֹלֵךְ לְתָפְסָם, וּבָרְחוּ וְכֵן הָיָה הוֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם וְהֵם בּוֹרְחִים הוֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם וְהֵם בּוֹרְחִים עַד שֶׁבָּא בְּתוֹךְ עֶבִי הַיַּעַר מְאד שֶׁהָיָה שָׁם חַיּוֹת שֶׁאֵינָם מִתְיָרְאִים מֵאָדָם כְּלָל, כִּי הֵם רְחוֹקִים מִן הַיִּשּׁוּב וְשׁוּב נַעֲשָׂה לַיְלָה וְשָׁמַע קוֹל נַהֲמַת הַחַיּוֹת וְנִתְיָרֵא מְאד

וַיַּרְא וְהִנֵּה עוֹמֵד שָׁם אִילָן גָּדוֹל מְאד מְאד וְעָלָה עַל אוֹתוֹ הָאִילָן בְּבוֹאוֹ עַל הָאִילָן, וַיַּרְא וְהִנֵּה שׁוֹכֵב שָׁם בֶּן אָדָם וְנִתְיָרֵא אַךְ אַף עַל פִּי כֵן הָיָה לוֹ לְנֶחָמָה, מֵאַחַר שֶׁמָּצָא כָּאן בֶּן אָדָם וְשָׁאַלוֹ זֶה אֶת זֶה: "מִי אַתָּה, בֶּן אָדָם" "מִי אַתָּה, בֶּן אָדָם מֵאַיִן בָּאתָ לְכָאן" וְלֹא הָיָה רָצוֹנוֹ לְסַפֵּר לוֹ מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו וְהֵשִׁיב לוֹ: עַל יְדֵי הַבְּהֵמוֹת שֶׁהָיִיתִי רוֹעֶה בְּהֵמוֹת, וְתָעוּ שְׁתֵּי בְּהֵמוֹת לְכָאן, וְעַל יְדֵי זֶה בָּאתִי לְכָאן כַּנַ"ל וְשָׁאַל הוּא אֶת הָאָדָם שֶׁמָּצָא שָׁם עַל הָאִילָן: מֵאַיִן בָּאתָ אַתָּה לְכָאן ? הֵשִׁיב לוֹ: אֲנִי בָּאתִי לְכָאן עַל יְדֵי הַסּוּס שֶׁהָיִיתִי רוֹכֵב עַל הַסּוּס, וְעָמַדְתִּי לָפוּשׁ וְהָלַךְ הַסּוּס וְתָעָה בְּתוֹךְ הַיַּעַר וְהָיִיתִי רוֹדֵף אַחֲרָיו לְתָפְסוֹ וְהוּא בָּרַח יוֹתֵר, עַד שֶׁבָּאתִי לְכָאן

וְנִתְחַבְּרוּ שָׁם יַחַד שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם צַוָּתָא חֲדָא וְדִבְּרוּ בֵּינֵיהֶם שֶׁאֲפִלּוּ כְּשֶׁיָּבוֹאוּ לִישׁוּב, יִהְיוּ גַּם כֵּן בְּיַחַד בְּצַוָּתָא חֲדָא וְלָנוּ שָׁם שְׁנֵיהֶם וְשָׁמְעוּ קוֹל נַהֲמַת הַחַיּוֹת שֶׁהוֹמִים וְשׁוֹאֲגִים מְאד לִפְנוֹת בֹּקֶר שמַע קוֹל צחוק גְּדוֹלָה מְאד מְאד, עַל פָּנֵי כָּל הַיַּעַר שֶׁהָיְתָה מִתְפַּשֶּׁטֶת קוֹל הַצחוק עַל כָּל הַיַּעַר כִּי הָיְתָה צחוק גְּדוֹלָה מְאד מְאד עַד שֶׁהָיָה הָאִילָן מִזְדַּעְזֵעַ וּמִתְנַעְנֵעַ מִן הַקּוֹל וְהוּא נִתְבַּהֵל וְנִתְפַּחֵד מְאד מְאד מִזֶּה וְאָמַר לוֹ הַשֵּׁנִי: [הַיְנוּ זֶה הָאָדָם שֶׁמָּצָא שָׁם עַל הָאִילָן שֶׁשָּׁכַב שָׁם מִקֹּדֶם] שׁוּב אֵין אֲנִי מִתְפַּחֵד כְּלָל מִזֶּה כִּי כְּבָר אֲנִי לָן כָּאן

וֶה כַּמָּה לֵילוֹת וּבְכָל לַיְלָה סָמוּךְ אֶל הַיּוֹם נִשְׁמָע קוֹל הַצחוק הַזֶּה עַד שֶׁכָּל הָאֵילָנוֹת רוֹעֲשִׁים וּמְזַדְּעְזְעִים

וְנִתְבַּהֵל מְאד וְאָמַר לַחֲבֵרוֹ הַדָּבָר נִרְאֶה שֶׁזֶּהוּ מְקוֹם הַיְּדוּעִים [של השדים] כִּי בַּיְּשׁוּב לֹא נִשְׁמַע קוֹל צחוק כָּזֶה, כִּי מִי שָׁמַע קוֹל צחוק עַל כָּל הָעוֹלָם ? וְאַחַר כָּךְ נַעֲשֶׂה תֵּכֶף יוֹם וְהִסְתַּכְּלוּ וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה הַבְּהֵמוֹת שֶׁל זֶה עוֹמְדִים וְגַם הַסּוּס שֶׁל זֶה עוֹמֵד וְיָרְדוּ וְהִתְחִילוּ לִרְדף זֶה אַחַר הַבְּהֵמוֹת, וְזֶה אַחַר הַסּוּס וְהַבְּהֵמוֹת הָיוּ בּוֹרְחִים לְהַלָּן יוֹתֵר, וְהוּא רוֹדֵף וְכוּ' כַּנַּ"ל וְכֵן הַשֵּׁנִי רָדַף אַחַר הַסּוּס וְהַסּוּס בּוֹרֵחַ, עַד שֶׁנִּתְרַחֲקוּ וְנִתְעוּ זֶה מִזֶּה בְּתוֹךְ כָּךְ מָצָא שַׂק עִם לֶחֶם וְזֶה חָשׁוּב בְּוַדַּאי מְאד מְאד בַּמִּדְבָּר וְלָקַח הַשַּׂק עַל כְּתֵפוֹ, וְהָלַךְ אַחֲרֵי הַבְּהֵמוֹת

בְּתוֹךְ כָּךְ פָּגַע בְּאָדָם אֶחָד וְנִתְבַּהֵל מִתְּחִלָּה אַף אַף עַל פִּי כֵן הָיָה לוֹ לְנָחָמָה קְצָת מֵאַחַר שֶׁמָּצָא כָּאן אָדָם וְשָׁאַל אוֹתוֹ הָאָדָם: "אֵיךְ בָּאתָ לְכָאן ? " חָזַר הוּא וְשָׁאַל אֶת הָאָדָם הַזֶּה: "אֵיךְ בָּאתָ אַתָּה לְכָאן ? " הֵשִׁיב לוֹ: "אֲנִי, אֲבוֹתַי וַאֲבוֹת אֲבוֹתַי נִתְגַּדְּלוּ כָּאן אַךְ אַתָּה אֵיךְ בָּאתָ לְכָאן, כִּי לְכָאן לֹא יָבוֹא כְּלָל שׁוּם אָדָם מִן הַיִּשּׁוּב" וְנִתְבַּהֵל כִּי הֵבִין שֶׁאֵין זֶה אָדָם כְּלָל מֵאַחַר שֶׁאוֹמֵר שֶׁאֲבוֹת אֲבוֹתָיו נִתְגַּדְּלוּ כָּאן וְאָדָם מִן הַיִּשּׁוּב אֵינוֹ בָּא לְכָאן עַל כֵּן הֵבִין שֶׁבְּוַדַּאי אֵין זֶה אָדָם כְּלָל אַף אַף עַל פִּי כֵן לֹא עָשָׂה לוֹ כְּלָל וְקָרְבוֹ [הַיְנוּ שֶׁזֶּה הָאָדָם הַיַּעַר לֹא עָשָׂה שׁוּם רָעָה לָזֶה שֶׁהָלַךְ אַחֲרֵי הַבְּהֵמוֹת, שֶׁהוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֶת שֶׁנֶּחְלַף כַּנַּ"ל]

וְאָמַר לוֹ: [הַיְנוּ אָדָם הַיַּעַר לְבֶן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֶת] מָה אַתָּה עוֹשֶׂה כָּאן ? הֵשִׁיב לוֹ שֶׁהוּא רוֹדֵף אַחַר הַבְּהֵמוֹת כַּנַּ"ל אָמַר לוֹ הָאָדָם הַנַּ"ל: חָדַל לְךָ לְרָדְפוֹ אַחֲרֵי הָעֲוונוֹת! כִּי אֵין זֶה בְּהֵמוֹת כְּלָל רַק הָעֲוונוֹת שֶׁלְּךָ הֵם מוֹלִיכִים אוֹתְךָ כָּךְ דַּי לְךָ כְּבָר קִבַּלְתָּ אֶת שֶׁלְּךָ הַיְנוּ הָעֹנֶשׁ שֶׁלְּךָ כְּבָר קִבַּלְתָּ וְעַתָּה חָדַל לְךָ מִלְּרָדְפָם עוֹד בּוֹא עִמִּי וְתָבוֹא לְמַה שֶּׁיֵּאוֹת לְךָ וְהָלַךְ עִמּוֹ וְנִתְיַרֵא לְדַבֵּר עִמּוֹ וּלְשָׁאֲלוֹ כִּי אָדָם כָּזֶה פֶּן יִפְתַּח פִּיו וְיִבְלָעֵנוּ [הַיְנוּ שֶׁזֶּה הַבֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֶת הָלַךְ עִם הָאָדָם הַיַּעַר הַזֶּה וְהָיָה מִתְיָרֵא לְדַבֵּר עִמּוֹ וְלִשְׁאל אוֹתוֹ דָּבָר פֶּן יִפְתַּח פִּיו וְיִבְלָעֵנוּ כִּי הֵבִין שֶׁאֵין זֶה אָדָם כְּלָל] וְהָלַךְ אַחֲרָיו

בְּתוֹךְ כָּךְ פָּגַע אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁרָדַף אַחַר הַסּוּס כַּנַּ"ל וְתֵכֶף כְּשֶׁרָאָהוּ רָמַז לוֹ. תֵּדַע, שֶׁאֵין זֶה אָדָם כְּלָל, וְלֹא תִּשָּׂא וְתִתֵּן עִמּוֹ כְּלָל כִּי אֵין זֶה אָדָם כְּלָל! וְהָלַךְ מִיָּד וְלָחַשׁ לוֹ בְּאָזְנָיו כָּל זֶה שֶׁאֵין זֶה אָדָם כְּלָל, וְכוּ' כַּנַּ"ל וְהִסְתַּכֵּל חֲבֵירוֹ, [הַיְנוּ הָאָדָם שֶׁל הַסּוּס] וַיִּרְא וְהִנֵּה שַׂק עִם לֶחֶם עַל כְּתֵפוֹ וְהִתְחִיל לְהִתְחַנֵּן לוֹ. אָחִי! זֶה כַּמָּה יָמִים שֶׁלֹּא אָכַלְתִּי, תֵּן לִי לֶחֶם! הֵשִׁיב לוֹ: כָּאן בַּמִּדְבָּר אֵין מוֹעִיל שׁוּם דָּבָר כִּי חַיֵּי קוֹדְמִין וַאֲנִי צָרִיךְ הַלֶּחֶם בִּשְׁבִילִי וְהִתְחִיל לְהִתְחַנֵּן לוֹ וּלְבַקְּשׁוֹ מְאד. אָתֵּן לְךָ מַה שֶּׁאֶתֵּן [אַךְ בְּוַדַּאי אֵין מוֹעִיל שׁוּם מהַר וּמַתָּן בְּעֵד לֶחֶם בַּמִּדְבָּר] הֵשִׁיב לוֹ: מַה תִּתֵּן לִי, כִּי מַה תּוּכַל לְתֵת לִי בְּעַד לֶחֶם בַּמִּדְבָּר הֵשִׁיב לוֹ:

[הַיְנוּ זֶה שֶׁבִּקֵּשׁ הַלֶּחֶם, שֶׁהוּא הָאָדָם שֶׁל הַסּוּס, הֵשִׁיב לָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת, שֶׁהוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֶת] אֶתֵּן לְךָ כָּל עַצְמִי, שֶׁאֶמְכֹּר אֶת עַצְמִי לְךָ בְּעַד לֶחֶם וְנִתְיַשֵּׁב: [הַיְנוּ הָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת נִתְיַשֵּׁב בְּעַצְמוֹ] לִקְנוֹת אָדָם, כְּדַאי לִתֵּן לוֹ לֶחֶם! וְקָנָה אוֹתוֹ לְעֶבֶד עוֹלָם וְנִשְׁבַּע לוֹ בִּשְׁבוּעוֹת שֶׁיִּהְיֶה לוֹ עֶבֶד עוֹלָם גַּם כְּשֶׁיָּבוֹאוּ לְיַשּׁוּב וְהוּא יִתֵּן לוֹ לֶחֶם דְּהַיְנוּ, שֶׁיֹּאכְלוּ יַחַד מִן הַשֹּׂק עַד שֶׁיִּכְלֶה הַלֶּחֶם

וְהָלְכוּ יַחַד אַחֲרֵי הָאָדָם הַיַּעַר הַנַּ"ל וְזֶה הָעֶבֶד הוֹלֵךְ אַחֲרָיו [הַיְנוּ זֶה הָאָדָם שֶׁל הַסּוּס שֶׁנִּמְכַּר לְעֶבֶד לְהָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת הָלַךְ אַחֲרָיו אַחֲרֵי הָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת וּשְׁנֵיהֶם הָלְכוּ אַחֲרֵי אָדָם הַיַּעַר] וְעַל יְדֵי זֶה הֵקֵל עָלָיו קְצָת כְּשֶׁהָיָה צָרִיךְ לְהַגְבִּיהַּ אֵיזֶה דָּבָר אוֹ אֵיזֶה עִנְיָן אַחֵר הָיָה מְצַוֶּה עַל עַבְדּוֹ [הַיְנוּ עַל זֶה הָאָדָם שֶׁל הַסּוּס שֶׁנִּמְכַּר לוֹ לְעֶבֶד] שֶׁיַּגְבִּיהַּ לוֹ וְשֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ חֻפְצוֹ וְהָלְכוּ יַחַד אַחֲרֵי אָדָם הַיַּעַר הַנַּ"ל וּבָאוּ לְמָקוֹם שֶׁהָיוּ שָׁם נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים וְנִתְפַּחֵד מְאד וּמֵחֲמַת הַפַּחַד שָׁאַל אֶת הָאָדָם הַיַּעַר: אֵיךְ נַעֲבר כָּאן ? ! הֵשִׁיב לוֹ הֲלא גַּם זֶה יִפָּלֵא [אֶלָּא מַאי] אֵיךְ תִּכָּנֵס וְתָבוֹא לְבֵיתִי ? ! וְהֶרְאָהוּ אֶת בֵּיתוֹ שֶׁעוֹמֵד בָּאֲוִיר וְאֵיךְ תִּכָּנס בְּבֵיתִי ? ! וְהָלְכוּ עִם הָאָדָם הַיַּעַר הַנַּ"ל וְהֶעֱבִיר אוֹתָם בְּשָׁלוֹם וְהִכְנִיסָם לְבֵיתוֹ וְהֶאֱכִילָם וְהִשְׁקָם וְהָלַךְ לוֹ

וְזֶה [הַיְנוּ בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֶת שֶׁהוּא הָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת] הָיָה מְשַׁמֵּשׁ עִם עַבְדּוֹ הַנַּ"ל כְּכָל אֲשֶׁר הָיָה צָרִיךְ וְחָרָה לְהָעֶבֶד מְאד עַל אֲשֶׁר נִמְכַּר לְעֶבֶד בִּשְׁבִיל שָׁעָה אַחַת שֶׁהָיָה צָרִיךְ לֶחֶם לֶאֱכל כִּי עַתָּה יֵשׁ לָהֶם מַה לֶּאֱכל וְרק בִּשְׁבִיל שָׁעָה אַחַת יִהְיֶה עֶבֶד עוֹלָם וְהָיָה מִתְאַנֵּחַ וְגוֹנֵחַ: אֵיךְ בָּאתִי לִמְדָּה כָּזוֹ, לִהְיוֹת עֶבֶד שָׁאַל לוֹ: [הַיְנוּ בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֶת שֶׁהוּא הָאָדוֹן שֶׁלּוֹ שָׁאַל אוֹתוֹ] וּבְאֵיזֶה גְּדֻלָּה הָיִיתָ, שֶׁאַתָּה מִתְאַנֵּחַ עַל שֶׁבָּאתָ לִמְדָּה זוֹ ?

הֵשִׁיב לוֹ וְסִפֵּר לוֹ אֵיךְ שֶׁהוּא הָיָה מֶלֶךְ, וְהָיוּ מְרַנְּנִים עָלָיו שֶׁנֶּחֱלַף וְכוּ' כַּנַּ"ל [כִּי בֶּאֱמֶת זֶה הָאָדָם שֶׁל הַסּוּס, הוּא הוּא הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל אֲשֶׁר בֶּאֱמֶת הוּא בֶּן הַשִּׁפְחָה כַּנַּ"ל] וְגֵרֵשׁ אֶת חֲבֵרוֹ כַּנַּ"ל וּפַעַם אַחַת בָּא עַל דַּעְתּוֹ שֶׁלֹּא טוֹב עָשָׂה וְנִתְחָרֵט וְכוּ' וְהָיוּ בָּאִים עָלָיו חֲרָטוֹת תָּמִיד עַל הַמַּעֲשֶׂה הָרָעָה וְהָעוֹלָה הַגְּדוֹלָה שֶׁעָשָׂה נֶגֶד חֲבֵרוֹ פַּעַם אַחַת חָלַם לוֹ שֶׁהַתִּקּוּן שֶׁלּוֹ הוּא, שֶׁיַּשְׁלִיךְ אֶת הַמְּלוּכָה וְיֵלֵךְ לְמָקוֹם שֶׁעֵינָיו יִשְׂאוּ אוֹתוֹ, וּבָזֶה יִתָּקֵן חֶטְאוֹ וְלֹא רָצָה לַעֲשׂוֹת כָּזֹאת אַךְ הָיוּ מְבַלְבְּלִין אוֹתוֹ תָּמִיד חֲלוֹמוֹת הַלָּלוּ, שֶׁיַּעֲשֶׂה כַּנַּ"ל עַד שֶׁנִּגְמַר בְּדַעְתּוֹ, שֶׁיַּעֲשֶׂה כָּךְ וְהִשְׁלִיךְ אֶת הַמְּלוּכָה וְהָלַךְ בַּאֲשֶׁר הָלַךְ, עַד שֶׁבָּא לְכָאן וְעַתָּה יִהְיֶה עֶבֶד

וְזֶה שָׁמַע אֶת כָּל זֶה וְשָׁתַק [הַיְנוּ זֶה הַבֵּן מֶלֶךְ הָאֱמֶת, שֶׁהוּא הָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת שָׁמַע כָּל זֶה שֶׁסִּפֵּר לוֹ הָאָדָם שֶׁל הַסּוּס, שֶׁהוּא עַכְשָׁו עַבְדּוֹ וְשָׁתַק] וְאָמַר: אֶרְאֶה וְאֶתְיַשֵּׁב אֵיךְ לִנְהֹג עִם זֶה

בַּלַּיְלָה בָּא הָאָדָם הַיַּעַר הַנַּ"ל וְנָתַן לָהֶם לֶאֱכל וְלִשְׁתּוֹת, וְלָנוּ שָׁם לִפְנוֹת בֹּקֶר שָׁמְעוּ קוֹל הַצחוק הַגְּדוֹלָה מְאד כַּנַּ"ל, עַד שֶׁכָּל הָאִילָנוֹת הָיוּ רוֹעֲשִׁים וּמִזְדַּעְזְעִים כַּנַּ"ל וְהֵסִיתוּ [הֵינוּ הָעֶבֶד הֵסִית אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֶת, שֶׁהוּא אֲדוֹנוֹ] לִשְׁאל אֶת אָדָם הַיַּעַר מַה זאת וּשְׁאָלוֹ: מַה קּוֹל הַצחוק הַגְּדוֹלָה הַזאת סָמוּךְ לַבֹּקֶר ? הֵשִׁיב לוֹ: זֶהוּ צחוק, שֶׁהַיּוֹם שׂוֹחֵק מִן הַלַּיְלָה שֶׁהַלַּיְלָה שׂוֹאֶלֶת אֶת הַיּוֹם: מַדּוּעַ כְּשֶׁאַתָּה בָּא, אֵין לִי שֵׁם ? וְאָזַי הַיּוֹם שׂוֹחֵק וְעוֹשֶׂה צחוק גְּדוֹלָה וְאַחַר כָּךְ נַעֲשֶׂה יוֹם וְזֶהוּ קוֹל הַצחוק הַנַּ"ל וְנִפְלָא בְּעֵינָיו כִּי זֶהוּ עִנְיָן פֶּלֶא, שֶׁהַיּוֹם שׂוֹחֵק מִן הַלַּיְלָה

בַּבֹּקֶר חָזַר הָאָדָם הַיַּעַר וְהָלַךְ לוֹ וְהֵם הָיוּ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים שָׁם בַּלַּיְלָה חָזַר וּבָא, וְאָכְלוּ וְשָׁתוּ וְלָנוּ בַּלַּיְלָה שָׁמְעוּ קוֹל הַחַיּוֹת, שֶׁכֻּלָּם שׁוֹאֲגִים וְהוֹמִים בְּקוֹלוֹת מְשֻׁנּוֹת שֶׁכָּל הַחַיּוֹת וְהָעוֹפוֹת כֻּלָּם נָתְנוּ בְּקוֹלָם הָאַרְיֵה הָיָה שׁוֹאֵג וְהַלָּבִיא הוֹמֶה בְּקוֹל אַחַר וְהָעוֹפוֹת מְצַפְצְפִים וּמְקַשְׁקְשִׁים בְּקוֹלָם וְכֵן כֻּלָּם הוֹמִים בְּקוֹלוֹת וּבִתְחִלָּה נִזְדַּעְזְעוּ מְאד, וְלֹא הִטּוּ אָזְנָם אֶל הַקּוֹל מֵחֲמַת הַפַּחַד אַחַר כָּךְ הִטּוּ אָזְנָם וְשָׁמְעוּ, שֶׁהוּא קוֹל נְגִינָה וְזִמְרָה נִפְלָאָה וְנוֹרָאָה מְאד וְהִטּוּ אָזְנָם יוֹתֵר וְשָׁמְעוּ, שֶׁהוּא קוֹל זִמְרָה וּנְגִינָה נִפְלָא מְאד מְאד שֶׁהוּא תַּעֲנוּג נִפְלָא וְעָצוּם מְאד לִשְׁמעַ זאת שֶׁכָּל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁל הָעוֹלָם כֻּלָּם כְּאַיִן, וְאֵינָם נֶחֱשָׁבִים, וּבְטֵלִים לְגַמְרֵי נֶגֶד הַתַּעֲנוּג הַנִּפְלָא הַזֶּה שֶׁל הַנְּגִינָה הַזאת וְדִבְּרוּ בֵּינֵיהֶם, שֶׁיִּשָּׁאֲרוּ כָּאן כִּי יֵשׁ לָהֶם לֶאֱכל וְלִשְׁתּוֹת וּמִתְעַנְּגִים בְּתַעֲנוּג נִפְלָא כָּזֶה, שֶׁכָּל מֵינֵי תַּעֲנוּגִים בְּטֵלִים כְּנֶגֶד זֶה וְהֵסִית הָעֶבֶד אֶת הָאָדוֹן [הַיְנוּ בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֶת] לִשְׁאל אוֹתוֹ [אֶת אָדָם הַיַּעַר] מַה זאת וּשְׁאָלוֹ

הֵשִׁיב לוֹ, שֶׁזֶּהוּ אֵיךְ שֶׁהַחַמָּה עוֹשָׂה מַלְבּוּשׁ לְהַלְּבָנָה וְאָמְרוּ כָּל הַחַיּוֹת שֶׁל הַיַּעַר הֱיוֹת שֶׁהַלְּבָנָה עוֹשָׂה לָהֶם טוֹבוֹת גְּדוֹלוֹת כִּי עִקַּר מֶמְשַׁלְתָּם הוּא בַּלַּיְלָה כִּי לִפְעָמִים הֵם צְרִיכִין לִכָּנֵס בַּיְשׁוּב וּבַיּוֹם אֵין יְכוֹלִים וְעִקַּר מֶמְשַׁלְתָּם בַּלַּיְלָה וְהַלְּבָנָה עוֹשָׂה לָהֶם טוֹבָה כָּזוֹ, שֶׁמְּאִירָה לָהֶם עַל כֵּן הִסְכִּימוּ שֶׁיַּעֲשׂוּ נִגּוּן חָדָשׁ לִכְבוֹד הַלְּבָנָה וְזֶהוּ קוֹל הַנְּגִינָה שֶׁאַתֶּם שׁוֹמְעִים [דְּהַיְנוּ שֶׁכָּל הַחַיּוֹת וְהָעוֹפוֹת מְנַגְּנִים נִגּוּן חָדָשׁ לִכְבוֹד הַלְּבָנָה שֶׁקִּבְּלָה מַלְבּוּשׁ מִן הַחַמָּה] וּכְשֶׁשָּׁמְעוּ שֶׁזֶּהוּ נִגּוּן הִטּוּ אָזְנָם יוֹתֵר וְשָׁמְעוּ שֶׁהוּא נִגּוּן נִפְלָא וְנָעִים מְאד מְאד וְאָמַר לָהֶם הָאָדָם הַיַּעַר הַנַּ"ל מַה זֶּה חִדּוּשׁ אֶצְלְכֶם הֲלֹא יֵשׁ אֶצְלִי כְּלִי, שֶׁקִּבַּלְתִּי מֵאֲבוֹתַי, שֶׁהֵם יָרְשׁוּ מֵאֲבוֹת אֲבוֹתֵיהֶם שֶׁהַכְּלִי עֲשׂוּיָה עִם עֲלִים וְצִבְעוֹנִים כָּאֵלּוּ שֶׁכְּשֶׁמַּנִּיחִים הַכְּלִי הַזאת עַל אֵיזֶה בְּהֵמָה אוֹ עוֹף אֲזַי תֵּכֶף מַתְחִיל לְנַגֵּן הַנִּגּוּן הַזֶּה אַחַר כָּךְ חָזַר וְנַעֲשָׂה הַצחוק הַנַּ"ל, וְנַעֲשָׂה יוֹם וְהָלַךְ לוֹ הָאָדָם הַיַּעַר הַנַּ"ל וְהוּא [הַיְנוּ בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֶת] הָלַךְ לְחַפֵּשׂ אַחַר הַכְּלִי הַנַּ"ל וְחִפֵּשׂ בְּכָל אוֹתוֹ הַחֶדֶר וְלֹא מָצָא וּלְהַלָּן יוֹתֵר הָיָה מִתְיָרֵא לֵילֵךְ וְהֵם,

הַיְנוּ הָאָדוֹן [שֶׁהוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֶת] וְהָעֶבֶד [שֶׁהוּא בֶּן הַשִּׁפְחָה בֶּאֱמֶת, שֶׁהָיָה מִתְּחִלָּה מֶלֶךְ כַּנַ"ל] הָיוּ מִתְיָרְאִים לוֹמַר לְאָדָם הַיַּעַר הַנַ"ל שֶׁיּוֹלִיכֵם לְיִשּׁוּב

אַחַר כָּךְ בָּא אָדָם הַיַּעַר הַנַ"ל וְאָמַר לָהֶם, שֶׁיּוֹלִיכֵם לְיִשּׁוּב וְהוֹלִיךְ אוֹתָם לְיִשּׁוּב וְלָקַח אֶת הַכְּלִי הַנַ"ל וּנְתָנָהּ לְבֶן הַמֶּלֶךְ הָאֱמִתִּי וְאָמַר לוֹ. הַכְּלִי אֲנִי נוֹתֵן לְךָ וְעִם הָאָדָם הַזֶּה [הַיְנוּ הָעֶבֶד שֶׁלּוֹ, שֶׁהוּא בֶּן הַשִּׁפְחָה בֶּאֱמֶת, שֶׁהָיָה מֶלֶךְ תְּחִלָּה מֵחֲמַת הַחֹלּוּף, כַּנַ"ל] תֵּדַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג עִמּוֹ וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: לְהֵיכָן נֵלֵךְ ? אָמַר לָהֶם שֶׁיִּשְׁאֲלוּ וְיִדְרְשׁוּ אַחַר הַמְּדִינָה, שֶׁנִּקְרֵאת בַּשֵּׁם הַזֶּה הַמְּדִינָה טִפְּשִׁית וְהַמֶּלֶךְ חָכָם שְׁאֲלוּ אוֹתוֹ: לְהֵיכָן וּלְאֵיזֶה צַד נִתְחַיֵּל לִשְׁאֹל אַחַר הַמְּדִינָה הַזֹּאת ? הֶרְאָה לָהֶם בְּיָדוֹ לְצַד פְּלוֹנִי [כְּמַרְאֶה בְּאֶצְבַּע] וְאָמַר הָאָדָם הַיַּעַר לְהַבֶּן מֶלֶךְ הָאֱמִתִּי לֵךְ לְשָׁם, אֶל הַמְּדִינָה הַנַ"ל, וְשָׁם תִּבּוֹא אֶל הַגְּדֵלָה שֶׁלְּךָ

וְהָלְכוּ לָהֶם וְהָיוּ הוֹלְכִים בְּדַרְכָּם וְהָיוּ מִתְאַוִּים מְאד לִמְצא אֵיזֶה חַיָּה אוֹ בְּהֵמָה לְנַסּוֹת אֶת הַכְּלִי הַנַ"ל אִם תּוֹכַל לְנַגֵּן כַּנַ"ל אַךְ עֲדַיִן לֹא הָיוּ רוֹאִים שׁוּם מִין חַיָּה אַחַר כָּךְ בָּאוּ יוֹתֵר לְיִשּׁוּב וּמָצְאוּ אֵיזֶה בְּהֵמָה וְהִנִּיחוּ הַכְּלִי עָלֶיהָ וְהִתְחִילָה לְנַגֵּן כַּנַ"ל וְהָיוּ הוֹלְכִים וּבָאִים, עַד שֶׁבָּאוּ אֶל הַמְּדִינָה הַנַ"ל וְאוֹתָהּ הַמְּדִינָה הָיְתָה חוֹמָה סָבִיב לָהּ וְאֵין נִכְנָסִין אֵלֶיהָ כִּי אִם בְּשַׁעַר אֶחָד וּצְרִיכִים לְסַבֵּב כַּמָּה פַּרְסָאוֹת, עַד שֶׁבָּאִין אֶל הַשַּׁעַר לְכָנֵס אֶל הַמְּדִינָה וְהָלְכוּ וְסָבְבוּ, עַד שֶׁבָּאוּ אֶל הַשַּׁעַר בְּבוֹאָם אֶל הַשַּׁעַר, לֹא רָצוּ לְהַנִּיחַ אוֹתָם לְכָנֵס הָיוּת שֶׁהַמֶּלֶךְ שֶׁל הַמְּדִינָה מֵת וְנִשְׁאַר הַבֵּן מֶלֶךְ וְהִנִּיחַ הַמֶּלֶךְ צַוָּאָה בַּאֲשֶׁר שֶׁעַד עַכְשָׁו הָיוּ קוֹרְאִין אֶת הַמְּדִינָה, מדינה טפשית ומלך חכם עַכְשָׁו יְהֵא קוֹרְאִין אוֹתָהּ לְהֶפֶךְ, מדינה חכמה ומלך טיפש וּמִי שֶׁיַּחְגֹּר מָתְנָיו לָזֶה, שֶׁיַּחֲזֹר הַשֵּׁם לְקַדְמוּתוֹ דְּהַיְנוּ שֶׁיִּהְיוּ חוֹזְרִים וְקוֹרְאִים אֶת הַמְּדִינָה בַּשֵּׁם הָרִאשׁוֹן דְּהַיְנוּ מְדִינָה טִפְּשִׁית וּמֶמֶּלֶךְ חָכָם הוּא יִהְיֶה מֶלֶךְ עַל כֵּן אֵין מַנִּיחִין שׁוּם אָדָם לְכָנֵס אֶל הַמְּדִינָה כִּי אִם מִי שֶׁיַּחְגֹּר מָתְנָיו לָזֶה עַל כֵּן לֹא רָצוּ לְהַנִּיחַ אוֹתוֹ לְכָנֵס וְאָמְרוּ לוֹ הַאִתָּה יָכוֹל לַחֲגֹר מָתְנֶיךָ לָזֶה, לְהַחֲזִיר אֶל הַמְּדִינָה הַשֵּׁם הָרִאשׁוֹן ? וּבְוַדַּאי אִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיס עַצְמוֹ לְדָבָר כָּזֶה וְלֹא יָכְלוּ לִכְנס וְהֵסִיתוּ הָעֶבֶד הַנַ"ל, שֶׁיַּחְזְרוּ לְבֵיתָם אַךְ הוּא לֹא רָצָה לַחֲזֹר מֵחֲמַת שֶׁהָאָדָם הַיַּעַר אָמַר לוֹ שֶׁיֵּלֵךְ לִמְדִינָה זוֹ, וְשָׁם יָבוֹא לַגְּדֻלָּה שֶׁלּוֹ

בְּתוֹךְ כָּךְ בָּא לְשָׁם עוֹד אָדָם אֶחָד שֶׁהָיָה רוֹכֵב עַל סוּס וְרָצָה לִכְנֹס וְלֹא הִנִּיחוּ אוֹתוֹ גַּם כֵּן לִכְנֹס מֵחֲמַת הַנַ"ל בְּתוֹךְ כָּךְ רָאָה שֶׁעוֹמֵד הַסּוּס שֶׁל אוֹתוֹ הָאָדָם וְלָקַח הַכְּלִי הַנַ"ל וְהִנִּיחָהּ עַל הַסּוּס וְהִתְחִיל לְנַגֵּן הַנִּגּוּן הַנִּפְלָא מְאד כַּנַ"ל וּבְקֹשׁ מְאד הָאָדָם שֶׁל הַסּוּס שֶׁיִּמְכֹּר לוֹ הַכְּלִי הַזֹּאת וְלֹא רָצָה לְמָכְרָהּ וְהֵשִׁיב לוֹ מַה תּוֹכַל לִתֵּן לִי בְּעַד כְּלִי נִפְלָאָה כָּזוֹ ?

אָמַר לוֹ הָאָדָם שֶׁל הַסּוּס הַנַ"ל מַה תּוֹכַל לִפְעל עִם הַכְּלִי הַזֹּאת ? [הֲלֹא הוּא רַק] שֶׁתַּעֲשֶׂה עִמָּהּ קָאמֶעדְיֶא [משחק הצגה], וּתְקַבֵּל דִּינָר אֲבָל אֲנִי יוֹדֵעַ דָּבָר, שֶׁהוּא טוֹב יוֹתֵר מֵהַכְּלִי

שֶׁלְּךָ דְּהַיְנוּ שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ דָּבָר, שֶׁקִּבַּלְתִּי מֵאֲבוֹת אֲבוֹתַי לִהְיוֹת מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר הַיְנוּ שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ דָּבָר כָּזֶה, שֶׁקִּבַּלְתִּי מֵאֲבוֹת אֲבוֹתַי שֶׁיְּכוֹלִים לִהְיוֹת עַל יָדֵהּ מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר שֶׁכְּשֶׁאֶחָד אוֹמֵר אֵיזֶה דִּבּוּר בָּעוֹלָמָא יְכוֹלִים עַל יְדֵי הַקַּבָּלָה הַנַּ"ל, שֶׁיֵּשׁ לִי, לְהָבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר וַעֲדַיִן לֹא גִּלִּיתִי זֹאת לְשׁוּם אָדָם בָּעוֹלָם בְּכֵן אֲנִי אֲלַמֵּד אוֹתְךָ הַדָּבָר הַזֶּה וְאַתָּה תִּתֵּן לִי הַכְּלִי הַזֹּאת הַנַּ"ל

וְנִתְיַשֵּׁב [הַבֵּן מֶלֶךְ הָאֱמֶת, שֶׁהָיָה לוֹ הַכְּלִי הַזֹּאת כַּנַּ"ל] שֶׁבֶּאֱמֶת הוּא דָּבָר נִפְלָא לִהְיוֹת מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר וְנָתַן לוֹ הַכְּלִי הַנַּ"ל וְהוּא [הַיְנוּ הָאָדָם שֶׁל הַסּוּס הַנַּ"ל] הָלַךְ וְלִמְּדוֹ הַדָּבָר הַנַּ"ל לִהְיוֹת מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר וְהַבֵּן מֶלֶךְ הָאֱמֶת מֵאַחַר שֶׁנַּעֲשָׂה מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר הָיָה הוֹלֵךְ שָׁם אֵצֶל שַׁעַר הַמְּדִינָה הַנַּ"ל וְהֵבִין, שֶׁהוּא בְּאֶפְשָׁר שֶׁיַּחְגֹּר מָתְנָיו לָזֶה לְהַחֲזִיר לְהַמְּדִינָה שֵׁם הָרִאשׁוֹן כִּי כְּבָר נַעֲשָׂה מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר עַל כֵּן הֵבִין שֶׁהוּא בְּאֶפְשָׁר אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן אֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיךְ וּמָה, אֵיךְ יוּכַל לַעֲשׂוֹת זאת אַף עַל פִּי כֵן, מֵאַחַר שֶׁנַּעֲשָׂה מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר עַל כֵּן הֵבִין, שֶׁהוּא בְּאֶפְשָׁר

וְנִתְיַשֵּׁב, שֶׁיְּצַוֶּה לְהַנִּיחַ אוֹתוֹ לִכְנֹס, וְהוּא יַכְנִיס עַצְמוֹ לָזֶה [הַיְנוּ לְהַחֲזִיר לְהַמְּדִינָה שֵׁם הָרִאשׁוֹן] וּמַה יַּפְסִיד בָּזֶה ? וְאָמַר [לְאוֹתָן הָאֲנָשִׁים, שֶׁלֹּא רָצוּ לְהַנִּיחַ לִכְנֹס שָׁם שׁוּם אָדָם, כִּי אִם מִי שֶׁיַּחְגֹּר מָתְנָיו לָעִנְיָן הַנַּ"ל] שֶׁיַּנִּיחוּ אוֹתוֹ לִכְנֹס וְהוּא יַחְגֹּר מָתְנָיו לָעִנְיָן הַנַּ"ל לְהַחֲזִיר אֶל הַמְּדִינָה שֵׁם הָרִאשׁוֹן וְהִנִּיחוּ אוֹתוֹ לִכְנֹס וְהוֹדִיעוּ אֶל הַשָּׂרִים שֶׁנִּמְצָא אִישׁ כָּזֶה, שֶׁרוֹצֶה לַחֲגֹר מָתְנָיו לָזֶה לְהַחֲזִיר לְהַמְּדִינָה שֵׁם הָרִאשׁוֹן וְהֵבִיאוּהוּ אֶל הַשָּׂרִים שֶׁל הַמְּדִינָה

וְאָמְרוּ לוֹ הַשָּׂרִים. תֵּדַע, שֶׁגַּם אֲנַחְנוּ אֵין אָנוּ טִפְּשִׁים, חַס וְשָׁלוֹם רַק שֶׁהַמֶּלֶךְ שֶׁהָיָה, הָיָה חָכָם גָּדוֹל מְפֻלָּג מְאד, אֲשֶׁר כְּנֶגְדּוֹ הָיִינוּ כֻּלָּנוּ נֶחֱשָׁבִים טִפְּשִׁים וְעַל כֵּן הָיְתָה הַמְּדִינָה נִקְרֵאת מְדִינָה טִפְּשִׁית וּמֶלֶךְ חָכָם וְאַחַר כָּךְ נִפְטַר הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל, וְנִשְׁאַר הַבֵּן מֶלֶךְ וְגַם הוּא חָכָם, אֲבָל כְּנֶגְדּוֹ אֵינוֹ חָכָם כְּלָל עַל כֵּן נִקְרֵאת הַמְּדִינָה [עַכְשָׁו] לְהֵפֶךְ: מְדִינָה חֲכָמָה וּמֶלֶךְ טִפֵּשׁ

וְהִנִּיחַ הַמֶּלֶךְ צַוָּאָה שֶׁמִּי שֶׁיִּמְצָא חָכָם כָּזֶה, שֶׁיּוּכַל לְהַחֲזִיר לְהַמְּדִינָה שֵׁם הָרִאשׁוֹן הוּא יִהְיֶה מֶלֶךְ וְצִוָּה לְבָנוֹ שֶׁכְּשֶׁיִּמְצֵא אִישׁ כָּזֶה יִסְתַּלֵּק הוּא מִן הַמְּלוּכָה, וְאוֹתוֹ הָאִישׁ יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מֶלֶךְ הַיְנוּ כְּשֶׁיִּמְצֵא חָכָם כָּזֶה, שֶׁיִּהְיֶה מֻפְלָג בְּחָכְמָה מְאד מְאד עַד שֶׁכְּנֶגְדּוֹ יִהְיוּ כֻּלָּם טִפְּשִׁים הוּא יִהְיֶה מֶלֶךְ כִּי זֶה הָאִישׁ יָכוֹל לְהַחֲזִיר לְהַמְּדִינָה שֵׁם הָרִאשׁוֹן כִּי יִהְיוּ חוֹזְרִים וְקוֹרִין אוֹתָהּ מְדִינָה טִפְּשִׁית וּמֶלֶךְ חָכָם כִּי הֵם כֻּלָּם טִפְּשִׁים כְּנֶגְדּוֹ עַל כֵּן תֵּדַע לְאֵיזֶה דָּבָר אַתָּה מַכְנִיס עַצְמְךָ [כָּל זֶה אָמְרוּ לוֹ הַשָּׂרִים הַנַּ"ל]

וְאָמְרוּ לוֹ [הַיְנוּ גַּם כֵּן הַשָּׂרִים הַנַּ"ל, כִּי כָּל זֶה הוּא הֶמְשֵׁךְ דִּבְרֵיהֶם]. הַנִּסָּיוֹן יִהְיֶה, אִם אַתָּה חָכָם כָּזֶה. הֱיוֹת שֶׁיֵּשׁ כָּאן גַּן, שֶׁנִּשְׁאַר מִן הַמֶּלֶךְ שֶׁהָיָה, שֶׁהוּא הָיָה חָכָם גָּדוֹל מְאד וְהַגַּן הוּא נִפְלָא מְאד מְאד שֶׁגִּדְלִים בּוֹ כָּל מַתָּכוֹת כְּלֵי כֶּסֶף וּכְלֵי זָהָב וְהוּא נִפְלָא וְנוֹרָא מְאד אַךְ אִי אֶפְשָׁר לְכָנֵס בּוֹ כִּי כְּשֶׁנִּכְנָס בּוֹ אָדָם אֲזַי תֵּכֶף מַתְחִילִין שָׁם לְרָדְפוֹ וְרוֹדְפִין אוֹתוֹ, וְהוּא צוֹעֵק וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל וְאֵינוֹ רוֹאֶה מִי רוֹדֵף אוֹתוֹ וְכָךְ הֵם רוֹדְפִין אוֹתוֹ עַד שֶׁמַּבְרִיחִין אוֹתוֹ מִן הַגַּן עַל כֵּן נִרְאֶה אִם אַתָּה חָכָם אִם תּוּכַל לְכָנֵס אֶל הַגַּן הַזֶּה

וְשָׁאַל אִם מַכִּים אֶת הָאָדָם הַנִּכְנָס אָמְרוּ לוֹ שֶׁהָעִקָּר שֶׁרוֹדְפִין אוֹתוֹ וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלָל מִי וְמִי רוֹדֵף אוֹתוֹ, וּבוֹרֵחַ בְּבֶהָלָה גְּדוֹלָה מְאד כִּי כֵן סִפְּרוּ לָהֶם בְּנֵי אָדָם שֶׁנִּכְנְסוּ לְשָׁם

וְהָלַךְ אֶל הַגַּן [הַיְנוּ זֶה הַבֶּן מֶלֶךְ הָאֱמֶת] וְרָאָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ חוֹמָה סָבִיב, וְהַשַּׁעַר פָּתוּחַ, וְאֵין שָׁם שׁוֹמְרִים כִּי בְּוַדַּאי אֵין צְרִיכִים שׁוֹמְרִים לְזֶה הַגַּן וְהָיָה הוֹלֵךְ אֶצֶל הַגַּן וְהִסְתַּכֵּל וְרָאָה, שֶׁעוֹמֵד שָׁם אֶצֶל הַגַּן אָדָם הַיְנוּ שֶׁהָיָה מְצַיֵּר שָׁם אָדָם וְהִסְתַּכֵּל וְרָאָה שֶׁלְּמַעְלָה, מֵעַל הָאָדָם, יֵשׁ דַּף, [שֶׁקּוֹרִין לוּח] וְכָתוּב שָׁם, שֶׁזֶּה הָאָדָם הָיָה מֶלֶךְ לִפְנֵי כַּמָּה מֵאוֹת שָׁנִים וּבִימֵי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה הָיָה שָׁלוֹם כִּי עַד אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ הָיָה מִלְחָמוֹת וְכֵן אַחֲרָיו הָיָה מִלְחָמוֹת וּבִימֵי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה הָיָה שָׁלוֹם

וְהִתְבּוֹנֵן מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נַעֲשָׂה מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, כַּנַּ"ל שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בְּזֶה הָאָדָם שֶׁכְּשֶׁנִּכְנָסִין לַגַּן וְרוֹדְפִין אוֹתוֹ אֵין צְרִיכִין לִבְרֹחַ כְּלָל, רַק לַעֲמד עַצְמוֹ אֶצֶל הָאָדָם, וְעַל יְדֵי זֶה יִנָּצֵל וְיוֹתֵר מִזֶּה שֶׁאִם יִקָּחוּ אֶת הָאָדָם הַזֶּה וְיַעֲמִידוּ אוֹתוֹ לִפְנִים בְּתוֹךְ הַגַּן הַזֶּה אֲזַי יוּכַל כָּל אָדָם לִכָּנֵס בְּשָׁלוֹם אֶל הַגַּן הַזֶּה וְכָל זֶה הֵבִין זֶה הַבֶּן מֶלֶךְ הָאֱמֶת עַל יְדֵי שֶׁהָיָה מֵבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר, כַּנַּ"ל]

וְהָלַךְ וְנִכְנַס אֶל הַגַּן וְתֵכֶף כְּשֶׁהִתְחִילוּ לְרָדְפוֹ הָלַךְ וְעָמַד אֵצֶל הָאָדָם הַנַּ"ל, שֶׁעוֹמֵד אֵצֶל הַגַּן מִבַּחוּץ וְעַל יְדֵי זֶה יָצָא בְּשָׁלוֹם, בְּלִי פֶּגַע כְּלָל כִּי אֲחֵרִים, כְּשֶׁנִּכְנְסוּ לַגַּן וְהִתְחִילוּ לָרְדָפָם הָיוּ בּוֹרְחִים בְּבֶהָלָה גְּדוֹלָה מְאד, וְהָיוּ מַכִּים וְנִלְקִים עַל יְדֵי זֶה וְהוּא יָצָא בְּשָׁלוֹם וְשַׁלְוָה עַל יְדֵי שֶׁעָמַד עַצְמוֹ אֵצֶל הָאָדָם הַנַּ"ל

וְהַשָּׂרִים רָאוּ וְתָמְהוּ עַל שֶׁיָּצָא בְּשָׁלוֹם וַאֲזַי צִוּוּ [זֶה הַבֶּן מֶלֶךְ הָאֱמֶת] לְקַח אֶת הָאָדָם הַנַּ"ל וּלְהַעֲמִיד אוֹתוֹ בִּפְנִים בְּתוֹךְ הַגַּן וְכֵן עָשׂוּ וַאֲזַי עָבְרוּ כָּל הַשָּׂרִים בְּתוֹךְ הַגַּן וְנִכְנְסוּ וְיָצְאוּ בְּשָׁלוֹם, בְּלִי פֶּגַע כְּלָל

אָמְרוּ לוֹ הַשָּׂרִים אַף עַל פִּי כֵן, אַף עַל פִּי שֶׁרָאִינוּ מִמְּךָ דָּבָר כָּזֶה אַף עַל פִּי כֵן בִּשְׁבִיל דָּבָר אֶחָד אֵין רָאוּי לִתֵּן לְךָ הַמְלוּכָה נְנַסֶּה אוֹתְךָ עוֹד בְּדָבָר אֶחָד אָמְרוּ לוֹ. הֱיוֹת שֶׁיֵּשׁ כָּאן כִּסֵּא מֵהַמֶּלֶךְ שֶׁהָיָה וְהַכִּסֵּא גָּבוֹהַּ מְאד וְאֵצֶל הַכִּסֵּא עוֹמְדִים כָּל מִינֵי חַיּוֹת וְעוֹפוֹת שֶׁל עֵץ [הַיְנוּ שֶׁהֵם חֲתוּכִים וּמְתֻקָּנִים מִן עֵץ] וְלִפְנֵי הַכִּסֵּא עוֹמֵד מִטָּה וְאֵצֶל הַמִּטָּה עוֹמֵד שֻׁלְחָן

וְעַל הַשֻּׁלְחָן עוֹמֵד מְנוֹרָה וּמִן הַכִּסֵּא יוֹצְאִים דְּרָכִים כְּבוּשִׁים וְהַדְּרָכִים הֵם בְּנוּיִים בְּבִנְיָן חוֹמָה וְאֵלּוּ הַדְּרָכִים יוֹצְאִים מִן הַכִּסֵּא לְכָל צַד וְאֵין אָדָם יוֹדֵעַ כְּלָל מָה עִנְיַן הַכִּסֵּא הַזֶּה עִם הַדְּרָכִים הַלָּלוּ וְאֵלּוּ הַדְּרָכִים כְּשֶׁהֵם יוֹצְאִים וּמִתְפַּשְּׁטִים לְהַלָּן אֵיזֶה שִׁעוּר עוֹמֵד שָׁם אַרְיֵה שֶׁל זָהָב וְאִם יֵלֵךְ וְיִתְקָרֵב אֲצָלוֹ אֵיזֶה אָדָם אֲזַי יִפְתַּח אֶת פִּיו וְיִבְלָעֶנּוּ וּלְהַלָּן מִן אוֹתוֹ הָאַרְיֵה מִתְפַּשֵּׁט הַדֶּרֶךְ עוֹד לְהַלָּן יוֹתֵר וְכֵן בִּשְׁאָר הַדְּרָכִים, הַיּוֹצְאִים מִן הַכִּסֵּא הֵינוּ שֶׁגַּם הַדֶּרֶךְ הַשֵּׁנִי, הַיּוֹצֵא מִן הַכִּסֵּא לְצַד אַחֵר, הוּא גַּם כֵּן כָּךְ כְּשֶׁמִּתְפַּשֵּׁט וְנִמְשָׁךְ הַדֶּרֶךְ אֵיזֶה שִׁעוּר עוֹמֵד שָׁם מִין חַיָּה אַחַר כְּגוֹן לְבִיא שֶׁל מֵינֵי מַתָּכוֹת וְשָׁם גַּם כֵּן אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם כַּנַּ"ל וּלְהַלָּן מִתְפַּשֵּׁט הַדֶּרֶךְ יוֹתֵר וְכֵן בִּשְׁאָר הַדְּרָכִים וְאֵלּוּ הַדְּרָכִים הֵם מִתְפַּשְּׁטִים וְהוֹלְכִים בְּכָל הַמְּדִינָה כֻּלָּהּ וְאֵין שׁוּם אָדָם יוֹדֵעַ עִנְיַן הַכִּסֵּא הַנַּ"ל עִם כָּל הַדְּבָרִים הַנַּ"ל עִם הַדְּרָכִים הַנַּ"ל עַל כֵּן תִּתְנַסֶּה בָּזֶה אִם תּוּכַל לֵידַע עִנְיַן הַכִּסֵּא עִם כָּל הַנַּ"ל

וְהֶרְאוּ לוֹ הַכִּסֵּא וְרָאָה, שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ מְאד וְכוּ' וְהָלַךְ אֵצֶל הַכִּסֵּא וְהִסְתַּכֵּל וְהִתְבּוֹנֵן שֶׁזֹּאת הַכִּסֵּא עֲשׂוּיָה מִן הָעֵץ שֶׁל הַתֵּבָה הַנַּ"ל [הֵינוּ הַכְּלִי הַנַּ"ל, שֶׁנָּתַן לוֹ אָדָם הַיַּעַר כַּנַּ"ל] וְהִסְתַּכֵּל וְרָאָה שֶׁחָסֵר מִן הַכִּסֵּא לְמַעְלָה אֵיזֶה שׁוֹשַׁנָּה וְאִם הָיָה לְהַכִּסֵּא זאת הַשּׁוֹשַׁנָּה, הָיָה לָהּ הַכֹּחַ שֶׁיֵּשׁ לְהַתֵּבָה הַנַּ"ל [הֵינוּ הַכְּלִי הַנַּ"ל, שֶׁהָיָה לָהּ כֹּחַ לְנַגֵּן כְּשֶׁהָיוּ מַנִּיחִין אוֹתָהּ עַל אֵיזֶה מִין חַיָּה אוֹ בְּהֵמָה אוֹ עוֹף כַּנַּ"ל] וְהִסְתַּכֵּל יוֹתֵר וְרָאָה שֶׁזֹּאת הַשּׁוֹשַׁנָּה, שֶׁחָסֵר לְמַעְלָה מִן הַכִּסֵּא, הִיא מֻנַּחַת לְמַטָּה בַּכִּסֵּא וּצְרִיכִין לִקַּח אוֹתָהּ מִשָּׁם וּלְהַנִּיחָהּ לְמַעְלָה וַאֲזַי יִהְיֶה לְהַכִּסֵּא הַכֹּחַ שֶׁל הַתֵּבָה הַנַּ"ל כִּי הַמֶּלֶךְ שֶׁהָיָה, עָשָׂה כָּל דָּבָר בְּחָכְמָה בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא יָבִין שׁוּם אָדָם אֶת הָעִנְיָן עַד שֶׁיָּבוֹא חָכָם מֻפְלָג, שֶׁיָּבִין אֶת הַדָּבָר וְיוּכַל לְכַוֵּן לְהַחֲלִיף וּלְסַדֵּר כָּל הַדְּבָרִים כָּרָאוּי

וְכֵן הַמִּטָּה הֵבִין, שֶׁצְּרִיכִין לְנַתְּקָהּ קְצָת מִן הַמָּקוֹם שֶׁעוֹמֶדֶת וְכֵן הַשֻּׁלְחָן, צְרִיכִין גַּם כֵּן לְנַתְּקוֹ קְצָת, לְשׁוֹנוֹת מְקוֹמָם קְצָת וְכֵן הַמְּנוֹרָה, צְרִיכִין גַּם כֵּן לְנַתְּקָהּ קְצָת מִמְּקוֹמָהּ וְכֵן הָעוֹפוֹת וְהַחַיּוֹת, צְרִיכִין גַּם כֵּן לְשַׁנּוֹתָם כֻּלָּם מִמְּקוֹמָם לִקַּח זֶה הָעוֹף מִמָּקוֹם זֶה וּלְהַעֲמִידוֹ בְּמָקוֹם זֶה וְכֵן כֻּלָּם כִּי הַמֶּלֶךְ עָשָׂה הַכֹּל בְּעֵרְמָה וּבְחָכְמָה בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא יָבִין שׁוּם אָדָם עַד שֶׁיָּבוֹא הֶחָכָם, שֶׁיּוּכַל לְהִתְבּוֹנֵן לְסַדֵּרם כָּרָאוּי

וְכֵן הָאַרְיֵה שֶׁעוֹמֵד שָׁם [אֲצֶל הִתְפַּשְּׁטוּת הַדֶּרֶךְ], צְרִיכִין לְהַעֲמִידוֹ כָּאן וְכֵן כֻּלָּם וְצִוָּה לְסַדֵּר הַכֹּל כָּרָאוּי לִקַּח הַשּׁוֹשַׁנָּה מִלְּמַטָּה וּלְתָחְבָהּ לְמַעְלָה וְכֵן כָּל הַדְּבָרִים הַנַּ"ל לְסַדֵּר כֻּלָּם בַּסֵּדֶר הָרָאוּי כַּנַּ"ל

וְאָז הִתְחִילוּ כֻּלָּם לְנַגֵּן נִגּוּן הַנִּפְלָא מְאד וְעָשׂוּ כֻּלָּם הַפְּעֻלָּה הָרְאוּיָה לָהֶם וְאָז נָתְנוּ לוֹ הַמְלוּכָה עָנָה וְאָמַר הַבֶּן מֶלֶךְ הָאֱמֶת, שֶׁנַּעֲשָׂה עַתָּה מֶלֶךְ אֶל בֶּן הַשִּׁפְחָה הָאֱמֶת הַנַּ"ל עַתָּה אֲנִי מֵבִין, שֶׁאֲנִי בֶּן הַמֶּלֶךְ בֶּאֱמֶת, וְאַתָּה בֶּן הַשִּׁפְחָה בֶּאֱמֶת!

[גַּם אֵלֶּה דִּבְרֵי רַבֵּנוּ נ"י אַחַר שֶׁסִּפֵּר זֹאת הַמַּעֲשֶׂה, עָנָה וְאָמַר דְּבָרִים אֵלֶּה]
בַּדּוֹרוֹת הָרִאשׁוֹנִים, כְּשֶׁהָיוּ מְדַבְּרִים וּמְשִׂיחִים קַבָּלָה, הָיוּ מְשִׂיחִים בְּלָשׁוֹן כָּזֶה כִּי עַד רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי, לֹא הָיוּ מְדַבְּרִים קַבָּלָה בְּאִתְגַּלְיָא רַק רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי גִּלָּה קַבָּלָה בְּאִתְגַּלְיָא וּמִקֹּדֶם, כְּשֶׁהָיוּ הַחֲבֵרִים מְדַבְּרִים קַבָּלָה, הָיוּ מְדַבְּרִים בְּלָשׁוֹן כָּזֶה כְּשֶׁהִנִּיחוּ הָאָרוֹן עַל הַפָּרוֹת, הִתְחִילוּ לְשׁוֹרֵר, וְהֵבֵן
כִּי יֵשׁ חֲדְתוּתֵי דְּסִיהֲרָא [חידוש הלבנה], כְּשֶׁהַלְּבָנָה מְקַבֶּלֶת חִדּוּשִׁים מִן הַשֶּׁמֶשׁ, וְזֶה בְּחִינַת כְּשֶׁנּוֹשְׂאִין הָאָרוֹן אֶל בֵּית שֶׁמֶשׁ, וַאֲזַי כָּל הַחַיּוֹת נוֹשְׂאֵי הַכִּסֵּא עוֹשִׂין נִגּוּן חָדָשׁ בְּחִינַת: "מִזְמוֹר שִׁירוּ לַה' שִׁיר חָדָשׁ", שֶׁזֶּהוּ הַשִּׁיר, שֶׁשָּׁרוּ פָּרוֹת הַבָּשָׁן וְזֶה בְּחִינַת מִטָּה וְשֻׁלְחָן וְכִסֵּא וּמְנוֹרָה, הֵם תִּיקוּנָהּ דִּשְׁכִינְתָּא וּבְחִינַת הַגָּן, כִּי אָדָם הָרִאשׁוֹן נִתְגָּרֵשׁ מִן הַגָּן, וְשַׁבָּת אֵגִין עֶלּוֹהִי, כַּמּוּבָא וְשַׁבָּת הוּא בְּחִינַת מֶלֶךְ שֶׁהַשָּׁלוֹם שֶׁלּוֹ, בְּחִינַת הָאָדָם הַנַּ"ל, שֶׁהוּא מֶלֶךְ, שֶׁהָיָה שָׁלוֹם בְּיָמָיו, וְעַל כֵּן עָמַד עַצְמוֹ אֵצֶל שַׁבָּת, וְהַשְּׁאָר לֹא בֵּאֵר
[עָנָה וְאָמַר אַחַר שֶׁסִּפֵּר הַמַּעֲשֶׂה הַזֹּאת בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן] הַמַּעֲשֶׂה הַזֹּאת הִיא הַפְלָא גָּדוֹל, וְהַכֹּל אֶחָד הַבְּהֵמוֹת וְכוּ' וְהַכִּסֵּא וְכוּ' וְהַגָּן הַכֹּל אֶחָד פַּעַם נִקְרָא [הַבְּחִינָה הַמְרֻמֶּזֶת בְּהַסִּפּוּר] בְּשֵׁם זֶה, וּפַעַם בְּשֵׁם זֶה, הַכֹּל לְפִי הָעִנְיָן וְהַבְּחִינָה
וְהַדְּבָרִים עֲמֻקִּים, נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים מְאֹד מְאֹד [גַּם אֵלֶּה דִּבְרֵי רַבֵּנוּ, נֵרוֹ יָאִיר], וְיֵשׁ עוֹד, וְאֵין צְרִיכִין לְגַלּוֹת לָכֶם. גַּם יֵשׁ עוֹד מַה שֶּׁהַמֶּלֶךְ, שֶׁהָיָה בְּהַמְּדִינָה הַנַּ"ל, עָשָׂה דָּבָר כְּנֶגֶד הַחַמָּה, וְדָבָר כְּנֶגֶד הַלְּבָנָה [הֱיוּ שֶׁאֵלוּ הַדְּבָרִים הָיוּ מְרֻמָּזִים עַל חַמָּה וּלְבָנָה], וְהַלְּבָנָה הָיְתָה אוֹחֶזֶת נַר בְּיָדָהּ, וּכְשֶׁמַּגִּיעַ הַיּוֹם אֲזַי אֵין הַנֵּר מֵאִיר, כִּי שְׁרָגָא בְּטִיהֲרָא [נר בצהרים אינו מועיל] וְכוּ', וְזֶהוּ שֶׁאָמְרָה הַלַּיְלָה אֶל הַיּוֹם: מִפְּנֵי מָה, כְּשֶׁאַתָּה בָּא, אֵין לִי שֵׁם [כַּמְבאָר לְעֵיל], כִּי בַּיּוֹם אֵין מוֹעִיל הַנֵּר כְּלָל
פֵּרוּשׁ הַמַּעֲשֶׂה הוּא כְּמוֹ הַכִּסֵּא, שֶׁעֲשָׂה הַמֶּלֶךְ כַּנַּ"ל, שֶׁעִקַּר הַחָכְמָה שֶׁצְּרִיכִין לֵידַע אֵיךְ לְסַדֵּר הַדְּבָרִים. כְּמוֹ כֵן מִי שֶׁבָּקִי בַּסְּפָרִים, וְלִבּוֹ שָׁלֵם יוֹכַל לְהָבִין הַפֵּרוּשׁ, אַךְ צְרִיכִין לְסַדֵּר הַדְּבָרִים הֵיטֵב, כִּי פַּעַם נִקְרָא כָּךְ, וּפַעַם נִקְרָא כָּךְ, וְכֵן בִּשְׁאָר הַדְּבָרִים, הַיְנוּ בַּפֵּרוּשׁ שֶׁל הַמַּעֲשֶׂה לִפְעָמִים נִקְרָא הָאָדָם שֶׁל הַמַּעֲשֶׂה הַנַּ"ל בְּשֵׁם זֶה, וְלִפְעָמִים בְּשֵׁם אַחֵר, וְכֵן בִּשְׁאָר הַדְּבָרִים. אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּזְכֶּה לְהָבִין דְּבָרִים אֵלּוּ לַאֲמִתָּתָן בָּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן
[כָּל זֶה דִּבְרֵי רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ עָלָיו הַשָּׁלוֹם זֵכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה]

פרק יב

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה יב - מבעל תפילה

- מַעֲשֶׂה פַּעַם אֶחָד הָיָה בַּעַל תְּפִלָּה שֶׁהָיָה עוֹסֵק תָּמִיד בִּתְפִלּוֹת וְשִׁירוֹת וְתוּשְׁבָּחוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהָיָה יוֹשֵׁב חוּץ לַיִּשּׁוּב וְהָיָה רָגִיל לִכָּנֵס לַיִּשּׁוּב וְהָיָה נִכְנָס אֵצֶל אֵיזֶה אָדָם מִסְתָּמָא הָיָה נִכְנָס לְהַקְטַנִּים בְּמַעֲלָה, כְּגוֹן עֲנִיִּים וְכֵיוֹצֵא וְהָיָה מְדַבֵּר עַל לִבּוֹ מֵהַתַּכְלִית שֶׁל כָּל הָעוֹלָם הֱיוֹת שֶׁבֶּאֱמֶת אֵין שׂוּם תַּכְלִית, כִּי אִם לַעֲסֹק בַּעֲבוֹדַת ה' כָּל יְמֵי חַיָּיו וּלְבַלּוֹת יָמָיו בִּתְפִלָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת וְכוּ'.

וְהָיָה מַרְבֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ דִּבְרֵי הִתְעוֹרְרוּת כָּאֵלּוּ, עַד שֶׁנִּכְנְסוּ דְּבָרָיו בְּאָזְנָיו עַד שֶׁנִּתְרַצָּה אוֹתוֹ הָאָדָם לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ וְתֵכֶף כְּשֶׁנִּתְרַצָּה עִמּוֹ, הָיָה לוֹקְחוֹ וּמוֹלִיכוֹ לִמְקוֹמוֹ, שֶׁהָיָה לוֹ חוּץ לַיִּשּׁוּב כִּי אוֹתוֹ הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל בָּחַר לוֹ מָקוֹם חוּץ לַיִּשּׁוּב כַּנַּ"ל וּבְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם הָיָה שָׁם נָהָר לְפָנָיו גַּם הָיָה שָׁם אִילָנוֹת וּפֵרוֹת וְהָיוּ אוֹכְלִים מִן הַפֵּרוֹת וְעַל בְּגָדִים לֹא הָיָה מַקְפִּיד כְּלָל.

וְכֵן הָיָה רָגִיל תָּמִיד לְכָנֵס לַיִּשּׁוּב וּלְפַתּוֹת וּלְרַצּוֹת בְּנֵי אָדָם לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לֵילֵךְ בְּדַרְכּוֹ לַעֲסֹק בִּתְפִלּוֹת וְכוּ' וְכָל מִי שֶׁהָיָה מְרֻצֶּה עִמּוֹ, הָיָה לוֹקְחוֹ וּמוֹלִיכוֹ לִמְקוֹמוֹ חוּץ לַיִּשּׁוּב כַּנַּ"ל וְהֵם הָיוּ עוֹסְקִים שָׁם רַק בִּתְפִלּוֹת וְשִׁירוֹת וְתוּשְׁבָּחוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּוִדּוּיִים וְתַעֲנִיתִים וְסִגּוּפִים וּתְשׁוּבָה וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה וְהָיָה נוֹתֵן לָהֶם חִבּוּרִים, שֶׁהָיוּ לוֹ בְּעִנְיְנֵי תְּפִלּוֹת וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, וּוִדּוּיִים וְהָיוּ עוֹסְקִים בָּזֶה תָּמִיד עַד שֶׁהָיוּ נִמְצָאִים גַּם בְּאוֹתָן הָאֲנָשִׁים, שֶׁהֵבִיאָם לְשָׁם שֶׁהָיוּ רְאוּיִים גַּם כֵּן לְקָרֵב בְּנֵי אָדָם לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַד שֶׁהָיָה נוֹתֵן לְאֶחָד רְשׁוּת, שֶׁגַּם הוּא יִכְנַס לַיִּשּׁוּב לַעֲסֹק בָּעִנְיָן הַנַּ"ל דְּהַיְנוּ לְקָרֵב בְּנֵי אָדָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כַּנַּ"ל.

וְכֵן הָיָה הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל עוֹסֵק בָּעִנְיָן זֶה תָּמִיד וְהָיָה מְקָרֵב בְּכָל פַּעַם אֲנָשִׁים וּמוֹצִיאָם מִן הַיִּשּׁוּב כַּנַּ"ל עַד שֶׁנַּעֲשָׂה רֹשֶׁם בָּעוֹלָם, וְהִתְחִיל הַדָּבָר לְהִתְפָּרְסֵם כִּי פִּתְאֹם נֶעֱלְטוּ אֵיזֶה אֲנָשִׁים מִן הַמְּדִינָה, וְלֹא נוֹדַע אַיָּם וְכֵן נִזְדַּמֵּן, שֶׁפִּתְאֹם נֶאֱבַד אֵצֶל אֶחָד בְּנוֹ וְכֵיוֹצֵא בּוֹ, וְלֹא נוֹדַע אֵיפֹה הֵם עַד שֶׁנּוֹדַע הֱיוֹת שֶׁנִּמְצָא הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל שֶׁהוּא הוֹלֵךְ וּמְפַתֶּה בְּנֵי אָדָם לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כַּנַּ"ל אַךְ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְהַכִּירוֹ וּלְתָפְסוֹ כִּי הַבַּעַל תְּפִלָּה הַזֶּה הָיָה מִתְנַהֵג בְּחָכְמָה וְהָיָה מְשַׁנֶּה וּמַחֲלִיף עַצְמוֹ אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּשִׁנּוּי אַחֵר שֶׁאֵצֶל זֶה הָיָה נִדְמֶה כְּעֵנִי, וְאֵצֶל זֶה כְּסוֹחֵר, וְאֵצֶל זֶה בְּעִנְיָן אַחֵר.

וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה גַּם, כְּשֶׁהָיָה נִכְנָס לְדַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם כְּשֶׁהָיָה רוֹאֶה, שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִפְעֹל אֶצְלָם כַּוָּנָתוֹ הָיָה מְרַמֶּה אוֹתָם בִּדְבָרִים עַד שֶׁלֹּא הָיוּ מְבִינִים כְּלָל כַּוָּנָתוֹ הַטּוֹבָה וּכְאִלּוּ אֵין כַּוָּנָתוֹ כְּלָל לְעִנְיַן הַנַּ"ל, דְּהַיְנוּ לְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר כְּלָל לְהָבִין, שֶׁכַּוָּנָתוֹ לָזֶה אַף עַל פִּי שֶׁבֶּאֱמֶת כָּל עִקַּר כַּוָּנָתוֹ כְּשֶׁהָיָה מְדַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם, הָיָה רַק לָזֶה, לְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כַּנַּ"ל כִּי כָּל כַּוָּנָתוֹ הָיָה רַק זֹאת רַק כְּשֶׁהָיָה מֵבִין, שֶׁאֵינוֹ פּוֹעֵל אֶצְלוֹ הָיָה מְסַבְּבוֹ

וּמְעַקְּמוֹ וּמְרַמֵּהוּ עַד שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל כְּלָל לְהָבִין כַּוָּנָתוֹ הַטּוֹבָה וְהָיָה הַבַּעַל תְּפִלָּה עוֹסֵק בְּעִנְיָן זֶה עַד שֶׁנַּעֲשָׂה רִשָּׁם וּפִרְסוּם בָּעוֹלָם, וְהָיוּ מְצַפִּים לְתָפְסוֹ אַךְ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר כַּנַּ"ל. וְהָיָה הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל עִם אֲנָשָׁיו יוֹשְׁבִים חוּץ לַיִּשּׁוּב, כַּנַּ"ל וְעוֹסְקִים רַק בָּעִנְיָנִים הַנַּ"ל בִּתְפִלָּה וְשִׁירוֹת, וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּוִדּוּיִים וְתַעֲנִיתִים וְסִגּוּפִים וּתְשׁוּבוֹת כַּנַּ"ל גַּם הָיָה עִנְיַן הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהַסְפִּיק לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁצָּרִיךְ וְאִם הָיָה מֵבִין בְּאֶחָד מֵאֲנָשָׁיו שֶׁלִּפְעָמִים מחו הוּא צָרִיךְ לַעֲבוֹדַת ה', שֶׁיִּהְיֶא הוֹלֵךְ מְלֻבָּשׁ בְּמַלְבּוּשֵׁי זָהָב, הָיָה מַסְפִּיק לוֹ וְכֵן לְהֶפֶךְ שֶׁלִּפְעָמִים נִתְקָרֵב אֵלָיו אֵיזֶה עָשִׁיר, וְהָיָה מוֹצִיאוֹ מִן הַיִּשּׁוּב כַּנַּ"ל וְהָיָה מֵבִין שֶׁזֶּה הֶעָשִׁיר צָרִיךְ לֵילֵךְ בִּבְגָדִים קְרוּעִים וְנִבְזִים הָיָה מַנְהִיגוֹ כְּךָ הַכֹּל כִּפְי שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ צֹרֶךְ הַסְפָּקַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָיָה מַסְפִּיק לוֹ וְאֵצֶל אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים, שֶׁקֵּרְבָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָיָה תַּעֲנִית אוֹ סִגּוּף גָּדוֹל וְיָקָר יוֹתֵר מִכָּל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבָּעוֹלָם כִּי הָיָה לָהֶם תַּעֲנוּג מִן הַסִּגּוּף אוֹ מִתַּעֲנִית גָּדוֹל יוֹתֵר מִכָּל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבָּעוֹלָם.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה מְדִינָה, שֶׁהָיָה שָׁם עֲשִׁירוּת גָּדוֹל, שֶׁהָיוּ כֻּלָּם עֲשִׁירִים אַךְ הָיָה דַּרְכָּם וְהַנְהָגָתָם זָר וּמְשֻׁנֶּה מְאד כִּי הַכֹּל הָיָה מִתְנַהֵג אֶצְלָם כִּפְי הָעֲשִׁירוּת שֶׁהָיָה עֵרֶךְ מַעֲלַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כִּפְי הָעֲשִׁירוּת שֶׁלּוֹ שְׁמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ אֲלָפִים אוֹ רְבָבוֹת יֵשׁ לוֹ מַעֲלָה זוֹ וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ מָמוֹן יֵשׁ לוֹ מַעֲלָה אַחֶרֶת וְכֵן כַּיּוֹצֵא בָּזֶה כָּל סֵדֶר הַמַּעֲלוֹת הָיָה אֶצְלָם כִּפְי הַמָּמוֹן שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ אֲלָפִים וּרְבָבוֹת כִּפְי הַסְּכוּם, שֶׁהָיָה קָצוּב אֶצְלָם הוּא מֶלֶךְ וְכֵן הָיָה לָהֶם דְּגָלִים שְׁמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ מָמוֹן הוּא בְּדֶגֶל זֶה וְיֵשׁ לוֹ אוֹתוֹ הַמַּעֲלָה פְּלוֹנִית בְּאוֹתוֹ הַדֶּגֶל וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ מָמוֹן הוּא בְּדֶגֶל אַחֵר וְיֵשׁ לוֹ שָׁם אֵיזֶה מַעֲלָה בְּאוֹתוֹ הַדֶּגֶל לְפִי עֵרֶךְ מָמוֹנוֹ וְהָיָה קָצוּב אֶצְלָם כַּמָּה מָמוֹן יִהְיֶה לוֹ, וְיִהְיֶה נֶחְשָׁב בְּאוֹתוֹ הַדֶּגֶל בְּמַעֲלָה פְּלוֹנִית וְכַמָּה מָמוֹן יִהְיֶה לוֹ, וְיִהְיֶה נֶחְשָׁב בְּדֶגֶל אַחֵר בְּאֵיזֶה מַעֲלָה וְכֵן הַדֶּרְגָּא וְהַמַּעֲלָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָיָה הַכֹּל כִּפְי הַמָּמוֹן כְּפִי מַה שֶּׁהָיָה קָצוּב אֶצְלָם וְכֵן הָיָה קָצוּב אֶצְלָם כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ מָמוֹן, הוּא סְתָם בֶּן אָדָם וְאִם יֵשׁ לוֹ עוֹד פְּחוֹת מִזֶּה הוּא חַיָּה אוֹ עוֹף וְכַיּוֹצֵא וְהָיָה אֶצְלָם חַיּוֹת רָעוֹת וְעוֹפוֹת דְּהַיְנוּ כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ רַק כָּךְ וְכָךְ הוּא נִקְרָא אַרְיֵה אֲנוֹשִׁי וְכֵן כַּיּוֹצֵא בָּזֶה שְׁאָר חַיּוֹת רָעוֹת וְעוֹפוֹת וְכוּ' דְּהַיְנוּ שֶׁלִּפְי מִעוּט מָמוֹנוֹ הוּא רַק חַיָּה אוֹ עוֹף וְכוּ' כִּי עִקַּר הָיָה אֶצְלָם הַמָּמוֹן וּמַעֲלָה וְדַרְגָּא שֶׁל כָּל אֶחָד הָיָה רַק לְפִי הַמָּמוֹן.

וְנִשְׁמַע בָּעוֹלָם, שֶׁיֵּשׁ מְדִינָה כָּזוֹ וְהָיָה הַבַּעַל תְּפִלָּה מִתְאַוֶּה עַל זֶה וְהָיָה אוֹמֵר: מִי יוֹדֵעַ עַד הֵיכָן הֵם יְכוֹלִים לֵילֵךְ וְלִתְעוֹת עַל יְדֵי זֶה ? ! וְנִמְצְאוּ אֲנָשִׁים מֵאֲנָשָׁיו שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל וְלֹא שָׁאֲלוּ אֶת דַּעְתּוֹ כְּלָל וְהָלְכוּ לְשָׁם, אֶל הַמְּדִינָה הַנַּ"ל, לְהַחֲזִירָם לְמוּטָב כִּי הָיָה לָהֶם רַחֲמָנוּת גָּדוֹל עֲלֵיהֶם עַל שֶׁנִּתְעוּ כָּל כָּךְ בְּתַאֲוֹת מָמוֹן וּבִפְרָט שֶׁהַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל

אָמַר שֶׁהֵם יְכוֹלִים לֵילֵךְ וְלִתְעוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר כַּנַּ"ל עַל כֵּן הָלְכוּ אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה הַנַּ"ל אוּלַי יַחֲזִירוּ אוֹתָם לְמוּטָב.

וְהָלְכוּ לְשָׁם, וּבָאוּ אֶל הַמְּדִינָה הַנַּ"ל וְנִכְנְסוּ לְאֶחָד מֵהֶם מִסְתָּמָא נִכְנְסוּ לְאֵיזֶה חַיָּה [דְּהַיְנוּ לְאָדָם, שֶׁהוּא קָטָן בְּמַעֲלָה, כִּי יֵשׁ לוֹ סַךְ מוּעָט, שֶׁהָיָה נִקְרָא אֶצְלָם חַיָּה, כַּנַּ"ל] וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ כְּדַרְכָּם אֲשֶׁר בֶּאֱמֶת אֵין זֶה תַּכְלִית כְּלָל וְעִקַּר הַתַּכְלִית הוּא רַק עֲבוֹדַת ה' וְכוּ' וְלֹא שָׁמַע לָהֶם כְּלָל כִּי כְּבָר נִשְׁתַּרֵשׁ אֶצְלָם, שֶׁעִקַּר הוּא רַק הַמָּמוֹן וְכֵן הָיָה מְדַבֵּר עוֹד עִם אַחֵר וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו גַּם כֵּן וְהוּא [הַיְנוּ אֶחָד מֵאַנְשֵׁי הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל] הָיָה מַרְבֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ וְהֵשִׁיב לוֹ זֶה הָאִישׁ, שֶׁדִּבֵּר עִמּוֹ וַיֶּתֶר מִזֶּה אֵין לִי פְּנַאי כְּלָל לְדַבֵּר עִמְּךָ שְׁאָלוֹ: מִפְּנֵי מָה ? הֵשִׁיב לוֹ הֱיוֹת שֶׁאֲנַחְנוּ כֻּלָּנוּ מוּכָנִים עַתָּה לַעֲקֹר מִן הַמְּדִינָה לֵילֵךְ לִמְדִינָה אַחֶרֶת בַּאֲשֶׁר שֶׁרְאִינוּ, שֶׁעִקַּר הַתַּכְלִית הוּא רַק הַמָּמוֹן עַל כֵּן נִסְכָּם אֶצְלֵנוּ לֵילֵךְ לִמְדִינָה, שֶׁשָּׁם יְכוֹלִין לַעֲשׂוֹת מָמוֹן דְּהַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ שָׁם עָפָר, שֶׁעוֹשִׂין מִמֶּנּוּ זָהָב וְכֶסֶף עַל כֵּן אָנוּ צְרִיכִים עַתָּה לֵילֵךְ כֻּלָּנוּ אֶל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה.

גַּם נִסְכָּם אֶצְלָם שֶׁהֵם רוֹצִים, שֶׁיִּהְיוּ אֶצְלָם כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת גַּם כֵּן דְּהַיְנוּ שֶׁמִּי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ כָּל כָּךְ מָמוֹן כְּפִי הַסְּכוּם שֶׁקִּצְבוּ עַל זֶה הוּא יִהְיֶה כּוֹכָב מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּל כָּךְ מָמוֹן יֵשׁ לוֹ הַכַּח שֶׁל אוֹתוֹ הַכּוֹכָב כִּי הַכּוֹכָב מְגַדֵּל הַזָּהָב כִּי מַה שֶׁיֵּשׁ עָפָר, שֶׁעוֹשִׂין מִמֶּנּוּ זָהָב זֶהוּ מֵחֲמַת הַכּוֹכָב שֶׁמְּגַדֵּל בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם עַפְרוֹת זָהָב נִמְצָא שֶׁהַזָּהָב הוּא נִמְשָׁךְ מִן הַכּוֹכָבִים וּמֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לְאֶחָד כָּל כָּךְ זָהָב נִמְצָא שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּח אוֹתוֹ הַכּוֹכָב, וְעַל כֵּן הוּא בְּעַצְמוֹ כּוֹכָב וְכֵן אָמְרוּ, שֶׁיִּהְיוּ אֶצְלָם מַזָּלוֹת גַּם כֵּן דְּהַיְנוּ כְּשֶׁיִּהְיֶה לְאֶחָד כָּךְ וְכָךְ כְּפִי הַסְּכוּם שֶׁקִּצְבוּ עַל זֶה הוּא יִהְיֶה מַזָּל וְכֵן עָשׂוּ לָהֶם מַלְאָכִים, הַכֹּל כְּפִי רִבּוּי הַמָּמוֹן כַּנַּ"ל עַד שֶׁהִסְכִּימוּ בֵּינֵיהֶם, שֶׁיִּהְיוּ לָהֶם גַּם כֵּן אֱלִקוּת שֶׁמִּי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ רִבּוּי מָמוֹן הַרְבֵּה כָּךְ וְכָךְ אֱלָפִים וּרְבָבוֹת כְּפִי מַה שֶׁקִּצְבוּ עַל זֶה הוּא יִהְיֶה אֱלוֹק כִּי מֵאַחַר שֶׁהָאֱלִקִים שׁוֹפֵעַ בּוֹ כָּל כָּךְ מָמוֹן, עַל כֵּן הוּא בְּעַצְמוֹ אֱלוֹק.

וְכֵן קִיְּמוּ וְעָשׂוּ כְּכָל הַנַּ"ל גַּם אָמְרוּ, שֶׁאֵין רָאוּי לָהֶם לֵישֵׁב כְּלָל בַּאֲוִירָא דְּהַאי עָלְמָא וְאֵין רָאוּי לָהֶם לְהִתְעָרֵב עִם בְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא יְטַמְּאוּ אוֹתָן כִּי שְׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם הֵם טְמֵאִים כְּנֶגְדָּם עַל כֵּן יֹשְׁבוּ עַצְמָן שֶׁיְּבַקְּשׁוּ לָהֶם הָרִים הַגְּבוֹהִים בְּיוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם וְיֵשְׁבוּ שָׁם כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ מְרוֹמָמִים מֵאֲוִירָא דְּעָלְמָא וְשָׁלְחוּ אֲנָשִׁים לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ הָרִים הַגְּבוֹהִים כַּנַּ"ל וְהָלְכוּ וּבִקְּשׁוּ וּמָצְאוּ הָרִים גְּבוֹהִים מְאד וְהָלְכוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה וְיָשְׁבוּ שָׁם, עַל הֶהָרִים הַגְּבוֹהִים הַיְנוּ שֶׁעַל כָּל הַר וְהַר יָשְׁבוּ שָׁם אֵיזֶה קִבּוּץ מֵאַנְשֵׁי הַמְּדִינָה הַנַּ"ל וְעָשׂוּ סְבִיב הָהָר חֲזָקֶת גָּדוֹל וְהָיָה שָׁם חֲפִירוֹת גְּדוֹלוֹת וְכַיּוֹצֵא סְבִיב הָהָר עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אפֶן, שֶׁיָּבוֹא אֲלֵיהֶם שׁוּם אָדָם כִּי לֹא הָיָה רַק שְׁבִיל נָעֲלָם אֶל הָהָר בְּאפֶן שֶׁאָדָם אַחֵר לֹא

הָיָה יָכוֹל לְכוֹל לְבוֹא אֲלֵיהֶם וְכֵן בָּהָר הַשֵּׁנִי וְכֵן בְּכָל הֶהָרִים עָשׂוּ חַזָּקֶת וְכוּ' כַּנַּ"ל וְהֶעֱמִידוּ שׁוֹמְרִים בְּרַחוּק מִן הָהָר, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְקָרֵב לָהֶם זָר.

וְהֵם הָיוּ יוֹשְׁבִים שָׁם, עַל הֶהָרִים, וְהָיוּ מִתְנַהֲגִים בַּמִּנְהָג הַנַּ"ל וְהָיוּ לָהֶם אֱלֹהוּת רַבִּים דְּהַיְנוּ לְפִי הַמָּמוֹן כַּנַּ"ל וּמֵאַחַר שֶׁהָיָה הָעִקָּר אֶצְלָם הַמָּמוֹן עַד שֶׁעַל יְדֵי מָמוֹן הָרְבֵּה הָיוּ נַעֲשִׂים אֱלוֹק עַל כֵּן הָיָה לָהֶם חֶשֶׁשׁ מֵרְצִיחָה וּגְזֵלָה כִּי כָל אֶחָד יִהְיֶה רוֹצֵחַ וְגַזְלָן כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה נַעֲשֶׂה אֱלוֹק עַל יְדֵי הַמָּמוֹן שֶׁיִּגְזֹל אַף אָמְרוּ שֶׁמֵּאַחַר שֶׁהוּא אֱלוֹק [דְּהַיְנוּ הֶעָשִׁיר בַּעַל הַמָּמוֹן הוּא אֱלוֹק], הוּא יִשְׁמֹר מְגֻזָּלוֹת וּרְצִיחוֹת וְתִקְּנוּ עֲבוֹדוֹת וְקָרְבָּנוֹת, שֶׁיִּהְיוּ מַקְרִיבִים וּמִתְפַּלְּלִים אֶל הָאֱלקוּת הַנַּ"ל גַּם הָיוּ מַקְרִיבִים בְּנֵי אָדָם וְהָיוּ מַקְרִיבִין אֶת עַצְמָן אֶל הָאֱלקוּת הַנַּ"ל, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה נִכְלָל בּוֹ וְאַחַר כָּךְ יִתְגַּלְגֵּל וְיִהְיֶה עָשִׁיר כִּי עִקַּר הָאֱמוּנָה הָיָה אֶצְלָם הַמָּמוֹן כַּנַּ"ל וְהָיָה לָהֶם עֲבוֹדוֹת וְקָרְבָּנוֹת וּקְטֹרֶת שֶׁהָיוּ עוֹבְדִים בָּהֶם אֶת הָאֱלקוּת הַנַּ"ל [דְּהַיְנוּ בַּעֲלֵי הַמָּמוֹן הָרְבֵּה כַּנַּ"ל] וּבְוַדַּאי אַף עַל פִּי כֵן הָיְתָה הַמְּדִינָה מְלֵאָה מֵרְצִיחָה וּגְזֵלָה כִּי מִי שֶׁלֹּא הָיָה מַאֲמִין בָּעֲבוֹדוֹת הַנַּ"ל הָיָה רוֹצֵחַ וְגַזְלָן, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ מָמוֹן כִּי עִקַּר הָיָה אֶצְלָם הַמָּמוֹן כַּנַּ"ל כִּי עַל יְדֵי הַמָּמוֹן יְכוֹלִים לִקְנוֹת כָּל דָּבָר אֲכִילָה וּמַלְבּוּשִׁים, וְעִקַּר חִיּוּת הָאָדָם עַל יְדֵי הַמָּמוֹן [כֵּן הָיְתָה סְבָרָתָם לְפִי דַּעְתָּם הַמְשֻׁבָּשֶׁת וְהַנְּבוֹכָה] עַל כֵּן הָיָה הַמָּמוֹן הָאֱמוּנָה שֶׁלָּהֶם וְהָיוּ מְשְׁתַּדְּלִים, שֶׁלֹּא יִהְיֶה נֶחְסָר אֶצְלָם מָמוֹן כְּלָל כִּי הַמָּמוֹן הוּא עִקַּר הָאֱמוּנָה וְהָאֱלקוּת שֶׁלָּהֶם כַּנַּ"ל אַדְרַבָּא, צְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל לְהוֹסִיף וּלְהַכְנִיס מָמוֹן מִמְּקוֹמוֹת אֲחֵרִים לְתוֹךְ הַמְּדִינָה וְהָיוּ יוֹצְאִים מֵהֶם סוֹחֲרִים לִסְחוֹר בִּמְדִינוֹת אֲחֵרִים כְּדֵי לְהִשְׁתַּכֵּר מָמוֹן, לְהַכְנִיס מָמוֹן יוֹתֵר לְתוֹךְ הַמְּדִינָה וּצְדָקָה, בְּוַדַּאי הוּא אִסּוּר גָּדוֹל לְפִי דַּעְתָּם כִּי הוּא מַחְסִיר שֶׁפַע מָמוֹנוֹ אֲשֶׁר נָתַן לוֹ הָאֱלקִים אֲשֶׁר זֶה הוּא הָעִקָּר, שֶׁיִּהְיֶה לוֹ מָמוֹן וְהוּא פּוֹגֵם וּמַחְסִיר מָמוֹנוֹ עַל כֵּן בְּוַדַּאי הָיָה אָסוּר אֶצְלָם לִתֵּן צְדָקָה.

גַּם הָיָה אֶצְלָם מְמֻנִּים שֶׁהָיוּ מְמֻנִּים לְהַשְׁגִּיחַ עַל כָּל אֶחָד אִם יֵשׁ לוֹ כָּל כָּךְ מָמוֹן כְּמוֹ שֶׁהוּא אוֹמֵר כִּי כָּל אֶחָד הָיָה צָרִיךְ לְהַרְאוֹת עָשְׁרוֹ בְּכָל פַּעַם כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה נִשְׁאָר בְּאוֹתוֹ הַמַּעֲלָה, שֶׁהָיָה לוֹ לְפִי מָמוֹנוֹ כַּנַּ"ל וְלִפְעָמִים הָיָה נַעֲשֶׂה מֵחַיָּה אָדָם, וּמֵאָדָם חַיָּה דְּהַיְנוּ כְּשֶׁאֶחָד אֹבֵד מָמוֹנוֹ, אֲזַי נַעֲשָׂה מֵאָדָם חַיָּה אַחַר שֶׁאֵין לוֹ מָמוֹן וְכֵן לְהֵפֶךְ כְּשֶׁאֶחָד הִרְוִיחַ מָמוֹן, אֲזַי נַעֲשָׂה מֵחַיָּה אָדָם וְכֵן בִּשְׁאָר הַמַּעֲלוֹת כְּפִי הַמָּמוֹן כַּנַּ"ל וְהָיוּ לָהֶם צוּרוֹת וּתְמוּנוֹת דְּיוֹקָן שֶׁל אוֹתָן הָאֱלקוּת [דְּהַיְנוּ בַּעֲלֵי הַמָּמוֹן] וְהָיוּ אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד צוּרוֹת הַלּוּלוּ וְהָיוּ מְחַבְּקִים וּמְנַשְּׁקִים אוֹתָם כִּי זֶה הָיָה הָעֲבוֹדָה וְהָאֱמוּנָה שֶׁלָּהֶם כַּנַּ"ל.

וְהָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל, דְּהַיְנוּ הָאֲנָשִׁים הַכְּשֵׁרִים שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל חָזְרוּ לִמְקוֹמָם וְסִפְּרוּ לְהַבַּעַל תְּפִלָּה מִגְּדֶל הַטָּעוּת וְהַשְׁטוּת שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה אֵיךְ הֵם נִבוֹכִים מְאד בְּתַאֲוַת

מָמוֹן וְשֶׁהֵם רוֹצִים לַעֲקֹר לִמְדִינָה אַחֶרֶת וְלַעֲשׂוֹת לָהֶם כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת עָנָה וְאָמַר הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל, שֶׁהוּא מִתְיָרֵא, שֶׁלֹּא יִתְעוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר אַחַר כָּךְ נִשְׁמַע, שֶׁעָשׂוּ לְעַצְמָן אֱלִקוּת, כַּנַּ"ל.

עָנָה וְאָמַר הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל, שֶׁעַל דָּבָר זֶה הָיָה מִתְיָרֵא וְדוֹאֵג מִתְּחִלָּה וְהָיָה לוֹ לְהַבַּעַל תְּפִלָּה רַחֲמָנוּת גָּדוֹל עֲלֵיהֶם וְנִתְיַשֵּׁב לֵילֵךְ בְּעַצְמוֹ לְשָׁם, אוּלַי יָשִׁיב אוֹתָם מִטָּעוּתָם וְהָלַךְ לְשָׁם הַבַּעַל תְּפִלָּה וּבָא אֶל הַשּׁוֹמְרִים, שֶׁעוֹמְדִים סְבִיב הָהָר וְהַשּׁוֹמְרִים מִסְתַּמָּא הָיוּ אֲנָשִׁים קְטַנִּים בְּמַעֲלָה שֶׁהֵם רַשָּׁאִים לַעֲמֹד בַּאֲוִירָא דְּהַאי עָלְמָא כִּי אֲנָשִׁים, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מַעֲלוֹת מֻחֲמָת הַמָּמוֹן כַּנַּ"ל הֵם אֵינָם יְכוֹלִים כְּלָל לְהִתְעָרֵב עִם בְּנֵי הָעוֹלָם וְלַעֲמֹד בַּאֲוִירָא דְּהַאי עָלְמָא, שֶׁלֹּא יִטַּמְּאוּ עַצְמָן כַּנַּ"ל וְלֹא הָיוּ יְכוֹלִים לְדַבֵּר כְּלָל עִם בְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִטַּמְּאוּ אוֹתָם בְּהֶבֶל פִּיהֶם [עַל כֵּן בְּוַדַּאי הַשּׁוֹמְרִים שֶׁעָמְדוּ חוּץ לָעִיר, הָיוּ קְטַנִּים בְּמַעֲלָה כַּנַּ"ל] אַךְ גַּם הַשּׁוֹמְרִים הָיָה לָהֶם הַצּוּרוֹת הַנַּ"ל וְהָיוּ מְחַבְּקִים וּמְנַשְּׁקִים אוֹתָם בְּכָל פַּעַם כִּי גַּם אֶצְלָם הָיָה עִקַּר הָאֱמוּנָה הַמָּמוֹן כַּנַּ"ל.

וּבָא הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל אֵצֶל שׁוֹמֵר אֶחָד וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ מֵהַתַּכְלִית. בַּאֲשֶׁר שֶׁעִקַּר הַתַּכְלִית הוּא רַק עֲבוֹדַת ה' תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְכוּ' וְהַמָּמוֹן הוּא שְׁטוּת וְאֵינוֹ תַּכְלִית כְּלָל וְכוּ' וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו כְּלָל הַשּׁוֹמֵר הַנַּ"ל כִּי כְּבָר נִשְׁקַע אֶצְלָם מִימֵים רַבִּים, שֶׁעִקַּר הוּא רַק הַמָּמוֹן כַּנַּ"ל וְכֵן הָלַךְ הַבַּעַל תְּפִלָּה לְשׁוֹמֵר שֵׁנִי וְדִבֵּר עִמּוֹ גַּם כֵּן כַּנַּ"ל וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו גַּם כֵּן וְכֵן הָלַךְ אֶל כָּל הַשּׁוֹמְרִים וְלֹא שָׁמְעוּ אֵלָיו כְּלָל וְיָשַׁב עַצְמוֹ הַבַּעַל תְּפִלָּה וְנִכְנַס לְתוֹךְ הָעִיר, שֶׁהָיְתָה עַל הָהָר כַּנַּ"ל כְּשֶׁבָּא לְשָׁם, הָיָה אֶצְלָם פְּלִיאָה וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: אֵיךְ נִכְנַסְתָּ לְכָאן כִּי לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְשׁוּם אָדָם לְכָנֵס אֶצְלָם כַּנַּ"ל הֵשִׁיב לָהֶם: מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נִכְנַסְתִּי, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, מָה אַתֶּם שׁוֹאֲלִים עַל זֶה ?

וְהִתְחִיל הַבַּעַל תְּפִלָּה לְדַבֵּר עִם אֶחָד מֵהַתַּכְלִית וְכוּ' כַּנַּ"ל וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו כְּלָל וְכֵן הַשֵּׁנִי וְכֵן כֻּלָּם, כִּי כְּבָר נִשְׁקְעוּ בְּטָעוּתָם הַנַּ"ל וְהָיָה הַדָּבָר תָּמוּהַּ בֵּין אַנְשֵׁי הָעִיר עַל שֶׁבָּא אָדָם אֶצְלָם וּמְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה הֵפֶךְ אֱמוּנָתָם וְהִרְגִּישׁוּ בְּעַצְמָן, אוּלַי הָאָדָם הַזֶּה הוּא הַבַּעַל תְּפִלָּה כִּי כְּבָר נִשְׁמַע אֶצְלָם, שֶׁיֵּשׁ בַּעַל תְּפִלָּה כָּזֶה בָּעוֹלָם כִּי כְּבָר נִתְפָּרְסֵם הַדָּבָר שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה בָּעוֹלָם כַּנַּ"ל וְהָיוּ קוֹרִין אוֹתוֹ בָּעוֹלָם בעל תפילה וחסיד ירא אַךְ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לָהֶם לְהַכִּירוֹ וּלְתָפְסוֹ כִּי הָיָה מְשַׁנֶּה עַצְמוֹ אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד אֵצֶל זֶה הָיָה נִדְמֶה כְּסוֹחֵר, וְאֵצֶל זֶה כְּעָנִי וְכוּ' כַּנַּ"ל וְתֵכֶף נִמְלַט מִשָּׁם.

וַיְהִי הַיּוֹם וְהָיָה גִּבּוֹר, שֶׁנִּתְקַבְּצוּ אֵלָיו כַּמָּה גִּבּוֹרִים וְהָיָה הַגִּבּוֹר עִם גִּבּוֹרָיו הוֹלֵךְ וְכוֹבֵשׁ מְדִינוֹת וְלֹא הָיָה רוֹצֶה כִּי אִם הַכְנָעָה וּכְשֶׁהָיוּ בְּנֵי מְדִינָה מַכְנִיעִים עַצְמָן תַּחְתָּיו הָיָה מַנִּיחָם וְאִם לָאו הָיָה מַחֲרִיבָם וְהָיָה הוֹלֵךְ וְכוֹבֵשׁ וְלֹא הָיָה רוֹצֶה שׁוּם מָמוֹן, רַק הַכְנָעָה

שֶׁיִּהְיוּ תַּחְתָּיו וְהָיָה דַּרְכּוֹ שֶׁל הַגִּבּוֹר שֶׁהָיָה שׁוֹלֵחַ לַמְּדִינָה גִּבּוֹרָיו כְּשֶׁהָיָה עָדַיִן רָחוֹק מִמֶּנָּה הַרְבֵּה חֲמִשִּׁים פַּרְסָאוֹת שֶׁיַּכְנִיעוּ עַצְמָן תַּחְתָּיו וְהָיָה כּוֹבֵשׁ מְדִינוֹת כַּנַּ"ל.

וְהַסּוֹחֲרִים שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוּת הַנַּ"ל שֶׁהָיוּ סוֹחֲרִים בִּמְדִינוֹת אֲחֵרוֹת כַּנַּ"ל בָּאוּ לִמְדִינָתָם, וְסִפְּרוּ מֵהַגִּבּוֹר הַנַּ"ל וְנָפַל עֲלֵיהֶם פַּחַד גָּדוֹל וְאַף עַל פִּי שֶׁהָיוּ מְרֻצִּים לְהַכְנִיעַ עַצְמָן תַּחְתָּיו אַךְ שֶׁשָּׁמְעוּ, שֶׁהוּא מִמָּאס בְּמָמוֹן, וְאֵינוֹ רוֹצֶה מָמוֹן כְּלָל, וְזֶה הָיָה הֵפֶךְ אֱמוּנָתָם עַל כֵּן הָיָה בִּלְתִּי אֶפְשָׁר אֶצְלָם לְהַכְנִיעַ תַּחְתָּיו כִּי הָיָה אֶצְלָם כְּמוֹ שְׁמָד מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִין כְּלָל בֶּאֱמוּנָתָם דְּהַיְנוּ בַּמָּמוֹן וְנִתְיָרְאוּ מְאד מִלְּפָנָיו וְהִתְחִילוּ לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדוֹת וּלְהַקְרִיב קָרְבָּנוֹת לֶאֱלֹקוּתָם הַנַּ"ל וְהָיוּ לוֹקְחִים חַיָּה [דְּהַיְנוּ מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מָמוֹן מְעַט, שֶׁהוּא חַיָּה אֶצְלָם] וְהִקְרִיבוּ לְקָרְבָּן לֶאֱלֹקוּת הַנַּ"ל וְכֵיוֹצֵא בְּאֵלּוּ הָעֲבוֹדוֹת כַּנַּ"ל וְהַגִּבּוֹר הַנַּ"ל הָיָה הוֹלֵךְ וּמִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם בְּכָל פַּעַם וְהִתְחִיל לִשְׁלֹחַ אֲלֵיהֶם גִּבּוֹרָיו מַה הֵם רוֹצִים, כְּדַרְכּוֹ כַּנַּ"ל וְהָיָה עֲלֵיהֶם פַּחַד גָּדוֹל, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים מַה לַּעֲשׂוֹת.

וְיָעֲצוּ אוֹתָם אֲנָשִׁים סוֹחֲרִים שֶׁלָּהֶם הֱיוֹת שֶׁהָיוּ בִּמְדִינָה שֶׁכָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה הֵם כֻּלָּם אֱלקוּת, וְנוֹסְעִים עִם מַלְאָכִים דְּהַיְנוּ שֶׁכָּל אַנְשֵׁי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה מִקָּטָן וְעַד גָּדוֹל הֵם כֻּלָּם עֲשִׁירִים מֻפְלָגִים, עַד שֶׁהַקָּטָן שֶׁבָּהֶם הוּא גַּם כֵּן אֱלוֹק לְפִי טָעוּתָם [כִּי הַקָּטָן שֶׁבָּהֶם הוּא עָשִׁיר מֻפְלָג וְיֵשׁ לוֹ כָּל כָּךְ כַּשְׁעוּר הַקָּצוּב לֶאֱלוֹק אֶצְלָם וְכַנַּ"ל] וְגַם נוֹסְעִים עִם מַלְאָכִים כִּי הַסּוּסִים שֶׁלָּהֶם הֵם מְכֻסִּים בַּעֲשִׁירוּת גָּדוֹל בְּזָהָב וְכֵיוֹצֵא עַד שֶׁכְּסוּי שֶׁל סוּס אֶחָד עוֹלֶה לְסַךְ שֶׁל מִלְיוֹן שֶׁלָּהֶם נִמְצָא שֶׁנּוֹסְעִים עִם מַלְאָכִים שֶׁקּוֹשְׁרִים שִׁלְשָׁה זוּגוֹת מַלְאָכִים אֶל הָעֲגָלָה וְנוֹסְעִים עִמָּהֶם בְּכֵן צְרִיכִין לִשְׁלֹחַ אֶל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה וּמִשָּׁם יִהְיֶה לָהֶם עֶזְרָה בְּוַדַּאי מֵאַחַר שֶׁכָּל הַמְּדִינָה הֵם כֻּלָּם אֱלקוּת [כָּל זֶה הָיְתָה עֲצַת הַסּוֹחֲרִים שֶׁלָּהֶם] וְהוּטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵיהֶם מְאד כִּי הָיוּ מַאֲמִינִים, שֶׁבְּוַדַּאי יִהְיֶה לָהֶם יְשׁוּעָה מִשָּׁם מֵאַחַר שֶׁהֵם כֻּלָּם אֱלקוּת כַּנַּ"ל.

וְהַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל יֹשֵׁב עַצְמוֹ שֶׁיֵּלֵךְ עוֹד הַפַּעַם אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה הַנַּ"ל אוּלַי אַף עַל פִּי כֵן יֵשִׁיב אוֹתָם מִטָּעוּתָם זֶה וְהָלַךְ לְשָׁם, וּבָא אֶל הַשּׁוֹמְרִים וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוֹמֵר אֶחָד כְּדַרְכּוֹ וְסִפֵּר לוֹ הַשּׁוֹמֵר מֵהַגִּבּוֹר הַנַּ"ל, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם פַּחַד גָּדוֹל מִפָּנָיו וְכוּ' כַּנַּ"ל וְשָׁאַל אוֹתוֹ הַבַּעַל תְּפִלָּה: וּמָה אַתֶּם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת ? וְסִפֵּר לוֹ הַשּׁוֹמֵר עִנְיַן הַנַּ"ל שֶׁהֵם רוֹצִים לִשְׁלֹחַ אֶל הַמְּדִינָה שֶׁהֵם כֻּלָּם אֱלקוּת וְכוּ' כַּנַּ"ל.

וְשָׂחַק מִמֶּנּוּ מְאד הַבַּעַל תְּפִלָּה וְאָמַר לוֹ. הֲלֹא הַכֹּל שְׁטוּת גָּדוֹל כִּי גַּם בְּנֵי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה הֵם כֻּלָּם רַק בְּנֵי אָדָם כָּמוֹנוּ וְגַם אַתֶּם כֻּלְּכֶם וֶאֱלקִים שֶׁלָּכֶם, כֻּלָּם הֵם רַק בְּנֵי אָדָם וְלֹא אֱלוֹק רַק שֶׁיֵּשׁ יָחִיד בָּעוֹלָם, שֶׁהוּא הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וְאוֹתוֹ לְבַד רָאוּי לַעֲבד, וְלוֹ רָאוּי

לְהִתְפַּלֵּל, וְזֶהוּ עִקַּר הַתַּכְלִית וְכַיּוֹצֵא בִּדְבָרִים אֵלּוּ דִּבֵּר הַבַּעַל תְּפִלָּה אֶל הַשּׁוֹמֵר הַנַּ"ל וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו הַשּׁוֹמֵר, כִּי כְּבָר נִשְׁקַע אֶצְלָם טָעוּתָם מִיָּמִים רַבִּים, כַּנַּ"ל.

אַךְ אַף עַל פִּי כֵן הַבַּעַל תְּפִלָּה הִרְבָּה עָלָיו דְּבָרִים עַד שֶׁבַּסּוֹף הֵשִׁיב לוֹ הַשּׁוֹמֵר: וְיֶתֶר מִזֶּה מָה אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת ? הֲלֹא אֲנִי רַק יָחִיד בָּעֲלְמָא [וְיֵשׁ כְּנֶגְדִּי בְּנֵי הַמְּדִינָה, שֶׁהֵם רַבִּים] וְזֹאת הַתְּשׁוּבָה הָיְתָה קְצָת נֶחָמָה לְהַבַּעַל תְּפִלָּה כִּי הֵבִין, שֶׁהִתְחִילוּ דְּבָרָיו קְצָת לְכָנֵס בְּאָזְנֵי הַשּׁוֹמֵר כִּי הַדְּבָרִים שֶׁדִּבֵּר הַבַּעַל תְּפִלָּה מִקֹּדֶם, בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה עִם אוֹתוֹ הַשּׁוֹמֵר וְהַדְּבָרִים, שֶׁדִּבֵּר עַתָּה נִתְקַבְּצוּ יַחַד, עַד שֶׁעָשׂוּ אֵיזֶה רֹשֶׁם בְּלִבּוֹ עַד שֶׁהִתְחִיל מְעַט לְהִסְתַּפֵּק וְלִנְטוֹת אֵלָיו קְצָת כַּנִּרְאֶה מִתּוֹךְ הַתְּשׁוּבָה הַנַּ"ל.

וְכֵן הָלַךְ הַבַּעַל תְּפִלָּה אֶל הַשּׁוֹמֵר הַשֵּׁנִי וְדִבֵּר עִמּוֹ גַּם כֵּן כַּנַּ"ל וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו גַּם כֵּן וּבְסוֹף הֵשִׁיב לוֹ גַּם כֵּן כַּנַּ"ל. הֲלֹא אֲנִי יָחִיד כְּנֶגֶד בְּנֵי הַמְּדִינָה וְכוּ' כַּנַּ"ל וְכֵן כָּל הַשּׁוֹמְרִים כֻּלָּם הֵשִׁיבוּ לוֹ תְּשׁוּבָה זוֹ בַּסּוֹף.

אַחַר כָּךְ נִכְנַס הַבַּעַל תְּפִלָּה אֶל הָעִיר וְהִתְחִיל שׁוּב לְדַבֵּר עִמָּם כְּדַרְכּוֹ בַּאֲשֶׁר שֶׁכֻּלָּם בְּטָעוּת גָּדוֹל, וְאֵין זֶה תַּכְלִית כְּלָל רַק עִקַּר הַתַּכְלִית לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְכוּ' וְלֹא שָׁמְעוּ אֵלָיו, כִּי כֻּלָּם נִשְׁקְעוּ מְאֹד בָּזֶה מִיָּמִים רַבִּים וְסִפְּרוּ לוֹ מֵהַגִּבּוֹר וְשֶׁהֵם רוֹצִים לִשְׁלֹחַ אֶל הַמְּדִינָה, שֶׁהֵם כֻּלָּם אֶלְקוּת וְכוּ' כַּנַּ"ל וְשָׂחַק מֵהֶם גַּם כֵּן וְאָמַר לָהֶם, שֶׁהוּא שְׁטוּת, וְשֶׁכֻּלָּם רַק בְּנֵי אָדָם וְכוּ' וְהֵם לֹא יוּכְלוּ לַעֲזֹר לָכֶם כְּלָל כִּי אַתֶּם בְּנֵי אָדָם, וְהֵם בְּנֵי אָדָם, וְאֵינָם אֱלוֹק כְּלָל רַק שֶׁיֵּשׁ יָחִיד יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וְכוּ' וְעַל עִנְיַן הַגִּבּוֹר אָמַר לָהֶם [בִּלְשׁוֹן תֻּמָּה, כְּדֶרֶךְ שֶׁמַּתְמִיהַּ אָדָם וְאוֹמֵר] הַאִם אֵינוֹ זֶה הַגִּבּוֹר [הַיְדוּעַ לִי] ? וְלֹא הֵבִינוּ דְּבָרָיו אֵלּוּ וְכֵן הָיָה הוֹלֵךְ מֵאֶחָד לַחֲבֵרוֹ וּמְדַבֵּר עִמָּהֶם כַּנַּ"ל וְעַל עִנְיַן הַגִּבּוֹר אָמַר לְכָל אֶחָד כַּנַּ"ל אִם אֵינוֹ זֶה הַגִּבּוֹר וְכוּ' כַּנַּ"ל וְלֹא הֵבִינוּ דְּבָרָיו.

וְנַעֲשָׂה רַעַשׁ בָּעִיר, בַּאֲשֶׁר שֶׁנִּמְצָא אֶחָד, שֶׁמְּדַבֵּר כָּזֹאת שֶׁעוֹשֶׂה שְׂחוֹק מֵאֱמוּנָתָם וְאוֹמֵר, שֶׁיֵּשׁ יָחִיד וְכוּ' וּבְעִנְיַן הַגִּבּוֹר הוּא אוֹמֵר כַּנַּ"ל וְהֵבִינוּ, שֶׁבְּוַדַּאי הוּא הַבַּעַל תְּפִלָּה, כִּי כְּבָר הָיָה נִתְפָּרְסֵם אֶצְלָם כַּנַּ"ל וְצִוּוּ לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו וּלְתָפְסוֹ אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מְשֻׁנֶּה עַצְמוֹ אֶצְלָם בְּכָל פַּעַם כַּנַּ"ל [הַיְנוּ פַּעַם נִדְמֶה כְּסוֹחֵר, וּפַעַם כְּעָנִי וְכוּ' כַּנַּ"ל] אַךְ הֵם יָדְעוּ מִזֶּה גַּם כֵּן, שֶׁהַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל הוּא מְשֻׁנֶּה עַצְמוֹ בְּכָל פַּעַם וְצִוּוּ לַחֲקֹר אַחֲרָיו וּלְתָפְסוֹ וְחִפְּשׂוּ אַחֲרָיו וּתְפָסָהוּ וְהֵבִיאוּהוּ אֶל הַשָּׂרִים.

וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ וְאָמַר לָהֶם גַּם כֵּן כַּנַּ"ל בַּאֲשֶׁר שֶׁכֻּלָּם בְּטָעוּת וּשְׁטוּת גָּדוֹל, וְאֵין זֶה תַּכְלִית כְּלָל [הַיְנוּ שֶׁהַמָּמוֹן אֵינוֹ הַתַּכְלִית כְּלָל] רַק שֶׁיֵּשׁ יָחִיד, שֶׁהוּא הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וְכוּ' וּבְנֵי אוֹתָהּ מְדִינָה שֶׁאַתֶּם אוֹמְרִים, שֶׁהֵם כֻּלָּם אֱלקוּת לֹא יוּכְלוּ לַעֲזֹר לָכֶם כְּלָל, כִּי הֵם רַק בְּנֵי אָדָם וְכוּ'.

וְנֶחֱשָׁב אֶצְלָם לִמְשֻׁגָּע כִּי כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה הָיוּ שְׁקוּעִים בְּטָעוּת שֶׁל הַמָּמוֹן כָּל כָּךְ כַּנַ"ל עַד שֶׁזֶּה שֶׁדִּבֵּר כְּנֶגֶד דַּעְתָּם וְטָעוּתָם, הָיָה נֶחֱשָׁב לִמְשֻׁגָּע.

וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ, מַה זֶּה שֶׁאַתָּה אוֹמֵר עַל עִנְיַן הַגְּבוֹר [בְּלָשׁוֹן תֵּמַהּ] אִם אֵינוֹ זֶה הַגְּבוֹר כַּנַ"ל ? הֵשִׁיב לָהֶם: שֶׁאֲנִי הָיִיתִי אֵצֶל מֶלֶךְ אֶחָד, וְנֶאֱבַד אֶצְלוֹ גִּבּוֹר וְאִם הַגִּבּוֹר הַנַ"ל הוּא אוֹתוֹ הַגִּבּוֹר, יֵשׁ לִי הֶכֵּרוּת עִמּוֹ וְיֶתֶר מִזֶּה. מַה שֶּׁאַתֶּם בְּטוּחִים בַּמְּדִינָה הַנַ"ל, שֶׁהֵם כֻּלָּם אֱלִקוּת, זֶהוּ שְׁטוּת כִּי הֵם לא יוּכְלוּ לַעֲזֹר לָכֶם וּלְדַעְתִּי, אִם תִּהְיוּ בְּטוּחִים עֲלֵיהֶם אַדְרַבָּא, זֶה יִהְיֶה מַפָּלָה שֶׁלָּכֶם אָמְרוּ לוֹ: מִנַּיִן אַתָּה יוֹדֵעַ זאת ?

הֵשִׁיב לָהֶם: הֱיוֹת שֶׁאֵצֶל הַמֶּלֶךְ הַנַ"ל, שֶׁהוּא הָיָה אֶצְלוֹ, כַּנַ"ל, הָיָה לוֹ יָד דְּהַיְנוּ שֶׁהָיָה אֵצֶל אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ תְּמוּנַת יָד עִם חָמֵשׁ אֶצְבָּעוֹת וְעִם כָּל הַשִּׁרְטוּטִין שֶׁיֵּשׁ עַל הַיָּד וְזאת הַיָּד הָיְתָה הַמַּפַּת הָעוֹלָם שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל מַה שֶּׁהָיָה מִן בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ עַד הַסּוֹף וּמַה שֶּׁיִּהְיֶה אַחַר כָּךְ הַכֹּל הָיָה מְצֻיָּר עַל אוֹתוֹ הַיָּד כִּי הָיָה מְצֻיָּר בְּשִׁרְטוּטֵי הַיָּד צִיּוּר עֲמִידַת כָּל עוֹלָם וְעוֹלָם עִם כָּל פְּרָטָיו כְּמוֹ שֶׁמְּצֻיָּר עַל הַמַּפַּת הָעוֹלָם [כַּיְּדוּעַ לַבְּקִיאִים בְּעִנְיַן צִיּוּר מַפַּת הָעוֹלָם, שֶׁקּוֹרִין מַפַּת הָעוֹלָם] וְהָיָה בְּהַשִּׁרְטוּטִין כְּמוֹ אוֹתִיּוֹת כְּמוֹ שֶׁבְּמַפַּת הָעוֹלָם כְּתוּבִים אוֹתִיּוֹת אֵצֶל כָּל דָּבָר וְדָבָר כְּדֵי לֵידַע מַה הוּא הַדָּבָר הַזֶּה דְּהַיְנוּ לֵידַע, שֶׁכָּאן הוּא עִיר פְּלוֹנִי, וְכָאן נָהָר פְּלוֹנִי וְכֵיוֹצֵא.

כְּמוֹ כֵן מַמָּשׁ הָיָה נִרְשָׁם בְּשִׁרְטוּטֵי הַיָּד הַנַ"ל כְּמוֹ אוֹתִיּוֹת שֶׁהָיוּ הָאוֹתִיּוֹת נִרְשָׁמִים אֵצֶל כָּל דָּבָר וְדָבָר, שֶׁהָיָה נִרְשָׁם עַל הַיָּד כְּדֵי לֵידַע מַהוּת הַדָּבָר וְגַם פְּרָטֵי כָּל הַמְּדִינוֹת וַעֲיָרוֹת וּנְהָרוֹת וּגְשָׁרִים וְהָרִים וּשְׁאָר דְּבָרִים פְּרָטִיִּים הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם עַל הַיָּד בְּשִׁרְטוּטִין הַנַ"ל וְאֵצֶל כָּל דָּבָר הָיוּ כְּתוּבִים אוֹתִיּוֹת שֶׁזֶּהוּ דָּבָר פְּלוֹנִי, וְזֶה דָּבָר פְּלוֹנִי וְגַם כָּל בְּנֵי אָדָם שֶׁהוֹלְכִים בְּתוֹךְ הַמְּדִינָה וְכָל הַמְּאֹרָעוֹת שֶׁלָּהֶם הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם שָׁם.

וְהָיָה כָּתוּב שָׁם גַּם כָּל הַדְּרָכִים מִמְּדִינָה לִמְדִינָה וּמִמָּקוֹם לְמָקוֹם וּמַחֲמַת זֶה הָיִיתִי יוֹדֵעַ לְכַנֵּס אֶל הָעִיר הַזאת מַה שֶּׁאִי אֶפְשָׁר לְשׁוּם אָדָם לְכַנֵּס לְכָאן וְכֵן, אִם אַתֶּם רוֹצִים לִשְׁלֹחַ אוֹתִי לְעִיר אַחֶרֶת, אֲנִי יוֹדֵעַ הַדֶּרֶךְ גַּם כֵּן הַכֹּל עַל יְדֵי הַיָּד הַנַ"ל וְכֵן הָיָה נִרְשָׁם בָּהּ הַדֶּרֶךְ מֵעוֹלָם לְעוֹלָם כִּי יֵשׁ דֶּרֶךְ וְנָתִיב, שֶׁעַל יָדוֹ יְכוֹלִין לַעֲלוֹת מֵאָרֶץ לַשָּׁמַיִם [כִּי אִי אֶפְשָׁר לַעֲלוֹת לַשָּׁמַיִם, מֻחְמַת שֶׁאֵין יוֹדְעִין הַדֶּרֶךְ וְשָׁם הָיָה נִרְשָׁם הַדֶּרֶךְ לַעֲלוֹת לַשָּׁמַיִם] וְהָיָה נִרְשָׁם שָׁם כָּל הַדְּרָכִים שֶׁיֵּשׁ מֵעוֹלָם לְעוֹלָם כִּי אֵלָיְהוּ עָלָה לַשָּׁמַיִם בְּדֶרֶךְ פְּלוֹנִי, וְהָיָה כָּתוּב שָׁם אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ וּמשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָה לַשָּׁמַיִם בְּדֶרֶךְ אַחֵר, וְהָיָה כָּתוּב שָׁם אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ גַּם כֵּן וְכֵן חֲנוֹךְ עָלָה לַשָּׁמַיִם בְּדֶרֶךְ אַחֵר, וְהָיָה כָּתוּב שָׁם גַּם אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ וְכֵן מֵעוֹלָם לְעוֹלָם הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם בְּשִׁרְטוּטֵי הַיָּד הַנַ"ל.

גַּם הָיָה נִרְשָׁם עַל הַיָּד כָּל דָּבָר וְדָבָר כְּפִי מַה שֶּׁהָיָה בְּעֵת בְּרִיאַת הָעוֹלָם, וּכְפִי הַהֶוֶה שֶׁלּוֹ, וּכְפִי מַה שֶּׁיִּהְיֶה אַחַר כָּךְ כְּגוֹן סְדוֹם הָיָה נִרְשָׁם שָׁם כְּפִי מַה שֶּׁהָיְתָה בְּעֵת יְשׁוּבָהּ, קֹדֶם שֶׁנֶּהְפְּכָה גַּם הָיָה מְצֻיָּר שָׁם הַפִּיכַת סְדוֹם, כְּמוֹ שֶׁהֶעִיר נֶהְפֶּכֶת וְגַם הָיָה מְצֻיָּר שָׁם צִיּוּר שֶׁל סְדוֹם, שֶׁיֵּשׁ לָהּ אַחַר הַהֶפִיכָה כִּי הָיָה נִרְשָׁם עַל הַיָּד מַה שֶּׁהָיָה וּמַה שֶּׁהוֶה וּמַה שֶּׁיִּהְיֶה וְשָׁם, בְּאוֹתוֹ הַיָּד, רָאִיתִי שְׁאוֹתוֹ הַמְּדִינָה הַנַּ"ל, שֶׁאַתֶּם אוֹמְרִים עֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם כֻּלָּם אֶלְקוּת עִם כָּל הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֲלֵיהֶם לְקַבֵּל עֵזֶר מֵהֶם כֻּלָּם יִהְיוּ נִכְלִין וְאוֹבְדִין [כָּל זֶה הֵשִׁיב לָהֶם הַבַּעַל תְּפִלָּה].

וְנִפְלָא בְּעֵינֵיהֶם הַדָּבָר מְאד כִּי הָיוּ נִכָּרִים דִּבְרֵי אֱמֶת כִּי זֶה יָדוּעַ, שֶׁעַל הַמַּפַּת הָעוֹלָם מְצֻיָּר כָּל הַדְּבָרִים וְהֵבִינוּ שֶׁגַּם דְּבָרָיו נִרְאִין דִּבְרֵי אֱמֶת כִּי זֶה רוֹאִין, שֶׁאֶפְשָׁר לְקַבֵּץ וּלְחַבֵּר שְׁנֵי שִׂרְטוּטִין שֶׁל הַיָּד, וְיִהְיֶה מֵהֶם אוֹת [עַל כֵּן הֵבִינוּ, שֶׁדְּבָרִים אֵלּוּ הַנַּ"ל, אִי אֶפְשָׁר לִבְדּוֹת זאת מִלִּבּוֹ וְנִפְלָא בְּעֵינֵיהֶם מְאד] וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ הֵיכָן הוּא הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל ? אוּלַי יְגַלֶּה לָנוּ דֶּרֶךְ אֵיךְ לִמְצא מָמוֹן ?

הֵשִׁיב לָהֶם: עֲדַיִן אַתֶּם רוֹצִים מָמוֹן [בִּלְשׁוֹן תַּמַּה] ? מִמָּמוֹן לא תְּדַבְּרוּ כְּלָל שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: אַף עַל פִּי כֵן, הֵיכָן הוּא הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל ? הֵשִׁיב לָהֶם: גַּם אֲנִי אֵינִי יוֹדֵעַ מֵהַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל וּמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כָּךְ הָיָה

שֶׁהָיָה מֶלֶךְ וּמַלְכָּה, וְהָיָה לָהֶם בַּת יְחִידָה וְהִגִּיעַ סָמוּךְ לְפִרְקָהּ, וְהוֹשִׁיבוּ יוֹעֲצִים לְיַעֵץ אֶת מִי רָאוּי לְהַשִּׂיאָהּ לוֹ וְגַם אֲנִי הָיִיתִי שָׁם בֵּין בַּעֲלֵי הָעֵצָה כִּי הַמֶּלֶךְ הָיָה אוֹהֵב אוֹתִי וְהָיְתָה עֲצָתִי שֶׁיִּתְּנוּ לָהּ אֶת הַגִּבּוֹר בַּאֲשֶׁר שֶׁהַגִּבּוֹר עָשָׂה לָנוּ כַּמָּה טוֹבוֹת, שֶׁכְּבָשׁ כַּמָּה מְדִינוֹת עַל כֵּן רָאוּי שֶׁיִּתְּנוּ לוֹ אֶת הַבַּת מַלְכָּה לְאִשָּׁה וְהוּטְבָה עֲצָתִי מְאד, וְהִסְכִּימוּ כֻּלָּם לָזֶה וְהָיְתָה שִׂמְחָה גְּדוֹלָה שָׁם עַל שֶׁמָּצְאוּ חָתָן לְהַבַּת מַלְכָּה וְהִשִּׂיאוּ אוֹתָהּ עִם הַגִּבּוֹר וְיָלְדָה הַבַּת מַלְכָּה וָלָד וְאוֹתוֹ הַתִּינוֹק הָיָה יְפֵה תֹאַר מְאד מְאד שֶׁלֹּא הָיָה יְפִי שֶׁל מִין אֱנוֹשִׁי כְּלָל וְשַׂעֲרוֹתָיו הָיוּ שֶׁל זָהָב וְהָיָה לָהֶם כָּל הַגָּנִים וּפָנָיו הָיוּ כִּפְנֵי חַמָּה וְעֵינָיו הָיוּ אוֹרוֹת אֲחֵרִים וְהַתִּינוֹק הַזֶּה נוֹלַד עִם חָכְמָה גְּמוּרָה כִּי רָאוּ בּוֹ תֵּכֶף [בְּשָׁעַת הַהוֹלָדָה], שֶׁהוּא חָכָם גָּמוּר שֶׁכְּשֶׁהָיוּ מְדַבְּרִים בְּנֵי אָדָם, בְּמָקוֹם שֶׁצְּרִיכִין לִשְׂחֹק הָיָה שׂוֹחֵק וְכֵן כַּיּוֹצֵא בָּזֶה כִּי הִכִּירוּ בּוֹ, שֶׁהוּא חָכָם גָּדוֹל רַק שֶׁעֲדַיִן אֵין לוֹ הַתְנוּעוֹת שֶׁל גָּדוֹל, כְּגוֹן דִּבּוּר וְכַיּוֹצֵא.

וְהָיָה אֵצֶל הַמֶּלֶךְ מֵלִיץ דְּהַיְנוּ דַּבְּרָן בַּעַל לָשׁוֹן וּמְלִיצָה שֶׁהָיָה יָכוֹל לְדַבֵּר וּלְהַמְלִיץ דִּבְרֵי צַחוּת נִפְלָאִים מְאד, שִׁירוֹת וְתוּשְׁבָּחוֹת לְהַמֶּלֶךְ וְהַמֵּלִיץ הָיָה גַּם מֵעַצְמוֹ מֵלִיץ נָאֶה אַךְ הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל הֶרְאָה לוֹ דֶּרֶךְ אֵיךְ יַעֲלֶה לְקַבֵּל כֹּחַ חָכְמַת הַמְּלִיצָה וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה מֵלִיץ נִפְלָא מְאד מְאד גַּם הָיָה לְהַמֶּלֶךְ חָכָם וְהֶחָכָם הָיָה גַּם כֵּן מֵעַצְמוֹ חָכָם אַךְ הַמֶּלֶךְ הֶרְאָה לוֹ דֶּרֶךְ, אֵיךְ יַעֲלֶה וִיקַבֵּל חָכְמָה וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה חָכָם נִפְלָא מְאד.

וְכֵן הַגִּבּוֹר הָיָה גִּבּוֹר מֵעַצְמוֹ וְהַמֶּלֶךְ הֶרְאָה לוֹ דֶּרֶךְ אֵיךְ יַעֲלֶה וְיִקַּבֵּל גְּבוּרָה וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה גִּבּוֹר נִפְלָא וְנוֹרָא מְאד כִּי יֵשׁ חֶרֶב שֶׁהִיא תּוֹלָה בָּאֲוִיר הָעוֹלָם וְיֵשׁ לְהַחֶרֶב הַזֹּאת שְׁלשָׁה כוחוֹת כְּשֶׁמַּגְבִּיהִין אֶת הַחֶרֶב, אֲזַי בּוֹרְחִים וְנָסִים כָּל שָׂרֵי הַחַיָּלוֹת וּמְמִילָא יֵשׁ לָהֶם מַפָּלָה כִּי כְּשֶׁנָּסִים הַשָּׂרִים, אֵין מִי שֶׁיְנַהוֹג הַמִּלְחָמָה וַאֲזַי אֵין תְּקוּמָה בַּמִּלְחָמָה אַף אַף עַל פִּי כֵן אֶפְשָׁר שֶׁיִּתְקָרְבוּ הַנִּשְׁאָרִים לַמִּלְחָמָה וְיֵשׁ לְהַחֶרֶב הַנַּ"ל, שְׁנֵי פְּיוֹת, וְיֵשׁ לָהֶם שְׁנֵי כוֹחוֹת שֶׁעַל יְדֵי חֹד אֶחָד נוֹפְלִים כֻּלָּם וְעַל יְדֵי חֹד הַשֵּׁנִי מַגִּיעַ לָהֶם הַחֹלִי, [שֶׁקּוֹרִין דַּאר] דְּהַיְנוּ שֶׁבְּשָׂרָם נִכְחָשׁ וְנִימַס, כִּידוּעַ חֹלִי זֶה, רַחֲמָנָא לִצְלָן הַיְנוּ שֶׁרַק עַל יְדֵי הַתְּנוּעָה שֶׁעוֹשִׂין בְּאוֹתוֹ הַחֶרֶב בְּמָקוֹם שֶׁהִיא עַל יְדֵי זֶה מַגִּיעַ לְהַשּׁוֹנְאִים כַּנַּ"ל דְּהַיְנוּ עַל יְדֵי כָּל חֹד וְחֹד הַכֹּחַ שֶׁיֵּשׁ לוֹ וְהַמֶּלֶךְ הֶרְאָה לְהַגִּבּוֹר הַדֶּרֶךְ שֶׁיֵּשׁ לְהַחֶרֶב הַנַּ"ל וּמִשָּׁם קִבֵּל גְּבוּרָתוֹ הַגְּדוֹלָה.

וְגַם אֲנִי, הֶרְאָה לִי הַמֶּלֶךְ הַדֶּרֶךְ לַעֲנְיַן שֶׁלִּי וְקִבַּלְתִּי מִשָּׁם מַה שֶּׁאֲנִי צָרִיךְ.

וְכֵן הָיָה לְהַמֶּלֶךְ אוֹהֵב נֶאֱמָן שֶׁהָיָה אוֹהֵב, אֶת עַצְמוֹ עִם הַמֶּלֶךְ בְּאַהֲבָה נִפְלָאָה וְנוֹרָאָה מְאד מְאד עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר לָהֶם כְּלָל שֶׁלֹּא יִרְאוּ זֶה אֶת זֶה אֵיזֶה שָׁעָה אַף אַף עַל פִּי כֵן יֵשׁ שָׁעוֹת, שֶׁצְּרִיכִין לְהִתְפָּרֵד קְצָת וְהָיוּ לָהֶם צוּרוֹת, שֶׁהָיוּ מְצַיָּרִין צוּרַת שְׁנֵיהֶם וְהָיוּ מְשַׁעְשְׁעִין עַצְמָן בְּאֵלּוּ הַצוּרוֹת בְּעֵת שֶׁנִּפְרְדוּ אֶחָד מֵחֲבֵרוֹ וְהַצוּרוֹת הָאֵלּוּ הָיוּ מְצַיָּרִין אֵיךְ הַמֶּלֶךְ עִם הָאוֹהֵב נֶאֱמָן אוֹהֲבִים עַצְמָן וּמְחַבְּקִים וּמְנַשְּׁקִים עַצְמָן בְּאַהֲבָה גְּדוֹלָה וְהָיָה סְגֻלָּה לְאֵלּוּ הַצוּרוֹת שְׁמִי שֶׁהָיָה מִסְתַּכֵּל בְּאֵלּוּ הַצוּרוֹת הָיָה מַגִּיעַ לוֹ אַהֲבָה גְּדוֹלָה מְאד [הַיְנוּ שֶׁמִּדַּת הָאַהֲבָה בָּאָה לְמִי שֶׁהָיָה מִסְתַּכֵּל בְּאֵלּוּ הַצוּרוֹת] וְגַם הָאוֹהֵב נֶאֱמָן קִבֵּל הָאַהֲבָה מִן הַמָּקוֹם שֶׁהֶרְאָה לוֹ הַמֶּלֶךְ.

וְהִגִּיעַ עֵת שֶׁהָלְכוּ כָּל הַנַּ"ל, כָּל אֶחָד וְאֶחָד לִמְקוֹמוֹ לְקַבֵּל מִשָּׁם כחוֹ דְּהַיְנוּ הַמַּלִּיץ וְהַגִּבּוֹר וְכָל אַנְשֵׁי הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל כָּל אֶחָד וְאֶחָד עָלָה לִמְקוֹמוֹ הַנַּ"ל לְחַדֵּשׁ שָׁם כחוֹ וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה רוּחַ סְעָרָה גְּדוֹלָה בָּעוֹלָם וְהָרוּחַ סְעָרָה הַזֶּה בִּלְבֵּל אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ וְהִפַּךְ מַיִם לְיַבָּשָׁה, וּמַיַּבָּשָׁה לְיָם וּמִמִּדְבָּר יִשּׁוּב, וּמִיִּשּׁוּב מִדְבָּר וְהִפַּךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ וּבָא הָרוּחַ סְעָרָה הַזֶּה לְתוֹךְ בֵּית הַמֶּלֶךְ וְלֹא עָשָׂה שָׁם שׁוּם הֶזֵּק רַק שֶׁנִּכְנַס הָרוּחַ סְעָרָה וְחָטַף אֶת הַוָּלָד שֶׁל הַבַּת מַלְכָּה הַנַּ"ל וּבְתוֹךְ הֲרַעַשׁ תֵּכֶף כְּשֶׁחָטַף אֶת הַתִּינוֹק הַיָּקָר הַנַּ"ל רָדְפָה הַבַּת מַלְכָּה אַחֲרָיו וְכֵן הַמַּלְכָּה וְכֵן הַמֶּלֶךְ עַד שֶׁנִּתְפַּזְּרוּ כֻּלָּם וְלֹא נוֹדַע מְקוֹמָם אַיִם וַאֲנַחְנוּ כֻּלָּנוּ לֹא הָיִינוּ בְּכָל זֶה כִּי הָיִינוּ עוֹלִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד לִמְקוֹמוֹ לְחַדֵּשׁ כחוֹ כַּנַּ"ל וּכְשֶׁחָזַרְנוּ וּבָאנוּ לֹא מָצָאנוּ אוֹתָם כֻּלָּם כַּנַּ"ל וְגַם הַיָּד הַנַּ"ל נֶאֱבְדָה אָז.

וּמֵאָז נִתְפַּזְּרוּ כֻּלָּנוּ וּמֵאָז אֵין אָנוּ יְכוֹלִים עוֹד לַעֲלוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לִמְקוֹמוֹ לְחַדֵּשׁ כחוֹ כִּי אַחַר שֶׁנֶּהְפַּךְ וְנִתְבַּלְבֵּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ וְנֶחְלְפוּ כָּל מְקוֹמוֹת הָעוֹלָם מַיִם לְיַבָּשָׁה וְכוּ', כַּנַּ"ל

בְּוַדַּאי אִי אֶפְשָׁר עַתָּה לַעֲלוֹת בַּדְּרָכִים הָרִאשׁוֹנִים כִּי עַתָּה צְרִיכִים דְּרָכִים אֲחֵרִים לְפִי חִלּוּף וְשִׁנּוּי הַמָּקוֹמוֹת וְעַל כֵּן לֹא הָיִינוּ יְכוֹלִים עוֹד לַחֲזוֹר וְלַעֲלוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לִמְקוֹמוֹ לְחַדֵּשׁ כֹּחוֹ הַנַּ"ל אַךְ הָרְשִׁימָה שֶׁנִּשְׁאַר אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הִיא גַּם כֵּן גְּדוֹלָה מְאד וְאִם הַגִּבּוֹר הַזֶּה הוּא הַגִּבּוֹר שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל הוּא בְּוַדַּאי גִּבּוֹר גָּדוֹל מְאד [נִרְאֶה לִי שֶׁכָּאן חָסֵר קְצָת, וְעַיֵּן לְמַטָּה בהסיפור בשפת האידיש] [כָּל זֶה הֵשִׁיב הַבַּעַל תְּפִלָּה לְהָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל]. וְהֵם שָׁמְעוּ דְּבָרָיו, וְתָמְהוּ מְאד וְהֶחֱזִיקוּ אֶת הַבַּעַל תְּפִלָּה, וְלֹא הִנִּיחוּ אוֹתוֹ לֵילֵךְ מֵאִתָּם [כִּי אוּלַי הַגִּבּוֹר שֶׁבָּא עֲלֵיהֶם הוּא הַגִּבּוֹר הַנַּ"ל, שֶׁיֵּשׁ לְהַבַּעַל תְּפִלָּה הֶכֵּרוּת עִמּוֹ].

וְהַגִּבּוֹר הַנַּ"ל הָיָה הוֹלֵךְ וּמִתְקָרֵב וְשׁוֹלֵחַ בְּכָל פַּעַם שְׁלוּחָיו עַד שֶׁנִּתְקָרֵב וּבָא אֲלֵיהֶם, וְעָמַד חוּץ לָעִיר וְשָׁלַח לָהֶם שְׁלוּחָיו וְנִתְיָרְאוּ מְאד וּבִקְּשׁוּ מֵהַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל, שֶׁיִּתֵּן לָהֶם עֵצָה וְאָמַר הַבַּעַל תְּפִלָּה שֶׁצְּרִיכִין לַחֲקר הַדֶּרֶךְ וְהַהַנְהָגָה שֶׁל אוֹתוֹ הַגִּבּוֹר כְּדֵי שֶׁיַּכִּיר עַל יְדֵי זֶה אִם הוּא אוֹתוֹ הַגִּבּוֹר [דְּהַיְנוּ הַגִּבּוֹר שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל] וְהָלַךְ הַבַּעַל תְּפִלָּה, וְיָצָא אֶל הַגִּבּוֹר הַנַּ"ל וּבָא אֶל הַמַּחֲנָה שֶׁל הַגִּבּוֹר וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִם גִּבּוֹר אֶחָד מִגִּבּוֹרָיו שֶׁל הַגִּבּוֹר [הַיְנוּ עִם אֶחָד מֵהַשּׁוֹמְרִים כְּדֵי לַחֲקר אִם הוּא אוֹתוֹ הַגִּבּוֹר הַנַּ"ל] וְשָׁאַל אוֹתוֹ הַבַּעַל תְּפִלָּה: מַה מַּעֲשֵׂיכֶם וְאֵיךְ נִתְחַבַּרְתֶּם עִם הַגִּבּוֹר הַזֶּה ?.

הֵשִׁיב לוֹ [הַיְנוּ אֶחָד מֵהַגִּבּוֹרִים הַנַּ"ל הֵשִׁיב לְהַבַּעַל תְּפִלָּה] מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה, כָּךְ הָיָה הֱיוֹת שֶׁנִּמְצָא כָּתוּב בְּסִפְרֵי דִּבְרֵי הַיָּמִים שֶׁלָּהֶם אֵיךְ שֶׁהָיָה רוּחַ סְעָרָה גְּדוֹלָה בָּעוֹלָם וְהָרוּחַ סְעָרָה הָפַךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ שֶׁהָפַךְ מַיִם לְיַבָּשָׁה וּמַיַּבָּשָׁה לְיָם, וּמִמִּדְבָּר יְשׁוּב וְכוּ' וּבִלְבֵּל אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ וְאַחַר הֶרַעַשׁ וְהַבִּלְבּוּל שֶׁנִּתְבַּלְבְּלוּ כָּל הָעוֹלָם יִשְׁבוּ עַצְמָן בְּנֵי הָעוֹלָם לַעֲשׂוֹת לָהֶם מֶלֶךְ וְחָקְרוּ מִי רָאוּי לַעֲשׂוֹתוֹ מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם וְחָקְרוּ וְאָמְרוּ בַּאֲשֶׁר שֶׁעִקַּר הוּא הַתַּכְלִית עַל כֵּן מִי שֶׁהוּא מְשֻׁתַּדֵּל בְּיוֹתֵר בְּהַתַּכְלִית, הוּא רָאוּי לִהְיוֹת מֶלֶךְ וְהִתְחִילוּ לַחֲקר מַהוּ הַתַּכְלִית, וְהָיָה בֵּינֵיהֶם כְּתוֹת כְּתוֹת.

כַּת אַחַת אָמְרוּ, שֶׁעִקַּר הַתַּכְלִית הוּא כָּבוֹד כִּי אָנוּ רוֹאִים, שֶׁהַכָּבוֹד הוּא הָעִקָּר אֵצֶל הָעוֹלָם כִּי כְּשֶׁאֵין נוֹתְנִין לְאָדָם כְּבוֹדוֹ דְּהַיְנוּ שֶׁמְּדַבְּרִים לוֹ אֵיזֶה דִּבּוּר כְּנֶגֶד כְּבוֹדוֹ יֵשׁ לוֹ שְׂפִיכוּת דָּמִים כִּי הָעִקָּר הוּא הַכָּבוֹד אֵצֶל כָּל הָעוֹלָם וַאֲפִלּוּ לְאַחַר מִיתָה מַקְפִּידִים לִתֵּן לְהַמֵּת כְּבוֹדוֹ לְקָבְרוֹ בְּכָבוֹד וְכֵיוֹצֵא [וְאוֹמְרִים לוֹ, שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹשִׂין הַכֹּל עוֹשִׂין לְךָ בִּשְׁבִיל כְּבוֹדְךָ] אַף עַל פִּי שֶׁאַחַר מִיתָה אֵין שַׂיָּךְ מָמוֹן וְשׁוּם תַּאֲוָה אֵצֶל הַמֵּת אַף עַל פִּי כֵן עַל כְּבוֹד הַמֵּת מַקְפִּידִים נִמְצָא שֶׁהַכָּבוֹד הוּא הָעִקָּר הַתַּכְלִית וְכֵיוֹצֵא בִּסְבָרוֹת כָּאֵלּוּ [שֶׁל מְבוּכָה וּשְׁטוּת וְכֵן כָּל הַכְּתוֹת הַמְבאָרִים לְמַטָּה, כֻּלָּם הָיוּ לָהֶם סְבָרוֹת הָרְבֵּה לְדַעְתָּם הַנְּבוּכָה וְהַסְּכָלָה וּקְצָתָם מְבאָרִים לְמַטָּה אַךְ רַבֵּנוּ זַ"ל לֹא רָצָה לְבָאֵר כָּל הַסְּבָרוֹת הַנְּבוּכוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּאֵלּוּ הַדֵּעוֹת כִּי יֵשׁ בָּזֶה סְבָרוֹת נְבוּכוֹת כָּל כָּךְ, עַד שֶׁאֶפְשָׁר חַס וְשָׁלוֹם לִטְעוֹת בֶּאֱמֶת

בְּאֵלּוּ הַסְּבָרוֹת שֶׁל שֶׁקֶר, רַחֲמָנָא לִצְלַן] עַד שֶׁנִּסְכַּם אֶצְלָם, שֶׁעִקַּר הַתַּכְלִית הוּא כָּבוֹד עַל כֵּן צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ אִישׁ מְכֻבָּד וְגַם שֶׁיִּהְיֶה רוֹדֵף אַחַר הַכָּבוֹד הַיְנוּ שֶׁיִּהְיֶה רוֹדֵף אַחַר הַכָּבוֹד וְיַשִּׂיג אֶת הַכָּבוֹד [שֶׁזֶּהוּ אִישׁ מְכֻבָּד, שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּבוֹד] כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא אִישׁ מְכֻבָּד שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּבוֹד, וְהוּא רוֹדֵף אַחַר כָּבוֹד, וּמְסַיֵּעַ אֶת הַטֶּבַע שֶׁהִיא רוֹצָה בְּכָבוֹד כַּנַ"ל נִמְצָא שֶׁזֶּה הָאִישׁ מִשְׁתַּדֵּל אַחַר הַתַּכְלִית וּמַשִּׂיגוֹ כִּי הַתַּכְלִית הוּא כָּבוֹד [כָּל זֶה הָיָה דַּעְתָּם הַסְּכָלָה וְהַנְּבוּכָה] כַּנַ"ל עַל כֵּן זֶה הָאִישׁ רָאוּי לִהְיוֹת מֶלֶךְ .

הָלְכוּ לְבַקֵּשׁ אִישׁ כָּזֶה וְהָלְכוּ וּמָצְאוּ שֶׁהָיוּ נוֹשְׂאִים אֶת 'קבצן' זָקֵן אֶחָד וְהָלְכוּ אַחֲרָיו לְעֶרֶךְ חֲמִשָּׁה מֵאוֹת אֲנָשִׁים, כְּלֹם 'צועני' וְגַם הוּא הָיָה 'צועני' וְהַקבצן הַזֶּה הָיָה עִוֵּר וְעָקֵם וְאִלֵּם וְהָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל הָלְכוּ אַחֲרָיו, כִּי כֻּלָּם הָיוּ אַנְשֵׁי הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁלּוֹ כִּי הָיוּ לוֹ אֲחָיוֹת וְאַחִים וְזֶרַע מְרֵעִים שֶׁלּוֹ עַד שֶׁנַּעֲשָׂה מֵהֶם קִבּוּץ הַנַּ"ל שֶׁהָלְכוּ אַחֲרָיו וְנָשְׂאוּ אוֹתוֹ וְהוּא הִקְפִּיד מְאד עַל כְּבוֹדוֹ כִּי הָיָה כַּעֲנָן גָּדוֹל וְכוֹעֵס בְּכָל פַּעַם עֲלֵיהֶם בְּקִפְּדוּת גְּדוֹלוֹת וְצִוָּה בְּכָל פַּעַם שֶׁיִּנְשְׂאוּ אוֹתוֹ אֲנָשִׁים אֲחֵרִים וְכָעַס בְּכָל פַּעַם עֲלֵיהֶם נִמְצָא שֶׁזֶּה הַקבצן הַזָּקֵן הוּא אִישׁ מְכֻבָּד גָּדוֹל שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּבוֹד כָּזֶה וְגַם רוֹדֵף אַחַר הַכָּבוֹד כִּי הוּא מַקְפִּיד כָּל כָּךְ עַל כְּבוֹדוֹ כַּנַ"ל עַל כֵּן הוּטַב בְּעֵינֵי הַכַּת הַזֹּאת שֶׁל הַקבצן הַזֶּה וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ וְלִהְיוֹת גַּם אֶרֶץ גּוֹרֶמֶת כִּי יֵשׁ אֶרֶץ שֶׁגּוֹרֶמֶת וּמְסַגֶּלֶת לְכָבוֹד וְכֵן יֵשׁ אֶרֶץ גּוֹרֶמֶת לְמִדָּה אַחֶרֶת עַל כֵּן אֵלּוּ הַכַּת [שֶׁחָקְרוּ לְעַצְמָם שֶׁעִקַּר הַתַּכְלִית הוּא כָּבוֹד] בִּקְשׁוּ אֶרֶץ גּוֹרֶמֶת לְכָבוֹד, וּמָצְאוּ מְדִינָה שֶׁמְּסֻגֶּלֶת לָזֶה וְיָשְׁבוּ שָׁם.

כַּת אַחֶרֶת אָמְרוּ, שֶׁאֵין הַכָּבוֹד עִקַּר הַתַּכְלִית וְחָקְרוּ שֶׁעִקַּר הַתַּכְלִית הוּא רְצִיחָה כִּי אָנוּ רוֹאִים שֶׁכָּל הַדְּבָרִים נִכְלִים וְנִפְסָדִים וְכָל מַה שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם, עֲשָׂבִים וּצְמָחִים וּבְנֵי אָדָם וְכָל מַה שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם הַכל צָרִיךְ לָבוֹא לְכִלָּיוֹן וְהֶפְסֵד נִמְצָא שֶׁהַתַּכְלִית הַכל הוּא הַכִּלָּיוֹן וְהַהֶפְסֵד עַל כֵּן הָרוֹצֵחַ, שֶׁהוּא הוֹרֵג וּמְכַלֶּה בְּנֵי אָדָם נִמְצָא שֶׁהוּא מַרְבֶּה לְהָבִיא אֶת הָעוֹלָם אֶל הַתַּכְלִית עַל כֵּן נִסְכַּם בֵּינֵיהֶם שֶׁהַתַּכְלִית הוּא רְצִיחָה וּבִקְשׁוּ אִישׁ שֶׁיִּהְיֶה רוֹצֵחַ וְכַעֲנָן וּבַעַל קְנְאָה בְּיוֹתֵר כִּי אִישׁ כָּזֶה הוּא קָרוֹב יוֹתֵר אֶל הַתַּכְלִית [לְפִי דַּעְתָּם הַנְּבוּכָה] וְהוּא רָאוּי לִהְיוֹת מֶלֶךְ וְהָלְכוּ לְבַקֵּשׁ וְשָׁמְעוּ קוֹל צְעָקָה וְשָׁאֲלוּ: מַהוּ קוֹל הַצְּעָקָה הַזֹּאת? וְהֵשִׁיבוּ לָהֶם, שֶׁקּוֹל הַצְּעָקָה הִיא הֱיוֹת שֶׁאֶחָד שָׁחַט אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ עָנוּ וְאָמְרוּ: וְכִי יֵשׁ רוֹצֵחַ אָבִיר לֵב וְכָעַסְן יוֹתֵר מִזֶּה שֶׁיַּהֲרֹג אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ הָאִישׁ הַזֶּה הִשִּׂיג אֶת הַתַּכְלִית וְהוּטַב בְּעֵינֵיהֶם וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לְמֶלֶךְ וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרֶמֶת לְרְצִיחָה וּבָחֲרוּ לָהֶם בִּמְקוֹם הָרִים וּגְבָעוֹת שֶׁהוּא מָקוֹם הָרוֹצְחִים וְהָלְכוּ לְשָׁם וְיָשְׁבוּ שָׁם עִם מַלְכָּם.

כַּת אַחֶרֶת אָמְרוּ שֶׁרָאוּי לְמֶלֶךְ מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֶׁפַע מְזוֹנוֹת הַרְבֵּה וְאֵינוֹ נִזּוֹן מִמְּזוֹנוֹת שֶׁל שְׁאָר בְּנֵי אָדָם רַק מִמְּזוֹנוֹת דַּקִּים [כְּגוֹן חָלָב, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְגַּשֵּׁם שִׂכְלוֹ] וְאִישׁ כָּזֶה רָאוּי לְמֶלֶךְ

אַךְ לֹא מָצְאוּ תֵּכֶף אִישׁ כָּזֶה שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִזּוֹן מִמְּזוֹנוֹת שֶׁל שְׁאָר בְּנֵי אָדָם וּבָחֲרוּ לָהֶם לְפִי שָׁעָה אִישׁ עָשִׁיר שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֶׁפַע מְזוֹנוֹת הַרְבֵּה עַד אֲשֶׁר יִמְצְאוּ אִישׁ כִּרְצוֹנָם, דְּהַיְנוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִזּוֹן וְכוּ' כַּנַ"ל וּלְפִי שָׁעָה עָשׂוּ אֶת הֶעָשִׁיר לְמֶלֶךְ, עַד אֲשֶׁר יִמְצְאוּ אִישׁ כַּנַ"ל אָז יֵרֵד הֶעָשִׁיר מִן הַמְּלוּכָה וְיַקְבְּלוּ אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ לְמֶלֶךְ וּבָחֲרוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרֶמֶת לָזֶה, וְהָלְכוּ וְיָשְׁבוּ שָׁם.

כַּת אַחֶרֶת אָמְרוּ, שֶׁיִּפַּת תֹּאַר רְאוּיָה לְמֶלֶךְ כִּי עִקַּר הַתַּכְלִית שֶׁיִּהְיֶה הָעוֹלָם מְיֻשָּׁב, כִּי לָזֶה נִבְרָא הָעוֹלָם וּמֵאַחַר שֶׁהַיְפַּת תֹּאַר מְעוֹרֶרֶת תַּאֲוָה זוֹ לִישׁוּב הָעוֹלָם נִמְצָא שֶׁהִיא מְבִיאָה אֶל הַתַּכְלִית עַל כֵּן יְפַת תֹּאַר רְאוּיָה לְמֶלֶךְ וּבָחֲרוּ לָהֶם יְפַת תֹּאַר וּמָלְכָה עֲלֵיהֶם וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרֶמֶת לָזֶה, וְהָלְכוּ וְיָשְׁבוּ שָׁם.

כַּת אַחֶרֶת אָמְרוּ, שֶׁעִקַּר הַתַּכְלִית הוּא הַדִּבּוּר כִּי מוֹתַר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה הוּא הַדִּבּוּר וּמֵאַחַר שֶׁזֶּה עִקַּר הַיִּתְרוֹן שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם עַל כֵּן זֶהוּ עִקַּר הַתַּכְלִית עַל כֵּן בִּקְשׁוּ לָהֶם אִישׁ דַּבְּרָן שֶׁיִּהְיֶה בַּעַל לָשׁוֹן, שֶׁיֵּדַע כַּמָּה לְשׁוֹנוֹת וְיַרְבֶּה לְדַבֵּר תָּמִיד כִּי אִישׁ כָּזֶה הוּא אֵצֶל הַתַּכְלִית וְהָלְכוּ וּמָצְאוּ אִישׁ צָרְפָתִי מְשֻׁגָּע, שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ וּמְדַבֵּר לְעַצְמוֹ וּשְׁאֵלוּהוּ אִם יוֹדֵעַ לְשׁוֹנוֹת, וְהָיָה יוֹדֵעַ כַּמָּה לְשׁוֹנוֹת וְאִישׁ כָּזֶה בְּוַדַּאי הִשִּׂיג הַתַּכְלִית [לְפִי דַּעְתָּם הַנִּבּוּכָה] מֵאַחַר שֶׁהוּא בַּעַל לָשׁוֹן, שֶׁיּוֹדֵעַ כַּמָּה לְשׁוֹנוֹת וּמְדַבֵּר הַרְבֵּה מְאד, כִּי הוּא מְדַבֵּר אֲפִלּוּ לְעַצְמוֹ עַל כֵּן הוּטַב בְּעֵינֵיהֶם אִישׁ הַזֶּה וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ וּבָחֲרוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרֶמֶת לָעְנְיָן שֶׁלָּהֶם, וְהָלְכוּ וְיָשְׁבוּ שָׁם עִם מַלְכָּם וּבְוַדַּאי הִנְהִיג אוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר.

כַּת אַחֶרֶת אָמְרוּ, שֶׁעִקַּר הַתַּכְלִית הוּא שִׂמְחָה כִּי כְּשֶׁנּוֹלָד בֵּן שְׂמֵחִים כְּשֶׁיֵּשׁ חֲתֻנָּה שְׂמֵחִים כְּשֶׁכּוֹבְשִׁים אֵיזֶה מְדִינָה שְׂמֵחִים נִמְצָא שֶׁהַתַּכְלִית הַכֹּל הוּא שִׂמְחָה עַל כֵּן בִּקְשׁוּ אִישׁ שֶׁיִּהְיֶה שָׂמֵחַ תָּמִיד נִמְצָא שֶׁהוּא אֵצֶל הַתַּכְלִית, וְהוּא יִהְיֶה מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם וְהָלְכוּ וּמָצְאוּ שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ עָרֹל אֶחָד בְּכֶתֶנֶת בָּזוּי כְּדַרְכּוֹ וְנָשָׂא בקבוק יַיִן שָׂרָף וְהָלְכוּ אַחֲרָיו כַּמָּה עֲרֵלִים וְזֶה הֶעָרֵל הָיָה שָׂמֵחַ מְאד [כִּי הָיָה שִׁכּוֹר מְאד] וְרָאוּ שֶׁזֶּה הֶעָרֵל הוּא שָׂמֵחַ מְאד וְאֵין לוֹ שׁוּם דְּאָגָה עַל כֵּן הוּטַב בְּעֵינֵיהֶם הֶעָרֵל הַזֶּה כִּי הִשִּׂיג אֶת הַתַּכְלִית שֶׁהוּא שִׂמְחָה וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ עֲלֵיהֶם וּבְוַדַּאי הִנְהִיג אוֹתָם בַּדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר וּבָחֲרוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרֶמֶת לָעְנְיָן שֶׁלָּהֶם דְּהַיְנוּ מָקוֹם כְּרָמִים [וְכֵיוֹצֵא], שֶׁיִּהְיוּ עוֹשִׂין יַיִן וּמֵהַחֲרָצָנִים יִהְיוּ עוֹשִׂין יַיִן שָׂרָף וְלֹא יֵלֵךְ שׁוּם דָּבָר לְאִבּוּד כִּי זֶהוּ עִקַּר הַתַּכְלִית אֶצְלָם לִשְׁתּוֹת וּלְהִשְׁתַּכֵּר וְלִהְיוֹת שָׂמֵחַ תָּמִיד אַף עַל פִּי שֶׁאֵין שׁוּם שִׂיכוּת וְעִנְיָן לְשִׂמְחָתָם כִּי אֵין לָהֶם כְּלָל עַל מַה לִּשְׂמֹחַ אַף עַל פִּי כֵן זֶה הָיָה עִקַּר הַתַּכְלִית אֶצְלָם לִהְיוֹת שָׂמֵחַ תָּמִיד עַל לֹא דָבָר וּבָחֲרוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרֶמֶת כַּנַ"ל וְהָלְכוּ וְיָשְׁבוּ שָׁם.

כַּת אַחֶרֶת אָמְרוּ, שֶׁעִקַּר הוּא חָכְמָה וּבִקְשׁוּ לָהֶם חָכָם גָּדוֹל וְעָשׂוּ אוֹתוֹ מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרֶמֶת לְחָכְמָה וְהָלְכוּ וְיָשְׁבוּ שָׁם.

כַּת אַחֶרֶת אָמְרוּ, שֶׁעִקַּר הַתַּכְלִית הוּא לְהַשְׁגִּיחַ עַל עַצְמוֹ בַּאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, לְגַדֵּל הָאֵיבָרִים [להשמין ולפתח את הגוף] וּבִקְשׁוּ בַּעַל אֵיבָרִים, שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֵיבָרִים גְּדוֹלִים וּמַשְׁגִּיחַ לְגַדֵּל הָאֵיבָרִים כַּנַּ"ל כִּי מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֵיבָרִים גְּדוֹלִים יֶשׁ לוֹ חֵלֶק יוֹתֵר בָּעוֹלָם [כִּי הוּא תּוֹפֵס מָקוֹם יוֹתֵר בָּעוֹלָם] וְהוּא סָמוּךְ יוֹתֵר אֶל הַתַּכְלִית, כִּי זֶהוּ הַתַּכְלִית לְגַדֵּל הָאֵיבָרִים עַל כֵּן אִישׁ כָּזֶה רָאוּי לִמְלֹךְ וְהָלְכוּ וּמָצְאוּ אִישׁ אָרוּךְ, וְהוּטַב בְּעֵינֵיהֶם כִּי הוּא בַּעַל אֵיבָרִים וְסָמוּךְ אֶל הַתַּכְלִית וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרֶמֶת לָזֶה, וְהָלְכוּ וְיָשְׁבוּ שָׁם.

וְהָיְתָה כַּת אַחֶרֶת שֶׁאָמְרוּ, שֶׁאֵין כָּל זֶה תַּכְלִית רַק עִקַּר הַתַּכְלִית הוּא רַק לַעֲסֹק בִּתְפִלָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִהְיוֹת עָנָו וּשְׁפַל בֶּרֶךְ וְכוּ' וּבִקְשׁוּ לָהֶם בַּעַל תְּפִלָּה אֶחָד וְעָשׂוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ עֲלֵיהֶם [וְהַמְעַיֵּן מֵאֵלָיו יָבִין, שֶׁכָּל הַכִּתּוֹת הַנַּ"ל כֻּלָּם טָעוּ מְאֹד בִּמְבוּכוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד, רַק זאת הַכַּת הָאַחֲרוֹנָה כִּוְּנוּ הָאֱמֶת, אַשְׁרֵי לָהֶם].

כָּל זֶה סִפֵּר אֶחָד מֵהַגִּבּוֹרִים הַנַּ"ל לְהַבַּעַל תְּפִלָּה וְסִפֵּר לוֹ שֶׁהֵם [דְּהַיְנוּ אֵלּוּ הַגִּבּוֹרִים שֶׁנִּתְחַבְּרוּ עִם הַגִּבּוֹר הַנַּ"ל] הֵם מִן הַכַּת שֶׁל בַּעֲלֵי הָאֵיבָרִים, שֶׁקִּבְּלוּ עֲלֵיהֶם לְמֶלֶךְ בַּעַל אֵיבָרִים כַּנַּ"ל.

וַיְהִי הַיּוֹם וְהָלְכוּ מַחֲנֶה אַחַת מֵהֶם עִם הָעֲגָלוֹת שֶׁהוֹלְכִין אַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה, שֶׁמּוֹלִיכִין אַחֲרֵיהֶם מַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה וְכֵיוֹצֵא וְאֵלּוּ הַבַּעֲלֵי אֵיבָרִים הָיְתָה בְּוַדַּאי אֵימָתָן מֻטֶּלֶת עַל הַבְּרִיּוֹת כִּי הָיוּ אֲנָשִׁים גְּדוֹלִים וְגִבּוֹרִים וּבְוַדַּאי מִי שֶׁפָּגַע בָּהֶם נָטָה מֵהֶם מִן הַדֶּרֶךְ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הָלְכוּ הַמַּחֲנָה הַנַּ"ל בָּא כְּנֶגְדָּם גִּבּוֹר אֶחָד [וְהוּא הַגִּבּוֹר הַנַּ"ל, שֶׁהוֹלֵךְ עִתָּה עִמָּהֶם כַּנַּ"ל] וְהַגִּבּוֹר הַזֶּה כְּשֶׁבָּא כְּנֶגֶד הַמַּחֲנָה לֹא נָטָה מִן הַדֶּרֶךְ וְנִכְנַס בְּתוֹךְ הַמַּחֲנָה וּפִזֵּר אוֹתָם לְכָאן וּלְכָאן וְנִתְיָרְאוּ אַנְשֵׁי הַמַּחֲנָה מִלְּפָנָיו וְהוּא נִכְנַס לְתוֹךְ הָעֲגָלוֹת הַנַּ"ל שֶׁהוֹלְכִין אַחֲרֵי הַמַּחֲנָה וְאָכַל כָּל מַה שֶּׁהָיָה שָׁם וְנִפְלָא הַדָּבָר בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד מְאֹד [עַל גֹּדֶל גְּבוּרָתוֹ, שֶׁלֹּא הָיָה מִתְיָרֵא מִן הַמַּחֲנֶה כְּלָל, וְנִכְנַס בְּתוֹכָם וְאָכַל כָּל מַה שֶּׁהָיָה עַל הָעֲגָלוֹת כַּנַּ"ל] וְתֵכֶף וּמִיָּד נָפְלוּ לְפָנָיו וְאָמְרוּ לוֹ: יְחִי הַמֶּלֶךְ כִּי יָדְעוּ שֶׁגִּבּוֹר כָּזֶה בְּוַדַּאי רָאוּי לִמְלֹךְ, לְפִי דַּעְתָּם שֶׁעִקַּר הַתַּכְלִית הוּא מִי שֶׁהוּא בַּעַל אֵיבָרִים כַּנַּ"ל וּבְוַדַּאי יִמְחֹל לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת הַמְּלוּכָה מֵאַחַר שֶׁנִּמְצָא גִּבּוֹר בַּעַל אֵיבָרִים כָּזֶה, כִּי לוֹ רָאוּי הַמְּלוּכָה וְכֵן הֲוָה, שֶׁנִּתְקַבֵּל וְזֶה הַגִּבּוֹר הַנַּ"ל שֶׁבָּא כְּנֶגְדָּם] לְמֶלֶךְ עַל הַכַּת הַזֹּאת [שֶׁנֶּחְקַר אֶצְלָם שֶׁעִקַּר הוּא בַּעַל אֵיבָרִים כַּנַּ"ל] וְהוּא הוּא הַגִּבּוֹר שֶׁאָנוּ הוֹלְכִין עַתָּה עִמּוֹ לְכִבּשׁ הָעוֹלָם וְהוּא אוֹמֵר [הַיְנוּ זֶה הַגִּבּוֹר שֶׁנַּעֲשָׂה עַתָּה מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם] שֶׁיֵּשׁ לוֹ בָּזֶה כַּוָּנָה אַחֶרֶת בַּמֶּה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְכִבּשׁ אֶת הָעוֹלָם כִּי אֵין כַּוָּנָתוֹ כְּלָל לָזֶה שֶׁיִּהְיֶה הָעוֹלָם כָּבוּשׁ תַּחְתָּיו רַק שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּוָּנָה אַחֶרֶת בָּזֶה [כָּל זֶה

הֵם דִּבְרֵי אֶחָד מֵהַגִּבּוֹרִים, שֶׁסִּפֵּר כָּל זֶה לְהַבַּעַל תְּפִלָּה, שֶׁשָּׁאַל לוֹ אֵיךְ נִתְחַבְּרוּ עִם הַגִּבּוֹר כַּנַ"ל, הֵשִׁיב לוֹ כָּל זֶה].

שָׁאַל לוֹ הַבַּעַל תְּפִלָּה וּמָה עִנְיַן גְּבוּרָתוֹ שֶׁל זֶה הַגִּבּוֹר הַנַ"ל, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּכֶם הֵשִׁיב לוֹ. הֱיוֹת שֶׁמְּדִינָה אַחַת לֹא רָצוּ לְהַכְנִיעַ עַצְמָן תַּחְתָּיו וְלָקַח הַגִּבּוֹר הַזֶּה הַחֶרֶב שֶׁיֵּשׁ לוֹ וְהַחֶרֶב שֶׁלּוֹ יֵשׁ לָהּ ג' כחות. כְּשֶׁמַּגְבִּיהִין אוֹתָהּ בּוֹרְחִין כָּל שָׂרֵי הַחַיָּלִים וְכוּ' [הַיְנוּ שְׁלֹשָׁה כחות הַמְבאָרִים לְמַעְלָה].

כְּשֶׁשָּׁמַע זאת הַבַּעַל תְּפִלָּה, הֵבִין שֶׁזֶּהוּ בְּוַדַּאי הַגִּבּוֹר שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַ"ל וּבִקֵּשׁ הַבַּעַל תְּפִלָּה אִם אֶפְשָׁר שֶׁיִּתְרָאֶה פָּנִים עִם זֶה הַגִּבּוֹר שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּהֶם הֵשִׁיבוּ לוֹ, שֶׁיּוֹדִיעוּ הַדָּבָר לְהַגִּבּוֹר וְיִשְׁאֲלוּ אוֹתוֹ אִם יִתֵּן רְשׁוּת וְהָלְכוּ וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ וְנָתַן רְשׁוּת שֶׁיָּבוֹא אֵלָיו כְּשֶׁבָּא הַבַּעַל תְּפִלָּה אֶל הַגִּבּוֹר, הִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה וְהָיָה בֵּינֵיהֶם שְׂמָחוֹת גְּדוֹלוֹת מְאד מְאד עַל שֶׁזָּכוּ לְהִתְוַעֵד יָחַד וְהָיָה בֵּינֵיהֶם שְׂמָחוֹת וּבְכִיּוֹת כִּי זָכְרוּ אֶת הַמֶּלֶךְ וַאֲנָשָׁיו וּבָכוּ עַל זֶה עַל כֵּן הָיָה בֵּינֵיהֶם שְׂמָחוֹת וּבְכִיּוֹת וְדִבְּרוּ יַחַד הַבַּעַל תְּפִלָּה עִם הַגִּבּוֹר אֵיךְ נִתְגַּלְגְּלוּ וּבָאוּ לְכָאן.

וְסִפֵּר הַגִּבּוֹר לְהַבַּעַל תְּפִלָּה שֶׁמֵּאָז שֶׁהָיָה הָרוּחַ סְעָרָה הַנַ"ל, שֶׁאָז נִתְפַּזְּרוּ כֻּלָּם כַּנַ"ל אָז כְּשֶׁחָזַר מִמָּקוֹם שֶׁעָלָה לְשָׁם לְחַדֵּשׁ כחו כַּנַ"ל כְּשֶׁחָזַר וְלֹא מָצָא אֶת הַמֶּלֶךְ עִם כָּל הָאֲנָשִׁים שֶׁלּוֹ הַנַ"ל אָז הָלַךְ בַּאֲשֶׁר הָלַךְ, וְעָבַר עַל כָּל הָאֲנָשִׁים הַנַ"ל הַיְנוּ שֶׁהֵבִין שֶׁהָיָה בִּמְקוֹם כֻּלָּם הַיְנוּ שֶׁעָבַר בְּאֵיזֶה מָקוֹם, וְהֵבִין שֶׁשָּׁם הוּא בְּוַדַּאי הַמֶּלֶךְ אַךְ לֹא הָיָה יָכוֹל לְבַקְּשׁוֹ וּלְמָצְאוֹ וְכֵן עָבַר בְּמָקוֹם אַחֵר, שֶׁהֵבִין שֶׁשָּׁם הִיא הַמַּלְכָּה אַךְ לֹא הָיָה יָכוֹל לְבַקְּשָׁהּ וּלְמָצְאָהּ וְכֵן עָבַר עַל כָּל הָאֲנָשִׁים הַנַ"ל.

אַךְ אוֹתָךְ לֹא עָבַרְתִּי [הַיְנוּ שֶׁהַגִּבּוֹר לֹא עָבַר עַל מָקוֹם שֶׁהָיָה שָׁם הַבַּעַל תְּפִלָּה].

עָנָה וְאָמַר הַבַּעַל תְּפִלָּה: אֲנִי עָבַרְתִּי עַל מָקוֹם כֻּלָּם וְגַם עַל מָקוֹם שֶׁלָּךְ [הַיְנוּ שֶׁהַבַּעַל תְּפִלָּה עָבַר גַּם עַל מְקוֹם הַגִּבּוֹר] כִּי הָיִיתִי עוֹבֵר בְּמָקוֹם אֶחָד וְרָאִיתִי שֶׁעוֹמֵד כֶּתֶר הַמֶּלֶךְ וְהֶבַנְתִּי שֶׁכָּאן יֵשׁ בְּוַדַּאי הַמֶּלֶךְ אַךְ לֹא הָיִיתִי יָכוֹל לְבַקְּשׁוֹ וּלְמָצְאוֹ וְכֵן הָלַכְתִּי יוֹתֵר וְעָבַרְתִּי עַל יָם שֶׁל דָּם וְהֶבַנְתִּי שֶׁזֶּה הַיָּם נַעֲשָׂה בְּוַדַּאי מֵהַדְּמָעוֹת שֶׁל הַמַּלְכָּה, שֶׁהִיא בּוֹכָה עַל כָּל הַנַ"ל וּבְוַדַּאי הַמַּלְכָּה הִיא כָּאן אַךְ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְבַקְּשָׁהּ וּלְמָצְאָהּ וְכֵן עָבַרְתִּי עַל יָם שֶׁל חָלָב וְהֶבַנְתִּי שֶׁזֶּה הַיָּם נַעֲשָׂה מֵהֶחָלָב שֶׁל הַבַּת מַלְכָּה שֶׁנֶּאֱבַד בְּנָהּ כַּנַ"ל וְהָיָה דּוֹחֵק אוֹתָהּ רִבּוּי הֶחָלָב, וּמִזֶּה נַעֲשָׂה הַיָּם הַזֶּה שֶׁל חָלָב וּבְוַדַּאי בְּכָאן הִיא הַבַּת מַלְכָּה אַךְ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְבַקְּשָׁהּ וּלְמָצְאָהּ וְכֵן עָבַרְתִּי יוֹתֵר וְרָאִיתִי שֶׁהָיוּ מַנָּחִים הַשְׁעָרוֹת שֶׁל זָהָב שֶׁל הַתִּינוֹק הַנַ"ל, וְלֹא לִקַּחְתִּי מֵהֶם כְּלָל וְיָדַעְתִּי שֶׁכָּאן הוּא בְּוַדַּאי הַתִּינוֹק הַנַ"ל אַךְ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְבַקְּשׁוֹ וּלְמָצְאוֹ וְכֵן עָבַרְתִּי יוֹתֵר וְהָיִיתִי עוֹבֵר עַל יָם שֶׁל יַיִן וְיָדַעְתִּי שֶׁזֶּה הַיָּם נַעֲשָׂה בְּוַדַּאי מֵהַדְּבוּרִים שֶׁל הַמֵּלִיץ שֶׁהוּא עוֹמֵד וּמְדַבֵּר תַּנְחוּמִין לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה וְאַחַר

כָּךְ הוּא חוֹזֵר פָּנָיו וּמְדַבֵּר תַּנְחוּמִין לְהַבַּת מַלְכָּה וּמֵאֵלּוּ הַדִּבּוּרִים נַעֲשָׂה הַיָּם שֶׁל יַיִן וְכָמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְחִכֵּךְ כְּיֵין הַטּוֹב"] אַךְ לֹא הָיִיתִי יָכוֹל לְמָצְאוֹ וְכֵן עָבַרְתִּי יוֹתֵר וְרָאִיתִי שֶׁעוֹמֵד אֶבֶן שֶׁחָקוּק עָלָיו תְּמוּנַת הַיָּד הַנַּ"ל עִם שִׂרְטוּטִין וְהֵבַנְתִּי שֶׁכָּאן הוּא בְּוַדַּאי הַחֶכֶם [שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל] וְהוּא חָקַק לוֹ תְּמוּנַת הַיָּד עַל הָאֶבֶן אַךְ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְמָצְאוֹ וְכֵן עָבַרְתִּי יוֹתֵר וְרָאִיתִי שֶׁעוֹמֵד מְסֻדָּר עַל הַר אֶחָד הַשַּׁלְחָנוֹת שֶׁל זָהָב וְהַחפצים יקרי ערך וּשְׁאָר אוֹצָרוֹת הַמֶּלֶךְ וְהֵבַנְתִּי שֶׁכָּאן הוּא בְּוַדַּאי הַמְמֻנֶּה עַל הָאוֹצָרוֹת [שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל] אַךְ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְמָצְאוֹ.

הֵשִׁיב הַגִּבּוֹר, גַּם אֲנִי עָבַרְתִּי עַל כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַלָּלוּ וַאֲנִי לְקַחְתִּי מִן הַשְּׁעָרוֹת שֶׁל זָהָב שֶׁל הַתִּינוֹק הַנַּ"ל כִּי לְקַחְתִּי שִׁבְעָה שְׂעָרוֹת שֶׁיֵּשׁ לָהֶם כָּל מִינֵי גְוָנִין וְהֵם יְקָרִים אֲצִלִי מְאד וְהָיִיתִי יוֹשֵׁב בַּמָּקוֹם שֶׁיָּשַׁבְתִּי וְהָיִיתִי מְחַיֶּה עַצְמִי בְּמַה שֶּׁאֶפְשָׁר בַּעֲשָׂבִים וְכַיּוֹצֵא עַד שֶׁלֹּא הָיָה לִי שׁוּם דָּבָר לְהַחֲיוֹת עַצְמִי וְהָלַכְתִּי בַּאֲשֶׁר אֵלֵךְ וְכַאֲשֶׁר הָלַכְתִּי מִמְּקוֹמִי הַנַּ"ל, שָׁכַחְתִּי אֶת הַקֶּשֶׁת שֶׁלִּי שָׁם הֵשִׁיב הַבַּעַל תְּפִלָּה אֲנִי רָאִיתִי אֶת הַקֶּשֶׁת הַזֶּה, וְיָדַעְתִּי שֶׁבְּוַדַּאי הוּא קֶשֶׁת שֶׁלְּךָ אַךְ לֹא הָיִיתִי יָכוֹל לִמְצא אוֹתְךָ.

וְסִפֵּר יוֹתֵר הַגִּבּוֹר לְהַבַּעַל תְּפִלָּה שֶׁכְּשֶׁהָלַךְ מִשָּׁם, הָיִיתִי הוֹלֵךְ וּבָא עַד שֶׁפָּגַעְתִּי בְּהַמַּחֲנֶה הַנַּ"ל וְנִכְנַסְתִּי לְתוֹכָם, כִּי הָיִיתִי רָעֵב מְאד, וְהָיִיתִי רוֹצֶה לֶאֱכל וְתֵכֶף כְּשֶׁנִּכְנַסְתִּי לְתוֹכָם קִבְּלוּ אוֹתִי לְמֶלֶךְ עֲלֵיהֶם כַּנַּ"ל וְעַתָּה אֲנִי הוֹלֵךְ לְכִבּשׁ הָעוֹלָם וְכַוָּנָתִי, אוּלַי אוּכַל לִמְצא אֶת הַמֶּלֶךְ עִם הָאֲנָשִׁים שֶׁלּוֹ הַנַּ"ל.

וְדִבֵּר הַבַּעַל תְּפִלָּה עִם הַגִּבּוֹר. מָה עוֹשִׂים עִם הָאֲנָשִׁים הַלָּלוּ דְּהַיְנוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה הַנַּ"ל שֶׁנִּפְלוּ בְּתַאֲוַת מָמוֹן כָּל כָּךְ עַד שֶׁבָּאוּ לִשְׁטוּתִים כְּאֵלּוּ, שֶׁבַּעֲלֵי הַמָּמוֹן הֵם אֱלֹהוּת אֶצְלָם וּשְׁאָר עָנְיֵי שְׁטוּת שֶׁיֵּשׁ לִבְנֵי מְדִינָה.

זאת עָנָה וְאָמַר הַגִּבּוֹר לְהַבַּעַל תְּפִלָּה, שֶׁשָּׁמַע מֵהַמֶּלֶךְ שֶׁמִּכָּל הַתַּאֲוּוֹת אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא אֶת מִי שֶׁנָּפַל לְתוֹכָם אַךְ מִי שֶׁנּוֹפֵל לְתַאֲוָה זוֹ שֶׁל מָמוֹן, אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אפֶן לְהוֹצִיאוֹ מִשָּׁם וּבְוַדַּאי לֹא תִּפְעוֹל כְּלָל אֶצְלָם, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיאָם מִזֶּה כְּלָל רַק שֶׁשָּׁמַע מֵהַמֶּלֶךְ שֶׁעַל יְדֵי הַדֶּרֶךְ שֶׁיֵּשׁ לְהַחֲרֵב הַנַּ"ל שֶׁמִּשָּׁם קִבֵּל גְּבוּרָתוֹ כַּנַּ"ל עַל יְדֵי זֶה יְכוֹלִים לְהוֹצִיא מִתַּאֲוָה הַזֹּאת שֶׁל מָמוֹן אֶת מִי שֶׁנָּפַל וְנִשְׁקַע בְּתוֹכָהּ.

וְיָשְׁבוּ יַחַד אֵיזֶה זְמַן הַגִּבּוֹר עִם הַבַּעַל תְּפִלָּה וְעַל עִנְיַן הַנַּ"ל שֶׁל בְּנֵי הַמְּדִינָה הַנַּ"ל, שֶׁבִּקְּשׁוּ מֵהַבַּעַל תְּפִלָּה שֶׁיֵּצֵא אֶל הַגִּבּוֹר בִּשְׁבִילָם כַּנַּ"ל, הִרְחִיבוּ הַזְּמַן הַיְנוּ שֶׁהַבַּעַל תְּפִלָּה פָּעַל אֵצֶל הַגִּבּוֹר לְהַרְחִיב לָהֶם הַזְּמַן לִבְנֵי הַמְּדִינָה, וְנָתַן לָהֶם אַרְכָּא אֵיזֶה זְמַן וּמָסְרוּ סִימָנִים זֶה לָזֶה הַיְנוּ הַגִּבּוֹר וְהַבַּעַל תְּפִלָּה מָסְרוּ סִימָנִים זֶה לָזֶה כְּדֵי שֶׁיּוּכְלוּ לֵידַע אֶחָד מֵחֲבֵרוֹ וְהָלַךְ לוֹ הַבַּעַל תְּפִלָּה לְדַרְכּוֹ.

וּבְדֶרֶךְ הִלּוּכוֹ שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה רָאָה שֶׁהוֹלְכִים אֲנָשִׁים וּמִתְפַּלְּלִים, וְנוֹשְׂאִים חִבּוּרִים שֶׁל תְּפִלּוֹת וְנִתְיָרֵא מֵהֶם, וְגַם הֵם נִתְיָרְאוּ מִמֶּנּוּ וְעָמַד לְהִתְפַּלֵּל, וְגַם הֵם הִתְפַּלְּלוּ אַחַר כָּךְ שָׁאַל אוֹתָם: מִי אַתֶּם הֵשִׁיבוּ לוֹ, שֶׁבְּעֵת שֶׁהָיָה רוּחַ סְעָרָה הַנַּ"ל, שֶׁאָז נִפְרְדוּ בְּנֵי הָעוֹלָם לְמִינֵיהֶם, אֵלֶּה בָּחֲרוּ בָּזֶה וְאֵלּוּ בָּזֶה [כָּכָל הַמְבאָר לְמַעְלָה חִלּוּקֵי הַכִּתּוֹת הַנַּ"ל] אָז אֲנַחְנוּ בָּחַרְנוּ לָנוּ לַעֲסֹק בִּתְפִלָּה תָּמִיד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וּבִקַּשְׁנוּ וּמָצָאנוּ בַּעַל תְּפִלָּה אֶחָד וְעָשִׂינוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ.

כְּשֶׁשָּׁמַע זֹאת הַבַּעַל תְּפִלָּה, הוּטַב הַדָּבָר בְּעֵינָיו מְאד כִּי בָּזֶה הוּא חָפֵץ וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִמָּהֶם, וְגִלָּה לָהֶם סֵדֶר תְּפִלּוֹתָיו וְחִבּוּרָיו וְעָנְיָנָיו כְּשֶׁשָּׁמְעוּ דְּבָרָיו, נִפְתְּחוּ עֵינֵיהֶם וְרָאוּ גֹּדֶל מַעֲלָתוֹ שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה הַזֶּה וְתֵכֶף עָשׂוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ עֲלֵיהֶם כִּי הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּהֶם מָחַל לוֹ הַמְּלוּכָה, מֵחֲמַת שֶׁרָאוּ שֶׁהוּא מֻפְלָג בְּמַעֲלָה יְתֵרָה מְאד מְאד וְלָמַד עִמָּהֶם הַבַּעַל תְּפִלָּה הַזֶּה וְהֵאִיר עֵינֵיהֶם וְעָשָׂה אוֹתָם לְצַדִּיקִים גְּמוּרִים גְּדוֹלִים מְאד כִּי הֵם הָיוּ מִתְּחִלָּה גַּם כֵּן צַדִּיקִים [מֵאַחַר שֶׁעָסְקוּ רַק בִּתְפִלָּה כַּנַּ"ל] אַךְ זֶה הַבַּעַל תְּפִלָּה הֵאִיר עֵינֵיהֶם עַד שֶׁנַּעֲשׂוּ צַדִּיקִים נוֹרָאִים מְאד וְשָׁלַח הַבַּעַל תְּפִלָּה אִגֶּרֶת לְהַגְּבוֹר הַנַּ"ל וְהוֹדִיעוֹ אֵיךְ שֶׁזָּכָה וּמָצָא אֲנָשִׁים כָּאֵלּוּ וְנַעֲשָׂה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ.

וּבְנֵי הַמְּדִינָה שֶׁל מָמוֹן הַנַּ"ל הָיוּ עוֹסְקִים יוֹתֵר בְּעִנְיְנֵיהֶם בַּעֲבוֹדָתָם, כְּכָל הַנַּ"ל וְהַזְּמַן שֶׁהִגְבִּיל עִמָּהֶם הַגְּבוֹר הַנַּ"ל הָיָה מְמַשְׁמֵשׁ לָבוֹא וְנִתְפַּחֲדוּ מְאד וְעָשׂוּ עֲבוֹדָתָם הַנַּ"ל וְהִקְרִיבוּ קָרְבָּנוֹת וּקְטֹרֶת וְעָסְקוּ בִּתְפִלּוֹת שֶׁלָּהֶם שֶׁהָיוּ מִתְפַּלְּלִים לֶאֱלָקוּתָם הַנַּ"ל וְנִסְכָּם בֵּינֵיהֶם שֶׁהֵם מֻכְרָחִים [וְלָקַיֵּם עֲצָתָם הָרִאשׁוֹנָה דְּהַיְנוּ] לִשְׁלֹחַ אֶל הַמְּדִינָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲשִׁירוּת מֻפְלָג כַּנַּ"ל אֲשֶׁר לְפִי דַּעְתָּם הָיוּ כָּל בְּנֵי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה כֻּלָּם אֱלָקוּת כַּנַּ"ל וְהֵם יוֹשִׁיעוּ אוֹתָם בְּוַדַּאי כַּנַּ"ל מֵאַחַר שֶׁכֻּלָּם הֵם אֱלָקוּת כַּנַּ"ל וְשָׁלְחוּ שְׁלוּחִים לְשָׁם.

וּבְדֶרֶךְ הִלּוּכָם [שֶׁל הַשְּׁלוּחִים] לְשָׁם תָּעוּ וְהָלְכוּ וּמָצְאוּ אָדָם שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ עִם מַקֵּל שֶׁהַמַּקֵּל שֶׁלּוֹ הָיָה עוֹלֶה יוֹתֵר מִכָּל אֱלָקוּתָם הֵינוּ שֶׁהַמַּקֵּל שֶׁלּוֹ הָיָה עִם אֲבָנִים טוֹבוֹת יְקָרִים אֲשֶׁר זֶה הַמַּקֵּל הָיָה שָׁוֶה יוֹתֵר מִכָּל הָעֲשִׁירוּת שֶׁל כָּל אֱלָקוּתָם הַנַּ"ל [הַיְנוּ, בֵּין הָאֱלָקוּת שֶׁבִּמְדִינָתָם וּבֵין הָאֱלָקוּת שֶׁהָלְכוּ אֶצְלָם כִּי הַמַּקֵּל הָיָה שָׁוֶה יוֹתֵר מִכָּל הָעֲשִׁירוּת שֶׁל כֻּלָּם] גַּם הָיָה הוֹלֵךְ בְּכוֹבַע, שֶׁהָיָה קָבוּעַ בּוֹ אֲבָנִים טוֹבוֹת שֶׁהָיָה שָׁוֶה הוֹן רָב וְתֵכֶף וּמִיָּד נָפְלוּ לְפָנָיו בִּכְרִיעָה וְהִשְׁתַּחֲוִיָה כִּי לְפִי דַּעְתָּם הָיָה הָאָדָם הַזֶּה אֱלוֹק עַל כָּל אֱלֹקִים שֶׁלָּהֶם מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֲשִׁירוּת מֻפְלָג כָּזֶה [וְהָאָדָם הַזֶּה שֶׁפָּגְעוּ הוּא הָיָה הַמְמֻנֶּה עַל הָאוֹצָרוֹת שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל].

וְאָמַר לָהֶם הָאָדָם הַזֶּה: זֶה הוּא חִדּוּשׁ אֱצִלְכֶם [בִּלְשׁוֹן תֵּימָה] בּוֹאוּ עִמִּי וְאַרְאֶה לָכֶם עֲשִׁירוּת וְהוֹלִיךְ אוֹתָם אֶל הָהָר שֶׁהָיָה מְסֻדָּר שָׁם אוֹצַר הַמֶּלֶךְ וְהֶרְאָה אוֹתָם אֶת הָאוֹצָר

וְתֵכֶף וּמִיָּד נָפְלוּ בִּכְרִיעָה וְהִשְׁתַּחֲוָיָה כִּי הוּא אֱלוֹקַ עַל כָּל אֱלֹקִים, לְפִי דַּעְתָּם [הַסְּכָלָה וְהַנְּבוּכָה, שֶׁהָיָה אָצְלָם עִקַּר הָאֱמוּנָה הַמָּמוֹן וְהָעֲשִׁירוּת כַּנַ"ל] אַךְ קָרְבָּנוֹת לֹא הִקְרִיבוּ שָׁם [כִּי לְפִי דַּעְתָּם הַנַ"ל שֶׁהוּא אֱלוֹקַ עַל וְכוּ', בְּוַדַּאי הָיוּ מַקְרִיבִים אֶת עַצְמָן לֵאלוֹקַ כָּזֶה, אַךְ וְכוּ'] כִּי כְּשֶׁיָּצְאוּ אֵלּוּ הַשְּׁלוּחִים הִזְהִירוּ אוֹתָם שֶׁבַּדֶּרֶךְ לֹא יִהְיוּ מַקְרִיבִים קָרְבָּנוֹת כִּי חָשְׁשׁוּ שֶׁאִם יִרְצוּ בַּדֶּרֶךְ לְהַקְרִיב קָרְבָּנוֹת לֹא יִשָּׁאֵר מֵהֶם כְּלוּם כִּי אוּלַי יִמְצְאוּ אֵיזֶה אוֹצָר בַּדֶּרֶךְ אוּלַי יֵלֵךְ אֶחָד לְבֵית הַכִּסֵּא וְיִמְצָא שָׁם אוֹצָר [וְהוּא אָצְלוֹ אֱלוֹקַ כַּנַ"ל] וְיַתְחִילוּ לְהַקְרִיב אֶת עַצְמָן אֲלֵיהֶם, וְלֹא יִשָּׁאֵר מֵהֶם אֶחָד עַל כֵּן הִזְהִירוּ אֶת הַשְּׁלוּחִים [הַיְנוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה הִזְהִירוּ אֶת הַשְּׁלוּחִים] שֶׁבַּדֶּרֶךְ לֹא יַקְרִיבוּ קָרְבָּנוֹת כְּלָל עַל כֵּן לֹא הִקְרִיבוּ אֵלּוּ הַשְּׁלוּחִים קָרְבָּנוֹת לְזֶה הַמְמֻנֶּה הַנַ"ל אֲבָל זֶה הָיָה בָּרוּר אֶצְלָם, שֶׁהוּא אֱלוֹקַ עַל כָּל אֱלֹקִים מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֲשִׁירוּת עָצוּם וְרַב כָּזֶה.

וְנִתְיַשְּׁבוּ אֵלּוּ הַשְּׁלוּחִים. לָמָּה לָהֶם לֵילֵךְ אֶל הָאֱלָקוּת הַנַ"ל דְּהַיְנוּ אֶל הַמְּדִינָה שֶׁהָיוּ עֲשִׁירִים מַפְלָגִים מְאד, שֶׁהֵם אֶצְלָם כָּלָם אֱלָקוּת כַּנַ"ל כִּי הֲלוֹא אֵצֶל זֶה הָאִישׁ בְּוַדַּאי יוּכְלוּ לְקַבֵּל יְשׁוּעָה כִּי הֲלוֹא זֶה הָאִישׁ הוּא אֱלוֹקַ גָּדוֹל עַל כֻּלָּם [לְפִי דַּעְתָּם הָרָעָה הַנַ"ל] מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֲשִׁירוּת עָצוּם וּמֻפְלָג כָּזֶה [כְּפִלֵּי כִפְלַיִם יוֹתֵר מִכֻּלָּם] עַל כֵּן בְּקִשּׁוּ מִזֶּה הָאִישׁ שֶׁיֵּלֵךְ עִמָּם לִמְדִינָתָם וְנִתְרַצָּה לָהֶם וְהָלַךְ עִמָּם וּבָא לִמְדִינָתָם וְהָיָה אֵצֶל בְּנֵי הַמְּדִינָה שִׂמְחָה גְּדוֹלָה שֶׁמָּצְאוּ אֱלוֹקַ כָּזֶה כִּי הָיוּ בְּטוּחִים שֶׁעַל יָדוֹ יִהְיֶה לָהֶם תְּשׁוּעָה בְּוַדַּאי מֵאַחַר שֶׁהוּא אֱלוֹקַ כָּזֶה [לְפִי דַּעְתָּם] כִּי יֵשׁ לוֹ עֲשִׁירוּת עָצוּם כָּזֶה וְצִוָּה זֶה הָאִישׁ [שֶׁהוּא הַמְמֻנֶּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַ"ל, שֶׁקִּבְּלוּ אוֹתוֹ בְּנֵי הַמְּדִינָה הַזֹּאת לֵאלוֹקַ] שֶׁקֹּדֶם שֶׁיִּהְיֶה סֵדֶר מְתֻקָּן וְנָכוֹן בַּמְּדִינָה לֹא יַקְרִיבוּ קָרְבָּנוֹת כְּלָל [כִּי בֶּאֱמֶת זֶה הַמְמֻנֶּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָיָה צַדִּיק גָּדוֹל כִּי הָיָה מֵאַנְשֵׁי הַמֶּלֶךְ הַנַ"ל שֶׁהָיוּ כֻּלָּם צַדִּיקִים גְּדוֹלִים מְאד וּבְוַדַּאי הָיָה מְמֻאָס מְאד בְּכָל הַמִּנְהָגִים הָרָעִים וְהַשְׁטוּתִים שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה אַךְ עֲדַיִן לֹא הָיָה יָכוֹל לְהַשִּׁיב אוֹתָם מִדַּרְכָּם הָרָעָה אַךְ צִוָּה לְעֵת עַתָּה שֶׁעַל כָּל פָּנִים לֹא יַקְרִיבוּ קָרְבָּנוֹת] וְהִתְחִילוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה לְבַקֵּשׁ מֵאִתּוֹ אוֹדוֹת הַגְּבוֹר הַנַ"ל שֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם וְגַם הַמְמֻנֶּה עָנָה: אֶפְשָׁר הוּא זֶה הַגְּבוֹר [הַיָּדוּעַ לוֹן].

וְהָלַךְ זֶה הַמְמֻנֶּה וְיָצָא אֶל הַגְּבוֹר וּבִקֵּשׁ מֵאֲנָשָׁיו שֶׁל הַגְּבוֹר, אִם אֶפְשָׁר לְהִתְרָאוֹת פָּנִים עִמּוֹ וְאָמְרוּ שֶׁיּוֹדִיעוּ לוֹ וַיִּשְׁאֲלוּ אוֹתוֹ וְהָלְכוּ וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ, וְנָתַן רְשׁוּת וְנִכְנַס הַמְמֻנֶּה אֶל הַגְּבוֹר וְהִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה וְהָיָה בֵּינֵיהֶם שִׂמְחוֹת גְּדוֹלוֹת וּבְכִיּוֹת כַּנַ"ל וְאָמַר הַגְּבוֹר לְהַמְמֻנֶּה. תֵּדַע, שֶׁגַּם הַבַּעַל תְּפִלָּה הַכָּשֵׁר שֶׁלָּנוּ רְאִיתִיו גַּם כֵּן, וּכְבָר נַעֲשָׂה מֶלֶךְ [וְסִפְּרוּ זֶה לָזֶה אֵיךְ נִתְגַּלְגְּלוּ וּבָאוּ לְכָאן] וְסִפֵּר הַמְמֻנֶּה לְהַגְּבוֹר, שֶׁהוּא עָבַר עַל מְקוֹם הַמֶּלֶךְ וְעַל מְקוֹם כָּל הָאֲנָשִׁים הַנַ"ל אַךְ עַל שְׁנֵיהֶם לֹא עָבַר הַיְנוּ עַל מְקוֹם הַבַּעַל תְּפִלָּה וְהַגְּבוֹר עַל

[מְקוֹם] אוֹתָם שְׁנֵיהֶם לֹא עָבַר וְדִבְּרוּ יַחַד הַמְמֻנֶּה עִם הַגִּבּוֹר אוֹדוֹת הַמְּדִינָה הַנַּ"ל עַל שֶׁנִּתְעוּ וְנָבוֹכוּ כָּל כָּךְ עַד שֶׁבָּאוּ לִשְׁטוּתִים כָּאֵלּוּ.

הֵשִׁיב הַגִּבּוֹר לְהַמְמֻנֶּה תְּשׁוּבָה הַנַּ"ל שֶׁהֵשִׁיב לְהַבַּעַל תְּפִלָּה כַּנַּ"ל הַיְנוּ שֶׁשָּׁמַע מֵהַמֶּלֶךְ שֶׁמִּי שֶׁנִּשְׁקַע בְּתַאֲוָה זוֹ שֶׁל מָמוֹן, אִי אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוּם אֹפֶן לָשׁוּב וְלָצֵאת מִשָּׁם כִּי אִם עַל יְדֵי הַדֶּרֶךְ שֶׁיֵּשׁ לְהַחֲרֵב הַנַּ"ל [שֶׁמִּשָּׁם מְקַבֵּל הַגִּבּוֹר כֹּחַ גְּבוּרָתוֹ] עַל יְדֵי זֶה יְכוֹלִים לְהוֹצִיאָם מִזֶּה וְהִרְחִיבוּ הַזְּמַן עוֹד יוֹתֵר הַיְנוּ שֶׁהַמְמֻנֶּה דִּבֵּר עִם הַגִּבּוֹר לְהַרְחִיב הַזְּמַן עִם בְּנֵי הַמְּדִינָה הַנַּ"ל עוֹד יוֹתֵר וְנָתַן לָהֶם הַגִּבּוֹר עוֹד אֲרֻכָּא וּזְמַן אַחַר כָּךְ מָסְרוּ סִימָנִים זֶה לָזֶה, הַמְמֻנֶּה וְהַגִּבּוֹר וְהָלַךְ הַמְמֻנֶּה מִן הַגִּבּוֹר וְחָזַר הַמְמֻנֶּה אֶל הַמְּדִינָה הַנַּ"ל [וְגַם הַמְמֻנֶּה הַזֶּה בְּוַדַּאי הוֹכִיחַ אוֹתָם עַל דַּרְכָּם הָרָעָה שֶׁנִּתְעוּ וְנָבוֹכוּ כָּל כָּךְ בְּתַאֲוַת מָמוֹן אַךְ לֹא הוֹעִיל לָהֶם כְּלָל כִּי כְּבָר נִשְׁקְעוּ בָּזֶה מְאד מְאד כַּנַּ"ל רַק מֵחֲמַת שֶׁכְּבָר הוֹכִיחוּ אוֹתָם הָרִבֵּה, הַבַּעַל תְּפִלָּה וְגַם הַמְמֻנֶּה בִּלְבָּלוּ אוֹתָם וְהָיוּ אוֹמְרִים: אַדְּרַבָּא, הוֹצִיאוּ נָא אוֹתָנוּ מִטָּעוּתֵנוּ אַף עַל פִּי שֶׁהֵם הָיוּ אוֹחֲזִים בְּדַעְתָּם בְּחָזְקָה וְלֹא הָיוּ רוֹצִים כְּלָל לָשׁוּב מִטָּעוּתָם הָרָעָה אַךְ הָיוּ אוֹמְרִים לְמוֹכִיחֵיהֶם הַנַּ"ל אַדְּרַבָּא, אִם הוּא כְּדַעְתְּכֶם, שֶׁאֲנַחְנוּ בְּטָעוּת וּבְמִבּוּכָה גְּדוֹלָה אִם כֵּן הוֹצִיאוּ נָא אוֹתָנוּ מִטָּעוּתֵנוּ].

וְנָתַן לָהֶם עֵצָה [הַיְנוּ הַמְמֻנֶּה נָתַן עֵצָה לִבְנֵי הַמְּדִינָה הַנַּ"ל] בַּאֲשֶׁר שֶׁהוּא יוֹדֵעַ הַכֹּחַ שֶׁל זֶה הַגִּבּוֹר, מֵהֵיכָן הוּא מְקַבֵּל כֹּחַ גְּבוּרָתוֹ וְסִפֵּר לָהֶם עִנְיַן הַחֻרְבָּן הַנַּ"ל שֶׁמִּשָּׁם מְקַבֵּל הַגִּבּוֹר כֹּחַ גְּבוּרָתוֹ בְּכֵן נַלֵּךְ אֲנִי וְאַתֶּם אֶל מְקוֹם הַחֻרְבָּן, וְעַל יְדֵי זֶה תּוּכְלוּ לְהִתְגַּבֵּר כְּנֶגְדּוֹ וְכֹוָנַת הַמְמֻנֶּה הָיְתָה, שֶׁכְּשֶׁיְּבוֹאוּ לְשָׁם יוּכְלוּ לָשׁוּב וְלָצֵאת עַל יְדֵי זֶה מִטָּעוּתָם כַּנַּ"ל [כִּי עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ שֶׁיֵּשׁ לְהַחֻרְבָּן הַזֹּאת עַל יְדֵי זֶה יְכוֹלִים לְהוֹצִיא מִתַּאֲוַת מָמוֹן כַּנַּ"ל] וְקִבְּלוּ דְּבָרָיו [הַיְנוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה קִבְּלוּ עֲצַת הַמְמֻנֶּה לֵילֵךְ עִמּוֹ אֶל הַחֻרְבָּן הַנַּ"ל] וְהָלַךְ הַמְמֻנֶּה וּבְנֵי הַמְּדִינָה שָׂלְחוּ עִמּוֹ אֶת גְּדוֹלֵי הַמְּדִינָה, שֶׁהֵם אֶצְלָם אֻלְקוּת [וּבְוַדַּאי הָיוּ הוֹלְכִים עִם תַּכְשִׁיטֵי כֶּסֶף וְזָהָב שֶׁהָיוּ תְּלוּיִים עֲלֵיהֶם, כִּי זֶה הָיָה הָעִקָּר אֶצְלָם] וְהָלְכוּ יָחַד.

וְהוֹדִיעַ הַמְמֻנֶּה הַדָּבָר הַזֶּה לְהַגִּבּוֹר. בַּאֲשֶׁר שֶׁהוּא הוֹלֵךְ עִמָּם לְבַקֵּשׁ מְקוֹם הַחֻרְבָּן וְכֹוָנָתוֹ, אוּלַי יִזְכֶּה בְּדֶרֶךְ הִלּוּכוֹ לִמְצֹא אֶת הַמֶּלֶךְ וַאֲנָשָׁיו עָנָה וְאָמַר הַגִּבּוֹר: גַּם אֲנִי אֵלֵךְ עִמָּךְ וְשִׁנָּה הַגִּבּוֹר עַצְמוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבִינוּ אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁהָלְכוּ עִם הַמְמֻנֶּה שֶׁזֶּהוּ הַגִּבּוֹר הַנַּ"ל עַל כֵּן שִׁנָּה עַצְמוֹ וְהָלַךְ גַּם כֵּן עִם הַמְמֻנֶּה וְנִתְיַשְּׁבוּ, שֶׁיּוֹדִיעוּ הַדָּבָר לְהַבַּעַל תְּפִלָּה וְהוֹדִיעוּ לוֹ וְאָמַר הַבַּעַל תְּפִלָּה, שֶׁגַּם הוּא יֵלֵךְ עִמָּם וְהָלַךְ אֲלֵיהֶם הַבַּעַל תְּפִלָּה וְצִוָּה הַבַּעַל תְּפִלָּה לָאֲנָשִׁים שֶׁלּוֹ שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ עַל זֶה שֶׁיַּצְלִיחַ הַשֵּׁם דַּרְכָּם שֶׁיִּזְכּוּ לִמְצֹא הַמֶּלֶךְ עִם אֲנָשָׁיו הַנַּ"ל כִּי תָּמִיד הָיָה הַבַּעַל תְּפִלָּה מִתְפַּלֵּל עַל זֶה וְהָיָה מְצֻוֶּה לַאֲנָשָׁיו וְהָיָה מְתַקֵּן לָהֶם תְּפִלּוֹת שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ עַל זֶה וְעַתָּה הִזְהִיר אוֹתָם בְּיוֹתֵר כְּשֶׁהָלַךְ אֶל הַמְמֻנֶּה וְהַגִּבּוֹר לֵילֵךְ עִמָּם לְבַקֵּשׁ

אֶת הַמֶּלֶךְ וַאֲנָשָׁיו כַּנַּ"ל שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ עַל זֶה תָּמִיד לִזְכוֹת לְמְצֹא אוֹתָם וּבָא הַבַּעַל תְּפִלָּה אֶל הַמְמֻנֶּה וְהַגִּבּוֹר הַנַּ"ל וּבְוַדַּאי הָיָה בֵּינֵיהֶם שִׂמְחָה גְּדוֹלָה, שְׂמָחוֹת וּבְכִיּוֹת כַּנַּ"ל וְהָלְכוּ שְׁלָשְׁתָּן יַחַד דְּהַיְנוּ הַמְמֻנֶּה וְהַגִּבּוֹר וְהַבַּעַל תְּפִלָּה וְהָאֲלָקוּת הַנַּ"ל דְּהַיְנוּ הָעֲשִׁירִים גְּדוֹלֵי הַמְּדִינָה הַנַּ"ל [שֶׁהֵם נִקְרָאִים שָׁם בִּמְדִינָתָם אֱלֹקִים כַּנַּ"ל].

הָלְכוּ עִמָּהֶם וַיִּתְהַלְּכוּ בַּאֲשֶׁר יִתְהַלְּכוּ וּבָאוּ לִמְדִינָה אַחַת וְהָיוּ שָׁם שׁוֹמְרִים סְבִיב הַמְּדִינָה וְשָׁאֲלוּ אֶת הַשּׁוֹמְרִים עַל עִסְקֵי הַמְּדִינָה, וּמִי הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּכֶם הֵשִׁיבוּ הַשּׁוֹמְרִים, שֶׁבְּעֵת שֶׁהָיָה הָרוּחַ סְעָרָה הַנַּ"ל, שֶׁאָז נִפְרְדוּ בְּנֵי הָעוֹלָם לְמִינֵיהֶם כַּנַּ"ל אָז בָּחֲרוּ לָהֶם בְּנֵי הַמְּדִינָה שֶׁלָּהֶם, שֶׁעִקַּר הוּא הַחָכְמָה וְקִבְּלוּ עֲלֵיהֶם חָכָם גָּדוֹל לְמֶלֶךְ וְזֶה מִקְּרוֹב מְצָאוּ חָכָם גָּדוֹל, מֻפְלָג בְּחָכְמָה מְאד מְאד וּמָחַל לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת הַמְּלוּכָה, וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ כִּי אֶצְלָם הָיָה הָעִקַּר הַחָכְמָה וּמֵאַחַר שֶׁמָּצְאוּ חָכָם מֻפְלָג כָּזֶה, עַל כֵּן קִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ וְאָמְרוּ אֵלּוּ הַשְּׁלשָׁה הַנַּ"ל [הַיְנוּ הַמְמֻנֶּה וְהַגִּבּוֹר וְהַבַּעַל תְּפִלָּה] שֶׁנִּרְאִין הַדְּבָרִים, שֶׁזֶּהוּ הֶחָכָם שֶׁלָּנוּ [דְּהַיְנוּ הֶחָכָם שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל] וּבִקְּשׁוּ אִם אֶפְשָׁר לְהִתְרָאוֹת פָּנִים עִמּוֹ וְהֵשִׁיבוּ לָהֶם, שֶׁיּוֹדִיעוּ לוֹ וְיִשְׁאֲלוּ אוֹתוֹ וְהָלְכוּ וְשָׁאֲלוּ, וְנָתַן לָהֶם רְשׁוּת וּבָאוּ [וְאֵלּוּ הַשְּׁלשָׁה] אֶל הֶחָכָם, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה וְהִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה כִּי הֶחָכָם הַזֶּה הָיָה הֶחָכָם שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל וּבְוַדַּאי הָיָה שָׁם שִׂמְחָה גְּדוֹלָה, שְׂמָחוֹת וּבְכִיּוֹת כַּנַּ"ל כִּי בָּכוּ אֵיךְ זוֹכִים לִמְצֹא אֶת הַמֶּלֶךְ עִם כָּל הַנַּ"ל.

וְשָׁאֲלוּ אֶת הֶחָכָם, אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִן הַיָּד שֶׁל הַמֶּלֶךְ וְהֵשִׁיב לָהֶם, שֶׁהַיָּד הוּא אֶצְלוֹ אַךְ מֵעֵת שֶׁנִּתְפַּזְּרוּ עַל יְדֵי הָרוּחַ סְעָרָה כַּנַּ"ל, שֶׁאָז נֶעְלַם מֵהֶם הַמֶּלֶךְ וְכוּ' כַּנַּ"ל מֵאָז הוּא אֵינוֹ רוֹצֶה לְהִסְתַּכֵּל כְּלָל בְּתוֹךְ הַיָּד כִּי הִיא שַׁיָּכָה רַק אֶל הַמֶּלֶךְ רַק שֶׁחָקַק תַּבְנִית הַיָּד עַל אֶבֶן, כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּזֶה קְצָת לְצָרְכֵי עִנְיָנוֹ אֲבָל בְּהַיָּד אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל כְּלָל.

וְדִבְּרוּ עִם הֶחָכָם אֵיךְ נִתְגַּלְגֵּל וּבָא לְכָאן וְסִפֵּר לָהֶם, שֶׁמֵּעֵת שֶׁהָיָה הָרוּחַ סְעָרָה הַנַּ"ל, הָלַךְ בַּאֲשֶׁר הָלַךְ [וּבְרֶרֶךְ הִלּוֹכוֹ עָבַר עַל כֻּלָּם, רַק עַל אֵלּוּ הַשְּׁלשָׁה הַיְנוּ הַבַּעַל תְּפִלָּה וְהַגִּבּוֹר וְהַמְמֻנֶּה לֹא עָבַר] עַד שֶׁמָּצְאוּ אוֹתוֹ בְּנֵי הַמְּדִינָה אֵלּוּ וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ כַּנַּ"ל וּלְעֵת עַתָּה הוּא צָרִיךְ לְהַנְהִיג אוֹתָם לְפִי דַּרְכָּם, כְּפִי דֶּרֶךְ חָכְמָתָם עַד אֲשֶׁר בִּרְבוֹת הַזְּמַן יָשִׁיב אוֹתָם אֶל הָאֱמֶת.

וְדִבְּרוּ עִם הֶחָכָם אוֹדוֹת בְּנֵי הַמְּדִינָה, הַנַּ"ל שֶׁנִּתְעוּ וְנִבּוֹכוּ כָּל כָּךְ בִּשְׁטוּת וְעַבוֹדָה זָרָה שֶׁל מָמוֹן, כַּנַּ"ל וְאָמְרוּ אִלְמָלֵא לֹא נִתְבַּדַּרְנוּ וְנִתְפַּזַּרְנוּ כִּי אִם בִּשְׁבִיל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה לְהַחֲזִיר אוֹתָם לְמוּטָב הָיָה דַּי לָנוּ בָּזֶה כִּי נִתְטַפְּשׁוּ וְנִתְעוּ כָּל כָּךְ כִּי בֶּאֱמֶת כָּל הַכְּתוֹת הַנַּ"ל כֻּלָּם נִתְעוּ וְנִבּוֹכוּ, וּצְרִיכִים לְתַקְּנָם לַהֲשִׁיבָם מִשְּׁטוּתָם, וּלְהַחֲזִירָם אֶל הַתַּכְלִית הָאֱמִתִּי כִּי אֲפִלּוּ הַכַּת שֶׁבָּחֲרוּ לָהֶם חָכְמָה לְתַכְלִית גַּם הֵם לֹא הִשִּׂיגוּ הַתַּכְלִית הָאֱמִתִּי וּצְרִיכִין תִּקּוּן

וּתְשׁוּבָה כִּי בָּחֲרוּ בְּחָכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסִית אַךְ מִכָּל הַטָּעוּתִים הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל הוּא בְּנָקֵל יוֹתֵר לַהֲשִׁיבָם מִטָּעוּתָם וּלְהַחֲזִירָם אֶל הָאֱמֶת אֲבָל אֵלּוּ נִתְעוּ בַּעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל מָמוֹן וְנִשְׁקְעוּ בָּהּ כָּל כָּךְ כְּכָל הַנַּ"ל עַד שֶׁאִי אֶפְשָׁר לַהֲשִׁיבָם מִזֶּה כַּנַּ"ל [וְגַם הֶחָכָם הֵשִׁיב לָהֶם, שֶׁשָּׁמַע גַּם כֵּן מֵהַמֶּלֶךְ שֶׁמִּכָּל הַתַּאֲוֹוֹת אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא אֲבָל מִתַּאֲוָה זוֹ שֶׁל מָמוֹן אִי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא אֶת מִי שֶׁנָּפַל לְתוֹכָהּ כִּי אִם עַל יְדֵי הַדֶּרֶךְ שֶׁיֵּשׁ לְהַחֲרֵב הַנַּ"ל] וְנִתְרַצָּה הֶחָכָם גַּם כֵּן לֵילֵךְ עִמָּהֶם וְהָלְכוּ אַרְבַּעְתָּן יַחַד וְגַם אֵלּוּ הָאֶלְקוּת הַשּׁוֹטִים הַנַּ"ל הָלְכוּ עִמָּהֶם גַּם כֵּן כַּנַּ"ל.

וְהָלְכוּ וּבָאוּ לִמְדִינָה אַחַת וְשָׁאֲלוּ גַּם כֵּן אֶת הַשּׁוֹמְרִים עַל עִנְיַן הַמְּדִינָה, וּמִי הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּהֶם הֵשִׁיבוּ, שֶׁמַּעַת שֶׁהָיָה הָרוּחַ סְעָרָה הַנַּ"ל אָז בָּחֲרוּ לָהֶם בְּנֵי מְדִינָה זוֹ, שֶׁהַתַּכְלִית הוּא הַדִּבּוּר וְקִבְּלוּ עֲלֵיהֶם דַּבָּרָן, בַּעַל לָשׁוֹן, לְמֶלֶךְ אַחַר כָּךְ מָצְאוּ אִישׁ אֶחָד, שֶׁהָיָה בַּעַל לָשׁוֹן וּמְלִיצָה, וְדַבָּרָן מֻפְלָג מְאד מְאד וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ כִּי הַמֶּלֶךְ מָחַל לוֹ הַמְּלוּכָה, מֵאַחַר שֶׁהוּא בַּעַל לָשׁוֹן כָּזֶה וְהֵבִינוּ אֵלּוּ הָאַרְבָּעָה הַנַּ"ל, שֶׁבְּוַדַּאי זֶה הוּא הַמֹּלִיךְ שֶׁלָּנוּ [דְּהַיְנוּ הַמֹּלִיךְ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל] וּבִקְּשׁוּ גַּם כֵּן אִם אֶפְשָׁר לְהִתְרָאוֹת עִם הַמֶּלֶךְ הַזֶּה וְאָמְרוּ, שֶׁיּוֹדִיעוּ לוֹ וְיַקְבְּלוּ רְשׁוּת וְהָלְכוּ וְשָׁאֲלוּ, וְנָתַן לָהֶם רְשׁוּת וְנִכְנְסוּ אֵלּוּ הָאַרְבָּעָה אֵצֶל הַמֶּלֶךְ שֶׁל מְדִינָה זוֹ וְהוּא הָיָה הַמֹּלִיךְ שֶׁל הַמֶּלֶךְ כַּנַּ"ל וְהִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה וְהָיָה בֵּינֵיהֶם גַּם כֵּן שִׂמְחָה גְּדוֹלָה וּבְכִיּוֹת כַּנַּ"ל וְהָלַךְ הַמֹּלִיךְ עִמָּהֶם גַּם כֵּן וְהָלְכוּ יוֹתֵר לְבַקֵּשׁ אוּלַי יִמְצְאוּ הַנִּשְׁאָרִים דְּהַיְנוּ הַמֶּלֶךְ וְכוּ' כִּי רָאוּ שֶׁה' מַצְלִיחַ דַּרְכָּם, שֶׁהֵם מוֹצְאִים בְּכָל פַּעַם אֶת חַבְרֵיהֶם וְתָלוּ כָּל זֶה בִּזְכוּת הַבַּעַל תְּפִלָּה הַכָּשֵׁר שֶׁלָּהֶם, שֶׁהוּא עוֹסֵק תָּמִיד לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה וְעַל יְדֵי תְּפִלּוֹתָיו זָכוּ לִמְצֹא אֶת חַבְרֵיהֶם הַנַּ"ל וְהָלְכוּ יוֹתֵר, אוּלַי יִזְכּוּ לִמְצֹא גַּם הַשְּׁאָר.

וְהָלְכוּ וּבָאוּ לִמְדִינָה אַחַת וְשָׁאֲלוּ גַּם כֵּן עַל עִנְיַן הַמְּדִינָה, וּמִי הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּהֶם הֵשִׁיבוּ לָהֶם, שֶׁהֵם מִן הַכַּת שֶׁבָּחֲרוּ לָהֶם אֶת הַשִּׂמְחָה וּמִשְׁתֶּה לְתַכְלִית וְקִבְּלוּ עֲלֵיהֶם אֵיזֶה שִׂכּוֹר אֶחָד, שֶׁהוּא בְּשִׂמְחָה תָּמִיד לִהְיוֹת מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם וְאַחַר כָּךְ מָצְאוּ אִישׁ אֶחָד, שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ יָם שֶׁל יַיִן, וְהוּטַב בְּעֵינֵיהֶם בְּיוֹתֵר כִּי זֶה הוּא בְּוַדַּאי שִׂכּוֹר מֻפְלָג מְאד מְאד וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ וּבִקְּשׁוּ גַּם כֵּן לְהִתְרָאוֹת פָּנִים עִמּוֹ וְהָלְכוּ וְקִבְּלוּ רְשׁוּת וְנִכְנְסוּ [אֵלּוּ הַחֲמִשָּׁה חֲבֵרִים הַנַּ"ל] אֵצֶל זֶה הַמֶּלֶךְ וְהוּא הָיָה הָאוֹהֵב נֶאֱמָן שֶׁל הַמֶּלֶךְ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ הַיָּם שֶׁל יַיִן, שֶׁנַּעֲשָׂה מִדִּבְרֵי הַתַּנְחוּמִין שֶׁל הַמֹּלִיךְ כַּנַּ"ל [וּבְנֵי הַמְּדִינָה זוֹ סָבְרוּ שֶׁהוּא אִישׁ שִׂכּוֹר גָּדוֹל, מֵאַחַר שֶׁיּוֹשֵׁב בְּיָם שֶׁל יַיִן וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ] וְהִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה וְהָיָה בֵּינֵיהֶם גַּם כֵּן שִׂמְחָה גְּדוֹלָה וּבְכִיּוֹת כַּנַּ"ל וְהָלַךְ הָאוֹהֵב נֶאֱמָן עִמָּהֶם גַּם כֵּן.

וְהָלְכוּ יוֹתֵר וּבָאוּ לִמְדִינָה אַחַת וְשָׁאֲלוּ אֶת הַשּׁוֹמְרִים: מִי הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּכֶם ? הֵשִׁיבוּ, שֶׁמֶּלֶךְ שֶׁלָּהֶם הוּא יְפַת תֹּאַר מֻחְמַת שֶׁהִיא מְבִיאָה אֶל הַתַּכְלִית כִּי הַתַּכְלִית הוּא יִשּׁוּב הָעוֹלָם,

כַּמְבאָר לְעֵיל וּבַתְּחִלָּה הָיְתָה אָצְלָם אֵיזֶה יְפַת תּאַר לְמַלְכָּה אַחַר כָּךְ מָצְאוּ יְפַת תּאַר מֻפְלֶגֶת בְּיָפְיָהּ מְאד מְאד, וְקִבְּלוּ אוֹתָהּ לְמֶלֶךְ וְהֵבִינוּ [הַיְנוּ אֵלּוּ הַחֲבֵרִים הַנַּ"ל הֵבִינוּ] שֶׁהִיא בְּוַדַּאי הַבַּת מַלְכָּה הַנַּ"ל וּבִקְּשׁוּ גַּם כֵּן לְהִתְרָאוֹת עִמָּהּ וְהָלְכוּ וְקִבְּלוּ רְשׁוּת וְנִכְנְסוּ אֶל הַמַּלְכָּה, וְהִכִּירוּ כִּי הִיא הַבַּת מַלְכָּה וְגֶדֶל הַשִּׂמְחָה שֶׁהָיָה שָׁם, בְּוַדַּאי אֵין לְשַׁעֵר וְשָׁאֲלוּ אוֹתָהּ אֵיךְ בָּאת לְכָאן.

וְסִפְּרָה לָהֶם, שֶׁמַּעֵת שֶׁבָּא הָרוֹחַ סְעָרָה וְחָטַף אֶת הַתִּינוֹק הַיָּקָר [מִן הָעֲרִיסָה] כַּנַּ"ל אָז יָצְאָה בִּשְׁעַת הַבֶּהָלָה אַחַר הַתִּינוֹק וְלֹא מָצְאָה אוֹתוֹ וְדָחַק אוֹתָהּ הֶחָלָב, וּמִזֶּה נַעֲשָׂה יָם שֶׁל חָלָב וְאַחַר כָּךְ מָצְאוּ אוֹתָהּ בְּנֵי מְדִינָה זוֹ, וְקִבְּלוּ אוֹתָהּ לְמֶלֶךְ עֲלֵיהֶם וְהָיָה שָׁם שִׂמְחָה גְּדוֹלָה גַּם בָּכוּ מְאד עַל הַתִּינוֹק הַיָּקָר הַנִּזְכָּר לְעֵיל, שֶׁנֶּאֱבַד מֵהֶם וְעַל אֲבִיהָ וְאִמָּהּ שֶׁאֵינָהּ יוֹדַעַת מֵהֶם וְהִנֵּה נִמְצָא, שֶׁבָּא בַּעֲלָהּ שֶׁל הַמַּלְכָּה הַזֹּאת, [הַיְנוּ הַבַּת מַלְכָּה שֶׁנַּעֲשֵׂית כָּאן מַלְכָּה] כִּי הַגִּבּוֹר הוּא בַּעֲלָהּ כַּנַּ"ל וְעַתָּה יֵשׁ לְהַמְּדִינָה מֶלֶךְ.

וּבִקְּשָׁה הַבַּת מַלְכָּה [שֶׁהִיא מַלְכָּה בִּמְדִינָה זוֹ] אֶת הַבַּעַל תְּפִלָּה שֶׁיְּלֵדְ בִּמְדִינָתָהּ, וִיטַהֵר אוֹתָהּ מֵהַזֶּהֶמָא הַגְּדוֹלָה שֶׁלָּהּ כִּי מֵאַחַר שֶׁאֲצָלָם הָיָה עִקַּר הַתַּכְלִית עִנְיַן הַיְפַת תּאַר, כַּנַּ"ל בְּוַדַּאי הָיוּ מִזְהָמִים מְאד מְאד בְּתַאֲוָה זוֹ עַל כֵּן בִּקְּשָׁה מֵהַבַּעַל תְּפִלָּה, שֶׁיְּלֵדְ וִיטַהֵר אוֹתָם קְצָת לְעֵת עַתָּה שֶׁלֹּא יִתְגַּשְּׁמוּ לְעֵת עַתָּה, בְּזֶהֶמָא הַזֹּאת כָּל כָּךְ כִּי מִלְבַד הִתְגַּבְּרוּת הַתַּאֲוָה, הָיָה אֲצָלָם כְּמוֹ אֱמוּנָה, שֶׁזֶּהוּ הַתַּכְלִית [כִּי כָּל הַכִּתּוֹת הַנַּ"ל, שֶׁבָּחֲרוּ לָהֶם כָּל אַחַת וְאַחַת אֵיזֶה מִדָּה רָעָה לְתַכְלִית כַּנַּ"ל הָיָה אֵצֶל כָּל אַחַת וְאַחַת כְּמוֹ אֱמוּנָה גְּמוּרָה אוֹתָהּ הַמִּדָּה רָעָה] וְעַל כֵּן בְּוַדַּאי הָיוּ מְשֻׁקָּעִים מְאד בָּזֶה עַל כֵּן בִּקְּשָׁה מִמֶּנּוּ, שֶׁיְּלֵדְ וִיטַהֵר אוֹתָם קְצָת לְעֵת עַתָּה.

אַחַר כָּךְ הָלְכוּ כֻּלָּם לְבַקֵּשׁ הַשְּׁאָר, דְּהַיְנוּ הַמֶּלֶךְ וְכוּ' וְהָלְכוּ וּבָאוּ לִמְדִינָה אַחַת, וְשָׁאֲלוּ גַּם כֵּן: מִי הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּכֶם ? הֵשִׁיבוּ, שֶׁהַמֶּלֶךְ שֶׁלָּהֶם הוּא בֶּן שָׁנָה כִּי הֵם מִן הַכַּת שֶׁבָּחֲרוּ לָהֶם שֵׁמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֶׁפַע מְזוֹנוֹת, וְאֵינוֹ נִזּוֹן מִמָּזוֹן שֶׁל שְׁאָר בְּנֵי אָדָם הוּא רָאוּי לִהְיוֹת מֶלֶךְ וְקִבְּלוּ לְפִי שָׂעָה עָשִׁיר אֶחָד לְמֶלֶךְ אַחַר כָּךְ מָצְאוּ אָדָם שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּיָם שֶׁל חָלָב וְהוּטַב בְּעֵינֵיהֶם מְאד כִּי זֶה הָאָדָם הוּא נִזּוֹן כָּל יָמָיו מֵחָלָב, וְאֵינוֹ נִזּוֹן מִמָּזוֹנוֹת שֶׁל שְׁאָר הָעוֹלָם עַל כֵּן קִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ וְעַל כֵּן נִקְרָא בֶּן שָׁנָה מֵחֲמַת שֶׁנִּזּוֹן מֵחָלָב כְּמוֹ בֶּן שָׁנָה וְהֵבִינוּ, שֶׁזֶּה הוּא הַתִּינוֹק הַנַּ"ל וּבִקְּשׁוּ לְהִתְרָאוֹת פָּנִים עִמּוֹ וְהָלְכוּ וְשָׁאֲלוּ, וְקִבְּלוּ רְשׁוּת וְנִכְנְסוּ אֶצְלוֹ, וְהִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה כִּי גַּם הוּא [הַיְנוּ הַתִּינוֹק שֶׁנַּעֲשָׂה מֶלֶךְ] הִכִּיר אוֹתָם אַף עַל פִּי שֶׁהָיָה תִּינוֹק קָטָן כְּשֶׁנֶּעֱלָם מֵאִתָּם אַף עַל פִּי כֵן, מֵאַחַר שֶׁהָיָה חָכָם גָּמוּר מֵעֵת הִוָּלְדוֹ, כִּי נוֹלַד עִם חָכְמָה גְּמוּרָה כַּנַּ"ל עַל כֵּן הִכִּיר אוֹתָם וְהֵם הִכִּירוּ אוֹתוֹ בְּוַדַּאי וּבְוַדַּאי הָיָה שָׁם

שִׂמְחָה נוֹרָאָה מְאד וְגַם בָּכוּ עֲדַיִן עַל שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים מֵהַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: אֵיךְ בָּאתָ לְכָאן ?.

וְסִפֵּר לָהֶם, שֶׁבְּעֵת שֶׁחָטַף אוֹתוֹ הָרוּחַ סְעָרָה נְשָׂאוֹ לְמָקוֹם שֶׁנְּשָׂאוֹ וְהָיָה שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם וְהָיָה מְחַיֶּה עַצְמוֹ בַּמֶּה שֶׁאֶפְשָׁר בַּמֶּה שֶׁמָּצָא שָׁם עַד שֶׁבָּא אֶל יָם שֶׁל חָלָב וְהֵבִין שֶׁזֶּה הַיָּם נַעֲשָׂה בְּוַדַּאי מֵחָלָב שֶׁל אִמּוֹ כִּי בְּוַדַּאי דָּחַק אוֹתָהּ הֶחָלָב, וּמִזֶּה נַעֲשָׂה זֶה הַיָּם וְיָשַׁב שָׁם בְּאוֹתוֹ הַיָּם שֶׁל חָלָב וְהָיָה נִזּוֹן מִן הֶחָלָב עַד שֶׁבָּאוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה זוֹ וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ.

אַחַר כָּךְ הָלְכוּ יוֹתֵר, וּבָאוּ לִמְדִינָה אַחַת וְשָׁאֲלוּ: מִי הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּכֶם ? הֵשִׁיבוּ, שֶׁהֵם בָּחֲרוּ לָהֶם, שֶׁרְצִיחָה הוּא הַתַּכְלִית וְקִבְּלוּ עֲלֵיהֶם לְמֶלֶךְ רוֹצֵחַ אֶחָד אַחַר אַחַר כָּךְ מָצְאוּ אִשָּׁה אַחַת, שֶׁהָיְתָה יוֹשֶׁבֶת בְּתוֹךְ יָם שֶׁל דָּם וְקִבְּלוּ אוֹתָהּ לְמֶלֶךְ מֵחֲמַת שֶׁרָאוּ שֶׁהִיא בְּוַדַּאי רוֹצֵחַ גָּדוֹל מְאד מְאד מֵאַחַר שֶׁיּוֹשֶׁבֶת בְּתוֹךְ יָם שֶׁל דָּם וּבְקֹשׁוּ גַּם כֵּן לְהִתְרָאוֹת פָּנִים עִמָּהּ וְהָלְכוּ וְקִבְּלוּ רְשׁוּת, וְנִכְנְסוּ אֵלֶיהָ וְהִיא הָיְתָה הַמַּלְכָּה הַנַּ"ל, שֶׁהָיְתָה בּוֹכָה תָּמִיד וּמֵהַדְּמָעוֹת שֶׁלָּהּ נַעֲשָׂה הַיָּם שֶׁל דָּם כַּנַּ"ל וְהִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה וְהָיָה שִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאד בְּוַדַּאי וַעֲדַיִן הָיוּ בּוֹכִים, עַל שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים מִן הַמֶּלֶךְ עֲדַיִן.

וְהָלְכוּ יוֹתֵר, וּבָאוּ לִמְדִינָה אַחַת, וְשָׁאֲלוּ: מִי הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּכֶם ? הֵשִׁיבוּ, שֶׁהֵם בָּחֲרוּ לָהֶם לְמֶלֶךְ אִישׁ מְכֻבָּד אֶחָד כִּי אֶצְלָם עִקַּר הַתַּכְלִית הוּא כָּבוֹד אַחַר כָּךְ מָצְאוּ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בַּשֶּׂדֶה זָקֵן אֶחָד וְכֶתֶר עַל רֹאשׁוֹ וְהוּטַב בְּעֵינֵיהֶם כִּי הוּא מְכֻבָּד גָּדוֹל מֵאַחַר שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בַּשֶּׂדֶה מֻכְתָּר בְּכֶתֶר וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ וְהֵבִינוּ כִּי בְּוַדַּאי זֶה הוּא הַמֶּלֶךְ, [הַיְנוּ הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּהֶם הַנַּ"ל] וּבְקֹשׁוּ גַּם כֵּן אִם אֶפְשָׁר לְהִתְרָאוֹת עִמּוֹ וְהָלְכוּ, וְקִבְּלוּ רְשׁוּת וְנִכְנְסוּ אֶצְלוֹ וְהִכִּירוּ, כִּי הוּא הוּא הַמֶּלֶךְ בְּעַצְמוֹ וְגֹדֶל הַשִּׂמְחָה שֶׁהָיָה שָׁם בְּוַדַּאי, אִי אֶפְשָׁר לְשַׁעֵר בַּמַּח וְאֵלּוּ הָאֶלְקוּת הַשּׁוֹטִים הַנַּ"ל, [הַיְנוּ הָעֲשִׁירִים, גְּדוֹלֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוּת, שֶׁהָיוּ בִּמְדִינָתָם אֱלֹקוּת], הָלְכוּ עִמָּהֶם וְלֹא יָדְעוּ כְּלָל מֵחִיּוּתָם מַהוּ הַשִּׂמְחוֹת הַלָּלוּ.

וְהִנֵּה עַתָּה חָזְרוּ וְנִתְקַבְּצוּ כָּל הַקִּבּוּץ הַקָּדוֹשׁ יַחַד וְשָׁלְחוּ אֶת הַבַּעַל תְּפִלָּה אֶל הַמְּדִינוֹת הַנַּ"ל [הַיְנוּ הַמְּדִינוֹת שֶׁל הַכִּתּוֹת הַנַּ"ל, שֶׁבָּחֲרוּ לָהֶם מִדּוֹת רָעוֹת הַנַּ"ל לְתַכְלִית] לְתַקֵּן אוֹתָם וּלְטַהֵר אוֹתָם לַהֲשִׁיבָם מִשְּׁטוּתָם כָּל מְדִינָה וּמְדִינָה מִשְּׁטוּת וְטָעוּת שֶׁלָּהּ כִּי כֻּלָּם תָּעוּ וְנָבוֹכוּ כַּנַּ"ל וְעַתָּה הָיָה בְּוַדַּאי כֹּחַ בְּיַד הַבַּעַל תְּפִלָּה לְיַלֵּךְ אֲלֵיהֶם וְלַהֲשִׁיבָם כִּי קִבֵּל כֹּחַ וּרְשׁוּת מִן הַמְּלָכִים שֶׁל כָּל הַמְּדִינוֹת הַנַּ"ל כִּי כָּאן הָיוּ כָּל הַמְּלָכִים שָׁלְחָם, כַּנַּ"ל [כִּי הַקִּבּוּץ הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ שֶׁחָזְרוּ עַתָּה וְנִתְקַבְּצוּ כֻּלָּם הָיוּ מְלָכִים עַל כָּל הַמְּדִינוֹת שֶׁל הַכִּתּוֹת הַנַּ"ל כַּנַּ"ל] וְהָלַךְ הַבַּעַל תְּפִלָּה בְּכֹחָם לְטַהֲרָם וּלְהַחֲזִירָם בִּתְשׁוּבָה וְדִבֵּר הַגְּבוֹר עִם הַמֶּלֶךְ אוֹדוֹת בְּנֵי הַמְּדִינָה, שֶׁנִּפְלוּ אֶל הַעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל מָמוֹן כַּנַּ"ל וְאָמַר הַגִּבּוֹר לְהַמֶּלֶךְ.

אֵיךְ שֶׁשָּׁמַעְתִּי מִפִּיכֶם, שֶׁעַל יְדֵי הַדֶּרֶךְ שֶׁיֵּשׁ לִי אֶל הַחֶרֶב הַנַּ"ל עַל יְדֵי זֶה יְכוֹלִים לְהוֹצִיא אֶת מִי שֶׁנִּשְׁקַע בַּעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל תַּאֲוַת מָמוֹן.

הֵשִׁיב לוֹ הַמֶּלֶךְ: כֵּן הַדָּבָר וְהוֹדִיעַ הַמֶּלֶךְ לְהַגִּבּוֹר הֱיוֹת שֶׁבַּדֶּרֶךְ, שֶׁהוּא עוֹלֶה אֶל הַחֶרֶב הַנַּ"ל יֵשׁ דֶּרֶךְ מִן הַצַּד וּבָאִים בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ אֶל הַר שֶׁל אֵשׁ וְעַל הָהָר רָבוּץ אַרְיֵה וְהָאַרְיֵה, כְּשֶׁהוּא צָרִיךְ לֶאֱכל הוּא הוֹלֵךְ וְנוֹפֵל עַל הָעֲדָרִים וְלוֹקֵחַ לוֹ צאן וּבְהֵמוֹת וְאוֹכְלָם וְהָרוֹעִים יוֹדְעִים מִזֶּה, וְשׁוֹמְרִים מְאד אֶת הַצאן מִפָּנָיו אֲבָל הָאַרְיֵה אֵינוֹ מַשְׂגִּיחַ כְּלָל עַל זֶה רַק כְּשֶׁהוּא רוֹצֶה לֶאֱכל, הוּא נוֹפֵל עַל הָעֲדָרִים וְהָרוֹעִים הֵם מַכִּים וּמַרְעִישִׁים עָלָיו אֲבָל הָאַרְיֵה אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ זאת כְּלָל רַק הוּא לוֹקֵחַ לְעַצְמוֹ צאן וּבְהֵמוֹת וְהוֹמָה וְאוֹכְלָם וְאוֹתוֹ הָהָר שֶׁל אֵשׁ הַנַּ"ל אֵינוֹ נִרְאֶה כְּלָל.

וְעוֹד מִן הַצַּד יֵשׁ עוֹד דֶּרֶךְ אַחֵר וּבָאִים בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ אֶל מָקוֹם, הַנִּקְרָא בֵּית הַבַּשּׁוּל [מטבח] וְשָׁם, בְּאוֹתוֹ הַבֵּית הַבַּשּׁוּל, יֵשׁ כָּל מִינֵי מַאֲכָלִים וּבְאוֹתוֹ הַבֵּית הַבַּשּׁוּל אֵין שׁוּם אֵשׁ כְּלָל רַק הַמַּאֲכָלִים מִתְבַּשְּׁלִים עַל יְדֵי הָהָר שֶׁל אֵשׁ הַנַּ"ל וְהָהָר שֶׁל אֵשׁ הוּא רָחוֹק מִשָּׁם הַרְבֵּה רַק שֶׁהוֹלְכִים שְׁבִילִים וְצִנּוֹרוֹת מִן הָהָר שֶׁל אֵשׁ אֶל הַבֵּית הַבַּשּׁוּל הַנַּ"ל וְעַל יְדֵי זֶה מִתְבַּשְּׁלִים שָׁם כָּל הַמַּאֲכָלִים הַנַּ"ל וְגַם הַבֵּית הַבַּשּׁוּל הַזאת אֵינָהּ נִרְאֶה כְּלָל רַק שֶׁיֵּשׁ סִימָן, שֶׁעוֹמְדִים שָׁם צִפֳּרִים עַל אוֹתָהּ הַבֵּית הַבַּשּׁוּל וְעַל יְדֵי זֶה יוֹדְעִים, שֶׁשָּׁם הוּא הַבֵּית הַבַּשּׁוּל וְאֵלּוּ הַצִּפֳּרִים הֵם מְרַחֲפִים בְּכַנְפֵיהֶם וְעַל יְדֵי זֶה הֵם מַבְעִירִים הָאֵשׁ וּמְכַבִּים הָאֵשׁ הַיְנוּ, עַל יְדֵי הָרְחִיפָה שֶׁל הַצִּפֳּרִים הֵם מַבְעִירִים וּמַלְהִיבִים הָאֵשׁ וְגַם עַל יְדֵי זֶה בְּעֶצְמוֹ הֵם מְכַבִּים הָאֵשׁ שֶׁלֹּא יִתְלַהֵב יוֹתֵר מִדַּי וְהֵם מַלְהִיבִים הָאֵשׁ כְּפִי הַמַּאֲכָלִים שֶׁלְּצֹרֶךְ מַאֲכָל פְּלוֹנִי צְרִיכִים לְהַלְהִיב הָאֵשׁ כָּךְ וּלְצֹרֶךְ מַאֲכָל אַחֵר צְרִיכִים לְהַלְהִיב הָאֵשׁ כָּךְ הַכֹּל כְּפִי הַמַּאֲכָל, כֵּן הֵם מַלְהִיבִים אֶת הָאֵשׁ [כָּל זֶה הוּא דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ אֶל הַגִּבּוֹר].

בְּכֵן, תּוֹלִיךְ אוֹתָם [הַיְנוּ אֶת אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל שֶׁנִּפְלוּ בַּעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל מָמוֹן, שֶׁהֵם הָאֻלְקוּת שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוּת הַנַּ"ל, שֶׁהָלְכוּ עִמָּהֶם כַּנַּ"ל] תְּחִלָּה נֶגֶד הָרוּחַ, כְּדֵי שֶׁיַּגִּיעַ אֲלֵיהֶם רֵיחַ הַמַּאֲכָלִים הַנַּ"ל אַחַר כָּךְ, כְּשֶׁתִּתֵּן לָהֶם מִן הַמַּאֲכָלִים הַנַּ"ל בְּוַדַּאי יַשְׁלִיכוּ תַּאֲוָה זוֹ שֶׁל מָמוֹן.

וְכֵן עָשָׂה הַגִּבּוֹר וְלָקַח אֶת הָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל, דְּהַיְנוּ גְּדוֹלֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוּת, שֶׁהֵם אֻלְקוּת בְּמְדִינָתָם, כַּנַּ"ל כִּי אֵלּוּ הָאֻלְקוּת הָיוּ בְּכָאן, כִּי בָּאוּ עִם הַמַּמָּנָה עַל הָאוֹצָרוֹת לְכָאן, כְּכָל הַמְבאָר לְמַעְלָה וּכְשֶׁיָּצְאוּ מִמְּדִינָתָם עִם הַמַּמָּנָה כַּנַּ"ל נָתְנוּ לָהֶם בְּנֵי הַמְּדִינָה כֹּחַ וְהַרְשָׁאָה שֶׁכָּל מַה שֶׁיַּעֲשׂוּ אֵלּוּ הַשְּׁלוּחִים, יִהְיֶה עָשׂוּי וְכָל בְּנֵי הַמְּדִינָה מֻכְרָחִים לְהִתְרַצּוֹת לְכָל מַה שֶׁיַּעֲשׂוּ אֵלּוּ הַשְּׁלוּחִים, [שֶׁהֵם גְּדוֹלֵי הַמְּדִינָה אֻלְקוּת שֶׁלָּהֶם] וְלֹא יוּכְלוּ לְשַׁנּוֹת וְלָקַח הַגִּבּוֹר אֶת אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים, שֶׁהֵם נִקְרָאִים אֻלְקוּת בְּמְדִינָתָם מֻחְמֶצֶת עֶשְׂרִם כַּנַּ"ל וְהוֹלִיךְ

אוֹתָם בַּדֶּרֶךְ הַנַּ"ל וְהֵבִיא אוֹתָם עַד הַבַּיִת הַבִּשּׁוּל שֶׁל הַמַּאֲכָלִים הַנַּ"ל וּבְתְחִלָּה הוֹלִיךְ אוֹתָם כְּנֶגֶד הָרוּחַ וְהִגִּיעַ לָהֶם הָרֵיחַ שֶׁל הַמַּאֲכָלִים וְהִתְחִילוּ לְבַקְּשׁוֹ מְאד, שֶׁיִּתֵּן לָהֶם מֵהַמַּאֲכָלִים הַטּוֹבִים הַלָּלוּ אַחַר כָּךְ הוֹלִיךְ אוֹתָם מִכְּנֶגֶד הָרוּחַ וְהִתְחִילוּ לִצְעֹק שֶׁיֵּשׁ סִרְחָה גְּדוֹלָה חָזַר וְהֵבִיא אוֹתָם כְּנֶגֶד הָרוּחַ, וְשׁוּב הִגִּיעַ לָהֶם הָרֵיחַ הַטּוֹב שֶׁל הַמַּאֲכָלִים וְחָזְרוּ וּבִקְּשׁוּ אוֹתוֹ, שֶׁיִּתֵּן לָהֶם מִן הַמַּאֲכָלִים חָזַר וְהוֹלִיךְ אוֹתָם מִכְּנֶגֶד הָרוּחַ וְחָזְרוּ וְצָעֲקוּ, שֶׁיֵּשׁ סִרְחָה גְּדוֹלָה מְאד.

עָנָה וְאָמַר לָהֶם הַגִּבּוֹר לְהָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל הֲלֹא אַתֶּם רוֹאִים, שֶׁאֵין כָּאן שׁוּם דָּבָר שֶׁיַּסְרִיחַ בְּהֶכְרֵחַ צְרִיכִים לוֹמַר בְּוַדַּאי שֶׁאַתֶּם בְּעַצְמְכֶם מַסְרִיחִים כִּי בְּכָאן אֵין שׁוּם דָּבָר שֶׁיַּסְרִיחַ אַחַר כָּךְ נָתַן לָהֶם מִן הַמַּאֲכָלִים הַנַּ"ל וְתֵכֶף כְּשֶׁאָכְלוּ מֵאֵלּוּ הַמַּאֲכָלִים הִתְחִילוּ תֵּכֶף לְהַשְׁלִיךְ וְלִזְרֹק מֵהֶם אֶת כַּסְפָּם וּזְהָבָם וְכָל אֶחָד חָפַר לְעַצְמוֹ חֲפִירָה וְקָבַר, וְקָבַר אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַחֲפִירָה מֵחֲמַת גֹּדֶל הַבּוּשָׁה שֶׁנִּתְבַּיְּשׁוּ עַל יְדֵי שֶׁהִרְגִּישׁוּ גֹּדֶל הַסִּרְחוֹן שֶׁל הַמָּמוֹן [שֶׁהוּא מַסְרִיחַ כְּמוֹ צוֹאָה מַמָּשׁ] מֵחֲמַת שֶׁטָּעֲמוּ מִן הַמַּאֲכָלִים הַנַּ"ל וְקָרְעוּ אֶת פְּנֵיהֶם, וְקָבְרוּ אֶת עַצְמָן וְלֹא הָיוּ יְכוֹלִים לְהָרִים פְּנֵיהֶם כְּלָל וְנִתְבַּיֵּשׁ אֶחָד מֵחֲבֵרוֹ כִּי שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם, הַמָּמוֹן הוּא הַבּוּשָׁה הַגְּדוֹלָה מִכָּל הַבּוּשׁוֹת וּמִי שֶׁרוֹצֶה לְדַבֵּר דִּבְרֵי בִּזּוּי לַחֲבֵרוֹ, הוּא אוֹמֵר לוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ מָמוֹן כִּי מָמוֹן הוּא בּוּשָׁה גְּדוֹלָה מְאד שָׁם וְכָל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יוֹתֵר מָמוֹן מִתְבַּיֵּשׁ יוֹתֵר עַל כֵּן קָבְרוּ אֶת עַצְמָן מִגֹּדֶל הַבּוּשָׁה וְכָל אֶחָד לֹא הָיָה יָכוֹל לְהָרִים פָּנָיו אֲפִלּוּ בִּפְנֵי חֲבֵרוֹ מִכָּל שֶׁכֵּן בִּפְנֵי הַגִּבּוֹר הַנַּ"ל וְכָל מִי שֶׁהָיָה מוֹצֵא אֲצִלוֹ עוֹד אֵיזֶה דִּינָר אוֹ גָּדוֹל הָיָה מְבָעֵר אוֹתוֹ מִיָּד וּמַשְׁלִיכוֹ מִמֶּנּוּ לְמֵרָחוֹק בְּחִפָּזוֹן גָּדוֹל אַחַר כָּךְ בָּא אֲלֵיהֶם הַגִּבּוֹר, וְהוֹצִיא אוֹתָם [מִן הַחֲפִירוֹת וְהַקְּבָרִים הַנַּ"ל] וְאָמַר לָהֶם: בּוֹאוּ עִמִּי! כִּי עַתָּה אֵינְכֶם צְרִיכִים לְהִתְיָרֵא עוֹד מִן הַגִּבּוֹר [שֶׁהָיוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוּת מִתְיָרְאִים מִמֶּנּוּ כַּנַּ"ל] כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא הַגִּבּוֹר [כַּנַּ"ל] וּבִקְּשׁוּ מִן הַגִּבּוֹר שֶׁיִּתֵּן לָהֶם מִן הַמַּאֲכָלִים הַלָּלוּ, כְּדֵי לְהוֹלִיךְ לִמְדִינָתָם כִּי הֵם בְּוַדַּאי יִהְיוּ מְמֻאָסִים מְאד בְּמָמוֹן אַךְ רְצוּ שֶׁגַּם כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה יֵצְאוּ מִתַּאֲוָה זוֹ שֶׁל מָמוֹן.

וְנָתַן לָהֶם מֵאֵלּוּ הַמַּאֲכָלִים, וְהוֹלִיכוּ אֶל הַמְּדִינָה שֶׁלָּהֶם וְתֵכֶף כְּשֶׁנָּתְנוּ לָהֶם מֵאֵלּוּ הַמַּאֲכָלִים הִתְחִילוּ תֵּכֶף לְהַשְׁלִיךְ אֶת כַּסְפָּם וּזְהָבָם כַּנַּ"ל וְטָמְנוּ עַצְמָן בְּמַחְלוֹת עָפָר מִגֹּדֶל הַבּוּשָׁה וְהָעֲשִׁירִים הַגְּדוֹלִים וְהָאֲלִקוּת הַנַּ"ל, נִתְבַּיְּשׁוּ בְּיוֹתֵר וְגַם הַקְּטַנִּים שֶׁהָיוּ נִקְרָאִים אֶצְלָם "חַיּוֹת רָעוֹת" כַּנַּ"ל, נִתְבַּיְּשׁוּ בְּעַצְמָן גַּם כֵּן עַל שֶׁהָיוּ עַד הֵנָּה קְטַנִּים בְּעֵינֵי עַצְמָן מֵחֲמַת שֶׁאֵין לָהֶם מָמוֹן כִּי עַתָּה נִתְגַּלָּה שֶׁאֲדַרְבָּא, הַמָּמוֹן הוּא עִקַּר הַבּוּשָׁה כִּי אֵלּוּ הַמַּאֲכָלִים הַנַּ"ל יֵשׁ לָהֶם סְגֻלָּה זוֹ שֶׁמִּי שֶׁאוֹכֵל מֵהֶם מְמֻאָס בְּמָמוֹן מְאד כִּי מַרְגִּישׁ סִרְחוֹן הַמָּמוֹן כְּמוֹ צוֹאָה וְטִנּוּף מַמָּשׁ וַאֲזַי הִשְׁלִיכוּ אֲלֵילֵי כַּסְפָּם וֶאֱלִילֵי זְהָבָם וְאַחַר כָּךְ שָׁלְחוּ

לְשָׁם אֶת הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל וְנָתַן לָהֶם תְּשׁוּבוֹת וְתִקּוּנִים, וְטִהֵר אוֹתָם וְהַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל מָלַךְ בְּכָפָה וְכָל הָעוֹלָם שָׁבוּ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעָסְקוּ רַק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּתְשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן בָּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

מְבאָר בַּפָּסוּק שֶׁיֵּשׁ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא תַּנּוּר בְּמָקוֹם זֶה וְהָאֵשׁ הוּא שָׁם בְּמָקוֹם אַחֵר רָחוֹק מִן הַתַּנּוּר כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "נְאֻם ה' אֲשֶׁר אוּר לוֹ בְּצִיּוֹן וְתַנּוּר לוֹ בִּירוּשָׁלָיִם" וְעַיִן שָׁם כָּל הַקַּפִּיטֶל הַנַּ"ל שֶׁמְּדַבֵּר מֵעִנְיַן כָּל הַמַּעֲשֶׂה הַנַּ"ל "הוֹי הַיֹּרְדִים מִצְרַיִם לְעֶזְרָה וְעַל סוּסִים יִשָּׁעֵנוּ וּמִצְרַיִם אָדָם וְלֹא אֵל וְסוּסֵיהֶם בָּשָׂר וְלֹא רוּחַ". הֵיְנוּ בְּחִינַת הַמְּדִינָה שֶׁסָּמְכוּ עָלֶיהָ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוּת שֶׁהֵם יוֹשִׁיעוּ אוֹתָם כִּי לְפִי טָעוּתָם סָבְרוּ שֶׁהֵם כֻּלָּם אֱלִקוּת וְסוּסֵיהֶם הֵם מַלְאָכִים כַּמְבאָר לְעֵיל בְּתוֹךְ הַמַּעֲשֶׂה עַיֵּן שָׁם וְזֶה שֶׁסּוֹסִים הַפָּסוּק: "וּמִצְרַיִם אָדָם וְלֹא אֵל וְסוּסֵיהֶם בָּשָׂר" וְכוּ' וְהָבֵן.

"וַה' יַטֶּה יָדוֹ וְכָשַׁל עוֹזֵר וְנָפַל עָזֶר וְיַחְדָּו כֻּלָּם יִכָּלְיוּן" הֵיְנוּ בְּחִינַת הַיָּד הַנַּ"ל: כִּי עַל הַיָּד רָאוּ שֶׁשְּׁנֵיהֶם יִהְיוּ נִכְלִין, הָעוֹזֵר וְהֶעָזוּר כַּנַּ"ל.

"כַּאֲשֶׁר יֶהְגֶּה הָאַרְיֵה וְהַכְּפִיר עַל טַרְפּוֹ אֲשֶׁר יִקָּרֵא עָלָיו מְלֹא רֹעִים" וְכוּ' "כְּצִפֳּרִים עָפוֹת" וְכוּ' הֵיְנוּ בְּחִינַת הָאַרְיֵה הַנַּ"ל וְהַצִּפֳּרִים הַנַּ"ל עַיֵּן הֵיטֵב לְעֵיל בְּתוֹךְ הַמַּעֲשֶׂה וְהָבֵן "כִּי בַּיּוֹם הַהוּא יִמְאָסוּן אִישׁ אֱלִילֵי כַסְפּוֹ וֶאֱלִילֵי זְהָבוֹ" וְכוּ'.

"וְנָפַל אַשּׁוּר בְּחֶרֶב לֹא אִישׁ וְכוּ' וְנָס לוֹ מִפְּנֵי חֶרֶב וְכוּ' וְסַלְעוֹ מִמָּגוֹר יַעֲבוֹר". זֶה בְּחִינַת הַשְּׁלִשָּׁה כִּתּוֹת שֶׁל הַחֶרֶב הַנַּ"ל וְנָפַל וְנָס זֶה בְּחִינַת שְׁנֵי הַכִּתּוֹת הַנַּ"ל "וְסַלְעוֹ מִמָּגוֹר יַעֲבֹר" זֶה בְּחִינַת חֶלְקֵי הַדֹּאַר הַנַּ"ל שֶׁחוֹלְפִין וְעוֹבְרִין חָזְקוֹ וְכחוֹ מִמֶּנּוּ כִּי סַלְעוֹ פֵּרוּשׁוֹ חָזְקוֹ [וְזֶה בְּחִינַת כֹּחַ הַשְּׁלִישִׁי שֶׁל הַחֶרֶב הַנַּ"ל] עַיֵּן הֵיטֵב: וְהָבֵן. אַחַר כָּל זֶה סִיֵּם הַפָּסוּק: "נְאֻם ה' אֲשֶׁר אוּר לוֹ בְּצִיּוֹן וְתַנּוּר לוֹ בִּירוּשָׁלָיִם" הֵיְנוּ הַתַּנּוּר וְהָאֵשׁ הַנַּ"ל כְּנַ"ל רְאֵה וְהָבֵט וְהָבֵן כִּי בְּהַקַּפִּיטֶל הַזֶּה מְבאָר כָּל הַמַּעֲשֶׂה הַנַּ"ל [כָּל זֶה דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה] וְכָךְ אָמַר רַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה בְּפֵרוּשׁ שֶׁכָּל הַמַּעֲשֶׂה כֻּלָּהּ מֵרֹאשׁ וְעַד סוֹף הִיא רְמוּזָה כֻּלָּהּ בְּתוֹךְ הַקַּפִּיטֶל הַנַּ"ל וְאָמַר שֶׁכָּל הַדְּבָרִים שֶׁל הַמַּעֲשֶׂה הַנַּ"ל כֻּלָּם יְכוֹלִים לִמְצֹא בַּמִּקְרָאוֹת וְכַיּוֹצֵא.

[כְּגוֹן "וְטִמֵּאתֶם אֶת צִפּוּי פְּסִילֵי כַסְפֶּךָ וְאֶת אֲפֻדַּת מַסֵּכַת זְהָבֶךָ תְּזָרֵם כְּמוֹ דָוָה צֵא תֹּאמַר לוֹ" וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב: "בַּיּוֹם הַהוּא יַשְׁלִיךְ הָאָדָם אֶת אֱלִילֵי כַסְפּוֹ וְאֶת אֱלִילֵי זְהָבוֹ וְכוּ' לַחְפֹּר פֵּרוֹת וְכוּ' לָבוֹא בְּנִקְרוֹת הַצֻּרִים" וְכוּ' הֵיְנוּ שֶׁיַּשְׁלִיכוּ תַּאֲוַת מָמוֹן שֶׁהִיא עֲבוֹדָה זָרָה מַמָּשׁ וְיִטְמִינוּ עַצְמָן בַּחֲפִירוֹת וְכוּ' כַּמְבאָר בַּמַּעֲשֶׂה הַנַּ"ל כִּי הַמָּמוֹן הוּא מַסְרִיחַ כְּמוֹ צוֹאָה מַמָּשׁ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "תְּזָרֵם כְּמוֹ דָוָה צֵא תֹּאמַר לוֹ" וְכֵן כַּיּוֹצֵא בָּזֶה יְכוֹלִים לִמְצֹא כָּל דִּבְרֵי הַמַּעֲשֶׂה הַנַּ"ל בַּמִּקְרָאוֹת וְכַיּוֹצֵא] אֲבָל עִקַּר הַמַּעֲשֶׂה כֻּלָּהּ נֶאֱמְרָה עַל קַפִּיטֶל הַנַּ"ל כִּי שָׁם הִיא מְבאֶרֶת וּמְרֻמֶּזֶת כֻּלָּהּ אֲבָל אֵין אִתָּנוּ יוֹדֵעַ עַד מָה כִּי אִם מַה שֶּׁגִּלָּה לָנוּ בְּפֵרוּשׁ [הֵיְנוּ

כָּל הַמְבאָר לְעֵיל] אֲבָל שְׁאָר עִנְיְנֵי הַמַּעֲשֶׂה לא זָכִינוּ לְהַשִּׂיג אֵיךְ הִיא מְרֻמֶּזֶת בַּקַּפִּיטְל הַנַּ"ל אֲבָל אָמַר בְּפֵרוּשׁ שֶׁכָּל הַמַּעֲשֶׂה כֻּלָּהּ מְרֻמֶּזֶת שָׁם.

סֵדֶר הַמֶּלֶךְ עִם אֲנָשָׁיו הַנַּ"ל הוּא כָּךְ הַבַּעַל תְּפִלָּה עִם הַגִּבּוֹר הַמְמֻנֶּה עַל הָאוֹצָרוֹת וְהֶחָכָם. הַמֵּלִיץ וְהָאוֹהֵב נֶאֱמָן הַבַּת מַלְכָּה עִם בְּנָהּ הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה כָּךְ הוּא הַסִּדּוּר שֶׁלָּהֶם. וְהֵם בְּחִינַת עוֹלַם הַתִּקּוּן. וְהֵם עֲשָׂרָה דְּבָרִים וְלֹא נֶחְשְׁבוּ כַּסֵּדֶר: הַיְנוּ שֶׁלֹּא נֶחְשְׁבוּ [אֵלּוּ הָעֲשָׂרָה הַנַּ"ל] כְּפִי הַסֵּדֶר הַמְבאָר בְּסִפְרֵי קַבָּלָה: אֲבָל יֵשׁ דְּבָרִים בְּגוֹ. גַּם מְבאָר בַּסְּפָרִים שֶׁכְּשֶׁהַשְׁפָּעַת מִדָּה אַחַת עוֹבֶרֶת דֶּרֶךְ מִדָּה אַחֶרֶת שֶׁכְּשֶׁמִּתְעַכֶּבֶת שָׁם זאת הַהַשְׁפָּעָה אֲזַי נִקְרֵאת עַל שֵׁם אוֹתָהּ הַמִּדָּה הַיְנוּ שֶׁהַמִּדָּה שֶׁשָּׁם מִתְעַכֶּבֶת הַהַשְׁפָּעָה שֶׁל מִדָּה אַחֶרֶת שֶׁעוֹבֶרֶת דֶּרֶךְ שָׁם הִיא נִקְרֵאת עַל שֵׁם אוֹתָהּ הַמִּדָּה שֶׁבָּא מִמֶּנָּה הַהַשְׁפָּעָה וּבִשְׁבִיל זֶה נִשְׁתַּנָּה כָּאן הַסֵּדֶר וְגַם יֵשׁ עוֹד כַּמָּה עִנְיָנִים בָּזֶה הַמְבאָרִים לְהַבְּקִיאִים הֵיטֵב בַּסְּפָרִים כָּל זֶה אָמַר רַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה בְּפֵרוּשׁ.

גַּם הֵבַנְתִּי מִדְּבָרָיו שֶׁמִּרֹּמָּז בְּזאת הַמַּעֲשֶׂה מִיתַת הַמְּלָכִים וְתִקּוּנָם וּבֵין בִּבְחִינַת הַחֻרְבָּן וּבֵין בִּבְחִינַת הַתִּקּוּן לא נֶאֱמְרוּ כַּסֵּדֶר הָעֶשֶׂר בְּחִינוֹת הַנַּ"ל מֵחֲמַת הַטְּעָמִים וְעִנְיָנִים הַנַּ"ל וַעֲדַיִן הַדְּבָרִים סְתוּמִים וַחֲתוּמִים כִּי סוֹד הַמַּעֲשֶׂה לא גִּלָּה כְּלָל רַק הֵאִיר עֵינֵינוּ בִּפְסוּקִים וְעִנְיָנִים הַנַּ"ל כְּדֵי שֶׁנֵּדַע שֶׁיֵּשׁ בְּהַמַּעֲשֶׂה סוֹדוֹת נִסְתָּרִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים מְאד. וְאֵין אִתָּנוּ יוֹדֵעַ עַד מָה אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּזְכֶּה לְהָבִין קְצָת סוֹדוֹת הַמַּעֲשִׂיּוֹת הַלָּלוּ הַמְבאָרִים בָּזֶה הַסֵּפֶר כִּי כֻּלָּם הֵם חִדּוּשִׁים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים מְאד מְאד עָמק עָמק מִי יִמְצָאֵנוּ מַה נֹּאמַר מַה נְּדַבֵּר מִי שָׁמַע כָּזאת מִי רָאָה כָּאֵלֶּה.

פרק יג

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה יג - משבעה קבצנים

- אָסַפֵּר לָכֶם אֵיךְ הָיוּ שְׁמֵחִים מַעֲשֶׂה פַּעַם אַחַת הָיָה מֶלֶךְ וְהָיָה לוֹ בֵּן יָחִיד וְרָצָה הַמֶּלֶךְ לְמְסֹר הַמְּלוּכָה לִבְנוֹ בְּחַיָּיו וְעָשָׂה מִשְׁתֶּה גָּדוֹל וּבְוַדַּאי בְּכָל פַּעַם שֶׁהַמֶּלֶךְ עוֹשֶׂה מִשְׁתֶּה גָּדוֹל הוּא שִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאד בִּפְרָט עַתָּה, שֶׁמָּסַר הַמְּלוּכָה לִבְנוֹ בְּחַיָּיו הָיָה שִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאד וְהָיוּ שָׁם כָּל הַשָּׂרֵי מְלוּכָה, וְכָל הַדַּכְסִים וְהַשָּׂרִים וְהָיוּ שְׂמֵחִים מְאד עַל הַמִּשְׁתֶּה וְגַם הַמְּדִינָה הָיוּ נֶהֱנִים מִזֶּה שֶׁמּוֹסֵר הַמְּלוּכָה לִבְנוֹ בְּחַיָּיו כִּי הוּא כָּבוֹד גָּדוֹל לַמֶּלֶךְ וְהָיָה שָׁם שִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאד וְהָיָה שָׁם כָּל מִינֵי שִׂמְחָה מקהלות זמר ומשחקי הצגות וְכַיּוֹצֵא מִזֶּה, כָּל מִינֵי שִׂמְחָה, הַכֹּל הָיָה שָׁם עַל הַמִּשְׁתֶּה.

וּכְשֶׁנַּעֲשׂוּ שְׂמֵחִים מְאד עָמַד הַמֶּלֶךְ וְאָמַר לִבְנוֹ הֱיוֹת שֶׁאֲנִי חוֹזֶה בַּכּוֹכָבִים, וַאֲנִי רוֹאֶה שֶׁאַתָּה עָתִיד לֵירֵד מִן הַמְּלוּכָה בְּכֵן תִּרְאֶה שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְךָ עֲצָבוּת כְּשֶׁתֵּרֵד מִן הַמְּלוּכָה רַק

תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה וּכְשֶׁתִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, גַּם אֲנִי אֶהְיֶה בְּשִׂמְחָה גַּם כְּשֶׁיִּהְיֶה לְךָ עַצְבוּת, אַף עַל פִּי כֵן אֲנִי אֶהְיֶה בְּשִׂמְחָה עַל שֶׁאֵין אַתָּה מֶלֶךְ כִּי אֵינְךָ רָאוּי לִמְלוּכָה, מֵאַחַר שֶׁאֵינְךָ יָכוֹל לְהַחֲזִיק עַצְמְךָ בְּשִׂמְחָה כְּשֶׁאַתָּה יוֹרֵד מִן הַמְּלוּכָה אֲבָל כְּשֶׁתִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה אָז אֶהְיֶה בְּשִׂמְחָה יְתֵרָה מְאד.

וְקִבֵּל הַבֶּן מֶלֶךְ אֶת הַמְּלוּכָה בְּיָד רָמָה וְעָשָׂה לוֹ שָׂרֵי מְלוּכָה, וְדֻכָּסִים וְשָׂרִים וְחַיִל וְזֶה הַבֶּן מֶלֶךְ הָיָה חָכָם וְהָיָה אוֹהֵב חָכְמָה מְאד וְהָיוּ אֶצְלוֹ חֲכָמִים גְּדוֹלִים וְכָל מִי שֶׁהָיָה בָּא אֶצְלוֹ עִם אֵיזֶה דְּבַר חָכְמָה הָיָה אֶצְלוֹ בַּחֲשִׁיבוּת גָּדוֹל מְאד וְהָיָה נוֹתֵן לָהֶם כָּבוֹד וַעֲשִׁירוּת בִּשְׁבִיל הַחָכְמָה, לְכָל אֶחָד כְּפִי רְצוֹנוֹ מִי שֶׁהָיָה רוֹצֶה מָמוֹן, הָיָה נוֹתֵן לוֹ מָמוֹן וּמִי שֶׁהָיָה רוֹצֶה כָּבוֹד הָיָה נוֹתֵן לוֹ כָּבוֹד הַכֹּל בִּשְׁבִיל הַחָכְמָה וּמֵחֲמַת שֶׁהָיָה חֲשׁוּב אֶצְלוֹ הַחָכְמָה כָּל כָּךְ הָיוּ כֻּלָּם לוֹקְחִין עַצְמָן אֶל הַחָכְמָה וְעָסְקוּ כָּל הַמְּדִינָה בְּחָכְמוֹת כִּי זֶה הָיָה רוֹצֶה מָמוֹן, כְּדֵי שֶׁיְּקַבֵּל מָמוֹן עַל יְדֵי זֶה וְזֶה הָיָה רוֹצֶה חֲשִׁיבוּת וְכָבוֹד וּמֵחֲמַת שֶׁכֻּלָּם עָסְקוּ רַק בְּחָכְמוֹת עַל כֵּן שָׁכְחוּ שָׁם בְּאוֹתָהּ הַמְּדִינָה טַכְסִיסֵי מִלְחָמָה כִּי הָיוּ כֻּלָּם עוֹסְקִין בְּחָכְמוֹת עַד שֶׁהָיוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה חֲכָמִים גְּדוֹלִים עַד שֶׁהַקָּטָן שֶׁבְּאוֹתָהּ הַמְּדִינָה הָיָה בְּמְדִינָה אַחֶרֶת חָכָם גָּדוֹל מִכֻּלָּם וְהַחֲכָמִים שֶׁבְּאוֹתָהּ הַמְּדִינָה הָיוּ חֲכָמִים מֻפְלָגִים גְּדוֹלִים מְאד וּמֵחֲמַת הַחָכְמוֹת נִתְפַּקְּרוּ הַחֲכָמִים שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה וּמָשְׁכוּ גַּם אֶת הַבֶּן מֶלֶךְ הַנַּ"ל לְדַעְתָּם, וְנִתְפַּקֵּר גַּם כֵּן וּשְׁאָר בְּנֵי הַמְּדִינָה לֹא נִתְפַּקְּרוּ מֵחֲמַת שֶׁהָיָה עַמְקוּת וַדַּקוּת גָּדוֹל בְּאוֹתָהּ הַחָכְמָה שֶׁל הַחֲכָמִים הַנַּ"ל עַל כֵּן לֹא יָכְלוּ שְׁאָר בְּנֵי הַמְּדִינָה לִכְנס בְּאוֹתָהּ הַחָכְמָה וְלֹא הִזִּיק לָהֶם אֲבָל הַחֲכָמִים וְהַבֶּן מֶלֶךְ נִתְפַּקְּרוּ כַּנַּ"ל.

וְהַבֶּן מֶלֶךְ, מֵחֲמַת שֶׁהָיָה בּוֹ טוֹב כִּי נוֹלַד עִם טוֹב וְהָיוּ לוֹ מִדּוֹת טוֹבוֹת וִישָׁרוֹת הָיָה נִזְכָּר לִפְעָמִים: הֵיכָן הוּא בָּעוֹלָם, וּמַה הוּא עוֹשֶׂה וְכוּ' וְהָיָה גּוֹנֵחַ וּמִתְאַנֵּחַ עַל זֶה עַל שֶׁנָּפַל לִמְבוּכוֹת כָּאֵלּוּ וְנִתְעָה כָּל כָּךְ וְהָיָה מִתְאַנֵּחַ מְאד אֲבָל תֵּכֶף כְּשֶׁהָיָה מַתְחִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַשֵּׂכֶל חָזַר וְנִתְחַזֵּק אֶצְלוֹ הַחָכְמוֹת שֶׁל אֶפִּיקוֹרְסִית הַנַּ"ל וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים שֶׁהָיָה נִזְכָּר כַּנַּ"ל וְהָיָה גּוֹנֵחַ וּמִתְאַנֵּחַ וְתֵכֶף כְּשֶׁהִתְחִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַשֵּׂכֶל חָזַר וְנִתְחַזֵּק אֶצְלוֹ הָאֶפִּיקוֹרְסוּת כַּנַּ"ל.

וַיְהִי הַיּוֹם וְהָיָה בְּרִיחָה בְּאֵיזֶה מְדִינָה וּבָרְחוּ כֻּלָּם וּבְדֶרֶךְ בְּרִיחָתָם עָבְרוּ דֶּרֶךְ אֵיזֶה יַעַר וְאָבְדוּ שָׁם זָכָר וּנְקֵבָה. אֶחָד אִיבֵּד זָכָר וְאֶחָד אִיבֵּד נְקֵבָה וַעֲדַיִן הָיוּ בָּנִים קְטַנִּים בְּנֵי אַרְבַּע וְחָמֵשׁ שָׁנִים וְלֹא הָיָה לָהֶם מַה לֶּאֱכל וְצָעֲקוּ וּבָכוּ, כִּי לֹא הָיָה לָהֶם מַה לֶּאֱכל בְּתוֹךְ כָּךְ בָּא אֶצְלָם קִבְצַן אֶחָד עִם הַשַּׂקִּים שֶׁלּוֹ, שֶׁנּוֹשֵׂא בָּהֶם לֶחֶם וְהִתְחִילוּ אֵלּוּ הַבָּנִים לְהִתְקָרֵב אֵלָיו וְלִהְיוֹת כְּרוּכִים אַחֲרָיו וְנָתַן לָהֶם לֶחֶם לֶאֱכל, וְאָכְלוּ וְשָׂבְעוּ אוֹתָם: מֵהֵיכָן בָּאתֶם לְכָאן ? הֵשִׁיבוּ לוֹ: אֵין אָנוּ יוֹדְעִים כִּי הָיוּ בָּנִים קְטַנִּים כַּנַּ"ל וְהִתְחִיל לֵילֵךְ מֵהֶם וּבִקְּשׁוּ מִמֶּנּוּ

שֶׁיִּקַּח אוֹתָם עִמּוֹ וְאָמַר לָהֶם: אֶת זֶה אֵינִי רוֹצֶה, שֶׁתֵּלְכוּ עִמִּי בְּתוֹךְ כָּךְ הִסְתַּכְּלוּ וְהִנֵּה הוּא עִוֵּר וְהָיָה אָצְלָם פֶּלֶא. מֵאַחַר שֶׁהוּא עִוֵּר, אֵיךְ יוֹדֵעַ לֵילֵךְ ? [וּבָאֱמֶת הוּא חִדּוּשׁ מַה שֶּׁהָיָה קָשֶׁה לָהֶם זאת כִּי עֲדַיִן הָיוּ בָּנִים קְטַנִּים רַק שֶׁהָיוּ בָּנִים חֲכָמִים, וְהָיָה פֶּלֶא אָצְלָם כַּנַ"ל] וּבֵרְכָם וְזֶה הַקִּבְצָן הָעִוֵּר] שֶׁיִּהְיוּ כְּמוֹתוֹ שֶׁיִּהְיוּ זְקֵנִים כְּמוֹתוֹ וְהִשְׁאִיר לָהֶם עוֹד לֶחֶם לֶאֱכל וְהָלַךְ לוֹ וְהֵבִינוּ אֵלּוּ הַבָּנִים כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם וְהִזְמִין לָהֶם קִבְצָן עִוֵּר בְּכָאן לִתֵּן לָהֶם אֹכֶל.

אַחַר כָּךְ כְּלָה אָצְלָם הַלֶּחֶם וְשׁוּב הִתְחִילוּ לִצְעֹק עֲבוּר אֹכֶל אַחַר כָּךְ נַעֲשָׂה לַיְלָה וְלָנוּ שָׁם בַּבֹּקֶר גַּם כֵּן לֹא הָיָה לָהֶם לֶאֱכל וְהָיוּ צוֹעֲקִים וּבוֹכִים וְחָזַר וּבָא קִבְצָן שֶׁהָיָה חֵרֵשׁ וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר אֵלָיו וְהֶרְאָה לָהֶם בְּיָדָיו וְאָמַר לָהֶם שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְנָתַן לָהֶם גַּם כֵּן לֶחֶם לֶאֱכל, וְהָלַךְ מֵהֶם וְרָצוּ גַּם כֵּן שֶׁיִּקַּח עִמּוֹ וְלֹא רָצָה וּבֵרְכָם גַּם כֵּן שֶׁיִּהְיוּ כְּמוֹתוֹ וְהִשְׁאִיר גַּם כֵּן לָהֶם לֶחֶם, וְהָלַךְ לוֹ.

וְחָזַר וְכָלָה הַלֶּחֶם אָצְלָם, וְחָזְרוּ וְצָעֲקוּ כַּנַ"ל וְחָזַר וּבָא אָצְלָם קִבְצָן שֶׁהָיָה כְּבַד פֶּה וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ וְהָיָה מְגַמְגֵּם בִּלְשׁוֹנוֹ, וְלֹא יָדְעוּ מַה הוּא אוֹמֵר וְהוּא הָיָה יוֹדֵעַ מַה הֵם מְדַבְּרִים אַךְ הֵם לֹא יָדְעוּ מַה הוּא אוֹמֵר כִּי הָיָה מְגַמְגֵּם בִּלְשׁוֹנוֹ כַּנַ"ל וְנָתַן לָהֶם גַּם כֵּן לֶחֶם לֶאֱכל, וְהָלַךְ לוֹ גַּם כֵּן כַּנַ"ל וּבֵרְכָם גַּם כֵּן שֶׁיִּהְיוּ כְּמוֹתוֹ, וְהָלַךְ לוֹ הַכֹּל כַּנַ"ל.

וְחָזַר וּבָא קִבְצָן שֶׁהָיָה צַוָּארוֹ עָקֹם, וְהָיָה גַּם כֵּן כַּנַ"ל וְחָזַר וּבָא קִבְצָן בַּעַל חֻטּוֹטְרוֹת, [שֶׁקּוֹרִין גִּיבנת] וְחָזַר וּבָא קִבְצָן בְּלֹא יָדַיִם וְחָזַר וּבָא קִבְצָן בְּלֹא רַגְלַיִם וְכָל אֶחָד נָתַן לָהֶם לֶחֶם, וּבֵרְכָם שֶׁיִּהְיוּ כְּמוֹתוֹ, הַכֹּל כַּנַ"ל.

אַחַר כָּךְ חָזַר וְכָלָה הַלֶּחֶם אָצְלָם וְהִתְחִילוּ לֵילֵךְ לְיִשּׁוּב עַד שֶׁבָּאוּ לְאֵיזֶה דֶּרֶךְ וְהָלְכוּ עַל אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ עַד שֶׁבָּאוּ לְאֵיזֶה כְּפָר וְנִכְנְסוּ אֵלּוּ הַבָּנִים בְּאֵיזֶה בַּיִת וְהָיוּ מְרֻחָמִים עֲלֵיהֶם וְנָתְנוּ לָהֶם לֶחֶם וְחָזְרוּ וְנִכְנְסוּ בְּאֵיזֶה בַּיִת וְנָתְנוּ לָהֶם גַּם כֵּן וְהָיוּ מַחֲזִירִים עַל הַפְּתָחִים וְרָאוּ שֶׁזֶּה טוֹב לִפְנֵיהֶם וְעָשׂוּ בֵּינֵיהֶם שֶׁיִּהְיוּ תָּמִיד בְּיַחַד וְעָשׂוּ לָהֶם שַׁקִּים גְּדוֹלוֹת וְהָיוּ מַחֲזִירִים עַל הַפְּתָחִים וְהָלְכוּ עַל כָּל הַשְּׁמָחוֹת עַל סְעוּדַת בְּרִית מִילָה וְעַל חֲתֻנּוֹת וְהָלְכוּ לָהֶם לְמָקוֹם אַחֵר וְהָלְכוּ לַעֲיָרוֹת וְהָיוּ מַחֲזִירִים עַל הַפְּתָחִים וְהָלְכוּ עַל הַיְרִידִים וְיָשְׁבוּ בֵּין הַקִּבְצָנִים כְּדֶרֶךְ שֶׁיּוֹשְׁבִים שָׁם עַל "אצטבאות אבן" עִם הַצַּלְחַת לאסיפת מטבעות עַד שֶׁהָיוּ אֵלּוּ הַבָּנִים מְפֻרְסָמִים אֵצֶל כָּל הַקִּבְצָנִים כִּי כֻּלָּם הִכִּירוּ אוֹתָם וְיָדְעוּ מֵהֶם שֶׁאֵלּוּ הֵם הַבָּנִים שֶׁנֶּאֶבְדוּ בַּיַּעַר כַּנַ"ל.

פַּעַם אֶחָד הָיָה יָרִיד גָּדוֹל בְּאֵיזֶה עִיר גְּדוֹלָה וְהָלְכוּ לְשָׁם הַקִּבְצָנִים וְאֵלּוּ הַבָּנִים הָלְכוּ גַּם כֵּן לְשָׁם וּבָא עַל דַּעַת הַקִּבְצָנִים שֶׁיְּשַׁדְּכוּ אֶת אֵלּוּ שְׁנֵי הַבָּנִים, שֶׁיִּשְׂאוּ זֶה אֶת זוֹ וְתֵכֶף שֶׁדִּבְּרוּ זאת קְצָת קִבְצָנִים הוּטַב הַדָּבָר מְאד בְּעֵינֵי כֻּלָּם וְנָמְרוּ הַשִּׁדּוּךְ אֲבָל אֵיךְ עוֹשִׂין לָהֶם

חֲתֻנָּה ? ! וְנִתְיַעֲצוּ בַּאֲשֶׁר שֶׁבְּיוֹם פְּלוֹנִי יִהְיֶה סְעוּדָה שֶׁל יוֹם הֻלֶּדֶת הַמֶּלֶךְ וְיֵלְכוּ לְשָׁם כָּל הַקבצנים וּמִמַּה שֶׁיְּבַקְּשׁוּ לְעַצְמָן שָׁם, בָּשָׂר וְלֶחֶם, מִזֶּה יַעֲשׂוּ חֲתֻנָּה וְכֵן הָיָה וְהָלְכוּ לְשָׁם עַל הַסְעוּדָה שֶׁל יוֹם הֻלֶּדֶת הַמֶּלֶךְ כָּל הַקבצנים וּבִקְּשׁוּ לָהֶם לֶחֶם וּבָשָׂר וְגַם קִבְּצוּ מַה שֶּׁנִּשְׁתַּיֵּר מִן הַסְּעוּדָה בָּשָׂר וְלֶחֶם [חלות גדולות מיוחדות לשמחות] וְהָלְכוּ וְחָפְרוּ בּוֹר גָּדוֹל שֶׁיִּהְיֶה מַחֲזִיק מֵאָה אֲנָשִׁים וְכִסּוּ אוֹתוֹ עִם קָנִים וְעָפָר וְזֶבֶל וְנִכְנְסוּ לְשָׁם כֻּלָּם וְעָשׂוּ שָׁם חֲתֻנָּה לְאֵלּוּ הַבָּנִים הַנַּ"ל וְהִכְנִיסוּ אוֹתָם לַחֻפָּה וְהָיוּ שְׂמֵחִים שָׁם מְאד מְאד וְגַם הֶחָתָן וְהַכַּלָּה הָיוּ שְׂמֵחִים מְאד וְהִתְחִילוּ לִזְכּר הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמָּהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בִּהְיוֹתָם בַּיַּעַר וְהָיוּ בּוֹכִים וְהָיוּ מִתְגַּעְגְּעִים מְאד. אֵיךְ לוֹקְחִין לְכָאן אֶת הַקבצן הָרִאשׁוֹן הָעִוֵּר, שֶׁהֵבִיא לָנוּ לֶחֶם בַּיַּעַר ?.

וְתֵכֶף וּמִיָּד בְּתוֹךְ שֶׁהָיוּ מִתְגַּעְגְּעִים מְאד אַחֲרֵי הַקבצן הָעִוֵּר עָנָה וְאָמַר: הִנֵּנִי! הִנֵּה בָּאתִי אֲצִלְכֶם עַל הַחֲתֻנָּה וַאֲנִי נוֹתֵן לָכֶם מַתָּנָה לַדּרָשָׁה, שֶׁתִּהְיוּ זְקֵנִים כָּמוֹנִי! כִּי בִּתְחִלָּה בֵּרַכְתִּי אֶתְכֶם בָּזֶה וַעֲכְשָׁיו אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם זאת בְּמַתָּנָה גְּמוּרָה לַדּרָשָׁה שֶׁתִּהְיוּ חַיִּים אֲרֻכִּים כָּמוֹנִי וְאַתֶּם סְבוּרִים שֶׁאֲנִי עִוֵּר ? אֵין אֲנִי עִוֵּר כְּלָל רַק שֶׁכָּל זְמַן הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, אֵינוֹ עוֹלֶה אֶצְלִי כְּהֶרֶף עַיִן וְעַל כֵּן הוּא נִדְמֶה כְּעִוֵּר, כִּי אֵין לוֹ שׁוּם הִסְתַּכְּלוּת כְּלָל עַל הָעוֹלָם מֵאַחַר שֶׁכָּל זְמַן הָעוֹלָם אֵינוֹ עוֹלֶה אֶצְלוֹ כְּהֶרֶף עַיִן וְעַל כֵּן אֵין שַׁיָּךְ אֶצְלוֹ הִסְתַּכְּלוּת וּרְאִיָּה בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל] וַאֲנִי זָקֵן מְאד, וַעֲדַיִן אֲנִי יַנִּיק [צעיר מאוד] לְגַמְרֵי וְלֹא הִתְחַלְתִּי עֲדַיִן לְחִיּוֹת כְּלָל וְאַף עַל פִּי כֵן אֲנִי זָקֵן מְאד וְלֹא אֲנִי בְּעַצְמִי אוֹמֵר זאת רַק שֶׁיֵּשׁ לִי הַסְכָּמָה עַל זֶה מֵהַנֶּשֶׁר הַגָּדוֹל וַאֲסַפֵּר לָכֶם מַעֲשֶׂה: [כָּל זֶה הוּא דִּבְרֵי הָעִוֵּר הַנַּ"ל].

כִּי פַּעַם אַחַת הָלְכוּ אֲנָשִׁים בִּסְפִינוֹת הַרְבֵּה עַל הַיָּם וּבָא רוּחַ סְעָרָה וְשִׁבֵּר אֶת הַסְּפִינוֹת וְהָאֲנָשִׁים נִצְּלוּ וּבָאוּ אֶל מִגְדָּל אֶחָד וְעָלוּ אֶל הַמִּגְדָּל וּמָצְאוּ שָׁם כָּל הַמַּאֲכָלִים וּמַשְׁקָאוֹת וּמַלְבּוּשִׁים, וְכָל מַה שֶּׁצְּרִיכִים וְהָיָה שָׁם כָּל טוּב וְכָל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבָּעוֹלָם עָנוּ וְאָמְרוּ שֶׁכָּל אֶחָד יְסַפֵּר מַעֲשֶׂה יְשָׁנָה מַה שֶּׁהוּא זוֹכֵר מִזִּכָּרוֹן הָרִאשׁוֹן הֵינוּ מַה שֶּׁהוּא זוֹכֵר מֵעֵת שֶׁהִתְחִיל אֶצְלוֹ הַזִּכָּרוֹן וְהָיוּ שָׁם זְקֵנִים וּנְעָרִים וְהָיוּ מְכַבְּדִים אֶת הַזָּקֵן הַגָּדוֹל שֶׁבֵּיניֵהֶם שֶׁיְּסַפֵּר בְּתְחִלָּה.

עָנָה וְאָמַר: מָה אֲסַפֵּר לָכֶם "אֲנִי זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁחָתְכוּ אֶת הַתַּפּוּחַ מִן הֶעָנָף" וְלֹא יָדַע שׁוּם אֶחָד מַה הוּא אוֹמֵר אַךְ הָיוּ שָׁם חֲכָמִים, וְאָמְרוּ בְּוַדַּאי זאת הִיא מַעֲשֶׂה יְשָׁנָה מְאד וְכִבְּדוּ אֶת הַשֵּׁנִי שֶׁיְּסַפֵּר עָנָה הַשֵּׁנִי שֶׁלֹּא הָיָה זָקֵן כְּמוֹ הָרִאשׁוֹן: זאת הִיא מַעֲשֶׂה יְשָׁנָה ? ! [בִּלְשׁוֹן תֵּימַהּ] זאת הַמַּעֲשֶׂה אֲנִי זוֹכֵר גַּם כֵּן אֲבָל אֲנִי זוֹכֵר גַּם כֵּן "כְּשֶׁהָיָה הַנֵּר דּוֹלֵק" עָנוּ וְאָמְרוּ שָׁם: זאת הִיא מַעֲשֶׂה יְשָׁנָה בְּיוֹתֵר מֵהָרִאשׁוֹנָה וְהָיָה פֶּלֶא אֶצְלָם שֶׁזֶּה הַשֵּׁנִי, שֶׁהוּא יַנִּיק מֵהָרִאשׁוֹן וְזוֹכֵר מַעֲשֶׂה יְשָׁנָה יוֹתֵר מֵהָרִאשׁוֹן וְכִבְּדוּ אֶת הַשְּׁלִישִׁי שֶׁיְּסַפֵּר עָנָה וְאָמַר

הַשְּׁלִישִׁי, שֶׁהָיָה יַנִּיק יוֹתֵר אֲנִי זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁהִתְחִיל בִּנְיַן הַפְּרִי, דְּהַיְינוּ כְּשֶׁהִתְחִיל לְהִתְרַקֵּם הַפְּרִי עָנוּ וְאָמְרוּ: זֹאת הִיא מַעֲשֶׂה יְשָׁנָה בְּיוֹתֵר עָנָה הָרְבִיעִי, שֶׁהָיָה יַנִּיק עוֹד יוֹתֵר. אֲנִי זוֹכֵר גַּם "כְּשֶׁהוֹלִיכוּ הַגַּרְעִין לִנְטַע הַפְּרִי".

עָנָה הַחֲמִישִׁי, שֶׁהָיָה יַנִּיק עוֹד יוֹתֵר. אֲנִי זוֹכֵר גַּם "הַחֲכָמִים, שֶׁהֵם הָיוּ חוֹשְׁבִים וּמַמְצִיאִים אֶת הַגַּרְעִין" עָנָה הַשִּׁשִּׁי וְכוּ', שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם "אֶת הַטַּעַם שֶׁל הַפְּרִי קֹדֶם שֶׁנִּכְנַס הַטַּעַם בְּתוֹךְ הַפֶּרִי" עָנָה הַשְּׁבִיעִי וְכוּ', וְאָמַר "שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם אֶת הָרֵיחַ שֶׁל הַפְּרִי קֹדֶם שֶׁנִּכְנַס בַּפֶּרִי" עָנָה הַשְּׁמִינִי וְאָמַר, שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם "הַמַּרְאֶה שֶׁל הַפְּרִי קֹדֶם שֶׁנִּמְשְׁכָה עַל הַפֶּרִי".

וַאֲנִי [הַיְינוּ זֶה הַקִּבְּצָן הָעִוֵּר שֶׁמְּסַפֵּר כָּל זֶה] הָיִיתִי אָז תִּינוֹק לְגַמְרֵי, וְהָיִיתִי גַּם כֵּן שָׁם וְעָנִיתִי וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֲנִי זוֹכֵר כָּל אֵלּוּ הַמַּעֲשִׂיּוֹת, "וַאֲנִי זוֹכֵר לְאוֹ כְּלוּם"! עָנוּ וְאָמְרוּ: זֹאת הִיא מַעֲשֶׂה יְשָׁנָה מְאד, יוֹתֵר מִכֻּלָּם! וְהָיָה חִדּוּשׁ גָּדוֹל אֶצְלָם שֶׁהַתִּינוֹק זוֹכֵר יוֹתֵר מִכֻּלָּם בְּתוֹךְ כָּךְ בָּא נָשִׂר גָּדוֹל וְדָפַק עַל הַמִּגְדָּל, וְאָמַר לָהֶם. חִדְלוּ עוֹד מִלִּהְיוֹת עֲנִיִּים! שׁוּבוּ אֶל הָאוֹצָרוֹת שֶׁלָּכֶם, וְהִיוּ מִשְׁתַּמְּשִׁים בָּאוֹצָרוֹת שֶׁלָּכֶם וְאָמַר לָהֶם שֶׁיֵּצְאוּ מִן הַמִּגְדָּל כְּדֶרֶךְ זְקֵנוּתָם שֶׁכָּל מִי שֶׁזָּקֵן יוֹתֵר יֵצֵא תְּחִלָּה וְהוֹצִיא כֻּלָּם מִן הַמִּגְדָּל וְהוֹצִיא תְּחִלָּה אֶת הַתִּינוֹק הַנַּ"ל כִּי בֶּאֱמֶת הוּא זָקֵן יוֹתֵר מִכֻּלָּם וְכֵן כָּל מִי שֶׁהָיָה יַנִּיק יוֹתֵר הוֹצִיא קֹדֶם וְהַזָּקֵן הַגָּדוֹל הוֹצִיא בָּאַחֲרוֹנָה כִּי כָּל מִי שֶׁהָיָה יַנִּיק יוֹתֵר, הָיָה זָקֵן יוֹתֵר כַּנַּ"ל וְהַזָּקֵן שֶׁבָּהֶם הָיָה יַנִּיק יוֹתֵר מִכֻּלָּם.

וְאָמַר לָהֶם: [הַנָּשֶׂר הַגָּדוֹל הַנַּ"ל] אֲנִי אֲפָרֵשׁ לָכֶם אֶת הַמַּעֲשִׂיּוֹת שֶׁסִּפְּרוּ כָּל הַנַּ"ל כִּי זֶה שֶׁסִּפֵּר שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁחָתְכוּ אֶת הַתַּפּוּחַ מִן הֶעָנָף הָיְינוּ שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁחָתְכוּ אֶת טַבּוּרוֹ [הַיְינוּ שֶׁגַּם אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַזֹּאת שֶׁנַּעֲשָׂה עִמּוֹ תֵּכֶף בְּעֵת הַהוֹלָדָה, בְּעֵת שֶׁחָתְכוּ אֶת טַבּוּרוֹ, גַּם אֶת זֶה הוּא זוֹכֵר] וְהַשֵּׁנִי שֶׁאָמַר שֶׁזּוֹכֵר בְּשָׁעָה שֶׁהָיָה הַנֵּר דּוֹלֵק הַיְינוּ שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁהָיָה בְּעִבּוּר, שֶׁהָיָה נֵר דּוֹלֵק עַל רֹאשׁוֹ וְזֶה שֶׁאָמַר שֶׁזּוֹכֵר גַּם בְּעֵת שֶׁהִתְחִיל רִקּוּם הַפְּרִי הַיְינוּ שֶׁזּוֹכֵר גַּם כְּשֶׁהִתְחִיל לְהִתְרַקֵּם הַגּוּף, דְּהַיְינוּ בְּעֵת יְצִירַת הַוָּלָד וְזֶה שֶׁזּוֹכֵר בְּעֵת שֶׁהָיוּ מוֹלִיכִים הַגַּרְעִין לִנְטַע הַפְּרִי הַיְינוּ שֶׁזּוֹכֵר גַּם כְּשֶׁנִּמְשְׁכָה הַטִּפָּה בְּעֵת הַזִּוּוּג וְזֶה שֶׁזּוֹכֵר אֶת הַחֲכָמִים שֶׁהָיוּ מַמְצִיאִים אֶת הַגַּרְעִין הַיְינוּ שֶׁזּוֹכֵר גַּם כְּשֶׁהָיָה הַטִּפָּה עֲדַיִן בְּמַחַ [כִּי הַמֹּחִין מַמְצִיאִים אֶת הַטִּפָּה] וְזֶה שֶׁזּוֹכֵר אֶת הַטַּעַם הַיְינוּ הַנֶּפֶשׁ וְהָרֵיחַ הַיְינוּ הָרוּחַ וְהַמַּרְאֶה הַיְינוּ הַנְּשָׁמָה וְהַתִּינוֹק אָמַר שֶׁזּוֹכֵר לְאוֹ כְּלוּם, כִּי הוּא לְמַעְלָה מִן הַכֹּל וְזוֹכֵר אֲפִלּוּ מַה שֶּׁהוּא קֹדֶם מְנֻפָּשׁ רוּחַ נְשָׁמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת "אַיִן" וְאָמַר לָהֶם: חִזְרוּ אֶל הַסְּפִינוֹת שֶׁלָּכֶם שֶׁהֵם הַגּוּפִים שֶׁלָּכֶם שֶׁנִּשְׁבְּרוּ, שֶׁיִּתְחַזְּרוּ וְיִבָּנוּ עַתָּה חִזְרוּ אֲלֵיהֶם וּבָרֵךְ אוֹתָם וְלִי [הַיְינוּ זֶה הַקִּבְּצָן הָעִוֵּר שֶׁהָיָה תִּינוֹק אָז, שֶׁהוּא מְסַפֵּר כָּל זֶה] אָמַר הַנָּשֶׂר הַגָּדוֹל הַנַּ"ל. אַתָּה בּוֹא עִמִּי, כִּי אַתָּה כְּמוֹתִי כִּי אַתָּה "זָקֵן מְאד וַעֲדַיִן אַתָּה יַנִּיק מְאד" וַעֲדַיִן לֹא

הִתְחַלְתָּ לִחְיוֹת כְּלָל וְאַף עַל פִּי כֵן אַתָּה זָקֵן מְאד וְגַם אֲנִי כָּךְ, כִּי אֲנִי זָקֵן וְעַדַיִן אֲנִי יַנִיק וְכוּ' נִמְצָא, שֶׁיֵּשׁ לִי הַסְכָּמָה מֵאוֹתוֹ הַנָּשֶׂר הַגָּדוֹל [שֶׁאֲנִי חַי חַיִּים אֲרֻכִּים כַּנַּ"ל].

וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם חַיִּים אֲרֻכִּים שֶׁלִּי, בְּמַתָּנָה לַדְּרָשָׁה וְנַעֲשָׂה שָׁם שִׂמְחָה וְחֶדְוָה גְּדוֹלָה וַעֲצוּמָה מְאד מְאד.

בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי שֶׁל שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה חָזְרוּ וְזָכְרוּ הַזּוֹג הַזֶּה אֶת הַקִּבּוּץ הַשֵּׁנִי הַיְנוּ הַחֻרְשׁ שֶׁהֶחֱיָה אוֹתָם וְנָתַן לָהֶם לֶחֶם וְהָיוּ בּוֹכִים וּמִתְגַּעְגְּעִים: אֵיךְ לוֹקְחִין לְכָאן אֶת אוֹתוֹ הַקִּבּוּץ הַחֻרְשׁ שֶׁהֶחֱיָה אוֹתָנוּ כַּנַּ"ל ? בְּתוֹךְ שֶׁהָיוּ מִתְגַּעְגְּעִים אַחֲרָיו, וְהִנֵּה הוּא בָּא, וְאָמַר הִנֵּנִי! וְנָפַל עֲלֵיהֶם, וְנָשַׁק אוֹתָם, וְאָמַר לָהֶם. עַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמַתָּנָה שֶׁתִּהְיוּ כְּמוֹנִי שֶׁתִּחְיוּ חַיִּים טוֹבִים כְּמוֹנִי כִּי בְּתְחִלָּה בֵּרַכְתִּי אֶתְכֶם בָּזֶה וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם חַיִּים טוֹבִים שֶׁלִּי בְּמַתָּנָה גְּמוּרָה לְדְרָשָׁה וְאַתֶּם סוֹבְרִים שֶׁאֲנִי חֵרֵשׁ ? אֵין אֲנִי חֵרֵשׁ כְּלָל! רַק שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אֵינוֹ עוֹלֶה אֶצְלִי לְכְלוּם, שֶׁאֶשְׁמַע הַחִסָּרוֹן שֶׁלָּהֶם כִּי כָּל הַקּוֹלוֹת כֻּלָּם הֵם מִן חֶסְרוֹנוֹת כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד צוֹעֵק עַל חֶסְרוֹנוֹ וַאֲפִלּוּ כָּל הַשְּׂמָחוֹת שֶׁבָּעוֹלָם כֻּלָּם הֵם רַק מֻחָמַת הַחִסָּרוֹן שֶׁשָּׂמֵחַ עַל הַחִסָּרוֹן שֶׁחָסֵר לוֹ וְנִתְמַלֵּא וְאֶצְלִי, כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אֵינוֹ עוֹלֶה לִכְלוּם, שֶׁיִּכָּנְסוּ בְּאָזְנֵי הַחִסָּרוֹן שֶׁלָּהֶם כִּי אֲנִי חַי חַיִּים טוֹבִים שֶׁאֵין בָּהֶם שׁוּם חִסָּרוֹן וְיֵשׁ לִי הַסְכָּמָה עַל זֶה שֶׁאֲנִי חַי חַיִּים טוֹבִים, מִן הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוּת וְחַיִּים טוֹבִים שֶׁלּוֹ הוּא, שֶׁהָיָה אוֹכֵל לֶחֶם וְשׁוֹתֶה מַיִם [וְסִפֵּר לָהֶם].

כִּי יֵשׁ מְדִינָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲשִׁירוּת גָּדוֹל, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אוֹצָרוֹת גְּדוֹלִים פַּעַם אַחַת נִתְקַבְּצוּ וְהִתְחִיל כָּל אֶחָד לְהִתְפָּאֵר עִם חַיִּים טוֹבִים שֶׁלּוֹ אֵיךְ הוּא חַי חַיִּים טוֹבִים וְכֵן סִפֵּר כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִסִּדָּר הַחַיִּים טוֹבִים שֶׁלּוֹ.

וְעָנִיתִי וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֲנִי חַי חַיִּים טוֹבִים, שֶׁהֵם טוֹבִים יוֹתֵר מֵחַיִּים טוֹבִים שֶׁלָּכֶם וְהָא רְאָיָה – כִּי אִם אַתֶּם חַיִּים חַיִּים טוֹבִים אֲרָאֶה אִם תּוּכְלוּ לְהוֹשִׁיעַ אֶת מְדִינָה פְּלוֹנִית הֱיוֹת שֶׁיֵּשׁ מְדִינָה שֶׁהָיָה לָהֶם גַּן וְהָיָה בְּאוֹתוֹ הַגַּן פֵּרוֹת, שֶׁהָיָה לָהֶם כָּל מִינֵי טְעָמִים שֶׁבָּעוֹלָם גַּם הָיָה שָׁם כָּל מִינֵי רֵיחוֹת שֶׁבָּעוֹלָם גַּם הָיוּ שָׁם כָּל מִינֵי מַרְאֶה כָּל הַגְּוָנִין וְכָל הפרחים שֶׁבָּעוֹלָם הַכֹּל הָיָה שָׁם בְּאוֹתוֹ הַגַּן וְהָיָה עַל הַגַּן גַּנָּנִי אֶחָד וְהָיוּ בְּנֵי אוֹתוֹ הַמְּדִינָה חַיִּים חַיִּים טוֹבִים עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַגַּן וְנֶאֱבַד שָׁם הַגַּנָּנִי וְכָל מַה שֶּׁהָיָה שָׁם בְּאוֹתוֹ הַגַּן, בְּוַדַּאי מֻכְרָח לִהְיוֹת כָּלֶה וְנִפְסָד מֵאַחַר שֶׁאֵין שָׁם הַמְּמֻנֶּה, דְּהַיְנוּ הַגַּנָּנִי אֲבָל אַף עַל פִּי כֵן הָיוּ יְכוֹלִים לִחְיוֹת מִן הַסְּפִיחִים שֶׁבַּגַּן.

וּבָא עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ אַכְזָר עַל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה וְלֹא הָיָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לָהֶם דָּבָר וְהָלַךְ וְקִלְקֵל אֶת הַחַיִּים טוֹבִים שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁהָיָה לָהֶם מִן הַגַּן וְלֹא שִׁקְלְקֵל אֶת הַגַּן רַק שֶׁהִשְׁאִיר שָׁם בְּאוֹתָהּ הַמְּדִינָה שָׁלֹשׁ כִּתּוֹת עֲבָדִים וְצִוָּה עֲלֵיהֶם שֶׁיַּעֲשׂוּ מַה שֶּׁפָּקַד עֲלֵיהֶם וְעַל יְדֵי זֶה

קַלְקְלוּ אֶת הַטַּעַם שֶׁעַל יְדֵי מַה שֶּׁעָשׂוּ שָׁם כָּל מִי שֶׁיִּרְצֶה לִטְעֹם אֵיזֶה טַעַם יִהְיֶה טַעַם נְבֵלָה וְכֵן קִלְקְלוּ אֶת הָרֵיחַ שֶׁכָּל הָרֵיחוֹת יִהְיֶה לָהֶם רֵיחַ חֶלְבְּנָה וְכֵן קִלְקְלוּ אֶת הַמַּרְאֶה, שֶׁהֶחֱשִׁיכוּ אֶת הָעֵינַיִם כְּאִלּוּ יֵשׁ עֲנָנִים וְעָבִים [הַכֹּל עַל יְדֵי מַה שֶּׁעָשׂוּ שָׁם, כַּאֲשֶׁר צִוָּה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ הָאַכְזָר כַּנַ"ל] וְעַתָּה, אִם אַתֶּם חַיִּים חַיִּים טוֹבִים אֶרְאֶה אִם תּוּכְלוּ לְהוֹשִׁיעַ אוֹתָם וַאֲנִי אוֹמֵר לָכֶם [כָּל זֶה דִּבְרֵי הַחֹרֶשׁ הַנַ"ל] שֶׁאִם לֹא תוֹשִׁיעוּ אוֹתָם יוּכְלוּ הַקִּלְקוּלִים הַנַ"ל שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה לְהַזִּיק לָכֶם גַּם כֵּן.

וְהָלְכוּ הָעֲשִׁירִים הַנַ"ל אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה וְגַם אֲנִי הָלַכְתִּי עִמָּהֶם וְגַם בְּדַרְכִּי הִלּוּכָם הָיוּ חַיִּים גַּם כֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד חַיִּים טוֹבִים שֶׁלּוֹ כִּי הָיוּ לָהֶם אוֹצָרוֹת כַּנַ"ל כְּשֶׁבָּאוּ סָמוּךְ לְהַמְּדִינָה הִתְחִילוּ לְהִתְקַלְקֵל גַּם אֶצְלָם הַטַּעַם וּשְׁאָר הַדְּבָרִים וְהִרְגִּישׁוּ בְּעַצְמָם שֶׁנִּתְקַלְקֵל אֶצְלָם וְאָמַרְתִּי לָהֶם אִם עַתָּה, שֶׁעֲדַיִן לֹא נִכְנַסְתֶּם אֶצְלָם, כְּבָר נִתְקַלְקֵל אֶצְלְכֶם הַטַּעַם וְכוּ' וְאֵיךְ יִהְיֶה אִם תִּכָּנְסוּ לְשָׁם ? וּמִכָּל שֶׁכֵּן אֵיךְ תּוּכְלוּ לְהוֹשִׁיעַ אוֹתָם וְלָקַחְתִּי לָהֶם שֶׁלִּי וּמַיִם שֶׁלִּי, וְנָתַתִּי לָהֶם וְהִרְגִּישׁוּ בַּפֶּה וּמַיִם שֶׁלִּי כָּל הַטְּעָמִים, [וְכָל הָרֵיחוֹת וְכוּ'] וְנִתְתַּקֵּן מַה שֶּׁנִּתְקַלְקֵל אֶצְלָם.

וּבְנֵי הַמְּדִינָה הַנַ"ל, הֵינוּ הַמְּדִינָה שֶׁהָיָה שָׁם הַגָּן הַנַ"ל הִתְחִילוּ לְפַקֵּחַ עַל תִּקּוּן הַמְּדִינָה שֶׁנִּתְקַלְקֵל אֶצְלָם הַטַּעַם וְכוּ' כַּנַ"ל וְנִתְיַשְּׁבוּ. הֱיוֹת שֶׁיֵּשׁ מְדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוּת, [הֵינוּ אוֹתוֹ הַמְּדִינָה עַצְמָהּ הַנַ"ל] וְנִרְאֶה לָהֶם שֶׁהַגַּנָּנִי שֶׁלָּהֶם שְׁגָאֶבד [שֶׁעַל יָדוֹ הָיָה לָהֶם חַיִּים טוֹבִים] הוּא מִשֹּׁרֶשׁ אֶחָד עִם אוֹתָן בְּנֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוּת שֶׁיֵּשׁ לָהֶם גַּם כֵּן חַיִּים טוֹבִים עַל כֵּן הָיְתָה עֲצָתָם לִשְׁלֹחַ אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוּת וּבְוַדַּאי יוֹשִׁיעוּ אוֹתָם וְכֵן עָשׂוּ וְשָׁלְחוּ שְׁלוּחִים אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוּת וְהָלְכוּ הַשְּׁלוּחִים, וּפָגְעוּ בָּהֶם [הֵינוּ שֶׁהַשְּׁלוּחִים פָּגְעוּ בִּבְנֵי אוֹתוֹ הַמְּדִינָה עַצְמָהּ שֶׁל עֲשִׁירוּת כִּי הֵם הָיוּ רוֹצִים לֵילֵךְ אֶצְלָם כַּנַ"ל] וְשָׁאֲלוּ אֶת הַשְּׁלוּחִים: לְהֵיכָן אַתֶּם הוֹלְכִים ? הֵשִׁיבוּ: אָנוּ הוֹלְכִים אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוּת, שֶׁיּוֹשִׁיעוּ אוֹתָנוּ עָנוּ וְאָמְרוּ: אֲנַחְנוּ בְּעַצְמֵנוּ הֵם בְּנֵי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוּת וְאָנוּ הוֹלְכִים אֶצְלְכֶם.

אָמַרְתִּי אֲנִי לָהֶם: [הֵינוּ הַחֹרֶשׁ שֶׁמְּסַפֵּר כָּל זֶה אָמַר לָהֶם] הֲלֹא אַתֶּם צְרִיכִים אֵלַי, כִּי אַתֶּם לֹא תוּכְלוּ לֵילֵךְ לְשָׁם לְהוֹשִׁיעַ לָהֶם כַּנַ"ל עַל כֵּן אַתֶּם תִּשָּׁאֲרוּ כָּאן וַאֲנִי אֵלֵךְ עִם הַשְּׁלוּחִים לְהוֹשִׁיעַ לָהֶם.

וְהָלַכְתִּי עִמָּהֶם וְנִכְנַסְתִּי בַּמְּדִינָה בְּאֵיזֶה עִיר וּבָאתִי, וְרָאִיתִי שֶׁבָּאִים אֲנָשִׁים וְאוֹמְרִים אֵיזֶה דְּבַר הֶלְצָה [שֶׁקּוֹרִין בדיחה] וְאַחַר כָּךְ מִתְקַבְּצִים עֲלֵיהֶם עוֹד אֵיזֶה בְּנֵי אָדָם עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה אֵיזֶה קִבּוּץ וְאוֹמְרִים אֵיזֶה דִּבְרֵי הֶלְצוֹת [הֵינוּ בדיחות] וְהֵם מְחַיְּכִים וְשׂוֹחֲקִים וְהִטֵּיתִי

אֵזֶן וְשָׁמַעְתִּי שֶׁהֵם מְדַבְּרִים נִבּוּל פֶּה וְזֶה אוֹמֵר דִּבְרֵי נִבּוּל פֶּה וְזֶה אוֹמֵר בְּדַקּוּת יוֹתֵר וְזֶה שׂוֹחֵק וְזֶה יֵשׁ לוֹ הֲנָאָה וְכֵיוֹצֵא.

אַחַר כָּךְ הָלַכְתִּי לְהַלָּן לְעִיר אַחֶרֶת וְרָאִיתִי שֶׁשְּׁנֵי בְּנֵי אָדָם מְרִיבִים זֶה עִם זֶה מַחֲמַת אֵיזֶה מַשָּׂא וּמַתָּן וְהָלְכוּ אֶל הַבֵּית דִּין לְדִין וּפָסַק לָהֶם הַבֵּית דִּין: זֶה זַכַּאי וְזֶה חַיָּב וְיָצְאוּ מִן הַבֵּית דִּין אַחַר כָּךְ חָזְרוּ וְנִתְקוֹטְטוּ זֶה עִם זֶה וְאָמְרוּ שֶׁאֵינָם רוֹצִים זֶה הַבֵּית דִּין, רַק הֵם רוֹצִים בֵּית דִּין אַחֵר וּבָחֲרוּ לָהֶם בֵּית דִּין אַחֵר [כִּי מֵאַחַר שֶׁהֵם מְרֻצִּים עַל אוֹתוֹ הַבֵּית דִּין שֶׁבָּחֲרוּ לָהֶם יְכוֹלִים לְדוּן לִפְנֵיהֶם] וְדָנוּ לִפְנֵי אוֹתוֹ הַבֵּית דִּין אַחַר כָּךְ חָזְרוּ וְנִתְקוֹטְטוּ אֶחָד מֵאֵלּוּ עִם אַחֵר וּבָחֲרוּ לָהֶם בֵּית דִּין אַחֵר וְכֵן הָיוּ מְרִיבִים וּמִתְקוֹטְטִים שָׁם וּבָחֲרוּ לָהֶם כַּמָּה בָּתֵּי דִּינִים עַד שֶׁכָּל הָעִיר הָיְתָה מְלֵאָה מִבָּתֵּי דִּינִים וְהִסְתַּכַּלְתִּי, שֶׁזֶּה מֻחֲמַת שֶׁאֵין שָׁם אֱמֶת וַעֲתָה זֶה מַטֶּה דִּין וְנוֹשֵׂא פָּנִים לָזֶה וְאַחַר כָּךְ חֲבֵרוֹ נוֹשֵׂא פָּנִים לוֹ כִּי הֵם מְקַבְּלִים שֹׁחַד וְאֵין בָּהֶם אֱמֶת.

אַחַר כָּךְ רָאִיתִי שֶׁהֵם מְלֵאִים נְאוּף מַמָּשׁ וְיֵשׁ שָׁם נְאוּף הַרְבֵּה עַד שֶׁנַּעֲשָׂה כְּהֶתֵּר אֲצָלָם וְאָמַרְתִּי לָהֶם, שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה נִתְקַלְקֵל אֲצָלָם הַטַּעַם וְהָרֵיחַ וְהַמַּרְאֶה כִּי זֶה הַמֶּלֶךְ הָאַכְזָר הִשְׁאִיר אֲצָלָם שָׁלֹשׁ כִּתּוֹת עֲבָדִים הַנַּ"ל שֶׁיִּהְיוּ הוֹלְכִים וּמְקַלְקְלִים אֶת הַמְּדִינָה שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים וּמְדַבְּרִים בֵּינֵיהֶם נִבּוּל פֶּה וְהִכְנִיסוּ נִבּוּל פֶּה בְּתוֹךְ הַמְּדִינָה וְעַל יְדֵי נִבּוּל פֶּה נִתְקַלְקֵל הַטַּעַם שֶׁכָּל הַטְּעָמִים הֵם טַעַם נִבְלָה וְכֵן הֵם הִכְנִיסוּ שֹׁחַד בַּמְּדִינָה וְעַל יְדֵי זֶה נֶחְשְׁכוּ הָעֵינַיִם וְנִתְקַלְקֵל הַמַּרְאֶה כִּי "הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר עֵינֵי חֲכָמִים" וְכֵן הֵם הִכְנִיסוּ נְאוּף בַּמְּדִינָה וְעַל יְדֵי זֶה נִתְקַלְקֵל הָרֵיחַ [וְעַיֵּן בְּמָקוֹם אַחֵר בְּדִבְרֵינוּ שֶׁעַל יְדֵי נְאוּף נִפְגָּם הָרֵיחַ] עַל כֵּן, תִּרְאוּ לְתַקֵּן אֶת הַמְּדִינָה מִשָּׁלֹשׁ עֲבֵרוֹת אֵלּוּ וּלְחַפֵּשׂ אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל וּלְגָרְשָׁם וְאָז כְּשֶׁתְּתַקְּנוּ שְׁלֹשָׁה עֲבֵרוֹת אֵלּוּ לֹא דַּי שֶׁיִּתְתַּקֵּן הַטַּעַם וְהַמַּרְאֶה וְהָרֵיחַ כִּי אִם גַּם הַגַּנְּנִי שֶׁנֶּאֱבַד יוּכַל גַּם כֵּן לְהִמָּצֵא.

וְעָשׂוּ כֵּן וְהִתְחִילוּ לְתַקֵּן אֶת הַמְּדִינָה מִשָּׁלֹשׁ עֲבֵרוֹת אֵלּוּ וְחִפְּשׂוּ אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל וְהָיוּ תּוֹפְסִים אֶת אֵיזֶה אָדָם וְשׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ: מֵהֵיכָן בָּאתָ לְכָאן ? עַד שֶׁנִּתְבָּרְרוּ אֲצָלָם הָאֲנָשִׁים שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָאַכְזָר הַנַּ"ל וְגֵרְשׁוּ אוֹתָם וְתִקְּנוּ אֶת הַמְּדִינָה מֵעֲבֵרוֹת הַנַּ"ל בְּתוֹךְ כָּךְ נַעֲשָׂה רַעַשׁ אֶפְשָׁר אַף עַל פִּי כֵן זֶה הַמְשַׁגֵּעַ שֶׁהוֹלֵךְ וְאוֹמֵר שֶׁהוּא הַגַּנְּנִי וְכָל אֶחָד מַחֲזִיק אוֹתוֹ לְמְשַׁגֵּעַ וְזוֹרְקִין אַחֲרָיו אֲבָנִים וּמְגָרְשִׁין אוֹתוֹ אֶפְשָׁר אַף עַל פִּי כֵן אוּלַי הוּא הוּא הַגַּנְּנִי בֶּאֱמֶת ? ! וְהָלְכוּ וְהֵבִיאוּ אוֹתוֹ לִפְנֵיהֶם [וַהֲיוּ לִפְנֵי אֵלּוּ שֶׁיִּשְׁבוּ וְתִקְּנוּ אֶת הַמְּדִינָה וְגַם הוּא הֲיוּ הַחֵרֵשׁ שֶׁמְּסַפֵּר כָּל זֶה הָיָה שָׁם] וְאָמַרְתִּי: בְּוַדַּאי זֶה הוּא הַגַּנְּנִי בֶּאֱמֶת! [נִמְצָא שֶׁנִּתְתַּקֵּן עַל יָדוֹ הַמְּדִינָה הַזֹּאת] נִמְצָא, שֶׁיֵּשׁ לִי הַסְכָּמָה מֵאוֹתוֹ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוּת,

שֶׁאֲנִי חַי חַיִּים טוֹבִים כִּי אֲנִי תִּקַּנְתִּי אֶת הַמְּדִינָה הַנַּ"ל כַּנַּ"ל וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמַתָּנָה אֶת הַחַיִּים טוֹבִים שֶׁלִּי!

וְנַעֲשָׂה שָׁם שִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְחֶדְוָה רַבָּה מְאד [וְכֵן כָּל הַקבצנים הַנַּ"ל כֻּלָּם חָזְרוּ וּבָאוּ עַל הַחֲתֻנָּה וְנָתְנוּ בְּמַתָּנָה לַדְּרָשָׁה מַה שֶּׁבַּתְּחִלָּה בֵּרְכוּ אוֹתָם שֶׁיִּהְיוּ כְּמוֹתָם וְעַכְשָׁו נָתְנוּ זאת בְּמַתָּנָה לַדְּרָשָׁה]. הָרִאשׁוֹן נָתַן לָהֶם בְּמַתָּנָה חַיִּים אֲרֻכִּים וְהַשֵּׁנִי נָתַן לָהֶם בְּמַתָּנָה חַיִּים טוֹבִים.

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי חָזְרוּ וְנִזְכְּרוּ הַזּוֹג הַזֶּה וְהָיוּ בּוֹכִים וּמִתְגַּעְגְּעִים אֵיךְ לוֹקְחִין בְּכָאן אֶת הַקבצן הַשְּׁלִישִׁי, שֶׁהָיָה כְּבַד פֶּה ?

בְּתוֹךְ כָּךְ וְהִנֵּה הוּא בָּא, וַיֹּאמֶר: הִנֵּנִי! וְנָפַל עֲלֵיהֶם, וְנָשַׁק אוֹתָם וְאָמַר לָהֶם גַּם כֵּן כַּנַּ"ל. בַּתְּחִלָּה בֵּרַכְתִּי אֶתְכֶם שֶׁתִּהְיוּ כְּמוֹנִי עַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמַתָּנָה לַדְּרָשָׁה שֶׁתִּהְיוּ כָּמוֹנִי וְאַתֶּם סְבוּרִים שֶׁאֲנִי כְּבַד פֶּה ? אֵין אֲנִי כְּבַד פֶּה כְּלָל רַק שֶׁהַדִּבּוּרִים שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁאֵינָם שְׁבָחִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֵין בָּהֶם שְׁלֵימוּת [וְעַל כֵּן הוּא נִרְאֶה כִּכְבַד פֶּה כִּי הוּא כִּכְבַד פֶּה מֵאֵלּוּ הַדִּבּוּרִים שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁאֵין בָּהֶם שְׁלֵימוּת] אֲבָל בֶּאֱמֶת אֵין אֲנִי כְּבַד פֶּה כְּלָל אַדְרַבָּא אֲנִי מֵלִיץ וְדַבְּרָן נִפְלָא מְאד וַאֲנִי יָכוֹל לְדַבֵּר חִידוֹת וְשִׁירִים נִפְלָאִים עַד שֶׁאֵין נִמְצָא שׁוּם נִבְרָא בָּעוֹלָם שֶׁלֹּא יִרְצֶה לִשְׁמַע אוֹתִי וּבְאֵלּוּ הַחִידוֹת וְהַשִּׁירִים שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, יֵשׁ בָּהֶם כָּל הַחָכְמוֹת וְיֵשׁ לִי הַסְכָּמָה עַל זֶה מֵאוֹתוֹ הָאִישׁ גָּדוֹל הַנִּקְרָא "אִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת" וְיֵשׁ בָּזֶה מַעֲשֶׂה שְׁלֵמָה.

כִּי פַּעַם אַחַת יָשְׁבוּ כָּל הַחֲכָמִים וְכָל אֶחָד הִתְפָּאֵר בְּחָכְמָתוֹ זֶה הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁהִמְצִיא בְּחָכְמָתוֹ עֲשִׂיַּת בַּרְזֶל וְזֶה הִתְפָּאֵר בְּמִין מַתְכוֹת אַחֵר וְזֶה הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁהִמְצִיא בְּחָכְמָתוֹ עֲשִׂיַּת כֶּסֶף שֶׁהוּא חָשׁוּב בְּיוֹתֵר וְזֶה הִתְפָּאֵר שֶׁהִמְצִיא עֲשִׂיַּת זָהָב וְזֶה הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁהִמְצִיא כְּלֵי מִלְחָמָה וְזֶה הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת אֵלּוּ הַמַּתָּכוֹת שֶׁלֹּא מֵאֵלּוּ הַדְּבָרִים שֶׁהֵם עוֹשִׂין מֵהֶם אֵלּוּ הַמַּתָּכוֹת וְזֶה הָיָה מִתְפָּאֵר בְּחָכְמוֹת אֲחֵרוֹת כִּי יֵשׁ כַּמָּה דְּבָרִים שֶׁהִמְצִיאוּ בָּעוֹלָם עַל יְדֵי חָכְמוֹת כְּגוֹן חומר גלם לעשיית מתכות וחומר נפץ וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה וְהָיָה כָּל אֶחָד מִתְפָּאֵר בְּחָכְמָתוֹ.

עָנָה שָׁם אֶחָד וְאָמַר: אֲנִי חָכָם יוֹתֵר מִכֻּם כִּי אֲנִי חָכָם כְּמוֹ הַיּוֹם וְלֹא הֵבִינוּ שָׁם מַה זֶּה שֶׁאוֹמֵר, שֶׁהוּא חָכָם כְּמוֹ הַיּוֹם וְאָמַר לָהֶם כִּי כָּל הַחָכְמוֹת שֶׁלָּהֶם יְכוֹלִים לְקַבֵּץ אוֹתָם, וְלֹא יִהְיוּ מֵהֶם רַק שָׁעָה אַחַת אַף עַל פִּי שֶׁכָּל חָכְמָה וְחָכְמָה הִיא נִלְקַחַת מִיּוֹם אֶחָד כְּפִי הַבְּרִיאָה שֶׁהָיָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם כִּי כָּל הַחָכְמוֹת הַנַּ"ל הֵם הַרְכָּבוֹת [וְעַל כֵּן הַחָכְמָה נִלְקַחַת מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהָיָה בּוֹ אוֹתוֹ הַבְּרִיאָה שֶׁמִּמֶּנּוּ הַהַרְכָּבָה] אַף עַל פִּי כֵן יְכוֹלִים עַל יְדֵי חָכְמָה לְקַבֵּץ כָּל אֵלּוּ הַחָכְמוֹת בְּשָׁעָה אַחַת אֲבָל אֲנִי חָכָם כְּמוֹ יוֹם שָׁלֵם וְכָל זֶה הִתְפָּאֵר אוֹתוֹ

הֶחָכָם הָאַחֵרוֹן הַנַּ"ל] עָנִיתִי וְאָמַרְתִּי אֵלָיו: [הַיְנוּ זֶה הַכְּבֵד פֶּה הַנַּ"ל אָמַר לְהֶחָכָם הַנַּ"ל] כְּמוֹ אֵיזֶה יוֹם ? [הַיְנוּ כְּמוֹ אֵיזֶה יוֹם אַתָּה חָכָם] עָנָה וְאָמַר: [הֶחָכָם הַנַּ"ל] זֶה, [הַיְנוּ זֶה הַכְּבֵד פֶּה] הוּא חָכָם מִמֶּנִּי מֵאַחַר שֶׁשּׁוֹאֵל כְּמוֹ אֵיזֶה יוֹם אֲבָל כְּמוֹ אֵיזֶה יוֹם שֶׁתִּרְצוּ, אֲנִי חָכָם וְעַתָּה יִקְשֶׁה מִפְּנֵי מָה זֶה שֶׁשּׁוֹאֵל כְּמוֹ אֵיזֶה יוֹם, הוּא חָכָם יוֹתֵר מִמֶּנּוּ מֵאַחַר שֶׁהוּא חָכָם כְּמוֹ אֵיזֶה יוֹם שֶׁיִּרְצֶה אַף יֵשׁ מַעֲשֶׂה שְׁלֵמָה.

כִּי זֶה הָאִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת הוּא בֶּאֱמֶת אִישׁ גָּדוֹל מְאד וְהוּא [הַיְנוּ זֶה הַכְּבֵד פֶּה] הוֹלֵךְ וּמְקַבֵּץ כָּל הַחֲסָדִים שֶׁל אֱמֶת וּמֵבִיא אוֹתָם אֶל זֶה הָאִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת וְעִקַּר הִתְהַוּוּת הַזְּמַן [כִּי הַזְּמַן בְּעַצְמוֹ הוּא נִבְרָא] הוּא עַל יְדֵי הַחֲסָדִים שֶׁל אֱמֶת וְזֶה הַכְּבֵד פֶּה הוּא הוֹלֵךְ וּמְקַבֵּץ כָּל הַחֲסָדִים שֶׁל אֱמֶת וּמֵבִיא אוֹתָם אֶל זֶה הָאִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת כַּנַּ"ל.

וְיֵשׁ הַר וְעַל הָהָר עוֹמֵד אֶבֶן וּמִן הָאֶבֶן יוֹצֵא מַעְיָן וְכָל דָּבָר יֵשׁ לוֹ לֵב וְגַם הָעוֹלָם בְּכְלָלוֹ יֵשׁ לוֹ לֵב וְזֶה הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם הוּא קוֹמָה שְׁלֵמָה עִם פָּנִים וְיָדַיִם וְרַגְלַיִם וְכוּ' אֲבָל הַצִּפָּרֶן שֶׁל הָרֶגֶל, שֶׁל אוֹתוֹ הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם הוּא מְלֻבָּב יוֹתֵר מִלֵּב שֶׁל אַחֵר וְזֶה הָהָר עִם הָאֶבֶן וְהַמַּעְיָן הַנַּ"ל עוֹמֵד בְּקָצֶה אֶחָד שֶׁל הָעוֹלָם וְזֶה הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם עוֹמֵד בְּקָצֶה אַחֵר שֶׁל הָעוֹלָם וְזֶה הַלֵּב הַנַּ"ל עוֹמֵד כְּנֶגֶד הַמַּעְיָן הַנַּ"ל וְכוֹסֵף וּמִשְׁתּוֹקֵק תָּמִיד מְאד מְאד לָבוֹא אֶל אוֹתוֹ הַמַּעְיָן בְּהִשְׁתּוֹקְקוּת גָּדוֹל מְאד מְאד וְצוֹעֵק מְאד לָבוֹא אֶל אוֹתוֹ הַמַּעְיָן וְגַם זֶה הַמַּעְיָן מִשְׁתּוֹקֵק אֵלָיו וְזֶה הַלֵּב.

יֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי חֲלִישׁוּת אַחַת כִּי הַחֲמָה רוֹדֶפֶת אוֹתוֹ וְשׁוֹרֶפֶת אוֹתוֹ [מַחֲמַת שֶׁהוּא מִשְׁתּוֹקֵק וְרוֹצֶה לֵילֵךְ וּלְהִתְקָרֵב אֶל הַמַּעְיָן] וַחֲלִישׁוּת הַשֵּׁנִיָּה יֵשׁ לוֹ לְהַלֵּב מִן גֹּדֶל הַהִשְׁתּוֹקְקוּת וְהַגַּעְגּוּעִים, שֶׁהוּא מִתְגַּעְגֵּעַ וְכוֹסֵף תָּמִיד וּמִשְׁתּוֹקֵק מְאד, בִּכְלוֹת הַנֶּפֶשׁ, אֶל אוֹתוֹ הַמַּעְיָן וְצוֹעֵק וְכוּ' כַּנַּ"ל כִּי הוּא עוֹמֵד תָּמִיד כְּנֶגֶד הַמַּעְיָן הַנַּ"ל, וְצוֹעֵק [נָא גִּיוַואלְד] [ביטוי צעקה באידיש כמו "אהה"] וּמִשְׁתּוֹקֵק אֵלָיו מְאד כַּנַּ"ל.

וּכְשֶׁצָּרִיךְ לָנוּחַ קְצָת, שֶׁיִּהְיֶה לוֹ אֲרִיכַת הָרוּחַ קְצָת, [שֶׁקּוֹרִין נשימת רווחה] אֲזַי בָּא צִפּוֹר גָּדוֹל וּפוֹרֵשׂ כְּנָפָיו עָלָיו, וּמֵגֵן עָלָיו מִן הַחַמָּה וְאָז יֵשׁ לוֹ נַיְחָא קְצָת וְגַם אָז, בְּשִׁעַת נַיְחָא, הוּא מִסְתַּכֵּל גַּם כֵּן כְּנֶגֶד הַמַּעְיָן וּמִתְגַּעְגֵּעַ אֵלָיו אַף מֵאַחַר שֶׁהוּא מִתְגַּעְגֵּעַ אֵלָיו כָּל כָּךְ, מִפְּנֵי מָה אֵינוֹ הוֹלֵךְ אֶל הַמַּעְיָן? אַף כְּשֶׁרוֹצֶה לֵילֵךְ וּלְהִתְקָרֵב אֶל הָהָר אֲזַי אֵינוֹ רוֹאֶה הַשְּׁפּוּעַ, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִסְתַּכֵּל עַל הַמַּעְיָן וְאִם לֹא יִסְתַּכֵּל עַל הַמַּעְיָן אֲזַי תֵּצֵא נַפְשׁוֹ כִּי עִקַּר חִיּוּתוֹ הוּא מִן הַמַּעְיָן וּכְשֶׁעוֹמֵד כְּנֶגֶד הָהָר אֲזַי הוּא רוֹאֶה רֹאשׁ הַשְּׁפּוּעַ שֶׁל הָהָר, שֶׁשָּׁם עוֹמֵד הַמַּעְיָן אֲבָל תֵּכֶף כְּשֶׁיֵּלֵךְ וְיִתְקָרֵב אֶל הָהָר אֲזַי נֶעְלָם מֵעֵינָיו רֹאשׁ הַשְּׁפּוּעַ, [וְזֶה מוּבָן בְּחוּשׁ] וַאֲזַי אֵינוֹ יָכוֹל לִרְאוֹת אֶת הַמַּעְיָן וַאֲזַי תֵּצֵא נַפְשׁוֹ, חַס וְשָׁלוֹם וּכְשֶׁזֶּה הַלֵּב הָיָה

מְסְתַּלֵּק, חַס וְשָׁלוֹם אֲזַי יִתְבַּטֵּל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ כִּי הַלֵּב הוּא הַחִיּוּת שֶׁל כָּל דָּבָר וּבְוַדַּאי אֵין קִיּוּם בְּלֹא לֵב וְעַל כֵּן אֵינוֹ יָכוֹל לֵילֵךְ אֶל הַמַּעְיָן רַק עוֹמֵד כְּנֶגְדּוֹ, וּמִתְגַּעְגֵּעַ וְצוֹעֵק כַּנַּ"ל. וְזֶה הַמַּעְיָן אֵין לוֹ זְמַן כִּי זֶה הַמַּעְיָן אֵינוֹ בְּתוֹךְ הַזְּמַן כְּלָל אַךְ עִקַּר הַזְּמַן שֶׁל הַמַּעְיָן הוּא רַק מַה שֶּׁהַלֵּב נוֹתֵן לוֹ בְּמַתָּנָה יוֹם אֶחָד וּכְשֶׁמַּגִּיעַ הַיּוֹם לִהְיוֹת נִגְמָר וְנִפְסָק וַאֲזַי כְּשֶׁיֶּגְמַר הַיּוֹם לֹא יִהְיֶה זְמַן לְהַמַּעְיָן וְיִסְתַּלֵּק, חַס וְשָׁלוֹם וַאֲזַי יִסְתַּלֵּק הַלֵּב, חַס וְשָׁלוֹם כַּנַּ"ל וְיִתְבַּטֵּל כָּל הָעוֹלָם, חַס וְשָׁלוֹם כַּנַּ"ל וַאֲזַי, סְמוּךְ לִגְמַר הַיּוֹם אֲזַי מַתְחִילִים לִטֹּל רְשׁוּת זֶה מִזֶּה [שֶׁקּוֹרִין איחולים וברכות פרידה] וּמַתְחִילִין לוֹמַר חִידוֹת וְשִׁירִים נִפְלָאִים זֶה לָזֶה [בְּאַהֲבָה רַבָּה וְהִשְׁתּוֹקְקוּת גָּדוֹל מְאד מְאד].

וְזֶה הָאִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת הַנַּ"ל יֵשׁ לוֹ הַשְׂגָּחָה עַל זֶה וּכְשֶׁמַּגִּיעַ הַיּוֹם בְּסוֹפוֹ מַמָּשׁ לִהְיוֹת נִגְמָר וְנִפְסָק אֲזַי זֶה הָאִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת הוּא נוֹתֵן בְּמַתָּנָה יוֹם אֶחָד לְהַלֵּב הַנַּ"ל וְהַלֵּב נוֹתֵן הַיּוֹם לְהַמַּעְיָן וַאֲזַי שׁוּב יֵשׁ זְמַן לְהַמַּעְיָן וּכְשֶׁזֶּה הַיּוֹם הוֹלֵךְ מִמָּקוֹם שֶׁהוּא בָּא מִשָּׁם אֲזַי הוּא הוֹלֵךְ גַּם כֵּן בְּחִידוֹת וְשִׁירִים נִפְלָאִים מְאד [שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כָּל הַחָכְמוֹת] וְיֵשׁ שְׁנוּיִים בֵּין הַיָּמִים כִּי יֵשׁ יוֹם אֶחָד בַּשָּׁבוּעַ וְיוֹם שֵׁנִי וְכוּ' וְכֵן יֵשׁ רֹאשֵׁי חֳדָשִׁים וְיָמִים טוֹבִים.

וְכָל הַזְּמַן שֶׁיֵּשׁ לְהָאִישׁ חֶסֶד שֶׁל אֱמֶת הַכֹּל עַל יָדָי [הַיְנוּ הַכְּבֵד פֶּה שֶׁמְּסַפֵּר כָּל זֶה] כִּי אֲנִי הוֹלֵךְ וּמְקַבֵּץ כָּל הַחֶסְדִּים שֶׁל אֱמֶת אֲשֶׁר מֵהֶם הִתְהַוּוּת הַזְּמַן כַּנַּ"ל [וְעַל כֵּן הוּא חָכָם יוֹתֵר אֲפִלּוּ מֵהֶחָכָם הַנַּ"ל, שֶׁהוּא חָכָם כְּמוֹ אֵיזֶה יוֹם שֶׁיִּרְצֶה כִּי כָּל עִקַּר הַזְּמַן וְהַיָּמִים כֻּלָּם נִתְהַוִּים עַל יָדוֹ הַיְנוּ עַל יְדֵי הַכְּבֵד פֶּה, שֶׁהוּא מְקַבֵּץ הַחֶסְדִּים שֶׁל אֱמֶת אֲשֶׁר מִשָּׁם הַזְּמַן וּמֵבִיא אוֹתָם אֶל הָאִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת וְהוּא נוֹתֵן יוֹם לַלֵּב וְהַלֵּב נוֹתֵן לְהַמַּעְיָן אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה נִתְקַיֵּם הָעוֹלָם כֻּלּוֹ נִמְצָא שֶׁעִקַּר הִתְהַוּוּת הַזְּמַן עִם הַחִידוֹת וְשִׁירִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כָּל הַחָכְמוֹת הַכֹּל עַל יְדֵי הַכְּבֵד פֶּה] נִמְצָא שֶׁיֵּשׁ לִי הַסְכָּמָה מִזֶּה הָאִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת שֶׁאֲנִי יָכוֹל לוֹמַר חִידוֹת וְשִׁירִים, שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כָּל הַחָכְמוֹת [כִּי כָּל הַזְּמַן עִם הַחִידוֹת וְהַשִּׁירִים נִתְהַוִּים עַל יָדוֹ כַּנַּ"ל] וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמַתָּנָה גְּמוּרָה לְדָרְשָׁה שֶׁתִּהְיוּ כָּמוֹנִי וְנַעֲשֶׂה שָׁם שִׂמְחָה וְחֶדְוָה גְּדוֹלָה מְאד [ביטוי שמחה].

כְּשֶׁנָּמְרוּ הַשִּׂמְחָה שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם וְלָנוּ אַחֲרֵי כֵן בַּבֹּקֶר חָזְרוּ הַזּוּג כַּנַּ"ל וְהָיוּ מִתְגַּעְגְּעִים וְכוּ' אַחֲרֵי הַקִּבְצָן שֶׁהָיָה צַוָּארוֹ עָקם בְּתוֹךְ כָּךְ וְהִנֵּה הוּא בָּא, וְאָמַר הִנֵּנִי וְכוּ' בַּתְּחִלָּה בֵּרַכְתִּי אֶתְכֶם שֶׁתִּהְיוּ כָּמוֹנִי עַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמַתָּנָה לַדְּרָשָׁה שֶׁתִּהְיוּ כָּמוֹנִי וְאַתֶּם סוֹבְרִים שֶׁיֵּשׁ לִי צַוָּאר עָקם ? אֵין צַוָּארִי עָקם כְּלָל אַדְרַבָּא, יֵשׁ לִי צַוָּאר שָׁוֶה מְאד, צַוָּאר יָפֶה מְאד רַק שֶׁיֵּשׁ הַבְלֵי עוֹלָם וַאֲנִי אֵינִי רוֹצֶה לְהוֹצִיא שׁוּם הֶבֶל וְרוּחַ [שֶׁקּוֹרִין נשיפת אויר החוצה] בְּהַבְלֵי עוֹלָם [וּמֵחֲמַת זֶה נִדְמֶה שֶׁצַּוָּארוֹ עָקם כִּי הוּא מְעַקֵּם צַוָּארוֹ מֵהַבְלֵי עוֹלָם וְאֵינוֹ רוֹצֶה לְהוֹצִיא שׁוּם הֶבֶל וְרוּחַ בְּהַבְלֵי עוֹלָם] אֲבָל בֶּאֱמֶת יֵשׁ לִי צַוָּאר יָפֶה מְאד, צַוָּאר

נִפְלָא מְאד כִּי יֵשׁ לִי קוֹל נִפְלָא מְאד וְכָל מִינֵי הַקוֹלוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁהֵם קוֹל בְּלא דִּבּוּר כֻּלָּם אֲנִי יָכוֹל לְהוֹצִיאָם בְּקוֹלִי כִּי יֵשׁ לִי צַוָּאר וְקוֹל נִפְלָא מְאד וְיֵשׁ לִי הַסְכָּמָה עַל זֶה מֵאוֹתָהּ הַמְּדִינָה.

כִּי יֵשׁ מְדִינָה שֶׁהֵם בְּקִיאִים מְאד בְּחָכְמַת הַנְּגִינָה [שֶׁקוֹרִין מוזיקה] וְכֻלָּם עוֹסְקִים שָׁם בְּחָכְמָה זוֹ וַאֲפִלּוּ בָּנִים קְטַנִּים וְאֵין שָׁם קָטָן שֶׁלֹּא יָכוֹל לְנַגֵּן עַל אֵיזֶה כְּלִי שִׁיר וְהַקָּטָן שֶׁבְּאוֹתוֹ הַמְּדִינָה הוּא חָכָם גָּדוֹל בְּמְדִינָה אַחֶרֶת בְּאוֹתוֹ הַחָכְמָה שֶׁל נְגִינָה וְהַחֲכָמִים וְהַמֶּלֶךְ שֶׁבְּאוֹתוֹ הַמְּדִינָה וְהַמקהלות זמר הֵם חֲכָמִים מֻפְלָגִים מְאד מְאד בְּאוֹתוֹ הַחָכְמָה . עִם אַחַת יָשְׁבוּ הַחֲכָמִים שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה וְהָיָה כָּל אֶחָד מִתְפָּאֵר בַּנְּגִינָה שֶׁלּוֹ וְזֶה הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לְנַגֵּן עַל כְּלִי שִׁיר פְּלוֹנִי וְזֶה הִתְפָּאֵר שֶׁיּוֹדֵעַ לְנַגֵּן עַל כְּלִי שִׁיר פְּלוֹנִי וְזֶה הִתְפָּאֵר בִּכְלִי שִׁיר פְּלוֹנִי וְזֶה הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁיּוֹדֵעַ לְנַגֵּן עַל כַּמָּה כְּלֵי שִׁיר וְזֶה הִתְפָּאֵר שֶׁיּוֹדֵעַ לְנַגֵּן עַל כָּל כְּלֵי שִׁיר וְזֶה הִתְפָּאֵר שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוֹלוֹ כְּמוֹ כְּלִי שִׁיר פְּלוֹנִי וְזֶה הִתְפָּאֵר שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוֹלוֹ כְּמוֹ כְּלִי שִׁיר פְּלוֹנִי וְזֶה הִתְפָּאֵר שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוֹלוֹ כְּמוֹ כַּמָּה כְּלֵי שִׁיר וְזֶה הִתְפָּאֵר שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוֹלוֹ כְּמוֹ תֹּף מַמָּשׁ, [שֶׁקוֹרִין תופים] כְּאִלּוּ מַכִּין בְּתֹף וְזֶה הִתְפָּאֵר שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוֹלוֹ כְּאִלּוּ מוֹרִין בְּקָנֵי שְׂרָפָה [שֶׁקוֹרִין תותחים] וַאֲנִי הָיִיתִי גַּם כֵּן שָׁם עָנִיתִי אֲנִי וְאָמַרְתִּי לָהֶם קוֹלִי טוֹב יוֹתֵר מִקּוֹלוֹת שֶׁלָּכֶם! וְהָא רְאָיָה כִּי אִם אַתֶּם חֲכָמִים כָּל כָּךְ בְּקוֹל נְגִינָה אִם כֵּן הוֹשִׁיעוּ אֶת אוֹתָן שִׁתֵּי מְדִינוֹת.

וְאֵלּוּ הַשְּׁתֵּי מְדִינוֹת הֵם רְחוֹקִים זֶה מִזֶּה אֶלֶף פַּרְסָאוֹת וּבְאֵלּוּ שְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת, כְּשֶׁמַּגִּיעַ הַלַּיְלָה אֵין יְכוֹלִין לִישֵׁן כִּי כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה לַיְלָה אָזַי מַתְחִילִים הַכֹּל לִהְיוֹת מְיַלְּלִים בְּקוֹל יְלָלָה, אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְטַף אִם הָיָה מֻנָּח שָׁם אֶבֶן הָיָה נָמוֹחַ כִּי בַּלַּיְלָה הֵם שׁוֹמְעִים קוֹל יְלָלָה מְאד וּמֻחֶמֶת זֶה כֻּלָּם מְיַלְּלִים אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְכוּ' [וְכֵן מִתְנַהֵג בִּשְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת] כִּי בִּמְדִינָה זוֹ שׁוֹמְעִים הַקּוֹל יְלָלָה, וּמְיַלְּלִים הַכֹּל כַּנַּ"ל וְכֵן בִּמְדִינָה אַחֶרֶת גַּם כֵּן, קורה כך וּשְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת הֵם רְחוֹקִים זֶה מִזֶּה אֶלֶף פַּרְסָאוֹת וְעַל כֵּן אִם אַתֶּם חֲכָמִים כָּל כָּךְ בִּנְגִינָה אֶרְאֶה אִם תּוּכְלוּ לְהוֹשִׁיעַ אֶת אוֹתָן שְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת אוֹ שֶׁתּוּכְלוּ לְכַוֵּן לַעֲשׂוֹת אֶת קוֹלָם [הַיְנוּ שֶׁהֵם יְכַוְּנוּ לְהוֹצִיא קוֹל מְכֻוָּן כְּמוֹ קוֹל הַיְלָלָה הַנִּשְׁמָע שָׁם] וְאָמְרוּ לוֹ: [הַיְנוּ הַחֲכָמִים הַנַּ"ל אָמְרוּ לָזֶה שֶׁצִּוָּארוֹ עָקם] הֲתוֹלִיךְ אוֹתָנוּ לְשָׁם? וְאָמַר: הֵן אֲנִי מוֹלִיךְ אֶתְכֶם לְשָׁם וְנִתְעוֹרְרוּ כֻּלָּם לֵילֵךְ לְשָׁם.

וְהָלְכוּ וּבָאוּ לְשָׁם [הַיְנוּ לְאַחַת מִשְּׁתֵּי הַמְּדִינוֹת הַנַּ"ל] כְּשֶׁבָּאוּ לְשָׁם, כְּשֶׁהִגִּיעַ הַלַּיְלָה, הָיָה כַּנַּ"ל שֶׁהָיוּ כֻּלָּם מְיַלְּלִים מְאד כַּנַּ"ל וְגַם הַחֲכָמִים הַנַּ"ל גַּם כֵּן הָיוּ מְיַלְּלִים [וּמִמֵּילָא רָאוּ בְּוַדַּאי שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לְהוֹשִׁיעַ אֶת אוֹתָן הַמְּדִינוֹת] וְאָמַר לָהֶם: [הַיְנוּ זֶה שֶׁצִּוָּארוֹ עָקם

אָמַר אֶל הַחֲכָמִים הַנַּ"ל] עַל כָּל פָּנִים, תֹּאמְרוּ לִי מֵהֵיכָן בָּא זֹאת שֶׁנִּשְׁמָע קוֹל יְלָלָה הַנַּ"ל כַּנַּ"ל ? אָמְרוּ לוֹ: וְאַתָּה יוֹדֵעַ ? הֵשִׁיב: אֲנִי יוֹדֵעַ בְּוַדַּאי.

כִּי יֵשׁ שְׁנֵי צַפָּרִים אֶחָד זָכָר וְאַחַת נְקֵבָה וְהֵם רַק זוּג אֶחָד בָּעוֹלָם וְנֶאֱבְדָה הַנְּקֵבָה וְהוּא הוֹלֵךְ וּמְחַפֵּשׂ אוֹתָהּ, וְהִיא מְחַפֶּשֶׂת אוֹתוֹ וְהֵיוּ מְחַפְּשִׂים הַרְבֵּה זֶה אֶת זֶה עַד שֶׁנִּתְעוּ וְרָאוּ שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לִמְצֹא אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ וְנִשְׁאֲרוּ עוֹמְדִים וְעָשׂוּ לָהֶם קִנִּים זֶה הַצִּפּוֹר עָשָׂה לוֹ קֵן סָמוּךְ לְמִדִינָה אַחַת מִשְּׁתֵּי הַמְּדִינוֹת הַנַּ"ל וְלֹא סָמוּךְ מַמָּשׁ רַק שֶׁבְּעֵרֶךְ קוֹל הַצִּפּוֹר הוּא סָמוּךְ כִּי יְכוֹלִים לִשְׁמֹעַ הַקּוֹל שֶׁל הַצִּפּוֹר בְּאוֹתוֹ הַמְּדִינָה מִמָּקוֹם שֶׁעָמַד שָׁם וְעָשָׂה לוֹ קֵן וְכֵן הִיא עָשְׂתָה לָהּ גַּם כֵּן קֵן סָמוּךְ לַמְּדִינָה הַשֵּׁנִיָּה [הַיְנוּ גַּם כֵּן כַּנַּ"ל שֶׁהוּא סָמוּךְ מֻחְלָט שֶׁיְּכוֹלִים לִשְׁמֹעַ שָׁם הַקּוֹל כַּנַּ"ל] וּכְשֶׁמַּגִּיעַ הַלַּיְלָה אֲזַי אֵלּוּ הַזּוּג צִפֳּרִים מַתְחִילִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְיַלֵּל בְּקוֹל יְלָלָה גְּדוֹלָה מְאד כִּי כָּל אֶחָד מְיַלֵּל עַל זוּגוֹ כַּנַּ"ל וְזֶהוּ הַקּוֹל יְלָלָה שֶׁנִּשְׁמַע בְּאֵלּוּ שְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת [אֲשֶׁר מֻחְלָט אוֹתוֹ הַקּוֹל יְלָלָה כֻּלָּם מְיַלְּלִים מְאד וְאֵינָם יְכוֹלִים לִישֵׁן] אַךְ לֹא רָצוּ לְהַאֲמִין זֹאת וְאָמְרוּ לוֹ: הֲתוֹלִיךְ אוֹתָנוּ לְשָׁם?

וְאָמַר הֵן [אֲנִי יָכוֹל לְהוֹלִיךְ אֶתְכֶם לְשָׁם] אַךְ אֵין אַתֶּם יְכוֹלִים לָבוֹא לְשָׁם כִּי כְּשֶׁתִּתְקָרְבוּ לְשָׁם לֹא תּוּכְלוּ לִסְבֹּל אֶת קוֹל הַיְלָלָה מֵאַחַר שֶׁגַּם כָּאן אֵין אַתֶּם יְכוֹלִים לִסְבֹּל, וְאַתֶּם מֻכְרָחִים גַּם כֵּן לְיַלֵּל כַּנַּ"ל כְּשֶׁתַּגִּיעוּ לְשָׁם לֹא תּוּכְלוּ לִסְבֹּל כְּלָל וּבְיוֹם [אִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְשָׁם כִּי בַּיּוֹם] אִי אֶפְשָׁר לִסְבֹּל הַשִּׂמְחָה שֶׁיֵּשׁ שָׁם כִּי בַּיּוֹם מִתְקַבְּצִים שָׁם צִפֳּרִים אֲצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהַזּוּג הַנַּ"ל וְהֵם מְנַחֲמִים וּמְשַׂמְּחִים אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהַזּוּג הַנַּ"ל בְּשִׂמְחוֹת גְּדוֹלוֹת מְאד מְאד וְאוֹמְרִים לָהֶם דִּבְרֵי תַּנְחוּמִין שֶׁעֲדַיִן אֶפְשָׁר שֶׁתִּמְצְאוּ זֶה אֶת זֶה עַד שֶׁבַּיּוֹם אִי אֶפְשָׁר לִסְבֹּל אֶת גֹּדֶל הַשִּׂמְחָה שֶׁיֵּשׁ שָׁם וְקוֹל הַצִּפֳּרִים שֶׁמְּשַׂמְּחִים אוֹתָם אֵינוֹ נִשְׁמָע לְמֵרָחוֹק, רַק כְּשֶׁמַּגִּיעִים לְשָׁם אֲבָל קוֹל הַזּוּג הַנַּ"ל שֶׁמְּיַלְּלִים בַּלַּיְלָה, הוּא נִשְׁמָע לְמֵרָחוֹק וְאִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְשָׁם מֵחֲמַת זֶה כַּנַּ"ל אָמְרוּ לוֹ: [הַיְנוּ הַחֲכָמִים הַנַּ"ל אָמְרוּ לָזֶה שֶׁצִּוָּארוֹ עָקוֹם] וְאַתָּה יָכוֹל לְתַקֵּן זֹאת?

הֵשִׁיב: אֲנִי יָכוֹל לְתַקֵּן כִּי אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת וּלְכַוֵּן כָּל הַקּוֹלוֹת שֶׁבָּעוֹלָם [הַיְנוּ שֶׁכָּל מִינֵי קוֹלוֹת שֶׁבָּעוֹלָם הוּא יָכוֹל לְהוֹצִיאָם בְּקוֹלוֹ וּלְכַוֵּן מַמָּשׁ כְּמוֹ אֵיזֶה קוֹל שֶׁיִּהְיֶה] גַּם אֲנִי יָכוֹל לְהַשְׁלִיךְ קוֹלוֹת הַיְנוּ, כִּי אֲנִי יָכוֹל לְהַשְׁלִיךְ קוֹל שֶׁבְּכָאן, בַּמָּקוֹם שֶׁאֲנִי מוֹצִיא הַקּוֹל, לֹא יִהְיֶה נִשְׁמָע הַקּוֹל כְּלָל רַק בְּרָחוֹק יִהְיֶה נִשְׁמָע שָׁם הַקּוֹל וְעַל כֵּן אֲנִי יָכוֹל לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַקּוֹל שֶׁל הַצִּפּוֹרָה שֶׁיַּגִּיעַ סָמוּךְ לִמְקוֹם הַצִּפּוֹר וְכֵן לְהַשְׁלִיךְ קוֹל הַצִּפּוֹר, שֶׁיַּגִּיעַ סָמוּךְ לִמְקוֹם הַצִּפּוֹרָה וּלְהַמְשִׁיכָם יַחַד עַל יְדֵי זֶה [וְעַל יְדֵי זֶה יִתְתַּקֵּן כָּל הַנַּ"ל] אַךְ מִי יַאֲמִין זֹאת?

וְהוֹלִיךְ אוֹתָם לְתוֹךְ אֵיזֶה יַעַר וְשָׁמְעוּ כְּמוֹ אֶחָד שֶׁפּוֹתֵחַ אֶת הַדֶּלֶת, וְחוֹזֵר וְסוֹגְרוֹ וְנוֹעֲלוֹ בִּבְרִיחַ וְנִשְׁמַע קוֹל הַהֲכָאָה שֶׁל [הַקְּלַאמְקָא] וּמוֹרֶה בִּקְנֵי שְׂרָפָה וְשׁוֹלֵחַ אֶת הַכֶּלֶב לַחֲטוֹף [אֶת הַדָּבָר שֶׁהָיָה מוֹרֶה] וְהַכֶּלֶב הָיָה מִתְחַבֵּט וְגוֹרֵר אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַשֶּׁלֶג וְכָל זֶה שָׁמְעוּ אֵלּוּ הַחֲכָמִים וְהִסְתַּכְּלוּ וְלֹא רָאוּ דָּבָר גַּם לֹא שָׁמְעוּ מִמֶּנּוּ [הַיְנוּ מִן זֶה שֶׁצִּוּוּ עָקם] שׁוּם קוֹל כְּלָל [רַק שֶׁזֶּה שֶׁצִּוּוּ עָקם הָיָה מַשְׁלִיךְ קוֹלוֹת כְּאֵלּוּ וְעַל כֵּן שָׁמְעוּ אֵלּוּ הַקּוֹלוֹת וּמִמֵּילָא רָאוּ שֶׁהוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כָּל הַקּוֹלוֹת וּלְכַוְּנָם מַמָּשׁ וְגַם לְהַשְׁלִיךְ קוֹלוֹת וְעַל כֵּן יוּכַל לְתַקֵּן אֶת כָּל הַנַּ"ל וְלֹא סִפֵּר יוֹתֵר בָּזֶה הָעִנְיָן וּמוּבָן שֶׁדִּלֵּג בְּכָאן] נִמְצָא, שֶׁיֵּשׁ לִי הַסְכָּמָה מֵאוֹתוֹ הַמְּדִינָה שֶׁקּוֹלִי נִפְלָא מְאד וַאֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי קוֹלוֹת שֶׁבָּעוֹלָם כַּנַּ"ל וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם זאת בְּמַתָּנָה גְּמוּרָה לַדְּרִשָׁה שֶׁתִּתְהַיּוּ כָּמוֹנִי וְנַעֲשֶׂה שָׁם שִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְחֶדְוָה רַבָּה מְאד.

בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי גַּם כֵּן הָיוּ שְׂמֵחִים וְזָכְרוּ הַזּוּג אֶת הַקִּבְצָן שֶׁהָיָה לוֹ חֲטוֹטָרוֹת, [שֶׁקּוֹרִין גִּיבְּנַת] וְהָיוּ מִתְגַּעְגְּעִים מְאד: אֵיךְ לוֹקְחִים בְּכָאן אֶת אוֹתוֹ הַקִּבְצָן בַּעַל הַחֲטוֹטָרוֹת כִּי אִם הָיָה הוּא בְּכָאן הָיְתָה הַשִּׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאד! וְהִנֵּה הוּא בָּא, וְאָמַר: הִנֵּנִי! הִנֵּה בָּאתִי עַל הַחֲתֻנָּה וְנָפַל עֲלֵיהֶם, וְחִבֵּק וְנִשֵּׁק אוֹתָם, וְאָמַר לָהֶם:.

בַּתְּחִלָּה בֵּרַכְתִּי אֶתְכֶם שֶׁתִּהְיוּ כָּמוֹנִי, וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמַתָּנָה לַדְּרִשָׁה שֶׁתִּהְיוּ כָּמוֹנִי וְאֵין אֲנִי בַּעַל חֲטוֹטָרוֹת [הַיְנוּ גִּיבּוּן] כְּלָל רַק אַדְרַבָּא יֵשׁ לִי כְּתֵפַיִם כְּאֵלּוּ שֶׁהֵם בְּחִינַת "מַעֲט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה" וְיֵשׁ לִי הַסְכָּמָה עַל זֶה.

כִּי פַּעַם אַחַת הָיָה שִׂיחָה וְסִפּוּר שֶׁהָיוּ אֲנָשִׁים מִתְפָּאֲרִים עַצְמָם בִּבְחִינָה זוֹ שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּחִינָה זוֹ שֶׁל מַעֲט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה וּמֵאֶחָד מֵהֶם הָיוּ מְחַיְכִים וְשׂוֹחֲקִים מִמֶּנּוּ וְהַשְּׁאָר שֶׁהִתְפָּאֲרוּ בִּבְחִינָה זוֹ, שֶׁל מַעֲט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה, נִתְקַבְּלוּ דִּבְרֵיהֶם אֲבָל בְּחִינַת מַעֲט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה שֶׁיֵּשׁ לִי, הוּא גָּדוֹל מִכֻּלָּם.

כִּי אֶחָד מֵהַנַּ"ל הִתְפָּאֵר שֶׁהַמַּח שֶׁלּוֹ הוּא בְּחִינַת מַעֲט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה כִּי הוּא נוֹשֵׂא בְּמַח שֶׁלּוֹ אֲלָפִים וּרְבָבוֹת אֲנָשִׁים עִם כָּל הַהִצְטָרְכוּת שֶׁלָּהֶם, [וְכָל הִתְנַהֲגוּת שֶׁלָּהֶם], וְכָל הַהֲוָיוֹת וְהַתְּנוּעוֹת שֶׁלָּהֶם הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לַכֹּל הוּא נוֹשֵׂא בְּמוֹחוֹ וְעַל כֵּן הוּא מוּעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה כִּי מוֹחוֹ נוֹשֵׂא כָּל כָּךְ אֲנָשִׁים עִם וְכוּ' כַּנַּ"ל וְשָׂחֲקוּ מִמֶּנּוּ, וְאָמְרוּ, כִּי הָאֲנָשִׁים אֵינָם כְּלוּם, וְהוּא אֵינוֹ כְּלוּם.

וְנַעֲנָה אֶחָד וְאָמַר: אֲנִי רָאִיתִי מַעֲט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה כָּזֶה כִּי פַּעַם אַחַת רָאִיתִי הַר שֶׁהָיָה מָנֹחַ עָלָיו הַרְבֵּה זֶבֶל וְטִנּוּף וְהָיָה חִדּוּשׁ אֶצְלִי: מֵהֵיכָן בָּא עַל הַר הַזֶּה כָּל כָּךְ זֶבֶל וְטִנּוּף ? וְהָיָה שָׁם אָדָם אֶחָד אֶצֶל אוֹתוֹ הָהָר וְאָמַר: כָּל זֶה מִמֶּנִּי כִּי אוֹתוֹ הָאָדָם הָיָה יוֹשֵׁב שָׁם אֶצֶל אוֹתוֹ הָהָר וְהִשְׁלִיךְ שָׁם תָּמִיד עַל אוֹתוֹ הָהָר זֶבֶל וּפֶרֶשׁ שֶׁלּוֹ מֵאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה שֶׁלּוֹ

וְטִנַּף שָׁם עַד שֶׁעָל יָדוֹ נִתְרַבֶּה הַזֶּבֶל וְהַטִּנּוּף שָׁם עַל אוֹתוֹ הָהָר נִמְצָא שֶׁזֶּה הָאִישׁ הוּא מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה כִּי עַל יָדוֹ נִתְרַבָּה הַזֶּבֶל כָּל כָּךְ [כֵּן הוּא בְּחִינַת מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה שֶׁל הָאִישׁ הַנַּ"ל שֶׁהִתְפָּאֵר בְּמחוֹ שֶׁמַּחֲזִיק כַּמָּה אֲנָשִׁים כַּנַּ"ל]ץ

וְאֶחָד הִתְפָּאֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּחִינַת מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה כִּי יֵשׁ [לוֹ] חֲתִיכַת מְדִינָה, שֶׁהִיא מוֹצִיאָה פֵּרוֹת הַרְבֵּה וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁמְּחַשְׁבִין אֶת הַפֵּרוֹת שֶׁהוֹצִיאָה הַמְּדִינָה רוֹאִין שֶׁהַמְּדִינָה אֵינָהּ מַחֲזֶקֶת מָקוֹם כָּל כָּךְ כְּמוֹ הַפֵּרוֹת כִּי אֵין בָּהּ מָקוֹם כָּל כָּךְ לְהַחֲזִיק כָּל כָּךְ פֵּרוֹת נִמְצָא שֶׁהִיא בְּחִינַת מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה וְהוּטְבוּ דְּבָרָיו כִּי בֶּאֱמֶת, בְּוַדַּאי הוּא בְּחִינַת מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה.

וְאֶחָד אָמַר שֶׁיֵּשׁ [לוֹ] פַּרְדֵּס נִפְלָא מְאד, שֶׁיֵּשׁ שָׁם פֵּרוֹת וְכוּ' וְנוֹסְעִים לְשָׁם כַּמָּה וְכַמָּה בְּנֵי אָדָם וּשְׁרֵרוֹת, כִּי הוּא פַּרְדֵּס נָאֶה מְאד וּבַקַּיִץ נוֹסְעִים לְשָׁם כַּמָּה בְּנֵי אָדָם וּשְׁרֵרוֹת לְטַיֵּל שָׁם וּבֶאֱמֶת אֵין בְּהַפַּרְדֵּס מָקוֹם כָּל כָּךְ שֶׁיַּחֲזִיק כָּל כָּךְ אֲנָשִׁים וְעַל כֵּן הוּא מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה וְהוּטְבוּ דְּבָרָיו גַּם כֵּן.

וְאֶחָד אָמַר שֶׁהַדִּבּוּר שֶׁלּוֹ הוּא בְּחִינַת מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה כִּי הוּא בַּעַל סוֹד [שֶׁקּוֹרִין מזכיר] אֵצֶל מֶלֶךְ גָּדוֹל וּבָאִין אֶצְלוֹ כַּמָּה וְכַמָּה בְּנֵי אָדָם זֶה בָּא עִם שְׁבָחִים לְהַמֶּלֶךְ וְזֶה בָּא עִם בַּקָּשׁוֹת וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה וּבְוַדַּאי אִי אֶפְשָׁר לְהַמֶּלֶךְ לִשְׁמֹעַ אֶת כֻּלָּם וַאֲנִי יָכוֹל לְקַבֵּץ אֶת כָּל דִּבְרֵיהֶם בְּתוֹךְ אֵיזֶה דִּבּוּרִים מְעַטִּים וְלִסַּפֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אֵלּוּ הַדִּבּוּרִים מְעַטִּים וְיִהְיֶה כְּלוּל בָּהֶם כָּל הַשְׁבָחִים וְהַבַּקָּשׁוֹת שֶׁלָּהֶם וְכָל דִּבְרֵיהֶם כֻּלָּם, בְּתוֹךְ אֵיזֶה דִּבּוּרִים מְעַטִּים שֶׁלִּי נִמְצָא שֶׁהַדִּבּוּר שֶׁלִּי הוּא מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה.

וְאֶחָד אָמַר שֶׁהַשְׁתִּיקָה שֶׁלּוֹ הִיא בְּחִינַת מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה כִּי יֵשׁ עָלָיו מְקַטְרְגִים הַרְבֵּה וּבַעֲלֵי לְשׁוֹן הָרַע שֶׁמַּלְשִׁינִים עָלָיו הַרְבֵּה מְאד וְכָל מַה שֶּׁמַּלְשִׁינִים וְדוֹבְרִים וּמְקַטְרְגִים עָלָיו בְּלָשׁוֹן הָרַע הַרְבֵּה הוּא בִּשְׁתִיקָתוֹ מְתָרֵץ הַכֹּל עַל יְדֵי מַה שֶּׁהוּא שׁוֹתֵק לְבַד [כִּי הוּא עוֹשֶׂה רַק אֵיזֶה שְׁתִיקָה וְהוּא תֵּרוּץ עַל הַכֹּל] נִמְצָא, שֶׁשְּׁתִיקָתוֹ הוּא מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה.

וְאֶחָד אָמַר שֶׁהוּא בְּחִינַת מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה כִּי יֵשׁ עָנִי אֶחָד וְהוּא סַגִּי נְהוֹר [עיוור] וְהוּא [הַיְנוּ הֶעָנִי] גָּדוֹל מְאד וְהוּא [הַיְנוּ זֶה שֶׁהִתְפָּאֵר וְסִפֵּר זאת] קָטָן לְגַמְרֵי וּמוֹלִיךְ אוֹתוֹ הַיְנוּ שֶׁזֶּה שֶׁהִתְפָּאֵר בָּזֶה הוּא קָטָן וּמוֹלִיךְ אֶת הֶעָנִי הַסַּגִּי נְהוֹר, שֶׁהוּא גָּדוֹל מְאד נִמְצָא שֶׁהוּא מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה כִּי הַסַּגִּי נְהוֹר הָיָה יָכוֹל לְהַחֲלִיק, וְהָיָה יָכוֹל לִפֹּל וְהוּא מַחֲזִיק אוֹתוֹ עַל יְדֵי שֶׁמּוֹלִיכוֹ וְעַל כֵּן הוּא מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה כִּי הוּא קָטָן וּמַחֲזִיק אֶת הַסַּגִּי נְהוֹר הַגָּדוֹל כַּנַּ"ל.

וַאֲנִי [הַיְנוּ זֶה הַבַּעַל הַחֲטוֹטָרוֹת שֶׁמְּסַפֵּר כָּל זֶה] הָיִיתִי גַּם כֵּן שָׁם וְאָמַרְתִּי הָאֱמֶת הוּא, שֶׁיֵּשׁ לָכֶם בְּחִינַת מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה וַאֲנִי יוֹדֵעַ כָּל מַה שֶּׁכְּוָנָתֶם בְּדִבְרֵיכֶם [הַיְנוּ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ כַּוָּנַת כָּל הַנַּ"ל שֶׁהִתְפָּאֲרוּ בִּבְחִינַת מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה שֶׁלָּהֶם] וְזֶה הָאַחֲרוֹן שֶׁהִתְפָּאֵר שֶׁהוּא מוֹלִיךְ אֶת הַסַּגִי נְהוֹר הַגָּדוֹל הוּא גָּדוֹל מִכֻּלְּכֶם אֲבָל אֲנִי לְמַעְלָה לְמַעְלָה מִכֻּלְּכֶם בְּכֻלָּל כִּי זֶה שֶׁהִתְפָּאֵר שֶׁהוּא מוֹלִיךְ אֶת הַסַּגִי נְהוֹר הַגָּדוֹל כַּוָּנָתוֹ שֶׁהוּא מוֹלִיךְ אֶת גַּלְגַּל הַיַּרֵחַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת סַגִי נְהוֹר כִּי אֵין לָהּ אוֹר מֵעַצְמָהּ כְּלָל, וְלֵית לָהּ מִגַּרְמָהּ כְּלוּם וְהוּא [הַיְנוּ זֶה שֶׁהִתְפָּאֵר בָּזֶה] מוֹלִיךְ אֶת הַיַּרֵחַ אַף עַל פִּי שֶׁהוּא קָטָן, וְגַלְגַּל הַיַּרֵחַ גָּדוֹל מְאד וְהוּא קִיּוּם כָּל הָעוֹלָם כִּי הָעוֹלָם צָרִיךְ אֶת הַיַּרֵחַ נִמְצָא שֶׁהוּא בְּחִינַת מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה בֶּאֱמֶת אֲבָל בְּחִינַת מֵעָט מַחֲזִיק אֶת הַמְרֻבֶּה שֶׁיֵּשׁ לִי הוּא לְמַעְלָה מִכֻּלָּם בְּכֻלָּל וְהָא רְאָיָה

כִּי פַּעַם אַחַת הָיוּ כַּת אַחַת שֶׁהָיוּ חוֹקְרִים. בַּאֲשֶׁר שֶׁכָּל חַיָּה יֵשׁ לָהּ צֵל מְיֻחָד, שֶׁבָּזֶה הַצֵּל דַּיְקָא הִיא רוֹצָה לָנוּחַ שָׁם וְכֵן יֵשׁ צֵל מְיֻחָד לְכָל חַיָּה וְחַיָּה כִּי כָּל חַיָּה וְחַיָּה בּוֹחֶרֶת לָהּ אֵיזֶה צֵל וּבְאוֹתוֹ הַצֵּל דַּיְקָא הִיא רוֹצָה לִשְׁכֹּן שָׁם, כְּפִי הַצֵּל הַמְיֻחָד לָהּ וְכֵן יֵשׁ לְכָל עוֹף וְעוֹף עָנָף מְיֻחָד, שֶׁבְּאוֹתוֹ הֶעָנָף דַּיְקָא הוּא רוֹצֶה לִשְׁכֹּן וְעַל כֵּן חֻקְרוּ אִם יְכוֹלִים לִמְצֹא אֵילָן כָּזֶה, אֲשֶׁר בְּצִלּוֹ יִשְׁכְּנוּ כָּל הַחַיּוֹת שֶׁכָּל הַחַיּוֹת יִהְיוּ בּוֹחֲרִים וְיִתְרַצּוּ לִשְׁכֹּן בְּצֵל אוֹתוֹ הָאִילָן וְעַל עֲנָפָיו [שֶׁל אוֹתוֹ הָאִילָן] יִשְׁכְּנוּ כָּל צִפֳּרֵי שְׁמַיָּא וְחָקְרוּ [וגילו] שֶׁנִּמְצָא אִילָן כָּזֶה וְרָצוּ לֵילֵךְ לְשָׁם אֶל אוֹתוֹ הָאִילָן כִּי הָעִנְיָן הַמַּפְלִא שֶׁיֵּשׁ שָׁם אֵצֶל אוֹתוֹ הָאִילָן אֵין לְשַׁעֵר כִּי יֵשׁ שָׁם כָּל הָעוֹפוֹת וְכָל הַחַיּוֹת וְשָׁם אֵין שׁוּם הֶזֵּק מִשּׁוּם חַיָּה וְכָל הַחַיּוֹת וְכוּ' מְעֹרָבִים שָׁם וְכֻלָּם מְשֻׂחָקִים שָׁם וּבְוַדַּאי הוּא תַּעֲנוּג מֻפְלָג מְאד לִהְיוֹת שָׁם אֵצֶל אוֹתוֹ הָאִילָן וְחָקְרוּ לְאֵיזֶה צַד צְרִיכִים לֵילֵךְ לָבוֹא אֶל אוֹתוֹ הָאִילָן. וְנִפַּל מַחֲלֹקֶת בֵּינֵיהֶם עַל זֶה, וְלֹא הָיָה מַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם כִּי זֶה אָמַר שֶׁצְּרִיכִים לֵילֵךְ לְצַד פְּלוֹנִי לְמִזְרָח, וְזֶה אָמַר לְמַעֲרָב, וְזֶה אָמַר לְכָאן וְזֶה לְכָאן וְכוּ' עַד שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוֹלִים לְהַכְרִיעַ לְאֵיזֶה צַד צְרִיכִים לֵילֵךְ לָבוֹא אֶל אוֹתוֹ הָאִילָן.

וּבָא חָכָם אֶחָד, וְאָמַר לָהֶם לָמָּה אַתֶּם חוֹקְרִים בְּאֵיזֶה צַד לֵילֵךְ אֶל הָאִילָן חִקְרוּ מִתְּחִלָּה מִי וְמִי הָאֲנָשִׁים שֶׁיְּכוֹלִים לָבוֹא אֶל אוֹתוֹ הָאִילָן כִּי אֶל אוֹתוֹ הָאִילָן לָאו כָּל אָדָם יָכוֹל לָבוֹא אֶצְלוֹ כִּי אִם מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ הַמִּדּוֹת שֶׁל הָאִילָן כִּי זֶה הָאִילָן יֵשׁ לוֹ שִׁלְשָׁה שָׁרָשִׁים שֹׁרֶשׁ אֶחָד הוּא אֱמוּנָה וְהַשֵּׁנִי הוּא יִרְאָה וְהַשְּׁלִישִׁי הוּא עֲנִיּוּת וֶאֱמֶת הוּא גּוּף הָאִילָן וּמִשָּׁם יוֹצְאִים עֲנָפִים וְעַל כֵּן אִי אֶפְשָׁר לָבוֹא אֶל הָאִילָן.

כִּי אִם מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מִדּוֹת הַלָּלוּ הַנַּ"ל וְאֵלּוּ הַכַּת הַנַּ"ל הָיָה בֵּינֵיהֶם אַחְדוּת גָּדוֹל מְאד וְלֹא רָצוּ לְהִתְפָּרֵד זֶה מִזֶּה שֶׁקִּצָּתָם יֵלְכוּ אֶל הָאִילָן וּקְצָתָם יִשְׁאֲרוּ כִּי לֹא הָיוּ כֻּלָּם רְאוּיִים לָבוֹא

אֶל הָאִילָן כִּי לֹא נִמְצָא בֵּינֵיהֶם כִּי אִם קְצָתָם שֶׁהָיוּ בָּהֶם מִדּוֹת הַנַּ"ל אֲבָל הַשְּׁאָר לֹא הָיוּ בָּהֶם אֵלּוּ הַמִּדּוֹת וְעַל כֵּן נִתְעַכְּבוּ כֻּלָּם עַד שֶׁיִּהְיוּ יְגֵעִים וְטוֹרְחִים שְׁאָר אַנְשֵׁי הַכַּת הַנַּ"ל עַד שֶׁיִּהְיוּ בָּהֶם גַּם כֵּן הַמִּדּוֹת הַנַּ"ל כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ כֻּלָּם רְאוּיִים לָבוֹא אֶל הָאִילָן.

וְכֵן עָשׂוּ וְיָגְעוּ וְטָרְחוּ עַד שֶׁבָּאוּ כֻּלָּם לְאֵלּוּ הַמִּדּוֹת הַנַּ"ל וַאֲזַי, כְּשֶׁבָּאוּ כֻּלָּם לְאֵלּוּ הַמִּדּוֹת הַנַּ"ל אֲזַי בָּאוּ כֻּלָּם עַל דַּעַת אַחַת, וְהִסְכִּימוּ כֻּלָּם עַל דֶּרֶךְ אַחַת לֵילֵךְ בְּאוֹתוֹ דֶּרֶךְ אֶל הָאִילָן הַנַּ"ל וְהָלְכוּ כֻּלָּם וְהָלְכוּ אֵיזֶה זְמַן עַד שֶׁהָיוּ רוֹאִים [מֵרָחוֹק] אֶת הָאִילָן וְהִסְתַּכְּלוּ וְרָאוּ, וְהִנֵּה אֵין הָאִילָן עוֹמֵד בְּמָקוֹם כְּלָל כִּי אֵין לְאִילָן מָקוֹם כְּלָל וּמֵאַחַר שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם, אֵיךְ אֶפְשָׁר לָבוֹא אֲלָיו ?

וַאֲנִי [הַיְנוּ זֶה הַבַּעַל הַחֲטוֹטָרוֹת] הָיִיתִי גַּם כֵּן שָׁם עִמָּהֶם וְאָמַרְתִּי לָהֶם. אֲנִי יָכוֹל לְהָבִיא אֶתְכֶם אֶל הָאִילָן כִּי זֶה הָאִילָן אֵין לוֹ מָקוֹם כְּלָל כִּי הוּא לְמַעְלָה מֵהַמָּקוֹם לְגַמְרֵי וּבְחִינַת מֶעָט מַחֲזִיק אֶת הַמָּרֳבֶּה הוּא עֲדַיִן בַּמָּקוֹם כִּי עַל כָּל פָּנִים יֵשׁ לוֹ מָקוֹם מֶעָט רַק שֶׁהוּא מֶעָט מַחֲזִיק אֶת הַמָּרֳבֶּה אֲבָל עֲדַיִן יֵשׁ לוֹ מָקוֹם מֶעָט עַל כָּל פָּנִים וּבְחִינַת מֶעָט מַחֲזִיק אֶת הַמָּרֳבֶּה שֶׁיֵּשׁ לִי, [הַיְנוּ לְבַעַל הַחֲטוֹטָרוֹת] הִיא בְּחִינַת סוֹף הַמָּקוֹם לְגַמְרֵי, שֶׁמִּשָּׁם וּלְמַעְלָה אֵין מָקוֹם כְּלָל עַל כֵּן אֲנִי יָכוֹל לְשָׂא אֶת כֻּלְּכֶם אֶל הָאִילָן שֶׁהוּא לְמַעְלָה מֵהַמָּקוֹם לְגַמְרֵי [כִּי זֶה בַּעַל הַחֲטוֹטָרוֹת הוּא כְּמוֹ בְּחִינַת מְמֻצָּע בֵּין הַמָּקוֹם וּבֵין לְמַעְלָה מִן הַמָּקוֹם לְגַמְרֵי כִּי יֵשׁ לוֹ בְּחִינָה עֶלְיוֹנָה שֶׁל בְּחִינַת מֶעָט מַחֲזִיק אֶת הַמָּרֳבֶּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת סוֹף הַמָּקוֹם מַמָּשׁ שֶׁמִּשָּׁם וְהָלְאָה אֵין נִמְצָא תֵּבֵל מָקוֹם כְּלָל כִּי מִשָּׁם וּלְמַעְלָה הִיא בְּחִינַת לְמַעְלָה מִן הַמָּקוֹם לְגַמְרֵי וְעַל כֵּן הוּא יָכוֹל לִשָּׂא אוֹתָם מִתּוֹךְ הַמָּקוֹם, לִבְחִינַת לְמַעְלָה מִן הַמָּקוֹם וְהַבֵּן] וְלָקַחְתִּי אוֹתָם, וְנָשָׂאתִי אוֹתָם לְשָׁם אֶל הָאִילָן הַנַּ"ל נִמְצָא שֶׁיֵּשׁ לִי הַסְכָּמָה מֵהַנַּ"ל, שֶׁיֵּשׁ לִי בְּחִינָה עֶלְיוֹנָה שֶׁל מֶעָט מַחֲזִיק אֶת הַמָּרֳבֶּה [בִּשְׁבִיל זֶה הָיָה נִדְמֶה כְּבַעַל חֲטוֹטָרוֹת כִּי הוּא נוֹשֵׂא עָלָיו הָרְבֵּה, כִּי הוּא בְּחִינַת מוּעָט מַחֲזִיק אֶת הַמָּרֳבֶּה כַּנַּ"ל] וַעֲתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם זֹאת בְּמַתָּנָה שֶׁתִּהְיוּ כָּמוֹנִי וְנַעֲשֶׂה שָׁם שִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְחֶדְוָה רַבָּה מְאד.

בְּיוֹם הַשִּׁשִּׁי הָיוּ גַּם כֵּן שְׂמֵחִים וְהָיוּ מִתְגַּעְגְּעִים אֵיךְ לוֹקְחִין בְּכָאן אֶת אוֹתוֹ שֶׁהָיָה בְּלֹא יָדַיִם ? וְהִנֵּה הוּא בָּא, וְאָמַר הִנֵּנִי! הִנֵּה בָּאתִי אֶצְלְכֶם עַל הַחֲתֻנָּה וְאָמַר לָהֶם גַּם כֵּן כַּנַּ"ל וְנָשַׂק אוֹתָם וְאָמַר לָהֶם [אַתֶּם סְבוּרִים שֶׁאֲנִי בַּעַל מוּם בְּיָדַי] אֵין אֲנִי בַּעַל מוּם כְּלָל עַל יָדַי רַק בֶּאֱמֶת יֵשׁ לִי כֹּחַ בְּיָדַי רַק שֶׁאֵין אֲנִי מִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַכֹּחַ שֶׁבְּיָדַי בְּזֶה הָעוֹלָם כִּי אֲנִי צָרִיךְ אֶת הַכֹּחַ לְעָנְיָן אַחֵר וְיֵשׁ לִי הַסְכָּמָה עַל זֶה מִן הַמִּבְצָר שֶׁל מַיִם.

כִּי פַּעַם אַחַת יָשְׁבְנוּ יַחַד אֵיזֶה אֲנָשִׁים וְהָיָה כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִתְפָּאֵר בַּכֹּחַ שֶׁבְּיָדָיו זֶה הִתְפָּאֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ גְּבוּרָה זוֹ בְּיָדָיו וְזֶה הִתְפָּאֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ גְּבוּרָה פְּלוֹנִית בְּיָדָיו וְכֵן כָּל אֶחָד הִתְפָּאֵר בַּגְּבוּרָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּיָדָיו.

[הַיְנוּ] כִּי אֶחָד הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֹּחַ וּגְבוּרָה כָּזוֹ בְּיָדָיו שֶׁכְּשֶׁהוּא מוֹרֶה חֵץ הוּא יָכוֹל לַחֲזֹר וּלְמָשְׁכָהּ אֵלָיו כִּי יֵשׁ לוֹ כֹּחַ כָּזֶה בְּיָדָיו, שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהוֹרָה כְּבָר הַחֵץ, עֲדַיִן יָכוֹל לְהַחֲזִירָהּ לַחֲזֹר וּלְמָשְׁכָהּ אֵלָיו.

וְשָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ: אֵיזֶה חֵץ אַתָּה יָכוֹל לְהַחֲזִיר ? כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִינֵי חִצִּים כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִינֵי סַמִּים הַיְנוּ, כִּי כְּשֶׁרוֹצִין לִירוֹת חֵץ מוֹשְׁחִין אוֹתָהּ בְּאֵיזֶה סַם וְיֵשׁ עֲשָׂרָה מִינֵי סַמִּים שֶׁכְּשֶׁמּוֹשְׁחִין אוֹתָהּ בְּסַם זֶה הִיא מַזֶּקֶת כָּךְ, וּכְשֶׁמּוֹשְׁחִין בְּסַם שֵׁנִי הִיא מַזֶּקֶת יוֹתֵר וְכֵן יֵשׁ עֲשָׂרָה מִינֵי סַמִּים, שֶׁכָּל אֶחָד גָּרוּעַ יוֹתֵר [הַיְנוּ שֶׁמַּזִּיק יוֹתֵר] וְזֶהוּ בְּעַצְמוֹ עֲשָׂרָה מִינֵי חִצִּים כִּי הַחִצִּים הֵן מִין אֶחָד רַק מֵחֲמַת שִׁנּוּי הַסַּמִּים שֶׁמּוֹשְׁחִין אֶת הַחֵץ בָּהֶם, שֶׁהֵם עֲשָׂרָה מִינִים כַּנַּ"ל, עַל כֵּן נִקְרָאִים עֲשָׂרָה מִינֵי חִצִּים.

וְעַל כֵּן שָׁאַל אוֹתוֹ אֵיזֶה מִן חֵץ אַתָּה יָכוֹל לְהַחֲזִיר גַּם שָׁאַל אוֹתוֹ אִם קֹדֶם שֶׁהִגִּיעַ הַחֵץ לְאוֹתוֹ שֶׁזָּרְקָהּ לוֹ הוּא יָכוֹל לְהַחֲזִירָהּ וְאִם גַּם אַחַר שֶׁהִגִּיעַ הַחֵץ עֲדַיִן יָכוֹל לְהַחֲזִירָהּ וְעַל זֶה הֵשִׁיב: אֲפִלּוּ כְּשֶׁהִגִּיעַ הַחֵץ, עֲדַיִן יָכוֹל לְהַחֲזִירָהּ אַךְ אֵיזֶה מִין חֵץ הוּא יָכוֹל לְהַחֲזִיר וְכוּ' כַּנַּ"ל הֵשִׁיב: מִין חֵץ פְּלוֹנִי הוּא יָכוֹל לְהַחֲזִיר.

אָמַרְתִּי לוֹ: [הַיְנוּ זֶה שֶׁהוּא בְּלֹא יָדַיִם שֶׁמְּסַפֵּר כָּל זֶה, אָמַר לָזֶה שֶׁהִתְפָּאֵר בְּעִנְיַן הַחֵץ כַּנַּ"ל] אִם כֵּן, אֵין אַתָּה יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מַלְכָּה מֵאַחַר שֶׁאֵין אַתָּה יָכוֹל לַחֲזֹר וְלִמְשֹׁךְ כִּי אִם מִין חֵץ אֶחָד עַל כֵּן אֵין אַתָּה יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מַלְכָּה.

אֶחָד הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֹּחַ כָּזֶה בְּיָדָיו שֶׁאֵצֶל מִי שֶׁהוּא לוֹקֵחַ וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, הוּא נוֹתֵן לוֹ [פִּרוּשׁ שֶׁבָּזֶה בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא לוֹקֵחַ וּמְקַבֵּל בָּזֶה הוּא נוֹתֵן כִּי קַבָּלָתוֹ הִיא נְתִינָה] וּמִמֵּילָא הוּא בַּעַל צְדָקָה וְשָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ, אֵיזֶה צְדָקָה אַתָּה נוֹתֵן ? [כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִינֵי צְדָקָה] הֵשִׁיב, שֶׁהוּא נוֹתֵן מַעֲשֵׂר אָמַרְתִּי לוֹ: אִם כֵּן, אֵין אַתָּה יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מַלְכָּה כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל כְּלָל לָבוֹא לִמְקוֹמָהּ כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל לִכָּנֵס כִּי אִם בְּחוֹמָה אַחַת [בַּמָּקוֹם שֶׁהִיא יוֹשֶׁבֶת שָׁם] וְעַל כֵּן אֵינְךָ יָכוֹל לָבוֹא לִמְקוֹמָהּ.

אֶחָד הִתְפָּאֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֹּחַ כָּזֶה בְּיָדָיו כִּי יֵשׁ מַמָּנִים בָּעוֹלָם, וְכָל אֶחָד צָרִיךְ חָכְמָה וְיֵשׁ לוֹ כֹּחַ בְּיָדָיו, שֶׁעַל יְדֵי יָדָיו הוּא יָכוֹל לִתֵּן לָהֶם חָכְמָה עַל יְדֵי שֶׁמַּסְמִיךְ אוֹתָם בְּיָדָיו שָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ, אֵיזֶה חָכְמָה אַתָּה יָכוֹל לִתֵּן בְּיָדֶיךָ ? כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה קַבִּין חָכְמָה הֵשִׁיב: חָכְמָה פְּלוֹנִית אָמַרְתִּי לוֹ: אִם כֵּן אֵין אַתָּה יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מַלְכָּה כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל לֵידַע הַדֶּפֶק שֶׁלָּהּ כִּי אֵינְךָ יָכוֹל לֵידַע כִּי אִם דֶּפֶק אֶחָד כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִינֵי דְּפִיקִין [וְאַתָּה אֵינְךָ יָכוֹל לֵידַע כִּי אִם דֶּפֶק אֶחָד מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִתֵּן בְּיָדָיו רַק חָכְמָה אַחַת].

אֶחָד הִתְפָּאֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֹּחַ כָּזֶה בְּיָדָיו כְּשֶׁיֵּשׁ רוּחַ סְעָרָה הוּא יָכוֹל לְעַכְּבוֹ בְּיָדָיו וְלַעֲשׂוֹת בְּיָדָיו לָרוּחַ מִשְׁקָל, שֶׁיִּהְיֶה הָרוּחַ בְּמִשְׁקָל כָּרָאוּי.

שָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ: אֵיזֶה רוּחַ אַתָּה יָכוֹל לֶאֱחֹז בְּיָדֶיךָ ? כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִינֵי רוּחוֹת הַשִּׁיב: רוּחַ פְּלוֹנִי אָמַרְתִּי לוֹ: אִם כֵּן, אֵין אַתָּה יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מַלְכָּה כִּי אֵינְךָ יָכוֹל לְנַגֵּן לְפָנֶיהָ כִּי אִם נִגּוּן אֶחָד כִּי יֵשׁ יוֹד [עשרה] מִינֵי נְגִינָה וְהַנְּגִינָה הִיא הָרְפוּאָה שֶׁלָּהּ וְאַתָּה אֵינְךָ יָכוֹל לְנַגֵּן כִּי אִם נִגּוּן אֶחָד מֵהָעֲשָׂרָה הַנַּ"ל.

עָנוּ וְאָמְרוּ הֵם מַהוּ הַיְכֹלֶת שֶׁלְּךָ ? הֵשִׁיב: אֲנִי יָכוֹל מַה שֶּׁאֵין אַתֶּם יְכוֹלִים הֵינוּ, כָּל הַתִּשְׁעָה חֶלְקִים הַנַּ"ל [מִכָּל הַנַּ"ל] שֶׁאֵין אַתֶּם יְכוֹלִים, אֲנִי יָכוֹל הַכֹּל כִּי יֵשׁ מַעֲשֶׂה.

כִּי פַּעַם אַחַת חָשַׁק מֶלֶךְ אֶחָד בְּבַת מַלְכָּה וְהִשְׁתַּדֵּל בְּתַחְבּוּלוֹת לְתָפְסָהּ עַד אֲשֶׁר עָלְתָה בְיָדוֹ וּתְפָסָהּ פַּעַם אַחַת חָלַם לוֹ לְאוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ, שֶׁהִיא עֹמְדָה עָלָיו וְהָרְגָה אוֹתוֹ וְהֵקִיץ וְנִכְנַס הַחֲלוֹם בְּלִבּוֹ וְקָרָא לְכָל פּוֹתְרֵי חֲלוֹמוֹת וּפָתְרוּ לוֹ כְּפִשׁוּטוֹ שֶׁיִּתְקַיֵּם הַחֲלוֹם כְּפִשׁוּטוֹ, שֶׁהִיא תַּהֲרֹג אוֹתוֹ וְלֹא יָכֹל הַמֶּלֶךְ לְתֵת עֵצָה לְנַפְשׁוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת לָהּ יַהֲרֹג אוֹתָהּ צַר לוֹ יְשַׁלְּחָהּ מֵעַל פָּנָיו זֶה חָרָה לוֹ, כִּי אִישׁ אַחֵר יִקָּחֶנָּה וְזֶה חָרָה לוֹ מְאד כִּי הוּא הִשְׁתַּדֵּל אַחֲרֶיהָ כָּל כָּךְ, וְעַתָּה תָּבוֹא לְיָד אַחֵר וְגַם אִם יְשַׁלְּחָהּ וְתָבוֹא לְיַד אַחֵר עַתָּה בְּוַדַּאי יָכוֹל לְהִתְקַיֵּם הַחֲלוֹם שֶׁהִיא תַּהֲרֹג אוֹתוֹ, מֵאַחַר שֶׁהִיא אֵצֶל אַחֵר יַחֲזִיקֶהָ אֶצְלוֹ הוּא מִתְיָרֵא מֵחֲמַת הַחֲלוֹם כַּנַּ"ל וְלֹא יָדַע הַמֶּלֶךְ מַה לַּעֲשׂוֹת לָהּ בֵּין כָּךְ נִתְקַלְקֵל הָאַהֲבָה שֶׁלָּהּ אֶצְלוֹ קְצָת קְצָת, מֵחֲמַת הַחֲלוֹם וּבְכָל פַּעַם נִתְקַלְקֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכֵן הִיא גַּם הִיא נִתְקַלְקֵל גַּם כֵּן הָאַהֲבָה אֶצְלָהּ בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַד שֶׁנַּעֲשָׂה אֶצְלָהּ שִׂנְאָה עָלָיו וּבָרְחָה מִפָּנָיו.

וְשָׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲרֶיהָ לְבַקְּשָׁהּ וּבָאוּ וְהִגִּידוּ לוֹ שֶׁהִיא נִמְצֵאת אֵצֶל הַמִּבְצָר שֶׁל מַיִם כִּי יֵשׁ מִבְצָר שֶׁל מַיִם וְשָׁם הֵם עֹשֶׂר חוֹמוֹת זוֹ לִפְנִים מִזּוֹ, וְכֻלָּן שֶׁל מַיִם וְגַם הַקַּרְקַע שֶׁהוֹלְכִין עָלֶיהָ שָׁם בְּתוֹךְ הַמִּבְצָר הִיא גַּם כֵּן שֶׁל מַיִם וְכֵן יֵשׁ שָׁם אִילָנוֹת וּפֵרוֹת, הַכֹּל שֶׁל מַיִם וְיִפֵּי הַמִּבְצָר וְגֹדֶל הַחִדּוּשׁ שֶׁל זֶה הַמִּבְצָר אֵין צָרִךְ לְסַפֵּר כִּי בְּוַדַּאי הוּא חִדּוּשׁ נִפְלָא מְאד, מֵאַחַר שֶׁהוּא מִבְצָר שֶׁל מַיִם וְלִכְנס בְּתוֹךְ זֶה הַמִּבְצָר אִי אֶפְשָׁר כִּי יִהְיֶה נִטְבָּע בַּמַּיִם מִי שֶׁיִּכְנס בּוֹ, מֵאַחַר שֶׁהוּא כֻּלּוֹ שֶׁל מַיִם וְהַבַּת מַלְכָּה הַנַּ"ל כְּשֶׁבָּרְחָה, בָּאָתָה עַד אוֹתוֹ הַמִּבְצָר וְהָיְתָה הוֹלֶכֶת שָׁם סְבִיב אוֹתוֹ הַמִּבְצָר שֶׁל מַיִם וְהִגִּידוּ לַמֶּלֶךְ שֶׁהִיא הוֹלֶכֶת שָׁם סְבִיב אוֹתוֹ הַמִּבְצָר כַּנַּ"ל.

וְהָלַךְ הַמֶּלֶךְ וְחִילוֹ לְתָפְסָהּ כְּשֶׁרָאָתָה זֹאת הַבַּת מַלְכָּה יִשְׁבָה עַצְמָהּ שֶׁתִּרּוֹץ לְתוֹךְ הַמִּבְצָר כִּי הִיא רוֹצָה יוֹתֵר לִטְבֹּעַ בַּמַּיִם מִשֶּׁיִּתְפֹּס אוֹתָהּ הַמֶּלֶךְ, וְתִהְיֶה אֶצְלוֹ וְגַם, אוּלַי אַף עַל פִּי כֵן תִּנָּצֵל, וְתוּכַל לְכְנס לְתוֹךְ הַמִּבְצָר שֶׁל מַיִם הַנַּ"ל כְּשֶׁרָאָה הַמֶּלֶךְ כָּךְ שֶׁהִיא בּוֹרַחַת אֶל הַמַּיִם, אָמַר. מֵאַחַר שֶׁהוּא כֵּן עַל כֵּן צִוָּה לִירוֹת אוֹתָהּ וְאִם תָּמוּת תָּמוּת וְהָיוּ מוֹרִים אוֹתָהּ וְהִגִּיעוּ אֵלֶיהָ כָּל הָעֲשָׂרָה מִינֵי חִצִּים שֶׁמְּשׁוּחִים בַּעֲשָׂרָה מִינֵי סַמִּים כַּנַּ"ל וְהִיא בָּרְחָה לְתוֹךְ הַמִּבְצָר הַנַּ"ל וְנִכְנְסָה לְתוֹכוֹ וְעָבְרָה דֶּרֶךְ הַשְּׁעָרִים שֶׁל הַחוֹמוֹת שֶׁל מַיִם כִּי יֵשׁ שָׁם

שְׁעָרִים בְּאֵלּוּ הַחוֹמוֹת שֶׁל מַיִם הַנַּ"ל וְהִיא עֲבָרָה וְנִכְנְסָה לְתוֹךְ כָּל הָעֲשָׂרָה חוֹמוֹת שֶׁל הַמִּבְצָר שֶׁל מַיִם עַד שֶׁבָּאתָה לִכְפָנִים וְנָפְלָה שָׁם וְנִשְׁאֲרָה חֲלָשׁוּת.

וַאֲנִי רוֹפֵא אוֹתָהּ [הַיְנוּ זֶה שֶׁהוּא בִּלֹא יָדַיִם הַנַּ"ל] כִּי מִי שֶׁאֵין בְּיָדוֹ כָּל הָעֲשָׂרָה מִינֵי צְדָקוֹת הַנַּ"ל אֵינוֹ יָכוֹל לִכְנֹס לְתוֹךְ כָּל הָעֲשָׂרָה חוֹמוֹת הַנַּ"ל, כִּי יִטְבַּע שָׁם בַּמַּיִם וְהַמֶּלֶךְ וְחֵילוֹ הַנַּ"ל רָדְפוּ אַחֲרֶיהָ וְנִטְבְּעוּ בַּמַּיִם וַאֲנִי יָכוֹל לִכְנֹס לְתוֹךְ כָּל הָעֲשָׂרָה חוֹמוֹת שֶׁל מַיִם הַנַּ"ל. וְאֵלּוּ הַחוֹמוֹת שֶׁל מַיִם הֵם גַּלֵּי הַיָּם שֶׁעָמְדוּ כְּחוֹמָה וְהָרוּחוֹת הֵם מַעֲמִידִים גַּלֵּי הַיָּם וּמְנַשְּׁאִין אוֹתָם וְאֵלּוּ הַגַּלִּים שֶׁהֵם הָעֲשָׂרָה חוֹמוֹת הַנַּ"ל, הֵם עוֹמְדִים תָּמִיד שָׁם אַךְ הָרוּחוֹת הֵם הַמַּעֲמִידִין וּמְנַשְּׁאִין אֶת הַגַּלִּים וַאֲנִי יָכוֹל לִכְנֹס לְתוֹךְ כָּל הָעֲשָׂרָה חוֹמוֹת כַּנַּ"ל וַאֲנִי יָכוֹל לַחֲזֹר וְלִמְשֹׁךְ מִמֶּנָּהּ, הַיְנוּ מִן הַבֵּת מַלְכָּה הַנַּ"ל, כָּל הָעֲשָׂרָה מִינֵי חִצִּים.

וַאֲנִי יוֹדֵעַ כָּל הָעֲשָׂרָה מִינֵי דְּפִיקִין עַל יְדֵי הָעֶשֶׂר אֶצְבָּעוֹת כִּי בְּכָל אֶצְבַּע וְאֶצְבַּע מֵעֶשֶׂר אֶצְבָּעוֹת יוֹדְעִין דֶּפֶק מְיֻחָד מֵהָעֲשָׂרָה מִינֵי דְּפִיקִין וַאֲנִי יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אוֹתָהּ עַל יְדֵי כָּל הָעֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה וְעַל כֵּן אֲנִי רוֹפֵא אוֹתָהּ נִמְצָא שֶׁיֵּשׁ לִי כֹּחַ כָּזֶה בְּיָדַי כַּנַּ"ל וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם זאת בְּמַתָּנָה וְנַעֲשֶׂה שָׁם שִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְחֶדְוָה רַבָּה מְאד.

זאת הַמַּעֲשֶׂה קָשֶׁה לִי מְאד לְסַפֵּר אַךְ מֵאַחַר שֶׁהִתְחַלְתִּי לְסַפְּרָהּ, אֲנִי מֻכְרָח לְגָמְרָהּ בְּזאת הַמַּעֲשֶׂה, אֵין שׁוּם תֵּבָה שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּהּ כַּוָּנָה וּמִי שֶׁבָּקִי בִּסְפָרִים יוּכַל לְהָבִין קְצָת רְמָזִים וְהַנָּה, עִנְיַן הַחִצִּים הַנַּ"ל, שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֹּחַ בְּהַיָּדִים לְהַחֲזִיר הַחִצִּים כַּנַּ"ל, זֶה בְּחִינַת: "וְתֹאחֵז בְּמִשְׁפֹּט יָדִי" וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י "בָּשָׂר וָדָם זוֹרֵק חֵץ וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַחֲזִירָהּ, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא זוֹרֵק חֵץ וּמַחֲזִירָהּ" וּבְחִינַת הַצַּדָּקָה הַנַּ"ל, שֶׁהִיא כְּנֶגֶד הַחוֹמוֹת שֶׁל מַיִם שֶׁהֵם גַּלֵּי הַיָּם, זֶה בְּחִינַת: "וְצִדְקָתְךָ כְּגַלֵּי הַיָּם" וְהָרוּחַ הַנַּ"ל שֶׁיָּכוֹל לֶאֱחֹז בְּיָדָיו, זֶה בְּחִינַת: "מִי אָסַף רוּחַ בְּחָפְנָיו" [שֶׁזֶּה בְּחִינַת נְגִינָה כַּמְבאָר בְּמָקוֹם אַחֵר] וַעֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה, וַעֲשָׂרָה מִינֵי דְּפִיקִין זֶה מְבאָר כְּבָר כָּל זֶה שְׁמַעְנוּ בְּפֵרוּשׁ אַךְ מִי וּמָה וְאֵימַת, זֶה עָמק עָמק הַיְנוּ שֶׁגּוּף עִנְיַן הַמַּעֲשֶׂה, מִי הֵם כָּל הַנַּ"ל, וּמַה הוּא וְאֵימַת הָיָה כָּל הַנַּ"ל, זֶה עָמק מִלְּהַשִּׂיג.

גְּמַר הַמַּעֲשֶׂה, הַיְנוּ מַה שֶּׁהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, הַיְנוּ עִנְיַן הַקִּבְצַן שֶׁהָיָה בְּלֹא רַגְלַיִם וְגַם סִיּוּם הַתְחָלַת הַמַּעֲשֶׂה מֵעִנְיַן הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל לֹא זָכִינוּ לִשְׁמָעָהּ וְאָמַר שֶׁלֹּא יְסַפְּרָהּ עוֹד וְהוּא הֶפְסֵד גָּדוֹל, כִּי לֹא נִזְכֶּה לִשְׁמָעָהּ עוֹד עַד שֶׁיָּבוֹא מָשִׁיחַ בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

גַּם אָמַר: אִלּוּ לֹא יָדַעְתִּי שׁוּם עִנְיָן אַחֵר, כִּי אִם זאת הַמַּעֲשֶׂה, הָיָה גַּם כֵּן חִדּוּשׁ גָּדוֹל מְאד!כָּךְ אָמַר בְּפֵרוּשׁ כִּי זאת הַמַּעֲשֶׂה הִיא חִדּוּשׁ נִפְלָא מְאד וְיֵשׁ בָּהּ מוּסָר הַרְבֵּה מְאד, וְתוֹרָה הַרְבֵּה כִּי יֵשׁ בָּהּ כַּמָּה תּוֹרוֹת גַּם מְדַבֶּרֶת מֵהַרְבֵּה צַדִּיקִים קַדְמוֹנִים, מִדָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם כִּי דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, עָמַד בְּקִצָּה הָאָרֶץ וְצָעַק אֶל הַמַּעְיָן הַיּוֹצֵא מִן

הָאֶבֶן שֶׁעַל הָהָר, כַּנַּ"ל כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "מִקְצֵה הָאָרֶץ אֵלֶיךָ אֶקְרָא, בַּעֲטֹף לִבִּי בְּצוּר יָרוּם מִמֶּנִּי תַּנְחֵנִי".

[כָּל זֶה שָׁמַעְנוּ מִפִּיו בְּפֵרוּשׁ וְהַמּוּבָן מִדְּבָרָיו כִּי דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, הוּא בְּחִינַת לֵב כַּמּוּבָא וְעָלָיו מָרְמָז בַּמַּעֲשֶׂה עִנְיַן הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁעוֹמֵד בִּקְצֵה הָאָרֶץ כְּנֶגֶד הַמַּעְיָן, וְצוֹעֵק וּמִשְׁתּוֹקֵק אֵלָיו תָּמִיד וְכוּ' וַעֲדַיִן הַדְּבָרִים סְתוּמִים אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּזְכֶּה לְהַשִּׂיג סוֹדוֹת הַמַּעֲשֶׂה].

עִנְיַן דָּוִד הַמֶּלֶךְ וְהַמִּקְרָא הַנַּ"ל מִקְצֵה הָאָרֶץ שֶׁמָּרְמָז בְּהַמַּעֲשֶׂה, זֶה שַׁיָּךְ לְיוֹם שְׁלִישִׁי כִּי שָׁם מְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַלֵּב וְהַמַּעְיָן עַיִן שָׁם וְתִרְאֶה נִפְלָאוֹת אֵיךְ בְּכָל עִנְיָן מָרְמָז דְּבָרִים נִפְלָאִים וּבְגַדְלוּת נוֹרָאוֹת מַעֲשֶׂה זוֹ אִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר כְּלָל, כִּי הִיא עוֹלָה עַל כֻּלָּם אַשְׁרֵי אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּזְכֶּה אֲפִלּוּ בָּעוֹלָם הַבָּא לֵידַע בָּהּ קְצָת קְצָת וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מֹחַ בְּקָדְקָדוֹ, תִּסְמַר שַׂעֲרוֹת בְּשָׂרוֹ וְיִבְעַר קְצָת גְּדֻלַּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ וּגְדֻלַּת הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, כְּשֶׁיִּסְתַּכֵּל הֵיטֵב בְּמַעֲשֶׂה נוֹרָאָה הַזֹּאת אֲשֶׁר לֹא יִשָּׁמַע כָּזֹאת.

עִנְיַן פָּסוּק מִקְצֵה הָאָרֶץ הַנַּ"ל שֶׁשַּׁיָּךְ לְהַמַּעֲשֶׂה שֶׁל יוֹם שְׁלִישִׁי כַּנַּ"ל זֶה שָׁמַעְתִּי מְפֹרָשׁ מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, זְכֵרוֹנוֹ לִבְרָכָה עוֹד רְאֵה זֶה מָצָאתִי אַחַר כָּךְ שֶׁרֹב דִּבְרֵי הַקַּפִּיטֶל תְּהִלִּים שֶׁכָּתוּב שָׁם זֶה הַפָּסוּק, שֶׁהוּא קַפִּיטֶל ס"א, רֻבּוֹ כְּכֻלּוֹ מְבאָר שָׁם רְמָזֵי סוֹדוֹת נִשְׂגָּבוֹת שֶׁל הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל יוֹם שְׁלִישִׁי הַנַּ"ל "יָמִים עַל יְמֵי מֶלֶךְ תּוֹסִיף" וכו', כִּי הוּא צָרִיךְ תָּמִיד שֶׁיּוֹסִיפוּ לוֹ יָמִים עַל יָמָיו וכו' וְכַנַּ"ל חֶסֶד וֶאֱמֶת מַן יִנְצְרוּהוּ זֶהוּ אִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת וכו' כִּי כָּל הַזְּמַן וְהַיָּמִים נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הָאִישׁ גָּדוֹל, שֶׁהוּא אִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת וכו', כַּנַּ"ל שָׁם בְּמַעֲשֶׂה הַנַּ"ל וְהוּא נוֹתֵן וּמוֹסִיף בְּכָל פַּעַם, יָמִים עַל יְמֵי מֶלֶךְ, שֶׁהוּא הַלֵּב הַנַּ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, כַּנַּ"ל וְזֶהוּ יִנְצְרוּהוּ, כִּי הוּא שׁוֹמֵר וְנוֹצֵר שֶׁתֶּכֶף כְּשֶׁמַּגִּיעַ סָמוּךְ מְאד שֶׁיִּסְתַּלֵּק הַיּוֹם, וְאָז הָיָה מִסְתַּלֵּק הַמַּעְיָן, וְהַלֵּב, וְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, חַס וְשָׁלוֹם אֲזַי אִישׁ חֶסֶד הָאֱמֶת נוֹצֵר וְשׁוֹמֵר זאת, וּבָא וְנוֹתֵן יוֹם לְהַלֵּב וכו' וְזֶהוּ: "כֵּן אֲזַמְּרָה שִׁמְךָ לָעַד לְשַׁלְּמִי נְדָרַי יוֹם יוֹם" כִּי כָּל יוֹם וְיוֹם שֶׁהוּא נוֹתֵן לוֹ, הוּא בָּא בִּזְמִירוֹת וְשִׁירוֹת וְכוּ' כַּנַּ"ל אֶחֱסֶה בְּסֵתֶר כְּנָפֶיךָ סֶלָה, כִּי כְּשֶׁהַלֵּב הַנַּ"ל צָרִיךְ לָנוּחַ בָּא צִפּוֹר גָּדוֹל וּפוֹרֵשׂ כְּנָפָיו עָלָיו וכו' וְזֶהוּ אֶחֱסֶה בְּסֵתֶר כְּנָפֶיךָ וכו'.

שַׁיָּךְ לְיוֹם רִאשׁוֹן, עִנְיַן הַזִּקִּנִים שֶׁהִתְפָּאֲרוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁהוּא זוֹכֵר, שֶׁזֶּה זוֹכֵר אֲפִלּוּ כְּשֶׁחָתְכוּ לוֹ אֶת הַטַּבּוּר וכו', וְזֶה הָיָה הַזָּקֵן הַקָּטָן שֶׁבֻּרְכָּם וכו' אָמַר רַבֵּנוּ זְכרוֹנוֹ לִבְרָכָה, שֶׁבְּגִמְרָא אִיתָא מֵעַיִן זֶה: שֶׁשְּׁמוּאֵל הִתְפָּאֵר עַצְמוֹ שֶׁהוּא זוֹכֵר אֶת כְּאֵב הַמִּילָה וכו' עַיֵּן שָׁם. מִי יְפָאֵר מִי יְסַפֵּר מִי יוּכַל לְהַעֲרִיךְ מִי יוּכַל לְשַׁעֵר אֲפָס קָצֶה אֶחָד מֵאַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבָבוֹת מֵהִתְנוֹצְצוּת קְצָת רְמָזֵי פְּלָאוֹת מִסּוֹדוֹת נוֹרָאוֹת וְנִשְׂגָּבוֹת מְאד מְאד שֶׁל

הַמַּעֲשֶׂה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת אֲשֶׁר הִיא מְלֵאָה סוֹדֵי סוֹדוֹת מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף, וּמַשְׂכִּיל עַל דָּבָר יִמְצָא טוֹב הִתְנוֹצְצוּת אֵיזֶה רְמָזִים לְפִי עֶרְכּוֹ

שיחות שאחר סיפורי המעשיות

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-שיחות שאחר סיפורי המעשיות

- מַעֲשֶׂה אֶחָד הָלַךְ מֵאָבִיו וְהָיָה בִּמְדִינוֹת אֲחֵרוֹת יָמִים רַבִּים אֵצֶל אֲחֵרִים וְלִזְמַן בָּא לְאָבִיו וְהִתְפָּאֵר בְּעַצְמוֹ שֶׁלָּמַד שָׁם אָמָנוּת גָּדוֹל לַעֲשׂוֹת מְנוֹרָה הַתְּלוּיָה וְצִוָּה לְהִתְאַסֵּף כָּל בַּעֲלֵי אָמָנִיּוֹת הַזֶּה וְהוּא יַרְאֶה לָהֶם חָכְמָתוֹ בְּזֶה הָאָמָנוּת וְכֵן עָשָׂה אָבִיו וְקִבֵּץ כָּל הַבַּעֲלֵי אָמָנִיּוֹת הַזֹּאת לִרְאוֹת גְּדֻלַּת הַבֵּן מַה שֶּׁפָּעַל בְּכָל הַיָּמִים הָאֵלּוּ שֶׁהָיָה בְּיַד אֲחֵרִים וְהַבֵּן הוֹצִיא מְנוֹרָה אַחַת שֶׁעָשָׂה וְהָיְתָה מְגֻנָּה מְאד בְּעֵינֵי כֻּלָּם וְאָבִיו הָלַךְ אֶצְלָם, וּבִקֵּשׁ מֵאִתָּם שֶׁיְּגַלּוּ לוֹ הָאֻמָּת וְהֶכְרְחוּ לְהוֹדִיעַ לוֹ הָאֻמָּת שֶׁהִיא מְגֻנָּה מְאד וְהַבֵּן הִתְפָּאֵר: הֲלֹא רְאִיתֶם חָכְמַת אָמָנוּתִי וְהוֹדִיעַ לוֹ אָבִיו שֶׁלֹּא נִרְאָה יָפָה בְּעֵינֵי כֻּלָּם הֵשִׁיב לוֹ הַבֵּן: אַדְרַבָּא ! בָּזֶה הֶרְאֵיתִי גְּדֻלָּתִי כִּי הֶרְאֵיתִי לְכֻלָּם חֶסְרוֹנָם כִּי בְּזֹאת הַמְּנוֹרָה נִמְצָאִים הַחֶסְרוֹנוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד מֵהַבַּעֲלֵי אָמָנוּת הַנִּמְצָאִים כָּאן הֲלֹא תִּרְאֶה שֶׁאֵצֶל זֶה, מְגֻנָּה חֲתִיכָה זוֹ אֲבָל חֲתִיכָה אַחֶרֶת יָפָה אֶצְלוֹ מְאד וְאֵצֶל אַחֵר לְהֵפֶךְ אַדְרַבָּא, זֹאת הַחֲתִיכָה שֶׁהִיא מְגֻנָּה אֵצֶל חֲבֵרוֹ הִיא יָפָה וְנִפְלָאָה בְּעֵינָיו, רַק זֹאת הַחֲתִיכָה מְגֻנָּה וְכֵן אֵצֶל כֻּלָּם מַה שֶּׁרַע בְּעֵינֵי זֶה הִיא יָפָה בְּעֵינֵי חֲבֵרוֹ, וְכֵן לְהֵפֶךְ וְעָשִׂיתִי מְנוֹרָה זֹאת מֵחֶסְרוֹנוֹת לְבַדָּם לְהַרְאוֹת לְכֻלָּם שֶׁאֵין לָהֶם שְׁלֵמוּת וְיֵשׁ לְכָל אֶחָד חִסָּרוֹן כִּי מַה שֶּׁיָּפֶה בְּעֵינָיו הוּא חִסָּרוֹן בְּעֵינֵי חֲבֵרוֹ אֲבָל בֶּאֱמֶת אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּתִקּוּנוֹ ---------- אִם הָיוּ יוֹדְעִים כָּל הַחֶסְרוֹנוֹת וְהַנִּמְנָעִים שֶׁל הַדָּבָר הָיוּ יוֹדְעִים מֵהוּת הַדָּבָר, אַף שֶׁלֹּא רָאוּ אוֹתוֹ מֵעוֹלָם ---------- גְּדוֹלִים מַעֲשֵׂי הַשֵּׁם אֵין אָדָם דּוֹמֶה לַחֲבֵרוֹ וְכָל הַצּוּרוֹת הָיוּ בְּאָדָם הָרִאשׁוֹן הַיְנוּ, בְּחֻבַּת אָדָם לְבַד, הָיוּ נִכְלָלִין כָּל הַצּוּרוֹת הַלָּלוּ וְכֵן בִּשְׁאָר דְּבָרִים כָּל הַמְּאוֹרוֹת הָיוּ נִכְלָלִין בְּחֻבַּת "אוֹר" לְבַד וְכֵן כֻּלָּם, הַיְנוּ כָּל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וַאֲפִלּוּ הֶעָלִין שֶׁל הָאִילָן אֵין אֶחָד דּוֹמֶה לַחֲבֵרוֹ וְכוּ' ---------- וְהֶאֱרִיךְ בְּעִנְיָן זֶה הַרְבֵּה מְאד וְאָמַר אָז, שֶׁיֵּשׁ חָכְמוֹת בָּזֶה הָעוֹלָם שֶׁיְּכוֹלִים לִחְיוֹת עִם הַחָכְמוֹת לְבַד, בְּלִי שׁוּם אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה ---------- וְהֶאֱרִיךְ אָז בְּשִׂיחָה נִפְלָאָה וְנוֹרָאָה לְעִנְיָן שֶׁהָיוּ מְסַפְּרִים מֵאֶחָד, שֶׁהָיָה אָז בִּכְרַךְ גָּדוֹל שֶׁל עֲיָרוֹת הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וְנִתְעַכֵּב שָׁם הַרְבֵּה מַחֲמַת שֶׁנִּדְמָה לוֹ בְּכָל פַּעַם שֶׁעַכְשָׁו יִפְעַל וְכֵן בְּכָל פַּעַם, עַד שֶׁנִּתְעַכֵּב הַרְבֵּה שָׁם וְאָמַר, שֶׁכֵּן הַדֶּרֶךְ כְּשֶׁבָּאִין לִמְקוֹמוֹת כְּאֵלּוּ שֶׁנִּדְמֶה בְּכָל פַּעַם עַתָּה אֶפְעַל אֶפְעַל וְכוּ' וְכוּ' וְסִפֵּר מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה אִישׁ אֶחָד שֶׁלֹּא הֶאֱמִין בַּמֶּה שֶׁאוֹמְרִים הָעוֹלָם, שֶׁיֵּשׁ לֵצִים מִסְטָרָא

אֶחָרָא שֶׁבָּאִים לִפְעָמִים וּמַטְעִין בְּנֵי אָדָם כְּמוֹ שֶׁאֵרַע כַּמָּה פְּעָמִים וְהוּא לֹא הֶאֱמִין בָּזֶה פַּעַם אֶחָד בַּלַּיְלָה בָּא אֶצְלוֹ לֵץ אֶחָד וּקְרָאוֹ אֶל הַחוּץ שֶׁיֵּצֵא וְיָצָא לַחוּץ וְהֶרְאָה לוֹ הַלֵּץ שֶׁיֵּשׁ לוֹ סוּס נֶאֶה לִמְכֹּר וַיַּרְא, וְהִנֵּה הוּא סוּס נֶאֶה מְאד וּשְׁאָלוֹ: כַּמָּה אַתָּה רוֹצֶה ? הֵשִׁיב הַלֵּץ: אַרְבָּעָה אֲדוּמִים וְרָאָה שֶׁהוּא שָׁוֶה בְּשִׁפְי שְׁמוֹנָה אֲדוּמִים כִּי הוּא סוּס מֻבְחָר וְטוֹב מְאד וְקָנָה אֶצְלוֹ הַסּוּס בְּעַד אַרְבָּעָה אֲדוּמִים וְהָיָה אֶצְלוֹ מְצִיאָה גְּדוֹלָה לְמֻחָר הוֹצִיא הַסּוּס לִמְכֹּר וְעָמְדוּ עַל הַמֶּקַח וְרָצוּ לִתֵּן לוֹ אֵיזֶה סַךְ אָמַר: מִסְתָּמָא אִם נוֹתְנִין לִי סַךְ כָּזֶה, הוּא שָׁוֶה כִּפְלַיִם! וְלֹא נִתְרַצָּה וְהוֹלִיךְ הַסּוּס לְהַלֵּן וְרָצוּ לִתֵּן לוֹ גַּם כִּפְלַיִם כִּרְצוֹנוֹ אָמַר: מִסְתָּמָא שָׁוֶה יוֹתֵר כִּפְלַיִם מִזֶּה הַסַּךְ וְכֵן הוֹלִיךְ הַסּוּס לְהַלֵּן עַד שֶׁנִּכְנַס סַךְ מְכִירַת הַסּוּס לַאֲלָפִים וְלֹא נִתְרַצָּה עִם אֶחָד לְמָכְרוֹ כִּי כָל מַה שֶּׁרָצוּ לִתֵּן לוֹ אָמַר: מִסְתָּמָא שָׁוֶה יוֹתֵר בְּכִפְלַיִם עַד שֶׁלֹּא נִמְצָא מִי שֶׁיְקַחֲהוּ, [אלא] רַק הַמֶּלֶךְ וְהוֹלִיכוֹ לְהַמֶּלֶךְ וְרָצָה לִתֵּן לוֹ הַמֶּלֶךְ סַךְ עָצוּם כִּי הַסּוּס הוּטַב מְאד מְאד בְּעֵינֵי כָל וְלֹא נִתְרַצָּה עִם הַמֶּלֶךְ גַּם כֵּן כִּי אָמַר: מִסְתָּמָא שָׁוֶה יוֹתֵר עַד שֶׁגַּם הַמֶּלֶךְ לֹא קָנָה הַסּוּס וְהָלַךְ מֵהַמֶּלֶךְ עִם הַסּוּס לְהַשְׁקוֹתוֹ וְהָיָה שָׁם פְּלוֹמְפְּ [משאבה] שֶׁמִּשָּׁם מַשְׁקִין וְקָפַץ הַסּוּס לְתוֹךְ הַפְּלוֹמְפְּ, וְנִתְעַלֵּם וְאֵינֶנּוּ [הַיְנוּ שֶׁנִּדְמֶה לוֹ כְּךְ כִּי הָיָה מַעֲשֶׂה לְצִים כָּל הָעִנְיָן שֶׁל הַסּוּס] וְצָעַק מְאד עַל זֶה וְנִתְקַבְּצוּ אֵלָיו בְּנֵי הָעוֹלָם לְקוֹל זַעֲקָתוֹ וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: מָה אַתָּה צוֹעֵק ? הֵשִׁיב, שֶׁהַסּוּס שֶׁלּוֹ קָפַץ לְתוֹךְ הַפְּלוֹמְפְּ וְהִכּוּ אוֹתוֹ הַכֶּה וּפְצוֹעַ כִּי נִדְמֶה לְמִשֶּׁגַּע כִּי נָקֵב הַפְּלוֹמְפְּ צַר מְאד, וְאֵיךְ אֶפְשָׁר שֶׁיִּקָּפֵץ הַסּוּס לְשָׁם ? ! וְרָאָה שֶׁמַּכִּין אוֹתוֹ וְהוּא נִרְאֶה כְּמִשֶּׁגַּע, וְרָצָה לֵילֵךְ מִשָּׁם בְּתוֹךְ שֶׁרָצָה לֵילֵךְ מִשָּׁם וְהִנֵּה הַסּוּס מַתְחִיל לְהוֹשִׁיט רֹאשׁוֹ מִתּוֹךְ הַפְּלוֹמְפְּ וְהִתְחִיל לִצְעֹק שֵׁנִית: אֲהָהּ אֲהָהּ! מֵחֲמַת שֶׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁיֵּשׁ שָׁם סוּסוֹ וְנִתְקַבְּצוּ שׁוּב אֶצְלוֹ בְּנֵי הָעוֹלָם, וְהִכּוּ אוֹתוֹ שֵׁנִית, כִּי הוּא מְשֻׁגָּע כַּנַּ"ל וְרָצָה שׁוּב לֵילֵךְ מִשָּׁם כֵּיוָן שֶׁרָצָה לֵילֵךְ וְהִנֵּה מוֹשִׁיט שׁוּב הַסּוּס אֶת רֹאשׁוֹ מִן הַפְּלוֹמְפְּ וְהִתְחִיל לִצְעֹק עוֹד כַּנַּ"ל וְנִתְקַבְּצוּ שׁוּב אֵלָיו וְהִכּוּהוּ כַּנַּ"ל כָּךְ הִסְטִירָא אָחֳרָא מַטְעֶה אֶת הָאָדָם בְּכָל פַּעַם עַל לֹא דָּבָר, בְּשֶׁקֶר גָּמוּר שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ וְהוּא נָסַת אַחֲרֶיהָ, וְהוֹלֵךְ אַחֲרֶיהָ וְנִדְמֶה לוֹ בְּכָל פַּעַם שֶׁיְּרוִיחַ יוֹתֵר וִימַלֵּא תַּאֲוָתוֹ יוֹתֵר וְרָץ אַחֲרֵיהֶם כַּמָּה עִתִּים, וּפִתְאֹם נִתְעַלְּמוּ וּבוֹרְחִים וּמִסְתַּלְּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַתַּאֲוֹת כַּאֲשֶׁר מִזְדַּמֵּן לִפְעָמִים, שֶׁהַתַּאֲוֹת מִסְתַּלְּקִים קְצָת וְכַאֲשֶׁר הָאָדָם רוֹצֶה לִפְרֹד מֵהֶם אֲזַי חוֹזְרִים וּמוֹשִׁיטִים רֹאשָׁם וְהוּא חוֹזֵר וְרוֹדֵף אַחֲרֵיהֶם וְכֵן מִתְנַהֵג לְהַלָּן שֶׁתֵּכֶף שֶׁמּוֹשִׁיטִים רֹאשָׁם הוּא חוֹזֵר לִרְדֹּף אַחֲרֵיהֶם וְלֹא בְּאֵר הָעִנְיָן יוֹתֵר וְהֶבֵן הֵיטֵב ----------

מַעֲשֶׂה בְּצַדִּיק אֶחָד שֶׁהָיָה צַדִּיק גָּדוֹל מְאד שֶׁיָּצָא מִתַּאֲוָה הַיְדוּעַ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי כָּרָאוּי בִּשְׁלֵמוּת וְעָלָה לְעוֹלָמוֹת עֶלְיוֹנִים וְרָאָה שֶׁמָּנַח בְּיוֹרָה חֲתִיכוֹת בָּשָׂר וַעֲצָמוֹת וְשָׁאַל: מַה זֹּאת ? וְהֵשִׁיבוּ לוֹ, שֶׁזֹּאת הָיְתָה אִשָּׁה יָפָה מְאד מְאד וְעַל כֵּן, מֵחֲמַת שֶׁהָיְתָה מְחַמֶּמֶת

גּוּפָהּ לַעֲבֵרָה עַל כֵּן מְחַמְּמִין אוֹתָהּ כָּאן וְרָצָה לִרְאוֹתָהּ וּמָסְרוּ לוֹ שֵׁמוֹת שֶׁתַּחֲזוֹר וְתִתְחַבֵּר כְּבַתְּחִלָּה וְרָאָה שֶׁהָיְתָה יְפַת תֹּאַר גְּדוֹלָה מְאד וּמִזֶּה רָאוּי לִרְאוֹת גְּנוּת הַתַּאֲוָה הַזֹּאת אִם חוֹתְכִין אוֹתָהּ לַחֲתִיכוֹת חֲתִיכוֹת הַאִם יִהְיֶה שַׁיָּךְ הַתַּאֲוָה וְכוּ' ----------

יָדוּעַ שֶׁעַצְבוּת הִיא מִדָּה מְגֻנָּה מְאד וְצָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מִמֶּנָּה מְאד וְרָאוּי לְחָיוֹת וּלְהָרִים עַצְמוֹ כִּי יֵדַע שֶׁכָּל תְּנוּעָה וְהַעְתָּקָה שֶׁאָדָם מֵנִיעַ וּמַעְתִּיק עַצְמוֹ כְּשֶׁנִּכְנָס לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם הִיא יְקָרָה מְאד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם אֲפִלּוּ הוּא מֵנִיעַ עַצְמוֹ רַק כְּחוּט הַשַּׂעָרָה כִּי מֵחֲמַת שֶׁהָאָדָם הוּא בְּגוּף, בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה קָשֶׁה מְאד עָלָיו כָּל תְּנוּעָה וְהַעְתָּקָה עַל כֵּן הִיא יְקָרָה מְאד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם ---------- וּמַעֲשֶׂה הָיָה בְּצַדִּיק אֶחָד, שֶׁנָּפַל עָלָיו עַצְבוּת וּכְבֵדוּת גָּדוֹל וְהָעַצְבוּת וְהַכְּבֵדוּת כְּשֶׁמִּתְגַּבֶּרֶת עַל הַצַּדִּיק הִיא קָשָׁה מְאד עָלָיו, כִּי עָלָיו מִתְחַזֵּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַד שֶׁנָּפַל עָלָיו עַצְלוּת וּכְבֵדוּת כָּל כָּךְ עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ כְּלָל לָזוּז מִמְּקוֹמוֹ מַמָּשׁ מֵחֲמַת גֹּדֶל הַכְּבֵדוּת וְהָעַצְבוּת שֶׁהִתְגַּבֵּר עָלָיו מְאד וְרָצָה לְשַׂמֵּחַ עַצְמוֹ וּלְהָרִים עַצְמוֹ וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוּם דָּבָר לְשַׂמֵּחַ וּלְהָרִים עַצְמוֹ כִּי בְּכָל דָּבָר שֶׁרָצָה לְשַׂמֵּחַ עַצְמוֹ מָצָא לוֹ הַבַּעַל דָּבָר בְּתוֹכוֹ עַצְבוּת עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוּם דָּבָר לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ כִּי בְּכָל שִׂמְחָה שֶׁרָצָה לְשַׂמֵּחַ וּלְהָרִים עַצְמוֹ מָצָא לוֹ עַצְבוּת בְּתוֹכָהּ וְהִתְחִיל לְשַׂמֵּחַ עַצְמוֹ בְּשִׂמְחַת "שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי" וְזֶה בְּוַדַּאי שִׂמְחָה גְּדוֹלָה שֶׁאֵין לָהּ שִׁעוּר כִּי אֵין לְשַׁעֵר הַהֶפְרֵשׁ וְהַהֶבְדֵּל, אֶלֶף אַלְפֵי אַלָּפִים הַבְדָּלוֹת שֶׁיֵּשׁ בֵּין קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל, הַפְּחוּת שֶׁבִּפְחוּתִים לְבֵין זֻהֲמַת טֻמְאַת הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּכְשֶׁיְּזַכֵּר הֵיטֵב חֶסֶד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָלָיו, שֶׁלֹּא עָשָׂהוּ גּוֹי בְּוַדַּאי רָאוּי שֶׁתִּגְדַּל שִׂמְחָתוֹ מְאד וְהִיא שִׂמְחָה שֶׁאֵין עָלֶיהָ עַצְבוּת כִּי בִּשְׁלֵמָא כְּשֶׁמְּשַׂמֵּחַ עַצְמוֹ בְּדָבָר שֶׁעָשָׂהוּ הוּא עַצְמוֹ עַל זֶה אֶפְשָׁר לִמְצֹא עַצְבוּת עַל כָּל שִׂמְחָה כִּי יִמְצָא לוֹ חֶסְרוֹנוֹת בְּכָל דָּבָר כְּדֵי שֶׁלֹּא לְהַנִּיחוֹ לְהָרִים וּלְשַׂמֵּחַ עַצְמוֹ אֲבָל בָּזֶה, שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי, שֶׁהוּא רַק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָשָׂה כָּךְ וְחָמַל עָלָיו וְלֹא עָשָׂהוּ גּוֹי אֵיךְ אֶפְשָׁר לִמְצֹא חִסָּרוֹן בְּזוֹ הַשִּׂמְחָה מֵאַחַר שֶׁהוּא רַק מֵעֲשֵׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כִּי בְּוַדַּאי אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה עַל כָּל פָּנִים הוּא הֶפְרֵשׁ גָּדוֹל בֵּינוֹ לְבֵין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים אֲשֶׁר אֵין שִׁעוּר וְעֵרֶךְ וְהַצַּדִּיק הַנַּ"ל הִתְחִיל לְשַׂמֵּחַ עַצְמוֹ בָּזֶה וְהִתְחִיל לִשְׂמֹחַ וּלְהָרִים עַצְמוֹ מֵעַט מֵעַט וּבְכָל פַּעַם הֵרִים וְשִׂמַּח עַצְמוֹ בְּיוֹתֵר עַד שֶׁבָּא לְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה כָּל כָּךְ עַד שֶׁהִגִּיעַ לְהַשִּׂמְחָה שֶׁהָיָה לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם בָּעֵת שֶׁעָלָה לְקַבֵּל הַלּוּחוֹת וּבְתוֹךְ שֶׁהֵרִים וְשִׂמַּח עַצְמוֹ, פָּרַח בְּעוֹלָמוֹת כַּמָּה וְכַמָּה אֲלָפִים פַּרְסָאוֹת וּבְתוֹךְ כָּךְ הִבִּיט בְּעַצְמוֹ וְהִנֵּה הוּא רָחוֹק מְאד מִמָּקוֹם שֶׁהָיָה בַּתְּחִלָּה וְהָיָה לוֹ צַעַר גָּדוֹל. כִּי הָיָה סָבוּר שֶׁיִּפֹּל לְאֵיזֶה מָקוֹם אַחֵר וְיִהְיֶה תְּמִיהָה גְּדוֹלָה עָלָיו שֶׁנֶּעְלַם פִּתְאֹם וְהַצַּדִּיק חָפֵץ תָּמִיד לִהְיוֹת הַצָּנֵעַ לֶכֶת וְהַשִּׂמְחָה הִתְחִילָה לִפְסֹק כִּי הַשִּׂמְחָה יֵשׁ לָהּ גְּבוּל שֶׁמַּתְחֶלֶת עַצְמָהּ וּמְסַיֶּמֶת עַצְמָהּ וּכְשֶׁהִתְחִילָה הַשִּׂמְחָה לִפְסֹק פָּסְקָה מְעַט

מְעַט, וְנִשְׁפַּל מְעַט וּכְשֶׁחָזַר וְיָרַד וְנִשְׁפַּל מִמָּקוֹם שֶׁפָּרַח לְשָׁם בִּשְׁעַת הַשְׁמָחָה לֹא חָזַר תְּחִלָּה לִמְקוֹמוֹ הָרִאשׁוֹן שֶׁפָּרַח מִשָּׁם, כְּדֶרֶךְ פְּרִיחָתוֹ רַק שֶׁיָּרַד מְיָד לְמַטָּה בַּמָּקוֹם שֶׁפָּרַח לְשָׁם וְעַל כֵּן הָיָה פְּלִיאָה גְּדוֹלָה עַל שֶׁמָּצָא אֶת עַצְמוֹ אַחַר שֶׁיָּרַד לְמַטָּה בִּמְקוֹמוֹ הָרִאשׁוֹן וְהֶבֵן הֵיטֵב עַד שֶׁחָזַר לַמָּקוֹם שֶׁהָיָה בַּתְּחִלָּה וְהִבִּיט בְּעַצְמוֹ, וְרָאָה שֶׁהוּא מַמָּשׁ בַּמָּקוֹם שֶׁהָיָה בַּתְּחִלָּה וְלֹא נֶעְתַּק מִמְּקוֹמוֹ כְּלָל, רַק אֶפְשָׁר כְּחוּט הַשַּׂעֲרָה שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְאָדָם לְשַׂעֵר, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהָיָה תְּמִיהָ גְּדוֹלָה בְּעֵינַי הַצַּדִּיק שֶׁפָּרַח כָּל כָּךְ בָּעוֹלְמוֹת וְכָאן לְמַטָּה לֹא נֶעְתַּק כְּלָל וְהֶרְאוּ לוֹ, שֶׁכָּל כָּךְ יָקָר בְּעֵינַי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תְּנוּעָה וְהַעְתָּקָה קְטַנָּה שֶׁאָדָם מַעְתִּיק עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם אֲפִלּוּ פָּחוֹת מִחוּט הַשַּׂעֲרָה עַד שֶׁאֵין כְּדַאי נֶגֶד זֶה כַּמָּה וְכַמָּה אֲלָפִים עוֹלָמוֹת וּפַרְסָאוֹת וּלְהֶבְין זֶה כִּי יָדוּעַ שֶׁהָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי הַזֶּה הוּא רַק נְקֻדַּת הַמֶּרְכָּז בְּתוֹךְ הַגַּלְגַּלִּים, כַּמְבאָר לְבַעֲלֵי תְּכוּנָה וּמִכָּל שֶׁכֵּן נֶגֶד עוֹלָמוֹת עֶלְיוֹנִים בְּוַדַּאי אֵינָהּ נֶחֱשֶׁבֶת כָּל הָאָרֶץ יוֹתֵר מִנְּקֻדָּה וְיָדוּעַ שֶׁכָּל הַקַּוִּים שֶׁתִּמְשֹׁךְ מִנְּקֻדַּת הַמֶּרְכָּז הִנֵּה הֵם אֵצֶל הַנְּקֻדָּה סְמוּכִים כָּל הַקַּוִּים זֶה לָזֶה וְכָל מַה שֶּׁמִּתְרַחֲקִים מֵהַנְּקֻדָּה הֵם מִתְרַחֲקִים זֶה מִזֶּה יוֹתֵר וְכֵן כְּשֶׁיִּתְרַחֲקוּ הַקַּוִּים הַרְבֵּה מְאד מֵהַנְּקֻדָּה יִתְרַחֲקוּ גַּם כֵּן הַקַּוִּים זֶה מִזֶּה מְאד אַף שֶׁלְּמַטָּה אֵצֶל הַנְּקֻדָּה הֵם סְמוּכִים זֶה לָזֶה כַּזֶּה: [ציור] נִמְצָא, אִם יִשְׁעַר בְּדַעְתּוֹ קַוִּים נִמְשָׁכִים מֵהָאָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה אֲפִלּוּ רַק עַד הַגַּלְגַּלִּים נִמְצָא אֲפִלּוּ אִם אֵינוֹ הוֹלֵךְ מִמְּקוֹמוֹ, רַק כְּמִלֹא הַחוּט אַף עַל פִּי כֵן בְּמָקוֹם הַגַּלְגַּלִּים נִתְרַחֵק מִמָּקוֹם שֶׁהָיָה נֶגֶד רֹאשׁוֹ תְּחִלָּה נִתְרַחֵק עַתָּה כַּמָּה וְכַמָּה אֲלָפִים פַּרְסָאוֹת לְפִי עֶרְךְ גֹּדֶל הַגַּלְגַּל הָעֶלְיוֹן נֶגֶד הָאָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה כַּיָּדוּעַ כִּי שָׁם קְבוּעִים כּוֹכָבִים אֵין מִסְפָּר וְכָל כּוֹכָב הוּא בְּעֶרְךְ גֹּדֶל זֶה הָעוֹלָם וְיוֹתֵר מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁיְּשַׂעֵר בְּדַעְתּוֹ הַקַּוִּים נִמְשָׁכִים עַד עוֹלָמוֹת עֶלְיוֹנִים אֲשֶׁר כָּל הַגַּלְגַּלִּים נֶגְדָּם אֵינָם נֶחֱשָׁבִים כְּלוּם נִמְצָא שֶׁאֵין שִׁעוּר לְהָרְחוּק שֶׁנִּתְרַחֵק שָׁם בְּעוֹלָמוֹת עֶלְיוֹנִים עַל יְדֵי הָרְחוּק כָּל שֶׁהוּא אֲפִלּוּ פָּחוֹת מִחוּט הַשַּׂעֲרָה שֶׁנִּתְרַחֵק וְהָלַךְ מִמָּקוֹם שֶׁהָיָה בַּתְּחִלָּה כִּי אַף שֶׁבְּכָאן בְּהָאָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה לֹא נִתְרַחֵק וְהָלַךְ רַק פָּחוֹת מִחוּט הַשַּׂעֲרָה שֶׁבְּעֵינָיו לֹא נִתְרַחֵק כְּלוּם כִּי זֶה אִי אֶפְשָׁר לְשַׂעֵר, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם כָּל זֶה, שָׁם בְּעוֹלָמוֹת עֶלְיוֹנִים נִתְרַחֵק כַּמָּה וְכַמָּה אֲלָפִים עוֹלָמוֹת וּפַרְסָאוֹת מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן בְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ פַּרְסָה אוֹ כַּמָּה פַּרְסָאוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם עַיִן לֹא רָאֲתָה וְכוּ' ---------- דַּע שֶׁיֵּשׁ שְׁנֵי מִינֵי פָּלָטִין וּשְׁנֵי הַפָּלָטִין דּוֹמִין זֶה לָזֶה בְּאֶחָד דָּר בּוֹ מֶלֶךְ, וּבְהַשֵּׁנִי דָּר עֶבֶד וּבְוַדַּאי, בֶּאֱמֶת הוּא חִלּוּק גָּדוֹל בֵּין הַפָּלָטִין שֶׁל מֶלֶךְ לְפָלָטִין שֶׁל עֶבֶד רַק אַף עַל פִּי כֵן, אֶפְשָׁר לִטְעוֹת בֵּינֵיהֶם כִּי יֵשׁ קֶשֶׁר שֶׁמִּתְקַשְּׁרִין הַרְבֵּה נְפָשׁוֹת עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם בַּיִת וּפָלָטִין כִּי מִתְקַשְּׁרִין אֶחָד בְּאֶחָד וְאֶחָד בְּאֶחָד עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם יְסוֹד וְאַחַר כָּךְ נַעֲשֶׂה אוֹהֶל עַד שֶׁנִּבְנֶה מֵהֶם בַּיִת וּמָדוֹר וְזֶה הַמָּדוֹר הוּא מָדוֹר לָאֻמָּת וּכְשֶׁצְּרִיכִין לְבַקֵּשׁ אֻמָּת מוֹצְאִין שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמָּדוֹר

הַיְנוּ, בְּתוֹךְ הַקֶּשֶׁר שֶׁל הַנִּפְשׁוֹת הַנַּ"ל, שֶׁמֵּהֶם נַעֲשֶׂה מָדוֹר לְהָאֱמֶת כַּנַּ"ל וְעַל כֵּן צִוְּתָה הַתּוֹרָה: "אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטּוֹת" כִּי מֵאַחַר שֶׁרַבִּים נִתְקַשְּׁרוּ כְּאֶחָד בְּוַדַּאי שָׁם הָאֱמֶת כַּנַּ"ל וְזֶה בְּחִינַת: "כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב" הַיְנוּ שֶׁמֵּהַנִּפְשׁוֹת נַעֲשֶׂה בֵּית יַעֲקֹב הַיְנוּ בֵּית מָדוֹר לָאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב" אֲבָל דַּע, שֶׁיֵּשׁ כְּנֶגֶד זֶה קֶשֶׁר שֶׁל רְשָׁעִים שֶׁמִּתְקַשְּׁרִין יַחַד הַרְבֵּה נְפְשׁוֹת שֶׁל רְשָׁעִים וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם בַּיִת וּמָדוֹר לַשֶּׁקֶר וְעַל זֶה הִזְהִיר הַנָּבִיא: "לֹא תֹאמְרוּ קֶשֶׁר לְכֹל אֲשֶׁר יֹאמַר הָעָם הַזֶּה קֶשֶׁר" כִּי קֶשֶׁר רְשָׁעִים אֵינוֹ מִן הַמִּנְיָן וְעַל זֶה כְּתִיב: "לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לְרָעֹת" וְהִנֵּה, בֵּין שְׁנֵי הַבָּתִּים הַנַּ"ל אֶפְשָׁר לִטְעוֹת הַיְנוּ, בֵּין הָאֱמֶת וְהַשֶּׁקֶר כִּי הַשֶּׁקֶר מְדַמֶּה עַצְמוֹ לְהָאֱמֶת כִּי גַּם שָׁם יֵשׁ קֶשֶׁר מִנְּפְשׁוֹת רַבִּים וְאֶפְשָׁר לָאָדָם לִטְעוֹת וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ הֵיכָן הָאֱמֶת וּלְהֵיכָן יִקָּרֵב עַצְמוֹ וְדַע, שֶׁעַל יְדֵי מְצִוֹת פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים זוֹכֶה לְהָבִין בֵּין שְׁנֵי הַבָּתִּים הַנַּ"ל בֵּין הָאֱמֶת לְשֶׁקֶר בֵּין מֶלֶךְ לְעֶבֶד כִּי הַשֶּׁקֶר הוּא בְּחִינַת עֶבֶד, בְּחִינַת אָרוּר, בְּחִינַת: "אָרוּר כְּנַעַן עֶבֶד עֲבָדִים" וְכוּ' ---------- וְדַע שֶׁיֵּשׁ שְׁנֵי שִׂכְלִיּוֹת וְהֵם בְּחִינַת אָחוֹר וְקֶדֶם הַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ שֵׂכֶל שֶׁמַּגִּיעַ לָאָדָם לְפִי הַזְּמַן וְכָל מַה שֶּׁנִּזְקָן וּבָא בַּיָּמִים יוֹתֵר הוּא יוֹדֵעַ יוֹתֵר, בִּבְחִינַת: יָמִים יְדַבֵּרוּ וְזֶה הַשֵּׂכֶל הוּא בְּחִינַת אָחוֹר שֶׁבָּא בְּאַחוֹר הַזְּמַן כִּי לָזֶה הַשֵּׂכֶל צָרִיךְ זְמַן אֲבָל יֵשׁ שֵׂכֶל שֶׁבָּא לָאָדָם בְּשֶׁפַע גָּדוֹל בְּמְהִירוּת גָּדוֹל בְּפָחוֹת מֵרֶגַע כִּי הוּא לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן וְאֵין צָרִיךְ שׁוּם זְמַן לָזֶה הַשֵּׂכֶל וְזֶה הַשֵּׂכֶל הוּא בְּחִינַת פָּנִים וְהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב בִּבְחִינַת אֱמֶת בִּבְחִינַת: מְבַקְּשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֶלָה ---------- אַחַר שַׁבָּת פָּרָשַׁת וַיְחִי אָמַר בְּשָׁלֹשׁ סְעֻדּוֹת זֶה נוֹדַע לִי סֶגֻלָּה לְפַאקִין [אבעבועות] לִקַּח קְרֵייד [נתר], וְשָׁלֹשׁ פְּעָמִים כְּמוֹ מִשְׁקָל הַקְּרֵייד יִקַּח זַייף [סבון] וַיַּעֲשֶׂה מִשְׁנֵיהֶם מֶרְחָץ לְרֹחֶץ הַתִּינוֹק וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תֵּכֶף וּמִיָּד כְּשֶׁמַּתְחִיל הַתִּינוֹק לְהִתְחַמֵּם וְלִבְעֹר עַל זֶה וְיוֹעִיל בְּעֶזְרַת ה' אִם אֵין הַגְּזֵרָה חֲזָקָה אֲבָל אִם הַגְּזֵרָה חֲזָקָה חַס וְשָׁלוֹם, לֹא יוֹעִיל וְאָמַר כִּי חֳלִי הַפַּאקִין נַעֲשֶׂה מֵחֵטְא הָעֶגֶל וּבְעִנְיָן הַזֶּה קָשֶׁה: הֲלֹא גַּם אֵצֶל אֻמּוֹת הָעוֹלָם יֵשׁ חֹלִי זֶה ? ! אַךְ אִיתָא בַּמִּדְרָשׁ: שֶׁאֻמּוֹת הָעוֹלָם הָיוּ רְאוּיִים שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם שׁוּם חֹלִי [מֵאַחַר שֶׁנִּתַּן לְחֻלְקָם הָעוֹלָם הַזֶּה] אַךְ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיוּ מוֹנִין וּמִתְגָּרִין בְּיִשְׂרָאֵל נִתַּן לָהֶם כָּל הֶחֳלָאִים שֶׁיֵּשׁ לְיִשְׂרָאֵל וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י עַל פָּסוּק: "חֶרְפַּת נָבָל אַל תְּשִׂימֵנִי". "הָבֵא גַּם עָלָיו נְגָעִים וּמַכְאוֹבוֹת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יוּכַל לוֹמַר לִי אַתָּה לוֹקִים וְאָנוּ אֵין אָנוּ לוֹקִים" וְהַתְּפִלָּה הַזֹּאת גָּרְמָה לְהָבִיא יִסּוּרֵי חֳלָאִים עַל הָאֻמּוֹת וְגַם לִכְאוֹרָה קָשֶׁה: הֲלֹא גַּם קֹדֶם חֵטְא הָעֶגֶל בְּוַדַּאי הָיָה חֹלִי זֶה אַךְ קֹדֶם לֹא הָיָה חֹלִי קָשֶׁה רַק שֶׁהָיוּ הַפַּאקִין מֵחֲמַת הַדִּמְיוֹן שֶׁהַתִּינוֹק יוֹנֵק בְּמֵעֵי אִמּוֹ כַּיָּדוּעַ לְחַכְמֵי הָרוֹפְאִים אֲבָל לֹא הָיָה חֹלִי קָשֶׁה שֶׁיִּהְיֶה מְסֻכָּן לָמוּת, חַס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ עַכְשָׁו וְזֶה נַעֲשָׂה מֵחֵטְא הַנַּ"ל גַּם נִרְמַז קְצָת בְּיִרְמְיָה נִזְכָּרִים כֻּלָּם בְּפָסוּק אֶחָד "גַּם כִּי תִכְבְּסִי בֹּרִית

וְתַרְבִּי לָךְ בּוֹרִית נִכְתָּם עָוֹנֵךְ לְפָנַי" פֵּרוּשׁ רַשִׁ"י עַל עָוֹון הָעֶגֶל נָתֵר פֵּרוּשׁ בְּלַעַז קְרֵייד בּוֹרִית זֵייף [נִמְצָא שְׁמְרֶמֶז כָּאן סוֹד הַסְּגֻלָּה הַנַּ"ל הַבָּא מֵחֵטְא הָעֶגֶל דְּהַיְנוּ לְכַבֵּס בְּנֶתֶר שֶׁהוּא קְרֵייד וּלְהַרְבּוֹת בּוֹרִית שֶׁהוּא זֵייף] וְהֶבֶן נִפְלָאוֹת ---------- מִימֵי יַלְדוּתוֹ פַּעַם אַחַת בָּאוּ אֵלָיו עִם פִּדְיוֹן לְהִתְפַּלֵּל עַל יַלְדָּה "שָׂרָה אֶסְתֵּר בַּת יְהוּדִית", וְאָמַר שֶׁתְּמוּת וְכֵן הָיָה וְאָמַר, שֶׁיֵּדַע זאת מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁרָאָה אָז פָּסוּק: "וְהַדָּגָה אֲשֶׁר בַּיְאֹר תָּמָה וַיִּבְאַשׁ" וּבְאֵלּוּ הַתֵּבוֹת "תָּמָה" "וַיִּבְאַשׁ" נִתְגַּלָּה לוֹ זאת "מת"ה ו"י"ב"א"ש", רָאשֵׁי תֵּבוֹת: שָׂרָה אֶסְתֵּר בַּת יְהוּדִית וַי תָּמָה ה' יִשְׁמְרֵנוּ ---------- הִזְהִיר לַאֲנָשָׁיו שֶׁכְּשֶׁיִּקָּרֶה לָהֶם מִקְרֶה בְּלִתִּי טָהוֹר, חַס וְשָׁלוֹם שֶׁיֵּלְכוּ תֵּכֶף וּמִיָּד לְמְקוֹמָהּ לְטְבֹל כִּי עַל יְדֵי הַמִּקְרֶה, חַס וְשָׁלוֹם נַעֲשֶׂה מַה שֶּׁנַּעֲשֶׂה עַל כֵּן טוֹב מְאד שֶׁקִּדֵּם שֶׁמַּתְחִיל לְהֵעָשׂוֹת מִזֶּה אֵיזֶה דָּבָר, חַס וְשָׁלוֹם שֶׁיַּקְדִּים עַצְמוֹ הָאָדָם וְיִטְבֹּל וְיִטַּהֵר עַצְמוֹ וְהִזְהִיר מְאד לְבַל יִתְפַּחֵד הָאָדָם מִזֶּה כְּלָל כִּי הַפַּחַד וְהַדְּאָגוֹת וְהַמָּרָה שְׁחוֹרוֹת בְּעִנְיָן זֶה מַזִּיק מְאד מְאד בִּפְרָט אַחַר שֶׁגִּלָּה אֵלּוּ הָעֲשָׂרָה קַפִּיטֶל תְּהִלִּים, הַמְסֻגָּלִים לְתִקּוּן חֵטְא זֶה וְהֵם: ט"ז ל"ב מ"א מ"ב נ"ט ע"ז צ' ק"ה קל"ז ק"ן כַּמְבאָר בַּסְּפָרִים הַנִּדְפָּסִים כְּבָר אָז אָמַר: שֶׁמִּי שֶׁיִּזְכֶּה לְקַיֵּם זאת לוֹמַר אֵלּוּ הָעֲשָׂרָה קַפִּיטֶל תְּהִלִּים הַנַּ"ל בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁיִּקָּרֶה לוֹ, חַס וְשָׁלוֹם אֲזַי בְּוַדַּאי יִתְקַן חֶטְאוֹ וְשׁוּב אַל יִדְאַג כְּלָל ---------- גַּם הָיָה מִתְלוֹצֵץ מֵאֵלּוּ הַחֲסִידִים וְהַיְרֵאִים שֶׁכְּשֶׁמַּגִּיעַ לָהֶם אֵיזֶה הִרְהוּר אֲזַי הֵם מִתְפַּחֲדִים שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לִידֵי מִקְרֶה וּמֵחֲמַת זֶה הֵם רְגִילִים בְּהֶתֵּר מֵחֲמַת פַּחַד, שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לִידֵי מִקְרֶה וְהוּא זַ"ל הָיָה מִתְלוֹצֵץ מִזֶּה וְעִקַּר כַּוָּנָתוֹ הָיָה שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִבְלִי לְהִתְפַּחֵד וּלְהִתְיָרֵא כְּלָל מִדְּבָרִים כָּאֵלּוּ וְלִבְלִי לַחֲשֹׁב מַחֲשָׁבוֹת כְּלָל בְּעִנְיָן זֶה רַק יִהְיֶה כְּגִבּוֹר חַיִל לַעֲמד כְּנֶגֶד תַּאֲוָתוֹ וְיִסְיַח דַּעְתּוֹ מִזֶּה לְגַמְרֵי, וְאַל יִתְפַּחֵד כְּלָל וַה' הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה עִמּוֹ מַה שֶּׁהוּא יִתְבָּרַךְ חָפֵץ וְרָמַז בִּדְבָרָיו שֶׁזֶּה בְּחִינַת פְּגַם שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, בְּבַת שֶׁבַע וְכוּ' וְלֹא בֵּאֵר הַדָּבָר הֵיטֵב וּמְאד מְאד צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק בְּשִׂמְחָה תָּמִיד וְאַל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, אַף אִם יַעֲבר עָלָיו מָה וְאִם יִהְיֶה חָזָק בְּדַעְתּוֹ וְלֹא יִתְפַּחֵד כְּלָל, וְלֹא יַחְשֹׁב מַחֲשָׁבוֹת כְּלָל וְיֵלֵךְ בְּתָמּוּ בְּשִׂמְחָה יִזְכֶּה לַסּוֹף לַעֲבר עַל הַכֹּל בְּשָׁלוֹם וּדְבָרִים כָּאֵלּוּ אִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר בִּכְתָב וְעָרוּם יָבִין לַאֲשׁוּרוֹ ---------- עוֹד מַה שֶּׁסִּפֵּר בְּשַׁבָּת חֲנֻכָּה וְנִשְׁכַּח מִבֶּן מֶלֶךְ שֶׁנִּתְרַחֵק מֵאֲבִיו וְכוּ' וְהָיָה מִתְגַּעְגֵּעַ מְאד מְאד וְכוּ' וְהִגִּיעַ לוֹ כְּתָב מֵאֲבִיו וְהָיָה מִשְׁתַּעֲשֵׁעַ בּוֹ מְאד מְאד וְהָיָה מִתְגַּעְגֵּעַ עֲדַיִן מְאד וְהָיָה מִתְגַּעְגֵּעַ עַל כָּל פָּנִים שֶׁיּוֹשִׁיט לוֹ יָד וְאִם הָיָה מוֹשִׁיט לוֹ יָד, הָיָה מְחַבְּקוֹ וּמְנַשְּׁקוֹ אַחַר כָּךְ יֹשֵׁב עַצְמוֹ: הֲלֹא זֶה הַכְּתָב הוּא כְּתַב יַד הַמֶּלֶךְ בְּעַצְמוֹ וְאִם כֵּן הוּא יַד הַמֶּלֶךְ וְכוּ' וְכוּ' [כָּל זֶה לֹא נִכְתַּב

כָּרְאוּי כִּי נִשְׁכַּח כִּי לֹא נִכְתַּב בִּזְמַנּוֹ] תַּם וְנִשְׁלַם שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם בָּרוּךְ הַנּוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ וּלְאֵין אוֹנִים עָצְמָה יַרְבֶּה

סיפורי מעשיות נוספים

פרק א

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה מאוצר תחת הגשר

- פַּעַם אַחַת חָלַם לְאִישׁ אֶחָד מֵעִיר אַחַת שֶׁבָּעִיר וּוינָה תַּחַת הַגֶּשֶׁר נִמְצָא שָׁם אוֹצָר וְנָסַע לְשָׁם וְנֶעֱמַד אֵצֶל הַגֶּשֶׁר וְחִפֵּשׂ עֵצוֹת אֵיךְ לַחְפּוֹר שָׁם כִּי בַּיּוֹם אֵינוֹ יָכוֹל מֵחֲמַת הָעוֹבְרִים וְשָׁבִים וְעָבַר שָׁם אִישׁ חַיִל וְשָׁאַל אוֹתוֹ מָה אַתָּה עוֹמֵד וְחוֹשֵׁב ? וְחָשַׁב בְּדַעְתּוֹ שֶׁטּוֹב שֶׁיְּסַפֵּר לוֹ חֲלוֹמוֹ כְּדֵי שֶׁהוּא יְסַיְּעוֹ וְיִתְחַלְּקוּ וְסִפֵּר לוֹ עָנָה וְאָמַר לוֹ אוֹי יְהוּדִי טִפֵּשׁ מַה אַתָּה שָׁם לֵב לַחֲלוֹמוֹת [הלא גם אני בחלומי חלמתי שיש אוצר מתחת התנור בבית של יהודי אחד שגר כאן וכאן] [וְהַזְּכִיר הָעִיר שֶׁל הָאִישׁ וּשְׁמוֹ שֶׁל הָאִישׁ הַזֶּה] היעלה על דעתך שאסע עד לשם בשביל האוצר ? הִשְׁתּוֹמֵם הַיְּהוּדִי וְנָסַע לְבֵיתוֹ וְחָפַר בְּהַמַּגִּיזַאן [תחת התנור] שֶׁלּוֹ וּמָצָא הָאוֹצָר. אַחַר כַּךְ אָמַר הַיְּהוּדִי, [הייתי מוכרח לנסוע עד ווינה כדי לדעת שיש אצלי אוצר בבית]. כַּךְ בְּעִנְיָן עֲבוֹדַת ה', שֶׁהָאוֹצָר הוּא אֵצֶל כָּל אֶחָד בְּעַצְמוֹ אוּלָם לֵידַע מֵהָאוֹצָר מוּכְרָח לִנְסוֹעַ לְהַצַּדִּיק. וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁרִימְז רַבֵּנוּ לְחִסָּרוֹן הַדָּבָר שֶׁאֵין צָרִיךְ לִנְסוֹעַ לְמֶרְחַקִּים וְלַעֲשׂוֹת דְּבָרִים מוּפְלָאִים כְּדֵי לְמְצוֹא אֶת הָאוֹצָר אֶלָּא כָּל אֶחָד בִּמְקוֹמוֹ אֶצְלוֹ נִמְצָא הָאוֹצָר אֶלָּא שֶׁרַק רָבוּ הַלְּבוּשִׁים וְצָרִיךְ לְחַפְּשׂוֹ הֵיטֵב.

פרק ב

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה מאיש אדון אחד שנסע עם בעל עגלה

- מַעֲשֶׂה מֵאִישׁ אָדוֹן אֶחָד שֶׁנָּסַע עִם בַּעַל עֲגָלָה לְבֶערְלִין וּשְׁאָר עֲיָרוֹת הַגְּדוֹלוֹת וְהָלַךְ הָאָדוֹן לַעֲשׂוֹת צָרְכָיו וְנִשְׁאַר בַּעַל הָעֲגָלָה שֶׁשָּׁמוֹ הָיָה אִיוַואן עִם הָעֲגָלָה בְּאֶמְצַע הַשּׁוּק וְנִגַּשׁ אֵלָיו אִישׁ אֶחָד וְשָׁאַל מַדּוּעַ עוֹמֵד הוּא בְּאֶמְצַע הָרְחוֹב וְשָׁאַל הָאִישׁ חַיִל מִי אַתָּה בְּגֶרְמָנִית, וֶוער דָא וְהוּא חָשַׁב שֶׁשּׁוֹאֵל אֶת שְׁמוֹ וְאָמַר לוֹ אִיוַואן וְהִכָּה אוֹתוֹ הָאִישׁ חַיִל כִּי לֹא הֵבִין אֶת שִׁפַּת הָעֲגָלוֹן וְצָעַק לוֹ שׁוּב וֶוער דָא וְהוּא עָנָה לוֹ שׁוּב אִיוַואן וְהִכָּה אוֹתוֹ שׁוּב וְצָעַק וֶוער דָא עַד שֶׁלִּקְחוֹ עִם הָעֲגָלָה לְאֵיזֶה רְחוֹב מִן הַצַּד כְּשֶׁבָּא הָאָדוֹן אַחַר עֲשִׂית צָרְכָיו חִפְּשׂוֹ עַד שֶׁמָּצְאוֹ וְאָמַר לוֹ אִיוַואן הֵיכָן הָיִיתָ עָנָה לוֹ בְּלַחַשׁ וּבְפַחַד אַל תֹּאמַר כָּאן אִיוַואן אֶלָּא וֶוער דָא כִּי חָשַׁב כֵּיוָן שֶׁהָאִישׁ חַיִל הִכָּה אוֹתוֹ עַל אוֹמְרוֹ "אִיוַואן" אַחַר כַּךְ כְּשֶׁיָּצְאוּ מֵהָעִיר אָמַר לוֹ הָעֲגָלוֹן עַתָּה שׁוּב אַתָּה יָכוֹל לִקְרוֹא אוֹתִי אִיוַואן וְסִיֵּם רַבֵּנוּ

זַ"ל, כְּשֶׁנִּמְצָא הָאָדָם אֶצְלִי הוּא בְּבְחִינַת "מִי הוּא" אוּלָם כְּשֶׁיּוֹצֵא מִמֶּנִּי שׁוּב הוּא כְּאוֹתוֹ אִיּוֹאן הַמְגוּשָׁם

פרק ג

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה מביטחון

- ענה ואמר עוד סיפרתי מעשה מבטחון וזו היא מלך אחד אמר בליבו מי ימצא שלא יהיו לו לדאוג יותר ממני כי יש לי כל טוב ואני מלך ומושל והלך לחקור אחרי זה. והיה הולך בלילה והיה עומד אחורי הבתים להקשיב ולשמוע את דברי העולם. והיה שומע דאגות כל אחד שזה אינו הולך לו כסדר בחנות ואחר כך הלך לבית אחר ושמע שיש לו דאגה שהוא צריך למלכות וכן שאר כל הדאגות של כל אחד ואחד. אחר כך הלך וראה בית אחד נמוך עומד בתוך הקרקע והחלונות למטה סמוכים ממש לארץ והגג נופל ונשבר. וראה ששם יושב אחד ומנגן על הכינור שצריך להקשיב מאוד כדי לשמוע את הקול והוא שמח מאוד וקדירה עם משקה עומדת לפניו והמשקה היה יין והמאכלים עומדים לפניו והוא שמח מאוד מלא שמחה בלא דאגה כלל. הלך ונכנס לתוך הבית ושאל בשלומו, והשיבו. וראה הקדירה עם המשקה לפניו והמיני מאכלים והוא רק מלא שמחה וכיבד את המלך לשתות ושתה עם המלך והיה המלך שותה גם כן למען האהבה. אחר כך שכב לישון וראה שהוא אך שמח בלי שום דאגה ובבוקר עמד המלך וגם הוא עמד וליוה את המלך ושאל אותו המלך, מאין אתה לוקח זאת ? והשיב לו אני יכול לתקן כל תיקוני הדברים שנתקלקלו כי מלאכה שלמה איני יכול רק תיקוני הדברים שנתקלקלו ואני יוצא בבוקר ואני מתקן איזה דברים וכשאני מקבץ מזה איזה סך חמישה ששה זהובים אני קונה לי כל אלו הדברים של אכילה ושתייה. כששמע המלך זאת, אמר בליבו אקלקל לו זאת. ונתן כרוז שכל מי שיהיה לו דבר לתקן לא ייתן לשום אדם לתקן רק יתקן בעצמו או יקנה לו הדבר הזה חדש. בבוקר הלך לשאול אחר תיקוני הדברים ואמרו לו שגזר המלך שלא ליתן לשום אדם לתקן שום דבר. וירע בעניו אך בטח בה'. והלך וראה גביר אחד שחוטב עצים ושאל אותו: למה אתה חוטב עצים, האם זה כבודך ? אמר לו, חיזרתי אחר איש שיחטוב עצים ולא מצאתי והוכרחתי לחטוב בעצמי. אמר לו תן לי ואני אחטוב עימך וחטב העצים ונתן לו הגביר זהב אחד ראה שזה טוב והלך לחטוב עוד עצים ונתן לו הגביר זהב אחד ראה שזה טוב והלך לחטוב עוד עצים עד שקיבץ שישה זהובים וקנה שוב כל הסעודה והסעודה הייתה סעודה [ובזה הלשון אמר רבינו ז"ל: "אין דיא סעודה איז גיוון א סעודה"]. והמלך הלך שוב אחרי חלון ביתו לראות וראה שזה יושב והמשקה והמאכלים לפניו. והוא שמח מאוד. הלך המלך

ונכנס לתוך הבית וראה כנ"ל. ושכב גם כן שם כמו בלילה הראשון ובבוקר עמד האיש וליוה את המלך ושאל לו: מאין אתה לוקח זאת כי צריך להוציא עליו ממון ? והשיב לו, דרכי היה לתקן כל הדברים שנתקלקלו ואחר כך גזר המלך שלא ליתן לשום אדם לתקן וחטבתי עצים עד שקבצתי ממון לזה כנ"ל. והלך המלך מאיתו וגזר שלא יתנו לשום אדם לחטוב עצים. ויהי כאשר בא אל האדם לחטוב עצים והשיב לו שגזר המלך גזר דין שלא ליתן לשום אדם לחטוב עצים וירע בעניו, כי אין כסף. אך בטח בה'. והלך וראה אחד מנקה דיר ושאל אותו, מי אתה שתנקה דיר ? השיב לו חיזרתי ולא מצאתי מי שינקה לי והוכרחתי לנקות בעצמי. אמר לו: תן לי ואני אנקה. עמד וניקה אותה ונתן לו שני זהובים וקנה שוב כל הסעודה הנ"ל והלך לביתו [והסעודה הייתה סעודה] והיה שמח מאוד. הלך המלך שוב לראות וראה שוב ככל הנ"ל ונכנס לבית כנ"ל. הלך המלך וגזר שלא ליתן לשום אדם לנקות דיר. בבוקר הלך האיש לחזור לנקות דירים והשיבו לו שהמלך גזר על זה כנ"ל. הלך האיש והשכיר עצמו לאיש חיל אצל המיניסטר שלוקח חיל למלך כי יש חיל שלוקחים אותם בזרוע מה שמגיע לו מהמדינה ויש חיל ששוכרים אותם. והלך הוא והשכיר עצמו לאיש חיל והתנה עם המיניסטר שאינו משכיר עצמו לעולם כי אם לזמן ובכל יום ויום בבוקר ייתן לו שכרו. והמיניסטר הלביש אותו תיכף בבגדי אנשי חיל ותלה לו חרב בצידו ושלח אותו למקום שצריך. אחר כך לעת ערב כשעשה כל פעולתו השליך הבגדים מעליו וקנה לו כל הסעודה הנ"ל והלך לביתו [והסעודה הייתה סעודה] והיה שמח מאוד. הלך המלך שוב לראות וראה שהכל מוכן לפניו והוא שמח מאוד כנ"ל ונכנס לביתו ושכב כנ"ל ושאל אותו כנ"ל וסיפר לו ככל הנ"ל. הלך המלך וקרא למיניסטר וציוה עליו שלא ירים את ידו לשלם משכורת לשום אדם באותו היום. בבוקר הלך למיניסטר שישלם שכרו עבור היום ולא רצה שאל לו: הלא התניתי עמך שתשלם לי בכל יום ? השיב לו, שהמלך גזר שלא לשלם לשום אדם היום. וכל מה שטען עמו לא הועיל. והשיב לו מוטב שאשלם לך מחר בעד שני ימים והיום אי אפשר לשלם לך. מה עשה ? הלך ושבר חתיכה מהחרב ותיקן שם עץ במקומה ולא היה נראה וניכר מבחוץ כלל והלך ומישכן אותה החתיכה וקנה שוב כל הסעודה הנ"ל [והסעודה הייתה סעודה]. הלך שוב המלך וראה שהשמחה בשלמות כמקודם ונכנס שוב לביתו ושכב שם כנ"ל, ושאל אותו כנ"ל וסיפר לו ככל הנ"ל שהוכרח לשבור הלהב של החרב מן הקתא והשכין אותה כדי לקנות לו צרכי הסעודה ואחר כך כשאקבל מעות בעד אותו היום אפדה ואתקן את החרב שלא יהיה ניכר כלל כי אני יכול לתקן כל הדברים שנתקלקלו [ולא יגיע שום היזק למלך]. הלך המלך לביתו וקרא את המיניסטר וציוה עליו באשר

שיש אדם שחייב מיתה בכן תקרא אותו האיש חיל ששכרת שיהיה איש חיל ותצווה אותו דווקא שהוא יחתוך ראשו של החייב מיתה. הלך המיניסטר ועשה כן וקרא אותו ובא לפני המלך. והמלך ציווה שיתאספו כל השרים כדי לראות השחוק הזה שנמצא איש שנעץ חתיכת עץ במקום החרב. והוא בא לפני המלך ויפול לפני רגליו ושאל לו אדוני המלך על מה נקראתי ? השיב לו המלך כדי לחתוך הראש של החייב מיתה. השיב לו והתחנן לפניו באשר שמעולם לא שפך דם בכן יקרא אחר לזה. והמלך השיב לו שהוא דווקא מוכרח עתה לשפוך דמו אמר למלך האם יש פסק ברור על זה ואולי אין הדין ברור שהוא חייב מיתה ואני לא שפכתי דם מעולם מכל שכן שאשפוך דם שאינו ברור אם הוא חייב מיתה. השיב לו המלך בודאי הדין ברור שהוא חייב מיתה כי בודאי יש פסק על זה ועתה מוכרח דווקא שאתה תשפוך את דמו. ראה שאי אפשר לפעול אצל המלך. פנה בעצמו אל השם יתברך ואמר אל שדי אני לא שפכתי דם מעולם ובאם זה האיש אינו חייב מיתה יהיה נעשה מהברזל עץ וחטף החרב ושלפה מתערה וראו הכל שהוא עץ ונעשה שם שחוק גדול. ראה המלך שהוא איש נאה כזה ופטרו לשלום.

פרק ד

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה ממלך אחד שהלך לצוד חיות

- ה' יִתְבָּרַךְ יִכְבּוֹשׁ הַמִּלְחָמָה רַק עִם הָאֲנָשִׁים הַפְּשׁוּטִים הָאוֹמְרִי תְּהִלִּים בִּפְשִׁיטוּת וּתְמִימוּת וְלֹא עִם הַהוֹלְכִים בְּחָכְמוֹת. וְסִפֵּר לְזֶה מָשָׁל מִמֶּלֶךְ אֶחָד שֶׁהָלַךְ לָצוּד חַיּוֹת וְהָיָה לָבוּשׁ כְּאִישׁ פָּשׁוּט, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה נַח יוֹתֵר לָצוּד בְּאֶמְצַע פִּתְאוֹם יָרַד מָטָר גָּדוֹל מַמָּשׁ מַבּוּל מַיִם וְכָל הַשָּׂרֵי מְלוּכָה נִתְפַּזְּרוּ כָּלָם מֵחֲמַת הַמָּטָר וכו' וְהַמֶּלֶךְ הָיָה בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה וְחִפֵּשׂ מָקוֹם לְהִסָּתֵר בּוֹ עַד שֶׁמָּצָא בַּיִת כָּפְרִי אֶחָד וְהִכְנִיסוֹ הַכָּפְרִי לְבֵיתוֹ בְּכָבוֹד וְהִלְבִּישׁוֹ מַלְבּוּשִׁים חֲמִים וְנָתַן לוֹ אוֹכֶל כָּפְרִי וּפְשׁוּט וְהֵסִיק עֲבוּרוֹ אֶת תַּנּוּר הַחוֹרֶף וְהִנִּיחוֹ לִישֵׁן עָלֶיהָ כְּדֵי שֶׁיִּתְחַמֵּם וְכָל כַּךְ הָיָה עֵרֶב וּמָתוֹק אֲכִילָתוֹ וְשֵׁינָתוֹ שֶׁמֵּעוֹלָם לֹא טָעַם טַעַם עֵרֶב כָּזֶה כִּי הָיָה עָיֵף וְיָגֵעַ וכו' וְהַשָּׂרֵי מְלוּכָה חִפְּשׂוּ אֶת הַמֶּלֶךְ עַד שֶׁבָּאוּ לְבֵית הַכָּפְרִי, וְרָאוּ שֶׁהוּא יָשֵׁן וְהִמְתִּינוּ עַד שֶׁנִּיעוֹר וְרָצוּ שֶׁיְּחַזְּרוּ הַמֶּלֶךְ עִמָּהֶם לְבֵיתוֹ אָמַר לָהֶם הַמֶּלֶךְ כֵּיוָן שֶׁאַתֶּם לֹא הִצַּלְתֶּם אוֹתִי וְכָל אֶחָד נִתְפַּזֵּר לְהַצִּיל אֶת עַצְמוֹ וְרַק זֶה הַכָּפְרִי הִצִּיל אוֹתִי וְאֶצְלוֹ טָעַמְתִּי טַעַם מָתוֹק כָּזֶה עַל כֵּן הוּא יָבִיא אוֹתִי לְבֵיתִי בַּעֲגָלָה שֶׁלּוֹ וּבְאֵלּוּ הַמַּלְבּוּשִׁים שֶׁהִלְבִּישַׁנִי אֵשֵׁב עַל כִּסֵּא הַמְּלוּכָה וְסִיֵּם עַל זֶה רַבֵּנוּ זַ"ל וְאָמַר בְּעִקְבוֹת מְשִׁיחָא יִהְיֶה מַבּוּל [אַפִּיקוּרְסוּת] לֹא שֶׁל מַיִם רַק שֶׁל מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וִיכוּסוּ כָּל הֶהָרִים הַגְּבוֹהִים וַאֲפִלּוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא הָיָה מַבּוּל רַק מֵחֲמַת שֶׁיָּרַד בְּכַח נִתְזוּ גַּם שָׁם הַמַּיִם וְעִם חָכְמוֹת לֹא יוּכְלוּ לְתֵּן עֵצָה וְכָל שָׂרֵי הַמְּלוּכָה יִתְפַּזְּרוּ וְהַמְּלוּכָה לֹא תַּעֲמוֹד עַל עָמְדוֹ, וָוועט זִיךְ

נִיט דָּער הַאלְטָן נָאר עִם פְּשׁוּטֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁאוֹמְרִים תְּהִלִּים בִּפְשִׁיטוּת וכו' וְעַל כֵּן כְּשֶׁיָּבא מָשִׁיחַ הֵם יִתְּנוּ הַכָּתֵר מְלוּכָה בְּראשׁוֹ.

פרק ה

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה ממרור

- מַעֲשֶׂה מִמָּרוֹר שֶׁפַּעַם אַחַת הָלְכוּ יְהוּדִי וְגֶרמַנִי יַחַד לִנְדוֹד וְלִמֵּד הַיְהוּדִי אֶת הַגֶּרמַנִי שֶׁיַּעֲשֶׂה אֶת עַצְמוֹ כְּמוֹ יְהוּדִי וְלֹא יִקָּשֶׁה עָלָיו הַדִּבּר כֵּיוָן שֶׁהַלָּשׁוֹן הוּא אֶחָד וְהַיְהוּדִים הֲרֵי רַחֲמָנִים וּבְוַדַּאי יְרַחֲמוּ עָלָיו. כֵּיוָן שֶׁבָּא סָמוּךְ לְפֶסַח לִמְּדוֹ אֵיךְ שֶׁיִּתְנַהֵג בְּבֵית הַיְהוּדִי שֶׁיַּזְמִינוֹ לְשֻׁלְחָן הַסֵּדֶר בַּתְּחִלָּה עוֹשִׁין קִדּוּשׁ וְאַחַר כַּךְ רוֹחֲצִים יָדַיִם אוּלָם שָׁכַח לוֹמַר לוֹ שֶׁאוֹכְלִים מָרוֹר. וְכֵן הָיָה שֶׁהִזְמִינוֹ יְהוּדִי אֶחָד אֵלָיו לַסֵּדֶר אוּלָם הוּא הָיָה רָעֵב מִכָּל הַיּוֹם וְצִפָּה שֶׁכְּבָר יַגִּיעוּ לֶאֱכוֹל אֶת הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים שֶׁאָמַר לוֹ הַיְהוּדִי. אוּלָם הוּא רָאָה כִּי נָתְנוּ לוֹ חֲתִיכַת כַּרְפַּס בְּמֵי מֶלַח וּשְׁאָר הַדְּבָרִים הַנּוֹהֲגִים בַּסֵּדֶר וְאוֹמְרִים אֶת הַהַגָּדָה וְהוּא בְּעֵינַיִם צוֹפִיּוֹת מְצַפֶּה כְּבָר לַאֲכִילָה וְהִנֵּה כַּאֲשֶׁר הִבְחִין כִּי בּוֹצְעִים אֶת הַמַּצָּה שָׂמַח כִּי הִנֵּה עוֹד מְעַט קָט יוּכַל לְהַשְׁקִיט אֶת רַעֲבוֹנוֹ וּפִתְאוֹם נוֹתְנִים לוֹ מָרוֹר וְכַאֲשֶׁר הִכְנִיסוֹ לַפֶּה נַעֲשָׂה לוֹ מַר בְּפִיו וְחָשַׁב שֶׁזֶּהוּ הַסְעוּדָה שֶׁרַק זֶה יֹאכְלוּ וּבָרַח תֵּיכֶף בְּמְרִירוּת וְרָעֵב וְחָשַׁב לְעַצְמוֹ יְהוּדִים אֲרוּרִים אַחַר כָּל הַחֲגִיגָה נוֹתְנִים לִי לֶאֱכוֹל מָרוֹר. וּבָא לְבֵית הַמִּדְרָשׁ וְנִרְדַּם שָׁם. אַחַר כַּךְ בָּא הַיְהוּדִי בְּפָנִים שְׂמֵחוֹת שֶׁבֵּעַ מֵאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וְשָׁאֲלוֹ אֵיךְ הָיָה לְךָ הַסֵּדֶר וְסִפֵּר לוֹ בְּכַעַס מִמַּה שֶׁעָבַר עָלָיו אָמַר לוֹ הַיְהוּדִי אוֹי גֶּרמַנִי שׁוֹטֶה אִם הָיִיתָ מְחֻכָּה רַק עוֹד מְעַט הָיִיתָ אוֹכֵל כָּל טוּב כָּמוֹנִי. וְסִפֵּר זאת רַבֵּנוּ לוֹמַר שֶׁזּכּוּךְ הַגּוּף בָּא בְּמְרִירוּת אוּלָם הָאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁתָּמִיד יִהְיֶה רַק הַמְּרִירוּת עַל כֵּן בּוֹרֵחַ תֵּיכֶף אוּלָם אִם מְחֻכֶּה מְעַט וְסוֹבֵל מְעַט הַמְּרִירוּת מְזַכּוּךְ גּוּפוֹ אַז מַרְגִּישׁ אַחַר כַּךְ כָּל מִינֵי חַיּוּת וְתַעֲנוּג.

פרק ו

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה מעני אחד שהיה מתפרנס מטיט

- מַעֲשֶׂה בְּעָנִי אֶחָד שֶׁהָיָה מִתְפַּרְנֵס מִטִּיט שֶׁהָיָה חוֹפֵר טִיט וּמוֹכְרָם פַּעַם אַחַת כְּשֶׁחָפַר מָצָא אֶבֶן טוֹב שֶׁהָיָה שָׁוְוִי הוֹן רַב מְאד וְלֹא יָדַע כַּמָּה שָׁוְוִי וְהָלַךְ לְסוֹחֵר שֶׁיֶּאֱמוֹד אוֹתָהּ בְּשָׁוְוִיהּ וְעָנָה לוֹ הַסּוֹחֵר שֶׁאֵין בְּזֶה הַמְּדִינָה אָדָם שֶׁיּוּכַל לְשַׁלֵּם שָׁוְוִיו כִּי הוּא שָׁוֶה הוֹן רַב וְצָרִיךְ לִיסַּע עֲבוּר מְכִירָתָהּ לְלוֹנְדוֹן לְעִיר הַמְּלוּכָה אוּלָם הוּא הָיָה עָנִי וְלֹא הָיָה לוֹ כֶּסֶף לִיסַּע וְהָלַךְ וּמָכַר אֶת רְכוּשׁוֹ הַדַּל וְהָלַךְ מִבֵּית לְבֵית לֶאֱסוֹף נְדָבוֹת עַד שֶׁהִסְפִּיק לוֹ לִיסַּע עַד הַיָּם וְרָצָה לַעֲלוֹת עַל הַסְּפִינָה אוּלָם לֹא הָיוּ לוֹ מַסְפִּיק מָעוֹת וְהָלַךְ לְהַקַאפִּיטַאן וְהֶרְאָה לוֹ הַמַּרְגָּלִית כְּשֶׁרָאָה הַקַּאפִּיטַאן אֶת הָאֶבֶן הֵבִין שֶׁאָדָם עָשִׁיר הוּא וְלִקְחוֹ עַל הַסְּפִינָה בְּכָבוֹד גָּדוֹל וְנָתַן לוֹ חֶדֶר מְיוּחָד מִמַּדְרֵיגָה הָרִאשׁוֹנָה וְסִדֵּר לוֹ כָּל הַתַּעֲנוּגִים כְּאֶחָד מֵהַנְּגִידִים

הַגְּדוֹלִים מֵהַחֶדֶר שֶׁלּוֹ הָיָה לוֹ חָלוֹן שֶׁפָּנָה לַיָּם וְהוּא הָיָה תָּמִיד מִתְעַלֵּס וּמְשַׂמֵּחַ נַפְשׁוֹ עִם הַמַּרְגָּלִית וּבְפָרָט בְּעֵת הָאֲכִילָה הָיָה מִשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִמָּהּ כִּי הַשִּׂמְחָה וְהָרְחָבַת הַלֵּב טוֹבָה וּרְפוּאָה שֶׁיִּתְעַכֵּל הַמַּאֲכָל בְּנָקֵל פַּעַם אַחַת כְּשֶׁיָּשַׁב לֶאֱכוֹל כְּהֶרְגֵּלוֹ וְהַמַּרְגָּלִית הָיְתָה מוּנַחַת עַל הַשֻּׁלְחָן בִּשְׁבִיל לְהִתְעַלֵּס בָּהּ וּמֵרוֹב עֲיֵפוּתוֹ נִרְדַּם בֵּינָתַיִם בָּא הַמְּשָׁרֵת וְלָקַח אֶת הַמַּפָּה וְהַפֵּירוּרִים שֶׁעָלֶיהָ עִם הַמַּרְגָּלִית כִּי לֹא יָדַע שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ מַרְגָּלִית וְהִשְׁלִיךְ הַכֹּל לַיָּם כְּשֶׁהֵקִיץ מִשְׁנָתוֹ וְהֵבִין כָּל זֶה הָיָה לוֹ צַעַר גָּדוֹל וְכִמְעַט שֶׁיָּצָא מִדַּעְתּוֹ כִּי מַה יַּעֲשֶׂה עַתָּה הֲרֵי הַקַּפִּיטַאן הוּא גֶּזְלָן שֶׁיְּהָרוֹג אוֹתוֹ בְּעֵד מְחִיר הַנְּסִיעָה עַל כֵּן עָשָׂה אֶת עַצְמוֹ שָׁמֵחַ כְּאִלּוּ לֹא אֵרַע דָּבָר וְהִנֵּה הַקַּפִּיטַאן הָיָה בְּכָל יוֹם בָּא לְחַדְּרוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ וּכְשֶׁבָּא אֵלָיו הַקַּפִּיטַאן לֹא הִבְחִין עַל פָּנָיו מְאוּמָה כִּי הוּא עָשָׂה אֶת עַצְמוֹ שָׂמֵחַ עַד שֶׁלֹּא הִכִּיר בּוֹ שׁוּם שִׁינּוּי אָמַר לוֹ הַקַּפִּיטַאן הֲלֹא אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהִנְּךָ אָדָם חָכָם וְיָשָׁר לֵב וּבְכֵן בְּרְצוֹנִי לְקָנוֹת הַרְבֵּה תְּבוּאָה וּלְמוֹכְרָהּ בְּלוֹנְדוֹן וּבָזֶה אוּכַל לְהַרְוִיחַ הַרְבֵּה אוּלָם אֲנִי יָרֵא שֶׁמָּא יֹאמְרוּ שֶׁאֲנִי גָּנַבְתִּי אֶת הַכֶּסֶף לִקְנִיַּת הַתְּבוּאָה עַל כֵּן יִהְיֶה נָא הַקִּנְיָן עַל שִׁמְךָ וַאֲנִי אֶשַּׁלֵּם לְךָ עֲבוּר זֶה סְכוּם רַב וְהוּטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הֶעָנִי וְעָשׂוּ כֵּן וְהִנֵּה כְּשֶׁבָּאוּ לְלוֹנְדוֹן מֵת הַקַּפִּיטַאן וְנִשְׁאַר הַכֹּל אֵצֶל זֶה הֶעָנִי וְהָיָה עֵרֶךְ הַתְּבוּאָה כֶּפֶל כְּפָלַיִם מֵעֶרְכּוֹ שֶׁל הַמַּרְגָּלִית. כְּשֶׁסִּיֵּם רַבֵּנוּ זַ"ל אֶת הַסִּפּוּר אָמַר הַמַּרְגָּלִית לֹא הָיְתָה שֶׁלּוֹ, וְהָא רְאָיָה שֶׁנֶּאֱבַד מִמֶּנּוּ. הַתְּבוּאָה כֵּן הָיְתָה שֶׁלּוֹ וְהָא רְאָיָה שֶׁנִּשְׁאַר אֶצְלוֹ.

פרק ז

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה עבדת בחינם ואתה אוכל בחינם

- ספר רבנו משל לעניין שטות העולם הזה שכל בני העולם עובדים ומשתדלים בשביל פרנסתם ונדמה להם שרק מחמת השתדלותם הם חיים וקיימים. ובאמת מקבלים פרנסתם רק מידו הרחבה יתברך. שפעם דרו בבנין אחד שני עשירים אחד קמצן גדול ואחד בעל מכניס אורחים ובעל צדקה גדול. פעם בא עני אחד אל הקמצן ובקש ממנו נדבה עבור כדי שיוכל לשבור את רעבונו. אמר לו העשיר: הנה יש לי עצים שצריך לחתכם לחתיכות קטנות ובכן עבוד אצלי ואתן לך אחר כך לאכול עבור עבודתך. בלית ברירה עבד אצלו העני עבודה מפרכת זו. כשסיים עבודתו אמר לו העשיר שיפנה לבית שכנו העשיר הנדבן השוכן בבנין ושם יתנו לו מבוקשו. הלך העני לתומו לבית הכנסת האורחים כי סבר שהעשיר שעבד אצלו משלם עבור אכילתו. ותיכף בהיכנסו קבלו העשיר בעל הצדקה בכבוד גדול ונתן לו לאכול כדרכו. באמצע האכילה שמע המכניס אורחים איך שהעני מתאנח ואומר אני עבדתי היום קשה שאלו המכניס אורח על עסק עבודתו וספר לו כל המעשה שעבד אצל העשיר השכן ושלחו תמורת עבודתו לאכול

כאן. נענה לו המכניס אורח ואמר לו "רבי יהודי עבדת בחינם ואתה אוכל בחינם"! ואמר רבנו "פרנסה נותן הקב"ה ובני העולם אוכלים בחינם אולם עובדים הם בגלל עוונותיהם".